NAR

ECE GAMZE ATICI

FENİKS

NAR

Ece Gamze Atici

Feniks Yayınları: 08
Çağdaş Türk Edebiyatı: 01
Roman: 08

Nar
Ece Gamze Atıcı

Bu kitabın yayın hakları Feniks Kitap'a aittir.
Her hakkı saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Bu kitap Ajans Narsist işbirliğiyle hazırlanmıştır.

© Feniks Yayınları, 2011
© Ece Gamze Atıcı

Genel Yayın Yönetmeni: Arzu Sarı
Kapak Tasarımı: Jeff Treves - Treves Studios
Sayfa Düzeni: Adem Şenel

Baskı-Cilt: Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Davutpaşa Cad. Güven san. Sit. C Blok No:244 Topkapı/İstanbul
Tel : 0 212 612 31 85 Sertifika No:12156

Birinci Basım: Haziran 2011
ISBN: 978-605-5514-45-7

Feniks Kitap Artı Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti'nin tescilli markasıdır.

Feniks Kitap
Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. Defne Han
No:12 34110 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: (0212) 526 70 13 • Faks: (0212) 512 09 14
www.fenikskitap.com

Genel Dağıtım: Artı Dağıtım
Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. Çatalçeşme Han
No: 25/2 34110 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: (0212) 514 57 87 • Faks: (0212) 512 09 14
www.artidagitim.com.tr

NAR

Ece Gamze Atici

FENİKS

ECE GAMZE ATICI

1978'de İstanbul'da ortaya çıktı. İstanbul Üniversitesi'nde İngiliz dili ve edebiyatı okudu. Öğrenciliğinden itibaren çeşitli roman ve makale çevirileri yapmasının yanı sıra dergilerde müzik ve sinema yazıları yazdı. Galatasaray Üniversitesi iletişim stratejileri ve halkla ilişiler bölümünde yüksek lisansını tamamladı. Bir süre İspanya'da kaldı. Salamanca Üniversitesi'nde çağdaş İspanyol edebiyatı dersleri aldı. Medyada çalıştı. En sevdiği öğün kahvaltı.

İstanbul'a...

30. Kuyu
31. Orta Sınıfın Laneti
32. Üçken
33. Sigaram Duman Duman
34. Aşk Hakkında Her Şey
35. Hokus Pokus
36. Şeytanın Duy Dediği
37. Komşu Bahçe
38. Devasız
39. Her Eti Kitabın
40. Hamza Sevgiyle Birlikte Gökyüzünde
41. Mendebur
42. Oda
43. Büyük Adam
44. Fırat'ın Sol Eli
45. Bir Fincan Kahve
46. Selim Sesler
47. Kelam Erbabı
48. Tabak
49. Sakızlı Muhallebi
50. Uyku
51. Kerkoporta Kapısı
52. Cennet Bahçesi
53. İnci Pastanesi
54. Buruk Acı
55. Maymun
56. Ceset
57. Anlaşma
58. Veda
59. Hayal
60. Zaman
61. Son Kahvaltı
62. Günahlar
63. Dolunay
64. Dolunay

1
Abra Kadavra

Keder fena halde bulaşıcıdır. Tek başına rakı içilmiş bir masadan da kapabilirsiniz, yıllarca kullanılmayı beklemiş bir kurşunkalemden ya da pencere kenarında annesinin yolunu gözleyen küçük bir çocuktan da... Uzun zamandır tanıdığınız, her haline alışkın olduğunuz bir dosttan beteri yoktur keder bulaştırma konusunda. Hiç olmadı kahkahasına sıkıştırır, siz de tatlı tatlı çekersiniz içinize. Kederin dillendirilemeyenidir en zehirlisi. O zaman ne girdiğiniz odaya sığarsınız, ne de giydiğiniz kazağa...

Ben, söylenmiş bütün heybetli sözlerin gölgesinde, Timur olmaktan sıkılmıştım ziyadesiyle. Zehir zaman zembereğinden, edebin tüm hallerinden, tebessümlere kravat takma mecburiyetinden, ölçülü tepkilerden, onca kışı paylaştığım boğazlı, turuncu kazağın beni boğma ihtimalinden... Herkesin arkasından sarkan o sıska kuyruğu görmezden gelerek benim sevimli başımı dengede tutan iki yeşil antenden söz etmesinden ve en dayanılmazı da şu Timur denen adamdan...

Evdeki son gecemdi. Pürüzsüz vedaların hüzünlü bir yanı vardır ya... Benimki öyle değildi. Ayrılığın ince hazzına bırakamıyordum kendimi. Ardımdaki herkesi ya da her şeyi kaybetme riskini alarak gidiyordum basbayağı. Onları bir daha görmeme fikrine talimliydim. Her birinin öldüğünü, anılarımın olduğu yer-

lere göktaşı düştüğünü hayal etmiştim önceden. Kimseye sarılmadım. Koskocaman, ayakları yere basmayan, her şeyin olabileceği hiç noktasındaydım. Kendime itiraf etmek istemesem de o an, oradan gökyüzüne baktığım an, o noktayı sevmeye başladığım andı. Benden başka herkes için tüyler ürperticiydi bu; kendimden sıkılma huyumu miras aldığım annem, geri döneceğimi sanan kızım ve tek tük dostlarım...

Bahçedeydim. Ter ve dev bir boşluğun içindeydim. Saatime baktım. Eli yüzü düzgün kadavramı sükûnetle terk etmeye hazırdım. Aceleyle toparlandım. Sigaramı, çakmağımı bahçedeki çırpı bacaklı tahta masanın üzerine bıraktım. Buradan hiçbir alışkanlığımı götürmek istemiyordum oraya. Az ilerdeki çeşmeye gittim, yüzümü yıkadım enine (yüzüm biter bitmez, çeşmenin de biteceğini bile bile). Yaşadığım topraklar ve hemtürlerim, bilmediğim bir güç tarafından ele geçirilmişti ve ne yazık ki bunun fantastik bir yanı yoktu. İçimde tuhaf bir hevesle sakladığım heyecana rağmen farkındaydım: Kendimi bu dünyanın hiçbir yerine koyamıyordum.

Ben Timur Erin. Ne soyluyum ne soysuz. Ne mutluyum ne üzgün. Ne dâhiyim ne aptal. Ne telaşlı ne sakin... Kentte doğdum büyüdüm. Çocukken ağaçtan düşmüşlüğüm, karga kovalamışlığım, inek sağmışlığım da yok; yan kesilmişliğim, tramvaya asılmışlığım, cep telefonuyla oynamışlığım da... Ne dünyevi hazlarım var ne de dünyevi hırslarım. Ne dünyayı değiştirmek umurumda ne de o biçimsiz yuvarlağın etrafını dolaşmak... İçine girdiğim şeyin bir kadavradan ibaret olduğunun farkındayım. Elimde tahta bir sopa tutuyorum ve onun sihirli bir değnek olduğunu söylüyorum kendime: Abra kadavra Timur, abra kadavra!

Kavak ağacının himayesinde küçük, mavi bir meyhanedeydim. İçindekiler söylemese onun kavak olduğunu bilemezdim. Kökünü vermişti vaktiyle meyhaneye, biz içtikçe o güzelleşiyordu. Vakfıkent'i sevmemin ilk nedeni, adına Dilek dedikleri o harikulade meyhane olmuştu. Sırf Dilek gibi duran, kocaman siyah gözleri olan esmer bir kadına benzediği için değil; orada şişenin dibini gören kişinin dileklerinin kabul olduğuna inanıldığındandı. Dört tarafı sevgili denizle çevrili bu yarı büyülü kara parçasının kadınlarının Dilek'e rağbeti de muhtemelen bundandı. Kederi hayatının her yerine bulaştırmış, bir de uykusuzluk derdine yakalanmış; her günü, her meseleyi, her ferdi iki misli yaşayan ben (göbekli beklentilerime rağmen) Vakfıkent'teki ilk birkaç saat içinde cüsseli bir ağırlığın beni terk etmekte olduğunu hissedip şaşkına dönmüştüm. Üstelik daha Deniz'i görmemiştim... Alnımdaki çizgilerin (belki kaşlarımın arasındakilerin de) emanet olduğunu hissetmeye daha yeni başlamıştım. Bunun ayılmamla geçecek bir yanılsama olmaması için bir kadeh daha içtim. Çözülmem elbet zaman alacaktı.

Önemli çoğu şey gibi, ne varlığı gizlenen ne de üzerine konuşulan bir yerdi Vakfıkent. İstanbul'da ya da dünyanın başka bir noktasında, kendine katlanamayan her ucubeye kucağını açan büyük bir oyun alanı değildi. Benim gibi, muhtemel ömrünün yarısını İstanbul'a teslim etmiş, hem kentli hem kederli bir adamın Vakfıkent sakinleri arasına girmesi kolay sayılmazdı. Üstün yeteneklerle donatılmış ve bunu kendi sınırlarında ispatlamış bir beşer ya da kayda değer bir bilimadamı olduğumu önce kendime sonra da adanın itibarlı sakinlerine kanıtlamam gerekmişti. Geldiğim yerde bağlılık gösterdiğim bir isim bile söyleyemezdim. Eğer bir geleceğim olacaksa onu da insanlığa teslim etmekte bir sakınca görmüyordum. Yani naçizane çalışmalarımı Vakfıkent'in hanesine yazdırmama bir manim yoktu. Bundan sonra yapmam gereken, vaktimin belli bir kısmını araştırma ve çalışmalarıma

ayırıp, ara sıra da olsa ne tür ilerlemeler kaydettiğim hakkında rapor sunmak olacaktı. Bunun yüzümde bir yara izi gibi duran doktora tezimden daha çok acı vermeyeceği ortadaydı.

Ben başarılı bir bilimadamıydım. Olmam gerekiyordu. Hem insanları kendimden koruyordum hem de dilbilim üzerine çalışıyordum. Yaşadığım yerin koşullarına göre, yolun yarısına gelmeden profesör olabilmek sık rastlanır bir durum değildi. Bu hazin muvaffakiyetimin bir kısmını, yirmili yaşlarımın ilk yarısında kontrolden çıkan kederimle beraber yakama yapışan uykusuzluk derdine borçluydum. Birçok meslektaşımdan daha fazla çalışmamın, günü daha uzun yaşamamın müsebbibi uykusuzluk belası, bir sürü dil bilen (fakat yalnızca içinden konuşmayı seven) kederli bir bilimadamı olmamı sağlamıştı. Aslında keder mi uykusuzluktan çıkmıştı uykusuzluk mu kederi başıma sarmıştı bilemiyordum. Antik Yunan, Roma, Ortaçağ ya da Rönesans'a dek kimseyle bir sorun yaşamamıştım. Hayatımın kırılma noktası 19. yüzyılın sonlarında başlamış, 20. yüzyılda beni avucunun içine almayı başarmıştı. Şirazemden çıkmam aynı yüzyılın sonlarındaydı. Ludwig Josef Johann Wittgenstein ile tanışana dek hiçkimseyle bir münakaşam olmamıştı. Bende, kendi tuhaflığını anımsatacak bir yan görmüş olmalı, tanıştığımız andan itibaren yakama yapışmıştı. Bu sancılı dostluğun ilk yılları uykusuzluğa yakalandığım zamanlara denk düşüyordu. Hayatımı karıştıran ne varsa kendisini yirmili yaşlarımdan önce göstermeye başlamıştı. Onca çalışma arkadaşımın arasında bir tek Ludwig'in bana kasten bir yardımı dokunmamıştı. Ne olduysa kendiliğinden, tesadüfen, şans eseri, rastlantı sonucu olmuştu. Ailenin sekizinci ve son çocuğuydu. Yine de kendisine üç isim birden konmuştu. Bu sebepten bile kıskanabilirdim Ludwig'i. Adaya ilk denememde girmeyi başarmam onu sevindirmişti. Bu ada, yalnız kalıp çalışmalarına devam ederken beni rahatsız edebileceği benzersiz bir yerdi. Onunla yaşadığımız büyük

anlaşmazlıklar da, ufak tefek olanlar da her biri bir rakı sofrasında başlıyor, en kötü ihtimalle de bir sonraki rakı sofrasında sona eriyordu. Onun, başıma çorap örmeyi görev edinmiş huysuz bir adam olduğuna inanıyordum. Sayesinde ölü ya da diri insanlardan, ayrıca dilden, anlamdan, göstergelerden ve bilimden hazzetmiyordum. Bahçesine maydanoz ektiğim küçük cehennemimde Ludwig'in payı azımsanamazdı. Henüz salgının adı konmamıştı. Buradan başka bir kurtuluş yoktu bana. Kendimi zamana bırakmalı ya da onunla akmayı öğrenmeliydim.

Vakfıkent'te mutluluğun tarifi baştan yapılmıştı, telaşa düşmeden... Burası, insanlığa sıkıntı vermiş çoğu şeyden muaftı. Zaman, sonsuz bir andı. Akıp gittiği, kentsoylu bir grup vahşinin uydurmasıydı. Para... Kimse paradan bahsetmiyordu; pul dedikleri de ancak balığın sırtındaydı. Bu keşifler sayesinde, bana yaşadığım olumsuzluklardan başka bir şey hatırlatmayan hain hafızam, çocukluğumun en güzel anılarını canlandırmaya başlamıştı. Bütün filmlerin parlak renklerde ve neşeli olduğu günleri, sırf ertesi gün istediğim kadar uyuyabileceğim için sevdiğim cumaları, kışın kareli battaniyelerin altına girip boza içerken anlattığımız korkunç hikâyeleri, yazın kadınların güneşi kendi haline bırakıp çiçekli elbiseler giydiği deniz kenarlarını... Ben çocukların leblebi tozu yeme yarışmaları yaptığı, parlak renkteki Çokomel kâğıtlarını defterlerinin aralarına sakladığı bir çağdan geliyordum. Ben henüz kendime inanmaya başlamamıştım, ama (galiba) elimdeki tahta sopa bana inanmaya başlamıştı. İlk haftamı başımı karabiber dolu bir kovaya gömmüşüm gibi, yani bolca hapşırarak geçirdim. Sanki her defasında, burnumdan rengârenk konfetiler saçılıyordu etrafa. Benim yabani mutsuzluğum buranın bütün masalsı taraflarıyla alay etme eğilimde olsa da, o zamanlar itiraf etmekten utansam da Vakfıkent'in olağan büyüsüne kapılmam sandığım kadar uzun sürmemişti. Bu, yıllarca kimseyle sevişmemiş bir adamın, kendisini son-

yaptığı işten o kadar sıkılırdı ki bu tarifsiz bilgelik meselesinin bir lütuftan ziyade lanet olduğunu söylerdi. Bu konuda samimi olmadığını bilirdim ben. Bunu, benden başkasına söylemezdi. O, tam bir Vakfıkentliydi. Görevi ve gururu uğruna yalnız ölebilirdi. Hayatının çocukluk evresi Süveyda ile geçmişti. O da Deniz ile aynı meslektendi. Fakat işine verdiği mesai, hayalindeki yere erişmesine yetmemişti. Becerisinin asgaride olması, hırsını dizginlememişti. Deniz'e hiç benzemiyordu. Deniz gayriihtiyarı severdi herkesi. O, insan olmanın en güzel haliydi. Deniz, daha önce gördüğüm kimseye benzemezdi. Fazlasıyla süslü ve kibirlidense, sade ve mesafeli olanı severdi. Ne giyse, vücudunun bir parçası gibi dururdu üzerinde. Sözlerin uzunlarındansa kısa, fakat sahici olanlarını beğenirdi. Fransızcanın dilbilgisini Japoncanınkine değişirdi. Deniz'i sevmem, alabildiğine makyajlı ve acı parfüm kokan bir kadını; ince ayak bilekleri, uzun bir boynu ve pürüzsüz bir teni olan, çok güzel şarkı söyleyen, ama bunu hiç belli etmeyen bir kadına tercih etmemdi. Süveyda bir Amerikalının ağzından çıkan ilk Fransızca sözcüklerdi, Deniz ise Kanji alfabesinin ta kendisi... İlk bakışta biraz karmaşık görünse de her şeyinde insana hizmet eden basit bir sebep vardı. Deniz, zamanın kusursuz anıydı. Vakfıkent'te psikolog olarak yaşamına devam ettiğine göre ergenlik yıllarında iyice ayyuka çıkan, dünyanın selametine katkıda bulunma arzusunu koruyordu. Ona göre bu işi yapmasının tek iyi yanı da buydu. Deniz, benim sormaya cesaret edemediğim soruların cevabıydı. Bunu hiç söylememiş olsa da onun dünyasını hiçbir zaman tam olarak anlayamayacağımı, oraya ait olmadığımı hissettirirdi bana. Belki de haklıydı. Lakin heyhat! Aksini iddia edecek azmim hiç olmamıştı. Süveyda ise dünyayı umursamazdı. Meşrebi, aynadaki aksinden yanaydı. Giyimine, kuşamına pek meraklıydı. Sanki hep bir hazırlıktaydı. Süveyda gelecekte tecelli edecekti. Deniz ise tüm za-

manları avucunda saklıyordu. Deniz sıradan bir bedene ve eşsiz bir güzelliğe sahipti. İçine baktıkça dışı da güzelleşirdi. Açık kumraldı. Beyaz bir teni, sağ yanağında belli belirsiz bir gamzesi, büyük dalgalı saçları vardı, uzun... Onu son gördüğümde belinden biraz yukarıdaydı. Pek açmazdı saçlarını. Boynunun güzelliğinin farkındaydı. Gözleri hep parlardı. Onu yeni tanıyanlar her an ağlayacağını sanırdı. Bal rengiydi gözleri. Derdini de neşesini de gizleyemezdi. "Dünyanın sunduğu kandırmacalara kaptırırsa insan kendini, efsunu da söner gider," derdi. Sesi, suya benzerdi. "Bugün günlerden salı," dese kulağıma hayatın anlamını fısıldar gibiydi. Deniz'in, tabiatın muazzam bir parçası olduğunu anlamak için onunla aynı odada olmak bile yeterdi. Onunla tanışmamız Vakfıkent'te, lise yıllarında, bir yolculuk sırasında ya da hiç beklenmedik bir anda olmamıştı. Ben kendimden kaçarken onun peşine düşmüştüm...

Onu ilk gördüğümde cam bir kapının ardında duruyordu tek başına. İlk defa kendimi birine, bir zaman dilimine, onun olduğu yere ait hissetmiştim. O gün ondan başka kimseyi görmemiştim. O gün ki ertesinde yüzünü hayal edemedim. Hayatımda ikinci kez anason kokmadan sarhoş olmuştum... Perşembe günüydü, öğleden sonra... Arabadaydık. Ben kullanıyordum, o da yıllardır yanımda oturuyordu. Ne desem eksik kalacağını biliyordum. İtirazı yoktu. "Ben seni çok uzun zamandır tanıyorum Timur," der gibi baktı bana. "Ben de seni, biliyorum," der gibi karşılık verdim. O yol hiç bitmesin istedim. Mutluydum. Uzun yıllar düşündüm o yolculuğu gerçek miydi diye... Kışın ortasında düşündüğümde bahar gelirdi. Vücudumdaki yara izlerini, ailemi, dostlarımı, göbek adımı, çocukluğumun nerede geçtiğini, burnumun ucuna dokunulduğunda hapşırdığımı ya da karpuzdan nefret ettiğimi bile bilmiyordu. Deniz kendimdendi, bendi. Bunu nasıl yapabilmişti? Nasıl olmuştu da beni tanıması için bunları

bilmesine gerek kalmamıştı? Bu soruların hepsini kendime daha sonra soracaktım. Ne yapıyorsam Deniz ile yapıyor, Deniz'i düşünerek yapıyordum. Bundan başka bir ihtimal de göremiyordum. O zamana dek Timur ile ilgili önem arz eden ne varsa, tek bir iz bile bırakmadan ortadan kaybolmuştu. Bir zaman sonra gitti Deniz. Arkasından sevmeye devam ettim ben onu. Aşk büyüdü, aşk küçüldü. Başkalarını sevmem, başkalarının hayatlarına girmem zaman aldı. Zaman her şeyi dönüştürdü. Ona duyduğum hayranlığın, o harikulade hazzın yerini, ilk gençliğimi düşündüğümde içimi kaplayan ince sızı aldı. Onu düşünmek ilk gençliğimi düşünmekti. Deniz'in kederimi o zamandan hissettiğini biliyordum çünkü aynısını ben de onun gözlerinde görüyordum. Bizi daha o zamandan ayıran şey Deniz'in yalnızca benim değil, herkesin acısını hissetmesiydi. Herkesin acısını dindirebileceğini düşünmesiydi. Bu becerisi farklı bir koku salgılamasına neden oluyordu. Kederin bedeni derdi buna; kederin, ete kemiğe bürüdüğü yerdi. O zamandan bunun ileride insanoğlunun başına büyük dert açacağını söylerdi. Onunkinin, benimkinden tek farkı sahibini eşsiz becerilerle ödüllendirmiş olmasıydı. Benimki ise ruhumdan geriye kalanı çürüten ve yaklaştığı her şeye bulaşan türdendi.

Kavak ağacının himayesindeki o küçük, mavi meyhanedeydim. Kimse sormadan onun kavak olduğunu söyleyebilirdim. Mavi boyalı tahta masaların üzerinde, kalın birer dudak payının devamında rakı dolu kesme bardakları... Arkasında yakışıklı beyaz peynir, efendi kavun... Ama en önemlisi de göbeğinden kesilmiş kırmızı soğanıyla janti lakerda vardı. Belki acemiliğimden, belki yıllardır taşıdığım derin yol yorgunluğundan, belki de makûs talihimden... O gece hiçbir şişenin dibini göremedim.

2
Katarsis

Ben her şeyi biliyorum. Yazılmış her kitabın sonunu, büyük futbol karşılaşmalarının skorunu, yeni dünya düzenini, kimin kimi yeneceğini, neden burada olduğumuzu, her şeyin nasıl başladığını, nasıl sona ereceğini, Tanrı'nın yerini, kim olduğunuzu, yapmaktan usandıklarınızı, sakladığınız sırları ve en güzeli de... Bu satırları okurken aklınızdan geçenleri... Hepsini biliyorum. Kâinatın bütün sırlarını elimde tutuyorum. Bilmediğim tek şey var: Ne yapacağım...

Bundan 30 yıl önce Deniz adı verilmiş bana. Vakfıkent'te doğdum. Ama oralı olduğumu söylemem doğru olur mu bilmiyorum. Hayatımın büyük kısmını İstanbul'da geçiriyorum. Ben de herkes kadar parçasıyım onun, ama oraya ait olamıyorum. Timur gibi hissebileceğimi bilseydim ben de onun Vakfıkentinde yaşamayı tercih ederdim. Benim Vakfıkentim Timur'unkine benzemiyor. Onunki dünyanın en güzel, en aydınlık diliminden araklanmış büyülü bir yer. Orada balık ağlarından sıçrayan yıldızlar, dileklerinizi gerçekleştirebileceğiniz "harikulade" meyhaneler ve bütün güzel hisleriyle dünyayı düzeltmeye çalışan insanlar var. Bu sebepten Timur'un Vakfıkent'ten söz edişinin makul bir yanı olabilir. Ben ise bilginin kendini gösterme eğiliminde olduğuna, gizli tutulduğu takdirde öcünü almak zorunda kalacağına gönülden inanıyorum. Eğer bu hikâyeyi bütünüyle Timur'a teslim etseydim, intikam peşimi bırakmazdı eminim.

Günlerin acımasızca aktığı nadir zamanlardan birindeydik. Vaktimiz pek fazla değildi. Bu anlatacaklarımın hepsi, şimdiki zamana düşmeden evveldi. Size bunu başka bir şekilde söylemeyi tercih ederdim, ama durumu izah edecek yumuşak bir giriş bulmaya çalıştıkça, vaziyet kulağa daha korkunç gelecekti.

paylaşmam, mensubu olduğum cinsiyetin sosyal yaşamının en mühim parçasıyken, bundan sakınmanın ne tür bir izahı olabilirdi? Doğuştan taşıdığım gürbüz bir lanetim zaten vardı. İkincisi fazla olmaz mıydı? Hakkımda çıkarılan söylentileri umursamamaya gayret gösteriyordum. Zira yapmayı arzuladığım onca şey birer rüya olarak kalırdı. Hem kimsenin hayal gücünü kontrol edemezdim; sizinkini bile... Küçük kaçış planımın bir sonu olacağını elbette tahmin ediyordum ve işte, tam orada duruyordum. Daha önce de dediğim gibi, beni bu kadar çabuk kıstırabileceklerini düşünmemiştim... Evimin kapısının altından atılan, birinci hamurdan altın renginde zarfın içinden çıkan bir samankâğıdı bu kovalamacaya son vermişti. Vakfıkentli olmayan birisine katiyen resmi evrak olduğunu hissettirmeyecek bu kâğıt, nüfus müdürlüğünden geliyordu ve bulunmam gereken siestanın yeri, saati gibi teferruatı bildiriyordu. Adada teknolojin bunca çeşidine sahipken, resmi işler için samankâğıdının kullanılması, adaya bir geçmiş biçme çabasından başka bir şey değildi. Tıpkı dünyadaki gibi... Yokluğun, felaketin, savaşların, servetin, mucizelerin olduğu tastamam bir geçmiş... Oysa herkesin geçmişe ihtiyacı yoktu.

Bu daveti de geri çevirirsem, bundan sonra siestalarda adıma atanacak bir vekil tarafından temsil edilecektim. Vakfıkent buna alışkın değildi. Samankâğıdının söylediği yere gidersem uzunca bir süre daha siestalardan kurtulabilirdim. Herkesin ilgisini çekebilecek bir melodram uydurabilirdim. Onun sayesinde özgürlüğümü bir müddet daha muhafaza edebilirdim. Aşk, adımla anılmasını isteyeceğim son şeydi. Ama özgürlüğümden kıymetli değildi. İlk -planladığım gibi giderse son olacak- seansın mecburi gereçlerini tedarik etmiştim. Çekirdeğim de, kutsal kâsem de yanımdaydı. Kendisini gönül meselelerine teslim etmiş eşsiz dostum Süveyda, bu oturumların aranan isimlerindendi. Bunca zaman içinde dinlediklerimden yola çıkarak Vakfıkent'te kaçır-

dığım tek bir aile dramı, atladığım bir aldatma hikâyesi ya da bilgim haricinde tek bir aşk üçgeni bile olmadığını söyleyebilirdim. Süveyda yıllar boyunca dahil olmadığım her seansı telafi etmemi sağlamıştı. Kişiler ve başlarına gelenler hakkında hiçbir şey hatırlamama karşın, bu aylak seremoninin tüm inceliklerini öğrenmiştim; bu da hiç fena değildi... Süveyda'yla ben çocukluğumuzdan beri beraberdik. İlk keşiflerimizi birlikte gerçekleştirmiştik. Belki on üç, belki on beşimizdeyken geçmişlerinden başka ortak noktası bulunmayan iki kişiye dönüşmeye başlamış olsak da yollarımız ayrılmamıştı. Süveyda, yaygın olan kadın tarifine benden daha çok uyuyordu. Günün mühim bir kısmını süslenerek ve erkeklerden bahsederek geçiriyordu. Hayatında her zaman kendisini beğendirmeye çalıştığı birkaç erkek bulunuyordu. Bundan da memnuniyet duyuyordu. Bir taraftan da işimde gücümde olduğum ya da kendimi birilerine beğendirmeye çalışmadığım için üstü kapalı bir hayranlık besliyordu bana. Bu, düz saçlı bir kadının -sevdiği halde- saçlarının kıvırcık olmasını istemesiyle aynı şeydi. Üstünü kapalı tuttuğu sürece bu, ne hoşuma giden ne de beni rahatsız eden bir şeydi. Bir kadının diğer bir kadına duyduğu hayranlığın içinde kıskançlık olması muhtemeldi. Buna itirazım yoktu. Yine de farkındaydım... Süveyda'nın benimle aynı mesleği seçmesi, muhtemel ayrılığımızı bir süreliğine ertelemişti. Süveyda ne kadar ısrar etse de buluşma noktasına yalnız gitmeyi tercih ettim. Biraz gergin hayli isteksizce, bir görevi yerine getirmenin bilinciyle tam saatinde orada oldum. Elimdeki samankâğıdı, açık kahverengi, eski, tekinsiz bir kapıda sona eriyordu. Kapıyı çaldım. Yapılan toplaşma eyleminin usullerine uygun bir ses çıkmamıştı zilden; cılızdı, tizdi ve biraz da kısıktı. Vakfıkent'e gelmeden önceki yıllarını -varsayalım- Taşlık Gazinosu'nun en işlek zilinde geçirmiş, büyük ihtimalle ihtiyar bir kuştu içindeki. Haykırarak başladığı ötme görevini kısık sesle tamamlamıştı. Emin olmak için bir kez

daha bastım zile. Bu seferki başka bir tonda ve biraz daha kısıktı. O yaşta bir kuştan her defasında aynı performansı beklemek zalimlikti. Zilde canlı bir kuş kullandıklarına göre ev sahipleri Vakfıkent'in varlıklı ailelerindendi. Biraz bekledim, ama kapıyı açan olmadı. Zile bir kez daha basmaya gönlüm el vermedi. Ben kapıya tıklatmak üzere hamle yaparken açılıverdi. Yüzünün emaye zemininden, gülmekte mi yoksa ağlamakta mı olduğu ayrımına varamadığım bir kadın duruyordu karşımda; geniş kaideli, çelimli, orta yaşlı... "Hoş geldin Deniz, biz de seni bekliyorduk," dedi. Ayağında, Katolik rugan bir terlik vardı. Başparmağından sonraki iki ayak parmağı da diğerlerinden uzundu. Büyük bir telaş içinde, terliğin rugan ucundan aşağıya sarkarak oldukları yere sıkı sıkıya tutunmuşlardı. Her iki ayağında da vaziyet aynıydı. Kadının bu kusuru, eşsiz bir simetriyle ikiye katlanmıştı. O parmaklar olmasa, ev sahibesi terlikten düşebilirdi. Ayaklarından yukarı çıktıkça kırmızı fırfırlı eteğini, siyah pullu bluzunu ve üzerinde irili ufaklı taşlar olan minik dişli tacını gördüm. Dalgalı saçları koca başlı bir fırçayla taranmışçasına bol ve kabarık duruyordu. Tam bunu düşündüğümde tacını hafifçe alnına doğru indirip başının ortasına doğru bastırarak itti. Yüzünün hemen yukarısında başlayan saçlarında artık daha büyük dalgalar vardı. Aklından, benim zavallı aşk hayatımın olası trajedileri ve onlar hakkında soracağı sorular geçiyordu. O an, bir şeyler anlatacağım sırada uygulamam gerekeceğini düşündüğüm sansür mekanizmasının işe yaramayacağını hissettim. Evin devamı, kapıyı açmış bulunan rugan kadın gibiyse şayet, çoktan gafil avlanmıştım. Aramızdaki sessizliği bozmak istemesem de yalnızca gülümseyerek bütün günü geçiremeyeceğimi fark edip, "Hoş bulduk," dedim normalde kullandığım ses tonunun bir iki ton altında. Bunu hep yapıyordum. Zoraki durumlarda içtenliğimi kaybetmeye sesimden başlıyordum. "Gel gel, durma öyle kapıda. Benim adım Aysel," dedi Rugan Kadın.

Samankâğıdındaki adres Aysel Binboa'yı işaret ediyordu. Artık ev sahibesi olduğu su götürmezdi. Bu Aysel "ğ" harfini alfabeden kaldırtmaya çalışıp, sadece soyadlarından atmayı başaran Binboğa, yeni haliyle Binboa Ailesi'nden olmalıydı. Kâğıda ilk baktığımda bu ayrıntıyı görmemiştim.

Ayakkabılarımı çıkardım. Benim için önceden hazırlanmış, ayağıma iki üç numara büyük, hafif eğimli terliği giydim. "Gel seni kızlarla tanıştırayım," dedi. "Evet," dedim. Başka ne diyeceğimi bilemedim. Rugan Ev Sahibesi'nin peşinden vardığım salon perdelerle başlıyordu. Yere kadar cenaze rengi perdeler... İçeri tek damla bile güneş sokmamak için canla başla dikiliyorlardı. Ayağındaki terlikler gibi, duvardaki perdeler de aileden yadigârdı. Yılların tasasını taşıyorlardı. Bu evin kokusu başka bir yüzyıldandı. Bu evde zaman Vakfıkent'tekinden uzaktı. Duvar saatinin uzaktan gelen sesi de bu anakronik görüntüyü tüm gücüyle destekliyordu. Evdeki o kasvetin büyük kısmını muhtemelen bu saat yayıyordu. Etrafımdan sinsi bir uğultu yükseliyordu. Beni vahşi bir iştahla süzen bir oda dolusu kadını bırakıp yalnızca gözlerimi kullanarak bu berbat kokuyu çıkaran saati aramaya başladım. Salonun merkezinde, gökyüzüne en yakın yerde, kendini insanların günahlarının affedilmesi için feda eden İsa heykeli gibi dikiliyordu önümde. Koyu kahverengi oymalı bir gövdesi; dev, siyah bir akrebi; ondan bir nebze büyük, siyah bir yelkovanı vardı. Kapı zilindeki kuşun, mesaisini kapıyla saat arasında geçirdiğini düşünmemem için hiçbir neden yoktu. O saat zamanı değil, herkesin geriye kalan vaktini gösteriyordu. En azından işini, bu edayla yapıyordu. Rugan Kadın'ın nazikçe işaret ettiği koltuğa oturana dek odadaki hırçın uğultu dinmedi. Kadınların en gizli yerlerinde sakladıkları sözleri duyabiliyordum. "Deniz dedikleri ben miydim? Yakından hiç de güzel ya da alımlı değildim. Bacaklarım kısa, memelerim küçüktü. Belim de kalın olabilirdi. Neden hâlâ bekârdım? Sevgi-

lim var mıydı? Buraya gelmeden önce ne yapıyordum? Buraya gelmeden önce kesin sevişmiştim. Saçlarım boya mıydı? Hayır değildi. Evet, öyleydi. Hayır değildi. Popom olması gerekenden küçük ve kalkıktı. Hayır, büyük ve sarkıktı. Hayır, küçük ve kalkıktı..." Heyecandan elini kolunu koyacak yer bulamadığı halde saçlarıyla birlikte kabarmıştı Süveyda. Fısıldaşan kadınların sebep olduğu yabani gürültüyü, "Ben bunca zaman başaramadım, en sonunda nüfus müdürlüğü getirdi Deniz'i buraya," diyerek yırttı Süveyda. Ellerini önce üzerindeki eteğe, sonra da yanı başındaki minik sehpanın kenarındaki peçeteye sildi. Süveyda heyecanlandığında elleri, öğle sıcağının kucağındaki zavallı bir döner ustası gibi terlerdi. Hep bir ağızdan, "Hoş geldin Deniz," diyerek karşıladılar beni. Her biri adımı biliyordu ya da nerede yaşadığımı, ne yaptığımı, nasıl göründüğümü... Ama neyi sevip sevmediğimi bilmiyorlardı. İşte bütün mesele de buydu. "Merhaba ben Deniz... Ve ben bir alkoliğim," dedim muhtemelen yüzümde belli belirsiz bir gülümsemeyle. Tam olarak iki saniye süren bir sessizliğin ardından merak ve şaşkınlık nidası yükseldi odadan. Buna gülecek bir kişinin bile çıkmamasının bütün sorumlusu ben olamazdım. Benden başka kimse yeni çevrilmiş cümlelerle büyümemiş miydi? Bu tedirgin sessizliğin bana verdiği tombul, al yanaklı sersemlikten hemen o anda sıkıldım. "Şakaydı," dedim. "Şaka yapıyordum yani..." diyerek beni desteklemesi için Süveyda'ya döndüm. "Deniz çok esprilidir. Hep güldürür beni," diye atıldı neyse ki. Genelde kendisinden istenenin aksini yapan Süveyda'nın bu tavrını, benim gibi esrarlı bir katılımcının izlenirliğinden, namına pay çıkarma çabası olarak değerlendirdiğim için bir an utandım. Kadınlar, dev bir soru işareti oluşturacak biçimde dizilmişlerdi ve ben o işaretin hemen hemen ortasındaydım. Yaşça büyük olanlar odadaki koltukları işgal etmişti; geriye kalanlar da birbirinden farklı -ekseriyetle kadife sırtlı- iskemleleri... O gün o ev, aşkı konuşmak

üzere toplaşmış aşağı yukarı elli kişiden müteşekkildi. Bana yabancı bir galeyanın eşiğinde, elli kadın arasındaydım. Şaşırmalı mıydım? Ortalama siesta mevcudunun üzerindeydik. Bu şeref elbette bana, hikâyesi henüz anlatılmamış olana aitti. "Burası her zaman böyle kalabalık olmaz Denizciğim," dedi Rugan Kadın. "Seni hanımlarla tanıştırayım. Gerçi çoğunu tanıyorsundur." Kendileri benim hakkında haddinden fazla şey bildikleri için benim de kendileri hakkında bir şeyler bildiğimi varsayıyorlardı. Bazılarının yalnızca simalarına aşikârdım. Aynı marketi, aynı parkları, doktorları, aynı tramvayları paylaşıyor olabilirdik. Derin bir nefes aldım. Yüzüme mesafeli bir tebessüm yerleştirip, çocukluğumdan bu yana sıkça duyduğum kadın isimlerini dinlemeye koyuldum: Ayten, Fatma, Safiye, Hanife, Sultan, Emine, Şahane... Hangisinin benden daha az hazzettiğini seçmem zaman alacaktı. Oraya giderken götürdüğüm kâsenin, ağzına kadar ay çekirdeği dolu olarak elime tutuşturulmasıyla kadınların bittiğini idrak ettim. Rugan Kadın'ın elimdeki kâseyi görmesiyle söylenmeye başlaması bir oldu. "Ayol kim tutuşturdu bunu Deniz Hanım'ın eline? Bilmiyor musunuz canım bugün onun günü! Aman ne hevesliymişsiniz siz de anlatmaya şekerim!" Hışımla kâseyi elimden aldı. Büyük soru işaretinin başladığı yerde, beli boyunca dalgalı turuncu saçlı, balıketli kadın elindeki çekirdek kâsesini hafifçe havaya kaldırarak beni selamladı. Benden sonra o mu konuşacaktı? Yüzündeki gülümsemede insanı tedirgin eden, ama yine de onu görme isteği uyandıran bir asimetri vardı. Henüz bitmemiş bir sanat eseri gibiydi... Söyleyemediğim bir sebepten yüreğimi burkmuştu, ama gözlerimi ondan alamıyordum. Adını bilmiyordum. Aklından geçenleri duyamıyordum, ama onun diğer kadınlardan daha gerçek olduğunu biliyordum. Emin olduğum bir şey vardı; o yoksa ben de yoktum. "Hadi Deniz, ne duruyorsun başlasana..." dedi belki Mehtap, belki Pınar, belki de Feride. Bu işin tadını çıkaracaktım. Tezahüratlar benim

içindi. Hicazkâr bir şarkının başındaydım. *Beni ona bağlayan gözlerinin rengiydi. Ah o gözler, ne enfes bir şiir ahengiydi.* "İnsan âşık olacağı kişiyi seçemiyor. Ben de seçemedim," dedim. Güvenli sulardaydım. "Ama bile bile ve isteyerek, arka arkaya hatalar yaptım. İleri gittiğim de oldu, pişman olduğum da ama... Sonuçlarından muaf olamıyor insan. Hem muaf olamıyor, hem de kontrol edemiyor. O yüzden kader diyoruz ya sonuna... Ne de olsa kontrolümüz dışında..." Söylediklerim, duymak istedikleri şeyler değildi. "Siz benden hikâyelerimi anlatmamı istediniz, ben de burada oturmuş size ahkâm kesiyorum. İsterseniz siz sorun, ben cevap vereyim, yoksa nereden başlayacağımı bilemiyorum," dedim. Turuncu Kadın gözlerini ayırmadan, sahici bir tebessümle bakıyordu gözlerime. Ona bakmayı sürdürürsem hikâyemi tamamlayamazdım. Rugan Kadın ev sahibesi olmanın sorumluluğuyla beklenen o elzem girişi yapıverdi. "Sen bize ilk aşkını anlat Denizciğim. Nerede tanıştınız, kaç yaşındaydın, adı neydi, nasıl bitti? Her bir şeyini anlat. Hele başla bir sıradan, arkası gelir. Bizde zaman çok..."dedi. Dünyanın büyük bir kısmının da, benim de Rugan Kadın Aysel'inki kadar vakti yoktu. Ne kadar şanslı olduğunun farkına varsa hayatını başka bir biçimde geçirir miydi?

Her biri, yepyeni bir aşk hikâyesine girmek üzere olmanın heyecanını taşıyordu. Gözleri bir başkasının aşkıyla parlıyordu. Akıllarında onları hiç ilgilendirmeyen onlarca soru vardı. "Tamam," dedim. "Nasıl isterseniz..." Bekledikleri tılsımı yaratmak için bir sigara yeterdi. Hemen dizimin köşesinde, elimin eriştiği yerde duran paketten bir sigara yaktım. Takip edemediğim bir hızla boşaldı paket. Rugan Hanım, dalga halinde yayılan sigara hevesinin dumanını bastırmak için tavandaki havalandırma deliklerini araladı önündeki kumandayla. Bunu yaparken bana dönüp, "Sen başla Denizciğim," dedi. Zamanı gelmişti... "Yaz değildi biz tanıştığımızda, kış da olmamalıydı. Kalabalık, heyecanlı,

biraz da telaşlı bir İstanbul günüydü. Oradaki işimi halleder halletmez buraya dönecektim. Hiç âdetim olmamasına rağmen o günkü ziyaretimi uzun tutmak istemiştim. Nereden bilebilirdim o günün..." Bunları hesapsızca söylüyordum. Görülmedik biçimde gevezeydim. Birileri bana, ağzımı açma fırsatı tanımadığı sürece yüzlerce yıl suskunluğumu koruyabilirdim. Aksi takdirde dünyanın bütün hikâyelerini anlatabilirdim. Ağzımdan çıkanların çoğundan sorumlu değildim. "... İşte o an mutluluktan ölebilirdim! Tanıdığım, tanımadığım herkes gözlerimin içinin güldüğünü söylüyordu. Artık tamamlanmıştım. Kusursuzdum. Ölümsüzdüm. Her şey aniden, tamamen tesadüfen, hiç düşünmeden başlamıştı. Hem de..." Karşımdaki ay çekirdekli dişi kalabalığın her bir ferdinin aklından başka türlü bir seyir geçtiğine şahit olmak, yaratılışa yeniden hayranlık duymamı sağlamıştı. "Hayatımın kontrolü bende değildi. Plan yapamaz, yapsam da uyamaz olmuştum. Başka bir âlemdeydim. Bütün bunların ne zaman, nerede geçtiğini sorsanız inanın cevap veremem." Rugan Kadın saat ve koordinat zaafını halihazırda belli etmişti. Bu, son söylediğim beni büyük bir dertten kurtarmıştı. "Ondan başka hiçbir anlam kalmamıştı hayatımda. Ne yapıyorsam beni sevmeye devam etsin diye yapıyordum. Yaşamdaki tek gayem buydu." Hayatımda daha serseri bir yalan duymamıştım. Hepsi anlattığım şapşal aşk hikâyesinden kendi payına bir şey çıkarıyordu. İyi gidiyordum. Anlattıklarımın çoğunu duymuyordum bile. "...Beraberken birdik. Bizi ayrı düşünemiyordum. Onun da aynını hissettiğini biliyordum." Hikâyenin burasına kuşkuyla yaklaşan çoktu. Galiba onun hislerini gösterecek deliller sunmayı unutmuştum. Yüzümde, kadınların efkârlı, ama şaşkın bakışları vardı. İki arada bir deredeydim. Tam istediğim yerdeydim. Hislerimden usandıklarında onlara mizanseni olan bir hikâye verecektim. "...O aşkın özü aynılıktı, saflık, birebirlik, o eşsiz benzerlikti." Popom yorgun kadifeden yükselip semaya yaklaşabilirdi.

"Bir gün elinde kocaman kahverengi bir kutuyla geldi. Hediye paketi değildi. Bana aldığı belliydi, ama tedirgindi." O kutular, paketler, sır dolu hediyeler... Hayat boyu gizli kalan, kapağı açılmamış olan her şey! Sizler olmasaydınız ne yapardım ben? Kadınların kimi bana yazdığı aşk mektuplarını çıkardı kutunun içinden, kimi ona aldığım hediyeleri, kimi erotik oyuncaklarını, kimi de ardından gelecek evlenme teklifini... Hayallerine dokunmak istemedim; bütün ısrarlara direnerek içinden çıkanı söylemedim. "Onun yanında olmadığım zamanlarımı onu düşünerek geçiriyor, birlikte yaptıklarımızı ve yapabileceklerimizi hayal ediyordum. İlişkimiz sona erse bile, bu olağanüstü hissin asla değişmeyeceğini düşünüyordum. Her şey öyle güzeldi ki..." Nasıl güzeldi? Her şey soğuk gerçekle çevriliydi. Başka dertler, başka tasalar içindeydim. Ömrümün sonuna dek kimseye ayrıcalık tanıyamazdım. Üstelik ben bir kadındım; hayatımın duygularım tarafından yönlendirilmesine meyyalim vardı. Genlerine bir erkeği sevmek, onu mutlu etmek, sonra ondan çoğalmak ve asgarisi üç kişi olan o düzeni korumak işlenmiş olan bir kadındım... İnsanın genleriyle oynaması kolay iş değildi. Kontrolümde olmayan bu aşk hikâyesi beni rahatsız etmeye başlamıştı. Bu işten bir an evvel sıyrılmak için sükûnetimi korumalıydım. "En çok sesini severdim. Bir de ellerini; incecik, upuzun parmakları... Bana bakarken gözlerinin içi parlardı." Ne bana sordukları soruları duyuyordum ne de ben bu hikâyeyi anlatırken akıllarından geçenleri. Aşktan uyuşmaya başlamışlardı. Çekirdek kâselerinin çoğu boşalmış, çöp kâseleri dolmuştu. Tuzlu dudakları ve hülyalı bakışlarıyla anlatacağım sona hazırlıksızlardı. "Bir sabah uyandım. İçimdeki o ani mutluluk hissi gitmiş, yerine alışkın olmadığım türden bir huzursuzluk gelmişti. Hiçbir şeyin düzelmeyeceğini o an anladım. Uyanır uyanmaz... Koridordaki tahta rüzgârgülünün sesi geliyordu kulağıma. Akşamına yağmur yağacaktı. Kalktım yataktan. Biraz kendime gelmeyi bekledim."

Hepsinin birden o uyuşukluktan bir anda silkinmesini ummamalıydım. Onlara uzattığım ucuz yeniğiyle biraz meşgul olmalarını istedim. İzin isteyip Rugan Kadın'ın eşliğinde yüzümü yıkamaya gittim. "Sen hiç evlendin mi Deniz?" diye sordu banyonun kapısında. Ev sahibesi olmanın ayrıcalıklarını sonuna kadar kullanıyordu. "Bilmem," dedim. Cevabım onu afallatmıştı. "Mızıkçılık yapma, sen de herkesle beraber öğreneceksin sonunu," dedim. Kapıyı kapatmamla ortadan kaybolmasına sevindim. Lavaboların mavi fayansla gizlendiği banyoda sezgilerimle buldum yolumu. Su iyi gelmişti. Her zaman gelirdi. Çıktığımda beni kapıda bekliyor olmasına aldırış etmedim. Yeniden salona girmemle tekmili düzen aldı. İlk yarıdaki gibi onların fantezilerinden faydalanmayacaktım. Söyleyeceklerimin tamamen farkındaydım. "Nerede kalmıştık?" Bir sürü cevap çıktı kalabalıktan, tek bir ağızdan. Ben aralarından, "Huzursuz uyanmıştın"ı seçtim. "Evet... Huzursuz uyanmıştım. Sesini duymadan rahat edemeyecektim. Aradım. Telefonu bir kadın açtı." İşte tam burada, bir nebze öfkeli bir şaşkınlık nidası duyuldu. İrkildim belli etmeden. "Kadın ağlıyordu. Söyledikleri pek anlaşılmıyordu. Kapattım telefonu. Biraz bekleyip yeniden aradım." Salon pürdikkatti. "Yine bir kadın açtı telefonu. Ağlamıyordu, ama sesi üzüntülü geliyordu." Burada biraz hüzün işimi görürdü. Yutkundum. Hatta biraz kekeledim de... "So... Sonra... Komşusu olduğunu söyledi kadın. 'Siz nesi oluyorsunuz?' dedi. 'Ben arkadaşıyım,' dedim. 'Başınız sağ olsun,' dedi. Ortak bir çığlık koptu odada. Yutkundum bir daha. Sesim titremeliydi. "Asmış kendini," dedim. "Komşusu söyledi." Arkalardan yeni gelen haykırışların bitmesini bekledim. "Kadın yalan söylüyor dedim içimden. Ya da daha uyanmadım dedim. Rüya görüyordum. Hepsini unuttum; baştan uyandım. Numarayı yeniden çevirdim." O şişkin uyuşukluktan teker teker sıyrılmalarını izledim. Bana hayatımın acı verici bir dönemini anlattırıyor oldukları için hiçbir

üzüntü ya da pişmanlık duymuyorlardı. Onun yerine bana acıyarak kendilerini rahatlatıyorlardı. "Telefonu aynı kadın açtı. Gördüğüm rüya değildi. İşte o an yeryüzünden silinmek istedim. Nefes alamıyordum." Bana inanıyor olmalarına şaşırıyordum. "Aniden kocaman bir boşluk, eksiklik, yalnızlık hissine döndüm. Hem de öncekinden büyük, derin bir boşluk..." Bu defa trajik bir uğultu kapladı odayı. Bana olduğu kadar, hayatını kaybeden Timur'a da acımaya başladılar. Bir kısmının gözleri dolmuştu. "Uzun bir süre uyuşmuş gibi yaşadım. Hâlâ o anın hayal olduğunu düşünürüm ara sıra. Aslında ölmediğini ya da... Sonra anladım ki insan acıdan yaşlanabiliyormuş. Hücrelerimin öldüğünü hissediyorum artık. Daha sık hastalanıp daha zor iyileşiyorum. Kendi yüzüme yabancıyım." Bana merhamet göstermelerini, derdimi deşmekten vazgeçmelerini beklemek enayilikti. Sustuğum an kadınların ağlarken çıkardıkları iniltiler, burun çekme ve sümkürme sesleri kaldı geriye. "Gördüğünüz gibi hâlâ buradayım. Bu lanetle de olsa yaşıyorum işte..." Benim lanetimin ne olduğu kimsenin merak konusu değildi. Herkesi meşgul eden iki mesele mevzubahisti: Timur'un intiharın sebebi ve kahverengi kutunun içindeki. Süveyda dahil herkes ağlıyordu. Bu kadar kısa zamanda ne idiğü belirsiz bir aşka bağlanmış olmaları keşke hayrete düşürseydi beni. İniltiler arasından bir tek, çekirdek kâsesiyle selam veren Turuncu Kadın gülümsüyordu bana. Gözlerimi ondan ayırmazsam yüzümdeki buruk tebessümü sert bir kahkahayla değiştirebilirdim. Acımı ve ciddiyetimi korumalıydım. Onun da benim gibi bu toplantıya istemeden katıldığını varsayıyordum. Bana bunu ya da aksini düşündürecek hiçbir şey yapmamış olsa da... Rugan Kadın hem ağlıyor, hem de konuklarına mendil servisi yapıyordu. Herkes memnundu durumundan. İstedikleri melodramı yaşamışlardı. Gümüş tepside plastik bir katarsis sunmuştum onlara. Timur'u öldürerek hayatları boyunca unutmayacakları bir aşk hikâyesinin

içine bırakmıştım bu narin kalabalığı. Artık beni azat edebilirlerdi. Taşlık Gazinosu'nun vefakâr kuşu tiz, ama dokunaklı bir anonsla ömrümüzün bir saatini daha harcamış olduğumuzu söyledi. Timur'un anısına bu görevi ona vermiş olmaları büyük incelikti. Onun kasvetli sesi, kadınlardan bazılarının ağlamalarında, hıçkırma evresine geçmelerini sağlamıştı. O zavallı kuşun hem kapıya hem de saate bakması vicdansızlıktı. Peki ya saat başlarında zile basılırsa ne oluyordu? O eve bir kuş daha lazımdı. Bir an evvel kadınları Timur'un muhtemel cenazesinde bırakıp gerçek hayata dönmek istiyordum. Sırasını bekleyen Turuncu Kadın'ın hikâyesini kaçırmayı göze alıyordum. Ben sade bir veda cümlesi tasarlarken, ev sahibesi Rugan Kadın'ın uzattığı mendille burun buruna geldim. O bölümde az da olsa ağlamam gerektiğini böylece fark etmiştim. Hiç olmazsa gözlerim dolabilirdi, ama zihnim Turuncu Kadın'ın isminin ne olabileceğiyle meşguldü. İçinde "F" olduğundan emindim. Hatta "F" ilk harf olmalıydı. İsim tam zihnime düşmek üzereyken münasebetsiz Ayşe, Münire belki de Cevriye'nin hıçkırıklar içinde boynuma atılmasıyla Feraye'yi bir kenara bırakıp derhal ağlamaya koyuldum. Evet, evet! Kadının adı Feraye'ydi! Feraye olması onun hem kızıl hem tombul hem de şehvetli olmasını destekliyordu. Orada bulunduğum süre zarfında, tuhaf bir zevkle gizlediğim yaşam sevincimi ufak bir selamla paylaştım Feraye ile... Ve ağlamaya devam ettim derin bir iniltiyle. Minik hıçkırıklar ancak başlangıçta işe yarardı. Bu, oradan temelli kurtulmam için ilk ve son şansımdı. Elimi çabuk tutmalıydım. Daha dünyanın kurtarılmasında küçümsenmeyecek bir rol oynayacaktım. Hızlı ve kesik kesik sürdürdüm ağlamayı. Hafifçe hıçkırarak, "Ben izninizle kalkmak istiyorum," dedim aşk kalabalığına. Ayşe, Münire ya da Cevriye'yi boynumdan sökmem kolay olmadı. Islak kalabalığın arasından, metrelerce uzunlukta bir mendilin bana doğru uzatıldığını gördüm. "Dur biraz, kendine gel önce,"

dedi titrek bir ses kalabalığın ucundan. Elden ele geçerek gelen mendil sayesinde, benden beklenen ağlama süresini ve şiddetini hesaplamıştım. Akıl kârı değildi. Başka bir çözüm bulmalıydım. "Ben biraz hava alırsam kendime gelirim. Siz hiç yorulmayın," diyerek son derece ani bir hamleyle ayağa kalktım. Mendili, yamacıma ayarlı çekirdek sehpasına yığıp herkesi başımla selamlayarak iyi günler diledim. Odadaki her kadın gitmemem, biraz daha kalmam, kendime gelmem, bir su içmem, ferahlamamı tavsiye ettikleri esnada Feraye'ye göz kırpıp hıçkırıklar içinde görüntüden kayboldum. Rugan Ev Sahibesi beni yolcu ederken Süveyda da onu yalnız bırakmamıştı. Kapıda son bir kez kıstırıldım. Süveyda'nın bu kısacık arada sessiz kalması korkutucuydu. "İyi ki geldin bugün Deniz. Ben başından böyle bir şey geçtiğini bilmiyordum. Seni yanlış tanımışım," dedi Israrcı Ev Sahibesi. "Sahi ben bile bilmiyordum. Çok üzüldüm şimdi. Keşke vaktinde paylaşsaydın bunları!" diye ekledi Süveyda. "Nasıl tanımıştınız beni?" dedim. Susmam gereken zamanları önceden kestirirdim, ama iş susmaya gelince aynı başarıyı gösteremezdim. Bu gibi durumlarda küfrü kendisinden esirgemediğim adalet duygum, hayatının hatırı sayılır bir kısmını daha benden çalmak üzereydi. "Hani ne bileyim... Bizim özel toplantılarımıza katılmıyorsun diye biraz kendini beğenmiş geliyordun bana, ne yalan söyleyeyim... Sırf bana değil, yani bizim kızlara da..." dedi Israrcı Rugan. "Aman nereden çıkardınız canım siz de! Ne ilgisi var? Benimle samimiyetini de biliyorsunuz, kaç defa dedim size o öyle birisi değil diye," dedi benim sevgili dostum Süveyda. "Hakkımda fikir sahibi olmak için fazla aceleci, hatta biraz da yaratıcı davranmışsınız," dememeliydim, ama dedim. "Aman canım tanışmış olduk. Tabii ben anlatmayınca siz de haklı olarak bin bir şey düşündünüz hakkımda..." desem daha iyi ederdim. "Yok, biz öylesine aramızda konuşmuştuk bir keresinde. Yoksa niye canım..." diye geveledi ağzında Bayan Bin-

boa. Denemeye karar vermiştim. "Neyse, haklısınız tabii siz de... Ben hiçbir şey anlatmayınca..." dedim. Orada, hesapladığımdan fazla vakit geçirmiştim. Üstelemenin âlemi yoktu. Neresinden denesem tutuyordu. "Bundan sonra daha sık görüşürüz," diyerek gülümsedi Israrcı. Gerçek dünyaya dönmem artık hayati bir meseleydi. "Başka aşk hikâyem olsaydı..." demeye yeltendim... "İlla kendi yaşadıklarını anlatmak zorunda değilsin. Herkesin duyduğu, bildiği hikâyeler vardır. Hiç olmadı akrabalarının, eşinin dostunun, tanıdıklarının..." diyerek araladığım kapıyı suratıma çarpıverdi. Tehlikedeydim. "Benden başka âşık olan çıkmamış bizden," dedim. Kendimden emindim. "Bilhassa aşk olacak diye bir şey yok ki Denizciğim. Sırf sekse dayalı bir ilişki de olabilir. Heyecanlı aldatma hikâyeleri olabilir, hoşlanmalar, flörtler... Kendini aşk diye zorlama. Bizim toplantıların adı öyle sadece. Yoksa onca aşk nerede gezer? Sen gel, anlatacak bir şeyler çıkar şekerim," dedi Israrcı. Kaşlarımda büyük bir "M" harfi, başımı salladım. "Hem daha dinleyeceksin. Öyle anlattım, gittim yok! Geleceksin, dinleyeceksin, yorum yapacaksın, yapılan yorumlara yorum yapacaksın. Sen bizi ne sandın?" diye iyice açıldı. Ben onları hipopotam sanmıştım. Hipopotam! Mütemadiyen çekirdek yiyip eşini dostunu çekiştiren, sonra o çekiştirmeyi çekiştiren farazi işler sahibesi hipopotamlar... Kaşlarımdaki melankoliden aldığı cesaret düşürmüştü çenesini. Gerçekten onları ne sandığıma dair minik sorucuklar dolaşıyordu aklında. Hep kendimi onlardan üstün gördüğümü sanmıştı, bana günümü göstermek istiyordu. Israrcı'yla uğraşmanın başlı başına bir iş olduğuna ve mümkün mertebe kaçınmam gerektiğine o dakika ikna oldum. Ayrıca "sekse dayalı ilişki" de ne demekti? Böyle konuştukça daha yaşlı göründüğünün farkında değildi. "O zaman ben müsaadenizi isteyeyim. Dinlenip kendime geleyim biraz," dedim. Yorgun olduğum konusunda samimiydim. "Oldu canım, kendine iyi bak," diye veda etti Israrcı Rugan Ka-

dın. Ardımdan söylenecekleri duymaya pek hevesliydi. "Hoşça kal Deniz. Kendini kötü hissedersen ara. Dertleşiriz. Yeni topuk ve tırnak bakım seti aldım... Ondan da yaparız," diyerek Süveyda da son sözünü etti. Sağ bacağıma geçirmeye çalıştıkları pranga elimde kalmıştı. Ya kendi isteğimle takacaktım ya da... Beni bayıltmak için türlü yöntemleri olduğuna şüphem yoktu. Belki patronum Nedim ile bu konuyu görüşebilirdim. İşim sebebiyle bu siestalardan muaf bırakılmalıydım. Dünyanın bu haline aşktan söz ederek ne fayda sağlayabilirdim? Nedim böyle taleplerde bulunulmasından hoşlanmazdı, ama adamakıllı bir gerekçem olduğu sürece gazabından çekinmem manasızdı. "Tamam, hoşça kalın," diyerek aramızda asılı kalan bu çelimsiz diyaloğa son verdim. Saatlerdir hayalini kurduğum rahatlama hissi, uzaktan el sallayarak benim muhitime uğramadan geçmişti. Bir siestaya daha gidersem paçamı kurtarmam güçleşecekti. Üstelik bu sefer sırf anlatmam değil, bir de dinlemem gerekecekti. Hayatım boyunca kaçtığım şey kümülatif bir şekilde takip ediyordu beni. Oysa hiçbir şeyin kümülatif olanını sevmezdim ben, aşkın bile...

Benim Vakfıkentimde, ne balık ağlarından sıçrayan yıldızlar ne samimiyet denizinde yüzen saf insanlar vardı. Benimkinde aşk hayatınızı dinlemek için bir araya geldiğini söyleyen heyetler vardı öncelikle. Benim Vakfıkentim en büyük ulusal televizyon kanalının en afili stüdyosu gibiydi. Eğer sunucu, ışıkçı, set amiri ya da kameramansanız orası kocaman, köhne bir depodan ibaretti. Işıltısı kondurulduktan sonra, yani yayına hazır olduğunda -kadraja girdiği kadarıyla- dünyadaki cennetti. O ekrandan çıkan kısmıyla ütopya, geri kalanıyla soğuk üç beş duvar arasındaki süslü bir kandırmacadan öte değildi. Bununla Vakfıkent'te yüzleşmek, babanızın aslında kahraman olmadığını öğrenmekten biraz daha sertti. Timur da bunu eninde sonunda görecekti. Fazla vaktimiz yoktu. Birbirimizden farkımızın olmadığı tek yer

cehennemdi. Bu, dünyada şahit olduğum en acıklı şeydi. Belki de yalnızca aşktan söz etmeliydik dörtnala... Dedim ya... Fazla vaktimiz yoktu.

3
Cam Kubbe

Yüz yıldır mesken bildiği evini terk etmekte pek de hevesli olmayan orfozdum ben. Vakfıkent'te yeni bir hayat kurmanın eşiğine gelene kadar sabit olarak aynı şehirde, aynı mahallede, hatta aynı evde, üstelik her günün en az yirmi saatini uyanık olmak suretiyle geçirmiş bir adamın başka bir yere alışmasının kolay, hızlı ve acısız olduğu düşünülmemeliydi. Küçük akademik sebeplerim (hayli yüksek lisan çalışmalarım da diyebilirdim) vesilesiyle başka dillerin konuşulduğu diyarlara yaptığım seyahatlerim, benim güzel kaidemi bozmayan latif birer istisna olarak anılabilirlerdi. Ben yine de bu işte, kendimden beklenmeyecek kadar hızlı davranmıştım. Vakfıkent'e alışmam, beni en az yarım yüzyıl barındıracağını sandığım kenti terk edişimden daha çabuk oluvermişti. Burada keyif verici aktiviteler dışında hiçbir şey mecburi değildi. Vakfıkent, bütün iyi dileklerin gerçekleştiği dev bir atlıkarınca gibiydi.

Adaya geldiğimden beri, yerlilerin Dilek diye adlandırdıkları mavi meyhanenin az ilerisindeki pansiyonda kalıyordum. Doğduğu evden çıkması neredeyse ömrünü almış bir adamın şirin ve neşeli de olsa bir pansiyonda yaşaması beklenemezdi. Ben yine de orada kaldığım süre boyunca verandadaki sallanan sandalyenin, çatının ucundan dökülen üzüm salkımlarının, pansiyonun zarif sahibesinin erik şerbeti ile zeytinyağı kokulu otlu gözlemelerinin, her gece benden başka kimseyle konuşmayan

cırcırböceklerinin, çocukluğumdan hatırımda kalan iki üç güzel gün gibi kokan çarşafların, başımı koyduğumda kırk yıla yakındır taşıdığım dertleri ustalıkla savan yastığın, yatmadan önce ikram edilen ballı sütlerin, ayaklarımı yerden kesen yumuşak, derin terliklerin ve Deniz'i görme ihtimalimin tadını sonuna kadar çıkardım. İçimdeki insanın utanç verici açlığını doyurmak için elimden geleni yapıyordum. Şehirli nezaketimi, gururla taşıdığım görgü yüklü medeniyetimi ve müzmin mahcubiyetimi apış aramda, iki bacağımın yardımıyla kontrol altında tutuyordum. Bahçe Pansiyon benim gibi yeni bir sakini, nerede kalacağına karar verene dek ağırlamak içindi. O sıra benden başka konuğu olmaması da Vakfıkent'te yeni katılımcılar konusunda çok da istekli olunmadığının şahane bir göstergesiydi. Buraya gelir gelmez şansımın döndüğüne inanmamam için hiçbir neden yoktu. Dünyanın en şanslı adamı olmasam da ilk beşe girebilirdim. Yine de elimi çabuk tutmalıydım. Aksi takdirde adaya ayak attığımız anda kendisini yalnız bırakmamı isteyen Ludwig her an geri dönüp adını "Huzur" koymaları gereken "Bahçe Pansiyon"daki hayatıma gazap ekleyebilirdi. Benden uzak geçirdiği belirsiz sürede Vakfıkent'in ona iyi geldiğini düşünmüşümdür hep.

Deniz'den ve sevgili pansiyon sahibemden başka iki tanıdığım daha vardı adada. Biri eşsiz dostum Varlık'tı. Nedim denen ve henüz görmediğim adamla birlikte adanın kurucularındandı. Diğeri de Deniz'in eşsiz dostu Süveyda idi; kendisini aynanın karşısından alamayandı... Deniz'den başka ortak bir noktamız da yoktu onunla. Adada karşılaşsak, bu adamı nereden tanıyorum diye düşünmesi, bana selam vermesinden daha kuvvetli bir ihtimaldi. Benim onun hakkında bunca şey bilmem ise insana sevimsiz hisler verecek her türlü detayı sıkı sıkıya muhafaza eden hain hafızamın eseriydi. Bunun bana yapılmış en büyük haksızlık olduğu düşüncesi de tıpkı sigara alışkanlığım gibi artık mazide kalan bir hakikatti.

Yerden göğe kadar meyhanedeydim. Yeni yerler öğrenene kadar yakasından düşecek gibi değildim. Önümde sergüzeşt çirozla, hatırşinas üç beş midye dolma... Belki bir de ahtapot ki on marifetli parmağında... Cam kubbenin altında ara sıra gökyüzüne, ara sıra da kavağın çevresinde olup bitenlere bakıyordum. Her şey güzel, her şey sakindi. Olduğum yerden adanın en işlek iskelesine uzak sayılmazdım. Sandal ya da tramvay (binmeyi becerebilseydim bisikleti de aralarına eklerdim) bir noktadan başka bir noktaya gitmeyi acısız, hatta eğlenceli hale getiriyordu. İstanbul'da yolda geçirdiğim kahır dolu yılları lanetle anmamı sağlayacak kadar eğlenceliydi... İyi miydi kötü müydü bilmiyordum, ama oradan dünyaya dönmek de pek uzun sürmüyordu. Bir bisiklet zilinin insan mutluluğuyla ilgisi olabileceğini bu meyhanede fark etmiştim. Yıllardır duymadığım o basit ses, gönül aynama konan tozu silmeye yeterdi. Belki de o çıngıraklı ses, adadaki her şeyden daha sahiciydi... Belki de hayatım boyunca ters giden her şeyi telafi edecekti. Her şey zarif, her şey kusursuz bir dinginlik içindeydi.

Ağacın gövdesinde birer leke gibi duran iki kadına ilişti gözüm. Biri kızıl, uzun, dalgalı saçları olan tombul bir kadındı. Üzerinde bütün vücudunu çiçeklerle kaplayan bir elbise vardı. Diğeri de esmer, uzun saçlı, varla yok arasıydı. Kızıl, tombul ve çiçekli olan, omzundaki küçük çantanın içinden, oturduğum yerden tam olarak ne olduğunu göremediğim bir şey çıkardı. Avuçlarının içinde tuttuğu şeye, belki de yanındakine ya da kavağa bir şeyler söyledi. İçinden mi dışından mı ayırt edemedim. Seslerini duyacak mesafede değildim. Zaten onları duyabilecek mesafeden izliyor olmam büyük kabalık olurdu (Ah benim kentli kibarlığım, kılark kentli kibarlığım! Ah, o benim iflah olmaz...). Sonra avuçlarındaki şeyi kavağın dallarına doğru serpti. Derken yanındaki, çantasından birkaç çubuk çıkardı ve çömelip toprağı eşelemeye başladı. Elleri kocamandı. Bir kadından ziyade avını

parçalamaya çalışan vahşi bir hayvanı andırıyordu. Eteği, bluzu sırayla yok oldu. Üzerinden, koyu kahve sert bir post sarkıyordu. Toprağın derinliği arttıkça heyecanı da artıyor, hareketleri hızlanıyordu. Burnu uzuyor, gözleri kararıyordu... Kadehimin son yudumundaydım. Önümdeki ahtapotun bir kolu yoktu. Kalanını yemek düşüncesiyle tabağın kenarında servis yapmayı bekleyen kaşığa uzandım. Gömdüğü koskocaman bir kaşık oldu. Esmerin gömdüğü koskocaman bir kaşıktı ve adı da Süveyda idi. Neden ilk görüşte tanıyamamıştım onu? Aradan geçen sersem zaman, onun hakkında bildiklerime inat eşkâlini mi unutturmuştu? Belki de onu göreceğimi ummadığım içindi... Hiç değişmemişti. Zarafet onu tarif eden bir söz değildi, ama görüntüsünde hatırı sayılır bir kabalık da yoktu. Bana göre Süveyda'nın en dikkat çeken yanı parmaklarıydı. Ellerine sonradan takılmış gibi duran, birbirlerine bir hayli mesafeli kare parmakları vardı. O parmaklar Süveyda'yı olduğundan daha şişman gösteriyordu. Zaten kendisini ele veren de o elleri olmuştu. Deniz'i görmeden onu görmüş olmak kimseye iyi gelmezdi; bana hiç iyi gelmemişti... Sezgileri gelişmiş bir adam olduğum söylenemezdi, ama bu kadının içinde, insanlığın sahip olduğu nadir güzellikteki birkaç iyi şeyi görmek pek fazla çaba gerektiriyordu. Onu tanıdıktan sonra ondan hoşlanmamamı sağlayan ilk şey bu olmuştu. Süveyda ve yanındaki Tombul Kızıl, toprağı bir süre de birlikte eşeleyip, belirdikleri gibi gözden kayboldular. Peşlerinden başka kadınlar geldi. Sonra bastonlu yaşlı bir adam, kavağın gövdesine top atıp tutan iki küçük çocuk daha... Süveyda ve kızılın dışında toprağı eşeleyen ya da kavağa bir şeyler serpiştiren olmadı. Bu Vakfıkent, küçük bir ada mıydı? Ne kadar küçük olabilirdi? Buradaki ilk haftamı tamamlamadan, üstelik hiç uğraşmadan, külliyen dört kişiden mürekkep ahbaplarımdan birini görmüş olmamdan böyle bir neticeye varabilirdim hülasa...

Süveyda'dan ne kadar uzaksam Varlık'a da o kadar yakındım. Onunla tanıştığımızda Deniz ile beraber Eskişehir'deydik. O zaman Eskişehir, ismi gibi güzeldi. Porsuk Çayı'nın kenarındaki Titanik Kafe'deydik. Varlık'ın masamıza yaklaşmasıyla Titanik de afili bir sarsıntı görmüştü. Deniz'in coşkuyla karşıladığı bir adamla dost olmamam aptallık olurdu. İriyarı, göbekli, ince bacaklı, koca ayaklı, gri saçlı, gür kahkahalı, sağ el işaretparmağı koyu sarı olan bu adam, son birkaç yılımdan haberdar olmasa da beni iyi bilirdi. Dinçti, neşeliydi, Vakfıkent'in başındaydı. Gördüğüm herkesten çok yaşam sevinci vardı. Deniz'in hayatımdan gitmesi, onun kalmasını engellememişti. Varlık'ın, adanın iki kurucusundan biri olduğunu öğrenmem, dostluğumuz kadar eski değildi. İstanbul'a hiç gelmezdi. İstanbul'a gelmesi için en az bir ölüm kalım meselesi gerekirdi. Dünyanın geri kalanında kaç şehir varsa hepsinin küçük meyhanelerinde içmişliğimiz olabilirdi. Vakfıkent'e gelmeden bir süre öncesine kadar haber alırdık birbirimizden. Yönetimden çekileceğini söylemişti, ama nedenini öğrenememiştim. Ada meselelerinden de kendisinden de konuşmayı sevmezdi. Sırf gerçekleri severdi. Balık ağlarının içlerinden çıkanları, gönlünden geçenleri, midyenin, istiridyenin neden kendisini sakladığını anlatmayı tercih ederdi. Kalan ne hesabı varsa denizleydi. Balıkçıydı. Deniz'in hayalini gerçekleştirmişti. Ben de bilerek ya da bilmeyerek bir başkasının hayalini gerçekleştirmiştim muhakkak. Adada geçirdiğim büyülü günlerin sayısı arttığı halde insan içine çıkacak hale gelmemiştim. Meyhanenin içi Vakfıkent'in en tenha yeriydi. Kederli olduğumun anlaşılması hoşuma gitmezdi. Kalabalığa karışmadan önce ondan kurtulmalı ya da onun saklamanın daha iyi yollarını bulmalıydım. Çıktım mavi meyhaneden. O gün ilk defa cam kubbenin dışındaydım. Kavağın köşe bucağını renkli kumaş parçaları, kâğıtlar, ipler, çengelli iğneler, muskalar, yanmış sönmüş mumlar, ucu oyalı tülbentler, renkli minderler, kutu kutu

şekerler ve o şekerlerin paketlerinden oluşan çöpler sarmıştı. Kadınlar ne yapıp edip güzelim meyhaneyi türbeye çevirmeyi başarmıştı. Kavağın düştüğü yerde sırf o cam kubbe bitse, sonra içindekiler kalsaydı... İşte o zaman o kubbenin altında olabileceklerden umut kesilmezdi. O zaman kubbenin camdan olmasının insanla arasında gizli saklı bir manası olurdu. O zaman o cam kubbenin altında Tanrı'ya en yakın yerde olurdum. Aramıza bir parça camdan ötesi giremezdi. Aradığım o muydu bilmiyordum, ama içim buruk bir huzurla dolmuştu. O cam kubbenin altında söylenmemiş söz yoktu. Ben o günden sonra yalnızca içini gördüm o meyhanenin.

Pansiyonda kaldığım süre zarfında o kavağın gölgesini çok kez ziyaret etmiş, adaya bir hayli alışmış, Ludwig'den haber almamış, bundan üzüntü yahut endişe duymamış ve Vakfıkent'te ikamet etmenin gereklerini yerine getirmeye başlamıştım. Vakfıkent, benim pek bilimsel çalışmalanmla, doğup büyüdüğüm kentinkinden daha ilgili çıkmıştı. Yeni çalışmalarım hakkında bilgi vermek için de bayağı vaktim vardı. Kendimi eylemsizlik içinde kaybetmemek için hayatımın dizginlerini önüme gelene verebilecek durumdaydım. Birilerinin daha hayatta kalmam için mücadele etmesi bana arştan gelen hoş bir selamdı. Elbette birden bire her şeyin bu kadar iyi gitmesi için hiçbir neden yoktu ve ben bütünüyle kuşkudaydım. Her günü, bir günü daha hayatta kalarak geçirmiş olmanın huzur verici tedirginliğiyle geçmişe bırakıyordum. Ya geri sayıyordum ya da bilmediğim türden bir çetele tutuyordum. Bu kısmı pek de mühim değildi.

Kendimi, alışkın olmadığım bu rehavet ortamıyla fazlaca bütünlemeden, garip dünyam da kontrolden çıkmıştı. Uzunca bir süre insanların şık, zarif, lirik, rengi boz, romantik hisleri uğruna ya da mutluluğu izah etmek için (veya başka insanlara dokunmak vesilesiyle) kullandıkları kederin bu hali hiç hoş değildi. Ke-

limenin tam anlamıyla gönülde dinmeyen ve sahibini sonsuz karanlığa sürükleyen basbayağı, kaba saba, koyu bir acı olarak geliyordu. Bu, benim bildiğimden sertti. İstanbul'dan alelacele kaçarken ne yöne gittiğini göremediğim marazın, Vakfıkent sınırlarına gelmesi belki de an meselesiydi. İşte bu sebepten gelirken onu da yanımda getirmiş olduğumu hatırlamam uzun sürmedi. İkiyle çarpılan çocukluk hazlarım hızla tükenmekteydi. Sigaramı ve çakmağımı bıraktığım tahta masaya o ihtiyar acıyı bırakmayı becerememiştim. Vakfıkent ile ilgili bir şeyleri yanlış anladığımı fark ettim. Burası ruhların yıkandığı bir hamam değildi. Bu ada, arındıktan sonra gelmem gereken bir yerdi. Önce kederimden kurtulmam, sonra kendimi burada bulmam daha doğru olurdu. Bir sözün bittiği, bir sözün başladığı yerdeydim. Kendimden uzakta bir meyhanedeydim. *Gökyüzünde yalnız gezen yıldızdım. Yeryüzünde o yıldız kadar yalnızdım. Bir haykırsam belki duyardın sesimi. Ben yalnızdım, sen yalnızdın, Deniz yalnızdı. Bizi birbirimizden başka kimse anlamazdı.* Geri kalan zamanda da insan içine çıkacak hale gelemeyebilirdim. Kendimi bundan daha iyi hissetmeyebilirdim. Yerden göğe kadar kederliydim. Deniz'e değil, ama artık Varlık'a gidebilirdim.

4
Bahar

Timur'un yoksunluğu ben değildim. Timur kendini arıyordu. Ben, aradığını bulamamasının bahanesiydim. Yine de o aşk siestasında anlattıklarımdan utanıyordum. Sahici olmasa da bir gün boyunca tanımadığım bir grup kadına aşk hayatımdan bahsetmek hiç iyi gelmemişti. Gönlümün gerisine attığım ne varsa yeniden benimleydi. Timur'u en son ne zaman gördüğümü dü-

şündüm... Yaz sonuydu. Her zamankinden erken uyanmıştım. Kulağımda deniz sesi vardı. Camı açsam, kokusu odama dolacaktı. İçimde hoş bir hafiflik hissi... Sanki kapının önünde bir bisiklet ve birazdan ona binecek olan yalın ayaklı bir kadın bekliyordu beni. Belki o kadındım ben, belki de onu izleyen bir adam. Ne kadar giyinirsem giyineyim o hafiflik benimle kalacaktı. Hem ayaklarım toprağa çok yakındı. Kalktım. En sevdiğim giysilerimi giydim. Onu göreceğimi bilerek taradım saçlarımı. Aynaya bakarken ona baktım. Çıktım. Onu ilk gördüğüm yere gidecektim. Ona bakmaya hazırlanan gözlerimle, göz göze geldiğim herkese tebessüm ettim. Arada biraz dinlendim. Hem de onu bekledim. Sevdiğim bir içkiyi söyleyip içine bir avuç nar attım. Onu düşündüm, en baştan sırayla. İçkim bitti. Tanıştığımız yerdeydim. İçeri girmek için kapıya yöneldim. Her zaman beni içeri almakta zorlanan o cam kapı tatlı bir yaz günü gibi kaydı elimden. Bütün bunları boşuna yapmamıştım. Timur camın diğer tarafındaydı. Bunun aşkla bir ilgisi vardı. Olmalıydı! Ölmeden önce bir günümü, sadece bir günümü onunla geçirip sonra onu bir daha hiç görmediğimi hayal ettim. Yüzünden taşan gözlerinde pürneşe, yanımda oturuyordu. Susuyorduk. Birbirimize söylememiz gereken hiçbir şey yoktu çünkü her şeyi biliyorduk. Bunları kimseye anlatmamam gerektiğini düşündüm. Beni ağlatabilecek bütün şarkıları, güzel filmlerin unutulmaz sahnelerini, onu bir daha görmeyeceğim halde onu hep seveceğimi düşündüm. Eskiden dünyanın en soğuk gününde onu düşündüğümde bahar gelirdi. Artık baharın ilk gününde bile bunu hatırlamadığımı düşündüm. Onu en son rüyamda görmüştüm.

Timur ile beni birleştiren şey ikimizi de diğer insanlardan ayıran şeydi. Ne kurtulabildiğimiz ne de vazgeçebildiğimiz dipsiz yalnızlığımız. Bir keresinde Timur kendisi söylemişti bunu bana: "Bu bir seçim mi yoksa omurgasız kaderim mi gerçekten bilmiyorum..."

Dünya bize aldırmadan dönmeye devam ediyordu. Biz dar zamanlarda geniş koltuklarda oturmuş aşktan söz ederken, o kendini yavaş yavaş kedere teslim ediyordu. O, bu çağa adını yazdırmak için tüm yolları deniyordu. İnsanların içindeki boşluğa yerleşiyordu. Onları hem kalabalıktan hem yalnız kalmaktan korkutuyordu. Dünyayı olduğundan çirkin gösteriyordu. Üstelik her şey sıradan bir üşüme ve titremeyle başlıyordu. Peşinden kara safra görülüyordu. Kimse onun sesini en yakın dostununkinden ayırt edemiyordu. Başta melankoli ile karıştırılmış, ufak tedbirler alınmış, üzerinde pek durulmamıştı. Bu yaşlı musibet, şeytan hakkında söylenmiş her sözü altüst etmek üzereydi. Kolay kılık değiştiriyordu. Gizlice güçleniyordu. Bir sonraki hamlesi tahmin edilemiyordu. Bu durum bir an önce kontrol altına alınmazsa, zamanında Avrupa'yı kırıp geçiren veba salgınından daha büyük kayıplara yol açacağından endişe ediliyordu. Keder bana yüzü sayısız estetik ameliyattan geçmiş, hayli makyajlı, geçkin bir kadını anımsatıyordu. Bir mesafeden bakıldığında ihtimalle beğendirirdi kendini, ama elleri... Ellerini görünce geçen yılları anlardınız. Hele memeleri... Görmediğiniz için kendinizi şanslı sayardınız. Yine de insan denen canın her koşula ayak uyduracağını, hayatta kalmanın bir yolunu bulacağını derinden biliyordum. Umudum yok denemezdi. Vakfıkent'ten bütün projeleri askıya alıp salgın üzerinde çalışması istenmiş, detaylı bir açıklama yapılmamıştı. Dünya, kederden tamamen kurtulmanın bir yolu bulunamadığı, ama salgının kontrol altına alındığı açıklamalarıyla sakinleştiriliyordu. İnsanoğlu, soyunun devamı için zaman kaybetmeden toplanmaya başlamıştı. Tüm sağlık birimlerinde musiki yayını yapılıyor; sağlık görevlileri gözetiminde pişti, tavla, papaz kaçtı ya da isim şehir gibi oyunlar oynatılıyor; başlangıç safhasındaki hastalara çizgi romanların yalnızca resimleri gösteriliyor, ileri safhadakilere yazıları da okutuluyordu.

Doğuda hayat bilinmedik bir renkte akıyordu. Çoğunluk, bu illetle baş edebilmenin yolunun birlik olmaktan geçtiğini savunuyordu. Bu sefaletin kaynağı derhal tespit edilmeli ve etkisiz hale getirilmeliydi. Bu esnada birlik halinde, güçlü ve kararlı bir biçimde durulmalıydı. Ayaklar yere sıkı basılmalıydı. Tarihte bir şeylerin yanlış anlaşıldığı anlar da en az yazılan tarih kadar dikkate alınmalıydı. Sözün özü... Birileri hızla gruplar oluşturuyor, birileri de aynı hızla onlara dahil olmaya çalışıyordu. Ben, insanlığı bekleyen her şey için hazırlıklıydım. Her zamankinden çok çalışmamız gerektiğinin farkındaydım.

Sevgili dostum Süveyda'nın çok başarılı bir psikolog olduğunu söyleyemezdim, ama bu alandaki en iyi isim olmak için yapmayacağı pek az şey olduğunu belirtmekte bir sakınca görmüyordum. Kariyerinden bir çırpıda, üstelik de hiç beklenmedik bir anda, tamamen kendi rızasıyla vazgeçtiğini öğrenmek benim için sürpriz olmuştu. Kimse psikologluğun onun için biçilmiş kaftan olduğu düşünmüyordu, ama herkes bu konuda ne kadar hırslı olduğunu biliyordu. En çok da Nedim... "Bu kız bir gün hepimizi şaşırtabilir. Hafife alınmaması gerek," derdi. Süveyda, ona en çok ihtiyaç duyduğumuz anda Nedim'i haklı çıkarmıştı. Onun hayalinden vazgeçme nedeni ondan vazgeçmiş olması kadar etkilememişti beni. Salgının adının konmasından hemen sonra ortaya çıkan büyük gruplardan birinin kurucusu olmuştu. Selülite Karşı Olanlar hareketi uğruna Vakfıkent'teki yaşamını düşünmeden silivermişti. İstanbul'daki bir hareketin başına geçmek, Vakfıkent'te hep sırasını beklemiş olmaktan daha cazip gelmişti. Yekten böyle bir işin başına geçmesi Süveyda hakkında yanılmış olduğumun ilk göstergesiydi. Belli ki Süveyda zamanı kullanma konusunda sandığım kadar kabiliyetsiz değildi. Onun, kadın vücudundaki yağ birikintileri ve çatlaklara karşı büyük bir hassasiyeti vardı; hep olmuştu. Selülite Karşı Olanlar, kadının ancak yağsız, çatlaksızken kusursuz olabileceğini savunuyordu.

Eğer dünya varlığını sürdürmeyi başarırsa, bundan yıllar sonra toplumbilimciler salgının değerlendirmesini yaptıklarında, selülitin bu salgına yol açtığını söyleyeceklerdi. Önce kadınlarda görülen bu hastalık, kadın nüfusunun %68'ine (Süveyda'nın elinde belgeler vardı) hızla yayılmış olacaktı. SKO'ya göre kadınlar kendilerinden memnun olmadıkları ve o kusursuz görüntüyü yakalayamadıkları için salgına karşı hassasiyet gösteriyorlardı. Süveyda'nın havarilerinin sayısı yabana atılır gibi değildi. Meydanlarda, alışveriş merkezlerinde, güzellik salonlarında, ayakkabı ve çanta mağazalarında, kadınları yakaladığı her fırsatta aynı konuşmayı yapıyordu SKO lideri. "Bu yağlardan kurtulmamız çok kolay. İdeal görünüme sahip olmak hiç de zor değil. Artık kusursuz olma zamanı! Yağ yoksa keder de yok!" Bu hareketi derhal Selülite Karşı Olanlara Karşı Olanlar hareketi izledi. Bu oluşumun en önünde Mihrican adında yusyuvarlak ve öfkeli bir kadın yer alıyordu. Anaç kıvrımlarına, genişçe poposuna, kuru soğan kokan parmaklarına ve arkasında kocaman bir börek tepsisi gizliyormuş gibi bakan gözlerine rağmen evcil olduğunu söylemek yakışık almazdı. "Bunca zaman kandırıldık. Birilerinin bize dayattığı şekillerin içine girmeye zorlandık. Hastalıklı bir zihnin içine hapsedilmeye çalışıldık, ama kendimizi sevmekten vazgeçmedik. Ben kendimi seviyorum. Selülitlerimi seviyorum. Selülit kadınlığın şanındandır. Selülit kadının güzelliğindendir. Kadının gururudur; doğurganlığının, analığının sembolüdür! Selülit candır! O, bu evrene verdiğimiz çocukların, onları kutlamak için pişirdiğimiz yemeklerin devamıdır!" Mihrican'ın peşinden sürüklediği kadınların birçoğu ya salgınına yakalanmamış ya da mücadeleci tavırları sayesinde bu müşkül illeti birinci elden atlatmayı başarmışlardı. Süveyda selüliti, salgının nedenleri arasına sokmanın bin bir yolunu bulmaya çalışırken Mihrican da onu çürütecek tezler üretmeye devam ediyordu. Biri yıllarca dostluk ettiğim, diğeri ise mesleki sebeplerden bir araya geldi-

ğim bu iki kadının, benden onca zamanımı çalacağından henüz bihaberdim. Yine de bir dünya gününün yirmi dört saatten fazla olması için çok şeyden vazgeçebilirdim.

Mihrican, SKOKO hareketini başlatmak için önce ailesini, sonra da yemek yapmak için pembeleşinceye kadar kavurduğu soğan kokuları arasında seyreden geçmişini terk etmişti. Bu terk etme işini otuzundan önce yapmadığı için bulduğu her fırsatta suçluyordu kendini. Mutfak, yatak odası ve koridor arasında kaybettiği yıllarını telafi etmek için azgın bir heyecan, dizginleri sahipsiz bir arzu duyuyordu. Evliliğinin hayatındaki her yeri kaplaması ve yönlendirmesi sebebiyle ilk gençliğinde ne üniversite okuyabilmiş ne dünyayı dolaşabilmiş ne tek gecelik aşklar yaşayabilmiş ne de akşamdan kalabilmişti. Onca yıl büyük bir özen ve sabırla sürdürdüğü aile hayatının ona kattığını düşündüğü tek şey disiplin olmuştu. Yıllarını, her sabah erken uyanarak beş kişilik çemkirdek ailesinin giyeceklerini, yiyeceklerini, yapacaklarını bir gün öncesinden hazırlayarak geçirmişti. Mihrican hayatında belki de ilk kez bütün bunları sırf kendisi için yapıyor olmanın saadetiyle başlıyordu artık güne. Zamanı mümkün olabildiğince lehine kullanma histerisinin kaynağı buradan daha derinde yatıyor olabilirdi. Yirmi dört saatlik standart bir -hafta içi- günü sabah uyanış, yirmi dakikalık spor, on dakikalık duş, on beş dakikalık kahvaltının ardından evden ayrılış ile başlıyordu. Bu standart günlerin ikisinde konservatuara giriş sınavına hazırlanıyordu. En büyük hayali balerin olmaktı. Baleye küçük yaşta başlaması gerektiğini öğrendiğinde defalarca mahkemeye başvuracak, ancak yirmiye kadar küçülmeyi başaracaktı. Yirminin kâfi gelmediğini üzülerek de olsa -fazla zaman kaybetmeden- anlayacaktı. Geriye kalan üç günün ikisinde evine en yakın üniversitede sosyoloji ve iletişim bölümlerinde derslere katılıyordu. Bu yaş küçültme hadisesi daha sonra üniversite hayatında işine yarayacaktı. On beş yaş birden gençleş-

miş olması her türlü organizasyonun önde gideni, aranan ismi, muhtemel lideri, en büyük başkanı olmasının önündeki sosyal engeli ortadan kaldıracaktı. Bu sayede istediği sayıda tek gecelik ilişki de yaşayabilirdi. Üniversitedeki herkes onun yirmi yaşında olduğunu düşünecekti. Mihrican da tıpkı Süveyda gibi, salgının orta yerinde hayatının baharına başlıyordu. Birinin bulunduğu yerde mutlaka diğeri de oluyordu. Birbirlerine öyle karşıydılar ki biri olmadan diğerini düşünmek mümkün görünmüyordu. Kusursuz bir bütünlük ve düşmanca bir ahenk içinde hareket ediyorlardı. Dünyayı çok daha garip zamanlar bekliyordu. Kaos, kurşuni bir bulutun arkasında saklanıyordu. Aklımda bir rakı kadehi ve içindeki bir avuç... Bütün bunların yalnızlıkla bir ilgisi olmalıydı.

5
Mor Ölüm

Bir şeyi kafama koyduktan sonra onu yapma ihtimalim milyonlara bölünüyordu ve ben çoğunlukla birini bile değerlendiremiyordum. Ludwig bu söylediğimi duysa eminim çok sinirlenirdi. Bir parça da olsa matematikle beni aynı cümlede görmekten hazzetmezdi. Aldığım hiçbir karar geçerliğini bir günden fazla koruyamayacak haldeydi. Keder o biçimsiz yüzünü tam zamanında, ben kentte geçirdiğim milyarlarca saatin üzerimde bıraktığı gereksiz ağırlıktan kurtulmuşken, dünyada kırkıncı yılımı kutlamadan çıplak ayakla dolaşabileceğim bir toprak parçasına kavuşmuşken göstermişti. Artık ne kentli ne de adalı olabilirdim. Ne İstanbullu ne Vakfıkentliydim. Bir müddet daha her şey yolundaymış gibi davranmaya devam ettim. Adını sonuna kadar hak eden bir pansiyonda kalıyor ve o harikulade bahçesi sa-

yesinde, önceki yaşamımda hiçbir zaman gerçek olmayan çiçeklerin isimlerini öğreniyordum. Gördüklerim arasında en beğendiğim, eteğini beline dolamış, kocaman siyah gözleri olan, esmer, yalınayaklı, elleri kınalı bir çingene kadınını anımsatan begonya oldu. Ömrüm boyunca o kadar güzel bir kırmızı görmemiştim. Bana kalsa adı çingene kırmızısı olmalıydı. Dünyada olup bitenleri de pansiyon sahibesi ile birlikte, onun ballı süt ikramından hemen önce, tüm kibriyle gökyüzünden verandaya süzülen çok ekran televizyondan izliyordum. Bahçedeki begonyalara ve adını henüz bilmediğim onca çiçeğe, her kıpırdayanı ihbar eden tahta döşemelere, pansiyonun girişindeki süslü vitrinin üzerindeki asırlık dantellere, pansiyonun pek zevkli sahibesinin ara sıra içtiği sigaradan burnuma gelen karanfil kokusuna rağmen köşelerden usulca el sallayan minik kameralar, benim bir tür robot sandığım saç kurutma makinesi, uzaymekiği görünümlü buzdolabı gibi yapay zekâ dehaları diyebileceğim tüm aletler Vakfıkent algımla iyiden iyiye oynuyordu. Sabunun karaborsa olduğu bir pansiyonda, her odada (ki toplamda beş tane saymıştım) dizüstü bilgisayar, fazladan hafıza kartı, alabildiğine ekran televizyon, kendi kendini taşıyabilen bellek, el kamerası, dijital fotoğraf makinesi olmasını şaşkınlıkla, ama hoş karşılamıştım. Odamda da televizyon izleyebileceğimin pekâlâ farkındaydım, ama bu, bir insanla yaptığım nadir aktivitelerden biriydi; ondan vazgeçemezdim.

Bana neredeyse oğlu gibi davranan, gençliğinde epeyce güzel olduğu çıkık elmacıkkemiklerinden, buz mavisi gözlerinden belli olan bu hanımefendinin sabuna karşı anlayamadığım bir hassasiyeti vardı. Banyodaki güzel kokulu o küçük kalıplar birkaç defa kullanıldıklarında eriyip kayboluyorlardı. Ne zaman sabunumun bittiğini söyleyip kendisinden yenisini istesem, yüzünde (yalnızca sabuna mahsus) derin bir memnuniyetsizlikle karşı karşıya kalı-

yordum. Bu tavrın sabunla ilgili olduğundan şüphem kalmadıktan sonra, alabileceğim cevaplara karşı kendimi hazırlayıp bu minik temizlik malzemesiyle ilgili ne gibi bir sıkıntısı olduğunu sormaya niyetlenmiş, lakin derhal vazgeçmiştim. Kendilerine soru yöneltilmiş oldukları halde duymamış gibi yapmadan, sakınmadan, hiç çekinmeden sessiz kalabilen insanlardan bildim bileli tedirgindim. Onu böyle bir durumda bırakmak istemedim. Bu hoş kokulu meselenin oradaki yaşam koşullarına göre bilmediğim, henüz öğrenmediğim bir açıklaması olabilirdi. Sabunla ilgili bu durumu çözmek için acele etmeyecektim. Buraya birkaç bilinmez daha ekleyip bunu bir denkleme dönüştürme niyetinde değildim (Dönüştürecek olsaydım eğer, bunu şüphesiz sevgili dostum Ludwig'e ithaf ederdim). Hayatımı bir vakit daha bu gizemle sürdürebilirdim. O noktada bunun beni ilgilendiren kısmı sevgili pansiyon sahibemden sabun isterken takınmam gereken tavırdı. Daha kibar, daha sevecen, daha dost canlısı bir Timur olmalıydı... O topraklarda ondan daha centilmeni bulunmamalıydı. Kadıköy Dükü Timur Erin, Vakfıkent'te de atıyla sizli bizli konuşmalıydı. *Gidiniz lütfen... Yanlış anlamazsanız "deh" diyorum size. Burnu bir alışveriş merkezinin pek hassas kapısına sıkışmış genç bir hanımefendinin haykırışlarını duyuyorum uzaklardan. Gidiniz lütfen sayın atım; o bayanı birlikte kurtaralım...* Sevecen ve dost canlısı taraflarını bilemiyordum, ama daha kibar bir Timur vardı. Dahası da olamazdı... Deniz, benim bu yüzümü hiç görmemişti. Kadıköy'de birlikte epey vakit geçirmiş olmamıza rağmen ondan dük olduğumu gizlemiştim. Bana olan duygularını ya da yaklaşımını değiştireceğini düşündüğüm için yapmıştım bunu. O zamana kadar tanıştığım kadınlar kendilerine dük gibi davranan erkeklerden fazla hoşlanmıyor, krala karşı gelenlerle birlikte olmayı tercih ediyorlardı. Deniz'in hayatında bu safhayı geçmiş olduğunu bilemezdim. Bunu anladığımda, dük

olduğumu açığa çıkarmakta geç kalmıştım. Ya gizemimi koruyacaktım ya da yalancı olacaktım. İlk defa bir parça aklı olan herkes gibi davranıp gizemimi korumayı seçtim. Deniz onca zaman ne halde olduğumu bilmedi. Ben *kederdeydim, yangınlardaydım, sarmal zamanlardaydım... Tepeden tırnağa utanırdım, söyleyemezdim, uykusuzdum, nöbetlerdeydim, kim bilir ne vakittir dumandan uzaktım... Aşkı beni hâlâ kül ediyordu. Aramızda bir tane bile kral olmaması bu tuhaf büyüyü bozmuyordu.* Gizemimi korurken zamanın vahşetine karşı telaşlanmamalıydım. Biricik pansiyon sahibem yatağımın çarşafını değiştireceğini söyleyip ne renk istediğimi sorduğunda, karşıma çıkacak seçeneklerden korkmamalıydım. "Siz bilirsiniz... Zahmet ediyorsunuz," dediğimde bana, "Mavi mi olsun, kavuniçi mi?" diye sormasını engelleyemezdim. Buna alışmalıydım. Ben, şeylerin kavuniçi olabildiği bir çağa aittim. Geldiğim yeri inkâr edemezdim. Ben pansiyon sahibem ile aynı mevkidendim. Daha önce bundan şüphelenmiştim; artık emindim. Üzücü ya da sevindirici bir tarafı yoktu bunun. Ben kavuniçinin hangi sebeple, ne vakit, kim tarafından tedavülden kaldırıldığını bilmiyordum. O pansiyon sahibesine rastlamasam ortadan kalktığını bile fark etmeyebilirdim. Ben turuncuyu daha genç, daha havalı bulanlardan değildim. Ben kavuniçinin hüzünlü, sessiz, sedasız gidişine içerleyenlerdendim. Nerede durmam gerektiğini kestiremeyebilirdim.

Her şeyin en az bir dokunuş, en fazla iki tıkla çözüldüğü Vakfıkent Adası'nın Bahçe Pansiyonu'nun verandasında, canım sahibemleydim; kapının az ötesinde, çalı süpürgesinin her zamanki mahallinde... Haberlerin başlamasıyla o süpürge dahil her şeyin kaybolacağını sezmiştim. Ne dedilerse dinledim... İstanbul'da kalanlar, dünya dedikleri yamuk yuvarlağı iki yanından açıp düz bir zemine yapıştırmışlar ve karşılarındaki resmin sağında kalan her yeri farklı tonlarda mora boyamışlardı. Çıkardıkları bu eserin

adını da keder haritası koymuşlardı. Kederin rengi mordu. Bence yanılıyorlardı, ama mordu... Benim İstanbulum, benim dünyam sonuna kadar mosmordu. Ağlamaktan çatlamış bir bebek gibi, soğuktan pişmiş dudaklar gibi, acı patlıcan gibi mordu. Pansiyon sahibesi harita karşısında "cıkcık"larken ben de ona eşlik ettim. Şehirli terbiyem bunu gerektirirdi. Zamanda bu nokta, Vakfıkent'teki olağanüstü balık ağlarının usulca azalmaya başladığı andı. Ardından ne olduysa tek dişi kalmış bir hıza ayak uyduruyordu. Hepsi bir anda, sesin bedenime çarpıp evrene dağıldığı hızda olup bitiyordu. Tepemdeki yıldızlar söndü. Mavi meyhane dünyadaki yakınlarına çare arayanlar tarafından tam zamanlı bir türbeye dönüştürüldü. Ben de içimdeki o şişkin mutluluk hissine hoşça kal diyip bilindik huzursuz halime bir çırpıda kavuştum. Önce adadaki bisiklet zillerinin sesleri her gün duyduğum sıradan sesler haline geldi. Bundan böyle o uyuşuk pansiyonunun verandasındaki gıcırtı olsa olsa kanamalı bir korku filmine müzik (hayır, musiki!) olabilecek haldeydi. Hemen girişteki, sallanması gereken sandalye aslında sallanmıyordu. Başıma düşen üzümler ya ekşiydi ya da fazla şekerli... Irkçı pansiyon sahibesinin erik şerbetleri de bozuk eriklerdendi. Peki ya o yağlı gözlemeler, gıcık cırcırböcekleri, hiçbir halt kokmayan çarşaflar, bir kez bile uyuduğuma şahit olmayan, başımı ağrıtmaktan başka işe yaramayan dev yastık, ayağımı gıdıklayan terlikler? Hepsinin canı cehennemdeydi! O kılıksız verandanın bitiminde, kapıyla sineklik arasında bir ucube gibi boylu boyunca dikiliyordum. Ne kıpırdayabiliyordum ne de durmaya katlanabiliyordum. Başladığım gibi biteceğime, tümden varıyordum. Aramızda *dokunmuş bir ipek halı*dan fazlası duruyordu ölümle. Deniz'e değil, ama Varlık'a gitmeliydim artık.

ikisi arasındaki bu gizemin kimsede güvensizlik uyandırmamış olması değil miydi? Mesela ben... Yıllarımı onlarla geçirdiğim halde hiçbir zaman güvenimin sarsıldığı bir durumla karşı karşıya kalmamıştım. Kendimden emin olmadan, başkaları adına konuşamazdım. Hakkında üretilen fantastik hikâyeler bir yana, ben sevgili patronum Nedim'in kuşlarla, böceklerle konuştuğuna, kendi saçlarını kestiğine ya da aynalarla ahbaplık ettiğine şahit olmamıştım, ama evinin soğuk olduğunu söyleyebilirdim. Bir de kadınlarla arasının iyi olmadığını... Varlık'ın, eski günlerden birinde, "Yalnızlık en kötü sevgiliden de kötü. Bir kez alıştın mı, onunla arana kimseyi sokamıyorsun. Ne onunla yapabiliyorsun ne de onsuz..." dediğini duymuştum Nedim'e. "Havalar ısındıkça senin aklın buharlaşıyor, gidip başka yerine konuyor," diye cevap vermişti Nedim de. Belki de bu yüzden az konuşuyordu. Her sözü kulak okşayan türden değildi. Vakfıkent'in İstanbul'a en sık seyahat eden sakini olduğu için gönlündeki kadınlar hakkında da çok sayıda söylenti mevcuttu. Bunlardan en kabul göreni, İstanbul'da, eski bir ahbabının karısıyla uzun yıllar yasak aşk yaşadığıydı. Ben bunu sadece komik buluyordum. Nedim'in durumu, ne eski bir ahbabıyla ne de onun eşiyle yakınlık kurabilmesine müsaade edebilirdi. Nedim ne olursa olsun hiçbir koşulda işi tehlikeye atmazdı; kendi kontrolünde olmasa bile... Onun hakkında bu yargılara varmam yıllarımı almıştı. Nedim ile ilgili kimsenin tek kelime bile etmediği konu cinsiyetçiliğiydi. Herkesin kendi rızasıyla görmezden geldiği bu durum, benim Nedim hakkındaki başlıca şikâyetimdi. Kadınların hislerine önem vermelerinden hoşlanmaz, o yüzden hassas noktalarda karar merciinde bulunmalarını tercih etmezdi. Üstelik bu tercihini de gizlemezdi. Bana kalırsa Vakfıkent'te balıkçıların hepsi sırf bu sebepten erkekti. Kadınlara denizde rol düşecekse, "Onlara ancak denizkızı olmak yaraşır," derdi. İçimizdeki erkekler bununla eğlenir, kadınlar da kendilerine iltifat edildiğini dü-

şünürlerdi. Psikologların, bilimin ferahlatıcı ışığının yanında sezgilere ihtiyaç duyduğunu varsaydığından, kadınların bu alanda büyük faydaları olduğunu söylerdi. Hemcinslerimi –ekseriyetle– oraya uygun görmesi, aslında mesleği çok da önemsememesinin basit bir göstergesiydi. Vakfıkent gibi yolunu sezgilerle bulan insanların çoğunlukta olduğu bir adanın merkezinde her şeyi akılla çözdüğünü söyleyen bir adamın oturması, hepimizi içine alan dalyan gibi bir çelişki değil miydi? Dünyanın geldiği o noktada çelişkiler zerre kadar önemli değildi.

Nedim ve Varlık, adanın varlığından haberdar olanlar ve ondan söz edenler tarafından hi-tech bilgeler olarak anılıyorlardı ki bana göre bu tabir sonuna kadar caizdi. Yalnızca adanın resmi kurumları tarafından Nedim Asaf İlhan ve Varlık Bahir olarak tanınıyorlardı. Nedim benim patronum, Varlık ise dostumdu. Bu, hem Varlık'ın kendisi hem de yaşantısına dair daha çok şey söyleyebileceğim yanılgısına düşürmesin sizi. Varlık, hakkında en az şey bilinen ve en çok şey söylenen adamıydı adanın. Nedim ile birlikte adanın baş mimarı, murahhas azası, en bilirkişisi, en geniş gönüllü adamıydı. Bütün bu görevlerini aniden, bilinmedik bir nedenden bırakmış, balıkçılığa başlamıştı. Bu kararı nasıl verdiğini bilmiyordum, ama haklı bir gerekçesi olduğuna adım kadar emindim. Nedim Vakfıkent'in aklıysa, Varlık da ruhuydu. Yine de Varlık'a yakınlığımın bundan kaynaklandığını söyleyemezdim. Nedim'in aksine Varlık, genişçe -Batı'ya göre büyük, Doğu'ya göre küçük denebilecek; tamı tamına bir anne, bir baba ve iki kardeşin dışında babadan olma bir dede, bir anneanne, iki teyze, bir dayı, iki amcalı- bir ailede neşe dolu bir çocukluk geçirmişti. Hakkında dolaşan söylentilerin en bilindik, en yaygını buydu. Vakfıkent'in ileri gelen sakinlerinden olduğu için o da ardında bıraktığı kimseden söz etmez, edilmesine mümkün mertebe izin vermezdi. Daha önce evlenip ayrılmış olduğunu da duyabilirdiniz, bir seferde bir düzine sevgilisi oldu-

ğunu da... Varlık'ı biraz yakından tanıyanlar için bütün söylentiler ne kadar akla yatkınsa bir o kadar da saçmaydı. En güzel tarafı da bu halinin insanlarda sempati uyandırmış olmasıydı.

Ada halkının Varlık hakkında hemfikir olduğu üç beş şey vardı; zeki, neşeli, içten ve küfürbaz oluşu. Herkes bilmezdi, ama epey de inatçıydı. Bu özelliğini uluorta sergilemez, kendisinden söz edilmesinden de pek hoşlanmazdı. Kafasındaki iyi, erdemli insan tarifine uymak için gösterdiği çabanın en az on beş yılına şahit olmuşumdur ben. Elinde ne varsa -buna kişisel özellikleri de dâhil- güzel bir şeylere dönüştürmek, faydalı hale getirmek için büyük uğraş verirdi. Bana göre Varlık bilimin ışığına atılan şık bir fiskeydi. Onca zaman, içinde debelendiğim ilmi, onun adına kullanamamamın günahı üzerimdeydi. Çok iyi bildiğim halde onu tanımıyor olmak, aydınlanmanın hanesine yazılan bir eksi dışında hiç umurumda değildi. Adı gibi iriydi. Tok bir sesi, gülünce görünmeyen gözleri vardı. Bembeyaz dalgalı saçları bildim bileli ensesini geçerdi. Kahkahaları çok meşhurdu. Güldü mü derinlemesine, kat kat gülerdi. Kimseye, hiçbir sebepten gücenmezdi. Elleri o kadar büyüktü ki dünyayı içine almaya yetebilirdi. Ezbere sevdiğim birisiydi Varlık. Sevmek için onu tanımama gerek yoktu. Onu tanımak sadece daha çok sevmeme neden olmuştu. O benim ailemdi. Bana bildiğim çoğu şeyi o öğretmişti. Güneş doğmadan kalkar, deniz kokusunu içine çekmeden uyanmış saymazdı kendisini. Her sabah ilk çayını içerken, sigarayı bırakmasının üzerinden ne kadar zaman geçtiğini hesaplardı. Benim bildiğim sekiz yılı vardı. Bir fırsatını bulduğunda mutlaka, hayatındaki en büyük inadın sigara içmemek olduğunu söylerdi. Bütün bunları haftanın her günü, aynı saatte yapardı. Varlık'ın karadan ayağını kesip kendisini denize bıraktığı gün, benim en büyük hayalimi gerçekleştirdiği gündü. Sırf Vakfıkent'teki değil, dünyadaki en sahici işi yapıyordu. Ağ atıyor, ağ topluyor, balıklarını ayıklıyordu. Ellerine yosunlar, midye-

ler, taraklar geliyordu. Canı lakerda çekince kendi tenekesinden çıkarıp kesiyor, kendi çirozunu kendine yakın yere asıp kurutuyordu. Karada sevmediği hiçbir şeyi denizde görmek mecburiyetinde kalmıyordu. O denizde birbirinin derdinden, bir diğerinin yoksunluğundan kendine zevk çıkaran zarganalar, yanındakinin ayağını kaydırıp elindeki ekmeği almaya çalışan ahtapotlar, kendi güçsüzlüğünü, eksikliğini daha güçsüzden çıkarmaya çalışan midyeler, yaklaşanı aşağılayan tekirler olmadığına emindim. Onlarda yalnızca büyük küçük sistemi işliyordu. Küçüksen hızlı olman, büyüksen ağzını açman gerekiyordu. Denize açılmaya başlamasıyla hakkındaki söylentiler de değişmişti. Beni en çok güldüren, vücudundaki su oranının yüzde doksanı geçtiği ve günün birinde karaya dönmeyeceğiydi. Yakında Vakfıkent olarak varlığından şüphe edileceğinden korkuyordum. Varlık her geçen gün mitosa yaklaşıyor, biraz daha muallak oluyordu.

Hayatımı yönetmeye epeyi yaklaşan adama gelince... Timur'un adaya geldiğini öğrenmem salgının başlarındaydı. Onun yakınımda olduğunu bilmek, onunla her an karşılaşabileceğimizi düşünmek yıllardır sürdürdüğüm hayatın gerçekliğini sarsabilirdi. Buna daha önce bir kez yeltenmişti. Kurduğum yaşamın merkezi her an kayabilirdi. Ben dünya adına mühim görevler üstlenmiş birisiydim. Aklım başımda kalmalıydı. Kimse, yaşam merkezimle uğraşmamalıydı. Önem sırasına göre görevlerimi yerine getirdikten sonra o güne Varlık ile devam etme niyetindeydim. Buraya kadar her şey yolunda gidecek ve hikâyemin akışı beni memnun edecekti. Güzel olacak bir günün en başındaydım. O sabahı fazla harcamadan, erkenden uyanmam gerektiğinin farkındaydım. Ayrıntıya ilişmeden, kısaca çıktım evden. Kendi kapımla Varlık'ınki arasında çok sayıda kapı vardı. Yine de elimdeki süre Varlık'ı yakalamama kâfiydi. O sabah birlikte açıldık denize. Fazla söz etmeden ince belli çaylarımızı içip oltalarımızı topladık. Onca balık, o boylu boyunca deniz, Varlık'ın

içindeki sigara kokusunu bastırmayı beceremeyişti. Ondan ne zaman vazgeçmiş olursa olsun sigaradan ayrılmış değildi. Söze başlamak için karadan uzaklaşmayı bekledi. "Biliyor musun, bugün tahmin ettiğinden daha güzel geçecek," dedi. Sorgusuz sualsiz inanmıştım ona. İyi bir güne hazırdım. Yerdeki oltalardan birini elime tutuşturup nasıl durmam gerektiğini gösterdi. Ne zaman elime olta alsam buna maruz kalıyordum. Oltayı benim elime yakıştıramıyordu. Ben de balıkçı olma arzuma direnerek yerinden kıpırdamayan beceriksizliğim ve ihtiyar adamın bana bir şeyler göstermekten aldığı keyif yüzünden sesimi çıkarmıyordum. Varlık, "İşleri biraz tersten yapacağız galiba bugün," diyene kadar elimdeki oltaya uyum sağlamış değildim. Bu seferki olta göründüğünden ağırdı. Varlık'ın ne demek istediğini anlamamıştım, ama üzerinde durmadım. Aramızdaki cüsse farkını hesaba katmamış olması daha mühimdi. Oltayı tutmakta zorlandığımı söylersem bir ton laf işiteceğimi biliyordum. İriyarı bir balığa denk gelirsem, yakalanan ben olabilirdim. Yine de şikâyet etmedim."Ben küçükken balıkçı olmak istiyordum, biliyor musun?" dedim. Konu değiştirmekte her zaman başarılı değildim. "Biliyorum Deniz. Ben açılmaya başladığımdan beri daha sık söylüyorsun. Ben de sana balıkçı olma fikrini sevdiğini hatırlatıyorum, ama nafile!" dedi. Aslında bunu sık duyuyor olmaktan hoşlandığını belli edecek biçimde gülümsedi. Tam o sırada olta titredi hafiften. Hemen paniğe kapılmadım. Balığın biri bu kadar hızlı davranmış olamazdı. Belki de rüzgârdı. "Keyfin yerinde değil mi?" diye sordu Varlık. Ne diyebilirdim ki... Olta gittikçe güçleniyordu. Varlık'ın, telaşımı çözmesi an meselesiydi. "Yerinde, yerinde... Olmaz mı?" dedim. Kıçımı oturduğum yerden ayırmamak için epeyce çaba sarf ediyordum. Hangi balık bu kadar aptal olabilirdi? Olta, su yüzü göreli ne kadar olmuştu ki... "Kefaldir, kefal..." dedi Varlık. "Bu sefer kendin halledeceksin. İlk defa çıkmıyoruz ki denize. Böyle balıkçılık olmaz. Hiç

benden medet umma!" dedi. Gururumdan zerre kadar ödün vermeden, "Senden niye medet umayım canım? Tabii ki kendim halledeceğim. Sen işine bak," dedim. Varlık gibi bir adamdan o halimi ne kadar saklayabilirdim ki? Düşünmemeliydim! Kendi kendime konuşmaya derhal son vermeliydim! "Sen kendin halledersin diye ben ilgilenmiyorum. Yardıma ihtiyacın yok değil mi?" dedi. Nükte, karada ağırdı. "Yok, yok... Sen merak etme," dedim. Tabii ki yalancının tekiydim. "Öyle olsun bakalım..." dedi. Varlık böyle durumlarda beni öfkelendirmesi gerektiğini bilirdi. Kendimi olabildiğince geriye vererek oltayı sarmaya başladım. O sıra söylenmekte olduğumu Varlık'ın denize attığı ağzı bozuk kahkahadan anladım. Hiç istifimi bozmadım. Bütün gücümü toplayıp sarmaya devam ettim. Eninde sonunda bitecekti. Her şeyin bir sonu vardı. Ellerim acımıyordu ve olta sandığımdan kısaydı. Sardım sardım, sardım ve geldi! Canımı dişime takıp sardığım oltanın ucundan gele gele bir kefal geldi. Onu oltadan çıkarıp aramızdaki livara koymama bile yardım etmedi. "Denizin burasında kefalin işi olur mu? Bence ya onda ya da bende bir sorun var," dedim. Söylediklerime cevap da vermedi. "Benim bu balıkçılık hayalimin peşinden gitmemem isabet olmuş galiba Varlık, ne dersin?" dememle yepyeni bir muhabbetin girizgâhına vardık. Biriktirdiği nefesin bir kısmını buradaki kahkahaya harcadı. Ben de ona eşlik ettim. "Ha şunu bileydin!" dedi ağız dolusu. "Sigarayla beraber küfrü de bırakmasaydım, daha neler derdim ben... Kaç kere yeri geldi..." Yeni yeni alışmaya başladığım oltayı elimden alıp, tekne dememden –ara sıra da olsa- rahatsızlık duyduğu "kayığının" münasip bir yerine koydu. Yaşlandıkça her şeyi, bütün teferruatıyla kendine has yapıyordu. "Senin sigarayı bıraktığına inanıyorum da küfrü bıraktığına inanamıyorum kaptan," dedim. Deniz, hayat kokuyordu. "Çaktırma, içimden ediyorum artık," diyip göz kırptı. "Aslında böyle daha çok küfrediyorum," dedi kısık sesle. Bu gizli

bir bilgiydi. Ben de ona göz kırparak karşılık verdim, ama sormadan da edemedim, "Onlar sayılmıyor mu?" Varlık küfrü bırakmamalıydı. "Onlar sayılmaz. İçimdekiler sayılacak olsa küfre sıra gelene kadar başka işlerden derde girerdi başım," dedi. Ufukta belli bir noktaya gelene kadar memnuniyetle ilerledik. Demir atmamızdan bir süre sonra –ikimiz de sükûta doyduğumuzda- Varlık hep içmeyi hayal ettiği sigarasından derin bir nefes alıp "Ben otuz sene hep aynı kadını sevdim, biliyor musun Deniz..." diye başladı söze. "Kederi iyi bilirim ben ama bu yüzden değil. Öncesi var. Ben ondan bahsetmeyeceğim. Otuz sene aynı kadını sevince ağzını açıp iki söz edemiyorsun. Bir ettin mi sonunu getiremeyebiliyorsun işte böyle benim gibi... Sen sakın benim yaptığımı yapma. Otuz sene aynı kadını sevme, e mi? Otuz sene onun sayesinde nefes alma. Ne yapıyorsan onunla yapma. Yapma işte..." diyerek yakaladı beni. Kalakalmıştım. Varlık'ın ağzından çıkanları hemen anlamamıştım. Bunlar ondan beklediğim sözler değildi. Kan revan içinde çıkmıştık o sessizlikten. Varlık'ın önceki yaşamıyla ilgili bir şeyler anlatmasına alışkın değildim. "Benim adım bile yoktu... Adım bile onunla oldu. Üstelik de ne ad... Bir duydun mu bir daha unutmazsın," dedi söylediklerine kafiyeli yarım ağız bir gülümsemeyle. Haklıydı. İlk duyduğum andan beri aklımdaydı. "Vakfıkent hayaldi o zaman, öyle hepimizin bildiği bir yer değildi. Asaf'la ben daha işin başındaydık. Var gücümüzle çalışıyorduk. Ama ne çalışmak... Büyük titizlikle yapıyorduk işimizi, kılı kırk yarıyorduk, kılı kırk yerinden... Neyse... O zamanlar çok sahici zamanlardı. Ne istediğimizi biliyorduk, ona nasıl ulaşacağımızı da bulmuştuk, çok büyük adamlardık, dünyayı değiştirecektik..." Bir tek Varlık, Nedim'e ikinci adıyla hitap ederdi. Yıllardır alışamadığım bir şeydi bu. Her defasında -yalnızca ilk Asaf'ta ve bir an boyunca- Asaf da kim diye sorardım kendime. Bir isim kime yetmiyordu? Soyadlarımız vardı birbirimize karışmayalım diye. İsim

israfı işte... "Otuz sene diyorum Deniz... Eskiden bir insan ömrü edermiş otuz sene..." Varlık hayatının belki de herkesten sakındığı yanlarından bahsederken bir yandan da her sabah yaptığı işleri aynı sırayla -muhtemelen doğuştan gelen bir maharetle- yapmaya devam ediyordu. Bir yanından beni de dahil ediyordu. Topladığı ağı açıp ayırıyor, balıkları heyecanla, ama usulca livara bırakıyordu. Bana da onun yaptıklarını tekrarlamak düşüyordu. "Bunları daha önce anlatmamıştın hiç," dedim. "Daha önce anlatmadıysam sırası gelmemiştir," diye cevap verdi. Ellerini kokladı. "Bir sigara olsaydı şimdi fena mı olurdu?" dedi sesi titrek. Yıllar önce kaybettiği bir dostunu anar gibiydi sigaranın bahsi geçince; sahi bir çaresizlik içinde... "Kendime müsaade ettim, ölümüme yakın içeceğim bir tane," dedi bütün vücuduyla gülümseyerek. O an gözlerinin içinde daha önce hiç görmediğim bir pırıltı gördüm. "Başta kendi kendime sevdim onu, kimseye belli etmedim. İstanbul'daydık. Bakma, yine de güzel yerdir İstanbul. Sen bilirsin de... Yine de o kadar bilmezsin ne de olsa... O da en az İstanbul kadar güzeldi," dedi. Varlık'ın bir kadından bahsettiğini duymak Nedim'inki kadar şaşkınlık vericiydi. Bunlar Vakfıkent'in cinsiyetsiz, dingin bilginleriydi. Varlık benim için daha önce hiç genç, âşık ya da İstanbul'da olmamıştı. Hikâye beni daha burasında sarsmıştı. "Devam etsene Varlık," dedim. Tatlı tatlı utanıyordum kendimden. Olsa, bir kâse çekirdeği devirecek durumdaydım. "Ben o zaman evliydim. Karımla pek anlaşamıyorduk artık. Yürümüyordu işte..." dedi ellerini ovuşturarak. Üşüdüğünden ya da elini temizlediğinden değil; sigaranın boş kalan yerini geçiştiriyordu böylece. Nasıl canının çektiği belliydi. Hiç bilmediğim karısını ilk kez bahsettiği sevgilisi kadar merak etmiştim. Hâlâ gözleri parıldıyordu. Ben şaşkınlığımın önünü alamıyordum. Bir ara o pırıltının eski karısına ya da otuz yıllık aşkına ait olabileceğini düşünmediğimi söyleyemezdim. "Benim için aşk meşk mereti kesinkes bitmişti; güya...

Aşk insanın dikkatini dağıtıyor. Hele yapacak çok önemli işlerin varsa, dünyayı kurtarmak gibi mesela..." dedi ufak tefek bir kahkahanın arkasına. Gözleri ışıl ışıldı. Onu daha önce böyle görmediğime gerçekten emindim. Elindeki ağ ile işi bitene kadar bana o zamanki Asaf ile Varlık'ın hayallerinden, aşktan ve kadınların bütün bu hayalleri nasıl dağıtabileceğinden bahsetti. Sözünü hiç kesmedim. Ağı toplamasını bekledim. "Madem eskiyi anıyorum bugün, elime olta gerek..." dedi. Oturduğu yerin altındaki oltasına sarıldı. Onunla kendiliğinden, doğal bir bütünlük içindeydi. Varlık'ın vücudunun devamı olan oltanın bir küçüğü benim elimdeyken apaçık dostumun emanetiydi. Bende o ruh yoktu. "Aşk ben onla hesabımı kesmişken çıkageldi. Yaşadığım dünya başka bir dünya oluvermişti," dedi. Onu hüzünlendirmek istemiyordum. Merakımı dizginleyebilirdim, ama konuyu değiştirmek üzere ağzımı açıp tek kelime edemedim. "Okuldan yeni mezun olmuş bir mimardı, iş arıyordu. Ona şantiyelerden birinde iş verdim, yakınımda olsun diye... İlk zamanlar bu kadarı yetiyordu. Heyecanla yaptığım her şeye kendinden de heyecan katıyordu. Öyle şaşkındım ki... Genç, tecrübesiz adamın teki olup çıkmıştım." Varlık'ı öyle hayal edemiyordum. "Bu durumu önce karım, arkasından Asaf fark etti. Başlarda önemsemedi ikisi de... O, kimsenin önemsemediği süre var ya... Herkes memnundu halinden. Bir müddet sonra bunlar yetmemeye başladı tabii. Her şeyi onunla yapmak istiyordum. Bunun önüne geçemiyordum. Dikkatim dağılmıştı. Onun dışındaki heyecanlarım yavaş yavaş sönüyordu." Beni vaktiyle Timur aynı duruma düşürmüştü. "Arkadaş olmuştuk bu esnada. O kadar gençti ki benim hislerimi anlamadığını düşünüyordum. Birlikte konserlere gidiyor, güzel yemekler yiyor, hayattaki güzel şeylerden bahsediyorduk." Varlık'ın bunlan o rahatlıkla anlatabilmesine hayran kalmıştım. Varlık, Timur ile ilgili ne varsa kendi marifeti sayesinde biliyordu. "Bu arada karımla

da tanışıyordu. Hem iş hem de benim ona olan gizli aşkım sebebiyle..." Aralarında en çok karısını merak etmiştim. "Bütün bunlar olurken karımı kırmak istemedim. İş ortağımdı aynı zamanda. Gün içinde de görüyorduk birbirimizi. Bendeki değişikliği fark etmemesi imkânsızdı. Sebebini de doğru tespit etmişti. Kendisi onunla tanışmak, benim onda ne bulduğumu görmek istedi. Engel olmadım. Kırılacağını bildiğim bir şey yapmadım. Karıma karşı kötü hislerim hiç olmadı zaten," dedi. Duraksadı. "Ne acıklı değil mi?" diye mırıldandı. "Belki aşk da duymamışım ona hiç. Bunu çok düşünmedim." Bunu ilk kez düşündüğü aşikârdı. Sonra karısını olduğu yerde bırakıp müthiş bir hızla âşığına geri döndü. "Bir gün yine güzel şeylerden bahsederken, onu nasıl sevdiğimi anlatıverdim. Sakladıkça büyüyordu. Daha fazla içimde tutamadım. Donup kaldı karşımda. 'Benim hislerime karşılık vermen gerekmiyor,' dedim. Düpedüz yalan söylüyordum. Bunu düşünmediğim bir an bile yoktu. Deli gibi onun da beni sevmesini istiyordum. Tedirgindi. Ama etkilenmişti benden." Üzerinden onca yıl geçmesine rağmen anıların bu kadar canlı olması ürkütücü değil miydi? "Önceden olduğu gibi, sanki arkadaşmışız gibi devam ettik bir müddet daha. Bu da çok uzun sürmedi tabii. Zamanla sevdi o da beni. Zamanla daha çok sevdi. Ben sevgisini kazanmak için her şeyi yapıyordum," dedi. Tamam... Karısı kadar âşığını da merak etmeye başlamıştım. Başkahramanlara karşı her zaman önyargılıydım. Hep başkalarının ayağını kaydırdıkları, hakkını yedikleri, hileyle yerlerini aldıkları ya da sırf göz önünde olmak uğruna bin bir entrikanın içinden geçtiklerine dair kuvvetli bir inancım vardı. Nereden, nasıl edindiğimi bilmiyordum. Her zaman bir gerekçem olması şart mıydı? "Sonra evlendik onunla. Karım kolay razı olmuştu boşanmaya." Ne zaman hikâyenin burasına gelmiştik? "Bir dakika canım! Pat diye mi evlendiniz?" dedim. "Olur mu canım pat diye! Ama evlenmemiz, ilişkinin başlaması kadar uzun sür-

medi aslında. Oralarını boşver şimdi," dedi. "Peki o zaman... Sustum," dedim. Siestadaki Rugan Kadın'la tastamam aynıydım. "Onunla her şey o kadar güzeldi ki... İnsan güzel olanı unutmamalı evvela... " diye devam etti Varlık. "Onu hep ilk gördüğüm andaki gibi sevdim. Camdan, zarif bir bibloyu taşır gibi... Hayranlıkla, özenle... O da sevgisiyle karşılık verdi bana. Yine güzel yemekler yiyor, güzel şeylerden bahsediyorduk." Hatırında kalan ne varsa belli ki hepsi güzeldi. Huzurla, hüzünle, mutlulukla, hasretle söylüyordu ne söylüyorsa. O, benim gibi değildi. "Derken işler kötüye gitmeye başladı. İflas ettim. Etmem gerekiyordu. Vakfıkent projesi benden ortadan kaybolmamı istiyordu. Plan böyleydi. Vakfıkent kurulurken birilerinin acı çekmemesi mümkün değildi. Benim gözümde ne bu ada vardı ne de dünya. Vay anasını be! İnsan gençken sonradan çok şaşıracağı şeyler yapabiliyor," dedi. Kendiminkileri düşünmeme izin vermeden devam etti sözüne. "Öyle büyük bir tehlikeymiş ki bu, Asaf derhal fark etmiş. Bu durumdan etkilenecek kimselere gerekli uyarılarda bulunmuş akabinde. Herkesle sımsıkı bağlarım varmış meğer! Ne yapıp edip plana sadık kalmamı sağladılar. Bu da kurgulanan hikâyeyi canlandırmam anlamına geliyordu. Her türlü felaket geldi başıma. Hepsi kurguydu tabii ama... Hayatını bana teslim etmiş o gencecik kadının da başına geliyordu bunlar. O, kurgu olduğunu bilmiyordu. İşin en can acıtan kısmı da buydu. İlişkimiz hakiki dünyadan o kadar kopuktu ki aramıza kötü hiçbir şey giremiyordu. O da benim sandığımdan çok daha güçlü, gözü pek, kolay kolay pes etmeyen, Varlık'ı varlığından ötürü seven bir kadın olduğunu gösteriyordu. Bırak güzel bir yemek yemeyi, sokağa çıkacak paramız kalmamıştı. Her şey kötüye gidiyordu. İşlerim, sağlığım... Kitabına uygun olsun diye yemeden içmeden bile kesilmiştim. Ne önemsermişiz yaptığımız işi baksana..." Bakıyordum, görüyordum ve hatta aynı yoldan yürüyordum. "Biliyorum... Senin de

farkın yok," dedi. "O kendisini tamamen bana adamıştı. Hasta kocasına bakıyor ve bizi sefaletten kurtarmak için elinden geleni yapıyordu. Yine hayattaki güzel şeylerden bahsediyorduk. Aklımıza kötü şeyler getirmiyorduk. Sonra... Plan değişti," dedi. Nedim hakkında, Vakfıkent hakkında, adadan önceki yaşamlar hakkında yıllar içinde öğrendiğimden çok daha fazlasını Varlık'ın kendisinden öğreniyordum. Neden bunu yaptığını galiba anlıyordum. "Ben her şeyi bırakıp apar topar ortadan kayboldum. Eski plana göre evde ölecektim. Ona bu acıyı yaşatmak istemediğim için yeni bir anlaşma yaptım. Sahte bir hapis kararı ayarladı Asaf bana. Ben de kaçtım. Sözde suçlarım genç karımın da başını yakacak türdendi. Bu yüzden onun da tedbirler alması gerekiyordu. Yeni plana göre Asaf saklayacaktı onu. Bu seferki anlaşma aklıma yatmıştı. Ben geri kalan hayatımın ilk soluğunu burada aldım. Otuz senedir bir defa bile gitmedim İstanbul'a. Asaf gitmiştir, gider de... Ben gitmedim." İstanbul'dan özlemle bahsettiğini de ilk kez duymuştum. "Asaf peşimden gelecekti adaya. Benim apar topar terk ettiğim kadını evinde saklayacaktı. Sahte pasaport ve kimlik ayarladı ona. Sahtenin de sahtesi hem de... Hiçbir şey aksamamalıydı. Plan usulüne göre uygulanmalıydı." Nedim'in de Varlık'ın da hiç olmadık yerlerde polisiye serüvenlere meyletmelerine anlam veremiyordum. Belki dünyadaki erkekler gibi doğru düzgün birer futbol izleyicisi olsalardı bu kadar maceraya gerek duymayacaklardı. Hikâyenin bütününde hiç lüzum yokken bunları yapmış olmalarını, aralarından birinin çocukluğunu doyasıya yaşayamamış olmasına bağlayacaktım ki Varlık beni suçüstü yakaladı. "Her şeyi belli bir gizlilik içinde yapıyorduk Deniz. Bu da yalan söylemeyi ve bunu inandırıcı biçimde yapmayı gerektirir, biliyorsun. Yani oynamak zorundaydık. Şaşırtıyorsun beni," dedi. Ne dese haklıydı. Önümdekine bakmaktan çok arkasında ne olduğunu görmeye çalışmam sırf mesleki bir alışkanlığım değil, aynı zamanda hu-

susi kusurumdu benim. "Vedalaşamadık bile," diye devam etti kaldığı yerden. "Oradaki işleri yoluna koyar koymaz Asaf da kayboldu ortadan. Bir eski karım kalmıştı ona beni hatırlatacak. Ne kadar cömertim, öyle değil mi?" Bir sigaram olsaydı Varlık'a verebilirdim. "Vakfıkent'e bir değil, iki hayat verdim ben," dedi kısık sesle. İkimiz de sustuk bir müddet. Varlık, hepimizden daha yetenekliydi. Vakfıkent'te insanların kendilerine soru sorulmadan cevap vermeleri şaşılacak bir şey değildi, ama hiçbirimiz Varlık'ın cevaplarına sahip değildik. Ben dinlediğim hikâyenin rehavetini üzerimden atmaya çalışırken esas meseleyi kaçırmak üzereydim. Nirengi noktasındaydım. Varlık bana olduğum yerin, olmam gereken yer olduğunu işaret ediyordu. Aklımda cevapsız soru kalmamalıydı. Bir adam aynı kadını otuz yıl boyunca görmese de onu sevmeye devam edebiliyordu ve daha da önemlisi bu, onu öldürmemişti. Her neredeysem olmam gereken yerdeydim. Her ne yapıyorsam yapmam gerekeni yapıyordum. Bundan şüphem olmamalıydı. Timur'un gelişi aklımı kurcalamamalıydı. Varlık gökle denizin birleştiği bir noktaya bakakalmıştı. Hiçbir hissi okunmuyordu yüzünden. Üzüntüyle suçluluk arası bir şey hissettim o an. Belki de Varlık'ın apar topar kaçtığı geçmişini yeniden karşısına çıkarmıştım. Bu, onu huzursuz etmiş olabilirdi. "Hepsi geçmişte kaldı Deniz," dedi yine kısık sesle. Karşısındakini hissetmekte üstüne yoktu. "Durduk yere telaşlanma. Bilmiyor musun her şey gibi bu da geçecek. Belki hatırlamayacaksın bile... Ya da hatırlayacaksın, ama umurunda olmayacak. Hepsine alışılacak. Her şeyin bir sonu bir başı olacak. Hayatta her şey o kadar basit, o kadar düz ki... Hepsini karıştıran o beşer denilen hergele değil mi? Bana soracak olursan Deniz, fazla hırpalama kendini," dedi. Omzuma iki çift dokundu. "İki densizin beceriksizlikleri yüzünden birbirlerine kavuşamadıkları için besledikleri beş para etmez arzuya kalsaydı dünya, şimdiye çoktan batmıştı! Ona güvenerek bir halt edil-

mez. Hele seninki gibi, insanların geleceklerinin bağlı olduğu bir hayatta bahsi geçemez," dedi. Bir duraksadı. Gözlerinde şefkat vardı. "Diyeceğim... Kalbinin sesini iyi dinle! Her zaman o aşktan bahsetmez. Senin içinde aşkların en güzeli var, en incesi. Sen onu işlemiş sevgiye çevirmişsin; sevgini, sevgili etmişsin. Senin içindeki insan aşkının, yaratılış aşkının, dünya, kâinat aşkının sonu yok. Sonu olmaz onun. O da herkesle paylaşılmaz, konuşulmaz. Keşke konuşulsa... Bizim hayalimiz oydu işte. Öyle bir dünya görmekti, öyle bir dünyada yaşamaktı... Sen yine de onun peşinden ayrılma," dedi. Varlık benim gerçek ailemdi. Ara sıra kendimi unuttuğumda ya da şaşırdığımda onu hatırlatan birisinin olması büyük bir şanstı. Çok fazla işim vardı. Varlık'ın bıraktığı yerden dünyayı kurtaracaktım. Ben biraz Vakfıkent'te, biraz da İstanbul'daydım. O, kendi adasında yaşıyordu. Denizi, vücudundaki suyun esas kaynağı sayıyordu. Yüksek teknolojinin de, yönetimin de kurulunun da, havalı lafların da bir satırı bile değmiyordu ona. O sırasını savmıştı. Geriye kalan dünya, balığın sırtından çıkan pul kadar fantastik, atkuyruklu yıldız kadar gerçekti. "Bugün tuttuklarımızı akşam yiyecek miyiz?" dedim. "Bugün sandığından daha güzel olacak diye boşuna mı dedim? Daha neler tutacağız bak..." dedi coşkuyla, şevkle; konuştuğunu bile bile... Arkasından yakışıklı bir rüzgâr esti üstümüze. İnsanın neşesini paylaşabileceği sevdiklerinin olması ne büyük lütuftu! Deniz sonsuzluk kokuyordu. Bunu bir ben biliyordum, bir de Varlık. Derin bir nefes çekti. Hayattan bir parçayı içine çektiğini, bunu kâinatın geri kalanıyla paylaştığını bilerek... Daha önce bunu yapabilen kimseyi görmemiştim. Sonra heyecanlandı birden. Biraz bekledi, "Dur bakalım kim geldi?" dedi ve sarmaya başladı misinayı. İğneye takılan benimkinin aynıydı. Varlık'ın dilinin ucundakini gördüm, ama orucunu bozmaya niyetli değildi. Madem öyle, zehir zemberek bir kahkaha bastı kefalin sıfatına. "Bu da nereden çıktı yahu? Burada ne işi

var kefalin? Hepsi mi şaşırmış bugün bunların?" dedi. Çekti çıkardı iğneden, benimkinin yanına fırlattı. Sandığımdan güzel olacak bir günün henüz ortalarındaydım. Livarda iki kefal, kayıkta Varlık ile ikimiz, denizi sevmeye devam ettik.

7
Karşılaşma

Fazla huzurun benimki gibi bünyelerde sersemliğe yol açtığı gizli bir bilgi değildi. Bu, içkiye dayanıksız ya da uzun süredir içmeyen birisinin bir parça alkolle sarhoş oluvermesi gibi bir şeydi. Eşyanın delirmesine şahit olduğum o pansiyondaki sefa günlerimin sona ermesinin ya da dosdoğru söylemek gerekirse, tek başıma kuracağım yetişkinlik hayatımın ikinci evresinin kendini göstermesinin zamanıydı. Pansiyon sahibesinin yardımıyla Varlık'ın evinin yerini tespit ettim. Ondan bahsedişinden Varlık'ın adada ne kadar itibar gördüğü anlaşılıyordu. Sevgili sahibe bana, onu nereden tanıdığımı sorduktan sonra, hiç evlenip evlenmediğini, çocuğu olup olmadığını, ailesinin hangi işle meşgul olduğu, bildiği yabancı dilleri ve askerliğini yapıp yapmadığı suallerini de sıralayıvermişti. Hâlâ kentte olsaydık Varlık'a bir iş ya da (eğer varsa tabii) kızını vermeye niyetlendiğini düşünebilirdim. Bu durum karşısında, onu bizzat tanımadığımı, ama tanışmak istediğimi söyleyerek hem tehlikeli olan ilk soruya makul bir cevap vermiş hem de diğer sorulardan kurtulmayı başarmıştım.

Pansiyon sahibesi, Varlık'ın ne kadar iyi biri olduğunu anlatmasının ardından, hakkında soru sormamı bekliyordu. Onu kıramazdım. Bu arada ada ahalisinin Varlık'ın özel yaşamı hakkında pek az şey bildiğini de bu sayede öğrenecektim. Yüzümde şaşkın bir ifadeyle, "Sizce beni nasıl karşılar? Kendisiyle konuş-

mak isteyen herkese samimi davranır mı dersiniz?" sorularıyla giriştim işe. Kısık, parlak gözleriyle gözlerimin içine bakarak hiç duraksamadan, "Neden davranmasın? Bu adada yaşayıp da onunla iki söz etmemiş bir kişi bile yoktur Timur Bey," diye cevap verdi bana. İlk defa bana "bey" diye hitap etmişti. Bunu hak edecek ne yaptığımı bilmiyordum. Ona Deniz'i de sormak istiyordum. Muhakkak tanıyordu onu. Benim yıllardır görmediğim Deniz'i, o her gün görüyor olabilirdi. Bu haksızlık değildi de neydi? *Deniz kenarında olabilirdi belki ya da bir gemi güvertesinde... Elbet bir gün buluşacaktık.* Zaman bizi kavuşturacaktı. *Bu böyle yarım kalmayacaktı.* Benim için güzel bir hayal olan o karşılaşmanın, bundan habersiz onlarca kişi için sıradan bir şey olması Deniz ile aramıza giremezdi. Keşke bir şey dememe gerek kalmadan pansiyon sahibesi, Deniz'i anlatmaya başlasaydı... Romantik eğilimlerim, sabırsızlığıma çare olmuyordu. "Varlık'ın yakın dostları kimlerdir peki?" diyiverdim lafın gelişinden (O lafın gelişini benden başka gören olmamasının hiç önemi yoktu). Güya onu Deniz'e yönlendiriyordum, ama sorunun biçiminden pek emin değildim. Bir yandan niyetimden şüphelenmesinden çekiniyordum. Bir yandan da o kadında çekinilmesi gereken bir şeyler olduğunu seziyordum. "Bilmiyorum," dedi. Beklediğimden kayıtsızdı. "Nedim Bey nasıldır mesela... Siz bilirsiniz," dedim. Şansımı denemeliydim. "Nedim Bey de iyidir, ama o Varlık kadar yakın değildir herkese," dedi usulen. Benimle usulen konuşuyordu. Yapacak pek bir şey yoktu. Daha konuşmayacağı yüzünden okunuyordu. Bana sabun istemişim gibi bakıyordu. Eminim Deniz'in kim olduğunu biliyordu, ama yazık ki onu tanıdığı konusundaki inancımı yitirmiştim. Nezaket kuralları dahilinde pansiyondan ayrılıp elimdeki adrese doğru yola çıktım. Varlık'a haber vermeden gitmek istedim. Eğer o zamana kadar Vakfıkent'e geldiğimden haberi olmadıysa (ki zannetmiyordum) ona hakikatli bir sürpriz yapabilirdim. Varlık'ın evi adanın

daha önce gitmediğim bir köşesindeydi. Denizin içine oturmuş bir kara parçasında, bir yerden bir yere gitmek için tramvaya binmek bir kenti atlıkarıncayla dolaşmak gibiydi. Yollarda sarı, pembe, mor çiçekler vardı çocuksu. Her muhit başka güzellikteki bir muhite açılıyordu hâlâ. Hâlâ... Çünkü keder eşikteydi. Büyük adımı atmamıştı daha. İstanbul ile henüz bağlarımın kopmadığını hissediyordum...

Elimdeki pusulanın beni getirdiği siteyi geldiğim yerdeki herhangi bir siteye benzetemedim. Girişinde yüksek demir parmaklıklar ya da güvenlik görevlileri yoktu. Her biri beşer kattan oluşan pastel renklerde birkaç sevimli bina denizin güzel bir noktasını karşısına alacak biçimde dikiliyordu. Aralarında adına Saadet Parkı dedikleri minik bir park vardı, o kadar... Parktaki tahterevalli, salıncak, kaydırak gibi çocuk aparatlarının şeffaf oturakları ve dijital göstergelerinin olması o samimi havaya dokunmamıştı. Yine de banklar dünyadaki bankların tıpkısıydı. Deniz'in de oralarda oturmuş olduğunu bilmek benim için aynı anda tanıdık bir hüzün kaynağı olmuştu. Onunla karşılaşmak istemiyordum. Ne parkta, ne asansörde, ne yolda, ne de bir evin terasında... Henüz vakit dolmamıştı. Vakfıkent'teki göstergeleri kentli şuurumun edepsiz cilvelerinden kurtarıp yepyeni gösterilenlere sahip olmalıydım. Bunun imkânsız olduğunu söyleyen herkese buradan el sallayabilirdim. Arkamda bıraktığım otuz küsur yılın üzerimde yarattığı tahribatı bir seferde silip yerine yeni anılar edinmeliydim. Bu işi ancak bambaşka bir yerde, işte Vakfıkent'te, bu şekilde halledebildim. Saadet Parkı'ndaki banklar dünyadakiler kadar rahatsızdı. O bankta oturup tahterevallilerinin hız ve sürelerini ayarlayan anneler ile ayar konusunda onlarla kıyasıya pazarlık yapan çocukları izlerken kendimi, eşsiz ayrıcalıklarla dolu bir uzaymekiğine binmeyi başarmış son dünyalı gibi hissettim. Hemen sonra, salıncaktan inerken yandaki salıncağın kendisine çarpmasıyla yere düşüp diziyle ağzını yaralayan küçük

kızı görünce de vahşi bir laboratuvardaki zavallı bir fareye dönüşüverdim. Anne de, küçük kız da bekçinin yaptığı açıklamayı hafifletici sebepten saymadılar. Kontrolsüz salıncağın göstergesinin bozulmuş olması kimin umurundaydı? Kızın dizi de, ağzı da kanlar içindeydi. Bekçinin ilkyardım çantasına davranması yaptığı ya da yapacağı açıklamalardan daha çok iş görecekti. Benim göstergelerim de tahterevallininkinden iyi halde değildi. İnsanlığın geri kalanı da benim kadar ölçüsüz ve kaypak hisler içinde miydi? Bu soruyu bir kez daha bu şekilde sormayacaktım. Korkumun akıbetime faydası yoktu. İnsan vücudunun neredeyse hiçbir özelliği esas alınmadan yapılmış banktan kalkıp Varlık'ın oturduğu evi bulmak üzere harekete geçtim. Tek istediğim kimseyle konuşmak zorunda kalmadan Varlık'a ulaşmaktı. Olduğum yere en yakın olan bloğun zillerinde de, hemen onun yakınındakinde de Varlık'ın adına rastlamadım. Üçüncüde, dördüncüde de yoktu. Toplam altı blok olduğunu keşfettikten sonra beşincide gördüm büyük dostumun adını. O bile özlemimin bir kısmını almıştı. Geniş bir heyecanla bastım zile. Konuşmam gerekir diye boğazımı temizledim. Kamerayla göz göze gelmemizin ardından süzülerek açıldı kapı. Kimse bana hesap sormamıştı. Binaya girer girmez karşıma çıkan asansöre binmem pek mümkün değildi. Uzun, şeffaf bir tüpe benzeyen o asansörün beni bir maymun gibi uzaya fırlatacağından şüphelendim. Basamakları ağır ağır çıkmayı tercih ettim. Yol boyunca rastladığım kameralara en içten selamlarımı gönderdim. Henüz kentli nezaketimden bir şey kaybetmemiştim. Beş katı birden merdivenle çıkmak benim durumumda olan bir adam için olağanüstü bir sevgi göstergesiydi. Heyecanımı yorgunluğa kurban vermek üzereydim. Varlık'ı gördüğümde üzerine yığılabilirdim.

Güneşin dümdüz üzerime geldiği bir aralıktaydım. Sol yanımda aydınlık bir sıra pencere, karşımda da Varlık'ın kapısı duruyordu. Nihayet gelmiştim. Çocukluğumda annemle ziya-

rete gittiğimiz bir yeri hatırlatmıştı bana burası. Belki bir akraba, belki bir aile dostunun... Belki de daima benimle iftihar etmiş öğretmenlerimden birinin evine benziyordu. Şehirde olsa bir omuz darbesiyle açılacak türden, açık renkli bir kapıydı. Tepesinde buzlu camdan bir bölmesi ve küçük bir pervazı vardı. Bu eşiğin tek sevmediğim yanı karşı daireden gelen karpuz kokusu oldu. Ne vakit o yavan nesnenin mevsimi gelmişti? Bu kadarı da hainlikti! Karpuzun meyve zannedilmesi hayatımı hep zora sokuyordu. Nefesim normal ritmine geri döndüğünde, üzerinde yalnızca Varlık yazan zilin siyah yuvarlağına bastım. Bana çocukluğumu hatırlatması gayet doğaldı. O zilleri çocukluğumdan beri görmemiştim. O kadar basılmasına rağmen tam yerine oturmuyordu. Bu teknolojiyi bu eski zile nasıl (dahası neden) oturtmuşlardı? Bilimkurguya biraz daha meylim olsa bu adada iki ayrı zaman diliminin üst üste binmiş olduğunu düşünür, belki de bunu ispatlamaya çalışabilirdim. Kapı açıldı. Kalbimin üzerine kalın bir yumruk yedim. Karşımdaki Deniz'di. Evet, Deniz'di... Gördüğüm en güzel şeydi! O kadar basamağı çıktıktan sonra nefesimi kontrol edebilmek için dakikalarca kapıda beklemem hiçbir işe yaramamıştı. Böyle bir durum karşısında kalbimin ritmini zapt etmem beklenemezdi. Yıllardır ciğerlerime yetecek kadar nefes almamıştım, ama o an, o kapıdaki an hepsini telafi edecek güçteydi. Karpuzdan arınmış, taptaze bahar havası dolmuştu göğsüme. O anın dışındaki hiçbir şey sahici değildi. Tek istediğim ona sarılmaktı. Sarılıp saçlarını, boynunu koklamak... "Hoş geldin Timur," demesiyle Deniz'e sarıldığım yerden ayrılıp hızla yere çakıldım. Saçlarını kestirmişti, zayıflamıştı, avurtları çıkmıştı... Ama değişmemişti yine de. Sevdiğim kadının aynıydı. Gerçekti. Tam karşımdaydı. Sesinde beni bunca yıl sonra görmesiyle ilgili hiçbir iz, hiçbir telaş yoktu. Ben ise dizlerimin, kalbimin aksak ritmine eşlik etmesinden endişeliydim. Bunun hissedildiğini düşünüp Deniz'e sarılmak için yanıp tutuşan Timur'a,

sakin olmasını, kendisini güçlü arzularına bırakmamasını tembihledim. "Hoş bulduk Deniz," dedim. "İçeri girebilir miyim?" Eliyle yaptığı zarif bir jestle beni içeri davet etti. Deniz'in peşinden bir yanı boylu boyunca cam olan odaya girdim. Ben küfürbaz, çok fazla sigaradan sesinin yarısını kaybetmiş, makul ölçüde göbekli, ihtiyar, bilge bir balıkçıyla karşılaşmayı beklerken, Deniz'i görmenin aşkıyla kendimi nereye koyacağımı bilemedim.

Hayat ne garipti... Yıllarca gözümün önünde sakladığım görüntünün sahibi Timur karşımdaydı işte! Değişmişti. Yüzüne bir şeyler olmuştu. Çizgileri artmıştı belki... Yüzdeki çizgileri severdi. Bakışları hiç değişmemişti. Ben gülsem peşimden o da gülerdi. Saçları... Onu ilk gördüğüm günkünden farklı değildi. Ne beyazlamıştı ne dökülmüştü ne de kısalmıştı... 'Kızıl saçlar dökülmez,' derdi, 'koyu kızıl olanlar hiç dökülmez!' Neyse ki aramızda zamanın haklı çıkardığı birisi vardı. Yine de sanki... Sanki saçları biraz uzundu onu son gördüğümden. O yüzden eskisinden daha kıvırcıktı! İri, neşeli dalgaları vardı saçlarının... Uzadığında ortaya çıkardı. Doğduğu günü bile bilmediğim bu adamı, ben nasıl, ne kadar süredir, hangi makamda seviyordum? Birkaç günlük sakalı vardı. Sakalı olmasından hiç hoşlanmazdı. Yüzünde bir iki tüy bitse ikisiyle de saatlerce oynardı. Önce onları yakalamaya çalışır, sonra da başparmağıyla işaretparmağı arasında çevirip dururdu. Biraz uzasalar uçları sararırdı. Ne kadar özlemiştim onu. Nasıl o kadar zamanı onu görmeden geçirebilmiştim? Neden onu görünce kendimin yarısını kaybetmiştim? Neden verdiğim bütün kararlar, hayatımdaki bütün anlamlar silinivermişti? Aramızdaki onca zaman, o kocaman mesafe nasıl bir anda kapanıvermişti? Ona sarılmamak için kendimi zor zapt ediyordum. Kendime ne dersem diye-

yim *adını içimden hiç silmemiştim.* Vakfıkent'te olduğunu duyduktan sonra, onunla nasıl karşılaşacağımızı hayal etmeden geçirdiğim bir an bile olmamıştı. Kapı her çaldığında kalbim daha hızlı atmaya başlıyordu. Her gittiğim yere onu görebileceğimi düşünerek gidiyordum. Bir tek Varlık'ın evi bunlara dahil değildi. Gerçekten gafil avlanmıştım. Varlık'ın neredeyse zar zor geçtiği, geçerken de her seferinde vücut sınırlarını çizdiği kapıda Timur'u görünce harikalar diyarında olduğumuzu hissettim. Belki onu içeri almasam da ben dışarı çıksam o anda birlikte Varlık'ın evinde değil kocaman bir satranç tahtasının üzerinde olacaktık ya da dev bir çaydanlığın içinde. Ellerim buz gibi olmuştu, bir yandan da titriyordu. Ne zaman çok heyecanlansam çenem düşüyordu. Az konuşmak için elimden geleni yapmalıydım. "Hoş geldin Timur," dedim sanki onu bekliyormuş gibi. "Hoş bulduk Deniz," dedi sanki yıllardır kapıda aynı yüzle karşılanıyormuş gibi. Burada olmamdan hoşlanmadığını anladım. Beni görmek isteseydi Varlık'ınki yerine benim evime gelirdi. Üstelik bu Vakfıkent'te ilk günü de değildi. "Otursana," dedi. Sesinde beni gittikçe kaygılandıran bir kayıtsızlık vardı. Varlık ortada yoktu. Tam bunu düşündüğüm sırada içeriden, o bildik ayyaş ses yükseldi; "Kim geldi?" Varlık'ın evde olmasına üzülmediğimi söylesem sahtekârlık etmiş olurdum. "Timur," diye cevap verdi Deniz. *Bir yangının külünden*, beni yeniden diriltmişti. Adımı söylediğinde Varlık kapının eşiğine varmıştı. Onu görünce ayağa kalktım. Hızla bana doğru gelip kocaman gövdesiyle sarıldı. "Seni Timur hergelesi!" dedi. İki kez sırtıma vurdu. Tok bir ses çıktı sırtımdan. O sesi olsa olsa Varlık çıkarabilirdi. O kadar tanıdık ve bir o kadar da uzaktı ki bana! Bu his beni öldürebilirdi. Burada ölmemeliydim. Eğer öleceksem bu işi sakin bir yerde halletmeliydim. Bunları,

Deniz'e uzansam elini tutacak mesafede durup uzanamıyor olmanın karşı konulmaz kederi söyletiyordu bana. O anlardan birinde kara bir leke düştüğünü hissettim kalbime. Artık kimi görsem Deniz'i özleyecektim. Bu alışkın olmadığım bir his değildi elbet. Başıma gelebileceklerden haberdardım. Yan dairesinde oturan komşusunu, birlikte çalıştığı insanları, alışveriş yaptığı yerlerdeki tezgâhtarları, bazen Varlık'ı, hatta Süveyda'yı bile onu düzenli olarak görüyor oldukları için kıskanıyordum halihazırda. Benim yapamadığım bir şeyi, farkında olmadan, üstelik umursamadan yapıyor olmaları bu yamuk evrende adalet olmadığının en basit kanıtıydı. Varlık ile pencerenin hemen karşısında duran büyük kanepeye geçtik. Deniz ise yanımızdaki tekli koltukta oturuyordu. Hâlâ uzansam onu tutabilecek mesafedeydim. Sigara içiyordu. Ne severdim onu sigara içerken izlemeyi. O da bilirdi bunu. Hiç söylememiş olsam da bilirdi. **Varlık, gelenin Timur olduğunu duyunca çayı unutup yanımıza geldi. Sarıldılar. Sonra Varlık ile birlikte güneşten sırtı ve kolları sararmış koca kolçaklı, ince bacaklı kanepeye geçip oturdular. Ben de hemen yanlarında duran, gölgede olduğu halde solgun kadifeden koltuğa oturdum. Tarifsiz bir heyecan, kontrolden çıkmaya hazır bir neşe içindeydim**. "Geldiğini duydum da ses etmeni bekliyordum," dedi Varlık ağzı kulaklarında. "İlk evvela nasılsın onu söyle sen..." diye ekledi. "İyiyim, şimdi daha iyi oldum," dedim. Manadan uzaktım. "Hoş geldin Vakfıkent'e," dedi. Varlık beni gördüğüne gerçekten sevinmişti. "Hoş bulduk," dedim. Ben de onu gördüğüme sevinmiş olduğumu o günü defalarca düşündükten sonra fark edecektim. "Hani yoktu sigaran?" dedi Varlık, Deniz'e. "Ben yok demedim ki. Hem benim değil, senin sigaran. Kitaplığın önünde duruyordu..." diye cevap verdi. O sigarayı benim yüzümden, benim için içtiğini düşünüp sevindim. "Senin bu sigarayı bugün yarın içmeye niyetlendiğini an-

ladığım için ben içiyorum sevgili dostum," dedi. Bu sefer çakıldığım noktadan yerin dibine gömüldüm. Varlık'a attığı golün pasını benden alması şart mıydı? Yerin dibine girdiğimde hep aynı şeyi düşünürdüm; orası çok havasızdı. "O benim ölmeden önce içeceğim sigaraydı!" dedi Varlık sahte bir öfkeyle. "Özür dilerim Varlık, aranızda böyle duygusal bir bağ olduğunu bilseydim elimi sürmezdim," dedi. Ses tonu benimle konuştuğunun aynıydı. Varlık epeydir duymadığım, o gök gürültülü kahkahalarından birini attı ve "Git işine çocuğum," dedi. Deniz kinayeyi pek severdi. Ukala olduğunun düşünülmesinin başlıca sebebi kinayeye olan düşkünlüğüydü. Bunun değişmediği belliydi. Onu çok özlemiştim. Sandığımdan daha çok özlemiştim. Onunla dünyanın sonuna kadar gidebilirdim. "Anlatsana Timur, seni buraya hangi rüzgârın attığını sormamı mı bekliyorsun?" dedi Varlık. Gözlerinde onu olduğundan çok daha genç gösteren bir pırıltı vardı. Varlık'ın yaşama sevincine, hayata bağlılığına yıllarca hem anlam verememiş hem de imrenmiştim. "Salgından kaçtım," diye başladım söze. Gözleri her an ağlayabilirmiş gibi ıslak bakıyordu hâlâ. Onunkiler de Varlık'ınkiler gibi ışıl ışıldı. Hem hayat doluydu hem hüzün. "İyi etmişsin. Dünyada durum hiç iyi değil. Olan bitenin belki yarısı, belki fazlası gizli kapaklı," dedi Varlık. "Ona bir şüphem yok," dedim. Kalkıp kütüphanenin önünden bir kül tablası aldı Deniz. Koltuğa dönmesiyle tablayı koltuğun koluna yerleştirdi. Konuştuklarımızı dinlemiyor gibiydi. "Çay içersin değil mi? Yeni yaptım," dedi Varlık. "İçerim tabii," dedim. Deniz'e döndü. O ağzını açmadan, "Ben içmeyeceğim, böyle iyiyim," diye mırıldandı Deniz. Orada bizimle olmadığı belliydi. **Çenemi tutmam gerektiği için konuştuklarına dahil olamadım. İşin doğrusu konuştuklarını pek de takip edemedim. İçinde olduğum karenin her anının fotoğrafını çekmeye çalışıyordum. Zihnim her şeyi, tüm detaylarıyla kaydetmek için ola-**

ğanüstü bir çaba harcıyordu. Bugünü defalarca düşünüp en baştan sona, sondan başa, sonra dağınık olarak kare kare hatırlayacaktım. Varlık'ın son nefes sigarası olduğunu öğrendiğim tek dal sigarayı bulup yaktım ve o anın tadını çıkarmaya çalıştım. Zihnim beni geleceğe hazırlıyormuş gibi yapıp geçmişten kareler kullanarak duygularımla oynuyordu. Sigaranın sonlarına doğru Timur ile tanıştığımız yerden çıkıyordum. Çıktım... Hâlâ beyazdı teni. Parmakları uzun, kemikli... Acaba hâlâ gömleğini giyerken son düğmesine kadar ilikleyip sonra da sonuncuyu açıyor muydu? Üzerinde gömlek yoktu. Belki artık gömlek bile giymiyordu. Tek tük çıkmış sakallarını çekiştirmeye başladı. İşte o an Timur'un aklımdaki kareye oturduğu andı. Zamanın başka bir noktasında da, içinde bulunduğum anda da Timur, sakallarını sağ el işaretparmağıyla başparmağı arasında sıkıştırıp çevirmeye çalışıyordu. Zamanda yaptığımız bu kısa yolculuk aramızda bir kâğıt kesiği gibi duruyordu. Dudakları çatlamıştı. Dudakları hep kururdu. Bu katlandığım zor bir durumdu. Artık yalnız kalmak istiyordum. Tercihim Timur'un karşımda oturması yönünde değil, hatırımda güzel bir yerde kalması yönündeydi. Aklından neler geçtiğine dair fikir sahibi olmamak beni deli ediyordu. Sırf ona âşığım diye aklından geçen hiçbir şeyi bilmemek haksızlığın daniskasıydı. Bu konudan mesul birileriyle karşılaştığımda hesabını soracağım ilk şey bu olacaktı.

Deniz sigarasını söndürdü. Sağ omzunun üzerinden verdi son nefesini. Omuzlarını açıkta bırakan, askılı, ayak bileklerine kadar uzanan açık renkli bir elbise giymişti. Çok güzeldi. Yerinden kalktı, tablayı alıp içeri gitti. Ben de gitsem peşinden, belinden sarılsam ona... Geri geldiğinde elinde kül tablası yoktu.

Bu ev biraz küçük müydü? Kim bir yere gitse hemen geri geliyordu. Bunun onunla ne ilgisi vardı... Benim zaman mefhumum kimseninkine uymuyordu... Bozuktu, kurcalanmıştı... Bunların hepsini kısık sesle ve kendi kendime söylemiştim. Vakfıkent'e geldikten sonra daha sık kendi kendimle konuşmaya başlamıştım. Adada pek fazla kimseyi tanımıyordum. Deniz, tam çaprazımdaki sırlı tahtına yeniden kurulmuş, tacını düzeltiyordu. Ona baktığımı fark etti ve gülümsedi. "İyi yapmışsın Vakfıkent'e gelmekle. Salgının daha tehlikeli hale geleceğini düşünüyoruz," dedi. Sesinde bir nebze bile taşkınlık yoktu. "İnsanları paniğe sevk etmemek için bu türde bir açıklama ya..." Söylediklerinin ilk birkaç kelimesini gayet iyi duyuyordum. "Tedbirlerin ge..." Sonra gittikçe sessizliğe gömülmeye başladılar. "Ne yazık..." Hayranlık içinde onu seyrediyor olduğumu fark edip etmemesi de umurumda değildi artık. Başta sakince bir şeyler anlatıyordu. Yavaş yavaş heyecana kapılmaya başladı. Bütün bedenini işin içine katmıştı. Bir ara ayağa kalktı. Kütüphaneden bir şeyler arıyordu. Bir yandan konuşmaya devam ediyordu; ediyor olmalıydı... O gün, o dakika sigaraya geri dönebilirdim. Coşkuyla, "Öyle değil mi Timur?" diyene kadar büyük bir aşk içindeydim. Neye karşılık geldiğini bilmeden, "Tabii," dedim. Bu coşkuyu bana göstermediği için içerlemeli miydim? **Kül tablası vesilesiyle içeri gitmek iyi gelmişti. Oyalanamasam da iyi gelmişti işte... Timur olmadan yaşadığım yeri hatırlamak için birkaç saniye... Sessizliği bozmadan geri dönüp yerime oturdum. Beni izliyordu. Gülümsedim. Ona bir şey söylemem gerektiğini düşündüm. Hayati bir karar verip Vakfıkent'e gelmişti. Ben ise bir hoş geldin bile dememiştim. Çenemi tutma meselesinin ölçüsünü kaçırdığımı fark ettim. Ona Vakfıkent'e gelmekle iyi ettiğini söyledim. Her ne diyorsam fazla uzatmamalıydım, ama sözü nasıl olduğunu anlamadan kedere getirmiş-**

tim. Kendimi sözcükler ağzımdan dökülürken buldum. "İnsanları paniğe sevk etmemek için bu türde bir açıklama yapılamaz elbette, ama şu anki tedbirlerle salgının önüne geçmek imkânsız. Biz elimizden geleni yapıyoruz, ama elbette Vakfıkent olarak tek başımıza bu derdi çözmemiz beklenmemeli. Uyumlu bir şekilde çalışılmadığı sürece bu durum aşılamaz. Herkes kendi bildiğini okumanın peşinde... Dünyada her zaman olduğu gibi, sen de biliyorsun. Tedbirlerin genişletilmesi kaçınılmaz, ama her kurum, kuruluş aynı hassasiyeti gösterecek gibi görünmüyor, en azından şimdilik. Ne yazık ki elimizde her şeyi düzeltecek sihirli bir değnek yok," dedim. Söz konusu keder ve dünya olunca heyecanımı dizginleyememiştim. En azından çenem yanlış yere düşmemişti. Belki Timur'un da bu heyecanı paylaşmasını istemiştim. "Öyle değil mi Timur?" dedim. "Tabii," diye karşılık verdi bana, ama anlattıklarımın ona bir anlam ifade etmediği belliydi. Bu şartlar altında onun için üzülemezdim. Evrende ekseninden çıkmamış şeylerin varlığından söz etmek zor, ama hâlâ mümkünken ben Timur'un peşinden gidemezdim. Ben bu seçimi daha önce yapmıştım. Dünyanın yarısının kederden perişan olmasından daha önemli bir şey olamazdı. Bana yaklaştı; oturduğum koltuğun üzerinde duran çantayı alıp içeri seslendi. "Varlık, ben gidiyorum!" Gitme ne olur, gitme dedim içimden. Sanıyorum içimden. Çünkü hemen sonra dönüp sevgiyle gülümsedi. Nihayet bana dair bir küçük de olsa bir his belirtmişti. "Hoşça kal Timur," dedi ve çantasını omzuna takıp süzülerek odayı terk etti. O kadar ince, o kadar kaygandı ki... Onun gibi süzülerek ilerleyen bir kadın daha görmemiştim ömrümde. Bazen onun gerçek olmasını engelliyordu bu. Yıllar içinde bunun aynısını hissettiğim anlar geçti hızla aklımdan. "Hoşça kal De-

niz," dedim. "Görüşürüz..." Görüşmeliydik. Ömrümün sonuna kadar görmek istiyordum onu. **İkisini yalnız bırakacaktım. En azından kendime yeteri kadar eziyet etmiştim. Çantamı aldım. Mutfakta tıkırdamakta olan Varlık'a seslenip gideceğimi söyledim. Hayır... Varlık bizi bilerek yalnız bırakmış olamazdı. Timur gideceğimi duyunca, yüzüne benim için pek tanıdık olmayan bir ışık, bir mutluluk gelmişti. Ben de gidiyor olduğum için benzer bir mutluluk ifadesi sergilemeliydim. Onun mutluluğunun üzerine ben de gülümsedim. "Hoşça kal Timur," dedim. Hızla odayı terk ettim. Sesi arkamdan geldi. Onun da bana, "Hoşça kal Deniz," dediğini duydum. Sonra da niyeyse daha yüksek sesle, "Görüşürüz," diye seslendi. Nasıl emin olabiliyordu görüşeceğimizden. Nasıl görüşebilirdik ki... Olsa olsa karşılaşırdık bundan sonra. Onu ne kadar özlediğimi de, ona ne kadar kızgın olduğumu da o kapıyı açana kadar fark etmemiştim. Her şey benim sandığımdan daha yoğun, daha mı karmaşıktı, yoksa Varlık'ın dediği gibi çok mu basitti ayırdına varacak durumda değildim.** Kapının kapanma sesi gelmeden Varlık elinde iki bardak çayla belirdi eşikte. "Dur, bekle," diye seslendi Deniz'e. Çayları masanın üzerine bırakıp kapıya yöneldi. Aralarında ne konuştuklarını duymadım. Kapının Deniz'i götüren acıklı sesinden sonra emin olmuştum; *hayat, Deniz'e dokunabildiğim mesafeden güzeldi.* **Çıkmak üzere kapıyı açtığımda Varlık bana yetişti. "Ne bu acele?" dedi. "Yemek yiyecektik hani..." Yemek kısmını çoktan unutmuştum. Neyse ki ortada Varlık'a ayıp olacak bir durum yoktu. "Ben gideyim Varlık. Yeriz yine... Timur'un seninle konuşacakları vardır," dedim. Üstelemedi. Timur'un o kadar yakınımda olduğunu bilip onu görmezden gelmek beni yaşlandırı-**

yordu. Oradan ayrılıp öylece evime gitmem Timur'dan kurtulmam için yeterli değildi.

Varlık çaylardan birini bana uzatıp yanıma oturdu. Koltuğun bittiği yerde başlayan sehpayı ikimizin ortasına çekti. Varlık şekerle ilgili açıklama yapacakken, "Şekersiz içmeye alıştım ben," dedim. "Sen geleli çok da az olmamış..." dedi. Nerede kaldığımı ve adada ne yaptığımı sordu bana. Kendime yeni bir hayat kurmak istediğim cevabını verdim. Benim için kendisine fazla uzak olmayan bir yer ayarlayacağını, çok geç olmadan gidip eşyalarımı almamı söyledi. Çaylarımızı içip Vakfıkent'ten, İstanbul'dan, içinde balıkların yaşadığı denizden, sigara tiryakiliğinden, Varlık'ın bir gününden, sonra da kederden bahsettik. O geceyi ve onu izleyen günü, yeni hayatıma başladığım evde Deniz ile geçirdim.

8
Yirmi Dört Saat

Timur alnımın arka planına genişçe bir hamak kurmuş, uykuyla uyanıklık arasında sallanıp duruyordu. Bu, elbette diğer tüm düşüncelerimi yavaşlatıyordu.

Varlık ile tuttuğumuz balıkları yemek için kırk sekiz saatimiz vardı. Denizde geçirdiğimiz günün devamında birlikte yemek yemek üzere beni ısrarla eve davet etmesi de alışkın olduğum bir durum değildi. Varlık'ın daha önce herhangi bir konuda ısrarcı olduğunu görmemiştim. Daveti derhal kabul ettim. Onun bilinmez yaşamının gizemlerini çözmeye başladığım gündü o gün, müsriflik edemezdim. Hem Varlık haklı çıkıyordu; o gün tarihe güzel bir gün olarak geçecek gibi görünüyordu. Gıyabında, ara

sıra kendisine küfür adam dediğim muhlis dostumun evine adım atmamızla günün getirebileceklerine hazırlıklı olmadığımı hissettim. Varlık'ın kapısının altından atılan dikdörtgen zarftan çıkan not, iki başımıza dağınık bir şaşkınlık eşliğinde insana rastlayacak cilveler hakkında yeniden düşünmemizi sağlamıştı. Ömrümüzü bu görünmez düzeni anlamaya ve o düzenin araçlarıyla insanlığa fayda sağlamaya vakfetmiş olsak dahi, evren denilen şey, minicik oyunlarıyla her seferinde bizi aynı saflıkta yakalamayı başarıyordu. O gün -Varlık'ın gizli yaşamı hakkında herkesten çok şey öğrendiğim gün- eski karısının ortaya çıktığı gündü. Bunun için sanki yıllardır bu sessizliğin bozulmasını bekliyormuş gibi, elini kolunu sallaya sallaya o günü seçmişti. Varlık eski karısının Vakfıkent'te olduğundan ve onunla görüşmek istediğinden başka bir şey söylememişti o notla ilgili. Belki de bazı şeylerin üzerini örten o sessizlikti. Otuz yıl içinde tuttuklarını, bana aptal bir gerçeği göstermek için ortaya atan Varlık'ın yaşamı, sessizliğinin bittiği yerden kınlmıştı. Belki de o sessizlik, bazı şeylerin üzerini örtmeye devam etmeliydi. Bu kadar zaman sonra buna sadece tesadüf denemezdi. Evet, bunları meslek yaşantıma kasten söylüyordum. Kendimi yok yere Varlık'ın hayatını karıştırmış olmanın azabından hemen kurtaramayabilirdim. Dünyadaki işler sarpa sarmadan bu hezeyandan sıyrılmalıydım. Görevime başlamadan önce Vakfıkent'te geçireceğim üç beş günü, öncelikle Varlık'ın başına örülen çoraplarda pay sahibi olmak gibi tahrip gücü yüksek işlerle geçiriyordum. Her şeyden önce hayatımın bir amacının olması çok iyi, çok güvenliydi. Yoksa tek başıma çoktan kaybolmuş olabilirdim. Varlık'ın derin ve güneşli salonundaki yuvarlak masaya oturduk karşılıklı. İncecik tül perde de, deniz kokusunu o tüle sarmalayıp yüzüme değmeden üfleyen rüzgâr da adada olduğumuzu hatırlatıyordu kısık sesle. Salonun orta yerinde ne diyeceğimi bilemememin tedirginliği vardı üzerimde. Varlık'ın eski karısının Vakfıkent'e

gelişi konusunu açmamam gerektiği fikri, beni herhangi bir şey konuşmaktan alıkoyuyordu. Kısa bir süre sonra rüzgârın getirdiği deniz kokusu tedirginliğimin bir kısmını alıp dünyanın başka bir yerine savurmuştu. Varlık'ın evi, denizden çok uzak değildi. Orası da deniz gibi kaygıların hızla dağıldığı bir yerdi. "İnsanın bir güzel düzülmesi gerekiyor bazen... Çünkü boğazına kadar karanlığa batmadan, tünelin sonundaki ışığı göremiyor," dedi dudağının kenarında asimetrik bir gülümsemeyle. "Doğru söylüyorsun da ne oldu senin küfür orucuna?" dedim. "Bunu küfürden mi saydın sen? Yahu bilsem gerçekten ederdim! Unutma bunu, sana bir küfür borcum var. Hem şöyle ağız dolusu, doya doya küfretmeden gitmek olmaz anasını satayım. Ne oluyor yani? Ağzımın bozuk olması tarihe geçmemi mi engelleyecek? Boşversene! Ben farkındayım bütün anlamların. Sigara var mı yanında?" diye sordu. Afalladım. Benim ara sıra yaptığım bir şeydi sigara içmek. Nadiren paket olurdu çantamda. Bu, o nadir zamanlardan biri değildi neyse ki. Cevap vermedim. Bunu Süveyda'dan öğrenmiştim. İnsanlara, doğru yerlerde azıcık aptal -isterseniz fazlaca dalgın da diyebiliriz- olduğumu hissettirdiğimde hayat, hatırı sayılır ölçüde kolaylaşıyordu. Soruyu duymamış, anlamamış, fark etmemiş gibi davrandım. Süveyda bu konuda pek maharetliydi. Kimse su dökemezdi eline. O anda yüzüne, kelimenin tam anlamıyla benzersiz bir boşluk yerleştirir, ağzının içinde irice bir "o" harfi kalmış gibi dudaklarını aralayıp öylece bakardı uzaklara. Ben ise yıllar boyu Süveyda'nın bunu kasıtlı yaptığını anlamadan, onun biraz aptalca olduğunu düşünerek -hayatımı boş yere zora sokarak- geçirmiştim. Henüz ağzımın içinde "o" harfini uzun süre muhafaza edecek kadar ehilleşmemiştim bu işte, ama her defasında daha iyi olduğumu hissediyordum. İşin sırrı, hoşuma gitmeyen şeye karşı verilen ilk tepkisizliğin devamını getirebilmek, o sessizliği koruyabilmekteydi; bir de ne olursa olsun cevap bekleyenin yüzüne

bakmamakta... Boşluğa, dışarıya, televizyona, herhangi bir yere, ama ona bakmamaktaydı. Eğer bir sonraki sözü ben söylersem ya da o sırada ona bakıyor olursam algımın açık olduğunu, dolayısıyla bunu kasıtlı yaptığımı anlayabilirdi. Ben başarıyla sustum. Varlık da, "Bir şey içmez misin?" diye sordu. Acele etmeden, aradaki sessizliği ani bir cevapla zedelemeden, "Sen içersen içerim," diye karşılık verdim. "O zaman çay getiriyorum," dedi ve oturduğu tahta iskemleden kalktı yavaşça. Başarmıştım! Bir "o" harfi, biraz da şaşkın (ya da daha şık dursun isterseniz, melankolik diyelim) bakışla ufak da olsa beklenmedik bir yükten kurtulmuştum. Hiçbir kadının zekâsını küçümsememem gerektiğini zamanla öğreniyordum. "Rahat olsana... Bırak şu elindeki çantayı. Sandalyeden de kalk, git şu kanepeye otur adam gibi. İki büklüm durma burada," dedi ve sıkı sıkı yapıştığım çantamı elimden çekip masanın yanı başındaki kanepeye fırlattı. Beni de oturduğum yerden kaldırıp o kanepeye doğru sırtımdan hafifçe iteledi. "Rahat ol dedim, rahat..." İstediğini yaptım ve çantamın yanına gidip orada rahat oldum. Varlık çoktan ufuktaki mutfak çizgisinde kaybolmuştu. İçeride dökülüp saçılmakta olan kap kacak sesleri arasından çaydanlığınkini seçemeden kapı çaldı. "Varlık, kapıı!" diye seslendim. Cevap vermedi. Kalktım, kapıyı açtım. Gelen Timur'du. Hayat çok garipti. Oradan ayrılıp öylece evime gitmem, Timur'dan kurtulmam için yeterli değildi. İkisine birlikte biraz zaman tanıyıp geç bir vakitte Varlık'ı aradım. Timur'u kendi evinin yakınlarında küçük bir daireye yerleştirdiğini ve onun hiç değişmediğini söyledi. Telefonu kapattıktan kısa süre sonra Timur'un kapısındaydım. Olabileceklere hazırlıklıydım. Sarıldık. Kendimi onun içinde buldum. Bütün dünyam Timur'du. Bu evrendeki en korunaklı, en mutlu, en huzurlu ve sonsuz yerdeydim. Kokusunu içime çektim. Beni öpmeye başlamasıyla dünya sona erdi. O an dünyanın geri kalanı hiç umurumda değildi.

O geceyi ve onu izleyen günü, yeni hayatıma başladığım evde Deniz ile geçirecektim. O, kapıyı açmadan bunun olacağını biliyordum ama... Ama yine de... Onu çok seviyordum işte! Hepsi de buydu. Ona sarılmak dünyadaki çok şeye bedeldi. Ona sarılmak her şeyden güzeldi. Ölümden çok uzak, hiçbir şeyin beni yok edemeyeceği yerdeydi. Hem bundan sonra yok olsam da fark etmezdi. Her şey pürüzsüzdü. Öncesi bana bir şey hatırlatmıyordu. Aradan ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordum. O zamanlar bana ait olamazdı. Ben onsuz yok muydum? O boynundan saçlarına doğru süzülen koku beni mutluluğa götürdü. Dudakları hep ılıktı... Tıpkı o zamanki gibi, tıpkı beni götürdüğü ilk gençliğimdeki histi... Aynı gün içinde o bana bir kapı açmıştı, ben ona bir kapı açmıştım. Hangimiz daha şanslıydı? Bedenimin bu kadar hızlı sıvıya dönüşmesi beni daha çok heyecanlandırdı. Birbirimize karışmıştık. Sonra yavaş yavaş eski hallerimize döndüğümüzde kendimi onda, onu kendimde gördüm. Gözleri bende kalmıştı, ben ona dudaklarımı vermiştim. Artık kime baksam onun gözüyle görecektim. O, kiminle konuşsa bunu benim dudaklarımla yapacaktı, kimi öpse yarısı benim olacaktı. Sonsuza kadar birbirimize aittik. Bu hayal edemeyeceğim kadar fantastik bir şeydi. Bu, bir insanın eninde sonunda dünya gibi bir yerde başına gelebilecek en güzel şeydi. Bunun tam yirmi dört saat sürmesine izin verdik. **Biz birbirimizden farklı kişiler değildik. Birbirimizin dışında olamazdık. Ne Deniz benim dışımda birisiydi, ne ben Deniz'in dışında... O gelmeseydi ben ona gidebilir miydim? Neden peşinden buraya gelmek için bunca zaman beklemiştim? Neden zamanın onsuz akıp gitmesine izin vermiştim? Neden kapıyı o açtığı zaman ömrümü onunla geçirmek istediğimi söylememiştim? Yine gideceğini biliyordum...** Hep-

sini hayal etmiştim. Onunla bir gün geçireyim ve bir daha onu görmeyeyim demiştim. Onunla yapmak istediğim her şeyi bir güne sığdırayım, sonra da bir daha izine rastlamayayım. Yalnızca bir gün kederi hiç bilmeyeyim, sonra da onu yok etmek için geçireyim kalan ömrümü. O kapının ardındaki Timur olduğu için hep şükran duyacaktım. **Bunu düşünmek istemiyordum. Dünyayı aramıza karıştırmak istemiyordum. Razıydım. Gitmesine de razıydım. Ben onunla her şeye razıydım. Aramızda karşı gelebileceğim, itiraz edebileceğim, reddedeceğim bir şey olamazdı. Ben ona bunların hiçbirini yapamazdım. Bir mevsim gibi, en sevdiğim mayıs gibi uzanıyordu yanımda. Yanakları o kadar pembeydi ki... Ona söyleyebilecek güzellikte söz bulamazdım. Alnından, boynunun kenarından o pembeyle terlemişti. Onun kokusunun sindiği her yerde zevkle ölebilirdim. Keşke tam bunu düşündüğüm an ölseydim. Daha mutlu ölemezdim.** Geçen zamanı telafi edemezdik. Bunu nelerin değiştiğini, nelerin aynı kaldığını anlatarak hiç yapamazdık. El ele bir sinemaya da gidemezdik belki... Belki güzel bir yere dans etmeye de... Yeni bir zaman yaratabilir miydik? Birbirimizi arkadaşlarımızla tanıştırabilir miydik yeniden? Sevdiğimiz filmlerden, gittiğimiz konserlerden bahsedebilir miydik? Birbirimize hediyeler alabilir miydik ya da sürprizler yapabilir miydik? Bir yer vardı mesela; hep gittiğimiz... Neydi adı? Bir adı var mıydı? Bunların hiçbirini yapamazdık. Timur ile dünyaya dönmek için çok geç kalmıştık... Bu yerçekimli ilişkinin hesabını soramazdık artık. Ellerine baktım uzun... Parmaklarına... Gözlerine baktım bir de... Kocaman, bana bakan gözlerine... İçinde kendimi gördüğüm her anına sevindim. Ne kadar da gerçekti saçları... Mutlaka koyu kızıl olduğu için öyleydi. Burnunun kemerinde parmaklarımı gezdirdim. Hep ezberimdeydi... Ezberimde kalsın istedim. Sonra sakallarıyla oy-

nadım. Her birini yakalamaya çalışıp sonra işaretparmağımla başparmağım arasında çevirip durdum... O kadar canlı, o kadar güzeldi ki... Kahkahasını duymak için sayısız kez güldürdüm onu. O güldükçe ben yaşama bağlanıyordum. Kendisi gibiydi kahkahası da... Tasasız, kontrolsüz, çocuksu... O uyanmadan gittim ben. Timur da, ben de o günü dondurup elimizin erişemeyeceği bir yere kaldırdık. İkimiz de hayatlarımızı yirmi dört saat eksik tamamlayacaktık. İçinde, iki aptalı oynadığımız şiir de burada son bulacaktı.

Dünyanın geri kalan nüfusuna karışma hızım, kederin insanları yaşamdan vazgeçirme hızından az sayılmazdı. Aşkın ve telaşın terli sırtından kayarak İstanbul'a geldim. Bir an evvel işimin başına geçmeliydim. Elimde kalan birkaç günlük iznimi insanlığın hizmetine sunabilirdim. Bu, hepimiz için en iyisiydi. Nedim'in bana verdiği görev, dünyada olup biten her şeyden haberdar ve her şeye müdahil olmamı gerektiriyordu. Kedere yönelik kurulmuş ve kurulmakta olan her türlü oluşumun takibini yapmam isteniyordu. Kendime eşsiz bir ekip kurup hem burada hem de her yerde olma özelliği elde etmem an meselesiydi. Kimliğim, görüntüm, ailem, sevdiklerim, özgeçmişim istikrarlı bir şekilde değişecekti. Herkes beni tanımalı, ama hiç kimse kim olduğumu bilmemeliydi. Kadın vücudundaki yağa sonsuz bir öfke duyan sevgili dostum Süveyda ile onun, yağlarıyla barışık tombul rakibesi Mihrican salgınının ürettiği oluşumlar arasında elbette baş başa değillerdi. Vakfıkent'te geçirdiğim birkaç kısa gün içinde dünya çığrından çıkmaya, nüfusu da ona ayak uydurmaya devam etmişti. Kedere karşı sürdürülen direniş esnasında binlerce insanı peşinden sürükleyen büyük gruplardan biri de Diyalektik Kelebekler'di. Vaktiyle her türlü yazı işine bulaşmış, genç sayılabilecek bir fikir adamı olan Fırat Şaşkınbakkal liderliğinde kurulan Diyalektik Kelebekler, her şeyin sanatla çözülebileceğini savunuyordu. Eski dünya düzeni içinde insanı

karanlık hislere boğmakla suçlanan sanat şimdi eşsiz ve paha biçilmez bir hale gelmiş, mucizevi ilaç olarak sunuluyordu. İnsanlığın tek kurtuluş yolu sanattı. Kelebek, dünyanın bu halinde sanatın ömrünü ve kırılganlığını sembolize ediyordu. Diyalektik Kelebekler, salgın sebebiyle yaşamını kaybeden sanatçıların isimleri caddelere, sokaklara, parklara verilsin diye mücadele ediyor; onlar adına anma toplantıları düzenliyorlardı.

Kedere çare arayan herkesin, ama en çok da Kelebekler'in aksi olarak görülen oluşum İslami Keder Örgütü HAY'ı, yani Hicran Allahın Yolu'ndayı işaret ediyordu. Onlar kedere "hicran" demeyi tercih ediyor, hicranın da bir illetten ziyade, özel insanlara gönderilmiş bir arınma vesilesi olduğunu savunuyorlardı. Kendilerini hicrana bırakarak ölümün yücesine erişeceklerine, yaratıcıya ulaşacaklarına inanıyorlar ve sanatın insanı bu yoldan saptıran, gönlüne dert, aklına şüphe sokan, beşeri günaha iten, toplumda yozlaşmayı başlatan bir şeytan icadı olduğunu söylüyorlardı. Bu salgın, kulun, yaradandan ayrılmasıyla içine düştüğü bir "hicran" meselesidir diyorlar; "keder" denen şeyin de Batılı iblisler tarafından uydurulan bir safsatadan ibaret olduğunu iddia ediyorlardı. HAY'ın sloganı "sınıfta kalmaya değil, imtihanı vermeye geldik" idi. Başta sanat olmak üzere, hicranlarını engellemeye ve dindirmeye çalışan her tür araçtan, organizasyondan, hareketten kaçınıyorlar ve herkesi bu fikre ikna etmeye çabalıyorlardı. Sanatın, kederi dindirdiği konusunda Kelebekler ile aynı fikirde olmaları boynu bükük bir ironiden öte değildi. HAY'ın kurucusu ve lideri uzun yıllarını domuz üreticiliğine vermiş, kerameti kendinden menkul Hamza Semaverdi'ydi. Hamza dünyaya inmiş ve dünyadan çıkmış her dinin, her tür inanışın, öğretinin bir özü olduğunu, kendisinin her birini yaymaya muktedir olduğunu söylüyordu. Hamza'ya göre herkesin evvela Allah'a, sonra ona inanması, akabinde de kendisini hicrana bırakması gerekiyordu. Yaşadığımız çağ, her

şeyi tam aksiyle açıklıyordu. Zamanımın çoğunu dünyada geçireceğim belliydi. Günü doğru kullanmalı, daha az uyumalı, daha çok çalışmalıydım. Varlık ile tuttuğumuz balıkları yemek için yirmi dört saatimiz kalmıştı.

9
Yaşamak Zevki

İnsanın kendisiyle geçirdiği süre arttıkça kalabalığa, tere, kedere duyduğu tiksinti de artıyordu. İnce belli bardakla çay içerken bardağın neresinden tutulur; uzun süredir görmediğin bir arkadaşınla neler konuşulur; kamu alanında bacak bacak üstüne mi atılır yoksa kollar mı bağlanır; bir sessizlik anında söze nereden başlanır... Her biri bilinmeze dönüşüyordu. Varlık ile geçirdiğim süre bunları yeniden hatırlamama yeterli gelmemişti. Tarifsiz haller içindeydim. Deniz'in beni bir daha görmeyeceğini biliyordum ve bu, beni kahrediyordu. Ben, bütün derdi kendinden kurtulmak olan ve dünyanın yükünü omuzlarında hisseden, biricik eski sevgilisini bu zavallı hedefine alet eden ben, yılların aptallığını üzerimde taşıyordum. Bundan bir kerede ağrısız kurtulma fikri üzerinde fazlasıyla konuşulmuş bir mesele olması sebebiyle midemi bulandırıyordu; fiziksel olarak... Deniz ile geçirdiğim günün sonu dünyanın batmaya meylettiği yerdeydi. O günü düşündükçe kendimi cezalandırmanın yollarını arıyordum. *Son şarkının kırık bir güftesi bu işi halledemezdi. Bu yangının külü hiç hoşuma gitmemişti... Bu yangının külü beni yeniden yakıp geçmişti* ve Deniz'e duyduğum aşkı nefrete çevirmek üzereydi. O muazzam coşkunun üzerini çiğ bir nefret tabakası kaplayabilir ve altındaki her şeyi yok sayabilirdi. Ondan nefret etmek için bir sürü nedenim vardı. Bencildi, düşüncesizdi, ka-

yıtsızdı, acımasızdı... Beni bu halde bırakıp gitmişken yine... Yine böyle bu şekilde karşıma çıksaydı eğer, onunla o günkü aşkla sevişirdim. Ondan o kadar nefret ediyordum ki ona her şeyimi verebilirdim. Onu gönlümden uzaklaştırmanın her yolunu deneyecektim. Kendime bir şans daha tanımalıydım. Ne kadar zayıf, fırsatçı, beceriksiz ya da alıngan olsam da insan olduğuma emindim.

Varlık sayesinde yerleştiğim evin en güzel yanı, hemen bitişiğinde organik tarım yapılan bir bahçesinin olmasıydı. Sabahları domates, biber, en güzeli de toprak kokusuyla uyanmak beni Tanrı'ya yaklaştırıyordu. Bu zavallı, şehirli hissim (terbiyem elverse kentsoylu derdim) buradaki sebze, meyve ve otların, benim bir avuç benzerim için özel olarak (güneşin üzerlerine düşecekleri açıya kadar talimatlara göre sipariş ile) üretildiğini ve bu sayede şehirli benzerlerimin vongoleli spagettilerine, peyniri İtalyanca serpiştirebildiklerini öğrenene kadar varlığını sürdürebildi. Şehirlilerden hoşlanmıyordum. Onların kentli, üstelik de kentsoylu olanlarından iki misli hoşlanmıyordum. Buna Timur'u da dahil ediyordum. Vakfıkent'e göç etmiş olması suçunu hafifletmiyordu. Organik bahçenin bende açtığı kibirli, güzel boşluğu olsa olsa Ludwig'in zamansız sayıklamaları doldurabilirdi. Bir evim olduğu haberi Deniz'den hemen sonra ona ulaşmış olmalıydı ki ben eve fazlaca alışamadan dostların en huysuzu çıkagelmişti. William diye bir arkadaşından aldığını söylediği Clark Nova marka daktilosu, eskiden kullanılan doktor çantalarını anımsatan köstekli, deri çantası, bir daha asla görmeyeceğim klarneti ve bir rulo parşömeniyle içeri girip kendisine en uygun odayı seçip yerleşmişti. Doğrusu kararsız kalmasını gerektirecek bir durum olamazdı. Evde bir salon ve iki oda vardı. Odalardan birinde (günün pek az bir kısmını ayırıyor olsam da) uyuma işlemini gerçekleştirmem gerektiğini ikimiz de biliyorduk.

Vakfıkent psikologları tüm dikkatlerini İstanbul'daki kederli dostlarını iyileştirmeye yöneltmişti. Ada sakinleri arasında gönüllü olarak çalışanlar da yok değildi. Benim gibi Vakfıkentli olmayanlar bu derde çare olmaktan muaftı. Gerçek bir Vakfıkentli olabilmem için çok yılı bilfiil adada geçirmiş ve buraya girerken vaat ettiğim bilimsel çalışmalarımda kayda değer gelişmeler göstermiş olmam gerekiyordu. Ben henüz bu iki koşulu da yerine getirmiş değildim. Gönüllü olamadığıma göre, olsam olsam salgın sonrası sayıları hızla çoğalan; her türlü eğilime, zevke, renge seçenek sunan bir derneğe, birliğe, odaya, salona, bir şeye üye olurdum. Nereye gireceğime karar vermeden önce kendime biraz süre tanıdım. Bu süreyi hiçbir sorumluluk almadan ve hiçbir görevi yerine getirmenin telaşını taşımadan İstanbul'u dolaşarak geçirecektim. Bu tür şeylerde ne çok aceleyi ne de kararsızlığı severdim. Vakfıkent'in benim gibi yeni gelmiş birisine (bana kalırsa salgın nedeniyle) pek fazla seçenek sunmaması kimsenin suçu değildi. Hayatım büyük bir hızla eski haline dönüyordu. Eskisi gibi Ludwig ile yaşıyordum ve eskisi gibi İstanbul'un güçlükle ilerlenen caddelerinde bir yerden bir yere gitmeye çalışıyordum. Günlerimi Vakfıkent'teki evimde sonlandırıyor olsam da İstanbul'a dönüşüm beklediğimden daha sert ve çabuk olmuştu. Önce emekli anarşistler birliğine katılmak istedim. Benden iki adet fotoğraflı ikametgâh, bir adet nüfus cüzdanı sureti, savcılıktan bir adet temiz raporu ile gönlümden koptuğu miktarda bağış istediler. Dünyanın, sevgili Güneş etrafında attığı bu harikulade turda; gönül, gün geçtikçe önem kazanıyordu. Temiz raporunu almak için girdiğim sırada çoğu derneğin ya da benzeri oluşumun bu belgeleri eksiksiz olarak istediğini öğrendim. Sadece, iki heavy metalci bir satanist eder derneği bir değil, iki adet nüfus cüzdanı sureti istiyordu. Zaten öyle saçma bir yerde ne işim olabilirdi benim? Evraklarımı tamamlamam bir günümü aldı. Hiçbir düzene inan-

mıyordum. Ruhen ve malulen emekli bir halim vardı. Gerekli evraklarım ve vasıflarım olduğu halde üyelik için yeterli bulunmadım. Beni fazlasıyla düzenli, güler yüzlü ve kıvırcık saçlı olmakla (koyu da olsa kızıl olması beni kurtarmamıştı) suçladılar. Oradan ayrılırken kapıyı suratlarına çarptım. Bu hareketimden etkilenmiş olmalılar. Arkamdan seslendiler, ama dönüp bakmadım. Başıma bunlar gelmeden önce Ludwig oraya gitmemin hata olduğunu ima edecek biçimde, her zamanki vakur tavrıyla bıyık altından gülmüştü bana. Mümkünse bundan sonrasına karışmamasını istemiştim ondan kibarca. Umudumu hemen kaybetmedim. Ben dünyanın İstanbul nahiyesinden çıkmış bir profesördüm. O makama erişmek için hayatımdaki bütün bunalımlara bile sınavla girmiştim. Bunca yılda karşıma çıkan resmi evrakla birkaç dünya inşa edebilirdim. Milyonları arkamda bırakmanın tüm inceliklerine hâkimdim. Bunları aklımdan çıkarmadan yoluma devam etmeliydim. Hiç vakit kaybetmeden Van kedisiyle Ankara kedisini ayırt edebilenler cemaatine gittim. Sınava girebilmek için uçsuz bucaksız (işinin ehli bir fırının ramazan pidesi kuyruğu gibi görünen) bir sıranın sonuna eklendim. Neyse ki hızlı ilerliyordu. Bana gösterdikleri sekiz Van kedisi, on iki Ankara kedisi, yedi tekir, altı İran kedisi ve bir tavşanı ayırt ettim, ama ne yazık ki daha önce kedi bakmadığım için sınavı geçemedim. İsimlerinin "Van kedisiyle Ankara kedisini ayırt edebilenler" olduğunu "Van kedisiyle Ankara kedisini ayırt edebilen kedi sahipleri" olmadığını söylediğimde, isimlerini değiştirmeye karar verdiler. Oradan çıkarken kapıya usulca örttüm. İçeride uyuyan kedileri rahatsız etmek istemedim.

Döndüğüm İstanbul salgından istifade, birlik haline gelmiş, çeşitli hareketlerde muvaffakiyet göstermişti. Ben başvurularımı yaptığım sırada terazi burcundaki kumral erkek avukatlar odası kapanmış, yerine ekmeğin içini atıp dışını yiyen marangozlar odası kurulmuştu. Bir sonraki durağım, ayak bileği ince kadın

severler hareketi oldu. Bu sefer uzun ve bıyıklı bir kuyruk beni bekliyordu. Sonuna kadar sabredecektim. Tek yapmam gereken beş tane ince bilekli ünlü kadın ismi saymak ve tahmini bilek ölçülerini vermekti. Beni ayak bilekleriyle büyülemiş iki kadın biliyordum; biri Deniz'di ve onların istedikleri şekilde ünlü değildi; diğeri de Ava Gardner'dı, kalın bileklerle asla çıplak ayaklı kontes olamazdı. Lakin ikisinin de bileklerinin çapı hakkında hiçbir fikrim yoktu. Sırada, önümde ve arkamda duran bıyıklı arkadaşlarımdan bu ölçülere dair destek alamayacağımı anlayınca kendi bileğime davrandım. Nihayetinde ince bacakları olan bir adamdım, ayak bileklerim de kalın olmamalıydı. Kendi bileğimin çapından birkaç santim çıkarıp hiç olmadı onu ikiye bölsem işime yarayacak bir şey elde ederdim. Peki, ayak bileğimi neyle ölçecektim? Tam ümitsizliğe kapılmak üzereyken Dario Fo ve Manu Chao'yu aynı anda sevenler derneğinden haberdar oldum. Giriş için Dario Fo'nun eserlerinden birinden kısa bir bölüm aktarırken, Manu Chao'nun sevdiğim bir şarkısını mırıldanmam gerekiyordu. Bıyıklı kalabalıktan sıyrılıp derhal içlerinden şarkı söylemeye çalışan bir sıraya karıştım. Sınavda *Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü*'nün "Başımız dimdik yürüyoruz; çünkü boğazımıza kadar bok içindeyiz..." kısmını canlandırırken Manu Chao'nun isminin *La primavera* olduğundan şüphelendiğim şarkısının *¿Qué hora son mi corazón?* kısmını söylemeye çalıştım. Ne oyunun ne de şarkının başka bir yerini hatırlıyordum, ama evraklarım tamdı. O zamana kadar aklımda boşu boşuna taşıdığımı düşündüğüm birkaç satır hayatımı kurtarmıştı. Artık tanımlanabilir biri haline gelmiştim. O gün kedere karşı ikinci gardımı almış bulunuyordum. İlkini Varlık'ın evinde Deniz'i gördüğüm an almış, ertesi sabah beni yeniden terk ettiğinde ellerine bırakmıştım. Dernekte ilk günüm fena geçmemişti. Herkes Dario Fo'yu da Manu Chao'yu da pek seviyordu. Tıpkı benim gibi... Ben aslır la Dario Fo'yu daha çok seviyordum, ama ilk

günden insanlara belli etmek istemedim. Yanlış anlaşılabilirdim. İkisini de aynı anda sevmemiz bekleniyordu; bu ikisini de eşit miktarda sevmemiz anlamına gelebilirdi. Lakin bu çıkarımı diğer üyelerin onayına sunma ayrıcalığına sahip değildim. Dario Fo ve Manu Chao'yu aynı anda sevenler derneğinin bir güzel özelliği de üyelerinin, kendi dernekleriyle çelişmedikleri sürece başka hareketlere katılımlarının kısıtlanmamasıydı. Hemen herkesin ikinci, hatta üçüncü üyelikleri vardı. Kayıt sırasında, birkaç gün içinde vereceklerini söyledikleri üyelik kartı için beyaz zemin üzerinde, kulakların göründüğü ve en fazla altı ay önce çekilmiş bir adet vesikalık fotoğraf istediler. Bu arada kişisel bilgilerimle ilgili soruların yer aldığı sekiz on sayfalık bir anket doldurmam gerekti. Ailemde kanser hastası bulunup bulunmadığı, akrabalık derecesi ve kanserinin türü ya da ailemde sabıkalı olup olmadığı, düzenli olarak ibadet edip etmediğim de sorular arasındaydı. Cevapları uydurdum. Soruları bir başkasıymış gibi cevapladım da diyebilirdim. Verdiğim yanıtların içinde soylu bir istikrar, sevimli ve güvenilir bir geçmiş, bir de o esnada sekreterlikteki kızın tepsiyle dolaştırdığı ve benim seve seve bulaştırdığım bir parça çikolata vardı. Üyelik kartım vaat edilen tarihte elime geçmedi. Bu, beni beklediğimden daha az sinirlendirdi. Dario Fo ve Manu Chao adına gördüğüm her yüz birbirinin aynıydı. İnsanların isimlerini öğrenmem zaman alacaktı. Sürekli o iki adamdan bahsediyorduk. Ardı ardına okuma ve dinleme günlerimiz oluyordu. Okuma günlerinde Dario Fo okurken Manu Chao dinliyor; dinleme günlerinde de Manu Chao dinlerken Dario Fo okuyorduk. Yazar olduğunu söyleyen ve okuma günlerinde yanımda oturan kadının bütün sınıfa kendi yemek kitabının imzalı birer kopyasını getirdiği gün Lionel Richie ve Stevie Wonder severler we're the world we're the children diyenler hareketine de üye olduğu ortaya çıkmış ve bir nevi sıra arkadaşım olan bu kadın, bu sebepten dernekten uzaklaştırılmıştı.

Böylece Lionel Richie ve Stevie Wonder'ın ya Dario Fo ile ya da Manu Chao ile bir alıp veremediği olduğunu anlamıştık. Bir husumetin daha detaylarına hiçbir zaman vakıf olamayacaktım. Okuma ve dinleme günlerimiz birer saatlik oturumlar halinde devam ediyordu. Bir günde dilediğimiz sayıda oturuma katılabiliyorduk. Yarım saat eserlerden söz ediyor, yarım saat de derneğin salgın üzerindeki tesirlerini konuşuyorduk. Herkes, sol köşesinde kendi fotoğrafının bulunduğu, gökkuşağı renklerinden bir bandrolü olan PVC kaplı üyelik kartını çok seviyordu. Bütün üyeler birbirine diğer kartlarını ve üzerlerindeki fotoğraflarını gösteriyor, üye oldukları dernekler arasında en güzel kartın orada verildiğini söylüyordu. Kendime yeni bir dernek daha bulmak için elimi çabuk tutmam gerektiğinin farkındaydım. Dario Fo ve Manu Chao'yu aynı anda seven dostlarım keder bir yana, uykusuzluğuma bile iyi gelmiyordu.

Dışarıda, elimizde en az bir Dario Fo kitabı ya da Manu Chao albümü olmadan yakalanırsak dernekten ihraç edilebilirdik. İçinde yer almak isteyeceğim yeni bir oluşum bulmadan, oradan ayrılmayı göze alamazdım. O yüzden oraya girmemi sağlayan Dario Fo kitabı *Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü*'nün kapağının bir düzine renkli fotokopisini çektirip o sıra yanımda taşıdığım birkaç parça eşyayı onunla kaplamıştım. Hayatımda fazla risk alacak bir dönemde değildim. Yanımda *Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü* kapaklı bir sırt çantası, *Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü* kapaklı bir şişe su, *Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü* kapaklı bir cep telefonu ve *Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü* kapaklı bir Kafka kitabı vardı. Kendime yeni bir yer bulmak üzere yola çıktım. Dünyadaki zaman Vakfıkent'tekinden çok daha hızlı ilerliyordu. İstanbul, bir şeylerini yitirmiş gibi koşuşturup duran insanların resmi devleti haline gelmişti. Vakfıkent'te geçirdiğim süre bunu görmemi kolaylaştırmıştı. Her şey uzun kuyruklar, düzineyle alınan resmi evraklar, üst üste giri-

ten sınavlar ve tatil eskisi gibi hatır sahibi yakınlarla yapılıyordu. Hepsine idmanlı olmam beni daha ne kadar idare eder, kestiremiyordum. İçimdeki keder kendisine çıkacak mecra arıyor, bulamayınca geceleri uykusuzluğumu, gündüzleri de huzursuzluğumu tetikliyordu. Kendimi bildim bileli çektiğim bu derdi ancak sihirli bir değneğin geçirebileceğine olan inancım beni, iki ucu sihirli değneğe yetiştirdi. Orada beklediğimden daha hoş karşılandım. İUSD'ye üyeyken başka bir oluşuma katılmanın hiçbir sakıncası yoktu. Ne sonsuz bir kuyruğa girmem gerekiyordu ne de küçümseyici tavırlara göğüs germem. Bana oraya uğradığım günden hemen sonraki güne bir randevu verdiler. Tam saatinde orada olmamın büyük önem taşıdığını kibarca belirttiler. Bütün denilenlere uydum. Ne de olsa hayati bir görüşmeye girmek üzereydim. O günü sağlığıma ve yaptıklarıma dikkat ederek, bir yandan da Dario Fo ve Manu Chao'yu aynı anda severek geçirdim. Her ihtimale karşı aldığım *Bir Anarşistin Kaza Sonucu Ölümü*'nün gerçek bir kopyasıyla birlikte randevu yerimiz olan dernek merkezine gittim. Üstelik sınava da girmeyecektim. Tek yapmam gereken, dernek başkanlarıyla rakı sofrasına oturmaktı. Hayat bazen baktıkça uzayan bir çift kadın bacağı gibiydi. Memnuniyetle oturdum. Benim için harikulade bir sofra hazırlamışlardı. Hatırımda kalan sofranın tam ortasında, yan yana kurulan kendini bilmez avrat salatasıyla yarı beline kadar kalamar dolmaydı. Bolca içtik o gece, bolca neşelendik. Dünyanın halinden başka hemen her şeyden bahsettik. Ben dilimin ucunda ne varsa hepsini söyledim; söylemiş olmalıydım... Hafızamın köşesindekileri, aklımın orta yerindekileri dökmekten çekinmedim. Ertesi sabah uyandığımda ne ismini bir türlü hatırlayamadığım bir film, ne kızıma doğru düzgün veda edememiş olmanın pişmanlığı, ne de Deniz'e duyduğum münasebetsiz aşkın utancı vardı. Tüy kadar hafiftim, hafif... Hem rakıdan hem de Varlık'tan duyduklarımdan; kendimi kendimden kurtar-

dığımı hissettim. "Sen istediğin kadar kaç, istediğin kadar uzağa git. İster Norveç fiyortlarına çık, ister Peru'ya, Bolivya'ya, istersen Seattle'a, kaldıysa Bağdat'a, istersen Mısır'a, Yozgat'a... Ne yaparsan yap, İstanbul düşmez senin yakandan. Sen onu salgından kapmadın. Senin içindeki keder, insanlık kadar eski ve tamamen sana ait. Ne Vakfıkent, ne Deniz'e duyduğun aşk, ne de ben işine yaramayız," demişti o gün Varlık bana, Deniz gittikten hemen sonra. Benim kederim aldığım nefesle geliyordu. "Belki anlam yoktur Timur. Var olan sadece hislerdir; acı, korku, aşk, heyecandır, üzüntü, neşe, mutluluk, nefret, öfkedir... Hepsi bunlardan ibarettir. Bir bakarsın bunlar da zihninin yan ürünleridir... Kendini bu kadar zorlama," diye devam etmişti. Bu, hafızamdan kolayca silebileceğim bir mesel değildi. *Belki yaşamak zevki veriyordu ruhuma sonsuz kederim... Denizi, yalnız Deniz'i çılgın gibi, hâlâ sevebilirdim...* O çarpık bacaklı çaresizliğe beni terk etmesi için biraz daha zaman verdim. O gün Varlık'tan duyduklarım (hemen farkına varamamış olsam da) beni sonsuza dek özgürleştirmişti. Esas olan, çaresizlik denen o yapışkan his yerine, sonsuz ve tertemiz bir hürriyetti. Dernekteki beylerle içerken fark etmiştim bunu. Kendi dertlerimden, kıytırık çözümlerimden, sonunu bir türlü getiremediğim hesaplaşmalarımdan, hepsinden kurtulmuş sayılırdım. Aptallığım ve müzmin kederim onaylanmıştı. Sürekli kendimi yiyip bitirmenin ve bu esnada birilerini peşimden sürüklemenin anlamsızlığını bütün dünya ile paylaşmıştım. Bundan böyle o biçimsiz yuvarlağın sırtındaki kamburlardan biri değildim artık.

Sihirli değneğin kalabalıklar tarafından ilgi görmesinin kayda değer beş nedeni arasında, bana kalırsa en büyük payı üyelik kartları alıyordu. Hologramlı olduğu için diğerlerinden daha zengin, daha itibarlı duruyor ve bu sayede birçok yere girişi kolaylaştırıyordu. Gözlerimin açık çıktığı en güzel fotoğrafımın olduğu üyelik kartımdı sihirli değneğin verdiği. Sol ucundan aşa-

ğıya eğdiğimde boş bir 35'lik, sağ ucundan eğdiğimde de dolu bir 35'lik görünüyordu. Hologramlı kart fikri ilk onlardan çıkmıştı. Zamanla diğer dernekler arasında hızla yayıldı. Sevgili sihirli değneğin benden beklentisi, kalifiye bir üye olana kadar haftada en az üç herkesin sofrasına oturup iki satır kelam ve en az bir kadeh rakı devirmemdi. Üç günün altında yapılan aktivitelerin bünyeye hiçbir faydası yoktu. Kalifiye üye olduğumda üzerinde kendi fotoğrafımın bulunacağı bir rakı şişem ve tam göbeğinde adımın okunacağı bir çift kadehim olacaktı. Ayrıca kartımda, üyelik tipi kategorisinde kalifiye yazacak ve daha da önemlisi karttaki fotoğrafım holograma çevrilecekti! Hologram Timur bir karede gülümseyerek bakacak, biraz aşağıya yatırınca da göz kırpacaktı. Herkes hologramında, kendi görüntüsü dahilinde değişiyordu. Bir karede Timur iken, bir diğerinde Kont Drakula olamazdım. Bir başkasına dönüşme şansım yoktu. Eğer olsaydı, ben muhakkak pelerinli bir kahramanı tercih ederdim. Timur'un iki halde bulunması da işime gelirdi. O vakit derdi, çilesi de ikiye bölünebilirdi. Timur'u da bir yanından çekince, bir önceki karede somurtmaktan aşağıya düşen yüzü güler; yerli yersiz her şeyi derin düşüncelere dönüştürdüğü için alnı ile iki gözünün arasında oluşan çizgiler zamanla açılabilirdi. Bu ikiyüzlü hayalimin gerçekleşmesinde bana sonuna kadar direnen emektar karaciğerimin payı azımsanmamalıydı. Haftanın altı gününü dernekte geçiriyor, kalan bir gününde de evimde karaciğerim ile çenemi dinlendiriyordum. İç organlarımı, her gün gördüğüm uzuvlarımdan daha çok seviyordum.

Vakfıkent'ten dünyaya vapurla gidip gelebilmemin tek iyi yanı trafiğe takılmıyor olmamdı. Adaya yerleştiğimde verdikleri kart sayesinde Vakfıkent-İstanbul seferlerinden de süresiz yararlanabiliyordum. Vakfıkent'teki bu süresizlik halleri, dilediğimden daha seyrek karşıma çıksa da benim için cazibesini koruyordu. Uykusuzluğu, vücudundaki bir uzuv gibi taşıyan birisinin, ancak

hiç sevmediği vapur yolculukları sırasında kestiriyor olduğunu fark etmesi şaşılacak şey değil miydi? Evet, öyleydi. Belki de bu kadar zamandır hayatta kalmamı sağlayan vapurda geçirdiğim süreydi. Bunu nasıl daha önce düşünememiştim?

Kalifiyeliğim beklediğimden önce onaylandı. Gösterdiğim olağanüstü azim kısa zamanda takdir görmüştü. Bu arada çoktan Dario Fo'yu ve Manu Chao'yu aynı anda sevmeyi bırakmıştım. Masama, üzerinde kendi fotoğrafımın olduğu bir 35'lik, tam göbeğinde Timur yazan sevgili rakı kadehim ve aynı yerinde Erin yazan sevgili su bardağım geldiği an, bende kederin tek bir izinin bile kalmadığını söyleyebilirdim. O balıketli zaman diliminde keyfimi kaçırabilen yegâne şey, benimle birlikte kalifiye üye olmuş, fakat bunun için benim beklediğim sürenin üç misli beklemiş olduğunu, bulduğu her fırsatta ifade eden (dahası bunu bana garez besleme nedeni olarak benimsemiş) arkadaşım Fırsat'ın varlığıydı. Soluk tenli, zayıf, yavaşça ve ayaklarını yere sürterek yürüyen, mecbur kalmadıkça pek hareket etmeyen, kılıksız biriydi Fırsat. Ben kırklı yaşlarının başında olduğunu düşünüyordum. Haddi zatında otuzlara yeni varmış olduğunu öğrendiğimde onun için üzülmüştüm. Ailesinin ona neden bu ismi verdiğini alenen merak ediyordum. Fırsat, yavaşlığından ve ataletinden beklenmeyecek biçimde gürdü. Ama yalnızca telefonla konuşurken... Eline telefonunu alıyor, dünyanın en mühim işini yapıyor edasıyla, büyük ve hızlı adımlarla bağıra çağıra dolaşıyordu. Bunun (bir de kalifiye üyelik için benimkinin üç misli beklemiş olduğunu söylemesi) dışında ne konuştuğunu duymuştum ne de bir iş yaptığını. Ne zaman derneğin bir tamirat, evrak, yeni üye kaydı, tanıtım ya da herhangi özel bir işi olsa Fırsat ya ileri derecede hasta ya da üzgün oluyordu. Ayaklarını sürterek başı önünde bir yerden bir yere sürükleniyor, öylece kalıyordu. Bir defasında su içerken, suyun nefes borusuna kaçmasıyla ölüm tehlikesi geçirdiğini öğrendiğimiz dostumuzun

hareketsiz anlarında (hayati tehlike altında olduğunu düşündüğümüz zamanlarda) kendisini kurcalamamızla aksırarak aramıza dönüyordu. Yaptığı her işte elimizden geldiğince ona eşlik etmeye çalışıyorduk. Yeşil kadife pantolonu ve onunla birlikte doğan koyu yeşil, iri düğmeli, en sondan bir önceki düğmesi hep açık olan yeleğiyle (o zamana kadar bu düğme halinin yalnızca fazlasıyla göbekli adamlara has bir şey olduğunu zannediyordum) herkes tarafından kolayca ayırt edilebiliyordu. Acılı ezme bulaştırdığı bahanesiyle, vaktiyle gövdesine işlemiş yeleğini çıkarmaya çalıştığı geceye kadar intihara meyilli olabileceğini aklımdan geçirmemiştim. İlkyardım biliyor olmamım kendimden başka birilerine faydasının dokunabileceğini görmek rahatlatıcıydı. Yoksa o rehavetin tümü rakıyla mı bağlantılıydı? Buna cevap vermemeliydim... Yüzük takmadığı halde sol el yüzükparmağında alyans izi olması derneğin geri kalanının bir süre merak konusuydu. Bir zaman sonra Fırsat'ın evli olduğunu, kendisine daha güzel bir cep telefonu alabilmek için alyansını sattığını öğrenip hep bir ağızdan sustuk. Beni saymazsak aramızda kederli kimse yoktu; bildiğim kadarıyla... Bir araya geliyor, birbirimizin acılarını kapatıyor, onları kederden ayırt etmenin yollarını arıyorduk. Özgürce, tasalanmadan yaşamaya gayret ediyorduk. Adını duyduğum ilk günden itibaren inanılmaz bir hızla, canlı organizmanın bulunduğu her yere yayılan İslami bir keder örgütünün fahiş fiyatlara sahte rapor sattığı söyleniyordu. Seyrek de olsa yeniden duyduğum bir şeylere şaşırmaya başlamıştım. Tek sıkıntımın, zatına Fırsat denen bir adam olduğunu düşündükçe seviniyordum. Elimdeki tahta sopa etrafına ışıklar saçıyor, herkesin derdine çare oluyordu. Hayatımın en güzel günleri Deniz olmadan geçiyordu. Bu, Vakfıkent ile ilgili hayallerimin de ötesindeydi. Bu defa iki ucu sihirli bir değnek yaşamımı değiştiriyordu ve bunu arkama bile bakmadan kaçtığım yerde yapıyordu. Ter, kedere karışıyordu. Dünyanın en şanslı insanı olmasam da ye-

niden, yukarıdan aşağıya pek şık beşin içinde olduğumu düşünüyordum. Hayat bazen, baktıkça uzayan bir çift kadın bacağının devamındaki harikulade vücut gibi akabiliyordu.

10
Yuvarlak Masa

Günün hiçbir saatini elimde tutamıyordum. Timur'u aklıma getirmiyordum. Yirmi dördü birden aksayan bir ritmin peşinden koşuyordum. Yeni yıla kadar hayatta kalırsam eğer, bana benzeyen bir metronom almayı düşünüyordum kendime. Bu esnada dünya nüfusu kendiliksiz bir heyecanla çeşitlere ayrılıyordu. Bu, benim işimi tahmininizden daha fazla zora sokuyordu. Keder sayesinde hayat çıldırmış bir kahkahaya dönüşmüştü. İki ucu sihirli bir değnek herkese gerekliydi. Salgınla ortaya çıkan en uyuşuk grup, efkârlı birkaç oğlanın yanlışlıkla kurduğu Sihirli Değnek'ti. Kurucu gençler Sirkeci Garı'ndaki Doğu Ekspresi Lokantası'nda "ver bana sihirli bir değnek dünyayı değiştireyim" temalı fantastik bir tartışmanın en işlek yerindeydiler. İçlerinden biri, "Yahu herkes bizim derde düşmüş. İyi de bizimki öldürmez süründürürdü, bu eleman evrim geçirmiş! Evrime içelim. Kedere sonra da içeriz. Ben onun çaresini bulurdum amma önce temiz bir sopa lazım bana," demiş; üzerine, "Sopa yok, ama değnek olur mu usta?" karşılığını almış ve ertesi gece kurulacak oluşumun isim babası oluvermişti. İki Ucu Sihirli Değnek dünyanın merkezinin bir meyhane olduğunu, ayrıca kederden kaçmanın hem olanaksız hem de anlamsız göründüğünü söylüyor, herkesi birlikte rakı içip biraz konuşmaya davet ediyordu. Bir de bu durumu destekleyen -kısa zaman sonra düsturları haline gelen- bir iddiaları vardı: "Dünyanın işi bitince taşınacağımız ilk gezegene

"Rakıbalık" adını vereceğiz. Kederi sevmeden kederle baş edemeyiz." Değneğin ilk kurucuları Umut, Yiğit ve Can, insanoğlunun dibe vurduğunu ve nihayetinde öleceğini samimiyetle kabul eden her bireyin özgürleşeceğini savunuyorlardı. Bunu üçü bir arada yapıyordu. Can olmadan Yiğit, Yiğit olmadan Umut, Umut olmadan Can bir şey savunmazdı. Katılımcılarının sayıları istikrarlı bir biçimde artıyordu. Başta kimse tarafından önemsenmeyen bu hareket, bir müddet sonra dernekleşti. Bu durum onların pek de umurunda değildi. Onları Timur'a benzettiğim için ya da Timur'un onların derneğine üye olduğunu bildiğim için kendilerine diğerlerinden daha merhametli ya da sevecen yaklaştığım düşünülmemeliydi. Üçünün de Timur ile hiçbir ilgisi yoktu. Timur, bu genç adamlardan hiçbirine benzemiyordu. O, bir hareket başlatacak olsaydı eğer, onu da içinden yapardı mutlaka.

Kederden kurtulmaya çalışırken onu daha iyi tanımam gerektiğini biliyordum. Adadaki herkes gibi ölümden çok yaşama yakın duruyordum. Kendimi risk altında hissetmem için makul bir sebebim yoktu, ama yine de güvende hissetmiyordum. Adını salgına çevirdiğinden bu yana tuhaf bir şekilde bağlanıyordum ona. Hem ondan kurtulmak istiyordum hem de en gizlide kendimi ona ait hissediyordum. Ona bağlanmamın sebebi, kimse farkında değilken geliyor olduğunu görmem değildi. Onda, bana ait bir şeyler vardı. Nefret ettiğim halde bana ait olan... Bu tarafım en çok HAY'da işe yarayacaktı. Katılacağım her hareket için özenle hazırlanmış bir geçmişim, muhtemel geleceğim, fazla dikkat çekmeyen bir görüntüm ve olabildiğince alçak bir sesim vardı. HAY için Hümeyra, Diyalektik Kelebekler için Ekin, İÜSD için Sedef olabilirdim. Süveyda ile hukukumuz sebebiyle selülite karşı olmam tehlikeye girmişti. Fakat Selülite Karşı Olanlara Karşı olmam için önümde bilindik bir engel yoktu. Ayşe, Selülite Karşı Olanların karşılarında buldukları azman lider Mihrican'ın

asla dikkatini çekmeyecekti. Ben zamanı daha iyi kullanmanın yollarını ararken insanlık, bu derin ıstıraptan korunmak (ya da tamamen kendisini ona bırakmak) niyetiyle birleşmeye devam ediyordu. Bu durum ile salgının büyüyüp yayılması arasında dümdüz bir orantı vardı. Zaman, kederden sonraki en büyük düşmanımızdı. Size, her biri birer kadın ismi gibi görünen, benim için ise saatlerce mesai ve uzun raporlar anlamına gelen görevlerim arasında Sedef'i, sırf beni telaşa sürüklemediği için sevdiğimi söylemeliydim. Her daim gülümseyerek içki içmesi, olur olmaz yerde kadeh kaldırması, ara sıra da kahkaha atması yeterli oluyor; dahası gerekmiyordu. Bir de arada "Boşverin bunları, gelin güzelleşelim!" gibi bir şeyler derse eğer, kimse onun gerçek bir Sedef olmadığından işkillenmezdi. Değneğin ilk kurucuları Umut, Yiğit, Can isimlerinin sonuna "bey" eklemişler ve halkın huzuruna çıktıklarında kullanmak üzere üniformalar yaptırmışlardı. Her biri, içine kravat dikilmiş o cepkenlerle derneğin başkanından çok bir ara sokak lokantasının başgarsonuna benziyordu. Boyundan geçirmek suretiyle kolayca giyilebilen bu cepken aparatını üç farklı renkte yaptırmışlar ve değiştirerek kullanılıyorlardı. Bir gün biri maviyken, diğeri sarı, öbürü de kırmızı oluyordu. Bir keresinde koyu Beşiktaşlı olan Canbey, 'Neden siyah beyaz cepkenimiz yok? Siz ayırımcılık yapıyorsunuz' diyerek İUSD'yi kapatmaya varacak bir münakaşa başlatmıştı. Bunun üzerine siyah ve beyaz cepkenler de üretilmişti. Fanatik Fenerbahçeli olan Umutbey de hep mavi olanı giymek için özel çaba sarf ediyor, sarı giydiği günler kırmızıdan, kırmızı giydiği günler de sarıdan uzak duruyordu. Siyah ya da beyaz olmasını sorun etmiyordu. Söz konusu üçbeyin renk tartışması dışında herhangi bir şey için birbirinin kalbini kırdığı görülmüş şey değildi. İlk çıktıklarında iki ucu da sihirli olan değneğin dernek haline gelmeden önceki toplantıları küçük meyhanelerde yapılıyordu. Kimsenin bundan şikâyeti olmuyordu. Aralarına taze bir heyecanla

katılan Timur'un bile... Benim, İÜSD'nin ilk günlerine katılmamamın tek sebebi Timur'un varlığı değildi elbette. Başta hayli küçük bir grup oldukları için benim bizzat ilgilenmem gerekmemişti. Hem Timur'un, hovarda Sedef'i anasona bulanmış o kadar insan arasında bir başkasından ayırt etmesi ihtimal değildi. Aynaya baktığımda gördüğüm serüvenperver güzeli ben bile kendime dahil edemiyordum. "Bey" kesişim kümesinden baktığımızda Yiğit, Can ve Umut olan dostlarımız gittikçe büyüyen bir kalabalığı yanlarına aldıklarında kendilerine ait şubeleri olması kaçınılmazdı. Cepkenli beylerin başlattıkları hareket hesapsızca genişledikçe aralarında titiz bir işbölümü yapma gereği duydular. Umutbey, şehrin en güzel meyhanelerini tespit edip dernek şubesine çevirmek üzere görüşmeleri başlatacak, Canbey derneğin yazılı ve görsel malzemelerini temin edip kiralanan meyhaneleri elden geçirecek, Yiğitbey de Umutbey'in başladığı işlemlerin takibini üstlenecek, içinde çalışacak elemanları ve yenecek mezeleri tedarik edecekti. Bilhassa rakı üreticilerinden yerli içki desteği istemiş, cevap bekliyorlardı. Bir yüzleri karaydı. Belki de iki yüzleri. Ama üçü birden değildi. Başlangıçta pek sorun çıkmamıştı aralarında. Canbey, Yiğitbey ve Umutbey her işlerini derin bir sükûnetle (daha önce olsa pervasızca derdim) görüyor, keyiflerini hiç bozmuyorlardı. Bütün hazırlıklar kimse telaş etmeden, süratle tamamlanmıştı. Merkez şubenin açılışında elektrik kontağından çıkan küçük yangın, mezelerin bozuk olması veya bir kasa rakının açılış töreni esnasında patlayıp etrafa saçılması ne Umutbey'in, ne Canbey'in ne de Yiğitbey'in canını sıkmıştı. Birçokları rakı patlamasının gösteri olduğunu sanıp orada su gibi içki içileceğini sanmıştı. O zaman ortada bir yanlış anlaşılma da olamazdı. Umutbey, Canbey ve Yiğitbey'in yakın gelecekte gelenekselleşecek "kim hangi cepkeni giyecek" tartışmasının tohumları o açılış günü atılmıştı.

Denizin her türlü sakininin son anına kadar zeytin kokan bir çeşit yağ ile seviştiği rakı sofrasının başkahramanı yine de üçgen kesilmiş beyaz peynir ile onun sadık yâri kavundu. Dünyadaki bütün meyhaneler bir araya gelse bu kadar güzel bir rakı sofrasının karşısında duramazdı. İnce belli, beyaz vazolarda tek bir kırmızı karanfil, dünyayı kasıp kavuran kederin bütün izini silmeye hazırdı. Kimse kalbinde derin bir sızıyla başlayan bu hummalı dertten muzdarip değildi... Tanıdıklarına bulaşmıştı mutlaka ya da tanıdıklarının tanıdıklarına... Ama onların etrafında dolaşmamıştı. O günkü açılış dünyanın başına bela olan salgından sakınmak için kurulan bir derneğin merkezinin açılışı değil; o dünyanın nimetlerini, güzelliklerini kutlayan; ona şükranlarını sunan kutsal bir törendi. O gün gördüklerimden ve duyduklarımdan anladığım şu olmuştu: Bu genç adamlar hayatın ciddiyetine, her gece bir sarhoşluk halinde meydan okuyorlardı. İÜSD kısa sürede yuvarlak masaları, enfes mezeleri, hoş sohbetleri ve içki üstüne içilen sakızlı Türk kahvesiyle ünlü oldu. İstanbul'un birçok köşesine büyük bir hızla yayılıyor, her biri birbirine olabildiğince benzeyen şubeler olarak kapılarını açıyordu. Kadın, genç, yaşlı, kodaman, cılız, şişman, esmer, sarışın, tembel, çalışkan, kindar, dindar, azimli, savurgan demeden bir aradayken hiçbir ortak noktaları yokmuş gibi görünen kalabalıklar yan yana içiyor; kol kola şarkılar söylüyor; kahkahalar atıyor; sarılıyor; köşede gizlice ağlıyor; birbirlerinin yanaklarından ekolu öpücükler, fiyakalı makaslar alıyor; arada fotoğraf çektiriyor; yan masalara sevdikleri mezelerden gönderiyor; ellerinde kâğıt kalem meze tarifi alıyor; her şey çok güzelmiş gibi davranıyordu. Bunlar hiçbir ortak noktaları yokmuş gibi görünen kalabalıklardı. Onları etrafında toplayan tek şey o yuvarlak rakı sofrası, birleştiren tek şey ise insan olmalarıydı. Başka da bir şey aramanın fuzuli olduğunu anlamalarına ramak kal-

mıştı. *Timur rakımda buz parçasıydı.* Zihnimin derinlerini zincire vurmalıydım. Kendimi yuvarlak masalardan uzak tutmalıydım.

Beyler, civar oluşumların üyelerine uyguladıkları aktiviteleri taklit etme yöntemi sayesinde büyük kalabalıklarla buluşmaya, merkezden çıkıp diğer şubeleri ziyaret etmeye başlamışlardı. Ziyaretler sırasında, şubelerde neden fasıl ekibi olmadığı sorusuyla çok sık karşılaşmışlar, bunu bir an evvel değerlendirme konusunda hemfikir olmuşlardı. Bu esnada pratik akşamcı seti hazırlatmış ve kapı kapı dağıtılmasını sağlamışlardı. İçinde bir küçük rakı, 100 gr. Ezine peyniri (tam yağlı - koyun), minik kavun, pişmeye hazır paçanga böreği, patlıcan salatası, haydari ve acılı ezme olan minik sepetler söz konusu üç beyin daha çok tanınıp sevilmesine neden oluyordu. Bu hareket onların başlattığı bir şeydi ve insanların onları görmeye, söylediklerini dinlemeye, onlara inanmaya ihtiyaçları vardı. Üçü, tek bir şeydi ve bunu derhal bütün dünyaya göstermeleri elzemdi. Benim bir şikayetim yoktu. Sihirli Dernek bir süreliğine gerçek bir umuttu.

11
Çözülme

Ben bir fiilin çekilmemiş haliydim. Kaba saba, dümdüz ve tertemizdim. Ne yapmak'tı derdim? Olmak'tı, daha olmak'tı, bir olmak'tı. Kendimden kurtulmak mıydı? Ben bir fiilin en çekilmez haliydim. Kederden çok utanç içindeydim. Yapmadıklarından pişman birinin en tekinsiz haliydim. Bir vardım. Bir daha vardım. Bir çift maharetsiz elin devamındaki adamdım. Aklım darmadağın, gönlüm ise mor bir haritanın en kenar vilayetindendi. Büyük Doğu'nun batısından gelmiştim. Lakin heyhat! Bir Timur Erin'den öte kim olabilirdim? Vakfıkent'e vakfettiğim bi-

limsel çalışmalarımın devamını getirecek halde değildim ve bu beni zerre kadar rahatsız etmiyordu. Hayatım bana hiç hissettirmeden, usulca rayına giriyordu. Bir günümün bir sonrakine benzemesi bana huzurdan başka bir şey vermiyordu. Duygu hafızamda anasonlu ne varsa baştan yazıyordum. Kendimi kafiyeden alıkoyamıyordum. Rakının açtığı damarlarımı küçük harflerle dolduruyordum. Küçük harfleri büyük harflere tercih ediyordum. Büyük harfin kibrini, iddiasını küçük olanda göremiyordum. Küçük daha sakin, kendi halindeydi ama olup bitenin farkındaydı. Bu tevazu olgunluğundandı. İstanbul'da, Vakfıkent'te olduğundan daha çok zaman geçirmeye devam ediyor ve neden sigara içmediğimi kendime daha sık soruyordum. Bu soruyu en çok rakı sofrasına yakıştırıyordum. Deniz ile geçirdiğimiz yirmi dört saatin birini bile aklıma getirmiyordum. Terk ettiğim kimsenin beni ara sıra düşünüp düşünmediğini merak etmiyordum. Beni, kalan ömrümde tedirgin edebilecek tek bir şey bile bulamıyordum. İki ucu ayyaş değnek, hiçbir şeyi sorgulamadan, kendimi fazla yormadan, kusurlarla yaşamanın yollarını gösteriyordu bana. Çabuk öğrenen biri olmak daha önce hiç bu kadar işime yaramamıştı. Kendimi kederden yırtmış kabul ediyordum. Geriye kalan uykusuzluğumu beladan saymıyordum. Onu hafifletecek bir yol bulacağımı biliyordum. Çelişkilerime iyiden iyiye bağlanıyordum. (Hayatım, vaktiyle İstanbul'da geçirdiğim onlarca yıla kıyasla huzur, sükûnet ve uyum içinde olabilirdi ama herhangi bir şeyin uykusuzluğu izleyen hali, [mesela] yedi saatlik harika bir uykuyu takiben gelen halinden daha iyi olamazdı. Uyku, göründüğünden çok daha zor ve kıymetliydi. Onsuz, aynadaki aksimden şüphe ediyordum. Hangisinin gerçek Timur olduğunu bilmiyordum. Yerçekimine tam olarak güvenmiyordum. Ne yapıyorsam aynadan yaptığım hissine kapılıyordum. Kaderim bir başkasının ellerinde miydi?)

Bir kadınla sevişmeyeli, yeni birilerini tanımak istemeyeli, boğazda yemek yiyip kendimizi iyi hissedeceğimiz bir şeylerden bahsetmeyeli çok olmuştu, ama özlemin hiçbir türü içinde değildim. Aklıma düşen her cümleden ben mesul olabilir miydim? Kendimi zamanın yumuşak akışına bırakmış, kalan vaktimin tadını çıkarmaya çalışıyordum. Her gece yuvarlak bir masanın boşta kalan sandalyesine oturuyordum. Şeffaftım. Gitgide dalgalanıyordum. Kötü kokuyordum. Biri bana elini uzatsa onu, canımı yakmadan içimden geçirebiliyordum. Her sabah kareden, tahta bir masanın başında kahvaltı ediyordum. Kiminde yalnız, kiminde beni tanımayan dostlarımla oluyordum. Sık acıkmıyordum. Gün içinde ne olursa olsun kendimi akşama saklıyordum. Neşelenmek, kederlenmek için havanın kararmasını bekliyordum. Mevsimsiz de olsa kendimi, yakalandığında intihar eden palamuda benzetiyordum. İnsanın, kendisini olduğundan daha iyi bir yerde görme eğilimini tam burada yüceltiyordum. Ara sıra (fazla zamanımı almasa da) diğer insanların sohbetlerine ortak oluyordum. "Ben de sizin gibi düşünüyorum, inanır mısınız? Gençler, bizlerden daha karamsar, daha teslimiyetçiler," diyordum. Aslında gençler derken, yaşça benden küçük birkaç tanıdığımı kastediyor; onların derinlik fukaralığına düşmüş, aramızdaki münasebetten bihaber, aval bir grup olduğunu düşünüyordum. Onlara özeniyordum, onları kıskanıyordum. Onların kendilerini hiçbir şeye bağlamamalarını, kendilerini bir şeye bağlama ihtiyacı duymamalarını içten içe takdir ediyordum. Hiçbir zaman öyle olmadığım için büyümemde payı olan herkese öfke duyuyordum. Deniz'in bende açtığı kara deliği bir parça alkolle dolduruyordum. İnsanın büyüdüğü yer, kederin büyüdüğü yerdi. İnsanın büyüdüğü yer, gerçeklerin sivri dişlerini gösterdiği yerdi. Kendimi bir aşkın kucağına bırakamayacak kadar yorgun hissediyordum. Çözülüyordum. Düzeliyordum. Kendimle korkmadan konuşabiliyordum. Alnımdaki çizgilerden (hatta belki kaşlarımın

arasındakilerden de) kurtuluyordum. Bunun hemen olmayacağını biliyordum. Timur'u, doğal olarak akıp gidenin içinde görmek istiyordum. Mutluluğun bütün bunlardan sonra geleceğini tahmin ediyordum. Ellerimi daha fazla kirletmek istemiyordum. Sihirli derneğin bana iyi geldiğini hissediyordum. Bunun yalnızca sarhoşluk... Hayır, hayır... Sarhoşlukla gelen boş bir yanılsama olmadığını biliyordum. Bu tatlı halin, peltek bir ruhun peşinden dökülüveren ilanı aşklardan olmadığını ayırt edecek vaziyetteydim henüz. Kendime artık daha kaygısız bir insan olduğum yalanını söylemeyi bırakmıştım. Yalnızca (ve gerçekten) daha kaygısızdım. Bu kudreti külliyen rakıya yükleyemezdim. İnsanlarla, yuvarlak masalarda toplanıp yakınlaşmanın külfetini bir parça üzümle anasona pay edemezdim. Birçok şeydim, ama vicdansız değildim. Ben, dört başı mamur bir sorgu sualciydim. Orası neşe vermişti bana. Biraz neşe ruhuma iyi gelmişti. O neşe ki ruhumdaki kederi savmayı becermişti. Keder kalıtsal olabilir miydi? Cevapları pek umursamıyordum. Ben soruları sorarak görevimi savmış bulunuyordum. Bir uzletten doğuyordum. Çözülmem elbet zaman alıyordu.

Sonsuz aylaklığımın kutlandığı, övgüyle anıldığı yerdeydim. Kalifiye bir ayyaş olarak tanımlanmamın ötesinde, değerli fikirleri olan bir beyefendiydim. Burada her şey bir sofrada başlıyor, başka bir sofrada devam ediyordu. Hiçbir şeyin sonu kolayca (bildiğim gibi) gelmiyordu. Oturduğum sofralardan birinde, dededen kalma bir avuç sarı leblebiyle bize eşlik eden üç beş mezeyi anma üslubumdan ziyadesiyle etkilenilmiş ve benden mönüleri yeniden yazmam istirham edilmişti. İzini Ege'nin açık denizinde kaybettiğim (aramaya da gönülden yeltenmediğim) uyduruk soyadımın ilhamıyla kendimi serbest bıraktığım bir sonraki sofradan, elimde bir mektupla ayrıldım:

Sevgili Mönü;

Seni zamanın kıskacına sokma gayesinde olmadığımdan sağ köşene tarih atmadım. Evvela bunu bilesin. Benden önce olduğumun ve benden sonra kalacağımın bilincindeyim. Benim kelamım bu andan itibaren, bu anın çıktığı yerin kerametindendir. Bu sözler benden öncekilere selamım, onların meramına da ilgim, alakamdandır. Bana gelince... Sana bu satırları yazarken dünyaya bir rakı şişesinin ardından bakıyor ve kendime buranın, bulunduğum bu yegâne noktanın benim hayal, hatıra ve hakikat çemberim olduğunu söylüyorum. Serbest çağrışım! Beni, kentimin tarifsiz meyhanelerinde, benzer hallerimde, her defasında aynı hünerle karşılamış olmanın asaletindesin. Kadehimi sana kaldırıyorum. Neşemi alıyor, ikiye, üçe, gelene katlıyorum. Benim hatıra dediğim, senin hakikat bildiklerin huzurlarında...

Yakışıklı beyaz peynir (en başta)
Efendi kavun
Hatırşinas midye dolma
Eli yüzü düzgün fava
Çilekeş acılı ezme (ve..)
Babacan haydari (kol kola)
Asına yaprağında kız gibi sardalye
On parmağında on marifet ahtapot salatası (ama kimin umurunda)
İki dirhem bir çekirdek kabak çiçeği dolması
Şımarık kalamar yahni (ise...)
Seks düşkünü paçanga
Hilebaz tolçka (yanında bir deste oyun kâğıdıyla)
Bir içim su izvinya
Yine alışından kalma şakşuka (...olmaz ama!)
Maceraperest deniz börülcesi (sen öyle san...)
Kalantor barbunya pilaki

Güler yüzlü mıdıka ekşimesi

Serseri hamsi turşusu

Grand tuvalet karidesli börek (yemeni...)

Alnı açık başı dik semizotu salatası (komula!)

Çıplak ayak avukma (da... Öbür adı çingene salatası mutlaka)

Sergüzeşt çiroz (biraz benzer bana)

Kendini bilmez avmt salatası (en fenası)

Cefakâr yaprak ciğer

Vefakâr ponçik (bir defada)

Kaç nesildir kafası karışık çerkez tavuğu (şüphe yok...)

Çalmadan oynar yeni gelin turşusu

Kime niyet kime kısmet topik (yan komşuda)

Çenesi düşük humus

Yarı beline kadar kalamar dolma (maşallah!)

Aynalı tarak (eli silah tutmasa da)

Göbeğinden kesik kırmızı soğanıyla pek bir janti lakerda (amenna)

Medhüsenasına lüzum görülmeyen botarga (hâşâ!)

Hırçın tarafından hamsi kayganı (olur a!)

Ensesi kalın mamzama (oh ne ala!)

Bir koltukta iki katına tarama

En fanatik fener balığı kavurma (ya ya ya!)

Vada öpücüğü olmalı bu cazibeli sinkonta

Ben diyim papaz mancası sen de köpoğlu salatası (madem öyle...)

Dönenin kaşığı kırılsın gâvurdağından

İnadına isyankâr muvar uçurtması

Odası kireç tutmayan çiporta

İki bacak arası kıstırma

Bir garip keloğlan köftesi (vah vah!)
Beşi bir yerde düğün ezmesi
Tarifnamesi gizli çöpleme
Mahallenin en afilisi (bana kalırsa) portakallı subye
Kimlerdendir evladın bu eşbabiyeli köfte (tez zamanda...)
Satlı-ı müdafaa yolunda müceddere
Penceresi cam cama muhlama (ile...)
Talimli... Yan gözle kapı aralığında
Bu saatte bu ne uykuluk fırında?

Gerisin geriye ne varsa tava yahut ızgara...

En içten sevgilerimle,
Timur Erin

Elimde yabancı bir neşeyle, ne yapacağımı bilemeden bir süre daha yaşadım.

12
Vahşi Yalnızlık

Timur'un kendisini rakı sofralarına bıraktığı sıra beni en zorlayan şey Deniz olmayı sürdürmekti. Timur'a görünmeden, onun bulunduğu derneğe girip çıkmak bile beni o kadar hırpalamıyordu. Hayali karakterlerim arasında harcadığım onca zaman, kendime yeni bir hayat edinmeme yeterdi. Hepsinin başlıca müsebbibi Hümeyra'ydı çünkü dünyanın o halinde, bizim öncelikli meşguliyetimiz HAY'dı. Bu örgüt gittikçe büyüyor ve Hümeyra karakteri benden çok şey bekliyordu. Dünyayı salgından kur-

tarmak için uğraşırken, onu salgına bulamaya çalışan bu insanları durdurmaya çalışmak Vakfıkentli psikologlar olarak başımıza gelebilecek en kötü şeyin bir öncesiydi, zira hepimizin salgından ölmeyeceğini kimse garanti edemezdi. Hicran, Allahın yolu, Hamza da onun kuluydu ve işin özü de buydu. Bu keder düşkünleri salgını engellemek için yapılan her çalışmayı sabote ediyor, tüm girişimleri etkisiz kılmak için her yolu deniyorlardı. İlk hedefleri kederin teşhis edilip dindirildiği sağlık birimleriydi. Önce görevli kılığında içeri sızıyor, sonra da tedaviye razı edilmiş hastaları ölümün eşiğinde verdikleri karardan vazgeçirmeye çalışıyorlardı. Silahlı ve inançlılardı.

HAY üyeleri büyük müritlerdi. Her biri kocamandı. Hümeyra olarak aralarına girebilmek için birçok ayeti hem düzden hem de tersten okuyabilmem ve bakımlı bir cilde, sağlıklı diş ve dişetlerine, parlak gözlere sahip olmam gerekiyordu. İyi bir müride ancak bu özelliklerdeki hanımlar arasından seçiliyordu. Aralarına katıldıktan sonra büyük lider Hamza Semaverdi'nin huzuruna çıkarılıp onun onayını alma şerefine erişmek, kurum içi mertebelerde kayarak yükselmenizi sağlayacak en önemli koşuldu. Kimse onun elini, eteğini öpmeniz için sizi zorlamıyordu, ama bunlar o topluluk içinde kabul görmeniz için yapmanız gerekenlerdi. Önümde uzun bir sıra vardı. İşin bu kısmının, dünyada ayrıcalıklı bir yere konumlanmamı sağlayan sezgilerime küfretmeme neden olduğunu söylemeliydim.

Kısa süreli hafızamı aktif biçimde kullanmam ve hitabetten az çok anlamam sayesinde Hümeyra olarak içeri girmem uzun sürmedi. Kabul töreni öyle kolayca gerçekleşen bir hadise değildi. İki hafta da bekleyebilirdiniz, üç ay da... Deneme süresi üç ay diyerek o süre zarfında Hamza'nın ayak işleri gördürülmüş, sonra da "bizim aradığımız niteliklere uymuyorsun" gerekçesiyle çıkarılmış çok sayıda mürit ve müride adayı vardı. Bu iş

için Hamza'ya yakın kişilerle -başmüritlerle- iyi geçinmek, dalkavukluk müessesesinin (Varlık olsa dalkavukluğun dalına başka bir şey eklerdi mutlaka) gereklerini bilmenin, onun meşakkatli evrelerinden memnuniyetle geçmenin yeterli olmadığı durumlar da olabiliyordu. Hamza'ya karşı sevgi ve itibarın sınandığı çeşitli testlere tabi tutulabilirdiniz. O büyük lider, örgüt içinde ve örgüte yakın tüm oluşumlarda saygınlığını ve dokunulmazlığını öyle sağlam kazıklara bağlamıştı ki yeniçağın lideri olmaya sistemli bir şekilde hazırlandığı belliydi. Nihai amacının bu kutsal pozisyondan geçtiğinin öyle farkındaydı ki o pozisyonu korumak için yapmayacağı şey yoktu. Örneğin servetinin büyük bir kısmını borçlu olduğu domuz çiftliklerinden birini eğitim kurumuna çevirmiş ve kurumu başka annelerden olma gayrimeşru yedi çocuğunun üzerine geçirmişti. Hatta bunun için onlara -bir süreliğine- kârdan ufak bir pay dahi verecekti. Hamza, o kurumun kendisine ait olduğunu, ama bürokratik engeller sebebiyle çocukları üzerinden yürüttüğü bilgisini verimli kulis çalışmaları sayesinde hem camiasına hem de dışarıda can çekişen kamuya benimsetecekti. İlköğretim seviyesindeki eğitim kurumunun kapıları herkese sonuna kadar açık olacak, içindeki öğrencilerin hem Doğu hem de Batı terbiyesiyle yetiştirildiği yerli yersiz vurgulanacaktı. Hamza, arzuladığı büyük vatansever imajına erişmek için gerekli reklam ve halkla ilişkiler bütçesini genişletmeye hazırdı. Kurduğu paravan dernekler sayesinde kitle iletişim araçlarını sonuna kadar kullanacaktı. Cep telefonlarına, "Allah'ın sevgisi içimizde! Sevgiyi paylaşarak her şeyden kurtulabiliriz," minvalinde mesajlar ile ortaya çıkacak; posta yoluyla haberdar ettiği toplantılara katılanlara indirim kartları ve üzerinde kendi siluetinin olduğu kokartlar dağıtacaktı. Pizza siparişlerinin yanındaki hediye çeklerine, otobüs duraklarına, duvarlara, süper marketlerin kuru bakliyat reyonlarının bulunduğu yerdeki döşemelere

ilanlar verecekti. Yasadışı olmak Hamza'nın hayatını kolaylaştıracaktı. Tüm bu sebeplerden halihazırdaki müritleri ve potansiyel müritlerinin gözünde ileri görüşlü lider konumuna erişmesi de an meselesiydi. Müritlerin yanına -her seferinde- müridleri eklemem beklenemezdi. Her söze etek giydirilemezdi.

Bana göre Hamza denen adam, insanlık tarihi boyunca bütün süper kahramanların mücadele etmek zorunda kaldığı "dünyayı ele geçirmeye çalışan kötü adam" klişesinden doğmuştu. Sayısız kez -her defasında- at üzerinden düştüğü halde olağanüstü bir binici; kendi anadilinde hatırı sayılır bir becerisi olmasa da çeşitli diller üzerinde neredeyse bir edebiyatçı kadar hünerli; yalnızca ilahi ile klasik caz dinlemesine ve ömrü boyunca güzel ses çıkaran herhangi bir şeyi eline almamış olmasına karşın yaylı sazlar virtüözü olduğu söyleniyordu. İnsanın çevresinde hayranları olması ona süper güçler katabiliyordu. Hamza'nın büyük liderliği, kötü adamlığı, yasadışılığı, gayrimeşru babalığını bir çırpıda silip atacak bir mahiyeti vardı. Saygın işadamlarının, medya patronlarının, ünlü sanatçıların, siyasetçilerin (HAY sanata karşı olsa da Hamza, sanatçıya asla karşı değildi) kapısında kuyruk olmasının esbabı bu mühim marifetiydi. Semanın bize bahşettiği bu ulu insan, alın yazısı okuyabiliyordu. Her dilden, her türden kimsenin yazısını okuyabilmek için emrinde vardiyalı onlarca çevirmen çalıştırıyordu. Ben bu marifetine hiç şahit olmadım. Hamza tarafından yazısı okunabilecekler sınıfından değildim, ama o sınıfa benden daha yakın olan birine, bu tutku dolu emelinde yardım etmek benim için zevk olacaktı. Hümeyra olarak Hamza'nın elini -ve lüzum görülürse eteğini öpmek üzere huzuruna çıkarıldığım ilk gün onu öpmek nasip olmadı. Onca korumanın arasından, Hamza'yla aramızda bir dudak boyu kalmışken televizyondan gelen sesle geri çekildim. "Selam sevgili insanlar! Ben Fırat Şaşkınbakkal, Diyalek-

tik Kelebekler Derneği genel başkanıyım."'Büyük liderin öfkelenmesi, Fırat'ın ismini duymasıyla cereyan etmişti. Herkes bir köşeye sinmiş, televizyonun sesi alabildiğine açılmıştı. Elinin ucundaki -mesela- atsineğinden kurtulmak istercesine tiksintili bir telaşla, yüzüme bile bakmadan elini kademeli olarak birkaç kez sallayarak beni huzurundan almalarını işaret etti. Hamza'nın dev divanının uzak köşesinde onu ve televizyonu izledim. Fırat'ın sesini duydukça öfkeleniyordu. Arapça, Farsça homurtular da en az Latince mırıltılar kadar korkunçtu. "Öncelikle hepinize iyi bir akşam ve güzel bir ömür diliyorum. Sizlere insan hayatını tehdit eden keder salgını hakkında derneğimizin görüşlerini sunmak istiyorum." Salgın adına tedbirler alınmaya başlamasından bu yana ana haber bültenlerinde Kelebekler'den söz edilmeden geçen bir gün bile yoktu. "Bize göre bu salgın, dünyaya biçilmiş bir projedir. İnsani niteliklerin gelişiminin, evriminin yolunu tıkayıp bizleri kendi çıkarlarına göre kullanmak isteyen güçlerin hain bir planıdır. Diyalektik Kelebekler tarafından yapılan araştırmalar sonucunda görülmüştür ki son on yılda 'anlam' kaybolmuştur. Kederin ölümcül bir hal almasının başlıca nedeni budur. Anlamın buharlaşması hakikatin buharlaşmasına neden olur. Söz, düşmek üzeredir." Fırat gülümseyerek kusuyordu. Onun gibi etrafına gülücükler saçan, üstelik pantolon askısı kullanan, temiz yüzlü birisinin dünyanın bedbahtlığından bahsediyor olması inanılır gibi değildi. "Tek kurtuluş sanattadır. Sanat eseri bitmez. Siz var olduğunuz sürece o da sizinle beraber varlığını sürdürür. Uyanma vakti gelmiştir dostlar! Aksi takdirde soyumuz acı içinde tükenecektir. Bu vahşi yalnızlık bizi yok edecektir. Hayatta kalmak için hayatı yeniden anlamlandırmak zorundayız! Hayatta kalmak için..." Hamza konuşmayı tam burasına kadar takip etti. Kanalı değiştirttikten sonra beni fark edip tez elden dışarı çıkarılmamı emretti. Fırat'a duyduğu ha-

valı hissi, ancak bir halkla ilişkiler aktivitesi unutturabilirdi. Kederden ölenlerin ruhuna helva ve ananas dağıtmak bir süreliğine Hamza'yı rahatlatacaktı.

Ne yaparsam yapayım selülite karşı olamıyordum. Bu görevi emanet ettiğim meslektaşımın deşifre olmasından çok göreve fazlasıyla uygun olmasından çekiniyordum. Bunu anlatmak için vahşi bir heyecan içinde olduğumu saklayamazdım... Sevgili Süveyda dernek sayesinde tüm hayatı boyunca görmediği kadar baldır, kalça ve üstkol görmüştü. Aralarına katılmak isteyen kadınların sayısı arttıkça üye alımlarında daha titiz davranıyorlardı. Adayların vücutlarındaki yağ oranları ölçülüyor; baldır, kalça, üstkol gibi bölgelerinden de selülit oranlarına bakılıyordu. Bu aşamadan sonra dernek, selüliti olanları ve belli markaların ürünlerine sahip ve/veya vakıf olmayanları üyeliğe kabul etmiyordu. Yağları sebebiyle üye olamayanların hatırı sayılır bir kısmı öfke içinde kendilerini Mihrican'ın -kolalanmış, düzgünce katlanmış- kucağına, Selülite Karşı Olanlara Karşı Olanlara atıyordu. Üyelerin ise yağ oranı ölçümleri iki haftada bir yenileniyordu. Bu kadınların hayatlarındaki tüm kritik kararlar vücutlarındaki yağ oranlarına bağlıydı. Süveyda günlerini SKO kadınları için giyim kuşam önerileri hazırlayarak geçirmeye başlamıştı. Tüm kadınlar bellerine oturan ceketler, etekler, gömlekler giyeceklerdi. Etekler kalem etek, ayakkabılar da nasıl olursa olsun çeyrek arşından kısa olmamak kaydıyla ince topuklu olacaktı. Pantolon tercih edilmiyordu. Çantalar rugan yahut yılan derisi, değilse leopar desenli ve en az bir markanın amblemini taşıyor olacaktı. Geçerli markalar ekte belirtilmişti. Makyaj için sıcak renkler tercih edilecekti. Kırmızı ruj dışındaki herhangi bir ürün mecburi değildi. Süveyda'nın hiçbir şeyin taklidine tahammülü

yoktu. Her şeyin doğal, evrene uygun, bozulmamış, olduğu gibi görünmesi gerektiğini söylüyordu. İşte beni ürküten de buydu! Yerime selülite karşı olan meslektaşım endişelerimi haklı çıkarıyordu. Çoğu SKO kadını gibi dört harfli bir ismi vardı. "E"leri açık kullanıyordu. Sondaki "r" harfini telaffuzdan çekiniyordu. Kafasının on santim üstüne kadar varlığını koruyan ve bedeninin yüzde altmışını oluşturan kıvırcık saçları, insana olumlu herhangi bir his vermeyen yüzünü ustaca gizliyordu. Onu gülerken yalnızca birkaç defa görmüştüm. Ekseri asık suratlı olan bu kadın gülerken dehşet saçıyordu. Ölüme götürülmek üzere olan vahşi bir hayvan gibi bakıyordu. Gözlerindeki kan sesini bastırıyordu. O güldükçe dişleri, tırnakları uzuyor, saçları gülmesinin şiddetiyle o korkunç yüzünü açacak biçimde yanlara toplanıyordu. Üstelik burnunun tam ucundaki etbeni de benim hayal ürünüm değildi. Ne yaparsam yapayım ara sıra onu bir çalı süpürgesinin üzerinde düşünmeden edemiyordum. ...Ve doğada bundan daha saf bir şey gördüğümü hatırlamıyordum. Onun aniden ve gönülden selülite karşı olabilme ihtimalinin bir endişeden ibaret olmasını diliyor ve onu sevmeye çalışıyordum.

Bahsi geçen tüm bu oluşumlara gösterilen olağanüstü ilgi, bu dertten kurtulmak için kurulan sayısız hareketin patlamasını hızlandırmıştı. Salgına çareler sunanlar elbette daha büyük ilgi görüyor; salgınla pek bir meselesi olmayanlar ise daha küçük topluluklar olarak varlıklarını sürdürüyorlardı. Her birine katılanların sayısı gün geçtikçe artıyordu. Kimileri kendilerinden başka bir harekete dahil olunmasını reddederek, koşulsuz bir bağlılık beklerken, kimileri de aynı anda birden çok oluşumun içinde bulunulmasında bir sakınca görmüyordu. Hepsinin özel üye kartı ve manyetik alanları vardı. Evet, vardı; vardı olmasına ama... Hayat çalkantıdaydı. Gerisi de palavraydı.

13
Çöküş

Simetriden, doğadaki renklerden, ismin hallerinden, güler yüzlü adamlardan, küfürbaz kadınlardan, tanıdıklara da tanımadıklara da verilen yerli yersiz selamlardan, herkesin birbirinden haberdar olmasından, iltifatlardan, tevazudan, mevsim geçişlerinden, güneşli havalardan, vapur düdüklerinden, dağınık sıralardan, derli toplu evlerden, çamaşır suyu kokusundan, kadın telaşından, erkek miskinliğinden, sabah ezanlarından, kalabalıktan, yalnızlıktan, insan sesinden, bildiğim bilmediğim bütün göstergelerden ve daha birçok şeyden duyduğum sıkıntıdan kurtulmuştum. Ludwig ile birlikte yaşadığımı zar zor fark ediyordum. Birimizden biri grip olsa diğerine bulaşmıyordu bile. Geç yatıp erken kalkıyordum. Erken kalkıp geç yatıyordum. Kalan zamanımı kusurlarımı telafi etmeye harcıyordum. Günlerim, başka herhangi bir derneğe ihtiyaç duymadan, bol anason, kahkaha ve harikulade mezeler eşliğinde geçiyor, ağzım kulaklarıma yakın bir yerde duruyordu. Sihrine sonuna kadar inandığım derneğimizde tanıştığım göğüsleri avuçlarımdan taşan genç bir kadınla hayatımın en güzel seks maceralarını yaşıyordum. Dünya acı içinde kıvanırken ben zevkten ölmek üzereydim. Her gün Deniz'i bir gün öncesinden daha az düşünüyordum. Ludwig de bu durumdan çok memnundu. Bensiz katıldığı her rakı sofrasında yeni bir dünya buluyordu. Bunca yıl rakısız geçen zamanlarına (sırf benimle rakı içmiş olmasına) lanet okuyor, yaşamı yeni anlamaya başladığını söylüyordu. Biz güle oynaya aşktan ve ölümden bahsediyorduk. Başım arşa değmek üzereydi. Bu zevk ve neşe günleri beyler kederden ölene dek devam etti.

Beylerin, yani bu değnek fikrinin ilk kurucularının ölümü bir felaketin başı oldu. Birlikte rakı masası etrafında toplandı-

ğımız kim varsa hayatını kaybettiği haberi geliyordu. Ölü sayısı onlarla ifade edilmeye başladığında dernek binaları kapatılmıştı bile. İki ucu sihirli değnek masalı da burada sona erdi. Bütün üyeler bir dizi testten geçirildik. Ben yine temiz çıkmıştım. Alkol içimde dışımda ne varsa söküp atmıştı. Bir de Fırsat vardı tertemiz çıkan... Derneğin gerisi ölümün pençesindeydi. Bu arada, göğüsleri avuçlarımdan taşan kadınla birlikte gittikçe çılgınlaşan seks hayatım da cehennemin dibini boylamıştı. Deniz her geçen gün geri gelmeye başlamıştı. Yeniden kâinatın en hızlı dönen kara parçasındaydım ve kendimi zamana uydurmaya çalışıyordum. Kentin dibindeydim. Cehennemden daha ne beklèyebilirdim? Bir sonraki hamleye karar vermek için fazla vaktim yoktu. Zaman, herkese hiç olmadığı kadar acımasız davranıyordu. Bu sarhoşluk halim geçtiğinde eski dostumun beni bıraktığı yerden yakalayacağına adım gibi emindim (Ben Timur Erin'dim). Bu kez öldürücü darbeyi de biliyordu. Ben kendimi alkole bulaдığım sırada o lağım faresi, ağzından alevler saçan bir ejderhaya dönüşmüştü. Dario Fo ve Manu Chao'yu aynı anda sevenlerin arasına geri dönemezdim. Bu defa ait olacak bir yer bulmam her zamankinden zordu. Yeni insanlarla tanışmak istediğim söylenemezdi. Kimsenin yaşamını öğrenmek istemiyor, kendiminkini anlatmak için heves duymuyordum. Kısa sürmeyen sohbetlere halim yoktu. Dünyanın pek şanslı adamları arasındaki yerimi korumaya çalışmanın oraya çıkmaktan daha zor olduğunu anlamıştım. Ayrıca bu çabadan da ölesiye sıkılmıştım. Bilincimin yerinde olduğu dönemlerde istikrarlı bir şekilde yaptığım iki şey; keder içinde olmak ve Deniz'i sevmekti. Diğer her konuda yetersiz kalmıştım. Kendimden şikâyet etmeden duramıyordum. Timur'a hoş geldin demek için acele etmiyordum. Yeni bir harekete eklenmediğim sürece bana hiçbir şey vaat etmeyen İstanbul'dan Vakfıkent'e temelli dönmek üzere, vapur iskelesine doğru ilerlerken yolda, salgından benim gibi tek bir

çizik bile almadan kurtulan Fırsat ile karşılaştım. Toplu halde gelen ölüm haberlerinden sonra ilk kez görüyordum onu. Meşhur yeleği dahil her şeyi hafızamdaki haline birebir uyuyordu. Sahilde birkaç çay içip konuştuk. O da benim gibi sihirli dernekten sonra ait olabileceği bir yer arıyordu kendisine. Bir müddet, liderleri alın yazısı okuyabilen keder örgütünden ve oradan nasıl geri çevrildiğinden bahsetti. İlk defa Fırsat'ın bir duygusunu gördüm yüzünde; kızgındı. Bekli de onu ilk kez uzun uzadıya bir şey anlatırken gördüğüm içindi... Ne olursa olsun öyle bir yerden hicran kapmadan uzaklaşması büyük şanstı.

Benim bildiğim Fırsat ile birlikte çay içtiğim Fırsat arasındaki ikinci fark, sol el yüzük parmağındaki alyans izinin artık bir alyansla örtülü olmasıydı. Dayanamayıp yüzüğünün çok güzel olduğunu söyledim ona. O da bana artık cep telefonu kullanmadığını, bu yüzden kendisine yeni bir yüzük aldığını söyledi. Epeydir bu kadar manidar bir şeye rastlamamıştım. Ne diyeceğimi bilemediğim için evliliğini kutladım. Bu gibi kifayet yüklü durumlara dair isabetli sözler etmeyi beceremezdim. Fırsat'ın durumunda da görüldüğü üzere o mesut, o nadide hadiseleri teşhis etmekte de pek başarılı sayılmazdım. Bu gecikmiş kutlama sayesinde Fırsat'ın tıslayarak ve sarılı siyahlı dişlerini göstererek gülmesine şahit olmuştum. Çok komikti. O da benim gibi kendini hiçbir yere veremiyor, ne yapacağını bilemiyordu. Fırsat ile geçen belki bir saatin sonunda kendi grubumu oluşturmaya karar verdim. Lakin bu fikri Fırsat ile değil de Ludwig ile paylaşmayı tercih ederdim. Hatta Ludwig ile birlikte bir hareket başlatmanın hayalini kurmadığımı söylesem yalan olurdu, ama bunu gerçekleştirebilecek kadar cesur değildim. Halk buna hazır değildi. Halk, kendi kederini bir kenara bırakıp Ludwig'inkiyle ilgilenemezdi. Bu halimde, turuncu kazağımın payı hepsininkinden fazlaydı. O boğazlıya haksızlık edemezdim. Fırsat ile bir sonraki gün aynı yerde buluşmak üzere sözleştikten sonra Ludwig'e müt-

hiş fikrimden bahsetmek üzere soluğu Vakfıkent'teki sıcak yuvamda aldım. Ludwig'in yüzündeki çizgilerin sayısı birden arttı. Gülmenin de bir edebi olmalıydı!

Fırsat'a, turuncu kazağımı ve onunla yapabileceklerimizi anlatmam fazla zamanımı almadı. Konuşmaya başladıktan sonra anlıyordum ki her şey önce ağzımdan dökülüyor, sonra da zihnimdeki yerini buluyordu. Çoğu, kendimden duyana kadar benim de fark etmediğim şeylerdi. Olaylar tam olarak bu sırayla gelişiyordu. Bir birlik ve beraberliğin başındaydım. Turuncu kazağımın lanetini bütün dünyayla paylaşabilirdim artık.

14
Sanat Sevicileri

Timur ile karşılaştığımız günden beri Varlık'ı görmüyordum. Dünyada her şey büyük bir hızla karışıyordu. Sihirli beyler ile çoğu üyesinin aniden salgına yenik düşmesi üzücüydü. Biz izini sürdükçe o, gizlenmekte ustalaşıyordu. Timur'un da aralarında olduğunu, ama hayatta kaldığını biliyordum. Çoğu sahipsiz kalan o yuvarlak masaların gizli -Timur'dan gizli- müdavimi Sedef'i de öldürdüm. Günler gittikçe kısalıyordu. Yirmi dört saati Deniz olarak geçirdiğim zamanlar mazide süzülüyordu. Acemi bir Kelebek olarak Fırat ile bizzat tanıştırılma zamanım gelmişti. Pek heyecanlı değildim. Daha önce televizyonda gördüğüm temiz yüzlü, ukala adam ile tanışacaktım altı üstü. Tanışma, Kelebekler'in Cihangir'deki merkez binasında gerçekleşecekti. Kapıda oldukça yavaş hareket eden bir çeşit görevli tarafından karşılandım. Elindeki listeden ismime bakmasa, bir görev peşinde olduğunu düşünmezdim. Fırat'ın yanına kadar eşlik edeceğini söyledi bana. Telaşsız bir kalabalığın arasında kararlı bir

biçimde ilerlemeye başladık. O günün diğerlerinden önemli bir farkı olacağına dair bir his kaplamıştı içimi. Olağandışı bir şeyler vardı ve bunun için endişelenip endişelenmemem gerektiğini henüz bilmiyordum. Fırat'ın oturduğu masaya geldik. Görevli bana iyi günler dileyip yanımdan ayrıldıktan sonra içimdeki hisse bir anlam vermek için bolca vaktim olacaktı.

Onu capcanlı gördüğüm ilk an, karşımdaki karenin donduğu benzersiz anlardan biri oldu. Gökten Fırat'ın suratına doğru inen ışık, onun büyülü yüzü etrafında parıldayan bir çerçeve gibi duruyor, fodul Tanrı Eros da bu anın fotoğrafını çekiyordu. Başım yine beladaydı. Dünyanın felaketleri dışında bir de Eros'un işgüzarlığıyla uğraşmak zorunda kalmak, sabır sınırlarımı iyiden iyiye zorluyordu. Elinde kör okuyla peşimden koşmaktan usanmayan aşk budalasının kıçımda açtığı her iz, hayatımı huzurlu ve yuvarlak hatlı biri olarak bitiremeyeceğimin emaresiydi. Aşk, bilim gibi birikerek ilerleyen bir şey değildi. Aşk, her seferinde ilkti; her seferi kendi içinde ayrı bir meseleydi. Bu da şimdilik benim lehimeydi. Yüzüne baktım ve o anın aslında anlamdan yoksun olduğunu bile bile ayakları yerden kesilmiş bir saadete kapıldım. O an bana, olağanüstü hiçbir özelliği olmayan ve asla unutmayacağım o seçilmiş kişiye bağlanmam için her dozda mutluluk dayatabilirdi. "İşte!" dedim, "hayatımın adamı." Bunu söylerken nasıl bir gaflet içinde olduğumu biliyordum. Yine gafil avlanmıştım. Her şeyin farkında olarak, ama karşı koyamadan akıl dışı işler yapmak insanı en çok ilkinde yoruyor diye avutmaya çalıştım kendimi. Etkisi pek sürmedi. Konuşmaya başladık. Her şey kontrolüm dışında gelişiyordu. O tanışmayla ilgili hatırladığım en önemli şey, onu gördüğüm an hayatımı onunla geçirebileceğimi düşünmüş olmamdı. Apar topar kendimi derin bir çaresizlik içinde hissettim, ama o şaşkın saadet hissi o kadar baskındı ki bir çırpıda toparladı beni. O uyuşuk mutluluktan başka bir şey hissedeceksem bu ancak benim için tayin edilen âşık tarafın-

dan belirlenebilirdi. O talihsiz andan sonra yapacağım her şey bilinçli bir kontrolsüzlüğün eseri olacaktı. Oysa Timur'u uzaktan sevmek sevmelerin en güzeliydi. Bünyem çok zayıf düşmüştü. Yeni bir aşk için gerekli donanıma sahip değildim. Saçlarımın ucundaki minik yıldız tanelerinden kurtulur kurtulmaz, bu nadir buluşmanın ilk görüşte aşk kısmını geride bırakmıştım. Esas konumuz dünyanın selametiydi. Fırat, bana -Ekin'e- eğitimim, eğilimlerim, hayat ve dünyayla ilgili düşüncelerim üzerine birkaç soru sordu. Ben kendimi, aşk sarhoşluğu denen (tamı tamına da adının hakkını veren) haletiruhiyeden kurtarabilmiş değildim tabiatıyla... Ancak içinde bulunduğum zaman dilimini nasıl değerlendirdiğim, dünyanın geri kalanını gerçekten -ve yakından- ilgilendiriyordu. Tüm sorulara Ekin adına hazırlanmış cevaplarla, yerli yerinde karşılık vermiş olmalıydım ki Fırat tebessüm edip gözlerimin içine bakarak, "Sende geleceği görüyorum," demişti. Zihnim onu, "İşte aradığım kadın sensin, seninle geleceğimizi görüyorum!" olarak anlama eğiliminde olsa da kendimi denetledim. Fırat'ı aşktan delirecek kadar sevsem de aklımdan sıyrılmayacaktım. Eğer mecbur kalırsam bunu aşk için, Fırat için yapacaktım. Kendimi mübalağanın sürükleyici kollarına bırakmadan, oradaki ilk günü başarıyla sona erdirdim.

"Sanat kedere tek çare" Kelebekler'in en bilinen sloganı haline gelmişti. Yayımlamaya başladıkları aylık sanat eleştiri dergisi *Devinim Duyumsamaları*'nın yayın yönetmeni ve Fırat'ın kalem arkadaşı, pek yakın dostu şair-gazeteci-yazar Harun Tozkoparan "Kariyerinin Başında Bir Yazar, Kurşunkalem ve Cibinlik" isimli Fırat'ı övdüğü yazısıyla en meşhur kelebek olma yolunda cüsseli bir adım atmıştı. Harun Tozkoparan, mevcut kargaşada aralıksız olarak üretilen kurtuluş senaryoları içinde sunduğu benzersiz eserleri ve kusursuz çözümleriyle kısa sürede bir hayli saygın bir isim haline gelmişti. Şaşkın kitleler tarafından izleniyordu. Gününün dörtte birini yazı yazarak geçiren Harun, geri

kalan kısımda kendisi adına düzenlenen etkinliklere konuşmacı olarak katılıyordu. Elinde değildi. Herkes kederden ya da kedere düşme korkusundan o kadar çaresizdi ki önüne çıkan ilk şeye tutunmak için can atıyordu. Hayır, hayır... Bu benim gerçek düşüncem değildi. Bu, benim düşünmek istediğim şeydi. Harun'un önlenemez yükselişinin öncelikli sebebini insanların içine düştükleri çaresizlik olarak görmüyordum. Fırat ile Harun'un sanat ve keder ilişkisi üzerine düzenlenen panele katılacakları güne kadar Fırat'a olan aşkım durdurulamaz bir hızla -hayranlık uyandırıcı bir azimle- büyümeye devam etti. "Tükenişin Seçkisinde Bir Salgındır Kederismus" isimli panel, Fırat'ın Harun'u takdimiyle başladı. Harun'a, aralarına bir kişi daha sığamayacak mesafede oturuyordu. Önünde bir tomar kâğıt, bir bardak su ve muhtemelen biri siyah, diğeri mavi iki tükenmezkalem vardı. "Harun kalemini yıllar önce bırakmıştı sevgili dostlar," diye başladı Fırat söze. "Şiirle ayrılmıştı. Harun, yeniden bir araya gelişimiz ve Kelebekler şerefine kalemi tekrardan eline almıştır," diye devam etti. "Harun'un bu geri dönüş şiirini izninizle ben seslendirmek istiyorum," dedi. Mikrofona doğru eğilip yarı akustik biçimde boğazını temizledi. "Bu muhteşem eserin adı Esrik Pisuar Leoparı..." Kendimi okul müsameresinde arkadaşının çocuğunu izlemeye gelmiş yalnız kadın hissine bırakmam için gerekli ortamı sağlamıştı. Son kez -bu sefer mikrofondan uzakta- boğazını temizledikten sonra hepimizin huzurunda Harun'un eserini canlandırmaya başladı.

Kül
Tablasında
Tül
Makasında
Saç

Göğe
Bakan
Kel
Aynak
Olsam
Sen
Neden...
İç
Mihrak
Olsan
Kaç!
Derin
Kızların
Genç
Gözlerinde
Kıvır
Göğü
Yamuk
Hüznü
Yaprak
Yazı
Bitmiş
Yetim
Hakkı
Doğsan
Göğe
Şimdi!
Ne zaman?
Pisuar.

Harun bir rock grubu olsaydı eğer, seksenli yılların bir şarkılık ömrü olan permalı rock gruplarından biri olurdu. Vatkalı deri ceketler, parlak renkli taytlar giyerdi. Belki dudağının rengini alan rujlardan da sürerdi. Üstelik yaptığı musiki de bir şeye benzemezdi. Harun, seksenlerden sonra hatırlanacak bir rock grubu değildi. Fırat'ın üç nokta esini takiben gelen sessizlik ancak birkaç saniye sürdü. Narin yapılı genç bir kızın ayağa kalkıp alkışa başlamasıyla sessizlik iki bacağının arasından bozulmuştu. Hemen arkasından kalabalık -ani bir hamleyle tek seferde- sanata uyandı. Herkes avuçları patlatırcasına alkışlıyor, ıslıklar çalıyor ve Harun'a havalı bravolar gönderiyordu. Herkesin düşüncesi yanında duranınkine benziyordu. Harun'a yakınlaşmak isteyen kadınlar, Harun gibi şiir yazmak isteyen adamlar, Harun'a yakınlaşmak isteyen adamlar, aileden Dadaist kadınlar, sonradan anarşist adamlar, Harun'a yakınlaşmak isteyen kadınlar, kendi cümlelerindeki yabancı kelimeler gibi duran kadınlar, cümlelerine yabancı kelime arayan adamlar ve Harun'a yakınlaşmak isteyen kadınlar... Her biri birbirinden asılsızdı. Bu eşsiz kalabalık, büyük bir heves ve var olma çabasıyla alkışlamaya devam ediyordu. Alkışladıkça ayakları yerden kesiliyordu. Harun göğün uzak bir katından onlara selam ediyordu. Aslında hepsi bunca zaman suya mal edilmiş, fakat aslen havaya ait olan kaldırma gücünden faydalanıyordu. Bunu basitçe ve umursamadan yapıyorlardı. Fırat alkışlı gürültünün içinden, "İşte sanatın insanı yüceltmesi," diye sesleniyor; gördükleri sayesinde kati bir samimiyetle duygulanıyordu. Ben ise insanların birbirlerini taklit etme eğilimini anlatmaya çalışan bir sosyal psikoloji deneyinin ortasında gibiydim. Dehşete kapılmam gerektiğinin bilincindeydim. Bu hava kabarcıklı toplantıdan sonra Fırat'ın isteği üzerine Harun için dernekte küçük bir kutlama tertip edilmişti. Hem Harun'un tekrar şiir yazmaya başlaması, hem de insanlığın sanatla yeniden buluşması kutlanacaktı. İçeride tatlı bir

Cihangir havası, biraz şarap kokusu biraz da caz vardı. Ürperdim. Üzerimde biraz ipek, biraz da meyve aromalı, eflatun bir melankoli hissettim. Dikkat çekmemek için yanımdan geçen içki tepsisinden gösterişli bir kadeh şarap seçtim. Oldum olası içkiyi sevememiştim (rakı içki değildi; rakı candı; rakı, bir ruhun başka bir ruha kaynaşmasıydı [bunu bana söyleten şeyin bir kısmı aşktı]). Niyetim ortalıkta dolaşıp insanların sohbetlerine kulak misafiri olmaktı. Onca insanın bir arada bulunduğu ve ikili üçlü gruplarda benzer de olsa farklı mevzulardan bahsettiği ortamlarda, hem söylediklerine hem de akıllarından geçenlere kulak vererek edinilen bilgelere güvenim tam değildi. Bu gibi kalabalıklarda daha özenli olmam gerekirdi. Elimde şarap kadehi, bir biçimde tanıdığım kimselerle konuşmamaya gayret ederek sohbetlere ortak olmaya çalışacaktım. Teknolojinin tüm nimetlerine, eşsiz sezgilere, istese yüzyıllarca ötesine gören parlak gözlere rağmen söz konusu kalabalık içinde, insanların arasındaki konuşmaları dinlemek, istihbaratın en kolay ve verimli bilgi edinme yoluydu bana göre. Az ileride kadın vücudundan örülü bir duvar duruyordu. Hemen ardında da göbekli, beyazı yoğun siyah dalgalı saçlı, uçları yukarı kıvrılmış kırçıl bıyıklı bir adam... Elindeki bastonu sıkı sıkı tutmuş, karşısında ona hayranlıkla bakan çeşitli renk ve türde bir grup genç kadına elindeki çiğ, bütün patatesi göstererek bir şeyler anlatıyordu. Kadından duvar yavaş yavaş adamı içine alan bir yuvarlağa dönüştü. Mütemadiyen başlarını sallayarak gözünün içine bakıyorlardı. Adam patatesi alıp havaya kaldırıyor, uzaklara bakıyor ve her ne anlatıyorsa aceleyle oluşmuş halkının coşmasını sağlıyordu. Aralarında konuştuklarını duymadan akıllarından geçenleri çözmem işime yaramazdı. Adamın ağzından çıkanları işitecek mesafeye gelmeden önce onun tiyatrocu olduğunu, elindeki patatesi kurukafa olarak kullandığı ve Hamlet'in meşhur tiradını canlandırdığını düşündüm ilkin. Biraz daha yaklaştım. Elbette adam Hamlet

değildi. Olsa olsa benim her şeyi olduğu gibi kabul edememe sıkıntımın, dünyayı olduğundan güzel görme eğilimimin yersiz bir tezahürüydü. Daha dikkatlice baktığımda başında uzun siyah bir şapka, üzerinde kuyruklu bir frak ve boynunda siyah bir papyon fark ettim. Hayır, sihirbaz değildi. İşin aslı, hepimiz gibi giyimliydi. "Bu yüzden yirminci yüzyıl postkolonyal edebiyatı görsel açıdan zenginlik göstermiştir. Patatesin günlük hayattaki yeri edebiyat ile arasındaki devrimsel ilişki, güzeller güzeli bir katastroftur. Müthiş bir orgazm, sarsıntılı bir aşktır. Onu anlamak, içine almak için o derinliğe sahip olmak gerekir," diyerek bastonunu kaldırıp, "Öyle değil mi?" sorusunu soran bakışlarıyla gülücükler saçmaya başladı. Ben dahil, bu söylediklerine itiraz edecek bilgiye -hatta fikre bile- sahip kimse yoktu aramızda. Kadınlardan birinin, "Oh... Ne kadar güzel anlattınız!" demesiyle patates adamın çevresindeki etten halkadan ortak bir inleme yükseldi. Salon en ücra köşesine kadar müthiş bir orgazm, sarsıntılı bir aşk ile titredi. Adam bastonunu yere iki kez vurarak, "Teşekkür ederim saygıdeğer bayanlar. Dilerseniz çakıltaşlarının bölgelere göre sanatsal dağılımı ve suda sekme hızının klasik caza yansımasını da anlatabilirim," dedi. Ağzından akan salyaları benden başka kimsenin görmemesi yalnızlığın en korkunç haliydi. Bu yıllardır alışamadığım bir şeydi. Kadınların onu bütün uzuvlarıyla, arzuyla alkışlamalarının üzerine bastonunu iki kez daha vurdu yere. Biraz daha kalsaydım eğer salyaların örttüğü düşünceleri kulaklarımdan daha fazla uzak tutamayacaktım. Adam yeni hikâyesine başlamak üzereyken ben yanlarından uzaklaştım. Bastonu elinden bırakmaya hiç niyetli olmayan o adamın taşkın libidosundan ve onun çiğ patates tiradından uzaklaşabiliyor olmak o anda hayatın anlamını açıklamaya kâfiydi. Kendime gidecek yön belirlemek üzere sabit bir noktada durup çevreme bakınmaya başladım. İçeride acı tatlı bir Cihangir havası; biraz sigara ve şarap kokusu, biraz da gü-

rültü vardı. Birden salonun sol köşesinden parlak bir ışığın yükseldiğini gördüm. Gözlerimi kamaştırıyordu. Bunun, havadaki sigara dumanından ve fazla ışıktan olduğunu sandım başta. Gözlerimi biraz kısarak baktığımda, dörde bölünmüş bir ekranda, gökkuşağı renklerindeki parlak halkalar içinde Fırat'ın yüzünü gördüm karşımda. Birbirinden güzel gülümseyen dört Fırat duruyordu güneşin hizasında. Timur'u ise sadece ışıldarken görmüştüm, o da tek renkti. Fırat ise yetmişli yılların romantik komedilerinden alınmış bir kareydi. Aşk da bilim gibi birikerek büyüyor olabilirdi. Derhal Fırat'ın olduğu yöne doğru yürümeye başladım. Genç bir arkadaşıyla hararetli bir tartışmanın içinde olduğunu anlamam için aralarına girmem gerekti. Beni görmemesi iyiye işaretti. "Bunlar Allah böyle buyurdular. Kendilerini Allah'ın emirlerini yerine getiren şanslı kullar olarak görüyorlar. Bu adamlara eylemlerinin nedenlerini falan sorgulatamazsın. Bunlar ezberci. Anlaşmak için onların dilinden konuşacağız. Başka çaremiz yok. Adam Allah diyor, söz orada bitiyor," dedi gülümseyerek. Yüz kaslarında bir sorun yoksa Fırat, Hamza'ya ya da onu izleyenlere bile sempati duyabilirdi. Fırat'ın herkesi dostu sanması, Hamza'nın herkesi düşmanı sanması kadar tehlikeli olabilirdi. Yine de Fırat'a inanıyordum. Buna emin olmak için elimde hiçbir veri olmasa da, ani aşk sarsıntısı mantıklı düşünmemi engelliyor olsa da, aksini düşünmeme yetecek kadar çok rezalete şahit sayılsam da ona inanıyordum. Evet, belki de baskı altında kalmış bir iyimserdim ben. "Hiçbir şeye tarafsız kalamıyorlar. Her şeye aynı noktadan bakıyorlar. Özgür değiller. Her hareketlerinde referans noktaları Allah... Onları değiştirmeye çalışmak beyhude bir çaba olur. Biz burada düşünce değil, inançla mücadele ediyoruz. Bizim bu noktada yapabileceğimiz daha fazla genci onlardan kurtarmak," diye devam etti gülümseyerek. Fırat'ın gülümsemesinin ucundan genç bir çocuk girdi söze. "Elimizi çabuk tutmalıyız!" dedi. Aklından

geçenleri söyleyebilmek için cesarete ihtiyacı vardı. Fırat ona fırsat tanımadı. "Dün akşamki toplantımızda büyük düşünür Jacques Ellul'ün ifadeleri ışığında neler yapılabileceğini tespit ettik. Görev grupları oluşturduk. Siz de aranızda bir toplantı düzenleyip görev dağılımı yapın ve bir an önce harekete geçelim. Zaman aleyhimize işliyor genç adam. Ne kadar çabuk olursak o kadar iyi. Her an bir dostumuzu daha kaybediyoruz." Yüzündeki tebessümün altında şık bir huzur vardı. "Sence aramıza yeni katılan ekipte umut var mı? Ellul'ü doğru okumuşlar mı? İşimize yarayacaklar mı, ne diyorsun?" diye devam etti Fırat. Genç dostunun yüzünün darmadağın olduğunu gördüm. Ne gözleri ne dudakları ne burnu... Hiçbiri durması gerektiği yerde değildi. Suratının eski haline gelmesini beklemeden yutkundu ve "Bence Ellul'ün de yanıldığı... Yok... Yanıldığı değil de aksadığı noktalar..." dedi sesi titreyerek. "Belki başka okumalar da yapsak..." diye ekledi bir nefeste. O da Fırat kadar samimiydi söylediklerinde. "Yapmıyor muyuz genç adam?" diyerek ve pek tabii gülümseyerek o kalabalıktan sempatiyle ayrıldı Fırat. Bu diyalog da burada son buldu. Benim de nasıl bir adama âşık olduğumu anlamak için çokça fırsatım olacaktı.

15
Timur'un Turuncu Kazağı

Herhangi bir oluşuma katılmaya çalışırken hayli zulüm görmüş birisi olarak, kendi başlatacağım hareket için esaslı bir giriş sınavı hazırlamaya niyetliydim. İstanbul'da zaman, dünyanın geri kalanından çok daha hızlı akıyordu. Ölecekler daha hızlı ölüyor, isimleri daha kolay unutuluyordu. Merhum beylerin dernek merkezinin hemen üç bina yanında, ön cepheden yenilenmiş

eski bir köşk buldum. Yalnızca giriş katı kiralıktı. Giyinip soyunurken ölüm kalım mücadelesi vermek için daha iyi bir yer olamazdı. En azından bir yanıyla bana benzeyen altı kişi daha bulduğumda –ki birisi yazık ki Fırsat idi- peşinden kalabalıkları sürükleyecek bir adam olma yolunda resmi bir eksiğim kalmamıştı. İlk günlerde Fırsat dahil hiçbiri yanımda bulunmuyordu. Benimle birlikte sürüklenmek üzere başvuranların evraklarını tek başıma kontrol ediyor, daha önceki hikâyelerini dinliyor, giyinirken mi yoksa soyunurken mi tehlike altında olduklarını soruyor ve elimdeki dar boğazlı kazakları denemelerini istiyordum. Eğer her şey istediğim gibi giderse, ortada ben ve turuncu kazağımdan başka "biz" olmadığı halde, "Biz size döneceğiz," diyordum. İplerin elimde olması rakı sofralarının altından yarı çıplak bir kadına dokunmak kadar haz veriyordu bana.

Derneğim başlarda pek ilgi görmedi. Ben bunun nedenini benimkiyle aşağı yukarı aynı günlerde açılan ve anlamadığım bir biçimde hayli popüler olan, zamanı doğru bölenler hareketine bağlıyordum. Onlara göre zaman hepimizi diri diri gömüyordu. Mesele dünya sakinleri olarak bizlerin zamanı doğru kullanmasıyla çözülebilirdi. Bu topluluk, bizim bir yılı oluşturan mütevazı on iki ayı, otuz altıya çıkarmamız gerektiğini savunuyor, bundan böyle onun adına da yıl değil, kış demeniz gerektiği konusunda ısrar ediyordu. Bu otuz altılık sistemi aralarında kullanıyor olmaları beni ürkütmüyor değildi. Bizim üç yaşında dediğimiz bir bebek, bu hesaba göre ancak otuz altı aylık ya da bir kışını doldurmuş oluyordu. Bu hesaba göre insanoğlu daha genç, daha özgür, daha sağlıklı ve dayanıklı olabilirdi. Ludwig en çok onlardan nefret ediyor, insanoğlunun zaten haddinden fazla yaşadığını ve bu yaşama histerisine anlam veremediğini söylüyor, sonra da 'Boşuna konuşuyorum,' diyordu. Ben ise hayatının ondan (sayıyla 10) fazla kışını keder ile ölüm üzerine düşünerek geçirmiş; ölüme, turuncu bir kazağın boğazında ya-

kalanabilecek kadar azimli birisiydim. Büyük kalabalıkları peşimden sürükleyecek değildim. En kötüsü de çulsuzdum ve bu, ustalaşmaya başladığım bir konu olmaya doğru gidiyordu. Zamanı doğru bölenlerin yaptığı tanıtım harcamalarına bakarak hangimizin daha uzun zaman dayanabileceğini kestirmek mümkündü. Ben üyelerimin çoğunu oraya kabul edilemeyenlerden seçmek durumunda kalıyordum. Zaman bazen bizimle, bazen bizi hiç umursamadan akıp gidiyordu. Üyelerimin sayısı heyecan verici bir hızla olmasa da artıyordu. Günlerimizi, üzerimizden çıkarmaya çalışırken bizi ölümle burun buruna getiren giysileri ehlileştirmeye çalışarak geçiriyorduk. Kimi giysilerin boğazlarını kesiyor, kimilerini çekiştirerek açıyorduk. İçki yerine çayı, kahveyi tercih ediyorduk. Başlıca düşmanımız olan boğazlı kazaklara hiçbir koşulda balıkçı yaka demiyorduk (Varlık benim dostumdu. Mesleğinin bir şekilde cinayetle ilişkilendirilmesinden eminim hoşlanmazdı). Son paramı da turuncu kazağın boynundaki etiket şeklinde yaptırdığım üyelik kartları için harcamıştım. Daha çok insana ihtiyacım vardı. Fırsat, soyunurken ölüm tehlikesi geçirenler derneğine uğramamak için epey ayak diremişti. İşin aslı, yapılacak çok iş olduğunu biliyordu ve mümkün mertebe kaçıyordu. Onun gibi kıymetli bir mahlukatı, biz ölümlülerin ait olduğu ırgatlık yaşantısının bir parçası haline getirmeye çalışmak katiyen edepsizlikti. Bu nedenle dernek Fırsat'ın mesaisini hak edecek hale gelene kadar o, gönlünü başka yerde eğlendirmişti. Dolayısıyla Fırsat'ın layıkıyla aramıza katılması bizim için her anlamıyla yeni bir başlangıçtı.

Sayımız çoğaldıkça küçük gruplara ayrılmaya ve toplantılar düzenlemeye başladık. Herkes evcil bir giysisiyle (tercihen kazak) yaşadığı korkunç deneyimleri birbiriyle paylaşıyor ve ruhunun derinliklerine inmeye çalışıyordu. Fırsat'ın ilk ve en meşhur hikâyesi lacivert bir süveterleydi. Lise çağlarından kalma olduğunu söylediği süveteri çıkarmaya çalışırken sayısız kez, tek ba-

şına yaşam mücadelesi vermişti. Vaktiyle pek çevik, pek cesur ve hızlı olmasını yaşamıyla ödeyebilirdi. Bir kazakla, süveterle, önlükle ya da gömlekle bile şaka olmazdı. Şeytan, bu tehlikelerden soyunurken mutlaka işe karışırdı. Kim bilir... Belki o süveter olmasaydı Fırsat, yaşadığı toplumda ataklığı ve işbitiriciliğiyle tanınan, kimsenin sırtına yük olmayan, dünyanın dönüşüne ivme katan, telefonla daha kısık sesle konuşan, ayaklarını sürümektense emin adımlarla yere basan birisi olabilirdi. Her toplantıya elinde o süveterle katılıyor, bir yandan insanlara dehşet saçarken, bir yandan da herkesin yaklaşmaya çalıştığı popüler bir üye haline geliyordu. Turuncu kazağım her zamankinden daha önemli bir rol oynuyordu. Bana yaşam mücadelesini öğreten canım kazağımı çerçeveletip, o sıra yalnızca merkezden ibaret olan binamızın girişindeki masanın üzerine astım. O binadaki boğazlı tek kazak oydu. Derneğin namı, benim turuncu kazağımla Fırsat'ın lacivert süveteri sayesinde yayılıyordu. Belki safiyetten, belki gizlemek için epey çaba sarf ettiğim aptal iyimserliğimden, Fırsat'ın bana dernek işlerinde yardımcı olmayacağını kabul etmem uzun sürdü. Ne zaman ondan bir şey istemeye kalksam bitkin bir sesle bana, 'Şeytanın bol olsun,' diyordu. Birilerine iş yaptırmanın en kolay yolunun şeytanla işbirliği olduğunu mu ima ediyordu? Elbette bir şeyi dosdoğru söylemektense ölesiye ima etmesi daha az yorucuydu. Onun en iyi yaptığı iş, parmağını bile kıpırdatmadan, çok iş yapan birisi olduğuna dair bir his salmaktı. Bundan emin olmak için evvelki yargılarımdan sıyrılıp hatırı sayılır bir şüre beklemiştim.

Beş yaşındayken anneannesi tarafından giydirilen kazağı çıkarmaya çalıştığında boğulma tehlikesi geçiren Koray, sayımız yüzlerle ifade edilirken ortaya çıkmıştı. Fırsat'ta olmayan ne varsa, Koray'da bulabiliyordum. Açık kumral, ela gözlü, beyaz tenli, tombul, orta boylu bir çocuktu. Onu, sağ koluna sıkı sıkıya takılı olan siyah kayışlı saati (biraz genişletmeliydi) ve gömlek ce-

bine ilişik tükenmezkalemi olmadan hiç görmedim. Koray kısa zamanda dernek içi yükleri sırtımdan almayı başaran (muhtemelen benden gizlediği güçleri olan) sevgili yardımcım haline gelmişti. Fırsat'ın bu duruma haset etmesi uzun sürmedi. Çayıma tuz atma, saati sorduğumda yanlış cevap verme, turuncu kazağın çerçevesine mürekkep lekesi yapma gibi minik düşmanlıklar sergilemeye başladı bana. Bu esnada Koray da bir yandan onun hatalarını düzeltmek, bir yandan da kendisini sevdirmek için takdire değer çaba harcıyordu. Fırsat ve Koray birlik içindeki siyahla beyaz, iyiyle kötü, güzelle çirkin gibiydiler. Birinin olduğu yerde diğeri beliriyor, birinin gittiği yerden diğeri geliyordu. Koray yapıyor, Fırsat da bozuyordu. Koray üşenmiyor, düzeltiyor, Fırsat da yılmadan yeniden bozuyordu. İkisi arasındaki kıyasıya mücadele derneğin daha eğlenceli, daha cazip, daha popüler bir yer haline gelmesini sağlıyordu. Dahil olmak için hiçbir çaba sarf etmediğim bu garip üçgenin sevimliliğini yitirmesi; arkamı toplayan, eksikleri gideren, sorunları çözen Koray'ın günün birinde, birkaç saat içinde hastalıklı bir adama dönüşüvermesiyle gerçekleşecekti. İşin doğrusu Koray başından beri kaçıktı. "Günün birinde, birkaç saat içinde oluveren" aslında benim onun aksayan taraflarını görmemdi. Koray bana ruhani bir lider, çağdaş bir mesih, büyük bir mucit ya da efsane bir rock yıldızıymışım gibi yaklaşıyor; söylediğim, yaptığım her şeye derin anlamlar yüklüyordu. Ben onun olmak istediği adamdım. *Ben sandığın adam değilim* desem, yanlış anlaşılabilirdim. Bu benim için de onun için olduğu kadar tehlikeliydi. Benim bunu aymama neden olan şey renklerden pembeydi. Giyim kuşamda pembe rengini tercih eden adayların fazladan birkaç sınava daha tabi tutulacağını açıkladığımda olayların çığrından çıkmış olduğu anlayacaktım. Koray ortaya atılıp pembe kazak giyen kimselerin salgın tehlikesiyle burun buruna gelmediğini, bizim burada daha ciddi işlerle uğraştığımızı, kaybedecek zamanımızın olmadığını söyle-

yerek beni ateşli bir biçimde desteklemişti. Oysa benim yaptığım açıklamanın tek sebebi pembeden hazzetmememdi. Buna benzer sayısız davranışta bulunmuş olabilirdi Koray. Zihnim ancak bu verileri toplayıp değerlendirecek fırsatı elde etmişti. Daha sonra duyduklarım, benim orada bulunmadığım zamanlar derneğe pembeler içinde gelen birkaç muhtemel üyeyi de kati bir cüretle geri çevirdiği yönündeydi. Her şeyden önce kimseyi geri çevirecek durumda değildik. Benim bu koşullar altında pembeyi sevmemem basit bir şımarıklıktan ibaretti. Kendi yüceliğimin, söz sahipliğimin, tek adamlığımın tadını çıkarmaktı. Kimsenin bana itiraz etmemesi sinirlerime dokunmuştu. Hele Koray'ın koşulsuz ve sonsuz bağlılığı, tuhaf itaati... Her hatama mantıklı gerekçeler sunmak, her saçma davranışımı akla yatkın hale getirmek için çılgınca mücadeleler veriyor, eninde sonunda da başarıyordu. Bana karşı kullanmadığı sürece en iyi özelliği bu mücadeleciliğiydi. Bir gün derneğe mevsim koşullarına uygun, belki biraz merserize, üstelik boğazı bile olmayan bir kazakla geldiğimde, ölüme meydan okuduğumu ve onu alt edebileceğimizi üyelere ispatlamak için böyle yaptığımı iddia ederek bir günlüğüne daha büyük bir kahraman olmamı bile sağlamıştı. Ben sadece giyecek başka bir şey bulamamıştım ve o gün evden çıkarken dernek aklıma gelmemişti. Benim paçamı kurtarmak, onda alışkanlığa dönüşmüştü. Koray ile Fırsat arasındaki ayrım böylece silinmekteydi. Onunla ilgili dayanamadığım bir şey de konuşmasıydı. Bu, dil bozukluğu, konuşurken tükürmesi, ağzı ya da sesiyle ilgili değildi. Koray, herhangi bir şeyi anlatırken hikâyenin geçtiğini dönemin tarihsel gerçeklerini aktarmaya özen gösteriyordu. Üniversite üçüncü sınıftayken âşık olduğu kızla yaşadıklarından söz ederken o dönem Amerika'nın Irak'ı işgalini ve bunun dünyaya etkilerini büyük bir ustalıkla anlatabilirdi. Ağzını her açışında varlığımı kedere teslim etmeye bir adım daha yaklaşıyordum. Sadece başlarda, çok kısa bir süreliğine onunla

konuşmayı, daha doğrusu onu dinlemeyi eğlenceli bulmuştum. Kendi kişisel yaşamıyla ilgili olan hikâyeyi sevmezsem, tarihsel süreç hafızamı tazelememi sağlıyordu. Tekrarını izlediği bir futbol maçıyla birlikte 11 Eylül'ü anlatmasından sonra söylediği çoğu şeyi duymadım. Gençti ve fazlasıyla gönüllüydü. Dernek için canla başla çalışıyordu. Bir sabah elinde bir tomar ilanla çıkagelmişti. Bütün gece oturup dernekte düzenlediğimiz toplantıların tanıtımı için ilanlar hazırlamış, ertesi sabah da erkenden çoğaltmıştı. Benden onay aldıktan sonra ilanların bir kısmını birkaç üyeyle paylaşıp şehrin merkezi noktalarında insanlara dağıtacaklardı. Koray olmasa belki dernek de olamayacaktı. Ölürken turuncu kazağımı bırakacağım kişi o olabilirdi. Bu kadar özverili çalıştığı halde kendisine herkesten farklı davranılmasını istemiyordu. Koray, kendisinden nefret edilmesini büyük bir ustalıkla engelliyordu.

Fırsat'a göre çalışmak insanlık suçuydu. Atmosferdeki oksijenin büyük kısmı onun tasarruflarındandı. Hepimizin bu gezegende hâlâ nefes alabiliyor olmasında onun payı vardı. Mümkün olan en az enerjiyle hayatta kalma konusunda denenmek üzere bilim çevrelerince seçilmiş bir denekti adeta. Ataletini, dünyaya hizmete bağlıyordu. Başıboş saatler, kılını kıpırdatmadan geçen geniş, huzur dolu bir ömrün sağlıklı olduğunu savunuyordu. Fırsat'a göre bu, salgından kaçan bir kentli için cennetin kapılarının açıldığı yerdi. Fırsat, dünya üzerindeki cennettendi. Aslında gözü Koray'ın değil, benim yerimdeydi. Esas adam olmak için aleyhime lobi faaliyetleri yürütüyordu. Bunu yaparken pek yorulmuyordu. Koray kalabalıklara beni överken, Fırsat da (tek tek ya da ikişerli üçerli gruplara) dedikodu tekniğiyle beni kötülüyordu. İkisini de görmezden geldiğim sürece, benim için kusursuz olan bu düzenin işleyeceğini düşünüyordum. Üniversitede kimya mühendisliği okumuş, aynı bölümde yüksek lisans yapmıştı Koray. Sonra doktoraya devam etmiş olabilirdi;

belki ediyordu hâlâ... Ne çalıştığı konuyu biliyordum, ne de bir ailesi ya da sevgilisi olup olmadığını... Onunla ilgili birçok veride bulanıklık vardı. Bir sürü şey anlattığını söyleyebilirdim, ama kendisiyle ilgili olanları 11 Eylül'den sonra anlatmış olmalıydı. Solak olan tek üyemizdi Koray ve ne dersek diyelim biraz özeni hak ediyordu. Bizim binanın az ilerisinde, kapanan bir dershaneden aldığım kollu sandalyelerin hepsinin sağ tarafında yazma yeri olduğu için Koray'a sol tarafında yazma tahtası bulunan bir sandalye yaptırmıştım. Fazla tanımadığım birileri için bir şeyler yapmanın zevkini epeydir tatmamıştım. Sandalyeyi gördüğünde kabahat işlemiş küçük bir çocuk yanakları pembeleşmişti. Sevinçle utanç arasında bir yerdeydi. Gözleri de bana duyduğu hayranlığı bağırıyordu avaz avaz. Aşık olmadığım birinden hayranlık kabul edemezdim. Karşımdaki Deniz gibi yıllarımı kendisine âşık halde geçirdiğim birisi ya da Varlık gibi bir dostum değilse, duygularını görmekten hoşlanmıyordum. Ben kendi yüklerimi taşıyamazken kendime yeni külfetler edinmem kabul edilir şey değildi. Benim neyime hayran oluyordu? Bu soruyu sormak hoşuma gitmiyordu. Koray'ın karşısında söylediklerime ve yaptıklarıma mütemadiyen dikkat etmem gerekiyordu. Bu çocuk beni hata yapmaktan alıkoyuyor, üzerimdeki kusursuzluk yaftasını muhafaza etmem gerektiği hissini uyandırıyor, kendisine örnek teşkil etmem konusunda bana sorumluluklar yüklüyordu. Bunlar olup biterken Ludwig civarda olmadığı için şükrediyordum.

Koray'ın özel sandalyesinin Fırsat'ın gözünü kana buladığı hemen ilk günden su yüzüne çıkmıştı. Kendi sandalyesinin kaplamasını değiştirtmiş ve sandalyenin sırtına isminin sessiz harflerini yazdırmıştı: FRST. Hep layık olduğu yere, birinciliğe taşınmıştı. O, Fırsat'tı; dünyanın kıçına tıpa tıkamak için gönderilmiş bir fırsat... Ne bir fani yeterdi onu çözmeye ne de Olimpos'un

çıplak ayaklı Tanrıları... Birilerini alt etmeye çalışarak hayatına anlam katıyordu. Orada bulunmasının tek sebebi buydu.

Kederden kaçarken Koray'a ve yanından ayrılmayan Fırsat'a yakalanmıştım. Önce Koray'ı kendimden uzaklaştırmam, böylece Fırsat'tan kurtulmam, sonra da kederi başımdan savmam gerekiyordu. Henüz bir planım yoktu, ama bildiğim bir şey vardı: Dünyanın sonuna o kadar yakındım ki elimi uzatsam tutacaktım.

16
Masumiyet

Mihrican bir sabah uyandığında dev bir bulaşık süngerine dönüşmüş olmaktan adamakıllı korkmaya başlamıştı. Bu korkuyla baş edemez hale geldiğini ima ettiği gecelerden birinde kendisini çalışma odasına kilitlemiş ve yirmi altı saat sonra elinde bir düzine kâğıt ve üzerinde uğurböcekleri olan bir gecelikle salonun orta yerinde tecelli etmişti. Kâğıtları, o sıralar sevgilisi olduğu iddia edilen yardımcılarından işveli Ferhunde'nin -belki de Feride'nin- (bu kadar iş arasında küçük rollerin isimlerini ezberlemekte güçlük çekiyordum tabiatıyla) eline tutuşturup, "Ben uyumaya gidiyorum," demişti. Elindeki kâğıtlardan en üstteki-nin kenarını görebilmiştim sadece. Şöyle yazıyordu: Ev Kadınları Bağımsızlık Bildirgesi; Tarih: Bugün. Mihrican'ın yirmi altı saat sonunda ortaya çıkardığı bildirgenin içeriğini birkaç gün sonra (Ferhunde'nin bize anlatmasına gerek kalmadan) televizyondan öğrenecektik.

Mihrican'ın cemaati, onun canlı yayında olacağından haberdardı. O tarihi günde ben de aralarındaydım. Havada kışkırtıcı bir merak, taze bir neşe ve yeni temizlenmiş ev kokusu

vardı. Reklamlar sırasında meşrubat ve çekirdek servisi yapıldı. Bardak, gazoz ve çekirdek sesleri beklediğim kadar uzun sürmedi. Mihrican ekranda görüldüğünde odaya titiz bir dikkat egemendi. Gözünde kocaman yuvarlak camlı gözlükleri, dudağının üzerindeki kısa, siyah bıyıklarını vurgulayan o güne özel pembe ruju ve ekrandan yalnızca yakaları görünen iri çiçek desenli gömleğiyle en azından elli beş ekrandı. Notları elindeydi. Boğazını temizledi, çatık kaşlarını gevşetti, yüzüne tekdüze bir tebessüm takıp konuşmaya başladı. "Herkese iyi akşamlar dilerim. Ben Mihrican Hatun Köse. Selülite Karşı Olanlara Karşı Olanlar'ın başındayım. Öncelikle bizi tanımayanlar için kısaca derneğimizden bahsetmek, sonra da sizlere Ev Kadınları Bağımsızlık Bildirgesi'ni sunmak istiyorum." Durdu. Yüzünde sahipsiz bir tebessümle ekrandan bize bakıyordu. Hafifçe boğazını temizledi tekrar. Bu kısacık arayı iyi değerlendiriyordu. Tam burada o gülümsemeden kurtulabilirdi. Zira fazla beklemedi. "Bizler genel anlamda çok sesli, çok kültürlü, çok kilolu ve çok inançlı, sayıları gittikçe büyüyen bir grup kadınız. Aramızda çeşitli politik görüşlerden dostlarımız var. Hepimizin ortak noktası ise geniş basenlerimiz ve onlar hakkındaki hislerimiz. Bizler ne kendimizi ne de fazla yağlarımızı suçluyoruz. Bizler basenlerimize, yağlarımıza özgürlük, eşitlik ve adalet istiyoruz." Arada elindeki notlara bakıyor, heyecanını dizginlemeye çalışıyordu. "Büyük salgına karşı kenetlenmemiz gereken şu günlerde toplumuzun yapıtaşlarını oluşturan, çocuklarımızı doğuran, onları yetiştiren kadınlarımıza seslenmek istiyoruz. Ne iş yapıyorsanız lütfen bırakınız ve bana kulak veriniz. Dün, özgürlük fermanınızın yazıldığı gündü, bugün ilan edildiği gün olacak." Buraya kadar Mihrican herkesin yolda, markette, pazarda, bankada, çarşıda, komşuda, bir düğünde ya da gözlemecide karşılaşabileceği tombul bir kadındı. Bildiriye geçmeden önceki arada ise dolunaya hacet duymadan kurt kadına dönüştü. Bildiri sırasında tek

bir an bile notlarına bakmayacaktı. Meydan okuyacağı belliydi. Gözü üzerimizdeydi. Derin bir nefes aldı ve bırakmadan söze başladı. "Hiçbir kadın eşit yaratılmadı sevgili kardeşlerim. Kimi esmer, doğuştan tüylü, epilasyon istiyor; kimi fazla sarışın kaşları görünmüyor; kimi şişman su içse yarıyor; kimi sıskadır beş öğün abur cuburla incecik kalıyor; kimi çok uzun bütün sevgilileri ondan kısa; kimi çok kısa denize bile topuklu ayakkabı ile giriyor; kimi çok zeki kimselere uyum gösteremiyor; kimi çok aptal nereye çeksen oraya gidiyor. Ortalaması da var. Orta boylu, normal kilolu, ortalama beğenileri olan... Hiçbir yere dokunmadan usulca gelmiş, usulca gidiyor. Doğarken lütuflara boğulanı, dünyanın kendisi için döndüğünü sananı da var; lütuf lafını bilmeden, dünya nasıldır göremeden ölüp gideni de... Esas adaletsizlik bunların hiçbirinde değil kardeşlerim. Adaletsizlik, vücut kitle indeksinde! Adaletsizlik, kadını evin içine hapsedip vücut kitle indeksini bozan sonra da onu toplum dışına itene, müsamaha göstermekte! Esas adaletsizlik kadınları insanlık dışı koşullarda çalıştırıp, buna kutsal sıfatlar yakıştırma peşinde koşan kurumların içinde! Ben dünya işinin %66'sını yapan, buna karşın dünya malının yalnızca %1'ine sahip olan sizlere sesleniyorum. Bayanlar! Yağlarımızı sevmeden kendimizi sevemeyiz, kendimizi sevmeden kederi yenemeyiz! Bundan böyle kadınlar kaynanalarının sardığı incelikte yaprak sarmaya, sürekli kendisi dışındaki ev halkının sevdiği yemekleri pişirmeye, köşe bucak ev süpürmeye, yeni doğmuş bebelerin bezlerini değiştirmeye, yetişkinlerin odalarını temizlemeye, mis gibi çamaşır yıkamaya, jilet gibi ütü yapmaya, lekesiz toz almaya, muhtelif üzüntülerini kendilerine saklamaya, bir toz bırakmadan yer silmeye, çabucak sofra toplamaya, sürekli temiz kokan çarşaf temin etmeye, her halükarda görmezden gelinmeye, güzelim çiçeklere su vermeye, yüzde yüz su tasarrufuyla bulaşık yıkamaya, evin her eksiğini bilmeye, eşsiz eşinin giyeceği kıyafeti hazırla-

maya, kuru bir teşekküre hasret kalmaya, zaman geçtikçe çirkinleşmeye, kilometrelerce bakımsız kalmaya ve üstüne üstlük her şey yolundaymış gibi davranmaya mecbur değildir! Dünyanın bütün kadınları birleşin! Kapkara emellerine alet olduğunuz beyaz eşyalarınızı, tencerelerinizi, tavalarınızı, misafirler gelmeden önce serilen örtülerinizi, borç harç alınan yemek takımlarınızı, size yıllarca bel ve sırt ağrısından başka bir şey vermeyen halılarınızı, yerinden oynamayan ağırlıktaki mobilyalarınızı, artık üzerinize olmayan giysilerinizi, çocuklarınızın hiç oynamadığı oyuncakları, her sayfası başka yana giden yemek kitaplarınızı, ayağınızı sığdıramadığınız eski topuklu ayakkabılarınızı, sizden başka kimsenin bakmadığı fotoğraf albümlerinizi, çocuklarınızın büyürken karaladığı kitaplarınızı, yıkadıkça yaşlandığınız çarşaflarınızı, yorganlarınızı, sırf süs olsun diye duran çirkin minderlerinizi, evlenirken hediye gelen ve hiç kullanmadığınız tepsilerinizi, salonun yarısını işgal eden orta sehpanızı, saçınız uzunken taktığınız tokalarınızı, kaldıysa eğer düğünde takılan beğenmediğiniz takılarınızı, baş köşe düşkünü ütü masanızı, biçimsiz kovalarınızı, kötü koku saçan paspaslarınızı atın! Biz sizler için sizinle birlikte tertemiz, aydınlık bir ufuk yaratmak istiyoruz. Gelecek kıçımızda değil bayanlar, gelecek elimize, gelecek emeğimizde! SKOKO'ya gelin, kendinizi yeniden keşfedin. Biz burada beyaz eşyaların fişini prizden çekiyoruz. Biz burada kendimizi şarj ediyoruz. Dünyanın yükünü omuzlarımızdan atma sırası bizde bayanlar! Sizi bekliyoruz!" Mihrican'ın son sözünü söyleyip kendi kendisini başıyla sert bir şekilde onaylamasıyla ondan sonra sahne almaya hazırlanan bulaşık deterjanı reklamının müziği işitildi. Ben o sırada Mihrican'ın tamamen evinin kadını olduktan sonra hem soyadını hem de özgüvenini kaybettiğini hisseden ve bunu izleyen tüm kadınların nasıl tepki vereceğini merak ediyordum. Yine de yayından yaklaşık bir saat sonra olacakları öngörememiştim. Mihrican'ın canlı çağrısından hemen

sonra bir grup kadın kanalın önünde fırın yakarak SKOKO Ev Kadınları Bağımsızlık Bildirgesi'nin ateşli sonuçlarını başlatacak ve toplumun geri kalanını telaşa sürükleyecekti. Sonra aynı kanalda son dakika gelişmesi olarak eşya yakan kadınları izleyecektik. Gelen haberlere göre, başta İstanbul olmak üzere birçok noktada kadınlar sokaklara dökülmüş, buldukları ev eşyalarını yakıyorlardı. Hemen ardından -yine televizyondan- kadınların izinsiz gösteri yapmaktan tutuklandığı, birer ikişer polis araçlarına bindirildiğini öğrendik. Peşinden de Mihrican'ın halkı galeyana getirmekten gözaltına alındığını... Nedim'le konuşup, Mihrican dahil bütün kadınların salıverilmesi gerektiğini, aksinin bu hareketi tetikleyeceğini, bir şeyler yapmamız gerektiğini söyledim. O da bana hayli mühim ve yoğun bir gündemi olduğunu söyledi. Ben biraz daha üsteleyince bu mesele üzerinde çalışacağını söyleyip konuyu değiştirdi.

Yanan elektrik süpürgeleri, halılar, tencereler, tavalar etrafında küfreden, bağıran, dans eden, şarkı söyleyen, içki içen, yemek yiyen kadın görüntüleri haber bültenlerinde son dakika gelişmesiydi. Güvenlik güçleri tazyikli su, biber gazı ve copla kadınları zapt ediyordu. Kadınlar, polislere terlik darbesi, tükürük, saç ve kulak çekme yollarıyla direniyordu. Onca kadının böyle bir kıvılcım bekliyor olması hayranlık uyandırıcıydı. Ateşin etrafında sonsuza karışan hüzünlü çingenelerdi onlar.

Mihrican'ın yokluğu dernekte karmaşaya neden olmuştu. Merkezde böyle bir duruma hazırlıklı olunmadığı için, yaktıkları eşyaların başında dans edip ağlayan kadınlar hakkında ne yapılması gerektiğini bilen yoktu. Derneğin bir numaralı gündem maddesi Mihrican'ı geri almaktı. Mihrican, bir genel başkan olarak, sırf risk yönetimi konusunda umursamaz davrandığı ve proaktif kriz yönetim planına sahip olmadığı için hayatının en büyük zaferi olabilecek o günü büyük bir başarısızlığa çevirmek üze-

reydi. O zamana kadarki hayatında karşısına çıkan en tombul krizin, kızına yaptığı yumurtanın rafadan değil de kayısı çıkması olan bir kadın için böyle bir durum kriz sayılırsa... Süveyda ise derhal olağanüstü hal toplantısı düzenlemiş ve dâhiyane bir çözüm bulmuştu. Süveyda kendisine gerçekten yüksek ökçeli bir ordu kurmuştu. Topukların gücü adına! Tüm SKO kadınları üstlerinde şık takımları, ayaklarında lame ya da dore ayakkabıları, kollarının eklem bölgesine asarak yaşadıkları bavuldan dönme çantaları, biraz önce yapılmış saçları ve pek hafif makyajlarıyla ellerinde maşalar, cımbızlar, pudralar, rujlar, parfümler ve tabii ki selülit kremleriyle sokaklara dökülmüşlerdi. Ev kadınları ve polis arasındaki çatışmadan SKO'nun kârlı çıkacağı artık ortadaydı. SKO kadınları karşı konulmaz cazibeleri ve olağanüstü ikna kabiliyetleri sayesinde polisin elinden megafonlarını ödünç almayı başarmış ve başları boş kadınlara çağrıda bulunuyorlardı: "Kızlar sakinleşin. Kendinizi boşuna yoruyorsunuz. Aynaya baktığınızda gördüğünüz kadın kusursuz olmadan acınız dinmeyecek! Bırakın içinizdeki ateşi söndürelim. Sizleri pasif jimnastiğe, istediğiniz her şeyi yiyerek zayıflamaya, ağrısız epilasyona davet ediyoruz." Mihrican'ın sokağa döktüğü kadınların megafondan söylenenlerin tek bir kelimesini bile işitmediklerine emindim. SKO kadınları kaba gürültünün işe yaramayacağını anlayınca zor kullanmakta tereddüt etmediler. Süveyda'nın yüksek ökçeli cariyeleri ellerinde maşalar, taraklar kadınları taramaya, onlara şekil vermeye giriştiler. Onlara makyaj yapma, parfüm sıkma niyetindeydiler. Parfüm çok iyi fikirdi! SKO kadınlarının şuursuzca püskürttükleri parfüm ortadaki yangına gelince alevler büyüdü tabiatıyla. Kimsede daha fazla paniğe sevk olacak hal kalmamıştı. Böylece ev eşyalarını yakma eylemini parfümlerle destekleyen SKO kadınları o geceyi nezarette SKOKO kadınları yanında geçirecekti. Süveyda o kadınların hepsini, hemen o gece kurduğ · SKO Güzellik Kampı'nda toplamak istiyordu.

Mihrican'ın yaptığı orta, Süveyda'nın şutuyla şahane bir gol olmak üzereydi. Kadınların salınacağı haberiyle Süveyda bütün ekiplerini aynı düzende hapishane çıkışına gönderdi. Süveyda'nın kadınları, salıverilen potansiyel Mihrican kadınlarını minibüslerle toplayıp kendi merkezlerine götüreceklerdi. Onları temizleyip, karınlarını doyurup, süsleyip Süveyda'nın SKO ve Güzellik Kampı üzerine yapacağı konuşmayı dinlemeye hazır hale getireceklerdi. Merkezde olup bitenleri SKO'da görev yapan sevgili meslektaşım rapor etmişti. Raporu okurken sesini işitir gibi oluyordum. Her kelimenin son sesli harfi uzuyor uzadılıyor, başı tavana değiyordu; "E"ler açık, "E"ler kapalı, şuursuzca El sallayarak üzerime geliyordu. "SüvEyda Hanım, Galliano imzasını taşıyan Dior ElbisEsindeki tül ve laamE detayların arasında adeta bir diva gibi ışıldıyooo. Sezonun göz kamaştıran fırfırlı rugan ayakkabılarıyla göz dolduruyooo... *Ve ben dayanılmaz acılar içinde kendimi kaybediyordum. Buna dàha fazla devam etmek istemiyordum.* Saçlarına gelincE tEk kElimeyLE muhtEşEEEm. *Ben kendimi birileriyle karıştırmak istiyordum.* REtro kâkülleri yıkılıyooo. *İçimdeki insan sevgisinin azalmasından korkuyordum. Sözler kaba saba harflerle, aynı tonda devam, devam, devam ediyordu. Daha önce kullandığım bütün sesli, sessiz harfler bir an önce dağılmak istiyordu.* Yerine başka bir görevli bulunmasının ehemmiyetini bütünüyle kavramış bulunuyordum. Onu kızdırmadan görevden uzaklaştırmak hepimizin menfaatineydi. "Rapor için teşekkür ederim. Bu rapor sayesinde senin daha önce görmediğim yönlerini keşfettim. Meğer sen bambaşka yeteneklerle donatılmışsın. Kimsede olmayan bir göz, giysilerdeki detayları yakalayışın, o stil duygun... Markaları bir çırpıda teşhis edebilmen... Bunlar herkesin sahip olabileceği özellikler değil," dememle dudağının kenarındaki ürkütücü tebessüm çalakalem boyanmış yüzünü tümüyle kapladı. "İnsanlığın geleceği için mücadeleni başka alanlara kaydırma zamanı gelmiş," dedim. Bana

gözlerini süzerek karşılık verdi. Şaşkın egosu öylesine pohpohlanmıştı ki o kakofonik kadın eriyip genişleyerek koltuğa yayılmıştı sanki. Ayakkabılar onu bileklerinden asfalta yapıştıracak ağırlıktaydı. Eğer o kadar ağır olmasalardı eminim bacak bacak üstüne atıp ayaklarından birini kendisini fazla yormayacak şekilde benim olduğum yöne doğru ağır ağır sallardı. "Şimdilik aramızda geçen bu konuşmadan kimseye söz etme lütfen. SKO'daki görevine devam etmek mecburiyetinde değilsin. Senin için daha uygun bir görev bulacağız. Bu konuyu bizzat Nedim Bey ile ben görüşeceğim. Ben sana haber verene kadar dinlenmeni tavsiye ederim. Atacağın büyük bir adım, ama biz şimdilik onu küçük adımlara bölmek zorundayız," dedim. Yüksek bir sesle ve tek nefeste, "Seni anlıyorum DEniz. Yani ben de bir an önce yeni işime başlamak istiyoroom," dedi. Adımı bir kez daha telaffuz etmeden ya da -her ihtimale karşı- gülmeye başlamadan önce ondan kurtulmalıydım. "En kısa zamanda arıyorum seni," dedim. Böylece gitmesi gerektiğini anladı ve yerçekimine yenik düşmüş bedenini zapt etmeye çalışarak eridiği yerden kalktı. Ayakkabılarını çıkarsa dertlerinin epeyce bir kısmından kurtulacaktı ama... İki ayağının üzerinde sabit bir pozisyon yakaladıktan sonra aniden bana doğru eğilerek elini uzattı. Anadilimizden çok uzakta bir selamla veda etti bana. Bunu yaparken elimi elinin içinde sıkıştırarak sallamıştı. Karşısındakinin elini sıkıca kavrayıp tokalaşmanın güç ve güven gösterisi olduğu kanısı düpedüz saçmalıktı. Ben acı içinde gülümserken o da ayakkabılarını taşıyabilmek için bacaklarını birer mermer blok halinde, dizlerinden kırmadan çeke çeke adım alarak odadan ayrıldı. Yerine birilerinin ayarlanması ve Mihrican'ın durumu hakkında bilgi almak için Nedim'i aradım. Nezarete götürülürken birkaç polise küfrettiği için hâlâ içeride olduğunu söyledi. Süveyda'nın kontrolden çıkmaması için Mihrican'a ihtiyacımız vardı.

Süveyda kendisine yeni bir kariyer seçtiğinden beri onu makamında ziyaret etmemi istiyordu. Bunu defalarca dile getirmişti. Bu daveti değerlendirmek için daha iyi bir zaman olmayabilirdi. Dernek merkezine gittim. Adımı ve Süveyda Hanım'ın arkadaşı olduğumu söyleyince özel bir ilgi gösterildiğini fark ettim. Girişteki genç kız, Süveyda'nın odasına kadar eşlik etti bana. Kapıyı kısaca iki kez tıklatıp fazla beklemeden içeri girdim. Boydan boya cam kaplı dev odanın en ucunda heybetli bir masa duruyordu. Güzelim İstanbul manzarasının önündeki dev masanın ardında da -gözlerim beni yanıltmıyorsa- Süveyda... Çocukluğundan beri koyu renk vücut tüylerine sahip olan Süveyda tam karşımdaydı ve doğuştan sarışındı. Şaşkınlığımı gizleyemedim haliyle. Beni görünce heyecandan ayağa fırladı. "Deniz!" diyerek yanıma gelmek üzere ayağa kalktı. Ne de olsa kapıyla masası arasında bir hayli mesafe vardı. O mesafeyi birkaç adımda alması saçlarının rengi kadar hayrete düşürmüştü beni. "Hoş geldin, nihayet yani!" diyerek yakaladığı yerden sarılıverdi. "Hoş bulduk Süveyda. Saçların seni ne kadar değiştirmiş," dedim. Bu konuda konuşmasam iyi ederdim. "Mersi şekerim," dedi. "Hangi rüzgâr attı seni buraya? Ben artık ümidimi kesmiştim." Birlikte masasına doğru ilerlemeye başladık. O yerine geçti, ben de masanın diğer tarafındaki tekli koltuklardan birine oturdum. "Ancak fırsat bulabildim. Hep aklımdaydı, ama iki araya bir dereye sıkıştırmak istemiyordum. Gerçi böyle haber vermeden geldim ama..." Binlerce kadeh aynı anda birbirine tokuşturulmuş gibi tiz bir ses yükseldi Süveyda'dan. Oda çınlıyordu çünkü Süveyda kahkaha atıyordu. "Ne haberi canım! Yabancı mıyız biz! En kötü ihtimalle yerimde olmam, ne yani!" dedi. "Ne içersin?" Süveyda bize birer orta Türk kahvesi söyledi. Yanında çifte kavrulmuş lokum da geldi. Belli ki Süveyda Vakfıkent ile birlikte oranın alışkanlıklarını da silmişti. Bana kendimle ilgili sorular sorarken aklından, bu konuda hiçbir pişmanlık duymadığı, hayatının

fırsatını yakaladığı ve sonuna kadar bunun tadını çıkardığı geçiyordu. Âdet yerini bulsun diye, önce Vakfıkent ve Nedim ile ilgili hal hatır minvalinde birkaç soru sordu. Ben de ev gezmesine gitmiş küçük kız edasıyla hepsine usturuplu yanıtlar verdim. Yarı gergin bir şekilde bu faslı atlattıktan sonra konu arka sokaklardan döne dolaşa Mihrican'ın bildirgesine ve meydanlardaki ev kadınlarına geldi. Mihrican'ın adı geçtikçe gözlerine öfkeden kan oturuyor, yangın başındaki kadınların bahsi geçince de yüzüne tatlı bir huzur çöküyordu. Süveyda'nın Mihrican'a duyduğu öfke, yıllarca bana beslediği her türlü karmaşık hissi silip süpürmüştü. Artık benimle ilgili aleni ya da gizli bir husumete mahal kalmamıştı. Siestada ölen Timur'u bile merak etmiyordu. O ölümün Timur'a ait olduğunun farkında değildi tabii. Yıllar evvel İstanbul'da tanıştığı, ilk bakışta hoşlanmadığı eski sevgilimin o günkü hikâyenin başkahramanı olduğunu kestirecek teferruata sahip değildi. Bana eskisi kadar ihtiyacı olmadığı her halinden belliydi. Süveyda Vakfıkent'i temelli terk etmişti. Karşısında ezebileceği, ama ondan hiç korkmayan yepyeni bir rakibi vardı. O gün gördüm ki bu, Süveyda'nın bütün heyecanını körüklüyordu. Mihrican gelmiş geçmiş en vahşi, en kanlı, en acımasız vampir, Süveyda da onun yılmaz avcısıydı. Süveyda'nın zihninin arkasındaki resmi görmüştüm. Mihrican tombul, kıvırcık saçlı, iri gözlüklü ve bıyıklı bir vampir; Süveyda da vücuduna yapışan daracık, siyah, deri bir kostüm içinde sarı kabarık saçlı, topuklu ayakkabılı, atletik bir vampir avcısıydı. Görüntü, Süveyda'nın elindeki tahta kazığı Mihrican'ın kalbinin olması gereken yere saplarken donup kalmıştı. Zihninin karanlık noktalarında dolaştığımı bildiği halde aklından geçenleri kontrol etmeye çalışmaması beni Süveyda ve yapabilecekleri konusunda son kez uyarmıştı. Sade bir törenle ayrıldım Süveyda'nın huzurundan. Aklımda, beni oraya götüren düşüncenin aynı vardı; Mihrican hakkında bir şeyler yapmalıydım.

Mihrican, bildirgeye kadar geçen son yirmi yılın her birini, birbirini izleyen günler halinde yaşamıştı. Hepsinin nizamı, intizamı aynıydı. Her gece ağzından alkol saçan kocasının yanına yatmış, çıkardığı o korkunç gürültü eşliğinde uyumaya çalışmıştı. Kaçta yatarsa yatsın her sabah 6'da uyanmıştı. Sabahlığını giymiş, ellerini yüzünü yıkamış, uzun uzun sümkürmüş, dişlerini fırçalamış ve saçlarını taramıştı. Bunların arasında en çok dişlerini fırçalamaya zaman ayırmıştı. Bu set her şeyiyle elli beş dakikasını alıyordu. Sabah 6'da uyanmasının nedeni bütün bunları sırasını bozmadan yapabilmekti. Evlenmeden önceki oyalı, dantelli -bazen de kanaviçeli- hayatından getirdiği tamı tamına o elli beş dakikaydı. Buradan sonra aileye feda edilmiş kısmı başlıyordu günün. Sırasıyla kocasını, "Artık genç kız oldu" dediği büyük kızını, sonra bir küçük kızını ve en ufakları olan oğlunu uyandırmıştı. Kızlarından pek bahsetmezdi, ama oğlu eksik olmazdı sohbetlerinde. Eşinin her sabah sektirmeden yediği kızarmış ekmeği, kızlardan birinin rafadan yumurtası, diğerinin de yağı ile tuzu çıksın diye suya konmuş beyaz peyniri ve oğlanın fındıkezmesi evin sakinleri haline gelmişti. Yıllar boyu hepsinden Mihrican sorumlu olmuştu. Kocasının muhterem validesinin ziyarete geldiği sabahlardan birinde Mihrican'ın sofraya, sevgili beyinin en sevdiği marka sucuk yerine başka marka sucuk çıkarması, bir de üzerine büyük kızının yumurtasını rafadan yerine kayısı yapması kap kacaklı bir tartışmaya sebep olmuştu evde. Mihrican söz hakkını çoktan kaybettiğini ancak o vakit fark edecek, ev yönetimine karşı isyan etme fikri aklına ilk o vakit düşecekti.

Büyü yapar gibi yemek yapardı Mihrican. Adamotu, mürver, çöp-i çini ya da filiskin olmadan sürmezdi elini tavaya, tencereye. O otlardan biriyle adamı ölümün eşiğine iter, öbürüyle ittiği yerden tutup çekerdi. Dernekte de ara sıra yemek günleri düzenler, aralarında hiçbir akrabalık ilişkisi bulunmayan kadın-

lar için pişirirdi. Mihrican'ın yarım yamalak kocasının muhterem validesi de oğullarını arsız kadınlardan koruyan annelerden müteşekkil bir hareketin kurucusuydu. İlhamını Mihrican'dan aldığı doğruydu. Kayınvalide Hanım'ın oğlu da en nihayetinde emin ellerde, kesintisiz ütü kokan bir evde büyümüş bir oğlan çocuğuydu. O da önünde pipisiyle dünyaya gelen çoğu insan canlısı gibi validesi tarafından yıllar boyu engelli muamelesi görmüştü. Bu sebepten küsuratlı kırk yılını bir kulaç ötesinde kaynamakta olan çaydanlıktan bir bardak çay çıkarmak, dolaptaki envai çeşit yemekten hayatta kalacak kadar yiyebilmek, hayatta ne yapacağını ne yapmayacağını bilmek için annesine ihtiyaç duyarak geçirmişti. Elinde annesinin yaprak sarmasının bizzat Mihrican'a hitaben yazılmış tarifiyle gelip, "Al oku da bir şeyler öğren!" dediği gün Mihrican'ın bu hayata son verdiği gün olmuştu. Sevgili eşinin kıymetlisinin -sayın validesinin- yaprak sarması tarifi Mihrican'ın evcil bir işçiyken, peşinden çok sayıda kadını sürükleyen bir lidere dönüşmesine ivme kazandırmıştı. Kayınvalide Hanım'ın kendi tabiriyle "evlatlarına düşkün erkek annelerini bir araya getiren" hareketi de hem üyeleri hem de icraatları açısından yabana atılır gibi değildi, fakat Mihrican'ın daha sonra kurduğu SKOKO'nun başarısına ulaşamamıştı.

Kayınvalide Hanım'ın Mihrican'ın sevgili kaynanası olduğu ve pek sevişmedikleri bilgisi Süveyda'nın eline, zavallı kadın hapishanedeyken geçmişti. Onu yok etmek için her şeyi yapabilecek iki kadının böyle bir durumda birleşmesi Mihrican için acıklı bir sonun pek uzakta olmadığına işaretti. Olup biten her şeye hâkim olsam da bu konuda bir öngörüm yoktu. Yapabileceğim en iyi şey Süveyda'dan önce Kayınvalide Hanım'a ulaşmaktı. Beni evinin kapısında karşılayan Kayınvalide Hanım tombul, yere yakın ve güler yüzlü bir kadındı. Onun içinde eli oklavalı bir kaynana olduğuna inanmak bir bakışla olacak iş değildi. Yanına devlet görevlisi olarak gitmiştim ve gelini Mihrican Hatun

Köse hakkında birkaç soru soracaktım. Kayınvalide Hanım beni dev bir divanın ve sayısız minderin olduğu soba kokulu küçük bir odaya aldı. Kendimi divana yerleştirmemle birlikte zayıfça, gençten bir kadın bana ve Kayınvalide Hanım'a çay getirdi. Kayınvalide Hanım küp şekerlerin olduğu kabı uzatıp, "Şeker alır mıydınız kızım?" diye sorana kadar, çocukluğumda gittiğimiz bayram ziyaretlerinin birinde, artık tanımadığım bir aile büyüğünün sabunla yıkanmış saç kokan oturma odasındaki geniş divanın üzerinde yatıyordum. Kayınvalide Hanım'ın sert, pürüzlü ve yüksek perdeli bir sesi vardı. Eli oklavalı değil, belki de pompalıydı. Ben Mihrican ile ilgili sorulara geçmeden evvel gençten kız şekerpare, revani, tulumba ve lokma gibi özrü kabahatinden beter tatlıları peş peşe getirmeye başladı. Ben Vakfıkentliydim. Keder, insanın kalbiyle beyni arasındaki yola ne yapıyorsa, şeker de benim hücrelerime aynısını yapıyordu. Tatlıların yapımında muhtemelen hatırı sayılır bir payı olan Kayınvalide Hanım Teyze'ye bunu anlatmak hiç kolay olmazdı. Susup hepsinden minik birer parça yemeyi daha akıllıca buldum. Bu arada o da bana Mihrican'ın ne kadar tembel, huysuz, geçimsiz, hasta, kocasına ve çocuklarına karşı kayıtsız, şişman, çirkin, beceriksiz, tasasız bir kadın olduğunu anlatıyordu. Bunları oğlu ile Mihrican arasında geçen hikâyelere bağlıyor, kendince somut dayanaklar sunuyor ve bu esnada oğlunun mağduriyetine vurgu yapıyordu. Oğlunun adını andığında -hemen hemen her seferinde- kulağımı esir alan yırtıcı sesi, ilk kez bir erkek tarafından dokunulmuş bir genç kız gibi titriyordu. Zavallı oğlunun hayatını karartan yıllarda vuku bulan trajik hikâyeleri kronolojik sırasına uygun biçimde dinliyordum. Mihrican hepsinde aynı kötü kadındı ve hayattaki tek gayesi Kayınvalide Hanım ile oğlunu birbirinden ayırmaktı. Oğlunun, rahmini terk etmesiyle ortaya çıkan ayrılık sendromunun üzerinden geçen ortalama kırk beş yıl Kayınvalide Hanım'ın bu ayrılığa alışmasına kâfi gelme-

mişti. Ne anlatırsa anlatsın zihninin gerisinde hep aynı şeyi söylüyordu: 'O kadın beni oğlumdan ayıramaz. Canını burnundan çıkaracağım onun!'

Sona yaklaşmıştık. Sıra, Mihrican'ın evi terk etmeyi kafaya koyduğu o güneşli güne gelmişti. Kayınvalide Hanım, Mihrican'ın o sabah kahvaltıyla ilgili görevlerini yerine getiremediğini söyledi. O sevimli kaynananın öfkeyle parlayan gözlerinden, ağlama orkestrasının pek yaylı çalgılarını harekete geçirmekte hızlı davranacağını anlamıştım. Bu mizanseni bir daha yakalayamayabilirdi. Mihrican, Kayınvalide Hanım'ın biricik velinimeti oğlunun ve ondan olma yavrularının yemeklerini yanlış yedirmişti. Kayınvalide Hanım önce ufak burun çekişleri, sonra iki dörtlük bir iç çekişle sahnedeydi. Eksik beşli bir haykırış eşliğinde gözyaşları da geldi. Ana rahminden sonraki hayatında anaya muhtaç olarak varlığını sürdüren oğul yanlış sucuk yüzünden yetersiz beslenmişti. Büyük torunun yumurtası fazla haşlandığından, ergenlik dönemini atlatması güçleşmişti. Mihrican o evde çok tehlikeli olmaya başlamıştı. Muhterem Kayınvalide'nin iç sesi Mihrican'ın artık bittiğini, kendisinin çok iyi gittiğini söylüyordu. Bu çok sesli misafir odası orkestrasında, yaylılar ve vurmalılar tüm güçleriyle çalışırken Kayınvalide Hanım dokuz sekizlik aksak ritimde sağ eliyle sağ dizine, sol ayağıyla da yere vuruyordu. Mihrican'ı eğitmek için her şeyi yaptığını, kendi huzurlu hayatından vazgeçip bir müddet oğlunun evine yerleşerek o kadını eğitmeye çalıştığını, ama hepsinin nafile olduğunu söyledikten sonra şık bir es yaptı. İşte orkestranın tüm çalgılarının zirve yaptığı andı! Eliyle dizine vurmaya bırakmış, topuğu ve burnuyla aksak ritme devam ediyor, "Ben nerede hata yaptım?" diye hıçkırıklar eşliğinde haykırıp asgarisi üç oktavlık çığlıklar atıyordu. Aynı anda içinden, 'Sen kimle aşık attın bunca yıl! Mezarına tüküreceğim,' diyordu. Rakipsiz Kayınvalide tüm çalgılarıyla ağlamaya devam ederken, sağ elini sol göğsünün içine atıp çıkardığı mendile süm-

kürmeye başladı. Avazının tükenmesine yakın, iç çekişlerin sıklığı ve yüksekliği artmıştı. Birdenbire duramazdı; hız kesmesi gerekiyordu. "Mahvetti oğlumun hayatını," diye mırıldanarak hızını düşürmeye başladı. Hemen onu izleyen, "Çocukları da perişan etti," kısmında tekrar hızlandı. Gözlerinde, halkını selamlamaya hazırlanan tek başına iktidar olmuş parti başkanı zaferi vardı. Mihrican'ın işinin bittiğini düşünüyordu. Bu, ona tanınmış en güzel fırsattı. Son cümlesinin "perişan etti" kısmını önce kreşendo olarak seslendirdikten sonra, dekreşendoyla bitirdi. Nihayetinde bütün enstrümanlar yerini sayıklama ve mırıldanmalara bıraktı. Söylediği şeyler birer cümle olarak anlaşılmasa da içlerinden "gâvur, elkızı, adı batasıca" sesleri ayırt ediliyordu. Dünyanın selameti için Kayınvalide Hanım'la bir anlaşma yapmalıydım perde kapanmadan...

Bu noktada Kayınvalide Hanım Teyze'nin güvenini kazanmam en önemlisiydi. Mihrican'ın onun gibi bir kayınvalidesi, aman pek şeker bir kocası olduğu için ne şanslı olduğunu, ama bunun kıymetini bilmediğini, bir anneyle oğlunun arasına kimsenin giremeyeceğini, hapiste layığını bulacağını, bütün o fesat duygularının sonunda kendisini vurduğunu söyledim. Kayınvalide Hanım Teyze bana bayılmıştı. Görevin bu kısmını uzatsaydım, Kayınvalide Hanım Teyze beni oğlunun yeni karısı, çocuklarının da anası tayin edecekti. Bu bahsi daha fazla uzatmamak için sohbetimizi tatlılar konusuna getirdim. "Kayınvalide Hanım kusura bakmayın, sormadan edemeyeceğim, aklıma takıldı," dedim. Heyecan içinde gözlerini açıp bana baktı. "Gizli değilse bu tatlıların tariflerini alabilir miyim? Gerçi benim elimden gelmez bu işler ama..." diyerek tatlıları vesilesiyle onu övmeye devam etmiş, ama aşçılık konusundaki beceriksizliğimi dile getirerek hayalindeki gelin imajından sıyrılmayı başarmış olacaktım. Oğlunu, Mihrican'ı, torunu torbayı bir kalemde silip tatlı tarifleri ve geleneksel mutfak sırlarımız üzerine hoş bir sohbete daldık.

Artık ona Kayınvalide Hanım Teyze diyebilirdim. "Kayınvalide Hanım Teyze, ben buraya geldiğimde önemli bir görevi yerine getirmem gerekiyordu, ama benim size kanım kaynadı. Sizden saklayamayacağım galiba..." dedim. Tatlının şerbetinden yırtıcı bir hayvanın ıslak dişleri, aç gözleriyle sıyrıldı Sevimli Kayınvalide. "De kızım tabii. Benim de sana kanım kaynadı ne yalan söyleyeyim... De bakalım, neyi saklayamayacakmışın." İki eli dizlerinde pürdikkat bakıyordu yüzüme. Şimdi söyleyeceklerimin ikimiz arasında kalması şart. Eğer duyulursa ben işimden olurum teyzecim," dedim tereddütle. O yaşlı kadının güdük gövdesinde, üzerinde öldürdüğü hayvanların derilerinden yapılmış bir giysi olan kanlı bir savaşçı yaşıyordu. Dünyanın buna ihtiyacı olmadığını, ben de sizin kadar biliyordum. "Benden söz çıkmaz kızım. Sen merak etme. Senin ekmek paranla oynamaz Kayınvalide Teyzen," dedi. Heyecanını bedeninde zapt etmekte zorlanıyordu. İçinde ufak bir çocuk taklalar atıyordu. "Bu bilgi Mihrican'ı kıstırmamız açısından çok önemli. Size güvenebilirim, öyle değil mi?" dedim. Uzatmadan emelime ulaşamazdım. Oturduğu yerden doğrulup kendini yeniden yerleştirdi. "Tabii kızım. Bu kadar şeyi boşuna mı anlattım ben sana? Hadi söyle bakalım..." dedi. En az on yaş gençleşmişti. "Şimdiii... Hiçbir şey göründüğü gibi değil Kayınvalide Hanım Teyzecim. Ben size kendimi çok yakın hissettim birden. Ondan anlatıyorum bunları. Ne olur aramızda kalsın! Başım belaya girer. Aman teyzecim!" dedim. Onun elimi tutması ve "Çekinme evladım, devam et," demesiyle bıraktım kendimi. "Selülite Karşı Olanlar diye bir dernek var ya... Süveyda diye biri var hani başında, bu Mihrican'ın rakibi hani..." dedim temkinli. "Bilmem mi kızım!" dedi. "Biz onun aslında Mihrican ile işbirliği içinde olduğunu öğrendik. Meğer birlikte kurmuşlar teyzecim bunlar dernekleri..." dememle "Demeee!" diye haykırıverdi. Kayınvalide Hanım Teyze. Sağ el sağ dizde, "vah vah" eşliğinde iki dörtlük

bir ritimdeydi yine... "Görüyor musun rezilleri! İşte ikiyüzlü olduğunu söylemiştim ben oğluma, ama dinlemedi ki beni! Benim oğlumda salaklık, benim oğlumda! Neler getirecek bu kadın daha başımıza, vah vaaah!" Mihrican'ın foyası ortaya çıktı diye keyif içindeydi. "Ne zaman atacaksınız hepsini içeri?" dedi. "Siz merak etmeyin, biz zamanını biliyoruz Kayınvalide Hanım Teyze. Bunları söylemem doğru değil gerçi ama... Siz yabancı değilsiniz. Niyetimiz Mihrican'ı suç ortaklarıyla birlikte yakalamak," dedim. O sırada Kayınvalide Hanım Teyze, Mihrican'ı lokma kızarttığı yağ ile yok etmeyi hayal ediyordu. Devam etmeliydim. "Selülite Karşı Olanların size gelip Mihrican'a karşı birleşme teklif etmeyi planladıklarını öğrendik. Siz Mihrican'a karşı çalıştığınızı düşünürken onun adına çalışıyor olacaksınız. Hedefleri, suç teşkil eden işlerini size gördürüp bunları üstünüze yıkmak," dedim ve Kayınvalide Hanım bedeninin alt kısımlarında olgunlaşıp gırtlağından çıkan o alto çığlıkla beni kucaklayıp hızla 360 derece döndürdükten sonra yere fırlattı. "Bak sen şu fitneciyeee! Boyu devrilesice! Biliyordum böyle işler peşinde olduğunu ben o kepazenin! Görüyor musun haini!" dedi. Oğlunun Anası Hanım Teyze glisemik indeksi yüksek bir zafer içindeydi. Kendisine tuzak kurulmasına kızmıştı kızmasına, ama aynı sebepten gururu da okşanmıştı. "Bizim yapmamız gereken sizinle bağlantı halinde olmak. Selülite Karşı Olanlardan biri sizinle görüşmeye geldiğinde ona hiçbir şey belli etmeden teklifini dinleyip bana bildirmeniz çok önemli. Aman teyzecim, bir şey belli etmeyin! Yoksa bildiğinizi anlar; o da Mihrican'ın işine yarar. Dikkatli olun e mi?" dedim. Kartım kalmamış diyip çantamdan çıkardığım bir kâğıt parçasına telefonumu yazıp gururla ona verdim. Samimiyetime inanıyor ve bu savaşta yalnız olmadığını düşünüyordu. "Sen hiç merak etme kızım. Bu işi oldu bil. O Mihrican'ı da ona yardım edeni de yok bil sen evladım," dedi. Bu sefer içi dışı birdi.

Gönlümde Muhterem Kayınvalide'yi etkisiz hale getirmiş olmanın huzuru, elimde bir deste bol şerbetli tatlı tarifi, ağzımda bir parça saman çöpüyle ayrıldım evden. Aklımda nihavent makamında bir şarkı... Güneşin battığı yerden, ufuk çizgisine doğru yol alabilirdim artık.

17
Kelebek

Giydiklerinden kurtulmaya çalışırken ölüm tehlikesi geçiren ne kadar kadın varsa, o giysilerden çok, onları temiz tutmak için kullandıkları aletlerden nefret ettiklerini ziyadesiyle görmüş bulunuyordum. Elimi sürdüğüm herhangi bir şeyin varlığını memnuniyetle sürdürmesinin imkânsız olduğuna, Mihrican denen irikıyım kadın televizyondan tüm ev kadınlarına çağrı yaptıktan sonra emin oldum. Bir gün içinde elimizdeki kadınların büyük bir kısmını önce ekrandaki o kelli felli kadına, sonra da Süveyda'ya kaptırıp soyunurken ölüm tehlikesi geçiren adamlara dönüşmüştük. Derneğin tombul teyzelerini, yeni evlilerini ve ev kızlarını kime nasıl kaptırdığımızı son dakikalı televizyon haberlerinde, üstelik canlı olarak izlemiştim. Dünyadaki herkese en fazla üç derece uzaklıkta olan bu kadınlar örgütlenmiş, dans edip şarkılar söyleyerek, ara sıra da ağlayarak evlerindeki alet edevatları yakıyorlardı. İçlerinden birilerini kurban etmeye başlamadan önce kanal değiştirmek suretiyle onlardan kurtulmaya çalışmış, ancak bunun çare olmadığını görmüştüm. Televizyonu kapatmamla binamız daha sakin, huzurlu bir ortama dönüşmemişti; kendi içimde de olsa barışı sağlamayı başaramamıştım. İstanbul'dan ve pek de uzağında olmayan Vakfıkent'ten de vazgeçip dünyadan kaçmam gerektiğine dair türlü mesajlar

alıyordum almasına, fakat kendime uygun bir gezegen... Buna ne halim ne de vaktim yeterdi.

Kötü zamanların adamı, fırsat avcısı sayın dostum Fırsat, her koşulda Koray'ı suçlamak için can atıyordu. Bir anda testosteron yüklü bir kalabalığa dönüşmemiz, Koray gibi genç bir günah keçisinin omuzlarına yüklenecek türden bir gelişme değildi, ama bu şartlar altında Koray'ın bu felaketten nasibini alması engellenemezdi. Artık o ikisi arasında olup bitenlere müdahale etmem gerektiğinin farkındaydım, ama her şeyi bırakıp gitme hissim, fazlaca tuzlu fıstık yememi bekleyen sivilcelerim gibi oracıkta durmuş, çıkmak için fırsat kolluyorlardı. Belki de pembe hakkında yeniden düşünmeliydim; şanslı bir adam olduğuma inanmak için direnmeliydim.

Ben kendi kederimden, dernekten ayrılan teyzelerden, az parayla her şeyi döndürme derdinden divane olduğum sıra, herkesin bana bir şeyler sorup hiçbirinin cevabını dinlemediği anlardan birinde, iki kişi arasındaki garip diyalog sayesinde Sayın Dostum'un kuyumu usulca kazmakta olduğuna aydım bir hamlede. "Fırsat haklı tabii ya! Baksana bu adamın umuru değil dernek mernek... Öylesine geliyor gidiyor," dediğini duymuştum üyelerden birinin. "Timur hikâye yaa! İş çıkmaz ondan. Ben Fırsat'tan önce dedim ama... Sakalımız yok ya dostum, ondan... Bırakacağım senin için. Biraz sözümüz geçsin," diye eklenmişti bir başkası lafın üzerine. Fırsat düşündüğümden daha kurnaz bir adamdı. Aslında ben sandığımdan kolay kandırılabilen bir adamdım. Entrikalardan anlamazdım. Çocukluğunda arkadaşları ağaca çıkarken ben aşağıdan onlara bakan, attıkları meyveleri toplayandım. Biraz büyüyünce kavgalarda dayak yiyen olmaya başlamıştım. Hayatımın bu safhasında entrikalara kurban gitmem şaşılacak bir şey olmazdı... Olmazdı değil mi? Ataletini belki de küçük hesaplarına bağlamamız gereken Sayın

Dostum, Koray'ın kuyusuyla meşgul olduğunu düşünmemi sağladığı sıra benimkine odaklanmıştı. Dernekteki herkesin gözünde daha önce görmediğim bir şey vardı. Her biriyle en az bir ortak noktam bulunan bu insanlar (ki aslında yoktular) kaynağını bir türlü tespit edemediğim bir şüpheyle yaklaşmaya başlamışlardı bana. Bunun altından Fırsat'ın çıkacağını biliyordum, ama onunla mücadele etmektense bu trajikomik kovalamacadaki yeni durağıma doğru yola çıkmayı daha uygun buluyordum. Hayatımda girmediğim onca onurlu mücadele varken onun küçük oyunlarını bozmak, kaçırdığım onca fırsata yapılmış büyük bir ihanet olurdu. Dünyamdaki onca belaya rağmen Deniz'i düşündüğümde hepsinden saklandığım küçücük bir yerim vardı, baharın başında asılı kalmış, tümüyle çiçek açmış, benden başka kimsenin göremeyeceği güzellikte, harikulade... Orayı dünyanın geri kalanından saklamayı başarmıştım ve böyle kalmasını istiyordum. Deniz'e duyduğum öfke diniyordu ya da ona öfkeli olduğum yalanını söylemekten vazgeçmiştim sadece.

Fırsat'ın izini sürme görevini Koray'a verip bir süre dernekten uzak kalacağımı açıkladım. Vakfıkent'in kaldıysa tadını çıkarmak ve Deniz ile karşılaşmak istiyordum. Sürekli hayalini kurduğum şeyin kendisini görmenin bir hazza dokunmak olduğunu biliyordum. Bu, hem hayalin hem gerçeğin üstüydü ve en güzel tarafı da mümkündü... Böyle bir kararın beni dernekten bir daha dönmemek üzere uzaklaştırabileceğinin farkındaydım. İki seçeneğim vardı; gitmek ya da Fırsat'ın attığı çamurları üzerimden temizleyip benim aslında onun ima ettiği gibi birisi olmadığım konusunda herkesi ikna etmek. İkincisi bana göre değildi. Fırsat'ın en iyi olduğu konu buydu. Sayın enerji fukarası dostum vaktinin büyük bir kısmını bu tür konulara harcıyor, cüzi miktarda nefes tüketimiyle her işini görüyordu. Yıllarını, karısı çalışırken evde oturup komşularıyla dedikodu yaparak geçirmiş olması hasebiyle benden idmanlıydı. Kazağımı Koray'a bırak-

tım. Her günkü gibi çıktım dernekten. Bir süre İstanbul'a dönmemeye kararlıydım. Dünyanın en bağımsız noktasında, dört yanı sevgili denizle çevrili bir kara parçasında olsam da çıkmaz bir sokaktaydım. Yanı başında ufak bir çiftlik bulunan evimin az daha ilerisi yoktu. Sokak, çiftliğin bittiği yerde bitiyordu. Bir şeylerin sonunu görmek beni her defasında hüzünlendiriyordu. Çıkılmaz bir sokağın en iyi yanı karşılaşılan her yüzün tanıdık olmasıydı. O sokaktaki bütün gözler bana ilk seferki kadar yabancıydı. Adayı tarçın kokusu sarmıştı. Bu, İstanbul'da olsa çocuklukları boyunca annelerinin (şanslılarsa anneannelerinin de) yaptığı kurabiyeleri yemiş olanlarda tatlı bir saadete, belki de rehavete sebebiyet verebilirdi. Neyse ki Vakfıkent'teki tarçın kokusunun çağrıştıracağı son şey kurabiyeydi. Yıllarca içinde yaşadığım o karanlık kalabalıktan sonra, benim tuhaflığımın olağan karşılandığı bir adada bulunduğum için kendimi şanslı sayabilirdim. Kederden öleceksem eğer bunu, bir nebze benzerlerim arasında yapabilecektim.

Tarçın kokusunun yenen etlerden, içilen şaraplardan gelmesine büyük bir hızla alışmıştım. Gündelik ihtiyaçlarımı belirli saatlerde gidermeye başladığımı fark eder etmez hayatımın ondan sonrasında neler yapacağımı düşünmeye odaklandım. Kendimi bu konuda fazla hırpalamamıştım. Bir süre olup biten her şeyi Vakfıkent'ten izlemeye kararlıydım. Bu kararı verirken ne düşündüğümü tam olarak anımsayamıyordum, ama büyük olasılıkla toplumsal menfaatleri esas almıştım. Hatta bu konuda kendime güvenim sonsuzdu. Bir bildiğim olmalıydı... O bildiğimin ne olduğunu yeniden keşfetmeye kalkmak zaman kaybıydı. Hemen ertesi gün düzen aldım ve günlerim birbirini izlemeye başladı. İşinin ehli, tam zamanlı, titiz ve alabildiğine gönüllü bir medya analizcisi olup çıkmıştım. Hiç zorlanmamıştım. Sabah yediye doğru iş başı yapıyor, günün tüm haberlerini, haber programlarını takip ediyor, hemen hemen tüm gazetelerdeki köşe yazıla-

rını okuyor, manşetleri karşılaştırıyordum. En yorucusu da buradaki gazetelerin manşetleriyle dünyanın farklı noktalarında çıkan gazetelerin manşetlerini karşılaştırmaktı. Kalbim daha az hırpalanmış olsaydı, bu aktiviteyi yıllar boyu sürdürebilirdim. Sihirli dernek sayesinde vücudumda rezerve ettiğim alkolün tümünü atmış değildim henüz. Alkolün bütünüyle damarlarımı terk etmesiyle o yarı masalsı, bulanık dünyamdan kopunca, Timur'a dayanabileceğimi sanmıyordum. Lakin heyhat! Ona her geçen gün yaklaştığımı hissediyordum.

Medyadaki görevime alışmaya başladığım sıra kendi kurduğum dernekten gıyabımda kovulmuştum. Akabinde kendi rızamla resmi ilişkimi kestim. Vakfıkent'in çıkmaz bir sokağındaki evimden takip ettiğim kadarıyla önce Fırsat, sonra da Fırsat-Koray işbirliğiyle yürütülen biricik derneğimde emarem kalmamıştı. Ne oradan atılmış olmama ne de Fırsat ile Koray'ın işbirliği yapmasına şaşırmıştım. Kendi kurduğum dernekten atılmam dünyanın dönmesine engel olamamıştı. Varlıklarını gazetelerden tespit etmiş bulunduğum hedonistler ise görülmedik yollar izliyordu. O sıra Vakfıkent'te bulunmasaydım eğer, çoktan onlara katılmış olurdum. Bu insanlar, ellerinde hasırdan sepetlerle kiraz dağıtıyor; sokaklarda kimi köşelere kaz tüyünden derin minderler dizerek hedonist noktalar adını veriyor; bu noktalarda bira ile içinde sos olarak ev yapımı hardalın kullanıldığı sosisli, şarap ile peynir, çilek ile çikolata, likör ile süt gibi ikililerle duyuları fazlasına hazırlıyorlar, hazları kamçılıyorlardı. Hepimizden Batılılardı. Akla yatkınlardı. Ben, Doğu ile Batı arasında çarmıha gerilmiş bir kalabalıktan yeni çıkmıştım. Uyum sorunum vardı. Girdiğim her kaba sığıyordum. Kimseye sıkıntı vermiyordum. Olup bitene karşı soğukkanlılığımı koruyordum. Beni zapt etmeye çalışana sağduyulu yaklaşıyordum. Belirgin bir üslubum yoktu. Geldiği gibi almaya devam ediyordum. Tanıdığım herkesten çok kendimi kandırıyordum.

Hedonist noktaların çoğalmasıyla aralarında bazılarını koyu renkli tüllerle kapatıp insan kafası büyüklüğünde kırmızı noktalarla işaretlediler. Adına hedonist sevişme çadırı dediler. Kırmızı bir noktanın halen erotik çağrışımlar yapabiliyor olmasını garipsemiştim. Bana gösterilecek her çadırda bir hazza karışmaya razıydım. Başta çadırları üçe böldüler. İlkinde yalnızca bir yer yatağı, biraz su ve tropikal meyve vardı (Bu, benim için uygundu). Diğerinde dev ekran, bolca erotik kanallı bir televizyon (ki henüz buna ihtiyaç duymuyordum); sonuncusunda ise kostümler ve seks oyuncakları bulunuyordu (Bunu abartılı buluyordum). Bu çadırlar üyeler için ücretsizdi. Beni Vakfıkent'te tutan seksten daha mühim bir şeydi (Böyle düşünmemde vücudumdaki alkol oranının payı görmezden gelinemezdi). Hedonistler, bu üç çadırın içeriğinin birleşeceği ve saat başı kiralanacak büyük çadırlar üzerinde çalışıyordu. Her geçen gün bu kırmızı noktalı zevk merkezlerinin sayıları artıyordu. Benimle aynı dili konuşan kentli kalabalıklar acı içinde sevişmek için buralarda kuyruğa giriyordu. Hedonistlerin salgına çözüm olabileceğine dair inancım yok denemezdi. İnsanoğlu varlığını sürdürmek için ilk günkü heyecanını taşıyordu. Günün birinde bütün bu olanları bir romanda anlatmayı çok isterdim.

Bizi kedere sürükleyen her şeyi yapmaya, yaşamaya devam ediyor ve mucizevi bir şekilde ondan kurtulmaya ümit ediyorduk. Bunun çok yiyerek zayıflama arzusundan farkı yoktu. Şuurlarımızın ve algılarımızın dışında yaşıyorduk. Alkolün etkisinden kurtulur kurtulmaz medyada kimsenin farkında olmadığı görevime son verecektim. Olup bitenler ayıkken katlanabileceğim türden değildi. Vakfıkent'ten çıkmadığım bu süre Varlık ile denize açılmak, balık tutmak ve anasonun damarlarımda dans edişine tanık olmak için muazzam bir zamandı. Fakat bunların birini bile yapamadım. Kendimi Varlık ile görüşebilecek kadar iyi hissetmedim hiç. İçini eski gazete kâğıtlarıyla doldurduğum

haz dolu günlerim sona ermişti. Betondan gerçeklerin üzerine düşüşüm hızlı ve acı vericiydi. Ağzımdan yere saçılan kan, kelebek motifini anımsatıyordu. Elindeki bir günü mutlulukla geçirme telaşına kapılmış, bitkin ve biraz da ürkek bir kelebek... Burada da hafta içinin hafta sonundan uzun olduğunu bilmek; beni karşılayan konfetilerin parti bittikten sonra bir yığın çöp olduğunu görmek; âşıkların, mavi meyhanenin vefakâr kavağının sırtına isimlerini kazımalarını izlemek, Varlık'ın karaya daha az ayak bastığını duymak; Deniz ile bir türlü karşılaşamamak ne bana ne de Vakfıkent sakinlerine iyi geliyordu. Vakfıkent, kederden korunmak için güvenilir bir yer olmaktan galiba uzaklaşıyordu.

18
Bir Bahçe, Güneşli

Timur'un kendisinden sıkılmasını tamamıyla haklı buluyordum. Ondan uzaklaştıkça bunu daha iyi anlıyordum. İçindeki her sese kulak veren bir adamın başka ne hissetmesi beklenebilirdi? Tabiatıyla aşk, kendini her şeyin üzerinde görme eğilimindeydi, fakat bunları söylememin sebebi Timur'dan başka bir adama âşık olmam değildi. Benim iç sesim -muhtemelen- Timur'unki kadar tahsilli değildi.

Dünyaya geri dönecek olursak... Mihrican nihayet parmaklıkların öbür yanına geçmişti. Sandığımızdan daha kısa zamanda salıverilmişti. Bunun muhtemel sebebi, Mihrican'ın sokağa döktüğü kadınların Süveyda tarafından toplanmış olmasıydı. Denizde dinamitleri patlatan Mihrican olmuştu, ama balıkların düştüğü ağın üzerinde Süveyda'nın amblemi vardı. Geniş göğsünün taşıdığı tombul memelerinin üzerinde muhakkak kurabiye kırıntısı bulunan, yaşamını evin içinde geçiren her kadına bir kapı

mesafesinde olan vanilya kokulu anarşistin içeride kaldığı süre, Süveyda'nın icraatları ve önümüzdeki on yılda yapmayı planladıkları hakkında gerekli malumata sahip olması için yeterli olmuştu. Mihrican, öfkesinin karekökünü almış, kıçından alevler saçarak her şeyi tuzla buz etmeye hazırlanıyordu. Dünyanın, bu birbirinden süper iki güç arasındaki savaşa hazır olduğunu sanmıyordum. Artık hayatını zevk ü sefa içinde geçirenler de, çile bağımlısı haline gelenler de yeni çıkan Hedonist harekete katılmak için can atıyordu. Hedonistler elmaşekerleri, meyve şarapları, çikolatalar, prezervatifler dağıtıyor; herkesi zevk çadırlarına davet ediyordu. Henüz anlamadığım bir sebepten zaman, kutlama zamanıydı... O sıra her tür birleşmeye hazır insan topluluklarına Hedonistler'den daha makul bir grubun varlığından söz edilemezdi. Timur'un başlattığı hareketten elbette haberdardım. Onun herhangi bir şeyin başını çekiyor olmasına şaşırmadığımı söyleyemezdim ama bu konuda istikrar gösteremeyeceğine dair inancımı kaybetmiş değildim. Yine de Timur'u boğazlı bir kazakla hiç görmemiştim. Kendimi, dünyanın sonunu rapor etme görevine odaklanmış yalnız ve âşık bir kadın olarak görmeme ramak kala Varlık ile edilecek bir sohbetin ayaklarımı biraz olsun yerden kesmemi sağlayabileceğini anımsadım. Günün geri kalan işlerini mesaimin bir kısmını paylaştığım arkadaşlarıma bölüştürüp İstanbul'daki kurtarılmış yegâne bölgeye, kederin adımını atamadığı Güneşli Bahçe Sokak'a gittim. Vakfıkent burada olan ne varsa hepsini taklit etmiş, hatalarından arındırmış, sonra da güzellikler eklediği halde böyle bir balık pazarı kuramamıştı. Bir gün Vakfıkent yok olursa eğer, sebebi bu olabilirdi.

Sakalı kirli, yaşı da belli ki yirmili olan balıkçının biri, "Ne vereyim abla? Tekirler çok taze," diyene kadar ne alacağımı bilemedim. "Öyle diyorsan öyledir," dedim ve yarım kilo tekirle bir dilim de lakerda istedim. Dünyanın kalbinin attığı yerdeydim. Gerçek bir kalabalığın makul bir noktasında... Çevrem birbirine

denk seslerle sarılıydı. Annesinin elinde ağlayarak ilerleyen bir oğlan çocuğuyla başladı. "Beyefendi buyurun, beyefendi buyurun," diye önünden geçenleri çağıran bir balıkçı, "Ne kadar olsun?" diye soran bir manav, "Üç çifti beş lira," diye seslenen bir manav daha... "Geeel, geeel, en tazesi burdaaa!" diyenin arkasından "Palamut var, canlı canlı dört lira..." Bileğinde nazar boncuğu, pazar esnafından olan kaz Rodi'yi göremedim. Öldüğünü sonradan öğrenecektim. Bu pazarın gerçekliği şaşırtıyordu beni. Bu da İstanbul'da yabancı olduğumu hatırlatıyordu bana. Balıklar hazırdı, lakerda da... Ben de eve gitmeye hazırdım.

Lakerda, istese tek başına koca bir adamı alkole bulamaya yeterdi. Tekir ondan daha tehlikeliydi. Rakı nevi şahsına münhasırdı. Kırmızı soğan beni bir caminin minaresine yaklaştırmıştı. Yine de ortasında kayık bir salata tabağı olan bir sofraya tek başına oturmaktan daha acıklı ne olabilirdi? Ertesi güne yine aynı saatte, yine aynı saatle, bir önceki, ondan önceki, ondan da önceki dijital sesle uyandım. İşe gitmeden önce haberlere göz atmalıydım. Mesaime bir gece ara vermiştim ve dünyanın iki ucu birbirine yapışmıştı. Televizyonu açtım. Dikkatimi bir haber bülteni bulmaya vermeden önce, telefonumdan gazete manşetlerine göz attım. Hedonistler hakkındaki haberler bir gün öncesinden farklı bir güne uyandığımı düşündürmüştü. Yeni birisi olamayacak kadar yorgundum. Zaten buna vaktim de yoktu. Neredeyse bütün dünya insanları, başladıkları biçimde birleşmeye devam ediyordu. Herkes kendisine göre bir hareket içindeydi. Yemeklerinde Zeytinyağından Başka Yağ Kullanmayanlar, Evinde Hayvan Besleyenler ve Ondan Ölesiye Korkanlar, Günde Yirmiden Fazla Şifre Kullananlar ve Hepsini Ezberinde Tutanlar... Dünyada bir yakını, bir benzeri, bir eşi, tamamlanma noktası olmayan hiç kimse kalmayana dek bu böyle devam edecekti. Eninde sonunda hepimiz ölecektik (Bunları bana Timur'un söylettiğini fark ediyordum. Onun içindeki sesin, evrende dönüp dolaşıp bana

çarptığını biliyordum. Onu susturmanın bir yolunu arıyordum). Televizyonumdan sarkan spikerin sesi, parantezin içinde de dışında da etkili olacaktı. "Bu yıl ilki düzenlenen Hedonizm şenlikleri olaylı sona erdi. Baharın gelişini kutlamak üzere İstanbul'un dört bir yanında kutlanan Hedonizm şenlikleri Moda'da tehlike ve paniğe yol açtı. Moda Burnu sakinlerinden emekli banka müdiresi Emel Dalgakıran, Hedonizm şenliklerine evinin balkonundan kiraz yiyerek katıldığına pişman olduğunu söylüyor. Arkadaşımız Cemal Teksıra'nın yaptığı haberi izliyoruz." Arkadaşımız Cemal'i ve Moda Burnu'nu görmeyi umarak önümdeki gazete yığınından kopup televizyona dönmem fayda etmedi. Ne Emel Hanım ne de Cemal gerçekti. Yine de haber Cemal'in sunumuyla devam etti. "Moda Burnu, Hedonist kutlamalara ne yazık ki kötü bir başlangıç yaptı. Son kiraz çekirdeğini de balkonundaki hokkaya tüküren Emel Hanım'ın hokkasının sendeleyerek aşağıya düşmesi, genç bir çiftin yaralanmasına sebep oldu. Kirazların bu mevsim geç çıktığını ve hâlâ tatsız olduğunu belirten Emel Hanım bu talihsiz olayda kendisinin bir hatası olmadığını söylüyor. 'Her bahar başı bizim balkonun aşağısındaki incir ağacının altında gençler öpüşür. Bir daha buraya çekirdek hokkası koymayacağım. Balkonumun bu köşesi gençlerin olsun,' açıklamasında bulunan Emel Hanım gençlere bir kasa kiraz armağan etmek istediğini de belirtiyor. Başlarına hokka düşen ve kimliklerini açıklamaya çekinen gençlerin sağlık durumlarının iyi olduğu bildirildi. Uzmanlar ayçekirdeği kabuğu için tasarlanmış olan hokkalarının kiraz çekirdeklerini taşıyamadığını belirterek daha sağlam hokkalar kullanılması yönünde açıklamada bulundu. Hedonizm şenliklerinin önümüzdeki yıllarda avluya bakan balkonların güneşli köşelerinde, kiraz ağaçlarının altında, çimenliklerde, deniz kıyısı ve havuz başlarında kutlanması için çalışmalar yapılıyor. Bu yıl yalnızca balkonların güneş düşen

köşelerinden, yılın son kirazlarını yiyerek baharı kutlayan çevre sakinlerinin zevkten uyuyakaldığı bildirildi..."

Yaşlıca bir kadın, bir ağaç, biraz kiraz, bir hokka ve genç bir çiftin konu olduğu haber, bahsi geçen bileşenlerin iştirak etmediği Kadıköy sokaklarından aktarılmıştı. Haberin kahramanları yerine, Kadıköy'deki Beşiktaş İskelesi'nin önünden karşıya geçenleri, Bahariye'de eski Süreyya Sineması'na doğru yürüyenleri, muhtemel bir pazar sabahı Moda Çay Bahçesinden alınan görüntüleri -plastik masaların ortasına, ağzı kıvrılarak iyice açılmış torbaların içinde gelişigüzel bölünmüş poğaçalar, simitleri ve yine gelişigüzel dizilmiş çay bardakları, okunmuş gazeteleri- seyretmiştik. Sizce Hedonist hareket engellenmeli miydi? İyi niyetimin hayal kırıklığına; hassasiyetimin de öfkeye dönüştüğünü hissediyordum. Timur'u bir kez görmek bile yaramamıştı bana. Onun kederi öldüren türden değildi. Onunki uykusuz, kararsız ve huzursuz geçen bir ömrün müsebbibiydi. Peşinden ayrılmaya da niyetli değildi. Kötü bir sevgili gibiydi. Hem ona eşlik ediyor hem de hayatını zindana çeviriyordu. Kendime haddinden fazla zaman ayırdığımın farkındaydım. Bir an evvel işimin başına dönmem, hepimiz için iyi olacaktı. Beni uzun süre idare etmesini umduğum, enerjimi harcamak için can atan kadınlarla doluydum. Mümkün olsa bizler için uyku hadisesini ortadan kaldırırdım. Karşımdaki televizyondan gördüğüm hayata dönmeme birkaç saat vardı. Günümü Kelebekler'le geçirecek olmanın tedirginliğini taşıyordum. Tonlarca kadın arasında gidip geliyordum. Kendimi bir başkasıyla karıştırmamak için çaba sarf ediyordum. O gün dağılmış hissetmemi –yirmi dört saatliğine- mazur görüyordum. İnsan olduğumu aklımdan çıkarmıyordum. Dünya ise kusmadan önceki son turunu dönüyordu; bunu hissediyordum... Benim geldiğim Vakfıkent, içindeki her şeyle beraber hızla evrenin dibine çöküyordu. Zaman aleyhimize işliyordu. Ben, Deniz

olarak bütün benliğimle insanlığa, güzel günlere, hayata, geleceğe, dünyaya inanıyordum. Başka çarem yoktu.

19
Işıklı Bir Koridor

Deniz ile ilgili tedavimin sonlarına geldiğimi düşündüğüm sırada onun başka bir adamla aşka düştüğü geldi kulağıma. "Aşka düşmek" tabiri, insanın o halini tarif etmek için biçilmiş kaftandı. Ludwig'in, bu muazzam bilgideki katkısından söz etmeden geçemezdim. Dostum Ludwig'in her sabah aynı saatte, düzenli olarak yaptığı yürüyüşlerinden sonra canı elma çekerdi; her sabah, düzenli olarak, dakikası dakikasına... Evde elma kalmadıysa, dönüş yolunda elma almayı unutması da yürüyüşleri kadar dakikti. Sonra o elmaları almak bana düşerdi. (*Deniz'in aşka düştüğü gibi...*) İtiraz edemezdim. Etmeye kalksam, "Sen de ara sıra güneş görsen fena mı olur?" derdi muhakkak. İşte o gün Ludwig elmayı kendisi almış olsaydı ya da evde bir tanecik de olsa elma bulunsaydı... (İçimde benzer olasılıkları sıralamak için bekleyen, zaptı zor bir heves vardı) O zaman manava gitmeyecektim ve aşk siestası denen (ne olduğunu ilk fırsatta merak edeceğim) şeyden önce meyve almaya geldiklerini bütün mahalleye ilan eden kadınların Deniz'in aşk hayatını konuştuklarına şahit olmayacaktım. Hayat bu kadar acımasız olabiliyordu. Bir elma ne çok şeyi değiştirmişti! "Şu siestalara gelmeyen psikolog var ya, Deniz! Hani Varlık ile dolaşır hep. Hani sevgilisi ölmüş, yazık! İşte oymuş o!" demeseydi kadın... O zaman ben de dinlemek zorunda kalmayacaktım aralarında konuştuklarını. Deniz'in eski bir sevgilisinin öldüğünü de onlardan duymuştum. Bu, muhtemelen benden sonra olmuştu. Bu

fırsatı kaçırmış olmayı biraz olsun içerledim. "Hani Nedim Bey'in gözde psikoloğu deniyor ya, o işte!" dedi. Hangi Deniz'den bahsedildiğini anlamıştım. Üstelemesine gerek yoktu. "Eee ne olmuş ona?" demeseydi öbürü. Biraz bekleseydi ya da ne bileyim kayıtsız kalsaydı ya... Hem ona neydi? "Bu İstanbul'daki derneklerden birinin başındakiyle berabermiş ayol. Hani var ya şu çiçekler mi böcekler mi ne? Hani şiir okuyorlar, sanatçılar falan... O işte, bildin mi?" Ben bilmiştim. Kelebeklerdi. Diyalektik kelebeklerdi. O an kaderime müdahale ederek münasebetsiz elmalarımla birlikte manavın önünü terk ettim. Sessizliğimi daha fazla koruyamayabilirdim. Aralarına girip yüksek sesle sorular sorabilir, peşlerinden aşk siestasına gidebilir, onların beni rahatsız ettiklerinden çok ben onları rahatsız edebilirdim... Nasıl bir adam olduğunu, sesini, bakışlarını, geçmişini, zekâsını her şeyini çok merak ediyordum, ama onunla ilgili hiçbir şey öğrenmek istemiyordum. Bu sebepten diyalektik kelebeklere o kadar uzak durmuştum ki epeyce süre söz konusu adamın Harun adında züppe bir şair olduğunu düşündüm. Sonra da Deniz ile ilgili tüm fantastik romantik hayallerimi siyah beyaz sessiz bir filme çeviren Fırat Şaşkınbakkal'ın varlığından haberdar oldum. Ev yapımı kurabiyelerle büyümüş olduğu her halinden belli olan bu adamın ona uğursuzluktan başka bir şey getirmeyeceğini hissediyordum. Birbirlerine göre değildiler. Bunu biliyor olmak beni rahatlatıyordu. Deniz'e göre olan tek adam bendim. Hiçbir zaman kurabiyeyle karşılayan bir annem olmamıştı, eve kendi anahtarımla girmeye çok küçük yaşlarımda başlamıştım; biraz keder biraz da uykusuzluğum vardı; çok konuşmayı sevmezdim çok dinlemeyi sevmediğim gibi; nereye gitsem yabancıydım mutlaka, nerede kalsam huzursuz. Hem saftım hem de düzenbaz, hem şahbazdım hem aymaz... Yaman olduğum söylenirdi hem, hem de korkak olduğum... İhtimaller ve çeliş-

kilerle doluydum. Deniz gibi bir kadın başka ne isteyebilirdi ki? Fırat'ı kendime rakip ya da Deniz ile bir türlü yaşayamadığımız ilişkiye karşı bir tehlike olarak görmedim hiç. Ondan bahsetmekten değil belki, ama onu düşünmekten haz aldığımı söyleyebilirdim de... Bunun bana da, kederime de iyi gelmediğini bile bile... Benim kederim eskilere, aileme dayanıyordu. Üstelik çocukluğumda başlıyordu. Doğup büyüdüğüm evde yaşı bana yakın kimse bulunmadığı için üzerimde yapılan bu deneyin insanlığı nerelere götürebileceğini de kestiremedim. Ben yalnızca başıma gelenlerin farkındaydım ve onlardan mesuldüm. İlk başlarda bundan söz etmek de istemedim. Kendimden sıkılmam da kederim kadar eski olduğu için ihtimal vermiyordum bir başkasının bana katlanabileceğine... Sonra anlatmayı denediğimde kimsenin ilgilenmediğini fark ettim. O zamandan belliydi; herkesin kederi kendineydi.

Vakfıkent'te Ludwig ile paylaştığım evde, adadaki büyük çoğunluğun uyuduğu gecelerden birindeydim. Kendime uyumam gerektiğini söyleyip bu düşüncenin beni uyanık tuttuğu en zindan saatte... Uykuya inanıyordum, ama uyumayı beceremiyordum. O derin sükûnete dalmak için verdiğim mücadelenin faydasız olduğunu bilememe rağmen kendimi bundan alıkoyamıyordum. Düşüncelerimi durduramıyordum. Sayılardan nefret ediyordum. Kendime, geçmişimle ilgili düşünmedik bir an bırakmam gerektiğini biliyordum. Hayatımı kurtaracak bir anım olmalı diyordum. Şakaklarımdan beyazlaşan düşüncelere yabancılaşıyordum. Rüya görmenin nasıl bir şey olduğunu hatırlamak istiyordum. *Işıklı uzun bir koridorun başındayım. Önümde mutfak var. Kapısı kapalı. Günlerden cuma. Tavada kızaran balıkların cızırtısı geliyor içeriden. Yarın okula gitmem gerekmiyor. Hava yeni soğumuş. Annem kısa kollularımı kaldırı, kazaklarımı çıkarmış. Kazaklardan nefret ediyorum. Hepsi boğazlı. Onlardan*

sıkılıyorum. Giyerken midem bulanıyor. Balıkların başında babam duruyor. Tezgâhın üzerinde kahverengi bir Efes şişesi var. Bir yandan onu içiyor, bir yandan balıkları çevirip kızaranları topluyor. Annem de salatayı yapıyor. Uzun, beyaz, kayık bir tabağın içinde balığın yanında yenen bütün şeyler var. Babam roka, tere, kırmızıturp olmadan balık yemez. Bir de yiyeceğimiz balığa limon sıktırmaz. Bunlar bizim evin kuralları. "Balığa limon sıktığın an balığın öldüğü andır," der hep benim babam. Bir de midye kızartırken midyeyi buladığı şeyin içine bira katar. Ben midye yerken sarhoş olmaktan o yüzden korkarım hep. Annem mutfaktan çıkarıyor beni üstüm kokacak diye. Gidip hemen değiştiriyorum, sonra geri geliyorum yerime. Annem turpları doğrarken yetişiyorum. Bir iki alıyorum, "Çok yeme," diyor, karnım ağrırmış... Her şey bir şey zaten; yalınayak gezme, terleme, turp yeme, dolma içi yeme, gazoz içme... Sıkılıyorum. Üstüm de koksun istiyorum, karnım da ağrısın! Salatanın limonunu, yağını babam döküyor. Annem de balıkları salona, masaya götürüyo. Bana da, "Tabakları getir," diyor. Sonra çatalları da, bıçakları da, ekmeği de, tuzu da benden istiyor. Balık o kadar güzel kokuyor, evde o kadar çok ışık yanıyor ki her dediğini yapıyorum. Annem peçeteyi unutuyor, babam getiriyor. Masaya oturmadan radyoyu açıyorum. Ben kanallarla oynarken annem, "Hadi sofraya, balıklar soğuyor," diyor. Elimle yiyorum balığı. Salata yiyeceğim diye çatalım da yağ oluyor. "Baba bu ne balığı?" diyorum, "İstavrit oğlum," diyor. Çiçekle ağaç isimlerini bilmiyorum, ama balık isimlerini öğreniyorum. Akşam yorganla yatacağım için seviniyorum, ama yine de erken yatmak istemiyorum. Yorganla yatacağım zaman hava soğumuş demektir. O zaman yatağa yatınca kendimi duvara dayayıp, biraz köşede yatıp, sonra yatağın öbür tarafına atlayabiliyorum. O zaman birden soğuğa düşüyorum. Bu oyunu çok seviyorum. Kışın her gece oynuyo-

rum. Bir tek moralim bozuksa aklıma gelmiyor. Dün gece dolabımın üstündeki Zagor resmim yırtılmıştı, canım soğuk köşeye atlamak istemedi. Odamın balkonu var. Duvarda kertenkeleler duruyor. Ben orada oynayacağım zaman annem yere örtü seriyor. Üşürmüşüm... Ben de çok narinmişim, bana hep kötü bir şeyler oluyormuş; kuzenim öyle diyor. Bence narin değilim ben; hem ona ne ki? Pazar günü babamla kahvaltılık için alışverişe gideceğiz diye şimdiden seviniyorum. Sonraki gün okul olmasa pazarı da sevebilirim aslında. Kahvaltılık alırken dönüşte bana da araba alacağız. Ben yolda bisküvi yemeye başlarım. Babam kızar abur cubur yeme diye, ama annem kadar değil. Akşama da Gümüş Patenler'*i okurum; çok mutluyum! Karnım çok şişti. Kırmızı balık ve düğmeli balık kadar sevmesem de bu balığı da seviyorum.* Rüya görmenin nasıl bir şey olduğunu unutmak istemiyordum. Uykuya dalmadan önce gördüğüm düş kadar acıklı değil miydi? Bu, Deniz'li düşlerimden farklıydı. En yalnız, en mutlu ve en imkânsız anımda yakalamıştı beni. Orada, o düşün içinde kalmak istedim. Çocukluğumdan olduğunu ima eden o cuma akşamı benim geçmişime ait değildi. Sabahın gergin bir saatinde yataktan çıktığımda, geçmeye çalıştığım gecenin bir aralığında uyuyup uyumadığıma bile emin değildim. Şüphedeydim. Aklımdakilere, anlatmak istediklerime, düne, bugüne, yarın olacağına, yerçekimine... Hiçbirine inancım yoktu. O sabah hayat, bir gün öncesinden zor başlamıştı.

Yerin dibini görmüş birisinin içinde o karanlık nokta dururdu hep. Yaşama ne kadar yakınsa ölüme de o kadar yakın olurdu. Kendimi bu yüzden tehlikeli buluyordum. Annem ve kızımdan oluşan aileme, Deniz'e, Varlık'a, Ludwig'e, hatta Vakfıkent'e, Koray'a, Fırsat'a, mavi meyhaneye karşı bile... Derhal evden çıkmalı ya da karantinaya alınmalıydım. Her an kederden ölebilirdim.

20
Uzun Cümleler Katili

Âşık olmanın en iyi yanı neydi? Her şeyi yapabileceğini düşünmek mi? Coşkuyu zapt edememek, etmek de istememek mi? Âşık olmanın en iyi yanı, bütün bunların geçeceğini bilmek miydi? Aklım bana ne derse desin, Fırat'ı göreceğim için epeyi heyecanlıydım. Aşkın, zihnimi bulandırdığı doğruydu. Aşk benim yaşımı küçültüyordu. Aklım, ergenliğimde beni dizginlemeye çalışan zavallı aileme benziyordu. İki sabahtır kulağımda çan sesiyle uyanmak dahi beni endişelendirmiyordu. Bu aşk yanılsamasından kurtulmak için fazla vaktim yoktu.

Nedim'in isteği üzerine Kelebekler'de daha fazla zaman geçirecektim. Salgından itibaren Nedim daha yalnızlaşmış, daha mesafeli ve tahammülsüz olmuştu. Gerekçe sunma konusunda halihazırda pek cömert olmayan patronum, bu olağanüstü durumun da keyfini çıkarıyordu. Fırat ile ilgili hassasiyetimden habersiz değildi ve "Bunu söylememin gerekli olduğunu düşünmesem de duygularını dizginlemeni tavsiye ediyorum sana. Aksi takdirde olabilecekleri biliyorsun... Seni kaybetmek istemem," diye ikazda bulunmaktan geri durmamıştı. Bu, benim için ürkütücü bir gelişmeydi. Nedim, Fırat'a duyduğum yersiz aşkı keşfetmiş -ki şaşırtıcı olan kısmı burası değildi- ve bu mahrem bilginin Vakfıkent ahalisine, bilhassa siesta düşkünü geniş mezhepli teyzelerimize kadar erişmesine mani olmamıştı. Henüz kimse bu konuda örgütlenmemişti ama asıl güç kadının çenesindeydi. Bir kadın, sırf fısıldayarak bile dünyanın sonunu getirebilirdi. Kendime sakladığımı sandığım bu platonik durumun uluorta bir hal alması direncimi kırmıyor değildi. Aşk siestalarının heyecan yüklü toplaşmalarında Fırat ile aşk yaşadığımızın konuşulduğunu, SKO'daki görevine nazikçe son verdiğim

ürkütücü meslektaşımdan öğrenmiştim. Onunla girilen bir diyaloğa daha şahit olmak istemezdiniz. Bildiğiniz gibiydi; "E"ler açık, "E"ler kapalı... Ardı hep aynı... Fırat'tan dahi gizlediğim hislerin tanımadığım kadınlar tarafından biliniyor olması, dahası bir ilişkiye dönüşmüş olması inanılır gibi değildi. Bu yüzyıl her şeye dokunacaktı.

Bilimin ışığından ziyade, kadınların okuduğu dergilerdeki konu başlıklarını belirleyen yaratıcı dirnağın peşindeydim. Kelebekler'e karışıp onlara, "Dünyayı kurtarma ameline tahsis edilmiş bir adada yalnız başınıza kalsanız ne yapardınız?" minvalinde muhtelif sorular yöneltme ve verilen yanıtlardan karakter analizi yapma vakti gelmişti. Her anı alelade bir kokteyl pozisyonunda yaşayan asimetrik bir kalabalığın içinde dolanıp onları dinleyecek ve Nedim'in istediği türde bir izlenim bırakacaktım. Zamanı olabildiğince tasarruflu kullanmalıydım. Bu toplantıya gitme kararımı her gün düzenli olarak sürdürdüğüm entelektüel idmanlarla destekliyordum. Oraya gidecek, o insanların arasına girecek ve boyumun ölçüsünü alacaktım. Kelebekler'in Cihangir'deki merkezlerinde düzenlenecek toplantı için yapacağım fiziksel hazırlık, entelektüel idmanlar kadar önem taşıyordu. Ne hoş, bakımlı olabilirdim ne de pasaklılık sınırlarından taşabilirdim. Bir SKO kadını kadar ince topuklu, dar etekli ve saçlı olmamalıydım. Bir SKOKO kadını kadar renksiz, bıyıklı ve etli de durmamalıydım. Kadınların hem bakımlı hem de akıllı olabileceğini savunmak içinde bulunduğumuz çağı görmezden gelmekti. Kelebek kadınlarını incelemek ve onlar gibi görünmek için gerekli mesaiyi vermiş olmanın ayrıcalığına sahiptim. Kimse Ekin'in oraya ait olmadığını söyleyemezdi. Saçlarımın omuzlarımı geçmemesine; dağınık, özensiz görünmesine ve her yanının aynı boyda olmamasına gayret ettim. Elmacıkkemiklerimi çıkaracak ama yüzüme fazla renk katmayacak kadar allık sürdüm yanaklarıma. Uzun, fazla renkli olmayan, neşe ya da coşku hissinden

katiyen uzak, donuk tonlarda bir etek ile beyaz, düz ve dar olmayan bir gömlek giymeyi tercih ettim. Üzerimden sarkan ister kahverengi, ister bej bir depresyon hırkası gerekli görüntüyü tamamladı. Hırkayla, depresyonum organik bir bağ içindeydi. Depresyonum arttıkça hırka sünüyor, tüyleniyor, beni toplumda biricik kılıyordu. Açık yakalı gömleğin üzerinden taktığım etnik motifli birkaç kolye ve onlarla uyumlu Osmanlı hisli üç beş yüzükle görüntüyü kusursuzlaştırdım. Ayakkabılarım yere yakındı. İki tekinin birbirinden farklı olması daha çok işe yaradı. Tepeden tırnağa aydınlanmıştım. O alt türe ait olmanın şevki sarmıştı bedenimi. Bana kalsaydı Ekin'i parlak tonlarda kırmızılarla, morlarla bambaşka kılıklara sokar, bunu da gençliğe adım attığım yıllarda biraz fazla kaçırdığım punk musikisine ithaf ederdim.

Neredeyse dörtte üçü terastan oluşan bir evde, birbirinden ferah insanların arasındaydım. Eğer Ekin olarak Fırat'ın ilgisini çekersem, bunu Deniz'den kıskanabilecek kadar marazlıydım. Bir süre heyecan içinde çevremdeki isimsiz kişilerle hayatın anlamı üzerine konuştum. Peşimizdeki musiki ruhların kalan kısmını emiyordu. Hayal ettiğimin aksine kimse beni o parlak kalabalığa takdim etmiyordu. Tanışma faslı kendiliğinden gelişiyordu. Etrafımdakiler birer ikişer isim sahibi olmaya başladıklarında hayli berjer bir koltuğun içinde olduğumu fark ettim. Yüksek bilinçli kalabalıkla oracıkta sohbet etmekteydim. Aralarından biri "Fırat da bize katılsa ya..." dediği anda, kulaklarımdaki insan seslerini örten klasik caz motifli etnik ses esintileri sona erdi. Bacak bacak üstüne attım ve kollarımı iki yanımdaki koçaklara yerleştirip hafifçe öne eğildim. "Meşgul şimdi o. Etrafı hayranlarıyla dolu, görmüyor musun? Gelir bir ara," dedi bir diğeri. "Fırat sever hayranları. Hemen gelmez," dedi ilki. Cümbür cemaat gülmeye başladılar. Kahkahada başı çeken adamın göbeği yerde seken bir basket topu gibi zıplıyordu. Beni içine alan o kalabalık bütünüyle gülüyordu. Erkekler göbekleriyle, kadınlar memele-

riyle gülüyorlardı. Sohbet, Paris'te sonbahara gelene kadar onlara katılmadım. Mevsim kışa dönmeden de yanlarından ayrıldım. Kendimi Fırat'a yakın bir yere bırakmalıydım.

Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu bir yığının içindeydim. Buna Fırat'a uzanan bir kuyruk da diyebilirdim. Sesler gittikçe netleşiyor, kahkahalar keskinleşiyordu. Kendimi o kalabalığa teslim ettim. Sıram gelene kadar tutulan sohbetlere dahil oldum. "Kierkegaard'ın Tanrı'sıyla pek uğraşmamak gerek, öyle değil mi cicim?" dendi bana. "Onsuz da Kierkegaard'la uğraşılmaz ama..." diye yanıt verdim. Bununla daha çok kadının gülmesini sağlamış, birkaçının daha ilgisini çekmiştim. Kierkegaard da, Tanrısı da umurumda değildi. Dünyanın her yerinde Tanrıdan bahsedilmesinden usanmıştım. Henüz Fırat'ı da görememiştim. Hem insanların arkamdan gülmelerini tercih ederdim. Kalabalıkla birlikte biraz sürüklendim. "İsminiz nedir?" sorusu sorulana dek söylenenleri duymazdan geldim. "Ekin" dedim ve sürüklenmeye devam ettim. Sanatla ilgili sorular yöneltildi, ilgilenmedim. Dine saldırıldı; tepkisiz kaldım. Keder sorgulandı; yok saydım. Dünya suçlandı; içerledim. Taştan okul binalarında, çok katlı beton evlerde, plazalarda yaşayan; topraktan, havadan uzak duran insanların arasındaydım. Metal ve plastik kokuyorlardı. Üzerlerine yağmur yağsa bozulurlardı. "Sizinle daha önce tanışmış olmalıyız. Yeniden memnun oldum," dendiğinde aşkın göbeğindeydim. Oraya nasıl geldiğimi anlamamıştım. Fırat'ın eli, elimi sıkmak üzere beni bekliyordu. Ilık ve güler yüzlü bir tokalaşmanın ardından yapmam gerekenleri düşündüm. Fazla vaktim yoktu. Fırat, "Madem aramızdasınız, size sormalıyım. Ne düşünüyorsunuz bu konuda?" dedi. Neden bahsettikleri hakkında bir fikrim yoktu, ama o sohbete katılıp onunla akmak yerine, onu yönlendirmeliydim. Bütün gücümle, "Dünyanın bu halinden utanıyorum," dedim. Kendimden emin görünmeliydim. Kısa bir sessizlik oldu. Bütün gözleri üzerimde hissettim. Fırat yanın-

dakilerden birinin şarabını elinden alıp, bana biraz daha yaklaşıp kadehini kaldırdı. Şarap kırmızıydı. Utanmıştım. "Size içiyorum. Bu gidişattan kendisini sorumlu hisseden, bunun farkına varan herkes adına size içiyorum, Ekin Hanım," dedi. Adımı – tamamen bana ait olmasa da- hatırlıyor olması hoşuma gitmişti. Kadehler başımın üzerindeydi. Fırat arkasındaki masadan bir kadeh şarap alıp bana uzattı. Kadehim diğerlerinin arasına karışana kadar ortasında durduğum kalabalığa, hakkımdaki fısıltılar hâkimdi. Fırat'ın neyin üzerine kadeh kaldırdığını bilmeyenler, bilenlerden fazlaydı. "Ekin Hanım'ın da içkisi geldiğine göre..." dedi. "Sağlığınıza! Size, cesaretinize ve temsil ettiklerinize içiyorum. Bravo!" diyip içkisinden bir yudum aldı. Fırat'ın ardından o simli kalabalıktan cılız bir "bravo" yükseldi. O şarabı bitirmemeliydim. Âşık insanın görev başındayken içmesi en az iki risk ederdi. Kadehimi Fırat'a doğru kaldırıp, "Teşekkür ederim," dedim. Bu adam bir parça masumiyet, bir parça samimiyet gördüğü her yere varlığını armağan edebilirdi. Kendimi Fırat ile içinde bulunduğum kareye bırakmamalıydım. Yapacağım konuşmanın kaderi buna bağlıydı. "Diyalektik Kelebekler insanlığa, düşünceye, bilime, değişime, en çok da sanata inanıyor. Siz ne diyorsunuz Ekin Hanım? Bu çağdan nasıl sağ salim çıkarız?" dedi. Etrafımdaki asimetrik yığın beni dinlemeye hazırdı. Kendilerini fazlasıyla ciddiye alıyorlardı. Bu sebepten ne onları ne de kendimi ciddiye alabiliyordum. "Ben sizlerin, hepinizin kederle ilişkisini biliyorum. Çünkü ben de aynı yerden geliyorum. Siz vaktiyle kederi dönüştürmüş insanlarsınız. Kederi yönetmeyi, onu dünyaya hizmet ettirmeyi başarmış kişilersiniz. Büyük sanatçılar, düşünce adamları, kanaat önderlerisiniz. Şimdi bana, 'Neden bu hale geldik öyleyse?' diyeceksiniz. Hepimiz aynı otobanda hızla gidiyoruz ve kendimize sonsuz güzellikteki bir çayırda olduğumuzu söylüyoruz. Yıllarımızı plastik

ağaçların gölgesinde suni hava teneffüs ederek geçirdik. Beyaz yakalı gömlekler giyip dalaverecilere hizmet ettik. Elimize büyük tokmaklar aldık, dev havanlarda su dövdük. Sonra daha büyük tokmaklar aldık, daha büyük... Gözlerimizden olduk, kulaklarımızdan olduk, dillerimiz tutuldu... Dövmeye devam ettik. Biz kederi alt etmeyi bilenler, şimdi onun yüzünden ölüyoruz. Böyle olacağını biliyorduk, görmezden geldik. Ben dünyanın bu halinden utanıyorum. Ben kendimden utanıyorum. Ben bunu düzeltmek için geçirmediğim her dakika pişmanlık duyuyorum. Sanata, sanatın gücüne, insanlığa, bilgiye, eski silahlarımızın hepsine inanıyorum. Şimdi kendime bakıyorum... Kocaman bir hiçim ve her şeyi elimde tutuyorum," dedim. Önümü göremiyordum. Arkamda korkunç bir sessizlik duruyordu. Biraz daha devam etmem gerektiğini düşünürken ilk alkış Fırat'tan geldi. Oradaki en havalı adam Fırat'tı Salonun kalanı da beni alkışladı. Böyle bir konuşmayı herhangi bir kalabalığın karşısında, istedikleri konuda, aynı inandırıcılıkla yapabilirdim. Bu söylediklerime en yakın kuytuda derin kahkahalarla gülebilirdim. "Beni dinleme nezaketini gösterdiğiniz için teşekkür ederim," dedim. Göz göze geldiğim birkaç kişinin tebessümünün sona ermesini bekleyip sözlerime devam ettim. "Diyalektik Kelebekler bu dünyanın geleceği olacak. Yeni nesilleri biz yetiştireceğiz," dedim. Yorulmuştum. Herkesin dikkatini bana vermesi hırpalamıştı beni. Bakışlar üzerimden çekilir çekilmez gözüme kestirdiğim ilk koltuğa çöktüm. Üslubum karşımdaki isimsiz kalabalığı tedirgin etmişti. Benim yerime Harun gibi birisini tercih edebilirlerdi. Terastan bozma o salonda ne hissettiği belli olmayan ve her şeyi bilen bir dolu insan vardı. Harun ile göz göze geldim. Anlamını ve amacını sezemediğim derin bir öfke içindeydi. Bunu belli etmemesi gerektiğini söyleyip duruyordu kendisine. Elinde şarap kadehiyle çevresine kayıtsız gülücükler saçarak, varoluşu pek

önce çözmüş olmanın rehavetini taşıdığını ima ediyordu bakışlarıyla. Kâinatın en bilge canlısı olmanın ayrıcalığıyla halkının şükran duygusunun arasından süzülerek geçiyordu. Kibrini dağıtmamak için dik yürüyor ve ölçülü biçimde gülümsüyordu. Ben ise yalnızca izliyordum. İçimdeki diri heves sabrımın zedelenmesini önlüyordu.

Fırat'ın yanıma gelip beni tebrik etmesinin sebebi, ışıltılı kalabalığın kılığına uygun olarak giyinmiş olmam mı yoksa yaptığım konuşma mıydı bilemiyordum. Ona âşık olmam, aklından geçenleri anlamamı engelliyordu. Bana doğru yaptığı nazik hamle insanların kalabalıktan birer ikişer ayrılıp yanıma gelmelerine, benimle sohbet etmelerine neden olmuştu. Geceyi fazla uzatmadan eve döndüm. Gözlerimi almakta zorlandığım o kalabalığın hakkımda ne düşündüğünü Harun'un yazacaklarından öğrenecektim. Beni, "yüzeysel kıvrımları olan, sıradan, ama dikkat çekmek için her tür kılığa girebilecek titreşimde, kadınsı entüsiyazimleri arasında gereğinden fazla konuşan bir klişeler Tanrıçası" olarak tanımlamıştı. Kelebekler'de başarılı olabilmek için kati suretle az konuşmayı bir yaşam biçimi haline getirmeliydim. Büyük suskunlukların bilgelikten geldiği kanısı o derin kalabalıklardan çıkmaydı. Bu cazibeli aydınlığa karışabilmek için lügatime vizesiz sözcükler almalıydım. Yüzü kezzapla yanmış bir zamanın ortasındaydım. Kederin resmini yapabilirdim. Ekin olsun olmasın, bu parlak kalabalıkla dövüşebilirdim. Bundan sonra akşamdan kuracağım uzun ve anlam yorgunu cümlelerin gazabı peşlerinden ayrılmayacaktı. Onlara katılmak için bu son şansımdı. *Bir ikindi vakti, yağmurun arsız ellerinden yüzüme düşen o soğuk ve dingin derinliğinin sersem ruhunu üşütmesi, itinayla hazırladığı aşk usulü çorbanın kimyonunu fazla koymasına ve benliğinin en gizli noktalarında umarsız dehlizler açılmasına sebebiyet verecek diye örselenmiş özler tı-*

marhanesinde çaresizce çırpınmaya başlamıştı (Aşk için yemek yapıyordu). *Gökyüzünde tanımlanamaz bir pusu, anlam yüklü bir buğu asılı duruyordu* (Hava kapalıydı). *Kendini ilk erkeğine saklamış bir kadının bacaklarından süzülen ipekten tülün, mutfağın 16. yüzyıl ideal âşıklarından kalma mikrokozmos motifli daire şeklinde, ama yuvarlak olmayan kapı koluna sürtünmesi onu hüzünlendiriyordu* (Hüzünlenecek yer arayan biriydi bu). *İçinde bulunduğu sonsuz çaresizliğe ses veren martılar çırpınadururken, umutsuz ve gün geçtikçe anlamını yitiren varlığına karşı korkunç günahlar işlememekte olduğu için engin bir coşku, karşılıksız bir kin ve sıcacık bir intikam arzusu duyup kalakalmıştı* (Canı sıkılıyordu). Az kalmıştı! "*Bir kadeh yeni demlenmiş viskinin içinde boğulabilecek bir kurbağanın öptüğü son prenses ben olabilirim,*" *diye ürperen düşüncelerini engizisyon mahkemelerine çıkarmaya yetecek delil vardı elinde* (Aşkı arıyordu, kinciydi, içki içmeyi seviyordu). *Kaybettiği aklının tanelerini mutfak tezgâhının altındaki eski bir aşk pembeliğindeki plastik leğende bulmasınlar diye, yangından kurtarılması gerekenler arasına yerleştirmek için cesaret toplamasına mamak kalmıştı. Çağrışımların sere serpeliğinden rahatsız olan bekçilerin düdüğüyle fırladı oturduğu kanepeden* (Hapisteydi ve bulaşıklan pembe bir leğende yıkıyordu)... (Parantezler olmadan hayat çok daha zordu). Bu ifadelerin beni nereye götürmeye niyetlendiğini bilmiyordum. Ben en yüksek sınıfı, en basit duygunun insanı olmaya; hiçbir şeyin altını doldurmamaya, bilakis onu olduğu gibi bırakmaya tercih ederdim. Bütün ordularımla anlamın peşinden gidebilir, bu asalet yüklü sınıfı talan edebilirdim. Ufukta gördüğüm aksamı bozuk yel değirmenleri Don Kişot'unkiler değildi.

21
Bir Yalan Uydurdum

Şehirde kimsesizsin. Şehirde doğduysan eğer ve şehirde büyüdüysen, garanti kimsesizsin sen. Kimsesizlik... Hiç hoş değilsin. Biraz solgun mu yüzün? Yok, tamam... Işıktan öyle görmüşüm. Senin hakkında bir şeyler söylemek için seni tanımam mı gerek? Bunu da nereden çıkardın? Hem seni tanımadığıma emin misin bakalım? Belki evine en yakın markette kasiyerim ben, belki çöplerini toplayan adam, belki de arada yemek yediğin bir lokantada sana servis yapan... Kendini hırpalamamalısın. Zehirli düşüncelere kapılmamalısın. Belki de benim her dediğimi ciddiye almamalısın. Uyku ölümün yarısı... Bir İstanbul hatırası... Uyku, ölümün yarısı eder; bunu aklından çıkarmamalısın. Çıkarmamalıydım. Aklımdan çıkarmamalıydım. İstanbul... Nefes nefese kalmıştım. Rüya görmenin nasıl bir şey olduğunu hatırlamıştım. Bunları bana söyleyenin kızıl saçlı bir denizkızı olması rüyanın biraz daha uzaması için harika bir bahane değil miydi? Belki ilk sefer için şansımı fazla zorlamamalıydım. Hayalimde basit bir hayat vardı. Sıradan, tekdüze, telaşsız... Daha çok uyumalıydım. Daha çok uyumalı, daha çok rüyaya bulaşmalıydım. Aşk siestasının ne olduğunu merak edecek kadar hayatta kalmıştım. Sevgili Clark Novası'nın sesinin çıkmadığı bir ara, Ludwig'e yüksek ehemmiyet taşıyan o soruyu yönelttim: "Ludwig, nedir bu aşk siestası kuzum?" Eğer cevabını biliyorsa benimle alay etme fırsatını kaçırmayacağını tahmin ediyordum. Hazırlıklıydım. "Bu kadar kadının her gün aynı saatte meydanlarda, parklarda neden toplandığını merak etmedin mi hiç?" diye sordu. Elbette yamuk yumuk bir gülümseme vardı dudağının kenarında. "Ne acayip adamsın sen! Ne yapıyorsun bütün gün anlamıyorum ki..." dedi. Hiç olmayan babam gibiydi. Ona karşı sabırlı olmayı öğreniyordum. Beni sevdiğini, ama bunu göstere-

mediğini düşünüyordum. Belki de uyuduğum o nadir zamanlarda başımı okşuyordu. Ludwig de dünyamızın en az yarısı kadar Şarklıydı. "Kadınlar gruplar halinde bir araya gelip aşktan konuşuyorlar. Bunu her gün yapıyorlar. Neredesin sen Allah aşkına!" dedi. Onlarca soruyla karşı karşıyaydım. Ludwig bunları benden ayrı olduğu zamanlarda mı keşfetmişti? Neden kadınlar her gün aşktan bahsetmek için toplanıyorlardı? Bunu neden parklarda, bahçelerde yapıyorlardı? Bir şeyi her gün düzenli yapmak önemli bir işti. Bunların başka meşguliyetleri yok muydu? Beni de aralarına alırlar mıydı? Peki, konuları bitmiyor muydu? Ne zamandır yapıyorlardı bunu? Deniz neden bu toplantıya zar zor katılmıştı? Hatta neden katılmıştı? Ne anlatmıştı? Benden bahsetmiş miydi? Ölen sevgilisi kimdi? Ben de aşk siestasına katılsam bu soruların cevaplarını alabilir miydim? Bu sırf kadınlara has bir şey miydi? Niye merak etmiştim? Bir de Ludwig hatırına: "Neredeydim ben Allah aşkına?" Yoğun programım nedeniyle dikkatimden kaçırdığım aşk siestalarından birine katılmaya karar vermiştim nihayetinde. En azından bunun için gerekli koşulları oluşturmaya başlayacaktım. Önce temizlenip kederin üzerimde bıraktığı terle karışık o küf kokusundan kurtulmam gerekiyordu. Parfüm sürmek dahil, insan içine çıkmanın türlü gereklerini yerine getirdiğime ikna olduktan sonra Vakfıkent'in perdesi inmiş tiyatro sahnesi görünümündeki sokaklarına bıraktım kendimi. Biraz Ludwig'den, biraz da adanın geri kalanı (rasgele) ihtiyar heyetinden bu iş için nereye gitmem gerektiğini öğrendim. Ludwig hariç hepsinin, anlamadığım bir nedenden arkamdan kıkırdadığını duymuştum. Ludwig kıkırdamazdı; sessizce sırıtır ya da kahkaha atardı. Hava pek güneşli değildi. Önümü görebilmek için birkaç kez göz kırpıştırmama neden olan garip bir sisin içindeydim. Terk edilmiş kasabanın şerifiydim. Dışarı adım atalı aşağı yukarı beş dakika olduğu halde çevredeki birkaç ağacın haricinde herhangi bir canlıya rastlama-

mıştım. Karşıma çıkabileceklerin benden daha tehlikeli olamayacağını düşünüp bir an kapıldığım telaşı, son gördüğüm ağacın yanına bıraktım. O günkü aşk siestasının başlamış olması gerekiyordu. Sokaklarda insan, parklarda kadınların izleri yoktu... Gördüklerime ya da gördüğümü sandıklarıma şahitlik edecek birileri olsaydı yanımda, hayalle gerçek arasındaki sınırı çizebilirdim. Böyle tek başımayken, hoşuma gitmeyen şeylerin hayal olduğuna inanıp kederi başımdan savmanın bir yolunu bulmuş olabilirdim. Bunu Ludwig duysaydı yüzündeki çizgileri saymama yetecek kadar sırıtırdı. Ben yürüdükçe sis ağırlaşıyor, üzerime yapışıyordu. Tarihin son samurayının at üzerindeki ruhu gibi saydam devam ediyordum yoluma. Ne atım ne de kılıcım olduğunu inkâr ediyordum. Uzun zamanlar şüphelendiğim halde artık Japon olmadığımı kabul ediyordum. Hayat bana karşı hiç adil davranmamıştı. Kendi kendime huysuzlanarak bir süre daha yürüdüm. Nereye gittiğimi düşünmek için bir an duraksamam gerekti. O zaman, o sisin arasından paslanmış demir gıcırtılarının geldiğini duydum. Orada bir park mı vardı yoksa aklımın ipleri mi paslanmıştı? Küçüklüğümde istediğim kadar salıncağa binememiştim. Ne amaçla evden çıktığımı hatırlayıp rotamı katılabileceğim ilk aşk siestasına doğru çevirdim. Ludwig'in bana eşlik etmeyeceğini bildiğim için onunla bu konuda bir münakaşaya girmemiştim. Tek kişilik yaşam zordu. *Şehirde değilsen eğer, bilemezdin.*

Zihnimi bulandıran o fildişi duman dağılana kadar yürüdüm. Sis, önümden çekildiğinde gitmem gereken yerde olduğumu gördüm. Bana tarif ettikleri nüfus müdürlüğünün önünde ve günlük güneşlik bir günün öğle vaktindeydim. Bu olanların kendimi fantastik bir dekorun içinde olduğuma inandırmaya çalışmamla ilişkisi yoktu. Yaşantımın fantastik kurgusu artık benim elimden çıkmıyordu. Adada ilk kez bir devlet dairesine girecek ve galiba büyülenecektim. Daha önce fazlasıyla aydınlık,

parlak zeminli, dijital bir silueti olan ve zarafetle sükûnetini koruyan bir devlet dairesi görmemiştim. Eğer Ludwig daha önce buraya gelmediyse bunu kaçırdığı için üzülebilirdi. Hemen girişteki danışma masasında yaka mikrofonlu, parlak eflatun gömlekli, en az iki nesildir sarışın genç bir kadın oturuyordu. O an yaşamın anlamını sorsam yanıtlayacağına emindim. Hevesle yanına yaklaşıp derdimi anlatmaya başladım. Ne kadar zamandır Vakfıkent'te olduğumu, ne iş yaptığımı, nerede yaşadığımı o sormadan söyledim. Nefesim tükenmeden en yakın tarihli aşk siestasına katılmak için ne yapmam gerektiğini soruverdim. Benden soyadımı, doğum tarihimi ve doğum yerimi söylememi istedi. Beyaz, parlak, simetrik dişleri vardı. Pek nazik değildi, ama kabalıkla suçlanacak bir yanı da yoktu. Binanın gerçekliğinden kuşku duymamdan olsa gerek, kendisine fısıldayarak cevap verdim. Uçlarında kısa ve parlak tırnaklarının takılı olduğu narin parmaklarıyla benim ancak arkasını görebildiğim ekrana bilgilerimi girdi. Sonra da, "Neden kendi derneğinizin başında değilsiniz Timur Bey?" dedi. Bana bu şekilde yaklaşmasından hiç hoşlanmadım. Ben bey değildim, olamazdım da... Sorduğu yersiz soruyu peşinden başka bir sorunun gelmeyeceği şekilde yanıtladım; "Yakında döneceğim." Dernekle bir ilişkim kalmadığından haberdar değildi. İyi de Vakfıkent, İstanbul ile bağlantımı kesmemi istemişti. Madem öyle derneğimin başında olmamam daha iyi değil miydi? Yoksa İstanbul'da dernek kurmama bir engel mi vardı? Var mıydı? Bunu sormak için çok geçti. İşim danışmayı aşmadan bitecek gibi görünmüyordu. Oldum olası kokusunu da, rengini de sevmediğim (ki bu konuda sonuna kadar haklıydım; sonuna kadar haklı olduğum nadir şeylerden biriydi bu...) devlet dairelerine bile beklenmedik çareler bulmuş Vakfıkent'in salgından etkileneceğini düşünmek, ilkokul öğretmenimin aslında yarı cahil bir kadın olduğunu görmek gibiydi. Ben ölüme sandığımdan daha yakın olabileceğimi

fark ettiğim sırada danışmadaki kız, aşk siestalarına erkeklerin rağbet etmediğini, ama onlar için başka temalar, başka siestalar olduğunu söyledi. Bunu tıpatıp bu sözcükleri kullanarak ifade etti. Onlarda ekseriyetle futbol olmak üzere spor ve başka memleketlerin meselelerinin konuşulduğunu bilememi istedi. Bunlar, İstanbul'da doğumumdan lise çağıma kadar annemin muhterem erkek kardeşinin beni götürdüğü berber dükkânında edilen sohbetleri anımsatmıştı bana. Yine de ben, bu işin kadınlar için düzenlenenini tercih edecektim. Futbolla aram hiçbir zaman iyi olmamıştı. Benim için başka memleketler de yoktu. Aşktan konuşmalıydım ben. Eflatun görevli beni teşhis etmek üzere baştan aşağıya süzdü ve aşk siestasına katılmanın gereklerini hatırlattı. İstediğim siestaya katılmak uğruna eşcinsel olduğumu söylemenin benim için bir mahsuru yoktu. Aslında binanın içine tam olarak girmeden oradan ayrılmak istemiyordum. Nihayetinde olaylar tam istediğim gibi gelişecekti. Eflatun kız beni kayıt bölümüne gönderecekti. Bunun için asansöre binmem, dördüncü katta inmem, sağa dönmem, kafeteryanın yanındaki ilk kapıdan girip uzun bir koridor geçmem ve tam karşımda "kayıt" yazılı kapıyı görmem gerekiyordu. Bu kısa yolculuk devletin bütün işlerini bir dairede topladığını ve bunu çok az sayıda kişiye yaptırdığını anlamam için yeterli oldu. İstanbul'da devlet dairlerinde (bir devlet memuru olarak veya olmayarak) çıldırmanın eşiğinde geçirdiğim kahır dolu yılları bir kez daha lanetle andım. İnsan sesinden çok makine sesleri yükseliyordu binadan. Klavye sesleri, fan sesleri, klima sesleri, asansör kata geldi kapısı açılıyor sesleri, su ısıtıcısı işini bitirdi sesleri, yazıcı sesleri, telefon sesleri... Her şeye rağmen kendimi bitkinin yeşermediği, oksijenin girmediği, öfke ve radyasyon yüklü çok katlı, akıllı binalardan birinde hissetmedim. "Kayıt" yazısını gördüğüm kapının ardından ceviz ağaçları, az daha ilerisinden de ömrümün dört bir yanını saran deniz görünüyordu. Koridor boyunca bana eş-

lik eden mor mavi ortancalar, ben bunları düşünürken kulağımın yanından geçen saka, başımın üzerindeki bulutlar, ayağımdaki lastik ayakkabılardan sonra başlayan toprak... Bu devlet dairesi beni pastoral ilhamlara salıyordu hülasa. Tanrı'nın elini sürdüğü her yer güzeldi.

Vakfıkent'teki devlet dairesi turum, tiz bir ses küstah bir tonda, "Buyurun... Ne aramıştın?" diyene dek sürdü. Kayıt bölümündeydim. Sesin sahibi kırk–kırk beş yaşlarında, ışığa göre renk değiştiren, açık kahverengi çerçeveli bir gözlüğü olan, fazlaca terli, seyrek saçlı, şeffaf beyaz düğmeleri olan mavi bir gömlek giymiş bir adamdı. Gömleği bitmeden adam bitiyordu. Masasında oturuyordu. "Aşk siestasına gitmenin kestirme bir yolunu aramıştım aymazım, de bakalım..." deseydim ona... Ama demedim. Bu, onu küstahlıktan caydırmaya yetmezdi. 'Buyurun'un gizli, sizli bizli öznesiyle, 'ne aramıştın'ın içli dışlı, senli benli öznesi arasındaki uyumsuzluk da üzerine tuz biberdi. Odada ikimizden başka kimse yoktu. Eğer tepemizde bir yerlerde kamera da yoksa ona istediğimi yapabilirdim. Sorusunu yanıtsız bırakmış olmam ayaklandırdı memurumu. Oturduğu sandalyeyi gıcırdatarak kalktı yerinden (Demek ki dünyanın her yerinde, devlet dairelerindeki sandalyeler gıcırdıyordu. Teknolojinin çare olamadığı şeyler varlığını sürdürüyordu). Daha önce hiçbir erkekte o çapta bir göbek görmemiştim. O göbek, bu adamı birçok tehlikeden koruyabilirdi. Mavi gömleğinin altında beklenmedik bir şekilde onunla uyum içinde olan kahverengi bir pantolon olduğunu öğrenmiştim. "Sana dedim kardeşim, ne aramıştınız?" diye sorusunu yineledi. Susmam lehime değildi. "Ben aşk siestasına katılmak için evrak almak istiyordum," dedim. Yeniden masasına yerleşti. Önündeki kâğıtlara bir şeyler karalamaya başladı. Birazdan benimle ilgileneceğini (belki de ilgileniyor olduğunu) varsayarak benimle yeniden konuşmasını bekleyecektim. Esasen sorduğu sorunun cevabını vermiş değildim. Her ne kadar yük-

lemiyle öznesi uyumsuz bir cümle kurmuş olsa da o da herkes gibi düzgün bir cevabı hak ediyordu. "Ben aşk siestasına katılmak için gerekli olan evraktan aramıştım, halen de arıyorum," diyerek aramızdaki yakası kolalı sessizliği ihlal ettim. Yüzüme bile bakmadı. Önündeki kâğıtla meşguldü. Masasına doğru biraz daha yaklaştığımda bir müsveddeye çirkin şekiller çizmekte olduğunu gördüm. Bir ara müsveddeyi kaldırdı, altında mavi bir karbon kâğıdı vardı. Mavi karbon kâğıdı; kenarları yırtılmış, üzerinde minik delikler olan bir karbon kâğıdı. O çirkin karalamalar bir alttaki kâğıda da geçsin diye vardı. Belki yirminci yüzyıldan beri oradaydı. Vakfıkent'teki hiçbir şeye, devlet dairesindeki o mavi karbon kâğıdı kadar şaşırmayacaktım.

En içten sevgilerimle, mümkün olduğunca gürültülü biçimde tebessüm ettim memura. Bu işte ustalaşmış olmam gerekirdi. İyi ki Ludwig yanımda değildi. Bu memur ile aramda geçecekler, söylediklerinde ne kadar haklı olduğunu bir kez daha ispatlamak için aleyhime kullanırdı ki aksini iddia etsem de ona inanmıyor değildim. Tebessümüm sona ermeden, son kozum olan nezaket öksürüğünü kullandım. İşe yaradı. Başını müsveddesinden almadan, "Neden aşk siestasına katılmak istiyorsun ki? Erkekler için olanı var," dedi. Bu adaya gelmeden önce kendisiyle başka bir çatı altında kaynaşmış olabilirdim. "Yaşayan Ölü Memurların Geri Dönüşü: Kıymalı Bezelye Günü"ndeydim. Ben erkekler için yoktum. Sen denecek kadar yakın, siz denecek kadar mesafeli biri değildim. Gerçekle hesaplaşmamı bitirmemiştim. Ludwig'in yine haklı çıkmasının ıstırabı içindeydim. On dört yaşına kadar evde eğitim görmüş olmasının bütün bunları biliyor olmasıyla bir ilgisi olduğunu düşünüyordum ara sıra. En çok da onu kıskandığım zamanlar aklımdan geçiyordu bu.

Aşk siestası için sakladığım harikulade hikâyemi oracıkta harcayarak memura anlatsam, siestaya giriş yolumu kısaltmış

olur muyum yoksa eşcinsel olduğumu söylemek daha mı kestirme olur diye düşünedururken adamın, "Beyefendi, sana soruyorum," demesi üzerine kararımı hızlandırmam gerektiğini fark ettim. "Ben..." dedim, "eşcinselim üstüne afiyet." Kıymalı bezelyeye yenik düşmüştüm. "Öyle desene hemşerim! Hallederiz," dedi memurum. Birkaç dakikada hem beyefendi hem de hemşeri olmuştum. Varlığımdaki çelişkilerin sandığım kadar gizli olmadığını bir kez daha görmüştüm. Tamam... Buna da alışabilirdim. "Şimdi sende bir ibnelik kâğıdı var mı arkadaşım?" diye sordu. Ne demek istediğini anlamamıştım, ama ibne onun sülalesiydi. Bunu kendisine söylesem yanlış anlayabilirdi. Yine de tebessüme devam edemezdim. "İbne dedim kusura kalma, ağız alışkanlığı, eşcinsel kâğıdı, yani anla işte!" diyerek osuruktan bir kahkaha attı. Ağzımı da bozmuştu angut, durduk yere... Küfrü benden çok seven bir Varlık vardı; o, çok sevse de benim kadar saygı duymazdı. Karnım tokken, dolu dolu küfretmeyi severdim ben; bana karşılık verecek adamla küfretmeyi severdim. Derhal sükûnete ve terbiyeye davet ettim kendimi inceden. "Nereden alınıyor bu kâğıt? Almadım ben öyle bir şey," dedim. "Danışmaya sorarsın girişte. Gideceğin yer girişte zati. Bir koşu inmişken bana da bir Samsun al 216, yoksa Birinci al, bir iki dal," dedi. Özgürce eğleniyordu benimle. Çekmecesinden çıkardığı parayı burnuma uzatırken ibiğinin sallandığını gördüm. Gittikçe rahatsız olmaya başlamıştım bu adamdan. Parayı aldım. "Ne yapmam gerekiyor bu kâğıt için?" diye sordum. Sesimden de yüzümden de saf olduğum belliydi. "Dedim ya hemşerim, gidip danışmaya soracaksın diye..." Yüzünde gülümsemeden sayılacak bir emare yoktu. Selamete az kalmış olmalıydı. Eğer bu memurumla iyi geçinemezsem yeni bir tane bulmam gerekecekti. Lakin dairede kendisinden ve aşağıdaki eflatun kızdan başka beşere rast gelmemiştim. Cinsiyetlerin insan başına dert olmadığı bir an bile yoktu. İşimi kestirmeden halletmek için uy-

durduğum yalan belki de gerçek hikâyemden daha külfetli olmuştu. Lakin heyhat, dedim içimden (İçimden demeliydim). Her şey o müzmin illet yüzünden bu hale geliyordu. Memurum heyecanlanmıştı aniden. Kendimden başkasıyla konuşurken bu kadar yüksek ses kullanmıyordum (Kendimi başkalarından garip bir şekilde ayırıyordum). Sesimi ayarlayamamam ilk kez başımı derde sokmuyordu. "Ne dedin sen? Ne kederi? Kederli misin sen hemşerim? Çık, çık hemen!" dedi eli ayağı birbiriyle yer değiştirirken. Birden o gövdeden beklenmeyecek bir çeviklikle odanın en uç köşesine zıplayıp, "Git, git arkadaşım, bize de bulaştıracaksın," dedi telaş içinde. "Yok canım, burada keder yok ki! Hem benimki bulaşıcı değil, merak etme," dedim ama fayda etmeyecekti. "Sen haberleri de mi dinlemiyorsun arkadaşım? O salgın buraya kadar geldi. Kışt, Kışt!" dedi masanın üzerinden alıverdiği bir tomar kâğıdı üzerime doğru sallayarak. Şurada haberleri takip etmeyeli on iki saat bile olmamıştı, ama bu kadar önemli bir haberi kaçırıveriştim. Çok nankör bir işti bu medya takibi. Konuşmadığında unuttuğun dilden çok daha hızlı terk edebiliyordu seni. Boşluğa düşmemek için tuttum kendimi. "O kâğıtlarla kovamazsın kederi buradan," dedim. "Bana aşk siestası izni lazım canım arkadaşım. Hadi, gel ver sen bana gerekli kâğıdı, belgeyi, neyse... Alayım, gideyim. Sen de kurtul bu dertten, ben de kurtulayım," diye karşılıklı çıkarlarımızı koruyan kusursuz bir teklifte bulunmuştum. "İmdaaat!" diye kesik kesik bağırmaya başladı memurum. Binada o kadar yalnızdık ki sesi duvara çarpıp kimseye değmeden bize geri geliyordu. O an periferimdeki bütün tuş, düğme, klavye cıvıltılarına rağmen kapıdaki eflatun kızla birlikte sadece üç kişi olduğumuzu bile düşündüm içeride. "Sakin ol, paniğe gerek yok. Sana zarar vermeyeceğim, dostum ben dost!" dedim gülmeme hâkim olamadan. Dünyayı hayırlı bir sebepten istila etmiş uzaylı tavrım hoşuma gitmişti. Gerçekle aramda vazgeçemeyeceğim tür-

den derin bir bağ yoktu. "Vakfıkentli! Sana şifa getirmek için geldim ben. Bu adada olduğum sürece kederin zerresi bile giremez içeri. Hiç merak etme memur dostum!" dedim. Gülüyor olmam daha sevimli görünmemi sağlıyordu. Kafası karışmış olabilirdi. Ona biraz zaman tanıdım. İkna edilmeye ihtiyacı vardı. Bunu ondan esirgeyemezdim. Masasının üzerindeki sarı çirkin levhadan adının Haydar olduğunu öğrendim. Öğrendiğim her lüzumsuz isim için sonradan pişmanlık duyuyordum. Şefti Haydar. Bu, onu başında bir bant uzunca bir tüyle hayal etmem için yeterliydi. "Haydar, sen özel birisisin. Beni dinlemelisin," dedim. Ona bir defa daha kafiye yapmayacağıma yemin ettim. "Bir kere bende sana bulaşabilecek bir şey olmadığını anlaman gerek. Bende bulaşıcı bir şey yok şefim..." bile dedim. Kafiyesiz halledebileceğime söz veremezdim. "Bana inanıp inanmamakta serbestsin. Her şeyden önce Haydar sen, bu dairedeki hatta bu adadaki birçok kişiden daha özelsin. Sen seçilmiş birisisin. Bundan kimseye bahsetmemelisin. Yoksa bütün planı mahvedersin," dedim. Gülüyor olmam beni gittikçe sevimli kılıyordu. Sesim ona iyi geliyordu. "Eğer aramızda olanlardan birilerine bahsedersen kedere yakalanmama konusunda sana garanti verememem," diye devam ettim. Bu riski alacak gibi durmuyordu. Beni dinlerken gözlerimin içine bakıyor, beni anlamaya, varsa yalanımı yakalamaya çalışıyordu. Gözlerini gözlerimin içinden çekip düşünmeye başladı. Yüzünde flaş patlamış tavşan gibiydi adeta. Onu yakalayabilirdim. Tam zamanıydı."Yaptığımız araştırmalar senin becerilerinin çok altında olan bu işte gereğinden fazla zamandır çalıştığını gösteriyor Haydar. Hak ettiğin takdiri görmediğinin farkındayız. Biz sana hak ettiğini vermek istiyoruz, tabii eğer bizimle işbirliği yaparsan... Seni buradaki kadar yoracak değiliz Haydar. Bir iki kâğıt vereceksin, işler yolunda giderse beni bir daha görmeyebilirsin bile... Tabii bunlardan kimsenin haberi olmayacak, unutma. Hem sen kazanacaksın, hem

dünya, hem de biz..." dedim. Timur'u konuşturan ben miydim? Ben Vakfıkent'e gelmeden önce böyle birisi değildim. Çevresini sarmalayan masaya ürkekçe sürtünerek çıktı saklandığı köşeden. Göbeğinin onu masanın sivri köşelerinden koruduğuna şahit olmuştum. Bu konuda, vakit kaybetmeden haklı çıktığım için gururluydum. Haydar bana inanıyordu, inanmak istiyordu. Vaktiyle bir yağmurda ıslanmıştı. Titriyordu. "Sana zarar vermeyeceğim merak etme," dedim ve ellerimi kaldırıp boş olduklarını gösterdim. Bir uzaylının karşısındaki zavallı bir dünyalıyı öldürmek için elinde bir şey olması gerekmezdi. Bunu ikimiz de biliyorduk. O anın büyüsünü bozmak istememiştik. Aramızda iki masalık mesafe kalmıştı. Şaşkınlık ve şüphe içinde gözlüklerinin altından gözlerime bakarak, "Bir gün bana geleceğinizi bütün kalbimle inanıyordum," dedi. Gerçekle aramda güzel bir bağ oluştuğunu hissediyordum. Elimde kalan bütün şansı oracıkta harcadığımı da tahmin ediyordum. Aşk siestasının buna değeceğini dilemekten başka seçeneğim yoktu. Koltuğumun altında, istediğim yere girmek için gerekli tüm evraklarla oradan ayrıldım. Dönüş yolunda kapıdaki eflatun kız dahil kimseye rastlamadım. Ne kentte ne adada, ne *köşklerde ne sarayda; ne dünyada ne de ayda... Benim yerim çok uzaktaydı. Henüz yazılmamış şiirlerde, romanlarda, ana haber bültenlerinde, satır aralarında yaşıyordum. Gelmiş geçmiş zamanlarda, musikili uzamlarda, alkışlarla yaşıyordum. Yalnızların yalnızıydım, yalnızdım. Dertlilerin dertlisiydim, dertliydim. Aşk için aynı şeyi söylemezdim. Gönlümü bir daha vermezdim, kedere daha fazla göğüs geremezdim. Dertli gönüllere giren, işte bendim Timur Eren.* (Musiki, söylenmiş ve daha söylenecek bütün sözlerden güzeldi. Benim Timur Erin olmam ya da olmamam, kimsenin hayatını değiştirmezdi. Ritim, basit bir soyisimden daha mühimdi).

Üzerimdeki fazlalıklardan soyundum. Çıktığım otomatik portakal dairesine son bir kez baktım; sonra da elimdeki bir tomar

kâğıda... İmgeleri başucuma koydum. Yorgundum. Gözüme bir bank kestirip oturdum. Her şey bir yana devlet dairesinde tanıdık birilerinin olması sevindiriciydi.

22
SANTEL

Ölüleri ziyaret etmek gerek. Ara sıra da olsa mutlaka gitmeli... Ne kadar yakınım varsa uzakta olan, hepsi sıfatımı unutmuştur eminim. Biraz durup dinlenebilmek için cehennemi bile tercih edebilirdim... Zamanı sanatın biçimsiz dirilişi, İslamın güya hicranı destekleyişi ve kadınların vücutlarındaki yağ oranına göre yaşadığımı düşünecek olursak her şeye hakkım olmalıydı. Bu meretten kurtulursak eğer, tüm kurallara uymaktan, topluma karışmaktan, onun bir ferdi sayılmaktan muaf tutulmalıydım. İçimde küçük de olsa bir ümit vardı. Güneşli Bahçe Sokak yeniden inanmamı sağlamıştı.

Kederden sakınmak için acil tedbirler icat eden insanoğlunun bu yaratıcı tedbirlerle baş edebilmesi ondan korunması kadar zorlaşmıştı. Kahvaltı vakti ortaya çıkan bir hareketin, ikindiyi göremeden dağıldığını öğreniyorduk. Gruplar önce küçülüyor, sonra dağılıyor, sonra yeniden toplanıyordu. Dünya her zamankinden yedi kat hızlı dönüyordu. Zaman, biz ne yaparsak yapalım, iyileştirici etkisini hiçbirimizin üzerinde kullanmıyordu. Kulağımdaki çan sesi gitgide yaklaşıyordu. Acele etmeliydim.

Fırat başından bu yana, "İnsanların gerçekleri görmeden sanatla arınmaları beklenmemeli," diyor; arkasından da "Gerçekleri tek başına sanatın sırtına yıkamayız," diye ekliyordu. Büyük bir eylem hazırlığındaydı. Her şey çok izlenen ulusal kanallardan

birinin haber stüdyosunu bir seferliğine ele geçirmekle başlayacaktı. Set ekibi nazikçe Kelebekler tarafından zapt edildiğinde Fırat spikerden ödünç aldığı ceket, gömlek, kravatla ve eli kalem tutan birilerinin yapacağı bir parça makyajla spikerin yerini alacaktı. Stüdyoda her şey Kelebekler'in tasarrufunda olacaktı. Fırat insanlara bir günlüğüne gerçek haberleri sunacaktı. Sundu da... "İyi akşamlar sevgili izleyiciler. Önce haber başlıklarını kısaca hatırlatmak istiyorum. Keder salgını her geçen gün büyüyor ve yayılıyor. Aşı umudu da taşımayın. Büyük ilaç firmaları son vurgunlarının peşinde," diyerek sade bir giriş yapmıştı. Haksız olduğunu söyleyemezdim. Bir süredir dolaşan aşı söylentilerinin içi boştu. "Yineliyorum: Bu salgın her geçen gün büyüyor ve yayılıyor. Yıllarca gelişmekte olduğumuz yalanıyla kandırıldık. Şimdi iyileşme umutlarıyla kandırılıyoruz." Kelebekler benim orada olduğumdan haberdar değildi. Stüdyodaki heyecanı da, gerginliği de hissediyordum. Kulağımdaki uğultuyu susturamıyordum. "Sevgili izleyiciler, dünya insanının dörtte üçünden fazlası bizimle aynı durumda. Biz dünyanın geri kalmış, geri bırakılmış dörtte üçüyüz. Kandırılıyoruz. Gerçeklerin farkına varmalıyız. Hayatımızı tekrardan anlamlandırmalıyız. Ancak o zaman sanatın kalkanlarından faydalanırız. Ne kadar bilirsek o kadar özgürleşiriz, ne kadar bilirsek o kadar ölümsüzleşiriz. Perişanlığımızın sebebi kederdir, kederin sebebi de..." demesiyle elektrikler ve yayın kesildi. Birkaç saniye süren karanlığın ardından ışıklar yandığında Fırat dahil içerideki tüm Kelebekler güvenlik görevlilerinin elindeydi. Fırat kanal çalışanlarını alıkoymaktan, yayına sızıp akışa müdahale etmekten ve esas spikerin Armani ceketine kahve dökmekten hüküm giyebilirdi. Hapishane, kederin serbestçe dolaştığı ve müdahale edilmediği tek yerdi. Yani kaçmaktan başka şansı yoktu. Kanalın dışında hazır bekleyen bir grup Kelebek'le birlikte Fırat'ın kaçırılmasına yardım ettim. Yakalanan diğer Kelebekler her an keder kurbanı olabilirdi. Bu

konuda hiçbir şey yapmamak günahlarımdan yalnızca biriydi. İlk günden beri bu eylemi var gücüyle destekleyen Harun'un sırası gelmişti. Fırat'ın saklanmak mecburiyetinde kaldığı kısacık arada Kelebekler'i yıprattığı ve yanlış anlaşılmalarına neden olduğu kanısının yaygınlaşmasını o sağlamıştı. Fırat'ın ortaya çıkması, Kelebekler'den uzaklaştırılması ve yerini Harun'un alması, hepsi bir gecede gerçekleşti. Bütün bunların içinde Fırat'ı kahreden, aranıyor olması ya da Kelebekler'den ayrılması değil, eylemin kimsenin dikkatini çekememiş olmasıydı. Direniş hâlâ mümkündü, ama gittikçe güçleşiyordu. Fırat'ın sanatı yücelttiğini sanarak Harun'un iktidar hırsına çanak tutmuş olduğunu düşünmek duygularımı zapt etmemi engelliyordu. Fırat'ın bir kanun kaçağı olarak hasretle "Arananlar" listesine girmesi, hakkındaki kişisel bilgilerin gülümseyen bir fotoğrafı eşliğinde ağaç kavuklarına, duvarlara, elektrik direklerine asılması da kanatlarını kaybetmesinden hemen sonra gerçekleşti. Ben Fırat ile bir grup eski Kelebek'in yeniden örgütlendiği, kendilerine Sanat Tespit Lobisi, SANTEL dedikleri bilgisini Fırat'ın o mütemadiyen gülümseyen çehresini bir haşlanmış mısır arabasının üzerinde gördüğüm gün öğrendim.

ARANIYOR

İsim: Ẓübeyir Fırat Şaşkınbakkal

Yaş: 44

Uyruğu: Şark

Mesleği: Gerilla

Eğitimi: Ekonomi, Sosyoloji, Felsefe.

Dikkat çeken özellikleri: Güler yüzlü; ileri seviyede Osmanlıca, Farsça, İngilizce, Almanca ve Fransızca biliyor; mızıka çalıyor; burnu kemersiz.

İşlevini kaybetmiş sanat eserlerini tespit edip onarmak için bolca vakti vardı artık. İşe dilden başlayacaktı. İnsanlığı kurtarma isteği duyan herkesin önce dili kurtarması gerektiğine gönülden inanıyordu. Ben ise Ekin olarak göreve devam edip etmeyeceğimi henüz bilmiyordum. Yaşadığım hayatlar içinden kendiminkini seçemiyordum. Önerilen hiçbir çare kedere iyi gelmiyordu. Biz ne yaparsak yapalım, dünya bildiğini okuyordu.

23
Topraklı Sokak

Uyku yoksunu bir zihnin her şeyi düşünmek için bolca vakti oluyordu. Deniz ile ilgili öğrenmek istediğim ne vardı? Bunun bana ne faydası olabilirdi? O harika devlet memurunu hangi özelliğimle ikna etmiştim? Bir adada yaşayıp da seyrek balık yemek akıl kârı mıydı? İnsan giysisinin iklime göre değişmesi ne hoş şeydi...

Aşk siestası (ve fazlası) için gerekli belgeleri edindikten sonra öyle bir toplantının hiçbir önemi kalmamıştı Ciddiyete karşı duyduğum tahrip arzumun dinmesini beklemeden o evraklardan kurtuldum. İzin belgelerini alana dek başımdan geçenler siestanın kendisinde edineceğim tecrübeleri çoktan aşmış olmalıydı. İşin doğrusu, ben hiçbir zaman bir oda dolusu kadının aşktan bahsetmesini dinleyebilecek dirayete sahip olmamıştım. Canım ne zaman isterse, herhangi bir siestaya katılabileceğimi bilerek rehavet ve keder içinde dolanmaya devam ettim. O binada insan ırkına uzaklaşmış olmam ve yolda her an Deniz'e rastlama ihtimalim gözümdeki keder perdesinin biraz olsun aralanmasına neden olmuş, parmak uçlarıma basarak değil de yere ağırlığımı vererek yürümemi sağlamıştı. Kısacık bir süreliğine yaşamdan

başka hiçbir şeyi önemsemedim. O süre Vakfıkent'in beni karşıladığı halinden bile güzeldi.

Bir şeyin başıyla o şeyin sonunun aynı noktada olmasının ne kadar ürkütücü olabileceğini düşünürken Ludwig'in her sabah saat tam dokuzda döndüğü köşeden döndüm. Kontrolümün dışında, ama son derece bilinçli bir şekilde ilerleyen bacaklarım Varlık'ın evine sürüklüyorlardı beni. O istikametin şüphe götürür yanı olamazdı; o yönde başka bir yakınım yoktu. Arkamı dönüp geldiğim yönün aksine hızlı adımlarla yürümeye başladım. Pek karmaşık yahut melankolik bir hissiyat içinde değildim, yalnızca canım Varlık'ı görmek istemiyordu. Aksi istikamette yeterince ilerleyince vapur iskelesinde İstanbul'a doğru yola çıkmaya hazırlanan hızlı geminin, insan varlığını derhal hisseden nazik teknolojinin kucağına oturmuş iskelesinde buldum kendimi. Bunu bilmeden, ama mutlaka isteyerek yapmıştım. Hâlâ sevmiyordum vapur yolculuklarını, ama hayatta kalabilme gayesiyle ara sıra (belki de daha sık) vapura binmem gerektiğini biliyordum. Yıllarını uykusuzluğa vermiş bedenim söylüyordu bunu bana. Kimse üzerinde pek konuşmuyordu, ama uykusuzluk bütün kötülüklerin hükümdarı olabilirdi. Yarı fantastik ada yaşantımdan, betondan kentli dünyama uyandığımda tüm vapur ahalisi olarak, yani cümleten Üsküdar yakasında düşmüş olduğumuzu gördüm (Vapura binmek benim için hayati bir mesele olabilirdi. O kısa yolculuklar dışında, başka bir yerlerde de uyuyor olduğuma emin değildim). Ludwig ile birlikte kaçtığımız, kaçarken birbirimizle karşılaştığımız kalabalığın özlemi içindeydim. Tam kendimi anladım derken karşıma başka bilinmezlerle çıkıyordum. Bu şartlar altında bir başkasını anlamam nasıl beklenebilirdi? O sıra bu, mevzubahis olmayabilirdi, ama günün birinde birileri benden kendisini anlamamı beklerse diye endişelenmeme engel değildi. İyisi mi kimse, kendimi de, bir başkasını da anlayabileceğime dair boş umutlara kapılmamalıydı.

Kimse enerjisini bu yönde harcamamalıydı. Herkesten çok Ludwig bunu benden ummamalıydı. Günün belli saatlerinde ortadan kayboluyor, bazen akşamında da dönmediği oluyordu. Sonra tam endişelenmeye başladığımda ortaya çıkıyordu. Hayatımı daha zor bir hale getirme hasebiyle elinden geleni yapıyordu. Belki de bir harekete katılmıştı. Tek başına kalmak için dünyadan vazgeçebilen Ludwig ile bu tür bir tartışmaya girmek akıllıca olmayabilirdi. Onunla bütün kelamımızın, ancak birbirimize rastladığımızda kinayeli birkaç söz etmekten ibaret olmasından korkuyordum. Nüktedanlık önümdeki hedeflerden değildi.

Vakfıkent'te geçirmiş olduğum süre, yıllardır taşıdığım kentli reflekslerimi silip süpürmeyi becermişti nihayetinde. Bütün kurallara riayet etmeden de olsa karşıdan karşıya geçmek, bir kalabalıkla birlikte biraz hırpalanmayı göze alarak yürümek, önünde şişman bir kalabalığın durduğu bir tezgâhtan bir şeyler almayı becermek, fiziksel bir zarar görmeden, ama belki biraz zarar vererek toplumca taşıma aracı kullanmak, sadece yemek yemek için tesadüfen bir araya gelmiş hiç tanımadığınız kişilerle rasgele büyük bir restoranda küçük bir masada göz teması kurmadan karnınızı doyurmak, görmediğiniz belki de görmüş olsanız yakınlık derecenizin pek azımsanmayacağı birileriyle eşzamanlı olarak bir dükkânın cam vitrininden içeri doğru bakmak, aynı binaya girdiğiniz ve hayatınızda ilk kez gördüğünüzü düşündüğünüz kişiye hemen onun önünde açtığınız kapıyı ona tutmak ya da tutmamak... Her gün farkında olmadan çok şeyi paylaştığım bu kalabalıkla birlikte geçirdiğim onca yılı aklımdan çıkardığımı anlamıştım. Yeniden onlarla yaşamaya başlasam Vakfıkent'te olanları unutur muydum? Bu şuursuz kalabalığı bırakıp kasıtlı olarak bir araya gelmiş oldukları halde bundan hiçbir fayda sağlayamamış ve her an ölüm tehlikesiyle burun buruna olan eski derneğimin kalabalığına da karışamazdım. Belki biraz İstanbul'dan belki de vapurda aldığım tatlı uykudan... Yine de o bilinç dışı

kalabalığı tercih ederdim ben. Oradaki her kişiden muaftım ve bu beni biraz olsun rahatlatıyordu. Tanıdığım ve beni tanımaya çalışan insanlardan yoruluyordum.

Yolun karşı tarafına geçmek niyetiyle katıldığım yabancı kalabalık, bezgin sezgilerimin neden beni İstanbul'a sürüklediğini açıklayacaktı. Hep Vakfıkent sınırlarında hayal ettiğim şey, bu defa beni kendi kentimde yakalamıştı. Deniz ile aramızda hamile bir kadın ve bastonlu bir adam vardı. Adam, biz kaldırım değiştirmeden mıntıkamızdan çıkacaktı. Hepimize yeşil ışık yandı. Tek parça olmuş kuru kalabalık, dev bir ahtapotu andıran görüntüsünden pek çabuk sıyrıldı. Ahtapotun bütün uzuvları gruplar halinde gökten düşen onlarca misket gibi dört bir yana saçıldı. Deniz'in beni fark etmemesi için göbek mesafesini korumak akla yatkındı. Bunca yıllık kederime rağmen Deniz'i gördüğüm anda dünyanın hafiflediğini hissediyordum. Tıpkı Deniz gibi dünyanın da süzülerek döndüğünü düşünüyordum. Adımları gittikçe hızlanıyordu. Ahmediye istikametinde, tek sıra halinde yürüyorduk. Birkaç yüz metre sonra birdenbire durdu. Hamile kadının bizimle birlikte durmaması iyi olmadı. Her an beni fark edebilirdi. Yoksa etmiş miydi? Etmemeliydi... Kendi yolunda, sakin bir adam siluetindeydim, lakin Deniz ile mesafemi daha makul hale getirmeliydim. Hızla arkasını döndü. Ben de onunla döndüm. Saatine baktı ve adımlarını sıklaştırarak geldiğimiz yöne doğru gitmeye başladı. Bizi karşılaştıran ışıktan geri dönerek sahilden Salacak'a doğru yola koyulduk. Hamile kadının yerini iki genç adam aldı. Deniz benim gibi değildi; istikameti belliydi. Adımlarından anlaşılıyordu. Hayatının sonuna kadar atacağı her adımı ezbere biliyordu. Hava hızla bahardan yaza dönüyordu. İnsanlar gittikçe inceliyordu. Deniz'in bir başkasına âşık olduğunu düşünmek beni kahrediyordu. Salacak'ta deniz, adadakinden çok daha sahici görünüyordu. Aklımızın üzerindeki güneş, belki de sadece Deniz'i aydınlatıyordu. Aramızdaki iki genç adam, yaşlı

bir çifte; küçük bir oğlan çocuğuna, belki liseyi yeni bitirmiş bir kıza dönüşüyordu. İnsanlar gittikçe saydamlaşıyordu. Elimi uzatsam tutmak için o kızın içinden geçebilirdim. Yine de dikkatli olmalı, Deniz'den gizlenmeliydim. Kendi halime bırakıldığımda, tek kelime etmeden göğün yedi katında birden gürültü yapabilen ve bundan ötürü kendine gücenmeyen birisiydim. Gizlilik her şeyden önce benim fiziksel koşullarımı zorlayan bir hususta. Kendilerini hedef almadığım halde tesadüf eseri ayağımı isabet ettirip yerde bir müddet sürüklediğim iki bira kutusu, kuyruğuna bastığım bir kedi ve cebimden beton zemine düşürdüğüm metal anahtarlık bile Salacak boyunca Deniz'in beni fark etmesini sağlamadı. İnsanlar gittikçe seyrekleşiyordu. Deniz ile mesafemiz açılıyordu. Solumuza düşen ilk aradan karanlık ve benden kederli Üsküdar sokaklarında yokuş yukarı yürümeye başladık. Kimsenin olmasa da Deniz'in Üsküdar'dan geçerken, oranın eski sahiplerini düşündüğünü bilirdim. At arabaları, havan topları, büyük depremler, deri sandaletler, Anadol otomobiller... O mesafe hayatiydi. Deniz, dünyanın en güzel gününün ilk saatleri gibiydi...

Gizli özneli yolculuğumuz Topraklı Sokak'ın en ucunda, yüksek duvarlarla gizlenen bir evde sona erdi (Adının artık Topraklı Sokak olmaması tarihin kendisini inkâr etmesiydi. Zamanın bu biçimde küçük düşürülmesi benim bile hoşuma gitmemişti). Yol boyunca Deniz'in beni fark etmemesi o zamana dek yaşadığım en fantastik şeydi. Ondan fazla uzaklaşmadan kendime huzurlu bir kuytu bulup gizlendim. Şansımı fazla zorlamak istemedim. Hemen sonra o heybetli kapının Deniz'e açılmasını izledim. Biraz bekleyip onun ardından içeri girmeyi deneyebilirdim... Onun çıkmasını bekleyebilir ya da çekip gidebilirdim. Çekip gitmek her zaman bir seçenekti; üzerinde hep bol ve lastikli kıyafetler olan, beni kendinden usandırmayan bir seçenek... 'Bugün İstanbul'un

olmadık bir semtinde, hem de o kalabalık içinde Deniz'i görmenin bir anlamı olmalı,' diyip duran sesi 'Ben anlam peşinde koşmayı bırakalı en azından yirmi sene oldu,' diyerek susturmaya çalıştım. 'Ne olur ki gidip zili çalsan, Deniz'i çağırsan, sonra hiç ayrılmasanız. Neden olmasın ki? İstesen daha neler yapabilirsin...' diye devam etti. Ben de ona 'Saçmalama. Konuyu da saptırma! Hem zili çalıp ne diyeceğim? Deniz'i aradığımı mı söyleyeceğim? Uğraşma benimle,' diye karşılık verdim. En sonunda, 'Bana bak! Ne diyorsam onu yap şimdi! Boşuna mı geldin sanıyorsun buraya? Seninle daha fazla uğraşamayacağım. Önüne bir şans daha çıkardım, sen dönüp gitmeye kalkıyorsun. Bu son olur! Bütün tesadüflerden nefret et de gör sen!' diyen sesi; sükûnetle saklandığım köşeden çıkıp Deniz'in girdiği kapının ziline basarak susturdum. Bu ses yıllarca sigara içmemi, beğendiğim beğenmediğim her kadınla sevişmemi, sevgilimi bir an önce terk etmemi hemen sonra ondan özür dilememi, kendimden başka kimseyi düşünmememi, yüksek sesle küfretmemi, insanlarla alay etmek istediğimde bunu yüzlerine bakarak yapabileceğimi söyleyenle aynı sesti. Kendisini yok saydığım yılların öcünü almaya hazırlanıyordu. Kendimi utandırmam için bana yeni tuzaklar kuruyordu. Belki zili duyan yok diye kendimi avutmama fırsat bile tanımadan kapının yerini iriyarı, tok sesli bir adam aldı. "Buyurun, kimi aramıştınız?" Ne kadar meraklıydı herkes bana soru sormaya. Kimi aramıştınız, neye bakmıştınız, nereden gelmiştiniz, neden vardınız... "Ben..." dedim; devamında ne diyeceğimi bilemedim. "Ben..." diye yeniden denedim. "Ben... Ludwig Wittgenstein'ı arıyorum. Dostum Ludwig Josef Johann Wittgenstein. Aklına önemli bir şey geldiğinde 'Evet!' diyerek alnına vurur elini. Oradan tanıyabilirsiniz kendisini," dedim. Ludwig'in 20. yüzyıldan beri bu hareketi yaptığını görmemiştim. Kapıdaki geniş, açık pembe adamın iki gözünün

de ufak ve birbirine fazlaca yakın olduğunu ancak fark etmiştim. "Dik durun. Omuzlarınızı arkaya atın," dediğinde ne kast ettiğini anlayamamıştım. "Dik durun dedim!" diye tekrarlayınca direnmedim. Cebinden küçük bir makine çıkarıp flaşlı bir vesikalığımı çekti. O iki göz aslında bir göz etmeliydi. İkisi birden, güneş enerjisiyle çalışan dijital bir hesap makinesinin loş ışıkta kalmış hali gibiydi. Timur denen adamın karmakarışık suratını tarihin kıymetli belgelerinin yanına kopyalamak üzere birisinin çalışıyor olması da garip şeydi. Vakfıkent'te olsa, bu işi tavana asılı bir cihaz kendi başına yapabilirdi. Tek haneli dostumuzun fotoğraf için benden izin almamış olmasını içerlesem de bu konuyu uzatmamayı tercih ettim. "Adı neydi? Adı yeterlidir," dedi. Ludwig'den bahsettiğini anlamam için birkaç saniye geçmesi gerekti. "Ludwig," dedim. "İstersen heceleyebilirim; luuud-vig." Ludwig, bir kez olsun hayatımı kolaylaştırabilirdi. "Burada biraz bekleyin," diyip hafifçe aralık kapının arkasında kayboldu. Birileri bana, ikinci tekil şahıs yerine ikinci çoğul şahıs gibi davranmayalı epeyi olmuştu. Her şeyi yaşamın şapşal akışına bırakmış olmanın dinginliğini yaşıyordum. Bir adım sonramı bilmemekten sıkıntı duymuyordum. Eski bir medeniyetin ortasında olduğumun farkındaydım. Belki de derdim daha yeni şeylere duyduğum naylondan özlemdi. İstanbul'un nadir zarafetteki sokaklarından birindeydim ve Deniz, önünde durduğum kapıdan içeri girmişti. İnsanın ara sıra da olsa hayatını kontrol edebilmesi güzel şeydi. Bunu sürekli yapmaya çalışanları kendime yabancı bulsam da onları hiç anlamadığımı söyleyemezdim. Yandaki evin girişi papatya bahçesiydi. Şaşırmış bir çift göz gibi bana bakıyordu papatyalar. Onca afili çiçek arasında Deniz en çok papatyaları severdi. Neşe çiçekleri derdi onlara... Baharı getirdiklerini söylerdi. Belki de başka çiçeklerin isimlerinden emin olmamamın sebebi buydu. Ölüm iyiliği miydi üzerimdeki? Ke-

der beni almaya gelmişti ve bu da dünyadan gidecekken bana göstermek istediği son şey, o tasasız kareydi. Henüz hazır değildim. Ölüme en hazırlıklı olacağım yer, yatağımdı. Derin, gerçek bir uykunun sonunda, tatlı bir sarhoşlukla veda edecektim. Bunun bana yaşamak zevki verdiğini kendimden başka kimseden gizleyemezdim. Yine de içimi kaplayan o yabani huzur ve art arda sevinmelerim hayra alamet sayılmazdı... Yan evin sahibi her kimse bir miktar saygımı kazanmıştı. Papatyalara yavaşça dokunarak aralarından geçtiğimi hayal ettim. Papatyalar, kapıdaki küçük gözlü adamın lüzumsuz sesiyle bir çocukluk hayali gibi aniden sona erdi. "Beyefendi, ne yazık ki içeride aradığınız isimde kimse yok. Sizden gitmenizi isteyeceğim." Adamın geldiğini fark etmemiştim. Deniz'i görmenin sonuna gelmiştim. Ludwig bir kez olsun beni, unutmak istemeyeceğim bir tesadüfe davet edemez miydi? Her adımı benden önce atmış olan bu adam bir kez olsun benim hoşuma gidecek bir yere benden hemen önce varmış olamaz mıydı? Gülümseyerek başımı kapıdan içeri uzattım. En azından kapının ardındaki ev hakkında bir fikrim olmadan oradan ayrılmamalıydım. Neden o sokakta olduğumu her an unutabilirdim. O gün içimdeki mahcup mutluluk hissinin sebebini cebimdeki bir müsveddenin arkasına yazdım. *Deniz, hayat sana dokunabildiğim mesafeden güzel...* Kapıdaki dostumuza, "İçeride bir Ludwig olmayabilir, ama Deniz var muhakkak. Bunu ona verir misin?" dedim.

Sokağın bitimindeki yokuşu acele etmeden tırmandım. Dönüş yolunda, vaktiyle sarmaşıkların arkasında duran bir okul, çok sayıda fırın, bir adliye, bir eski bir tiyatro, bir de Doğancılar Parkı geçtim. Bu avarelik, bu atalet, kafatasımın içinde varlığını zar zor sürdüren aklımı da almak üzere büyük mücadele veriyordu. Kendime, beni hırpalayacak bir meşguliyet edinmeliydim vakit kaybetmeden.

24
Tövbe

Üsküdar'dan denize, Vakfıkent'te olduğumdan daha yakındım. Sevdiğim bir muhitte, bana hiç benzemedikleri halde, ait olmaya çalıştığım bir grubun arasındaydım. HAY'ın olağan toplantılarından birindeydim ve artık gizlemek istemiyordum; Hümeyra'dan dünya ahiret nefret ediyordum. Kendimde ona benzer hiçbir yan bulamamak işimi zorlaştırıyordu. Aynı zamanda şükran duyuyordum buna. Hayatının en büyük amacı alın yazısını Hamza'ya okutmak olan ve sırf bu yüzden kedere tutulmayan biriyle bir an evvel yakınlaşmam, kestirmeden kaynaşmam gerekiyordu. Bu terütaze ilişkinin yakınlık derecesi kendime ayıracağım vakit konusunda da belirleyiciydi. Silahlarımı usulca ve zamanında kullanmalıydım. Kimseye belli etmesem de aklımın bir kısmını sırf Fırat'ı düşünmeye ayırmıştım.

Alın yazısı okunacak bir arkadaş edinmenin ilk koşulu Hümeyra olarak trajik yaşamımın sırlarını yoğun biçimde, fakat fazla uzatmadan anlatmaya başlamamdı. Öncelikle kader kurbanı olmalıydım. Alın yazım kuşkusuz kötüydü. Başıma gelen kötü hadiselerden kurtulma iradesinden yoksundum. Ne oluyorsa alnımda yazanlara uyuyordu. Zavallı, kimsesiz ve çaresizdim. Zor değildi. Kocam tarafından dayak yiyen -yıllarca buna boyun eğmiş- üç çocuklu bir kadındım. Onca yıl gördüğüm zulüm canıma tak ettiğinde karakolda polisler tarafından telkin edilip aile içi meselelerimizi evde çözmemiz önerilmiş, kocamla öpüştürülüp barıştırılıp sıcacık yuvama geri gönderilmiştim. Baba evine gitmeye hiç yeltenmemiştim. Anama konuyu açmaya kalktığımda ne kabahat işlediğim sorulmuştu. On küsur yıl boyunca her türlü temizliğinden, beslenmesinden, barınmasından ve çoğalmasından sorumlu olduğum kocamı vaktiyle

alıştığı pavyondaki bir uvertüre kaptırmıştım sonunda. Ucuz içki kokan bir adamla paylaştığım bir somya, üç tane de bebeyle bir başıma kalmıştım. Bulunduğum toplulukta himayeye alınmama ramak vardı. İstediğim kollanmak değil, ahbaplıklarını kazanmaktı. Benim beyin peşine, pavyona gide gele ve oranın fedailerinden birinin aklına düşmüştüm. Bu fedaiyle onun ipsiz sapsız arkadaşları tarafından bir kere pavyonun az ötesindeki çalılıklarda, bir kere pavyonda, bir kere de kayınvalidemgilin evinin berisindeki mezarlıkta bir güzel düzülmüştüm. Allahın hakkını doldurmuştum. Muhtemel dostum bunların tecavüzden ziyade gönüllü cinsel münasebetler olduğundan şüphelenirse beni evine sokmazdı. Eğer yalanım yoksa ırzıma geçilmesinin mutlaka haklı bir sebebi vardı. Güzel değildim amma elim yüzüm düzgündü. Kılık kıyafette kusur yoktu da saçlarım istekli duruyordu. Biraz da oynak mıydım ne? Oynaktım, oynaktım... Ben basit bir günahkârdım. Bu felaketlerden kendim sorumluydum. Dostum bana acımaktan vazgeçmemeliydi. Günahlarımın affedilmesi için benim adıma dua etmeliydi. O zaman tek istediğim yavrularıma güzel bir yuva kurmak olurdu kısmetse... Olmayan Hümeyra'nın hiç oynanmayan geçmişine öfkem, bu derin çaresizliğe öfkemdi. Nedim alınyazısı işini başkasına verene kadar kimseye anlatmadığım bu hikâyeden nefret ettim.

Muazzam kalabalıkla yekvücut halde, Hamza'yı beklerken korumalarından biri konuşacakmış gibi girdi içeri. En yüce görevin adamı olmanın kibriyle durdu aramızda. Bir halk savaşında yeniden kazanılan bağımsızlığının bayrağıydı adeta. Dimdik, asil, onurlu... Yeri doldurulamazdı. Elinde bir kâğıt parçası tutuyordu. Kâğıdı yukarı kaldırıp, "Deniz adında bir hanıma pusula var elimde," dedi. Solunda kalan kadın kalabalıktan yuvarlak bir uğultu yükseldi. Herkes şaşkın birbirine bakıyordu. Daha yüksek bir sesle, "İsmi Deniz olan elini kaldırsın," dedi. Sayıları tahminimden fazlaydı. Koruma adam bir eliyle kâğıt parçasını

tutuyor, diğeriyle de Deniz'lerin birleşmesi için işaret ediyordu. Yedi Deniz bir araya gelince pusulayı en ortadakine verdi. Bütünüyle Hümeyra olduğum bir ortamda Deniz denen bir kadına bırakılmış bir notu sahiplenmem beklenemezdi. O satırlarda bana ait bir şey varsa, günün birinde mutlaka öğrenirdim.

Hamza'nın kapıda belirmesiyle pusula telaşı da sona erdi. Üsküdar'daki bu muhteşem gün aslında Hamza'nın konuşma yapmak üzere aramıza inmesiyle başlayacaktı. Üzerinde beyaz sarisi, başında her an düşecekmiş gibi duran sarığı, ayağında parmak arası terlikleri ve elinde fildişinden tespihiyle zuhur eden bu adam karşısında kayıtsız kalamıyordum. Öfkemi gizleyemeyeceğimi düşünmek endişelendiriyordu beni. Yerden yükseliverip birden patlayıverecek bir bomba izlenimini uyandırıyordu bazen bende. İyi ki de uyandırıyordu. Ara sıra onu semada hayal etmesem, yakınlarında olmaya dayanamayabilirdim. Tek mesele buna inanmamamdı. Ona inanan ve çaresizce ölmekte olan milyonlar vardı. Hemen kapının eşiğinde, üst bedeniyle selam verdi müminlerine; müminlerinin selamını aldı fazlasıyla. Ağır ve büyük adımlarla içeri girdi. Yürürken yaptığı ani bir el hareketiyle içerideki kalabalığı kadınlar ve erkekler olmak üzere simetrik bir şekilde ortadan ikiye böldü. Hamza bunu hep yapıyordu. Ahalisini İstanbul'un güzel semtlerinde bir araya getiriyor ve ölmeye ikna ediyordu. Hayatın hicrandan ibaret olduğu, ölümün bir faninin yaşayacağı en kötü şey olmadığı, el öpmenin sevap, cinsel ilişkinin günah olduğu, cennetin Afyon dolaylarında, cehennemin New York civarında olduğunu söylüyor; bunları bir punduna getirip İslamın buyurduğunu iddia ediyordu. Farklı bir tefnayla karşılaşma umudum yoktu ya da aramızda Hamza'nın söyleyeceklerine itiraz edecek birinin olduğuna dair inancım... Dünya onun gibi adamların bilge sanıldığı bir yerdi. Sarığını düzeltti. Alnı, Allah'a dönüktü. Kocaman dünyasını başına iyice yerleştirdikten sonra süzülmek suretiyle salonun tam

ortasında kendisine ayrılan kürsüye doğru ilerlemeye başladı. Bu görüntüsüyle onu başka mecralarda da görmek isteyebilecek kadınların sayısı -özellikle benim hayatımda- gün geçtikte artıyordu. Etrafındaki girdap ona yaklaşanı içine alıyordu. Boyunduruğuna girenler ne olduğunun farkına varmadan yanında diz çöküp ona dua etmeye başlıyorlardı. Biri kulağıma doğru eğilip, "Başının üzerindeki hareyi görüyor musun?" dedi. Heyecandan dolu dolu olmuş gözleriyle gözlerimin içine bakıyordu. Ben dev bir domuz boku etrafına dizilmiş parlak gövdeli ve iştahlı bir grup sinek görüyordum. "Allahım sen nelere kadirsin! Görmez olur muyum? Parıl parıl parlıyor. Öl desin öleyim şuracıkta!" dedim. Kendimi bıraktığım kalabalıkla birlikte huşuya sürüklenmek üzereydim. İnanç, insan vahşetinin en kolay meşrulaştığı yerdi. Bu insanları ölümden ve birbirlerini öldürmekten alıkoymak kolay değildi. Hamza gürültüyle temizledi genzini. Konuşmaya hazırdı. "Ey müminler-iiim!" diye girdi söze. "Bugün hicranın gayesine erişme günüdür. Sizler ki öğütlerime kulak ver-eeen özünü bil-eeen sahici müm-inlersiniz." Tezahüratlar için tam burada birkaç saniyeliğine sustu. Alkışlar ve ıslıkların sonlarına doğru iki eliyle birden yaptığı 'Susun' hareketinden sonra şarkının nakaratındaydık. "Öyle değil mid-iiir?" diye art arda haykırmaya başladı. Vahşi müm-inlerin sesinin altında ezilen cılız müminelerle birlikte "Öyleee!" diyordum ben de. Sesi git gide şiddetleniyordu. O bağırdıkça müminler de kendilerinden geçiyordu. Herkes yorgun düşene kadar bunu sürdürdü. Böylesine coşkulu bir şarkının ardından yavaş bir şeyler çalmasını beklerdim. "Şimdi bütün günahlarınız için: Tövbeeeeeeee!" Has kalabalık ve Hamza arasında kıyasıya bir yarış başlamıştı. O gün hicranın gayesine bir adım daha yaklaştığı gündü. Hicran, Yaradan'ın bize bahşettiği bir lütuftu, selametimizdi, yarınımızdı, cennete açılan kapımızdı. Hicrana keder diyen, onu dert bilen, devalar sunan iblisler için de bir çift söz vardı. O iblisler

ki tez zamanda defterleri dürüle, yedi cetleri bulunup ipe dizilesicelerdi. O iblisler ki dünya başlarına yıkıla, yedi cihanda kahrolasıcalardı. Şimdi iblislerin bütün günahları için: "Tövbeeeeeeeeee!" Tam burada koşulsuz bir kahkaha atıp bu uhrevi atmosferi rasgele yerinden yırtmak isterdim. Ancak o anın hayaliyle içimden gülmekle yetindim. Allah'tan Hamza'nın günahlarını affetmesini diledim sessizce.

25
Non Compos Mentis

İstanbul benim için yeniden tavlanması gereken sevgiliydi. Bunu ne zaman düşünsem yüzüme bir tebessüm düşerdi. Vaktiyle üniversitede hocam, sonra da meslektaşım olan Hikmet Bey, "Yaşadığın yeri turist gibi gezmek gerekir bazen, sevgiliyi yeniden tavlamak gerektiği gibi..." derdi. Ben Vakfıkent'e gelmeden emekliye ayrılmıştı. Bence fazla ömrü yoktu. Okulda hakkında çıkmadık söylenti kalmamıştı. Hepsi de fazla konuşmadığındandı.

Kederin beni ani terk edişinin kısa süreli olduğunu anlamadan evvel kalan son paramı Hedonist çadırlarından birinde harcamıştım. Aklıma gelen ilk meşguliyet, insanoğlunun kendisini bildi bileli aksatmadan yaptığı ender şeylerden biri olmuştu. İnsanlığın yüzünü kara çıkarmamıştım. Ne kadar çok kadınla sevişirsem o kadar kurtulurdum Deniz'den. Belki de tam tersiydi... Çözdüğüm sandığım hiçbir şeyle işim bitmemişti. Seks, kan dolaşımımı ve düşüncelerimi hızlandırmış; duyularımı keskinleştirmişti. Benim eksiyi artıdan daha çok seven, iyidense kötüyü tercih eden, mutlu sonu olan filmleri beğenmeyen, felaketleri üzerine çekmeyi marifet sanan müptezel algım sayesinde keder yeniden peydahlanmıştı. Kulağa garip de gelse (bir

deyişle) seks müzmin derdimin ensemde bitmesini sağlamıştı. Genlerime işlemeden kurtulmalıydım ondan. Keder kızıma bırakacağım külliyata dahil olmamalıydı. Daha da kötüsü ondan önce uykusuzluğa teslim olabilirdim. Biraz aylaklığımdan, biraz da yılların alışkanlığından, kırk sekiz saatten fazladır (seks sonrası uyuklamalar ve yatakta olduğum saatler içindeki küçük kestirmeler dahil) şuurumun kaydettiği toplam uykum üç saati geçmemişti. Ne zaman kafamı yastığa ya da o işi görecek bir yere koysam, kocaman bedenim beni derin esnemeler ve tatlı sızılarla aldatıyor, sonra da suçu zihnimin üstüne atıyordu. Doğru sinyalleri almama rağmen uyku evresine bir türlü geçemiyordum. Kendime uyumam gerektiğini söyledikçe başıma yakıcı düşünceler üşüşüyordu ve aramızda güdük bir inatlaşma başlıyordu. Gecelerimi kendi kuyruğunu kovalayan kedi gibi geçirmeye başlamıştım. Her şeyin şeffaf olduğu bu uyanıklık halinde zihnimin benimle oynamıyor olduğu düşüncesine itimat edemezdim. Kendimi güvenli bir şekilde uyanık kalabileceğim bir yere bırakmalıydım bir an önce.

İçine doğduğum değil, bizatihi seçimle dahil olduğum yuvama, Vakfıkent'e döndüm. Baştaki meyhanedeydim. Adabına uygun olsun diye rakıya başlamak için güneşin batmasını bekledim. Rakımın yanına biraz peynir, biraz kavundan başka şey istemedim. O çilingir sofranın gönlümün kilidini açmasına izin verebilirdim. Belki bir saat, belki günlerce kaldım o mavi meyhanede. Tek istediğim derin, huzurlu bir uykuydu. Öyle bir uyku mümkün müydü? Uykuyu fazla kaçırmak ölüm müydü? Belki de her gece ölüme yattığımı düşündüğüm için uyuyamıyordum. Ölümden, yaşamdan olduğundan daha mı çok korkuyordum? Hayır! Yakaladığım ilk garsondan biraz musiki arakladım. *Ne onsuz edebiliyordum ne temelli gidebiliyordum*... Kadehimi bir ödül töreninde, bir televizyon ekranından herkesle beraber ölen Zeki Müren için kaldırdım.

Laleli'deydim. Bir pazartesi, belki salı gününde, ama muhakkak günün en işlek saatinde... Birbirini örten eciş bücüş betonların arasından geçip uzun, siyah bir şatonun önüne geldim. Kapıyı kimse açmadan içeri girdim. Tavanlar dışarıdan hayal edebileceğimden çok daha uzaktı bana. Her şey ayna, mermer ve kadifeden yapılmıştı. "Biz ne kadar küçük olduğumuzun farkına varalım diye tavanlar o kadar yüksek," dedi Ludwig. Her yerdeydi! Evet, her yerdeydi! Ludwig, Timur'u taşıdığım her yerde benimleydi. Cümlesi bittiğinde kırmızı halının başladığı uçtaydı. Halının bana serilmediğinin hemen o an farkına vardım. "Ne yapıyorsun burada?" dedim. "Ben de aynını size sormayı düşünüyordum," diye cevap verdi. Oradaki 'siz,' hiçbir yerinden kinaye değildi. Aramızdaki mesafeden ürktüm, ama bunu belli etmemeliydim. "Ben burada çalışıyorum," dedi. "Siz de beni takip ediyor olmalısınız." 'Siz'den adamakıllı korkmaya başlamıştım. Ben aramızdaki gerginliği bir adım daha ileri götürüp onunla Fransızca konuşmaya başladım. "Sizi neden takip edeyim Ludwig?! Komik oluyorsunuz," dedim. Aksanım anadilimdendi. Ayrıca hiç de komik olmuyor, gayet doğru söylüyordu ve ben bu tuhaf durumla başa çıkacak ne donanıma ne de beceriye sahiptim. "Timur, bu saçma diyaloğu sürdürerek hem kendi zamanımızı hem de sevgili okurun zamanını boşa harcamayalım. Neyi merak ediyorsanız sorun, ben de yanıtlayabileceklerimi yanıtlayayım," dedi. Ludwig de benimle Fransızca konuşmaya başlamıştı. Onun cesaretini her zaman takdir etmiştim. "Ne yapıyorsunuz burada Ludwig? Bu şatoyla ne ilginiz var? Kimin burası, kim yaşıyor burada?" diye sordum. "Şöyle söyleyebilirim Sevgili Timur, burada çalışıyorum," diye cevap verdi. Haklıydı. Bana yıllardır ilk kez siz diye hitap ederek aramıza mesafe koymaya çalışmakta haklıydı. Yaptığım kabalığı kibarca göstermişti bana. Terlemiştim. "Kabalık ettim Ludwig, affedin lütfen," dedim. Beni derhal affetsin diye gülümsedim. "Geçmiş zaman..." dedi. Oku-

nacak bir hissi yoktu yüzünde. Vedalaştık. Aniden ortamızda bitiveren siyah beyaz kostümlü bir adam bana kapıya kadar eşlik etti. Ludwig'in Laleli'de bir evi olduğuna görmeden ihtimal vermezdim. Bunu başka kimse için söyleyemezdim. Uyandığımda derin ve yumuşak bir yatakla yekpare olduğumu fark etmiş, çok susamış ve yorulmuştum. Hemen doğrulamadım. Ludwig'den önce Varlık'ı gördüğümü anımsadım rüyamda. Varlık'ın elinde bir bardak suyla çıkıp yanıma gelmesiyle onu rüyamda değil uyku arasında görmüş olduğumu anladım. Mavi meyhanede uyurken bulmuştu beni. Bir taşla istediğim kuşu vurmuştum. Uyumuştum. Uyandığımda hâlâ Deniz'i seviyordum. Tekinsiz bir günün daha başındaydım. Olacaklardan kimseyi değil, kendimi sorumlu tutuyordum. Kanepelerin ve kitaplığın hâkim olduğu odaya girdiğimde hayatta olduğumdan kuşku duydum. Benim dışımda her şey bulanıktı. Varlık, yaşlı olduğu halde alımlı bir kadın ve Ludwig... Hepsiyle aynı çatı altındaydım. Burada olduğumu biliyor, sessizce yüzüme bakıyor ve her şey yolundaymış gibi gülümsüyorlardı bana. Beni deviren alkol değil, fettan anasondu muhakkak. "Günaydın Timur," diyerek Varlık ezdi o yarı sarhoş sessizliği. Görüntüler netleştikten hemen sonra kimin nesi olduğunu merak ettiğim kadın da gülümseyerek başıyla selam verdi bana. Yanında Ludwig oturuyordu. Onun ne işi vardı burada? Ne zamandan beri benimle görülmekten rahatsız olmuyordu? Kendi kendime konuşmayı bırakmalıydım. Bu da tıpkı uykularım gibi sorunluydu. Başka insanlarla, yüksek sesle konuşarak biraz olsun kurtulabilirdim bu meseleden. Tereddüt etmeden, "Günaydın," dedim ortaya. Aslında sabahın erken bir saatinde değildik. Varlık, "Aç mısın?" diye sordu. "Birazdan olacağım," dedim.

Makul (tamamıyla uyanıkken yapılan) bir hesaptan sonra tamı tamına on altı saati yaşamdan kopuk halde geçirdiğimi öğrendim. Hayat içinde ölçüsüzce yaptığım onca şeyin arasında,

elinde mor tüylü yelpazesi ve sarı pullu kostümüyle uykunun en önde yer almasını istemiyordum. Bu, bütün düzenimi altüst edebilirdi. Ben yaşamımı uykusuzluk üzerine kurmuştum. Mesleğim, kederim, dertlerim, neşelerim, Vakfıkent'e gelişim, hatta belki Deniz'i sevişim bile onun yüzünden olabilirdi. Deniz'i hâlâ her şeyden çok seviyordum... Aramızdaki yaşlı, ama güzel kadının Varlık'ın eski karısı olmasının dışında neler konuştuk, ne zaman düzen aldık ne zaman dağıldık, Ludwig neden buradaydı, tam anlamadan geçti zaman. Zamanın kayıtsızlığına teslim olmalıydım artık. Kaygan zeminlerde yuvarlanmalıydım. Kendimi kırmalıydım. Bütün gücümü Timur denen adamdan intikam almaya harcamalıydım. Ben, yapmadıklarının pişmanlığını göğsündeki kirli bir sancıda taşıyan ben, hiç kimsenin olmadığı bir dünyada çaresiz kalmazdım. Eğer Topraklı Sokak'a gittiysem gerçekten, o notun Deniz'e ulaşmadığını biliyordum.

Bir ucundan eklendiğim günle akmaya başladığımda Varlık, eski karısı, ben ve Ludwig yuvarlak masada kâğıt oynuyorduk. Üzerinde çirkin yeşil kumarhane çuhası, bir kül tablası, üç kadeh rakı ve üç küçük meyve tabağında erikle kiraz vardı. Ben eriğe, kiraza ve rakı kadehlerine sevindim. Bir yudum aldım rakımdan. Hayatın tadı hep aynıydı. Kadehimi kaldırıp aramızda olmayan Deniz için hafifçe masaya dokundurup rakımdan bir yudum daha aldım. O, *rakımda en azgın buz parçasıydı; yudumladıkça ben yanardım;* o, farkına varmazdı. Onu düşünmekten utanmadığım zamanlar da vardı. Kendime tahammül edebildiğim zamanlar... Ortada tek kelime yoktu. Kalan ömrüm için kadeh kaldırdım. Eski karısıyla Varlık da eşlik ettiler bana. Ludwig hiç oralı olmadı.

Uykunun fazlası (belki biraz da rakımdaki buz parçası) üzerine boğazlı kazaklar giydiğim hasreti dışarı çıkarıyordu. Varlık'ın, "Haydi bir cevap versene..." demesiyle geri döndüm dostlarımın

arasına. "Neye vereyim?" Aralarındaki gülüşmenin sona ermesini bekledim. "Denize diyorum denize, benimle denize açılmak ister misin?" dedi Varlık. "Çok iyi düşünmüşsün Varlık. *Denize açılmak, denizin içinde kalmak istiyorum ben. Buraya gelme sebebim denizin ta kendisi. Onu göremediğim, ona dokunamadığım her an eksiliyorum, kedere veriyorum ömrümden. Denize açılalım tabii, denize kavuşalım, hep ait olduğum yere...*" dedim. "Biliyorum," dedi Varlık. Ben kendimi bilemezken bir başkası bunu bana nasıl yapabilirdi? Varlık'ın bilmesinden hoşlanmamıştım. O sırada, "Ben kalkıyorum. Siz rahatınıza bakın," dedi Varlık'ın eski karısı. İskemleden hafifçe doğrulmamla, "Lütfen rahatsız olmayın Timur," diyerek yeniden oturttu beni. Bunu söyleyene kadar onun da Fransızca konuşabildiğini bilmiyordum. Arkasından Varlık da çıktı salondan. Ludwig, Varlık'ın kadehinden bir yudum alıp, benden ve kötü isimleri olan arkadaşlarımın varoluş sorunlarından hiç hoşlanmadığını söyleyip evin tenha koridorunda kayboldu. Önümdeki kirazları yedim. Ayıklığın sona erdiği yere epeyi yakındım. Belki de sarhoşluğun en tatlı kucağındaydım. Uykumu aldığım zamanlar hayata daha tahammülsüz olduğumdan şüphelenebilirdim, ama bunu yapmadım. Kapının kapandığını duydum. Varlık'ın eski karısının gitmesine üzülmüştüm. Beni, Varlık'ı, hatta Ludwig'i bile kendi bedbahtlığımızla baş başa bırakmıştı. Kadınlar hep aynıydı. Hiçbir zaman gerçekten tanıyamazdınız onları. Bazılarının isimleri bile yoktu. Sevdiğim ve sevmediğim bütün kadınlardan ölesiye korkuyordum. Varlık geri gelir gelmez, "Kalk gidiyoruz," dedi.

O gece denize yaklaşabileceğimiz kadar yaklaştık. Dünyanın merkezine inen dar bir tünelin önündeydik. Kendi seslerimiz boğuyordu bizi. Ne kadar konuşursak o kadar ölüyorduk. Aldığımız nefeslerin sayısını biliyorduk. Ne desem yanlış olacaktı. Ne desem muhakkak yarım kalacaktı. Sustukça tereddüdüm artıyordu. Beni doğuran çelişkilerle daha fazla sevişemezdim. Ses-

siz kalman beni rahatsız etmiyor," dedi Varlık. Sessizliğim beni hiç bu kadar tiksindirmemişti. Kedere birer adım daha yaklaştığımız o tekinsiz günü Varlık bitirdi. "Kızım olsaydı adını Defne koyardım," dedi. "Defneyaprağınasarılısardalye koy, Kızılderili havası verir," dedim ve yiğit bir kahkahayı paylaştık birlikte. Kahkahanın sonlarına doğru ağlamaya başladı Varlık. Bunun ona iyi gelip gelmeyeceğinden emin değildim. Denize en yakın tepenin ucundaydık. Bacaklarımız altında sonsuzluk vardı. Bir adım atsak gideceğimiz yer belliydi. Kederi karıştırmadan ölümden bahsettik. Kimse yataklı bir trenin altında benim kadar yakışıklı görünmezdi.

26
Ritim, Bebek Sırtları ve Zorbalık

Biraz kinaye, bir başkasını sevmenin en güzel haliydi. Aklımda hiç duymadığım bir şarkının melodisi, Timur'dan sonra birisini sevmenin acısından koruyordu beni. Ne yaparsam yapayım aklımın Fırat'a ayırdığım kısmı her geçen gün gözle görülür biçimde genişliyordu. Direnmemin kimseye faydası yoktu. Aşk, ölümün olduğu yerdeki tek güzel şeydi.

Hümeyra'nın bedbaht kaderini üzerimden silmek için sık aralıklarla yıkanmam ve derin uykulardan geçmem icap etmişti. Fırat'ın atılışından sonra ilk defa Kelebekler'le buluşacaktım. İyice arınmam elzemdi. Zira Nedim'in oradaki konumumu korumamı beklediğini öğrendim. Karşıma çıkabilecek her şeye hazırlıklı olduğumu sanarak Kelebekler'in Cihangir'deki mabedine gittim. Biraz Ekin, biraz da Deniz'dim. Oradaki ilk yirmi dakikamı "Oltutaşı, Paçanga Böreği ve Asansörler" temalı ayaküstü sohbetle

geçirdim. Peşinden "Okaliptüs Ağacı, Hıdrellez ve Elektra Kompleksi" temalı duvara dayanmalı bir sohbeti burnum bile kanamadan atlattım. Bu esnada Harun'un, Kelebekler'in o zamana kadar kaçırdığı tüm sevgililer günü adına düzenleyeceği "Aşkın Yitik Patolojisi" isimli toplantı üzerine çalıştığını işittim. Eninde sonunda beni Harun'a götürecek koridorda onu öven adamların yanından geçtim. Yaklaştığımı biliyordum. Vücudunu dolaşan kanın kokusunu alıyordum. An itibarıyla engin tavanlı, ahşap doğramalı, alabildiğine kapalı kapılar ardında yüksek sanat icra eden Harun'a iki kadın mesafesindeydim. Yalnızca aklından geçenleri duyabiliyordum. O kalın parmaklarını henüz göremediğim kızlardan birinin bacaklarının arasına sokmak için sabırsızlanıyordu. Harun, gencecik kızların kasıklarından taşıyordu. Aramızdaki mesafe gittikçe azalıyordu. Ağzından dökülenleri de duyuyordum. "Hepimiz bu postmodern çağın yitik çocuklarıyız. Sanata sarılmalıyız dört elle..." O sırada parmaklarını içinde gezdirmeyi hayal ettiği kızdan, başka bir kızın hafifçe aralanmış gömleğinin düğmeli ucundan içeri girme derdindeydi. "Fırat kendi sonunu kendisi hazırladı. Bütün gücünü kadınları baştan çıkarmak için harcadı," diye devam etti. İçeri girdim. Beni görünce kısacık bir an telaşa kapıldı. Yeterince doğurgan göründüğüme kanaat getirince, beni de diğer iki kızın yanına yerleştirdi zevkle. Telaşının yerini çığ bir heyecan almıştı. Harun'un etrafına dizilmiş, toplam yaşları -ortalama almadan yalnızca toplayarak- onunkinin neredeyse yarısı olan iki kız çocuğunu görünce planı hızlandırmam gerektiğine şüphem kalmadı. Odada, sükûnetimizi korumamızı engelleyecek miktarda vücut sıvısı vardı. Kızlara dönüp, "Harun Bey ile bizi yalnız bırakır mısınız lütfen?" dedim. Kızlar, ben o odaya girsem de, girmesem de olacaklardan habersizdiler. Harun, o iki kızın acısını benden çıkarmak isteyecekti. Önceden hakkımda yaptığı yo-

rumların tekzibi karşılığında, birbirinden umumi pozisyonlarda beceriyordu beni. Kızlar odadan çıktı. Arkamızdaki kapı aralıktı. "Fırat hakkında söylediklerini duydum," dedim. Ona katılacağımı düşünüp seviniverdi. Büyük bir yoksunluk içindeydi. Neredeyse acıyacaktım ona. "Duymana sevindim," dedi. "Otursana." Kapıyı kapatmadı. "Böyle daha iyiyim," dedim. Neyse ki gömlek giymiştim. Vücudundaki kanın kokusu yaklaşıyordu. Hiçbir şey yapamazdı bana. Heyecandan daha sık nefes alıyor, daha sık yutkunuyor, sesi titriyordu ve hâlâ benimle Fırat hakkında mantıklı bir diyalog sürdürmeye çalışıyordu. "Fırat küstah, cahil, arogan bir kadın düşkünüydü," dedi. Eliyle kendisini okşamaya başlaması an meselesiydi. Dokunmaya korkuyordu bana. Onu cesaretlendirmeliydim. Biraz daha sokuldum yanına. Birkaç saniye sonra yaşayacaklarımıza girizgâh, ilk iki düğmesini açtım gömleğimin. Sokulmaya devam ettim. Korkusu dinmişti. Burunlarımızın birbirine değmesine yakın, sıkıca belini kavradım. Hayatımın sonuna kadar pişman olmamak üzere ve hiçbir estetik kaygı duymadan iki bacağının arasına sade bir tekme yapıştırdım. O kıvranırken ben gömleğimin düğmelerini parçaladım. Bu tip acil gelişmeler için çantamın derinliklerinde sakladığım çok kırmızı ruju çıkardım. Boğuşması sırasında rujumun dağılabilmesi için önce onu sürmem gerekiyordu. Saçlarımı unutmamalıydım. O, acı içinde kıvranıp bana küfrederken bir tane daha tekme atmak zorunda kaldım. Teoride ben de her Kelebek kadar şiddete karşıydım. Avazım çıktığı kadar bağırarak ağlamanın sırası gelmişti. Beni bırakması için yalvarıyor, sonra da özenle işaretlediğim yerine düzenli olarak tekme atıyordum. Acıdan uyuşana kadar, odanın bir kenarında büzüşüp ses çıkaramaz hale gelene kadar bunu yapmaya devam ettim. Şiddete meyyalimi nicedir dizginlediğimi o an anladım. Öfkem dinmemişti. Gözlerim perdelendi. Bulanık görüyordum.

Ayazda hızlı adımlarla yürüyormuşum gibi dalgalanıyordu her şey. Boynumda ince bir acıyla kendime geldim. Harun yaralamıştı beni. Yazık ki şahdamarıma isabet ettirememişti. Boynumun bitip omzumun başlamasından önce bir parça koparmıştı tatlı derimden. Kanıyordum. Sık nefes alıyordu. Deriyi yere tükürdü. Kanı koluna sildi ve kıvranmaya devam etti. Daha fazla vuramazdım ona. Kan bozmuştu bu kavgayı.

Kendimi dışarı attığımda aydınlık kalabalığın bir kısmını kapıda bizi beklerken buldum. Hiçbirinin kim olduğunu seçemedim. Onların ışığından mı yoksa bu bulanıklık hali mi beni yanıltıyordu ayırt edemiyordum. Kanıyor olmamdan ürktüler. Birer adım geri çekilip bana yol açtılar. O an sessiz kalırsam savaşı Harun kazanırdı. "Saldırdı bana. Dövdü beni. Öldürmek istedi. Zor kurtuldum," diye mırıldanarak geçtim aralarından. Onları seçemediğimin farkında değillerdi. Gözlerini kaçırıyorlardı benden. Ağlamaya başladım. En yüksek perdeden, nefes nefese, hıçkırıklar içinde ağlıyordum. Katılacağım ilk Kelebekler toplantısına hazırladığım şiiri burada kullanabilirdim. Tehlike altında olduğumuzda zekâmızın keskin uçlarını görmek hayatta kalma güdüsündendi. Kanamaya devam ediyordum. Acıma ve dehşetle bakan kalabalıktan bir el bile uzanmıyordu bana. Boynumu sildim elimle. Şiirin yazılı olduğu kâğıdı çantamın içinde buruşturup elimdeki kandan bir parça bulaştırdım üzerine. Son nefesimle ağlıyordum. "Size bunu göstermem gerek," diye haykırdım. Kâğıdı çıkardığımda ellerim titriyordu. "Benim yazdıklarımı çalıyor. Bunu zor kurtardım elinden. Başkalarına da yapıyor!" diye bağırdım. Kâğıdı, bulanık kalabalığa doğru uzattım. Tereddütle aldı biri elimden. İki kez okudu, iki kez beğendi. Yanındakine uzattı sessizce. Herkesin şiire Harun kadar yeteneği vardı.

Suat'ın Ata Yaptığı Tunç Kafiyenin
Adli Tatilden Sonraki Temyizi

Devinimin vakti yok

Suat ve at yaklaşıyor

Kafiyenin dibini görüyorum

Kalem kırılıyor

Suya düşüyor

Suat, ata yaptığından utanıyor

Ayembik pentamitırlar duyuyorum

Bizim burada çamaşırlar,

Filistin askılarında kurutuluyor

Ne perde ne de gözüm kararıyor

Yarı çıplak, yaralı bir kadın olduğum halde şiir yazabiliyor olmam afallatmıştı çoğunu. Elbette bunun bana ait olmadığı, sahtekârın teki olduğum da düşünülüyordu. Yine de hâkim olan his şaşkınlıktı. Onlan mazur görüyordum. Ne de olsa hepsi postmodern çağın yitik çocuklarıydı... Harun'a duyduğum öfkenin bir kısmından kurtulmuş sayılırdım, ama kendimi kaybetmenin bedelin ödemeye tedarikli değildim. Bu minik oyunun tahrip gücü küçümsenmemeliydi. Harun'u götüreceği yerden emin olamıyordum, ama beni yok edebileceğini tahmin ediyordum. Nedim'in aniden uydurulmuş bu senaryoya sahip çıkması bir süreliğine kurtaracaktı beni. Harun'un bu haberle basında yer almasını sağladı. Bunu Vakfıkent için yapıyordu. Bana gelecek zarar Vakfıkent için tehditti. Haberin yayınlanmasından sonra Fırat, daha önce hiç görmediğim genç bir oğlanla, benimle görüşmek istediği haberini gönderdi. Benimle yeniden temasa geçeceklerdi. Heyecana kapılmamalıydım. Fırat'ı düşünmeyi ye-

niden kontrol altına almalıydım. Harun'un cinsel ve entelektüel yaşamına hatırı sayılır bir darbe vurmuştum. Bir süre ne sanat ne seks ne de seks için sanat yapabilirdi. Her şey unutuluncaya kadar Kelebekler'den uzaklaşıp Cihangir'deki evinde dinlenmeye karar verdi. Bu da ayaklarımı yerden kesmeye yetmeliydi. Bu arada Ekin için de güzel bir söylenti hazırlanmıştı. Kedere yakalanıp ortadan kaybolacaktı. Kederin şairliğini kıymetli bir mertebeye taşıyacağı da hesaba katılmıştı. Bebek'in kadife sırtında küçücük bir evde son şiirlerini yazacaktı. Nedim yalan söylemeyi hepimizden iyi beceriyordu. Kendime sakinleşeceğim bir köşe bulmalıydım artık.

Harun'dan aldığım intikamın Fırat'a ait olduğunu hemen anlamamı beklememelisiniz. Hepimizi içine alan bir kafiyedeydik biz. Herkes birbirine tanıdık, kendisine yabancıydı. Hakkımda yeni şeyler öğrenmeye mecalim yetmezdi. Kendime katlanmanın melodisini bulamamıştım henüz. Yine de şüphelenmekten vazgeçtiğim bir şey vardı: Fırat'a duyduğum aşk patolojikti. Timur vaktiyle doğru söylemişti; 21. yüzyılda her şey muhakkak biraz patolojikti. Madem öyle... Daha anlatacaklarım var size.

27
La Kerrida

Denize en yakın yerden, dünyanın en uzak noktasına bakıyor ve ölümden söz etmenin sarhoşluğuna varıyordum. "Tanrı ile arana ne kadar az şey sokarsan o kadar safsın, ona o kadar yakınsın," dedi Varlık. Edecek başka kelamımız kalmamıştı. Bir adım arkamız topraktı. Tüm hippiliğine rağmen risklerin sevilmediği bir adadaydık. Biz ne yaparsak yapalım bu yol evde sona ererdi. Hepimizin içine kuvvetli mıknatıslar yerleştirilmiş,

tehlikeli bir yerde olduğumuzda bizi evlerimize çekiyordu. O tuhaf günün gecesini de Varlık'ın evinde bitirdik. Daha tehlikeli işlere girişmedik. Mıknatıslarımız eve girerken birbirimizi gerçekten kucaklamamızı sağlamıştı. Varlık'ın koca göbeği yüzünden yıllarca ertelenen o kavuşmayı o mıknatıslardan başkası ayarlamış olamazdı.

Vakfıkent'te kaldıkça Deniz'e benzemeye başlamıştım. Onu görmemek bitap düşürüyordu beni. Deniz... Deniz benim bütün haz noktalarıma dokunuyordu. Deniz'i sevmek... Ludwig başkasının derinlikleriyle oynamamamı söylediğinden beri, onu kurcalamamaya çalışıyordum. Bunun için bir planım bile vardı. Serbest çağrışımlarımı kontrol altına alıp onları kategorilerine göre ayırmakla başlayacaktım. Bu bana İstanbul'daki evimde yılda bir kez (ekseriyetle yeni yıldan hemen sonra) sıralarını değiştirdiğim müzik (musiki beni zorluyordu; ağzımda biçimsiz duruyordu) koleksiyonumu anımsatmıştı. İyi müzik dinlemeyeli (ama bunu uzun uzun yapmayalı) epeyi olmuştu. Müziğin beni tedavi etmesine izin vermeliydim belki. Vakfıkent'in musikisi meşhurdu ya hani! Adanın birçok noktasında harikulade konserler, dinletiler, özel geceler düzenleniyordu. O zamana kadar herhangi birine katılmamış olmam bir türlü dinmeyen yol yorgunluğumdandı. Güzel bir dinleti için nereye gitmem gerektiğini öğrenmek üzere karşıma çıkan ilk balık lokantasına girdim.

Çam renkli lokantanın ana girişinde, üzerinde programların yazılı olduğu ilanlarının durduğu ufak bir masa vardı bir duvara dayalı. Lokantanın kısa bir koridora, peşinden masalara, sonra da mezelerin durduğu cam vitrinli tezgâha açılan girişi, orada durduğum o an İstanbul'daki bir an gibiydi. Her şey İstanbul'daki alelade bir anla aynı sırada diziliydi. Balık pişen evlerin sokağa yayılan kokusu vardı aklımda. İçeri girmekle hemen girişteki programa bakıp kaçmak arasında yarı uyanık bir

tereddüt yaşarken kirli sakallı, beyaz bıyıklı, balıketli bir adam yakaladı beni. "Gel ağabeycim gel içeri, açsın sen," diye seslendi. "Çok güzel lagosum var. Öğlen getirdi oğlan... Kaç gündür peşindeydi meretin ta nereye kadar... Atayım mı olsun yavaştan?" dedi.

İstanbul'da balıkçılık yaptığı yıllarda, dinamit lokumunu zamanında atamadığı için sağ elini denizde bırakmış olduğunu daha sonra öğreneceğim Necmi'nin yeriydi geldiğim. Hiç tanımadığım birine hayatımın sırlarını vermek için yanıp tutuşuyordum. İçimi, öleceğimi bilmenin tatlı huzuru kapladı. Necmi'ye sarılmak istedim.

Beni adanın sonunu gören tahta masalardan birine yerleştirdikten sonra, bambudan yapılmış püsküllerinin içinden geçerek mutfağa doğru kayboldu Necmi. Geldiğinde elinde bir tabak papaz eriği, bir de küçüğünden rakı vardı. Arkasından iki garson çıkageldi. Hızlıca talimatlar verip lokantanın iki ayrı ucuna saldı onları. Tam karşıma oturdu, "Necmi benim adım. Belki senin yaşın kadardır buradayım," dedi. Bana söz vermeden, "Bir şey daha diyeyim mi abicim... Sevdim seni," diye ekledi. "Benimki de Timur," dedim, ama onu sevdiğimi söyleyemedim. İşin garibi samimiydi. Ben de onu sevmiştim. Yine de yakışık almazdı. Beni koşulsuz sevmeyi görev edinmiş anneme, gitmemesi için tek kelime edemediğim eski karıma, gizlice sevmekten usanmadığım Deniz'e ya da hayatta karşılaşacağı haksızlıklardan ilkini, en güzelini yaptığım küçük kızıma dahi söyleyemediğim şeyi birkaç dakika önce tanıştığım balıkçıya mı söyleyecektim! Hiçbir şey olmamış gibi, bütün gerçekliğiyle... O, söyleyivermişti. Üstelik beni sevmesi için bir nedeni bile yoktu, en azından benim bildiğim... Başıma gelebilecek en kötü şey bu değildi. "Ben de seni sevdim Necmi. Bunu sık sık yapalım," dedim. O kadınların her biri benimle bir tane bile rakı sofrasına oturmayarak her

şeyi mahvetmişti. O kadınlar ki... Garsonlardan biri kızarmış ekmek getirdi. "Güzel ne varsa verin hepsinden az az. Boğmayın bizi. Adam gibi balık yiyeceğiz daha!" dedi. Rakımızı açtı, ikiye böldü. Suyu yalnızca yanına koydu. "Bu böyle içilir," dedi. Kaldırdı kadehini. "Ağustosun en kötü yanı nedir bilir misin?" dedi. "Nedir?" dedim. "Lakerda olmaz," dedi. Peş peşe bir iki tebessüm ettik. Kırmızı soğana en yakın mevkideydim. Roka ve çirozla da aşağı yukarı aynı mahaldeydim. "Adaya içelim Timur abicim, güzel adamıza..." dedi. Kendimi bütünüyle Necmi'nin akışına bırakarak, "İçelim Necmi... Bir manimiz mi var?" dedim. "Hoş geldin o zaman," dedi. "Hoş bulduk," dedim. Ziyadesiyle hoş bulmuştum. Necmi'ye artık, ikinci tekil kişinin en kibar haliyle hitap edebilirdim: "Zatıâlinize!" Kadehimi bir kere de onun için kaldırdım. Ludwig'in burada geçirdiğim akşamüstünü kaçırdığına pişmanlık duyması için elimden geleni yapacaktım. Bazen benden çok uzakta yaşadığını hissediyordum.

Necmi denize çıkma işini oğluna bırakmış, kendisi lokanta işiyle ilgilenmeye başlamıştı. Bütün hikâyesini anlatacak vakti de, hevesi de vardı. Sağ elini yirmili yaşlarındayken aylarca peşinden koştuğu bir lüferin yüzünden kaybetmişti. Hemen bırakmamıştı büyük şehri. Oğlu doğduktan sonra gelmişti buraya. Karısı, efsane balıkçı Behmuaras'ın bilmem kaçıncı göbekten torunuydu. Vakfıkent'e geldikten birkaç sene sonra denizde boğularak ölmüştü. Sağ elini de, karısını da denize vermişti. Oğlu on beşine geldiğinde, "Senin cennetin de, cehennemin de burası. Hayatta kalmayı öğreneceksin. Ona nasıl davranacağını bileceksin," demişti. Dediğine göre oğlu da tıpkı kendisi gibiydi. Ben pek az şey diyebildim. Derin kederimden başka bir yaşamöyküm olmadığını fark ettim. Bütün uzuvlarım yerindeydi. Bir tane eski karım vardı, Deniz'e âşık olduktan sonra evlendiğim... Hayati tehlikesi olmayan bir işim vardı kısmen bıraktığım. Uzun bir tatile çıktığımı, günün birinde döneceğimi sanarak kızıma ba-

kan bir annem ve pek hatırlamadığım bir babam vardı ölü ya da diri olduğundan emin olmadığım... Necmi'ye anlatacak kadar gerçek bir hikâyem yoktu. İpe sapa gelmez kederimi, kızımı terk edişimi ya da Deniz'e duyduğum marazi aşkın lafını dahi edemezdim. Boğazımda kocaman bir düğümle oturuyordum. Necmi ile bir olmak istiyordum. Bütün malımız, mülkümüz ortadaydı. Hepsi sorfadaydı. İkimize de eşit mesafedeydi. İkimizin de sözü açıktı, gönüldendi. O sofrada herkes herkesi dinler, herkes herkes kadar konuşabilirdi. Her söz eşitti. Bir oturulur, bir kalkılırdı. Kimsenin hakkı kimseye geçmezdi. Biri bir diğerine beylik edemezdi. O sofrada herkes eşitti. Varlık haklıydı... Rakı sofrası insanlık onurunun korunduğu tek yerdi.

Adaba aykırı da olsa önceden kalktım sofradan. Hayat memat meselesiydi. Kendimden, kederimden, aşkımdan, ne varsa ondan, topyekûn varlığımdan utanç duyuyordum. Koşmaktan başka çarem kalmamıştı. Ne kadar hızlanırsam o kadar uzaklaşabilirdim. Epeydir hiçbir şeyi böyle istememiştim. Tanrı bana yardım etti. Büyük bir yağmur başladı arkamdan. Henüz ayılmış değildim. Sakinleştiğimde uzun, dalgalı, kızıl saçlı, tombul bir denizkızının memeleri arasındaydım. Benden daha önce vurmuştu karaya. Aramızda hiç söz geçmedi. Sesi muhakkak inceydi. Teni çok beyazdı. Giderken ona adımı söyledim. Adı Feraye idi. Varlık ağlamakla iyi etmişti.

Hayatta kalmak için lakerda yiyor, vücudumun kanayan noktalarını parmaklarımla tıkıyordum. Kendime olta girmemiş bir deniz arıyordum Hiçbir şey mecaz değildi. Herkes göründüğü gibiydi. Herkes yalnızca bir başkasının benzeriydi. Mecazlar, gerçekler içindi. Benim bulunduğum dünyada hiçbir şey o kadar hakiki değildi. Elimde sahici bir oltayla kimsenin beni teşhis edemeyeceği bir yere göçmeliydim. Gerekçem yoktu. Öleceksem, bunun bir an önce olmasını arzu ediyordum sadece.

Kızıl saçlı bir denizkızının beni hayata döndüreceğini kim bilebilirdi? Adı iyi ki Feraye idi. İnce beyaz kokusu aklımdaydı teninin. Hayatımda kendimden bir parça bulduğum ne kadar kadın olduysa, hiçbiri elimin erişeceği mesafede değildi. Biraz sevişmek beni yeniden topluma kazandırabilir miydi? Biraz sevişmek yok olmamı daha ne kadar engelleyebilirdi? Keder melanetinden sakınmak için bulabildiğim tek yol buydu. Acı içinde öleceğime sevişerek hayatta kalıyordum. Bundan sonra sevişeceğim her kadının yalnızca Deniz'e benzeyeceğini biliyordum. Keder, istemeden özgürleştirmişti beni. İnsanın ölürken ruhunun yükseldiği yere baktım. Ayaktayken elimi havaya, en yukarıya kaldırdığımda işaretparmağımın bir karış üstündeydi. O bir karış yukarısından korktuğum kadar hiçbir şeyden korkmuyordum. Bir ondan, bir de bunu yüksek sesle söylemekten... Kanlı ilk gençliğimden itibaren daha fazla korktuğum bir şey olmamıştı. O sıralar hayatımda ne Ludwig vardı ne de Deniz... O sıralar tanıdığım en büyük adam iriyarı, güler yüzlü, önden bir dişi eksik, adı Necmi'ninkine benzer Kuzguncuklu balıkçımızdı. Aklımdakileri kaybetmedim. Kanlı bir ilk gençlik belki herkese lazımdı.

28
Büyük Plan

Zorbalığımla yüzleşmeyi biraz daha erteleyebilirdim. Anlatmak istediğim hikâyenin başında sayılırdım daha. Bundan sonra olacaklar, o güne dek planlananın dışındaydı. Tehlikenin bana heyecan verdiği noktayı çoktan geçmiştim. Önünü alamadığım hadiseleri kabullenip dünyanın vahşi hızına ayak uydurmalıydım yeniden. Zeki Müren'in sesi bana herkesinkinden yakın, herke-

sinkinden tanıdıktı. Hiçbir şey beni *gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar* kadar iyi anlatamazdı.

Harun meselesini eninde sonunda savunmam gerekecekti. Nedim bu konuda üzerime gelmeyerek halihazırda bir hayli hırpalıyordu beni. Harun'un uzaklaşması Kelebekler'de hareketlenmelere yol açmıştı. Mevcut durumdan rahatsız olan küçük bir grup kendilerine Sentetik Arbede diyerek Kelebekler'den ayrılmıştı. Şaşırtıcı olan kısmı bu değildi tabii. Şaşırtıcı olan kısmı, Nedim'in buna sebebiyet verdiğim için bana kızgın olup olmadığını bilmemekti. Bu arada Harun'un genç benzerlerine vekâleten bıraktığı makamına geri döneceğini biliyordum. Zamanın bunca hızı, çok şeyi kolayca unutmamızı sağlıyordu.

Kendimi karanlık noktalarım, eşsizliğim, kusurlarım, damarlarım, vücut sıvılarımla tepeden tırnağa hissetmeyeli epey olmuştu. Uzundur, ilk defa Vakfıkent'teki evimi özlemiştim. Fırat ile görüşmek için doğru zaman değildi. Eve dönmek üzere Karaköy'deki vapur iskelesine doğru yürüdüğüm sırada çok yakından birisinin "Ekin Hanım..." diye seslendiğini duydum. Genç bir oğlandı. Tanıyıp tanımadığımdan şüphe ettim. "Ekin Hanım, Fırat sizinle görüşecek," dedi. Talihin, minik bir sapmayla talihsizliğe dönüştüğü kusursuz anlardan biriydi bu. "Şimdi mi?" dedim. Fırat'ı görmek için daha iyi zamanlar ayarlayabilirdim, lakin aklımın denetiminden salınmıştım bir kere. Fırat... Onun fikri bile dünyayı ters çevirmeye kâfiydi. "Tamam," dedim. Genç adam Fırat'ın beni beklediği yeri söyleyip derhal gözden kayboldu. Tünele doğru ilerledim. Altgeçitin az gerisindeki büfenin etrafındaki kedileri sevmek dışında zaman kaybetmedim. Asmalımescit'te Fırat'ın bulunduğu kafenin önüne geldim hızla, gürültüyle... Saçlarım ince cam taneleri gibi birbirine çarpıyor, şıngırdıyor; üzerimdeki bütün aksesuvarlar derin bir uğultuyla kalbimdeki manyetik alana doğru çekiliyor; ayaklarım iki

büyük çekiç gibi gürültüyle yere basıyor; kalbim hepsini birden bastırmaya çalışan küfürbaz bir davul gibi çarpıyordu. O buluşmaya, bunu daha önce sayısız kez yapmış gibi gidiyor olmam... Bu tanıdıklık hissi beni bu sefer daha önce götürdüğü yerden başka bir yere götürecekti. Her aşk ilkti. Gürültü kapıda sona erdi. Beni görünce hayatın anlamını bulmuş gibi gülümsedi. "Hoş geldiniz Ekin Hanım," dedi. Ellerimde buzdan iki kalıp... Yine de onunla tokalaştım. "Bu şekilde randevulaşmayı tercih etmezdim, ama malumunuz... İşinizden alıkoymuyorumdur umarım sizi," dedi. Yalnızca "Rica ederim," dedim. Karşısındaki sandalyeyi gösterip, "Buyurun" dedi. Masada çay, sigara ve kül tablasından başka bir şey yoktu. "Lütfen kendinize içecek bir şeyler söyleyin," deyip garsonu çağırdı. Çay istedim. Onu görmeye o kadar odaklanmıştım ki beni neden görmek istediğini düşünme fırsatım olmamıştı. Ulaşılmaz olanı arzulamanın muazzam acısıyla uyuşuyordum. "Neden burada olduğumuzu merak ediyorsunuzdur haklı olarak. Sizi daha fazla merakta bırakmayacağım," dedi. "Tabii," dedim. Yüzümdeki acıklı ifadeyi silmeye çalıştım. Çay bir an önce gelirse kendimi kontrol etmekte bana yardımcı olabilirdi. Garsona bakındığımı görünce, "Hanımefendinin bir çayı vardı. Hemen alabilir miyiz?" diye seslendi. Ne mutlu ki her aşk ilkti. Sigara yakmak için onu beklemeliydim. "Sizinle Harun hakkında görüşmek istedim," dedi. H, r, a, u ve n harflerinin aşağı yukarı bu sırayla bir araya geldiğinde çıkardığı "Harun" sesinin çağrışımı birkaç saniyemi aldı. Aşk, insana yepyeni bir hayat verebilirdi. "Evet..." dedim. Çay geldi. "İçiyor musunuz bilmiyorum, ama..." diyerek sigara paketini uzattı. "Ara sıra," deyip bir sigara aldım. Cebinden çakmağını çıkarıp sigaramı yaktı. Kendisininkini de yaktıktan sonra çakmağı yeniden cebine koydu. "Sık kaybeder misiniz çakmağınızı?" dedim. Önce anlam veremedi. Ona kendisini sevdiğimi haykırmamak için bahaneler yaratıyordum. Çakmağı cebine koy-

duğu için böyle söylediğimin farkına vardığında gülerek, "Evet, maalesef," dedi ve çakmağı masanın üzerine bıraktı. Hayatımın geri kalan kısmını onunla geçireceğimi anlamama neden olan bundan hemen sonraki bakışıydı. Milyonlarca yıldır tanıdığım bütün insanlardan daha yakındı bana. Her aşk ne yazık ki ilkti. Harun'un bana yaptıklarından derin üzüntü duyduğunu, onun bu yaklaşımını daha önce fark edip önüne geçemediği hatta bilakis onun konumunu desteklediği için kendisini suçladığını söyleyip mağduriyetim konusunda ne yapabileceğini sordu. Yapabileceği en iyi şey beni sevmekti. Kimseyi sevemeyeceği kadar beni sevebilirdi. Şiirlerimle ilgilenmek istediğini, bana o konuda da yardımcı olabileceğini birkaç kez tekrarladı. Bunu daha çok önemsiyor olmalıydı. Şiir yazmalıydım... Birbirimize sen diye hitap etmeye başlamamız birkaç saatimizi aldı. Bana "Ekin" demesi "Ekin Hanım" demesi kadar sarsıcıydı. "Sende bir şeyler olduğunu fark etmiştim. Bizi burada buluşturan Harun değildir belki de..." dediğinde kızarmamaya gayret ettim. Fırat'ın, içinde bulunduğumuz kozmik ironiden bahsedişi gerçeklik algımla oynayabilirdi. Günü bitirmemize yakın, "Her şeyin sona ermesine az kaldı," demişti. Ölümü ya da sonsuzluğu anlatıyor olabilirdi. Anlamsızlığı bile öyle sahici bir dinginlikle ifade ediyordu ki her şeye dört elle sarılan birisinin bunun karşısında direnmesi güçtü. Bana yaşamım boyunca kısık sesle de olsa eşlik etmiş şüphelerim, beni asla yalnız bırakmayan çelişkilerim olmasa her şeyi bırakıp gitmekten daha iyi bir seçenek göremeyebilirdim. Asmalımescit'te Fırat ile geçirdiğim o gün, onu sevmek için akla yatkın nedenler bulmamı sağlamıştı. Vedalaşırken hava karardı. Yeniden iskeleye döndüğümde İstanbul'un en güzel yağmuru başladı. O yağmur beni ulaşılmaz birini arzulamanın o muazzam acısına kattı. Fırat'ı yeniden görme hevesim Vakfıkent'e giden bir vapurun kıçında sona erecekti. Yaşadığım adayı, Nedim'i, gerçek adımı, bir önce sevdiğim adamı,

kullandığım diğer adları, bir sahne sanatçısından farklarımı düşünmeye yetecek kadar yolum vardı. Kendimi tenha bir yere bırakmak için duyduğum karşı konulmaz özlem ile yapmam gerekenlerin külfeti kanlı bir düellonun eşiğindeydi.

Ertesi günün sabahında, uyandığımda olanların tümünden şüphe ettim; bir seferde, fazla uzatmadan, uyku ile uyanıklık arasında... Zihnim uyku boyunca boş durmamış, bir önceki günü yeni baştan yaşatıp her birine farklı sonlar ilave ederek izletmişti bana. Rüya görmekten oldum olası hoşlanmamıştım. Keşke bunun mesleki bir tarafı olduğunu söyleyebilseydim. Fırat ile geçirdiğim saatleri baştan sona yeniden düşünmek için uyanık olduğumdan şüphem kalmayana kadar bekledim. Fırat'a teslim olacak kadar cesur muydum? Bazen erişmek istediğiniz bilgilerin ebedi huzurdan yoksun kalmanızı sağlayacağını bilirsiniz hani... Bu, onlardan biriydi. İki seçeneğim vardı; tatlı bir cehalet içinde ölüp gitmek ya da o elzem soruların acımasız yanıtlarıyla sonsuza dek yaşamak... Ben, hayatımda bir kez, bazı soruların cevapsız kalmalarına katlanmayı seçtim. Fırat ile olmak istediğime öyle emindim ki şüphe duymamak acı vermişti. Çalışma odama gidip bilgisayarımı açana dek aşkın benimle alay etmesine müsaade ettim.

Okumadığım kayıtlar, raporlar ve katılamadığım toplantılar için pişmanlık duyduktan sonra yeni gelişmelerden haberdar oldum. Nedim ile görüşmeliydim. Bir avuç adamla milyonları kurtarmaya çalışıyorduk. Daha büyük planlara ihtiyacımız vardı. Kendi adıma büyük bir plan için gerekli olanları bir araya getirmeliydim. Nedim karşısında zorbalığımın külfetinden kurtulur kurtulmaz ona bu konuyu açacaktım. Benim fazla düşünmeme gerek kalmadan Nedim ani bir toplantı için aradı. Beni bekliyordu. Sevgili patronumun aklının hep bir köşesinde olmanın artık beni korkuttuğunu söyleyebilirdim.

Nedim'in ada manzaralı camdan salonundaydık. İçmek için kahve istedim. "Kahve içmezdin sen. Hayırdır?" dedi. "Bilmem..." dedim. Nedim beklemeyi sevmezdi. "Boşuna gerilmeyelim Deniz," diye devam etti. "Neden burada olduğunu biliyorsun." Biliyordum. Bilmek, bazen saf mutluluğa atılan en büyük kazıktı. Büyük planlar... Büyük planlar, büyük safsatalardı.

29
2000 Yıllık Yalnızlık

Küfrün, tümüyle kaba sözlerin; saygınlığın, üstünlüğün, asaletin, biricikliğin kızlık zarını yırttığını bildiğim halde söylemeden edemeyecektim: Hepimiz fena halde boku yemiştik. Biraz seksin, kederi uzak tuttuğu düşüncesi benden başka kimseyi ilgilendirmiyordu belli ki... Hedonist çadırlar salgını yaydıkları gerekçesiyle bir anda ve topluca mühürlenmişti. Bu brandandan cenneti o şekilde terk etmek yetişkin bedenimin çok yüksekten betona çakılmasına neden olmuştu. Üstelik bedenimden akan kan, çıkardığım katı gürültüyü gölgelemişti. Ölümüm muhakkak daha hoş bir ritimde olmalıydı. Kendimi boşa harcamamalıydım. Sevişmek için yeni yollar bulmalıydım. Tek gecelik ya da birkaç gecelik aşklar için klasik mekân paylaşımlarına açık değildim. Kimsenin evime girmesini istemiyordum. Sırf sevişmek için birilerinin evine de gidemezdim. Otel odalarından da hazzetmezdim. Çeşitli kadınları sevmek için evini kullanabileceğim yakınlıkta bir arkadaşım da yoktu; o tip tutumlar içine girecek yaşı da geçmiştim. Bunlar kendi hislerim olmasa burada sevişmemek için bahaneler üretildiğini düşünebilirdim. Zor geçinilir bir insan olmamım toplum tarafından geçerli sayılacak gerekçeleri vardı: Şehirli oluşum, vaktiyle kötü giden evliliğim, uzun

süren ilk gençliğim, annem, beni yalnız bırakmayan dostum (tek dostum) Ludwig... Tıpkı annem gibi onu da kimseyle takas edemezdim. Okuduğum ilk kitapta, ilk kez bir kızı öptüğümde, ilk gönül yaramı edindiğimde kendi yöntemleriyle eşlik etmişti bana. İlk aşkımı, ailemle ilk kavgamı, ilk depresyonumu, ilk seyahatimi Ludwig'in refakatinde geçirmiştim. Aile geleneğimdi bu benim. Kederle ilk büyük mücadelemden tek başıma ve ölmeden çıkmıştım. Artık kendim dahil her şeye katlanabilirdim. Aksi takdirde Ludwig gibi bir müşkülpesende tahammül göstermem nasıl açıklanabilirdi? Ludwig ile geçirdiğim dönemler içinde en zor olanı, aerodinamiksel kaygıları yüzünden kendisini yavaşlattığını düşündüğü saçlarını yukarı doğru hizalamamı istediği zalim zamanlardı. Kimi zaman onunla yaşamak iki kötü evliliği (belki fazlasını) üst üste yaşamak kadar yorucuydu. Yine de beni ne kadar hırpalarsa hırpalasın kimse Tirnur'un yaşamına onun kadar uzun süre şahit olmamıştı. Ludwig benim en hakiki hayat arkadaşımdı. O olmasaydı 20. yüzyılın sonlarında yaşadığımı kimseye ispatlayamazdım.

Vakfıkent'te, olduğum yerde oturmuş dünyanın ve hayatımın gidişatı hakkında ahkâm kesiyordum. Kısacık bir süreliğine arkamda bıraktığım hayata dahil olmaya, yeni kurduğumda rol kapmaya çalışmış olsam da varlığım yokluğuma eş bir yaşam sürüyordum hülasa. Geçmişte mutlu olduğum günleri hatırladım. Bir dönemime tanıklık etmiş, gençliğimi çok iyi bilen bir şarkı vardı. Bütün tazeliğiyle duruyordu aklımda. Beni o andan, oradan yirmi yıl öncesine götürebilirdi. Hep oradaydı ve orada kalacaktı. Zihnim hepsini kaydetmişti. Kulağımın duymaması bile engelleyemezdi bunu artık. Aynı şeyi eskimiş bir yüzle, ilk gençliğimde sarhoş olduğumda tahta merdivenlerine oturduğum evle, bakkal tezgâhlarının önünde duran ve beni bir zamanlar çocuk olduğuma inandıran patlayan şekerlerle de yapabilirdim. Teknolojinin yakasından düşmenin vaktiydi. Hepimiz istediğimiz

yere gidebiliyorduk halihazırda. Aksi, birbirimizin güçlerini zapt etmek için uydurulmuş bir yalandı. Bunların ötesine geçmeyi iddia eden teknolojiden birtakım taleplerim olmalıydı; öncelikle beni kısa süreliğine başka bir gezegene götürmelilerdi. İlk gençliğimden kalan Timur, başka bir gezegenden dünyadaki suretlerimize bakıp onlara dil çıkarmakta ısrar ediyordu.

İstanbul'un beni artık (istese de) seksle meşgul edemeyeceğini kabullenmiş bulunuyordum. Bu taşkın zevkin yerine koyacak bir şey bulamıyordum. Deniz'i görmeyeli çok olmuştu... Bu, beni bütün hazlardan alıkoyuyordu. Deniz ile yeniden karşılaştıktan sonra kederin beni vurduğu noktaya dönmüştüm. Ben kendi kendime vuruyordum. Evrenin saadet noktasından, bir filin tepesinde duran ortası yamuk bir tepsiye düşmüştüm. Bir ölümlü olarak çıkabileceğim en yüksek noktayı görmüş ve oradan yerin dibine gömülmüştüm. Deniz ile birlikteliğin bana verdiği mutluluğu bir daha hissetmemiş olmaktı derdim. Kalan ömrümü de bir zamanlar üstünde olduğum o tepeye bakmakla geçiriyordum. Bunun farkında olmamda kederin hiçbir payı yoktu. Bu, tamamen Timur'un eseriydi. Kendisi hakkında bilinmeyenleri söyleyecek diye dil sürçmelerinden ölesiye korkan, korkularından yeni adamlar çıkaran biriydim ben. Kendimi geçmişe teslim etmeyi beceremiyordum. Timur için, doğduğu o temmuz gecesinde bir dakikalık saygı duruşu lütfen... Ben, en azından kendi dilimde "demir" demektim. Bu bana hiç mi bir şey katmamıştı? Lakin heyhat! Katmamıştı... Ortalama insan ömrünün yarısını bitirmiştim. Bu yarı ömür sırasında hiçbir yere, hiçbir düşünceye sahip çıkamamıştım. Kendime Deniz'den daha tanıdık birisine rastlamamıştım. Ara sıra suya kıyısı olan dev kara parçalarında herkesle birlikte yaşıyordum. Hepsine aynı gözle bakıyordum. Her yerde aynı olduğumu düşünüyordum. Bir ağaç kadar vatansızdım ben. Doğumumu hatırlamıyordum. Nereye ait olduğum söylendiyse ona inanmaya gayret

ediyordum. Ben kendim hakkında fikirler üretmiyordum. Hakkımda pek bir şey söylemeden, söylenenleri reddetmiyordum. Hiçbirini umursamıyor, ama hepsini üzerimde taşıyordum. Henüz Ludwig de yoktu. O zamanlar gerçekten varolduğum iddiaları benim için tamamen asılsızdı. Her şeyden şüphelenmek için haklı sebeplerim olduğunu söyleyebilirdim. Belki aptallığım da kederim kadar eskiydi. Kendim için üzüldüğüm kadar, dünyanın geri kalanı için de üzülüyordum. Sırtımı en az 2000 yıllık geçmişi olduğu söylenen bir dile dayamış, bütün dertlerimi onla anlatıyordum ama... 2000 yıl içinde yılmadan yanımda duracak tek kişi bile çıkmamıştı. O kadar yalnız, o kadar entelektüel, o kadar anlaşılmaz, o kadar tek ve o kadar atıldım ki... O dille binlerce yılımın 100 yılını bile anlamıyordum ziyadesiyle. Dilimi suçlamıyordum bunun için. Aklımı başımda tutan güce lanet ediyordum. Çocukluğundan beri gözlük takmak için yanıp tutuşan, ama bir türlü gözlerini bozamayan Timur'a kızıyordum. Sakinleşmek için bir dil öğreniyor, bir insan daha oluyordum. Almanca öğreniyorum mesela. O zaman önce Arthur sonra Schopenhauer oluyordum. Bir tarihe, bir kültüre sahip çıkıyordum güya. Sonra İspanyolca ile Cortázar oluyordum diyelim... Farsça öğreniyor Sadık Hidayet'e dönüşüveriyordum. Fransızcayı zaten biliyordum. Çoktan Sartre'dım, öteden beri Camus'ydum ben... İsmimin içinde bir tane Jacques olmadan düşünmeyiniz beni lütfen... Timur için, doğduğu temmuz gecesinde bir saygı duruşu daha fena mı olurdu? Şansım yaver giderse tam ortasında sona erecek ömrümü geçirdiğim şehirden, sakinleriyle paylaştığım kalabalık dilden ve pek tabii muhterem dostum Ludwig'den başka yakınım yok diyebilirdim. Böyle bir zamanda gönül eğlendirmenin sakıncalı bir yanı olamazdı. Kendi şifrelerimi çözmekten çekinmemeliydim. Peşimi bırakmamalıydım. Aklıma düşen satırlardan korkmamalıydım. Belki dilimdeki ulamalar da bir parça koruyordu beni ölümden. *Bir, iki*: Endü-

lüs için raks vakti! Düzmece yaşam öyküm ve arkasında duran yusyuvarlak toplarım sancı içindeydi. Aşkla hadım edilmiştim. Gerdeğe giren bakirelerin korkuları vardı beni büyüten ellerde. Erkeklere de kadınlara olduğu kadar yakın durmalıydım. Elimde hiçbir veri olmadığı halde yakın geçmişte katıldığım zincirleme seks hareketinin müsebbibi olduğumu düşünüp dilediğimce gururlanmalıydım belki... Kalabalığa karışmaktan yorulmamalıydım. İstanbul'un beni cezalandırmasına karşı koymamalıydım. Aklımı satırlara bıraktım. Kendime geldiğimde, üzerinde 9 Temmuz '96 yazan bir kâğıt vardı avucumda. İki kez katlanmıştı. Uykudan sırılsıklamdım. Kâğıt da benimle birlikte ıslanmıştı. Evime yakın bir parkın ortasındaydım. O tarihin çok uzağındaydım. Kâğıdı açıp Timur'a ait olduğundan şüphe ettiğim el yazısını okumaya başladım.

Dünyalar güzeli bir orospunun içindeyim. Evrenin artık kentindeyim. Boş ol, boş ol, boşal be İstanbul! Ben kimseyi ölürken izlemedim.

Bu, siyah tükenmezle yazılmıştı. Benim üzerimde kalem bile yoktu. Ayağa kalktım. Sendeliyordum. Kendimi sabitledikten sonra yürümeye başladım. Kâğıttaki elyazısı bana ait olabilir miydi? Tek kelimesini bile hatırlamıyordum. Parktan çıkmak üzereyken genç bir kızla istemeden selamlaştım. Tanımadığım halde başını hafifçe sallayıp gülümsemişti bana. O esnada, "Merhaba Timur Bey" diye mırıldanmış olabilirdi. Gözlerini benden çekmemişti. Bana selam verene kadar bakışlarımın onu hedef aldığının farkında değildim. Ben yalnızca düşünüyordum. Uyandığıma emin olmaya çalışıyordum. Yerçekimine inanmıyordum. Sırtında bir çanta vardı. İçinde ne taşıyor olabilirdi? Gülümsemesi içtendi. Elimdeki yazının gerçek sahibi miydi? Beni turuncu kazağımdan bilen ya da öğrencim olmuş birisi miydi? O zaman

Vakfıkent'te ne işi vardı? Neden olmasın, olabilirdi... Uyku sersemliğine alışmaya çalışıyordum. O zamana kadar elime tutuşturulmuş hiçbir kâğıda adamakıllı bakmadığım halde bunu neden okudum diye kurcalamayacaktım. Herhangi bir hikâyeye dahil olacak durumda değildim. Edebiyata da benzerlerine de tahammül edemiyordum. Avucumdaki kâğıttan kurtulmak üzere en yakın çöp kutusuna doğru ilerledim. Her şeyin benim dışımda gelişmesinden bütünüyle memnuniyet duyuyordum.

30
Kuyu

Klişelerden korkmuyordum, bilakis seviyordum onları. Beni korumaları için klişeleri çağırıyordum. İstemediğim şeyleri biliyor olmanın tedirginliğini ve zamansız bir aşkın suçluluğunu taşıyordum. Zaman, tam da şimdi bütün yaralara devaydı. Nedim'in cam salonunda üzerime yapışan sessizlikten kurtulmayı bekliyordum. Belki de bütün adanın önünde camdan bir intihar planlamıştı benim için. Zarif boynumu geçirmem için, salonun tam ortasında bana şık bir parça sicim uzatırdı sözünü bitirmeden.

Odanın loş bir noktasında simetrik bir şekilde dikiliyor ve birbirimizin ilk sözü almasını bekliyorduk. Nedim'in yüzünde karanlık vardı. Masumiyetimizi daha fazla koruyamayabilirdik. Üzerime düşeni yaptım. "Seni dinliyorum," diyerek diyaloğu başlattım. "Beni hem şaşırttın hem de hayal kırıklığına uğrattın Deniz. Sorumsuz davrandın. Bu Harun olayı son derece riskliydi," dedi. Nedim beklediğimden daha net bir giriş yapmıştı. Başımı yukarı kaldırdım, gözlerimi Nedim'in gözlerine diktim, sırtım dimdikti. Bastığım yeri çok iyi biliyordum. Ayaklarımdan yavaşça artan bir hızla uzuyordu tahta döşemeden. Beni ko-

layca yere indiremezdi. "Ortak menfaatleri bir kenara bırakıp kişisel bir intikam duygusunun seni yönlendirmesine izin verdin. Harun'u başka yollarla da alt edebilirdin. Bütün bunların Fırat ile bir ilgisi var mı?" diye devam etti. Ben hem kendime kızgındım hem de Nedim'in sözü getireceği yere. "Neden soruyorsun? Cevabını zaten biliyorsun!" dedim. "Fazlasıyla yorgun olduğunu varsayıyorum Deniz. Bu temponun seni zorladığını düşünüyorum. Bunu benimle paylaşabilirdin. Anlayışla karşılardım," dedi. Ne düşündüğü hakkında hiç fikrim yokken aklımdan geçen her şeyi işittiğini biliyordum. Daha fazla uzamaması için gerekeni yapmaya niyetliydim. Zira kamburumun çıkmasını engelleyen dirayetime tümüyle güvenemezdim. "Benden vaz mı geçiyorsun Nedim? Sen de bunu benimle paylaşabilirsin. Ben anlayamayabilirim, ama anlamaya çalışırım," dedim. "Deniz... Zamanın bizim için ne kadar mühim olduğunu biliyorsun. Ama daha mühimi var; gizlilik. Herkes büyük bir özveriyle çalışıyor. Senin işini ne kadar önemsediğini biliyorum, ama çalışma disiplinini kaybettiğini düşünüyorum ya da şöyle söyleyeyim, çalışma disiplinini yeniden kazanmak için zamana ihtiyacın var. Biraz dinlenmek iyi gelecektir," dedi. Kahkaha, insanın çıkarabildiği en güzel sesti. "Dinlenmek mi? Ne kadar süreliğine mesela?" diye sordum. "Ne kadar ihtiyacın varsa... Bir hafta, iki hafta..." Bana Harun konusunda özür dileme fırsatı bile vermemişti. Harun'a yaptıklarımdan pişmanlık duyduğumu bildiği halde beni işten uzaklaştırmak istemesi hislerimi inandırıcı bulmamasından olabilirdi. Belki de bunu yüksek sesle söylememi bekliyordu benden. "Harun meselesi için özür dilerim. Evet, fevri davrandım ya da duygularıma kapıldım, haklısın... Ama pişmanım... Tekrarlanmayacağına emin olabilirsin. Dinlenmeme gerek yok. Şimdi, böyle bir zamanda... Fazla olmaz mı?" dedim. Daha önce hiçbir uzlaşmayı bu kadar önemsememiştim. "Burada kadın gibi davranamazsın Deniz. Kişisel sıkıntılarını işe yan-

sıtamazsın. Pişmanlığında samimi olduğunu biliyorum. Bu yüzden dinlenmen gerektiğini söylüyorum. Aksi takdirde yollarımızı ayıracağımızı söylerdim. Hiçbir şey olmamış gibi davranamam," diye karşılık verdi. Hiçbir şey göründüğü kadar zor değildi. Her şeyin yok olması için anın milyonda biri yeterliydi. Söyleyeceğim herhangi bir şeyin bulunduğum yeri değiştirmeyeceğinin farkındaydım, ama varlığımı sürdürmenin tek bir halini biliyordum; mücadele ediyordum. "Hata yaptım, haklısın, ama bu kadarını hak ettiğimi düşünmüyorum Nedim. Ucu açık bir tatil biraz fazla değil mi? Belki bir gün izin yapabilirim ya da..." Zifiri gece vardı Nedim'in yüzünde. "Vakfıkent için hiçbirimiz vazgeçilmez değiliz Deniz. Bu konuşmayı daha fazla uzatmayacağım. Senden dinlenmeni istiyorum ve sana son derece makul davrandığımı düşünüyorum," dedi. Tam o an içine yuvarlandığım dipsiz ve karanlık kuyuda sesimin yankılandığını duydum. Her söylediğim bir kez geri geliyordu bana. "Beni işten mi uzaklaştırıyorsun Nedim?" dedim. Bunu ağır ağır, bir kez daha söyledim. Nedim'in ikincisini duymadığına emindim. "Eskisi gibi çalışabilmen için, evet..." dedi. Bütün söylediklerinde son derece samimiydi. Nedim'i tanırdım. Demek istediklerini başka şekillerde ifade etmeye uğraşmazdı. "Peki," dedim. Sonra bir kez daha, daha derinden söyledim. "Ne olursa olsun görevimi bırakmaya niyetli değilim. Eğer buna izin diyorsan, izindir. Bir an evvel işimin başına döneceğim," diye haykırdım. Sadece benim sesim yankılanıyordu ve çok uzaktan geliyordu. Nedim o güzelim kuyuda bana eşlik etmiyordu. Ayaklarımdan yavaşça artan bir hızla çekiliyordum tahta döşemeden. "Tekrar ne zaman toplanacağız?" diye sordum. Bir daha ağır ağır, bağıra bağıra sordum. Epeyce uzaklaşmıştım. "Bir hafta kaybol. Dediğim gibi, yetmezse bir hafta daha kaybol. Sonra da benim tanıdığım Deniz olarak çık karşıma; aşktan aptallaşmış bir kadın gibi değil. O zaman neler yapacağını konuşuruz," dedi. Nedim bunları söyle-

diği sırada ben kuyunun sonunda parlak bir ışık olabileceği ihtimaliyle gözlerimi kısmış, dikkatle önüme bakıyordum. Bütün sesleriyle herkesin olduğu yerden uzaklaşıyordum. "Nasıl istersen öyle olsun. En fazla bir hafta sonra görüşeceğiz," dedim. Bunu Nedim'in duyduğundan şüpheliydim. O son sözün ardından, kendi sesime bu şiddette bir kez daha tahammül edemeyeceğimi düşünerek sırf konuşmamı telafi etmek için Nedim'in sağ yanağına bir öpücük bırakıp oradan ayrıldım. İçimden geçenlerden haberdar olup olmaması umurumda değildi artık. Kendimi bu kadar kötü hissetmeyeli epeyi olmuştu. Hızlı adımlarla yürümeye başladım. Eve gitmem gerekiyordu, ama ne tarafa doğru yürüdüğümün farkında değildim. Gittikçe hızlandım. Eğer durursam düşerdim. Kimseye görünmeden yürümeyi diledim. Nedim'in evinde olanların gerçekliğinden şüphe ettim. Hesabını tutmadan, yıllardır aynı hayali kuruyor olduğumu henüz fark etmiştim. Dünyanın selametine hizmet etmeli ve onun daha iyi bir yer olduğunu görmeliydim. Nedim'e rağmen bundan vazgeçemezdim. Hayatımı başka şekilde geçirmeyi hiç düşünmemiştim. İçinde kendimi kaybedeceğim bir bahçem olsun ister miydim, dünyanın görmediğim yerlerine mi giderdim, İstanbul'a mı yerleşirdim? Bilmiyordum... Bunlardan herhangi biri beni bir diğerinden fazla heyecanlandırmıyordu. En yakın ihtimal, sahnede öleceğimi söylüyordu. Evet... En çok istediğim de buydu! Galiba bunu ilk kez birisine söylüyordum.

Nedim ne derse desin ben sistem için önemliydim. Hatamın sonucu bu olmamalıydı. Hislerimi bildiği halde bana bu kadar acımasız davranabildiği için ona duyduğum öfkenin geçip geçmeyeceğini kestiremiyordum. Şaşkınlığım henüz sona ermiş değildi. Bilmekten haz almadığım onca şey kozmik bir yalanın parçalarıydı. Koca evrende ya da yaşadığım mahallede aynı aciz ölümlüydüm. Zaman fazla dönmeden bu romantik ruh halinden kurtulmalıydım. Nedim'in salonunda bulduğum dipsiz kuyunun

içinde aşağıya doğru hızla ilerliyordum. Elimdeki bir hafta -ikiyi bulmamalıydı- derdime derman olmalıydı. Dünyanın ekolojik dengesini sağlayacak, inanç sistemlerinin insanları iyileştirmesine yarayacak, açlığa, yoksulluğa son verecek, ölümcül hastalıklara çareler bulacak, savaşları yeryüzünden silecek, görülmeyeni görecek, duyulmayanı duyacak kudreti, göbek kordonuyla bağlı olduğum geçmişten alıyordum. Tekâmülümü sağlayan zamana şükran duyuyordum. Kendimi durduracak cesarete sahip değildim henüz. Belki günün birinde dilini bilmediğim bir yerde bütün bunlardan kurtulabilirdim. Kimseyle anlaşamazdım. Sözleri kullanmama gerek kalmazdı. Kimsenin aklından geçenleri işitmezdim. Yabancı bir hayal kurmanın zamanı değildi. Vaktimi daha temkinli harcamalıydım. Hem nereye gitsem, ne kadar gizlensem ya da kendimi değiştirsem de kocaman sandıkları dünyanın bir yoğurt kâsesi kadar olduğunu düşünen, dönerken poposundan bir avuç soytarının tuttuğunu varsayan bir güruhun merkezindeydim. Keder, insana büyük bir şevkle sirayet ettiğinden bu yana böylesine çaresiz hissetmemiştim. Seslerden yorgundum. Vücudum acı içindeydi. Bir yolunu bulup duramazsam yeryüzünden silinebilirdim.

31
Orta Sınıfın Laneti

Vakfıkent'teki yarı korunaklı evimde kendimi aydınlanmış olmanın ışıltısına sarmaya hazırlanırken bağırsaklarım beni yarı yolda bıraktı. İstanbul'da yediğim son şey epey bilindik bir esnaf lokantasının musakkasıydı. O eşsiz gururu yaşamama fırsat tanımayan, yoluma taş koyan, ayağıma çelme takan hain kendi bağırsaklarımdı. Doktora gitmemekte gereksiz yere direndiğimi

anladıktan hemen sonra bağırsaklarımda amipli dizanteri ağırladığımı öğrendim. Önce bölünerek çoğalan dizanterimin geçmesini bekledim, sonra da bu münasebetsiz duruma sebebiyet veren sevgili esnaf lokantasına gittim. Kendilerine, bağırsaklarıma kasteden buhranlı dananın durumunu sormama fırsat tanımadan, yemeklerin orada yapılmadığını, onları sadece ısıttıklarını söyledi şakaklarındaki Ayhan Işık beyazlarının gerçek yaşını gizlediği sayın lokanta sahibi. Olaylar hemen sonra gelişti. "Ne demek efendim, biz pişirmiyoruz da ısıtıyoruz. Orası beni ilgilendirmiyor. Ben bozuk yemeği sizde yedim," dedim sükûnetimi korumaya çalışarak. Bir gün önce kendisiyle aynı yerde karşılaşmış olduğumuzu hatırlatacak kadar limon kolonyası sürmüştü vücuduna. Bu sefer kolonyanın altından ince ter kokusu sızıyordu üzerime. Yuvarlak bir adamdı. Bıyıklı ve küstahtı. Belli belirsiz bir sakız çeviriyordu ağzında. "Kusura bakmayın, ama musakkayı biz yapmıyoruz. Biz sırf ısıtıyoruz. Anlamıyorsunuz ki beni..." dedi. Haklıydı. Onu anlamıyordum. Neden hayatımdaki herkesi anlamam gerekiyordu? Altı üstü yarım saat oturduğum bir esnaf lokantasının sahibi de beni anlamaya çalışmıyordu. Aydınlanmış olmanın anlaşılmazlığı böyle bir şey olmalıydı. "İyi de musakka da doğada bulunan bir şey değil sayın lokanta sahibi. Patlıcan var mesela, dana var mesela kıyma yapılıyor, sonra soğan var tarlada... Daha bir sürü şeyi bir araya getirmek gerekiyor. Onu da siz getirmişsiniz ya da tedarikçiniz... Ben tam burada yedim! Demek ki patlıcanın da, dananın da işlenmiş halinden siz mesulsünüz. Musakka gerçek bir yemek, benim burada yediğim... " dedim. Hiç oralı olmadı sayın lokanta sahibi. "Bakın sevgili lokanta sahibi dostum... Burada sattığınız yemeklerden sorumlu olmadığınızı söylüyorsunuz. Sizce makul mü bu, makul mü?" diyerek kendimi iyi bir sopaya hazırladım. Ağzındaki sakız görüş hizamdaydı. Bu, gerçek bir meydan okumaydı. "Konunun bizimle ilgisi yok. Yemekleri biz yapmıyoruz

dedim ya... Neyi anlamadın?" diye bağırmaya başladı. Göğsü ve eskimiş başı vücudundan birkaç santim öne çıkmıştı. Kendisinden o kadar emindi ki onu kıskandım. Ben ömrüm boyunca hiçbir şeyden onun kadar emin olmamıştım. Sessizlik benim yaşımdaki bir adama ancak bu kadar yakışırdı. Öfkeyle hızlanan nefesinin burnundan sarkan kılları gösterip geri çekmesini izledim. Göbeği de aynı ritimde şişip iniyordu. Alnında ter birikmeye başlamıştı. Az ilerideki tezgâhtan, üzerinde sarı lekeler olan beyaz bez parçasını alıp alnını sildi. Sonra beze baktı. Bir kez daha sildi alnını. Sıkıntılıydı. Ağzındaki sakız büyüyordu. Daha yavaş ve güçlükle çiğniyordu. Çiğnedikçe ağırlaşıyor, genişliyordu. Şişmeden adını öğrenmek istedim. "İsminiz nedir?" dedim. Patlamasını izlemek istediğime emin değildim. "Ke-maaall," dedi bozuk bir bant kaydı gibi kendisininkinden daha kalın, ağır, sona doğru anlaşılmaz bir tonda. "Nea ola-cakkk-tı?" Bilmesem, sarhoş olduğunu düşünebilirdim. Sakızı çiğnedikçe genişliyor, yayılıyor, derisi odayı kaplıyordu. Entelektüel gururumu yaşayamamamın sorumlusu bu, gittikçe genişleyen adam değildi. "Ben bir daha düşüneyim en iyisi. Belki de burada yememişimdir bozuk yemeği," dedim. Patlamadan hemen önce ağır ağır gelen bir gürültüyle, "Ha şöy-leeee!" dedi. Adamın parçaları her yere sıçramadan oradan uzaklaşmak istedim. Yuvalarından çıkmak üzere olan gözlerinin içine bakarak gülümsedim. O hızla, bana değmesine 30 saniyeden az vardı. Eğilip bacaklarının arasındaki daracık aralıktan kaçabilirdim. Derin bir nefes aldım ve adam bana yapışmadan, hemen iki bacak arasından çıktım. Lokantayı terk etmeden duydum patlama sesini. Benden başka irkilen olmadı. Sakızdan nefret etmek için artık makul bir sebebim vardı.

Vakfıkent'te devlet dairesinde can havliyle tavladığım sevgili memurumla aramızda geçen diyaloğun bir benzerini burada yaşamayı umduğumu söylemeliydim. Oradaki tamamen hesapsızdı. Burada ise sayın lokanta sahibine yapabileceklerimi

önceden düşünmüştüm. Onu zehirlenmiş müşteri kimliğimle alt edemezsem sağlık bakanlığından teftişe gelmiş memur olarak yenecektim. O lokantadaki adaleti sağlayacak, benden başka kimsenin zehirlenmesine izin vermeyecektim. Kendime bunları söylerken tam olarak ne yapmak istediğimi fark ettim. Üniversitede okuyan gençlerin idari işlerini halledebilir, görevli memurlarla muhtemel münakaşalarına engel olabilirdim. Toplu taşıma araçlarında yaşlılara yol vererek vermeyenlere örnek olabilir; yere çöp atan ve tükürenleri uyarabilirdim pek tabii... Bayanlara kapı açmayan, yol vermeyen ve onların sigaralarını yakmayanlara nezaket dersi verebilir; bir sırada başkasının yerine geçmeye çalışanlara mani olabilirdim. Bunların hepsine kadirdim. Gideceği semti beğenmeyen yolcuyu arabasına almayan taksi şoförlerine buna hakkı olmadığını söyleyebilir; kırmızı ışıkta geçen araba ve yayaları zapt edebilir, yolda yürürken çevresindekilere çarpıp özür dilemeyenlerin özür dilemelerini sağlayabilirdim. Hepsinin de başanyla üstesinden gelebilirdim. Bekli de benim ne kendime ne de çevreme fayda sağlamadığımı düşünen Deniz, insanlık yararına çalışmaya başladığımı öğrenince bana saygı duyardı. Beni içten içe küçümsediğini bildiğim halde, bildiğimi hiçbir zaman ona belli etmedim. Bu halimi görse benimle yeniden sevişmek istemesi bir ihtimaldi. Herkesi mutlu edebilecek bir meşguliyet, bir iş, bir görev bulmuştum kendime. Bu seferkinin uzun sürmesini diledim. Hayatım, bir müddet de olsa bir anlam taşıyabilirdi. Bir an evvel kalabalıklara karışmam, hayatın en içinde olmam ve gözümü dört açmam gerekiyordu. Yardım edebileceğim mağdurlar bulmak hasebiyle çeşitli muhitlerin işlek caddelerinde, hudutsuz dolaşmaya karar verdim. Bir kalabalıktan başka bir kalabalığa karışmak üzere dolmuşa bindim. Timur haricinde bir insan olmak için belki de bu son şansımdı. Biraz yol almalıydım.

Dolmuştaydım. Dünyevi meselelerin başındayım. Dolmuştaydım ve herkes dolmuşta olduğumun farkındaydı. Dolmuşta olsam yine ve kimse beni görmese... İşte o zaman besbelli bir şair olurdum ben. Yoldaydım. Arka sıranın, sol ucundaydım. Yanımda cüsseli, genç bir adam; onun yanında üzerinde okul forması olan genç, minyon denecek ebatta bir kız, sonra da zayıf, yaşlıca bir adam... Tanışıklıkları yoktu. Her biri tek kişilik ücret vermişti. Kızın oflamaları sıklaştıkça, rahatsız olduğunu anladım. Neyi düzeltmem gerektiğini bilemediğim için beklemeye başladım. Oflamalarına, huzursuz kıpırdanmaların da eklenmesiyle yanındaki genç adama dönüp, "Biraz toparlanabilir misiniz?" dedi. Lakin heyhat! Kız haklıydı. Genç adamın bacakları arasında korumaya çalıştığı 180 derecelik bir açı vardı. Bunu nasıl da görememiştim? Tam da bana göre bir davanın içindeydim. Adam, tamamen şahit olduğum şekliyle dört kez "cık"layıp söylenerek bacaklarını bir insan gözünün ölçemeyeceği bir aralıkta kıpırdatıp kıza doğru yaptığı 180 derecelik açıyı korumaya devam etti. Kız derin bir nefes aldı. Hemen sonra boynundan alnına doğru kan kırmızısına döndüğünü gördüm. Alnındaki damarlar yeşillenip kabarmaya başladı. Gözlerindeki kırmızı çizgiler ortaya çıktı. Pencereden yüzüne vuran rüzgârın da etkisiyle önce birkaç santim geri gelip sonra adamın yüzüne doğru hızla atıldı. "Sen böyle oturup utanmadan bir de bana söyleniyor musun?" diye haykırdı. Uzun, şiddetli ve tizdi. Sesin kesilmesiyle dolmuş şoförü ani bir fren yaparak sağdaki benzinciye gelmeden durdu. Dolmuşa yanıltıcı bir sessizlik hâkimdi. İnsanların öfkeli mi, korku içinde mi, kaygısız mı yoksa bambaşka bir ruh hali içinde mi oldukları anlaşılmıyordu. Kız henüz normal rengine dönmüş değildi. Cüsseli genç adam 180 derecelik güzide açısını olsa olsa 160'a yuvarlamıştı. 180 derecelik açıyı yapabilecek esnekliği toplu taşıma seferlerinde, bayanların yanında edindiği belliydi. Ben nerede müdahil olacağıma karar veremiyordum. Sessizliği

şoför kırdı. "Hanımefendi siz öne gelin," dedi. En önde şoförün yanında oturan yaşlı adam inmek üzere hamle yaptı. Kız, "Hayır, ben burada oturacağım ve bu adam toparlanacak," dedi. "O rahat oturacak diye ben yer değiştiremem. O toplu taşımayı kullanmayı öğrensin. Toplu taşıma bu, babanın arabası değil!" dedi. İşte benim sıram gelmişti. "Küçükhanım haklı. Bu beyefendi ona haksızlık yaptı," diye söze atıldım. Mesafeli fakat kararlıydım. Aniden dolmuşun içini tuhaf bir uğultu sardı. Hiçbir ses bir diğerinden daha anlaşılır değildi. "Arkadaşlar bir yerleşin de yolumuza gidelim," dedi şoför. Herkes genç adamdan makul bir kıpırdanma bekliyordu. Kız, adama tekrar dönüp, "Pişik olmuş gibi oturmaya devam mı edeceksin yoksa toplanacak mısın?" dedi. Adamın gözlerinden kan saçılıyordu yüzümüze. "Ne diyorsun sen ulan! Otur terbiyenle!" diye bağırdı. Adam hayranlık vericiydi. Gerçek bir isyankârdı. Kendisini memnun etmek için etrafında dönen dünyaya karşı son derece cüretkârdı. Kimseye karşı sorumluluğu ya da zorunluluğu yoktu. Kötü olan her şeyden muaftı. Kız yeniden kızarmaya başladı. Acil müdahale ihtiyacının farkındaydım. Üstün ikna kabiliyetimi genç adamda denemek için sabırsızlanıyordum. Omzuna hafifçe dokunup, "Küçükhanımdan özür dileyip toparlanın da gidelim. Ayıp ediyorsunuz," dedim. Önce omzuna, sonra elime baktı. "Sen işine bak arkadaş," diyerek itekledi beni. İknanın çeşitli yollarını düşünmeye koyuldum. Birkaç saniye içinde kız rüzgâra hiç aldırmadan, güzelce kızarmakta olan başıyla adamın burnunun üzerine indi. Kıza haksızlık etmiştim. Adamdan daha ilham vericiydi. Ben hemen sonraki çatırtıyı kendi başımın iki yanından sakince çıkan kulaklarımla duydum. Adamın burnundan kızın renginde kan akıyordu. Dolmuşun geri kalan sakinleri fısıldaşmaya başladı. O ikisinin arasına girmek için can atıyordum. Burnunun kanadığını anlayan adam öfkelenip kıza tokat atmaya başladı. Oturduğum yerde doğrulup aralarına girdim. Adamın kıza attığı

tokatları, kızın adama savurduğu yumrukları ben yedim. Şoför dolmuştan inip, "İşinizi dışarıda halledin kardeşim, üçünüz de inin!" diyene kadar kendimde değildim. İndik. Dolmuş, dilediğince egzoz saçarak uzaklaştı bizden. Adam küfürler savurarak dolanmaya başlamıştı. Kız yumruğunu sıkıp genç adama doğru atıldığı anda onu yakaladım. "Durun genç bayan, burada ben varım," dedim. Adam umduğum kadar gönüllü değildi beni bir güzel dövmeye. Harikulade küfürler eşliğinde görüntüden kaybolana dek bekledim. Kızın yüzünde kırmızı ve eflatun lekeler vardı. Nefes alması normale döndüğünde, "Kusura bakmayın. Benim yüzümden siz de dayak yediniz," dedi. "Önemli değil. Varlığım sizlere armağan olsun," diye cevap verdim. Kız hiç de gülecek gibi bakmadı yüzüme. "Hem dayak yemiş sayılmam," dedim. Kız hâlâ gülmeye başlamamıştı. Öylece duruyordu. İyi günler dileyip oradan uzaklaştım. Park halindeki bir arabanın aynasından kendime baktım. Dudağımın sağ kenarı, sol kulağım ve kaşımda biraz kan vardı. Kanayan yüzümle gülümsedim. Hafiflemiştim. Daha önce fark etmediğim öfkemin bir kısmını dindirmiştim. Şimdiye kadar söylemiş olduğum her şeyi en baştan, küfrederek söyleme arzusunu ilk zafer sonrası rehavetim sebebiyle erteledim. Bu dayak çok iyi gelmişti bana. Kendimi temize çekmiştim.

Nefret ettiğim üç şey kalmıştı; ayırımcılık, tutsaklık ve bilimkurgu edebiyatının hor görülmesi. Bu üçünü birden kavramam en fazla on yıl önce gerçekleşmişti. Bu kadar gecikmemin sebebi bilimkurgu edebiyatıyla yirmi beşimden sonra tanışmamdan olabilirdi. Böylesine cesur bir türü kıç kenarına, arka cep kitabı kategorisine dahil etmek, ona kütüphanelerde yer ayırmamak büyük bir insanlık suçuydu. Yeni görevim, bilimkurgu edebiyatını hak ettiği yere kavuşturmakla ilgili olmalıydı.

32
Üçken

Nedim'in beni işten uzaklaştırdığı günün ertesi kuyudaki yolculuğum sona ermişti. Dibini tek başıma görmüştüm. Herkesin kendi kuyusu vardı. Bu tip durumlarda düşmek için herkesin kendi kuyusu, her kuyunun da kendi akustiği olmalıydı. Kuyunun dipsiz olmasından çok, o berbat yankıdan kurtulduğuma seviniyordum. Dilini bilmediğim bir yere gitme fikrini hâlâ haddinden fazla romantik buluyordum, ama yine de bunun bana iyi geleceğine dair inancımı koruyordum. Her şeyden önce bir günümü, Asya'nın geri kalanıyla aynı kaderi paylaşan sıradan bir ölümlü gibi geçirmeye karar verdim. Sinemaya gidecek, sokaklarda amaçsızca dolaşacak, kimsenin ne düşündüğünü duymayacak, uzundur görmediğim -pek de hatırlamadığım- tanıdıklar için hediyeler bakacak, sevdiğim bir yemeği pişirecek ve bütün bunları yalnızca Deniz olarak yapacaktım. Memnuniyet en çok özlemini duyduğum şeydi.

Dışarı çıkmak üzere hazırlanmadan önce, aşkın kadını güzelleştirdiğine dair yaygın inanışı anımsadım. O gün Fırat'ı düşünmekte istediğim kadar özgürdüm. Timur'a âşık olduğum zamanki gibi büyük bir coşkuyla, hevesle süslendim. Kendimi, kalan sezgilerime emanet ettim. Bilincin bu noktasında sezgiler kolay eskiyordu. Yine de güvendiğim bir şey vardı. Aşk insanı çocuklaştırıyordu. Daha inatçı, korkusuz, bağımlı, açık, daha bencil yapıyordu; aklın sesini susturuyordu. Kontrolden çıkmama az kalmıştı. İstanbul'dan aldığım gerçek bir musikiçalar sayesinde kulaklarım bir günlüğüne insan öfkesine uzak kalacaktı. Astor Piazzolla ile birlikte güneye dönecektim. Adadaki evimden Üsküdar sahiline indim. Telaşsız bir gün geçirecektim. İskeleden meydana doğru yürüyecek ve tanımadığım –tanışmayı umma-

dığım- kimselere tebessüm edecektim. O günün sonunda plan yapmamayı öğrenecektim. Vapurdan inip eski meydana doğru ilerlediğimde, çocukluğumun ürkütücü anlarından biriyle yüzleştim. Üsküdar meydanının tam ortasında, pençesinde ekmek parçasıyla duran, kocaman aslan heykelini düşündüm, aynı yıllar öncesinin tedirginliğiyle... Küçükken elimi aslanın ağzından içeri sokmak, gözlerine bakmak, kendime korkusuzluğumu ispatlamak için ne cesur bir mücadele verdiğimi anımsadım. Sonra insanların bana bakışlarından utanmış, hakkımda hoş olmayan sözler mırıldandıklarını işitmiş ve aslana bir adım daha yaklaşamamıştım. Yetişkinlerin ağızlarını kıpırdatmadan konuşabiliyor olmalarına ilk o zaman şaşırmıştım. Ahmediye Meydanı'na doğru yürümeye başladım. Yolu yarılamaya yakın çocukluğumdakinden daha küçük bir aslan heykeline rastladım. O yolun hafızamdaki ilk halini hatırlamaya çalıştım. İstanbul'u daha sık ziyaret etmek yalnızca psikologlar için değil, psikolog çocuklarının da ayrıcalıklarındandı. Bu, beni daha şanslı bir çocuk yapmıştı. Annenin elini bırakmadan yürünen yılların en güzel yanı, hafızanın bir yolunu bulup onları güzel anılar olarak saklamasıydı. Evden İstanbul'a vapur yolculukları, pembe elbiseler, sek sek oynayan kızlar, hınzır olanın hassas olanı tepesinde beklettiği tahterevalliler, salıncak sıraları, ebelenme korkusu, yakartop telaşı... Vakfıkent'te bıraktığım Süveyda... Koşulsuz sevdiğim tüm çocukluk arkadaşlarım... Kalabalıkta insan sesi duymamak beni kendime yaklaştırmıştı. Pamuk helva yediğim ilk günü hatırladım. Salacak'taydık. İki tekerlekli beyaz bir el arabasının içinden, tahta bir çubuğun ucunda uzatılan bir parça hayaldi o helva. Çocuk sesinden başka hiçbir sesin gerçek olmadığı zamanlar... Üsküdar Meydanında keder hastalarını tedavi etmek için kurulan çadırı görmemle güzelim çocukluğumu kaybettim. Onlara yardım edemezdim; bu halde elimden bir şey gelmezdi. Aklımı susturmamak için haklı sebeplerim vardı.

Çadırın olduğu yerden yaklaşık 200 metre ileride duraklar vardı; otobüs, dolmuş, taksi, fayton, denizaltı; ne istersem bulabilirdim. Yürümeye başladım. Sanki rüzgâr beni sırtımdan yakalamış geriye doğru çekiyor, hızımı kesiyordu. Adım attıkça ağırlaşmaya, ağırlaştıkça öfkelenmeye başladım. Bir an yanlış yöne gidiyor olduğumu düşünüp duraksadım. Maksadım başıboş dolaşmaktı. Oysa ben kendimi, seri üretim bandının üzerindeki civciv gibi akışa bırakmıştım. Şehrin telaşına kapılmıştım. Bunun farkına varmadan kendimi ondan sıyırmanın mümkün olmadığını aklımdan çıkarmıştım. Beyoğlu'na gitmek istiyordum. Güzel bir kalabalığa karışmanın daha güvenli bir yolunu bulamıyordum. Rotamı yolun ters tarafında bulunan duraklara doğru çevirip yürümeye başladım. Hafiflemiştim.

Önce Kadıköy'e gidecektim. Ne süredir sivil olarak toplu taşıma araçlarına binmediğimin farkında değildim. O gün hayatımı katlanılır hale getirmek için çaba sarf edecektim. Dolmuştaki para alışverişine katılmak için musikinin sesini kıstım. Paranın üstünü bütün almak için ufak bozukluklara ihtiyacı olan yaşlı bir kadınla, iki yanındaki orta yaşlı adama kendi bozukluklarımdan vermeye yeltendim, ama hemen sonra bunun doğru bir tavır olmadığını fark ettim. O kişilerle tanışıklığımız, arkadaşlığımız yahut kan bağımız yoktu; onların paralarını tümlemelerine yardımcı olacak bozukluklar veremezdim. Hepsi iyi insanlara benziyordu. İnsanların ne düşündüklerini bilmeden onları izlemeyi özlemiştim. Yolun bitmesine yakın, kendi paramı uzatmadığımı fark ettim. İnerken kalanlara, "Hoşça kalın," dedim. Bir dolmuş sonra aylaklığı övmeye başlayacaktım. Beyoğlu'nun sesi benim duyabileceğim en gür düşünceyi bile bastırabilirdi. Artık kulaklıklarım olmadan da özgürleşebilirdim.

Beyoğlu'nun başında, esas yolculuğa koyulmadan açlığıma yenik düştüm. Zencefil'e gitmek üzere karşıma çıkan ikinci sağ-

dan Kurabiye Sokak'a döndüm. Oradan sonra gezintimin beni Beyoğlu kitapçılarına sürükleyeceğini düşünüp sevindim canı gönülden. Yolun bitmesine yakın, üniversite yıllarının bir kısmını ortak arkadaşlar sayesinde birlikte geçirmiş olduğum Mehmet'e rastladım. Eğer o da beni görmüş olmasaydı, o anı yok sayardım. Yüzünde gerçek bir sevinçle, "Deniz!" diye seslendi. Şaşkınlık içindeydi. "Nasılsın Mehmet?" dedim gülümseyerek. "Çok zaman oldu değil mi? Hiç değişmemişsin." O an söylenebilecek en güzel şeyi söylersem bu görüşmeyi ayaküstünde atlatabileceğimi düşünmüş olmalıyım. "Çok sevindim seni gördüğüme. Neler yapıyorsun? Evlendin mi? Ne tarafa gidiyordun?" diye sordu. En tehlikelisinin son sorusu olduğunu biliyordum. "Nasıl olsun işte pek bir değişiklik yok. Sen neler yapıyorsun?" dedim. Aksi takdirde hepsine cevap vermem gerekebilirdi. Ayrıca 'pek bir değişiklik yok' ifadesi, on yıldan fazladır görmediğim birisine söylenecek söz değildi. "Çalışıyoruz işte... Ajans kurdum kendime, reklam işleri... Bizim mesleği yapmadım hiç. Aman neyse... Ben de bir arkadaşımla buluşacaktım, biraz vaktim var... Sen nereye gidiyorum demiştin?" diyerek oracıkta kafama kalın saplı bir balta indirip cesedimi köşedeki çöplüğe attı. "Ben bir şeyler yiyecektim aslında," dedim. Bütün gizli kimliklerim ve görevlerime rağmen dolambaçsız, içinden bir hamlede çıkılabilecek o durumda yalan söylemeyi beceremezmiştim. "Yakınlarda mı? Ben de seninle geleyim o zaman," diyiverdi. Uzaklarda olsa da gelecek miydi?

Mehmet'in beni tanıdığı yıllarda her insanla paylaşabilecek bir şeylerim olduğunu düşünürdüm. Herkesin herkesle edecek en az iki kelamı olduğuna inanırdım. O benim hâlâ buna inandığımı sanıyordu. Onunla konuşurken aklından geçenleri işitmememin bir yolu yoktu ve beni de en çok bu korkutuyordu. Bana görgüsüz müşterilerini, ne kadar para kazandığını, kazandığı parayla neler aldığını/almayı planladığını, evlendiğini, sonra

boşandığını, ardından tekrar evlendiğini ve tekrar boşandığını anlattı. Ben o esnada yemeğimi yemiş, Mehmet'in benim oradan sonra ne yapacağıma, hayatımda biri olup olmadığına ve ne iş yaptığıma dair merakını arka plana itmiş, bir önceki ruh halimi yakalamak için neler yapmam gerektiğini zihnime dizmiştim. Ben kendime uygun bir bahane araştırırken birden dönüp, "Madem burada oturuyoruz, ben de arkadaşımı çağırayım bari..." dedi. Yemeğim mahvolmuştu ve çok yorgun hissediyordum. Mehmet'in telefonundan belki beş dakika sonra o birkaç saati hakkıyla burnumdan getirecek kadınla tanışacaktım. Kimse farkına varmadan kulaklıkların en azından birini yeniden kulağıma yerleştirsem o akşamı hasarsız bitirebilir miyim diye düşünürken, ilk bakışta neşe, ikincisinde histeri emareleri veren bir kadın çıkageldi. Ben ilk bakışın yanılgısıyla onun tanıdığım, ama hatırlamadığım birisi olabileceğini düşündüm. İyice yaklaştığında Mehmet ile selamlaşmasından beklediğimiz kişi olduğunu anladım. Kıvırcık uzun saçlı, ön iki dişinin arasında hafif bir çürük olan, boynundaki kocaman yeşil taşlı kolyenin ne kadar güzel olduğunu söylesem bana taşlar ve şifaları hakkında vaaz vereceğine şüphe duymadığım genç bir kadındı. Mehmet bizi tanıştırır tanıştırmaz nasıl olduğunu anlayamadığım bir samimiyet mertebesine eriştik kendisiyle. Masada tam karşıma oturdu. Mehmet'in üzerindeki ışık ona dönmüştü. Oyuna "Denizcim" repliğiyle girmesi, o akşamki gösterimden memnun ayrılmayacağımın ilk emaresiydi. Seyirci karanlıkta sırasını bekleyen Mehmet'i göremiyordu. "Şekerim kaç yaşındasın sen?" ikinci repliği oldu. Cevaba ihtiyaç duymadan, "Ben 36 oldum geçen ay," diye devam etti. Kendisi hakkında anlatmak istediklerini karşısındakine soru olarak yöneltiyordu. Bu çok alışılmadık değildi ya da yorucu... Minik bir es verip soruyu yönelttiği kişiden kısa da olsa cevap alma nezaketinden yoksun olması onu katlanılmaz kılıyordu. "Artık belirli bir olgunluğa geldim. Ben ken-

dimle ilgili her türlü yolculuğa çıktım. Mesela modern dans yapıyorum. Kendi derinliklerime iniyorum. Fazla derinlik tehlikeli oluyor tabii," diyerek ön iki dişinin arasındaki boşluktan tıslayarak güldü. Muhtemelen o sesin kendisini olduğundan genç gösterdiğini düşünüyordu. "Altı, yedi sene boyunca sadece derinliklerde yaşadım. Bu işler böyledir. Kendime böyle sanatla ilgili, yaratıcılıkla ilgili zaman verdim... Üretim yaptım yani..." dedi. Onaylanmak için başının okşanmasını bekliyordu. Bir de saçlarının ne kadar biçimsiz olduğunu düşünüyordu. "Yani ben buyum, yaratıyorum. Zorlu süreçlerden geçiyorum." Durmaksızın konuşuyor, konuşurken sürekli gözümün içine bakıyor ve beni evrenin armağanlarıyla donatılmış olduğuna ikna etmeye çalışıyordu. Uzun zamandır görmezden gelindiği için bir an üzüldüm. Daha fazlasına vaktim yoktu. "Aslında bir tane kitabım var yanımda. Bir arkadaşım için almıştım. Ona verecektim ama istersen sana vereyim," dedi. Buna ne diyebilirdim ki... Gülümsedim. Eşinin işi gereği Japonya'ya yaptıkları iş seyahati sırasında yediği yemeklerin tariflerinden oluşan bir kitap yazmıştı. Yanında taşıyor olması beni ürkütmedi. Derhal usta bir hışırtıyla çıkardı kitabı çantasından. Bütün bunlar o kadar hızlı olup bitiyordu ki bu anı daha önce prova ettiğini düşündüm. Teşekkür ettim. "Denizcim, canım... Bu, dünyanın yükünü sırtında taşımak gibi... Bu süreçler çok ağır. Herkesin yükünü sırtında hissedersin. Göğsünde bir ağırlık olur hep. Onları derinliklerimle aydınlatmak istiyorum. Başka birçok uğraşım var. Mesela fotoğraf da çekiyorum. Sonra onlara metinler yazıyorum. Sonra da metinlere resimler yapıyorum. Kendimi dünyayı kurtarmaya adamış gibi hissediyorum. Söylediklerim sana yabancı gelebilir, ama benim hayatım da böyle işte..." Söyledikleri kendime yabancılaşmamı sağlayacak ritimdeydi. Büyük bir iştahla hayat enerjimi çekiyordu benden. Onun ihtiyacı olan şeye ben sahip değildim. Onu çocukluğundan bu yana düzenli olarak sevmeyi beceremezdim. Tırnaklarımız, pençelerimiz yok diye, yani yer-

küreye karşı acizliğimizi telafi etmek için medeniyetler kurduğumuzdan sonra da içinde kaybolduğumuzdan bahsedemezdim ona. Sırf bu yüzden medeniyetle ilgili yapılmış en iyi benzetmenin "tek dişi kalmış canavar" olduğunu söyleyemezdim. Onun adına utanmıştım. Sonra da kendime kimse adına utanmayacağım ve herkesi anlamaya çalışmayacağıma dair söz verdim. Onun yerine, kibirli utancımın yanında sakladığım hazza bırakacaktım kendimi; benden daha salak birinin varlığının zekâmı, bilgimi yüceltmesine izin verecektim. Onun aptallığı, benim bilgeliğim olabilirdi. Belki de buna ihtiyacım vardı.

Uzun zamandır ilk defa birisinin anlattıklarına katlanmak, düşündüklerine katlanmaktan zor gelmişti. "Kitabımı imzalayayım mı senin için?" dedi. Kitabı uzattım. "Yanımda da kırmızı kalemim varmış. Soyadın neydi canım?" Soyadım yoktu benim. "Deniz yeterli," dedim. "Yeterli mi soyadın?" dediğini duydum boğucu kahkahasının altından. "Yok, yeterli değil. Deniz yazman yeterli olur demek istedim," dedim. "Neden olmasın ki, insanın soyadı 'Yeterli' olabilir," dedi. "Benimki değil," dedim. Aniden kalemini çekti, kitabın kapağını kaldırdı ve *'Deniz'e sevgilerle'* yazıp imzaladı. Unutmadan tarihi de ekledi. Elindeki Süveyda pembesi kalemle, pembenin o çirkef tonunu samankâğıdının üzerinde neşeyle dağıtmıştı. Otuz iki dişiyle birden kitabını bana uzattı. Güldüğünde içimi tuhaf bir ürperti kapladı. Bu gülüş bana bir SKO kadınını daha çağrıştırmıştı. Korkunç gülen kadınlarla ilgili korkunç düşünceler oluşmaktaydı zihnimde. Kitabı aldım. Nezaket gereği yazdığına bir kez daha baktım ve kitabı çantama kaldırdım. Mehmet'in sessizliği kadının bütün sorumluluğunu üzerime yıkıyordu. "Üçken iki olduk bu akşam. Mehmet'in hiç sesi çıkmıyor," dedim. Onu sahneye davet ettiğim için üzerindeki spotun aydınlanmasını bekledim. Kadın heyecanla söze atlayıp otuz iki dişiyle birden, "Üçken değil, üçgen," dedi. Oyuna gelmiştim. "Üçgen" demeyi bilmediğim için sevinmişti. "Üçgen değil, üçken. Bir, iki, üç; üçken iki oldu diyorum," diye mırıl-

dandım. Fuzuli bir iş yaptığımın elbette farkındaydım. "O, 'k' ile değil, 'g' ile yazılıyor, üçgen," dedi yeniden otuz ikisi birden. Beni de kendi sarmalına çekmeye çalışıyordu. Sözlerime engel olamadım. "Tamam, ama benim anlatmak istediğim o değil. Üçgen değil," dedim. "İyi de üçgen 'g' ile yazılır Deniz'ciğim," dedi. Otuz iki dişiyle birden yok olmasını istedim. Tam o sırada Mehmet'in spotu aydınlandı. "Ne âlemsiniz! İyi anlaşmanıza sevindim," dedi. Mehmet'in bu sözü onu iyice cesaretlendirmişti. "Telefonunu alayım Deniz, görüşürüz, benim boş vaktim çok oluyor," dedi. Bu insanların Zencefil'de geçirmek istediğim birkaç saati mahvetmesine izin verdiğim için kendime kızgındım. O an aklıma geliveren sayılardan on bir haneli bir numara söyleyiverdim. Sonra da saatime bakıp "Eyvah!" nidasının ardından, "Benim randevum vardı. Nasıl da unutmuşum!" vedasını izleyen kısacık bir selamla sahneden ayrıldım karga tulumba. O akşam, tükenmeye yüz tutan yaşam sevincimi yerine koymak için kimi gelişmiş medeniyetlerdeki kadınları örnek almaya karar verdim; çikolata yiyecektim.

33
Sigaram Duman Duman

Gündüzleri toplum düzeninin basit kaidelerine uymakta güçlük çekenlere hadlerini bildiriyor; geceleri korsanlar, haydutlar, kaçakçılar, yeraltı şebekelerini su yüzüne çıkarmaya çalışıyordum. Önceki gece, gen hırsızı cıva adamlarla birlikte uyuşturucu kaçakçılığı yapan papazların peşine düşmüştüm. Gen çaldıkları için boyları 50 santim olan cıva adamlar benden çevik göründükleri halde, papazların kara cüppelerinin eteklerinde kaybolmuşlardı. Dört yaşlı papazı, Şişli'nin en işlek yerinde, bir pastanenin içinden geçerek girdikleri mağarada kıstırmak üze-

reyken çalan telefon her şeyi altüst etti. Arayan, Varlık'tı. "Varlık, şu anda çok önemli bir rüyanın tam ortasındayım. Şu uyuşturucu taciri papazları yakalayayım, seni arayacağım," dedim. "Tamam, bekliyorum," dedi. Tamamlanmamış görevler beni bir sonraki işimden alıkoyuyordu. Kendim hakkında her zaman, hayatımın her döneminde gurur duyduğum tek bir özellik vardı ve bunu kimse bilmiyordu; o güne kadar ben bile... İstediğim zaman rüyalarıma kaldığım yerden devam edebiliyordum. Yoksa bunu başkaları da yapabiliyor muydu? Rüyalar hakkındaki bilgilerim güncelliğini yıllar önce yitirmişti. Üzerinde biraz düşünsem çocukluğuma kadar gideceğimden şüpheliydim. Artık uykusuzluk çekmiyor, fazla açlık ya da tokluk hissetmiyor, hayattan aldığım tadı ölçmeye çalışmıyordum. Rüyalarımın, soğuk ve yanıltıcı gerçekler âlemine bulaşması bilakis şevk veriyordu bana. Bunları daha önce yaşamadığım, yaşadıysam da hatırlamadığım için üzüntü duyabilirdim.

Nihayetinde papazları yakalayıp adalete teslim ettim. Hemen arkasından Varlık'ı aradım. Pek bir şey konuşmadan üzüntülü olduğunu anladım. Bu yeni hayat düzenim sezgilerimi de güçlendiriyordu. Eskimeye yüz tutan, altıncıya varamadan kaybolan hislerim olduğunu anımsadım. Pek çok insan kendisinin hoşuna gitmeyen özelliklerini kolaylıkla maziye gömebiliyordu. Ben de o insanlardan biri oluyordum. Yapılacaklar listesini tuttuğum kareli not defterime "Varlık ile buluşma ve derdine çare olma" hususunu not ettim. Büyük teyzemin Kopenhag'da yaşayan kızının İstanbul ziyaretlerinden birinde verdiği ve çok seyahat etmem, farklı yerler görmem için şans getireceğini söylediği Danimarka kronunu yanıma aldığımdan emin oldum. Belki on yıldır bende olan kronun topluma faydalı olmam konusunda şans getirmesini temenni ettim. O gün kendime çalışmak üzere daha önce bulunmadığım bir hat seçmiştim. Dolmuştaki kızdan sonra yere çöp atan onlarca kişiyi uyarmış, otobüste yaşlılara yer vermeyen genç adamları yerlerinden kaldırmış, güneş gözlüğü

taktığında görünmediğini sanarak burnunu karıştıranlara herkes tarafından görüldüklerini söylemiş ve çevresindekilere omuz ya da çanta darbesi atanları çarptıkları kişilerden özür diletmiştim. Her anım ulusal ama kaybolan turistlere eşlik ederek uluslararası adımlar atan bir kahramana biraz daha yaklaşmakla geçiyordu. Güne erkenden başlıyor, daha hızlı adımlarla yürüyor, hızlı konuşuyordum. Tüm bunlar beni Deniz'e yaklaştırıyordu.

Bir sonraki görevime doğru yola çıkmak üzereyken Vakıfkent'te evimin kapısının önündeki paspasın üzerinde, büyük harflerle ismimin yazılı olduğu bir zarf durdurdu beni. Zarfın içinde, akordeon biçiminde klasik olarak katlanmış, söze "13 Numaralı Muhterem Komşum" diye başlayan beyaz bir kâğıt vardı. Başımdaki 13 sayesinde, İsa'nın istikbaliyle oynayan 13. havari gibi itham edilmem, arkasından geleceklerin hayırlı olmayacağına dair ilk işareti vermişti bana.

13 Numaralı Muhterem Komşum;

Şimdiye değin sizinle karşılıklı sohbet etme fırsatını yakalayamadığımız, sizi evime davet edemediğim için mahcubiyet içindeyim. Komşuluk ilişkilerimizin ufak da olsa bir tatsızlıkla başlamasını arzu etmezdim ve fakat hakikat beni bu mektubu yazmaya sürükledi. Sözü uzatıp pek mühim vaktinizi ziyan etmek niyetinde değilim. Efendim; gece geç saatlerde arka odadan gelen daktilo sesleri, sabahın ilk saatlerine değin süren gülüşmeler ve kapı gıcırdamaları sebebiyle uykumu alamıyorum. Buna akşam saatlerinden yatma saatlerinize dek süren sert ayak darbeleri de eklenince ertesi güne geç saatlerde başlıyorum tabiatiyle. Böylelikle görevimde tam anlamıyla muvaffak olamıyorum. Bu hususları göz önünde bulundurarak sizden birkaç ufak istirhamım olacak. Evvela yerlere halıfleks döşetirseniz, kapıları yağlar yahut değiştirirseniz ve ilaveten daktilo yerine bilgisayar kullanırsanız beni pek memnun edersiniz. Bir de efendim içinizden gülerseniz bahtiyar olacağım. Anlayışınız için şimdiden müteşekkirim.

Görüşmek arzusuyla,

10 Numaralı Komşunuz

Daktilo sesleri, bilgisayara bir türlü alıştıramadığım Ludwig'in işiydi. O konuda yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Geriye kalan bütün sesler için derin bir kahkaha attım. Sevgili 10 numaralı komşumdan gelen bu mektubun günün birinde bir yerde işime yarayacağını söyleyen sezgilerime itibar edip, onu değerli belgelerimi sakladığım dolabımın ilk çekmecesine; pasaportum, diplomalarım ve aidat makbuzlarımın yanına koydum. Hayatın bana tanıdığı zenginlikler için her an şükredebilirdim.

10 numaralı komşumun bana (büyük olasılıkla istemeden) verdiği his sayesinde evden her zamankinden erken çıktım. Şehri epeydir görmediğim bir saatte görüyordum. Bana ihtiyacı olan daha çok insanla karşılaştım. Pazara giden iki yaşlı hanımefendiye pazar çantalarını taşıyarak eşlik ettim. Parktaki bir ağacın gövdesini Fenerbahçe'ye küfretmek için kullanan delikanlının çakısına el koyup üzerindeki pantolona mürekkep döktüm. Sonra da bu yaptığının benim yaptığımla aynı şey olmadığını, ağacın bir canlı olduğunu, aynı şeye bir daha kalkışırsa göğsüne kocaman bir sarı kanarya dövmesi yapacağımı söyledim. Benden kaçarken ikna olmuştu. Arada çimlere basan birkaç yaramazın saçını çekip yere tükürenlerin üzerine çöp döktüm. Kendimi çok hafif hissediyordum. Üstelik herkes kederden kırılırken böyle hissettiğim için vicdan azabı da duymuyordum. Her şeyden önemlisi artık Deniz'i anlıyordum.

Aynı gün, ikindi vakti yağmur başladı. Yağmur damlaları gümüş renginde, uzun ve kalındı. Hem aklımda hem de yaşadığım yerin yakınlarında deniz olduğu için bu yağmurları sevmekten vazgeçemiyordum. O günkü mesaimi orada sonlandırıp Deniz'e gitmeyi istiyordum, ama hava koşulları beni göreve davet ediyordu. Benim kederden ziyadesiyle bitap düşen halkımın şemsiye kullanmak için kurs görmesi gerekiyordu. O ilahi su damlacıklarının üzerimizden akmasıyla birlikte şaşırtıcı bir hızla

değişti şehir. Telaş içindeki halk saçakların altına sığınmak üzere koşuşturmaya başlamıştı. Ellerinde kovalarla aniden meydana dökülen adamlar cüzi fiyatlara şemsiye satıyordu. Yağmurda eriyenler saçakların altında durmaya devam ediyor, biraz cesur olanlar ise şemsiye alıp tehlike saçan birer vahşiye dönüşüyordu. Eli şemsiyeli halk; eğim, kavşak, dönemeç, yol ayrımı, herhangi bir koşul aramaksızın civarından geçenin gözünü hedef alıyor; yağmurdan kaçarken suça bulaşıyordu. Yardımıma ihtiyaçları vardı. Önce elime uzun ve sert saplı bir şemsiye alıp ellerindeki gereci (bilerek ya da farkında olmayarak) kötüye kullananları dürtmeye karar verdim. İlk ve ikincide hoş karşılandım; onları düzeltmeyi başarmıştım, ama üçüncüsünde şemsiyeler konuştu. Benim kendisini dürttüğümü anlayan fazlasıyla ıslak, uzun saçlı, makyajı gözlerinden akmış kadın şemsiyesini kapatıp, hızlı bir hamleyle arkasına dönüp kendisinin bel çukurunda duran şemsiyemi yukarı doğru ittirdi. Bana meydan okuyordu. Hiçbir kasıt olmaksızın ve tamamen bilincimin dışında, romantik bir düellonun içinde buldum kendimi. Sezgilerim ve şemsiyemden başka güvenecek bir şeyim yoktu. Beni köşeye sıkıştırması için iki üç hamle yetti. Genç kadın şemsiyesini bir kılıç ustası gibi kullanıyordu. Islak saçları, iri siyah gözleri ve minik eteğinden uzanan ince bilekli bacaklarının hepsi gerçekti. Ona yenilmek istedim. Yine de hemen yapamazdım bunu. Kibarca kurtuldum elinden. Benimle uğraşması için davette bulundum. Sonra da ona direndim. Güçlüydü. Ne yapması gerektiğini biliyordu. O hızlandıkça yağmur şiddetleniyordu. Elimdeki şemsiye çok uzundu ve onu kullanmakta zorlanıyordum. Savunma halinde de olsam, ilk sefer için fena değildim. Üstelik bütün bu hareketleri nereden bildiğimi bilmiyordum. Burunlarımız birbirine değene kadar kendime direnmeye devam ettim. Kaslarım zorlamaya başladığında kendimi ona teslim ettim. O andan itibaren asfaltı sırtımda, şemsiyenin soğuk ucunu da çenemde his-

setim. Tam istediğim gibi yenildim ona. Yanımızdan hızla akıp giden birileri tarafından kör edilmek pahasına durdum ve bizi izlediklerini fark ettim. Şemsiyeyi çekip aldı elimden. Öfkeyle gözlerimin içine baktı. Gözünün önüne düşen kâküllerini düzeltip pardösüsünün önünü ilikledi. Şemsiyemi kucağıma fırlattı. Yağmur dinmişti. Arkasına dönüp sert adımlarla oradan uzaklaştı. Peşinden bakakaldım. Kendimi mavi gri bir çizgi romanın içinde hissetmekte haklıydım.

Sahne yeniden yağmur sonrası duman, çamur ve ıslak çöplerin mekâna egemen olduğu kent merkezine döndüğünde (ki bu çok uzun sürmedi) üstünde yattığım asfaltın da, altında ezildiğim gökyüzünün de fantastik bir tarafı kalmamıştı. Bu baştan çıkarıcı düellonun ardından birkaç şuursuz yurttaşı tartaklayarak kendime gelemezdim. O günkü mesaimi orada sonlandırmak halkım için de, benim için de akıllıca olacaktı. Süper kahraman gururumun kalanıyla evimin deniz içinden geçen yolunu tuttum. O kadar ıslanmıştım ki her şeyi bulanık görüyordum. Vücudumdaki 206 kemik birden ağrıyordu. Eve gider gitmez ılık bir banyo yapıp yatağıma gömülmek istiyordum. Kapımdan içeri girer girmez, bunun için gerekli her türlü koşulu oluşturmaya başladım. Hızla üzerimi değiştirdim. Banyo sonrası gerekli havlu ve benzeri aksesuvarları bir araya topladım ve dünyanın geri kalanını dışarıda tutmak için banyomun kapısını kapadım. Apartmanı paylaştığım hiç kimseyi tanımıyordum. 10 numaralı alt komşum ile gıyaben tanışmış sayılırdık, ama henüz yazdığı mektubun dışında bir münasebetimiz olmamıştı. Üslubu, 60 yaşın üzerinde olduğunu düşündürmüştü, lakin bu izlenime itimat edemezdim. Ben de yaşlı kadınlar tarafından büyütülmüştüm. Yine de kendi üslubumu geliştirmiştim. Biçem yerine üslup demekten katiyen pişman değildim. Deniz de benim gibiydi. Onu kullandığı bütün sözcüklerle birlikte özlemiştim. Saçının kıvrımlarıyla, altdudağının ucuyla, sağ yanağının gamzesiyle, kimse-

ninkine benzemeyen kokusuyla özlemiştim. Konuyu Deniz'e getirmişken içinden çıkamadım. O an sigara içiyor olsaydım eğer, mutlaka duman olurdum dört duvar... *Saçlarımda aklar* (önceden yoktular), *gözlerimde yaşlar* (başka hal çaresi olmayanlar), *yollarını beklerim* (en dertli halimdeydim), *geçmiyor akşamlar* (geceler?)... *Sigaramda duman duman* (çoktan bitmiştim), *kadehimde yudum yudum* (hiç durmadan) *seni hatırlıyorum* (en başından). *Ellerimde ellerin* (hep kalsaydı ya...), *gözlerimde gözlerin* (kıpırdamadılar), *yıllar ne çabuk geçti* (her biri mahvetti beni) *sevgilim sen neredesin* (hep benimle miydin?)... 10 numaradan geliyordu Zeki Müren. Onunla özel bir yakınlığım olacağını seziyordum. Mutluluğun, umudun, aşkın, yaşamanın ne kadar basit ve ne kadar güzel olduğunu hatırladım.

34
Aşk Hakkında Her Şey

Cuma günü dünyanın son günüydü. Benim geçirdiğim o cuma, henüz kurmuş olduğum yeni dünyanın aynı hızla yok olduğu gündü. Tatilin bana göre olmadığını, kendime ait olan zamanı kullanmayı başaramadığımı anlamış bulunuyordum. İstediklerinde tek başlarına diledikleri yere gidebilenler... Birisinin onlara çok şanslı olduklarını söylemesi gerekiyordu. Bu tatsız ruh halinde Mehmet ve hava yastıklı pekaydın insan tayfının kusursuz bir temsilcisi olan arkadaşının paylarını yok sayamazdım. Özgürce yapmak istediğim bir şey kalmamıştı. Yediğim çikolatanın etkisi ancak on dakika sürmüştü. Beyoğlu'nda yakalandığım talihsiz rastlantının izlerinden kurtulmak için yıkanmalıydım. Su, gerçek düşüncelerimi ortaya çıkarıyordu. Her sabah ve her akşam, güne başlarken ve günü bitirirken suyla tebelleş olu-

yordum. Suyun arındırıcı etkilerini bana sirayet etmek üzere en uygun fırsatı kollayan ve bu sebepten varlığını ensemde sürdürmeye başlayan keder üzerinde kullanıyordum. İnsanların kokuşmuş düşüncelerinin üzerimde bıraktığı lekelerden, kederin bana kabul ettirmeye çalıştıklarından su sayesinde arınıyordum. Aynı suyla Fırat'a karşı beslediğim ölçüsüz hislerden de ufak parçalar halinde, ama temelli kurtuluyordum. Bunu daha önce kimse için yapmamıştım. Timur'a duyduğum hislerden kaçınmak bu kadar zor olmamıştı. Hacmimi, evimin hacminden çıkarıp kalan yeri akvaryuma çevirmemek için kendimi zor tutuyordum. Artık yalnızca Deniz'dim. Hep özlediğim, imrendiğim, baş başa kalmak istediğim kişiydim. Deniz'dim ve tek başıma mutlu değildim. Düşlerim bile başkalarının düşlerinin taklitleriydi. Kendi başıma hayal bile kuramıyordum. Öldüğümde benden ne diye bahsedilecekti? Benimkisi gerçek bir özgeçmiş değildi. Kendi kurduğum bir ailem yoktu. Alanımda eserler verdiğim de söylenemezdi. Bu koşullarda benden ne diye bahsedebilirlerdi? Deniz Ertura, psikolog. Kendini bildi bileli insanlıkla uğraştı. Belki de yüksek tavanlı bir plazada insan kaynaklarını yönetmeliydi. Fırat ile Asmalımescit'te bir kafede kalan Ekin'i düşündüm. Her anını kendimden ayrı, uzun uzun dolaştırdım zihnimde. Olduğum yerde öylece dururken dünyanın tüm kepazeliği ve güzelliğiyle dönmeye devam etmesi beni incitiyordu. Bütün bunların farkına varmak için geç kalmıştım. Hayatımın geri kalanını Timur gibi yaşayamazdım. Benim o kadar vaktim yoktu. Gazetelere göz atmaya, haberleri izlemeye tahammül edemiyordum. Korkuyordum. Salgının ben olmadan ortadan kalkmış olma ihtimalinden, dünyanın bensiz kurtarılmış olabileceği fikrinden ölesiye korkuyordum. Korktuğumu itiraf etmek beni daha da ürkütüyordu. *O zamanki hislerime ancak isim verebiliyorum. Ömrüm boyunca taşıdığım bütün yüklerden, sırtımda kimsenin görmediği acımasız kamburdan, kendime sakladığım tüm korkunç düşün-*

celerden, bastırdığım aşklardan, öfkelerden muaf olduğum vakit söz edebiliyordum onlardan. Bu yüzden bir seferde bırakamazdım. Kaygılarımı gizleyen öfkemden kurtulmak için bekleyecektim. Deniz'i biraz daha erteleyecektim. Kendime sorduğum bütün soruların günahını Timur'a yükleyecektim. Ne zaman kendimle konuşmaya başlasam Timur'a benziyordum. Kendimde ona ait özellikler görmekten hoşlanmıyordum. Ben nefsimi terbiye etmeye çalışıyordum. Örnek bir insan gibi yaşamaya gayret ediyordum. Timur ise gafletler Tanrısı'ydı. Tüm zaaflarına delice sahip çıkması, dünya için daha faydalı bir insan olmaktan alıkoyuyordu onu. Belki de katlanamadığım buydu. Bunları Fırat ortaya çıkmadan önce de söyleyebilirdim. O zaman da farkındaydım. Zira o vaziyetim basit bir detaydan öteye geçemiyor, Timur'a hissettiklerimi değiştirmiyordu. *Aşkın sıradanlaştığını görmek her defasında acı veriyordu. Gerçek acı bu olmalıydı; aşkın bittiğini kabullenmek... Aşk için sevgiliyi öldürebilirdim. Aşk siestasında Timur hakkında anlattıklarım olmasını istediklerimdi, benim fantezimdi... Timur ölmüş olsaydı eğer, kendimi daha özgür hissedebilirdim. Onun varlığı, onu tek başıma daha çok sevmeme maniydi. Peki, bu daha sonra olanları nasıl açıklayabilirdi?* Ben kendimi anlama konusunda Timur kadar becerikli değildim. Aklımda onca sesle yaşamak kendime yaptığım en büyük haksızlıktı. İçimdeki gürültüyü dindiremiyordum. O derin huzursuzluğun yerine hiçbir şey koyamıyordum. Zihnimi kirleten tüm seslerin arasından bana Fırat'tan bahsedene kulak verecektim. *Beni kendimden alıkoyan (tek şey) özgürlüktü.* Hayatımın en büyük gerçeği, kurduğumu sandığım dünyanın bir cuma günü sona ermesiydi. Fırat'ı yeniden görecektim. Kendimi onaylamama, haklı çıkarmama; önceden fark ettiğim şeyleri henüz keşfettiğimi sanmama pek az kalmıştı. Bunun için çok bekleyemezdim. Elimden alınmış bir yetkiyi aşk için kullanmaktan çekinecek değildim. Sırf onu yeniden görebilmek için haya-

tımın bir kısmını yalnızca Ekin olarak geçirebilirdim. Hayatıma Asmalımescit'te onunla kaldığım o kafeden devam edebilirdim. *Aşk için ölebilirdim.* İnsanın kendisinden kaçmak için sığınabileceği en iyi yerdi aşk. Hayata bağlanabilmek ya da ondan vazgeçmek için yapabileceği en kolay şey birisini bu işe alet etmekti. Aşk, yaşama tutunma ya da ondan tamamen kopma merhalesinde ilk adım için eşsiz bir bahaneydi. Aşk kendinden kaçanın kendine kavuşmasıydı. Mevsimler gibiydi. Bahardan kaçanın kışa dönmesi, yaza sığınanın sonbahara varmasıydı. Tekrarlanması, her defasında tamamlanmaya yaklaşmasıydı. Bahar gelirdi, bahar geçerdi. Gelmesi, gitmeyeceği anlamına gelmezdi; gitmesi de tekrar gelmeyeceği... Bu zamana kadar aşk hakkında konuşmamakla herkese büyük bir iyilik yaptığımın farkındaydım.

Aklımdakilerin yere saçılmasından rahatsız olmadan kıpırdadım olduğum yerde. Arka odadan gelen musiki bütün söylediklerimi yalanlıyordu. Emin olmak için koridorun bitmesini bekledim. Musikinin beni odaya sürüklemesine izin verdim. *Sigaramda duman duman, kadehimde yudum yudum onu hatırlıyordum.* Hiçbir şey kalmasa aramızda, Zeki Müren vardı bizi birbirimize bağlayan.

35
Hokus Pokus

"Aşk susmasını bilir," diye mırıldanırken açtım gözlerimi. Gördüğüm ilk şey Varlık'tı. Kendi evimdeydim. Saatin farkında değildim. Evimin anahtarını bırakabileceğim, evinin anahtarını alabileceğim bir dostumun olması ne iyi dedim. Bunu yaparken dudaklarımı kıpırdatmış olabilirdim. Gözüm duvardaki saate ilişti. Yataktan kalkmam için Varlık'ın tepemde dikilmesi iyi

bir sebep olabilirdi; saat 7'yi geçmiş olsaydı tabii... "Aşk, susmasını bilir Timur," dedi. Bu, yeni uyanmış birisine edilecek laf değildi. İyi bir dost ne zaman susması gerektiğini öğrenmeliydi. O andan şüphe etmeye hakkım vardı. Her andan daha bulanıktı. İkimizden biri muhakkak uyuyordu. "Öyle olmalı Varlık, evet..." dedim, lakin bahsettiğimiz meseleye dair fikrim oluşmuş değildi. Aklımda yalnızca sıcak ve yumuşak yatak kokusu vardı. "Büyük aşklar kimseye belli etmeden yaşanır Timur, tıpkı büyük acılar gibi... Kimseye belli etmeden..." diye devam etti. Her şeyi anlıyordum; banyodan sonra bir ara uyuyakaldığımı, Varlık'ın sabahın o saatinde başucumda olmasını, kanepede uyuduğum halde hiçbir yerimin ağrımamasını, ama Varlık'ın söylediklerine anlam veremiyordum. Gözlerinin içine baktım. Benim göremediğim uzak bir noktaya odaklanmıştı. Mırıldanmaya başladı. Söylediklerini anlamıyordum. "Seni duyamıyorum," dedim. Hafifçe omzuna dokundum. "Seni duyamıyorum Varlık," diye tekrarladım. Derin bir hırıltının içinden, "Kaçamayız," dediğini işittim. Çokça sigara içmiş gibiydi. "Neden kaçamayız?" diye sordum. Bunu akla yatkın bir diyaloğa dönüştürmekte kararlıydım. Hırıltılar iniltiye dönüştü. Varlık deşifre edemediğim sesler arasında, uzak bir noktada öne arkaya sallanıyordu. İrkildim. Yataktan kalkmak üzere hamlede bulundum. "Hiçbirimiz ölümden kaçamayız Timur," dedi. Sesi geri gelmişti. "Varlık..." dedim. Bu defa omzuna dokunmayı beceremedim. Birkaç kez daha seslendim. Kayıtsızdı. Yataktan kalktım, bütün cesaretimi topladım. Elimi omzuna doğru götürmemle elim de, omzu da, Varlık da kayboldu. Bir anık derin bir boşluktan sonra kalbim çok hızlı atmaya başladı. Sağ elimi ve Varlık'ı kaybettiğim için paniğe kapılmıştım. "Varlıık!" diye bağırdım. Pencereden güneş vuruyordu yatağımın üzerine. Yatağımın üzerinden odaya yayılıyordu. Gözlerim kamaşıyordu. Güneş, odada gittikçe genişliyordu. Hiçbir şey göremiyordum. Ondan kaçarken odanın

en tenha köşesine kadar sürüklendim. Terlemiştim. Gözlerimi kapadım. Üzerime düşen kör edici aydınlık kaybolana kadar öylece kıpırdamadan durdum. Kalbim, göğüskafesimi parçalayarak ayakucuma düştü. Kalbim ayakucumda atıyordu. Öldürücü aydınlık bütün odaya yayılıp beni ışığıyla oyaladıktan birkaç saniye sonra tümüyle kayboldu. Odada benden başka bir şey yoktu. Güneş her şeyimi alıp götürmüştü. Ayağa kalkmaya yeltendim, dizlerimi tutamadığımı fark ettim. Olduğum yere yığıldım. Sağ elim hâlâ yoktu. Korkudan ölebilirdim. O sırada kapı zilini duydum. Ben ne yapacağımı, elimin nereye gittiğini, odaya ne olduğunu, Varlık'ın nerede olduğunu düşünürken zil çalmaya devam ediyordu. Yerimden kımıldayamıyordum. Kımıldamak istiyordum, ama başaramıyordum. Bir şey yapmalıydım. Zil sesi gittikçe şiddetlenip yaklaşıyordu. Evrende kulaklarım ve o çirkin sesten başka hiçbir şey kalmamıştı. Kimse bu şekilde uyanmak istemezdi.

Gözümü açtığımda gördüğüm ilk şey başucumdaki çalar saat oldu. 7'yi gösteriyordu. Sağ elim sağ kolumun ucunda duruyordu ve kapı çalıyordu. Yataktan çıktım. İnsanın sağ elinin olması ve dizlerinin tutması büyük şanstı. Evin kapısına giden yol boyunca uyandığım için şükrettim. Delikten bakınca beyaz saçlı bir adam gördüm. Kapıyı açmak üzere sağ elimi tokmağa uzattım. Rüyadan bütünüyle sıyrılmış sayılmazdım. Ben her iş için sağ elini kullanan biriydim. Kapıyı sol elimle açtım. Karşımda tıknaz bir bedene tutturulmuş, kocaman, bembeyaz saçlı bir kafa duruyordu. İlk karşılaşmanın acemiliğiyle önce kocaman burnu çarptı yüzüme. Sonra kaşları... Upuzun, kömür karasıydı. Yüzünde kalın çizgiler, o kocaman burnun altında erimiş bir dudak, üstünde ise sıradan bir çift kahverengi göz vardı. Bütün bunlara tezat bir gülümsemeyle girdi söze. "Merhabalar efendim. Ben alt komşunuz 10 numara." Adada yerleşik yaşama geçtiğimden beri görmediğime şaşırdığım bir komşudan ziyade,

emekliliğinde beceremediği işlere girişmiş yaşlı bir satıcı duruyordu karşımda. Her kim olursa olsun beni o rüyadan kaldırmış olduğu için kalbimi kırması imkânsızdı. "Buyurun," dedim. Hatta gülümsedim. İnsanı ölümden döndüren komşularının olması büyük şanstı. "Ben bu vakitte sizi rahatsız etmiş olmayayım, ama bir istirhamım olacaktı yanlış anlamazsanız," dedi. "Rica ederim... Buyurun?" dedim. O ana kadar elinde olduğunu görmediğim minik yağ tüpünü, yüzündeki her şeyi gölgede bırakan koca burnundan, zavallı burnuma doğru uzatarak, "Kapılarınız çok gıcırdıyor efendim, eğer yağlarsanız sesleri kesilir. Müsaitse ben de yapabilirim," dedi. Bir ayağı kapımın eşiğindeydi. Beni o rüyadan uyandırmış olması duygularımı incitmesine maniydi hâlâ. Burnumdaki yağ tüpünü alıp, "Çok mu acil?" diye sordum. "Saat sabahın 7'si..." Yüzünde aynı gülümsemeyle duruyordu. Tebessümü eskiyordu. Sağ elimdi! Tüp sağ elimdeydi! Tehlikeyi atlatmıştım. Eşikteki ayağını geri çekmesi için yarım adım ilerlemem gerekti. "Siz zahmet etmeyin, ben hallederim," diye devam ettim. Sağ elime bakıp gülümsemesinin dozunu artırdı. Tüpe değil, elime baktığına emin olmak için ona iyice yaklaştım. Kesinlikle sağ elimdi baktığı. Sağ elimi yeniden (ve rahatlıkla) kullanıyor olmamı kutluyor gibiydi... Bu adam ben uyumaya başlamadan önce neredeydi? Gerçek olduğuna inanabilir miydim? Uyuyan Timur'a alışmadan bu konuda söz veremezdim. "Teşekkürler efendim. Bir de yerlere halı kaplatırsanız müteşekkir olurum. Geceleri sert ayak darbeleri sebebiyle uykularım kaçıyor," dedi. Sükûnet içindeydim. "Efendim mektubunuzda yazmışsınız zaten, ama ne yazık ki ben halıfleksten hoşlanmam. Siz de bir zahmet yatarken bir sakinleştirici falan alırsanız hepimiz için iyi olur," dedim. Düşmanı, derin bir nefes darbesiyle püskürtmeyi denedim. Aldığım nefesi memnuniyetsiz bir tonda verdim. "Efendim anlıyorum, fakat sert ayak darbeleri..." dedi. Kendisine kinayede bulunmam hasebiyle "efendim"

demiş, lakin aldığım karşılık sayesinde onunla aynı dili konuştuğuma kanaat getirmiştim. Bu münakaşanın uzamaması için aramızdaki dile zarar vermeyecektim. "Ertesi güne memnuniyetsiz başlıyoruz efendim, takdir edersiniz ki..." diye devam etti. Takdir ediyordum elbet. Etmeseydim, karşısındakini küçümsediğini gizlemek için fazlaca tevazu gösteren bu adama, sırf beni kâbustan uyandırdığı için hoşgörüyle yaklaşmazdım. "Hiç merak etmeyin efendim. Size deliksiz uykular temenni ediyorum. Hürmetler cümleten," dedikten sonra iyi dileklerini alıp kapıyı usulca kapattım. Elimdeki yağ tüpünü girişteki ayakkabılığın üzerine bırakıp günün başlangıcına dair her şeyden kurtulmak üzere banyoya gittim. Uyandığımdan beri aklımın bir köşesinde Deniz vardı. 10 numaraya pek sinirlenmememin bir nedeni de oydu belki. Soğuk suyla uyandırdım kendimi. Banyodan çıktığımda Ludwig'in odasından daktilo seslerini duydum. Evde olmasına sevindim. Yine de onu görmek istemedim. Nereden geldiğini bilmediğim yaşama sevincim engelliyordu beni.

Kendi kendimle ettiğim sohbetlerim uzadıkça halka karışmam da zaman alıyordu. Bir an önce evden çıkmak istiyordum. O gün için özel bir görevim vardı. Öncelikle iyi para kazanan biri gibi giyindim. Saçlarımı çok vergi ödüyormuşum gibi taradım. Bir numarası olmayan gözlüklerimi taktım. Kavak ağacının gölgesinde kendime bir duble şans diledim. Bir müddet sonra İstanbul'da kitabevlerinin en sık aralıklarla dizildiği yer olduğunu düşündüğüm Beyoğlu'na gittim. Hedefim, halkın o gün bilimkurgu edebiyatına itibar etmeye başlamasıydı. Üniversitelerin edebiyat bölümlerinden ders olarak okutulmasının vakti çoktan gelmişti. Ben bunu söylemeye başlayalı on yılı geçmişti. Bu türü hak ettiği saygınlığa eriştirmek için daha çok tanınmasını, bilinmesini sağlamak gerekiyordu. Varlık aklımdan çıkmış değildi. Bu işi çözer çözmez onu arayacaktım. Kendimi zama-

nın akışına bırakmıştım. Ancak bu sayede zamanı kullandığımı hissetmeye başlayacaktım.

Meydanda karıştım İstiklal Caddesi'ne. Kalp atışlarım, karşıma çıkan ilk kitabevinde hızlanmaya başladı. Bu şimdiye kadar yerine getirdiğim en önemli görev olacaktı. Kendimden emin girdim içeri. Önce çok satanlara baktım. Felsefe bölümünde biraz oyalandım. Derken kendimi bilimkurguların durduğu bölüme attım. Biraz Kurt Vonnegut, biraz Philip K. Dick, biraz Ursula K. Le Guin, biraz Douglas Adams aldım. Beni izleyen bir görevli olmadığından emin olmak için kişsel gelişim kitapları arasında biraz vakit geçirdim. Nefesini hissedeceğim mesafede kimse olmadığı için şanslıydım. Son hamlemi yapmak üzere çok satanlar bölümüne ilerledim. Dikkat çekmemek için en alttaki raftan başlayacaktım. Elimdeki harikulade kitapları hangi sırayla dizeceğimi bilemeyip bir an paniğe kapıldım. Bu çok da önemli olmamalıydı. Aksi takdirde bu tarihi anı ıskalayabilirdim. En alt raftan üste doğru çok satan romanları elimdeki bilimkurgularla değiştirmeye başladım. İnsanların süslü aşk hikâyelerini, belki yemek tariflerini, biraz tarihten bahseden milli mücadelelerini gerçekleşmesi mümkün fantezilerle takas ediyordum. Kurgu da olsa bilimi, aşka tercih ediyordum. Bu, daha önce yürekten yapmış olduğum bir şey değildi. Bunun, Timur'un hayatında önemli bir dönüm noktası olacağı düşünülebilirdi. İçimden, "İşte yaptım!" diye bağırıp zıplamak geçiyordu, ama ben satıcıların dikkatini çekmemek için o güne özel taktığım gözlüklerimi düzeltip müzik reyonuna doğru ilerledim. İndirdiğim kitaplar ile yerlerine koyduklarım arasında kıyas yapmaya zaman ayırmak isterdim ancak indirilen kitapların, insanoğlunun geleceğini ilgilendiren böyle önemli bir hususta bir adım geride durmak isteyeceklerini varsayarak muhtemel bir vicdan muhasebesini başımdan savmayı tercih ettim. İçerideki kimsenin benim neyin peşinde olduğumun farkına varmadığına şüphem kalmadığında,

kapının öbür yanından kalabalığa bıraktım kendimi. İkinci durağımda beni daha riskli bir görev bekliyordu. Bu kez üzerilerinde dükkânın logosunu taşıyan bir örnek tişört ile yaka kartları olan insanların çalıştığı bir yerdeydim. Vitrinde ve hemen girişte haftanın en çok satan kitabı duruyordu. Önce kapıya yakın bir yerden görev alanlarımı tespit ettim. Hedef kitaplarım üst kattaydı, kaynaklar ise elimin altında. Bulunduğum dükkânda kitabın yanı sıra oyuncak ve hediyelik eşya satılmasını lehime kullanabilirdim. Tam bunu düşündüğümde kocaman, kahverengi kutusuyla görkemli bir tarot seti çıktı karşıma. Elimde bir tarot setiyle kimse bana karşı gelemezdi. Eğer seri hareket edersem bütün kitabevlerindeki satıcıları şaşırtabilirdim.

Tarotlarımla birlikte üst kata çıktım. Bu defa biraz felsefe, biraz psikoloji derken bilimkurguya ulaştım. Her zamankinden süratliydim. İlk kitabevimde aldığım isimleri seçmeye özen gösterdim. Kitapevlerinin çok satanlar bölümleri arasında bir tutarlılık olmalıydı. Çok sevdiğim halde henüz halkın beğenisine sunamadığım kitapların bir sonraki operasyonumu beklemesi gerekiyordu. Aynı yazarları ve aynı kitaplarını bulmam biraz zaman aldı. Kurt Vonnegut'ın *Mezbaha No:5* kalmadığı için yerine *Hokus Pokus*'u seçtim. Benim için bir sakıncası yoktu. Yine de plansız hareket ettiğim için fazladan riske girdiğimi, operasyon sırasında karar vermenin doğru bir şey olmadığını, önceden plan yapmak ve operasyonun yapılacağı yeri incelemek gerektiğini anladım. Philip K. Dick ve Douglas Adams'ın kitaplarından ikişer kopya alıverdim. Tarot setimin arkasına sakladığım kitaplarımla aşağıya indim. Kapının girişine doğru ilerlerken hemen solumda duran dergi standına baktığım izlenimini uyandırdım. Dikkatini çektiğim birisi varsa eğer benden sıkılması için orada biraz oyalandım. Bulunduğum noktadan vitrine müdahale etmem olanaksızdı. Yavaş yavaş sağa doğru kayarak vitrine erişebileceğim bir mesafeden dergilerin karşı duvarında duran oyun-

caklara bakmaya başladım. Bunları yaparken girişteki alarmı harekete geçirmemeye de özen göstermeliydim. Aksi takdirde bütün operasyonu mahvedebilirdim. Oyuncaklar can sıkıntımı giderdikçe kaslarım gevşiyordu. Elimdeki kitapların bir kısmının insanların güzelce göreceği biçimde vitrine doğru düşmeleri güzel bir tesadüfmüş gibi sevindim. Neyse ki dükkânın içindeki yüksek sesli müzik çalışanları bitkin düşürmüştü. Beni ne gören ne de duyan oldu. Bitiş çizgisine çok yaklaşmıştım. Hiç istifimi bozmadan karşı duvara zıpladım. Sonrası çorap söküğü gibi geldi. Çok satanlar başarıyla değiştirilmişti. Bu görevdeki başlıca enstrümanım olan tarot setini yerine bırakırken hüzünlenmediğimi söyleyemezdim. Ne olursa olsun elimde başka bir kitabevinin poşetiyle bir sonraki kitapevine girmem dikkat çekmeme sebep olabilirdi. Ancak sonuncu dükkânda kendimi ödüllendirebilirdim. Sonraki iki kitabevinde de katlar arası yolculuk yapmak durumunda kaldım. Her şey yolunda gitti. Bilimkurgu namına yapacaklarımı o gün yeniden tespit etmiştim. Bilimkurgu türüne ait kitapların bulunduğu bölümlerin, dükkânların en sapa kısmında, en tozlu raflarında durması da artık benim sorumluluğumdaydı. Halbuki bunu tek başıma beceremezdim. Sondan bir önceki kitabevinde yakalanmak üzereyken tansiyonu düşmüş müşteri olarak dikkatleri başka bir yönüme çektim. Bu sayede ayran içip bir müddet kasanın yanındaki çirkin taburede dinlendim. Yine de neden olduğum karmaşayı örtbas etmek için (bir sonraki kitabevinde alacağım riskin artması pahasına) kendime güzel kapaklı bir yemek kitabı almadan orayı terk etmedim. Sonuncuda, sandığımın aksine kimse elimdeki torba yüzünden dikkatini bana vermedi. Şanstan mı yoksa edindiğim tecrübelerden mi bilemiyordum, ama final beklediğimden sorunsuz gelişmişti. Katlar arası dolaşmamıştım, vitrinin hemen arkasında dükkân bölümünde ortalama insan boyutunun bir buçuk katı olan kartondan çizgi film kahramanı işimi kolaylaştırmıştı. En sonunda

vitrine attığım kitapların sayısı beşi geçmişti, ama şansımı zorlasam onu da geçerdi. Günün sonunda ondan fazla kitabevindeki çok satanlar listesini eşsiz bilimkurgu romanlarıyla değiştirmiştim. Dünyayı değiştirmiş kadar sevinçliydim. Keşke bütün bu yaptıklarımı Deniz de görse diye geçirdim içimden. Ona, "Gezen çakal yatan aslandır iyidir," demek istedim. Onun da bana, "Peki gezen çakal mı daha çok bilir yoksa okuyan çakal mı?" diye karşılık verdiğini hayal ettim. O sıralar pek iyi olmadığını hissediyordum. Bunun için elimde hiçbir veri yoktu, kendimi bu histen alıkoyamıyordum. Bunlar, kamu yararını gözetince oluyordu. Sezgilerim gittikçe açılıyordu. Deniz'e olan hayranlığım her geçen gün artıyordu. Onu görmemem, onunla herhangi bir temasım olmaması beni engellemiyordu. Deniz'i sevmek, bitirmek istemediğim bir kitabı okumamaya benziyordu. Rasgele açtığım bir sayfasında karşıma çıkan herhangi bir satırıyla beni çok mahrem bir zevke taşıyordu. Hep yakınımda olmasını sağlayıp rasgele bir sayfasını açıp gözucuyla bakıp kapatıyordum. O zevkin sona ermesini istemiyordum. İlk gençliğimde büyük bir iştahla bitirdiğim kitaplar sonraları elime geçmiş olsaydı, durumum çok farklı olabilirdi. O an yaşama sevincimin bununla bir ilgisi olduğunu fark ettim. Daha yaşayacak güzel anlarım vardı. Deniz sırf beni değil, herkesi ölümden koruyordu.

36
Şeytanın Duy Dediği

Duyduğum son ses Zeki Müren'inkiydi. Bir seferlik sigara dumanıyla maziye bağlıyordu beni. Duyduğum son ses merhum Zeki Müren'indi ve tanıdığım herkesinkinden güzeldi. Derin bir nefes almış ve bilinmedik sular altında kalmıştım. Sesin yetiş-

mediği yerdeydim. Tek bir nota bile... Başımın iki yanında taşıdığım kulaklar bana ait değildi. Nefesim tükenmek üzereydi. Sessizlikte debeleniyordum. Debelendikçe dipteki kuma bulanıyordum. Ben çıkmaya çalıştıkça deniz uzuyordu, deniz derinleşiyordu. Sudan kurtulursam eğer, sese kavuşacağımı biliyordum. Evimin salonunda boğuluyordum. Sonsuz sessizliğin beni yutmasını bekliyordum. Acelem yoktu. Sessiz bir dünya çok daha yavaş dönüyordu. Kuşlar daha yavaş uçuyor, arabalar yavaş ilerliyordu. Başımı bir yandan ötekine çevirmek istesem bunu daha yavaş yapıyordum. Kimsenin acelesi yoktu. Benimle birlikte koca bir dünya suyun altında yaşıyordu. Kabarcıkları görüyor, ama onlara ses veremiyordum. Zaman ağırlaşıyordu. Zaman, ağda yapan bir kadının ellerinden akıyordu. İçinde bulunduğum anın gerçekliğinden şüphe duymuyordum. Olanların hiçbiri beni endişelendirmiyordu. Kasetçalara uzandım. Sessiz sedasız çal tuşuna bastım. Kasetin içindeki o kahverengi bandın boş yere dönmesini izledim. Çıt çıkarmadan oturduğum yerden kalktım. Ben de dönebilirdim. Kollarımı iki yana açtım, başımın arkaya düşmesine izin verdim. Yüzüm yanana kadar bağırarak dönmeye başladım. Boğulana kadar döndüm. Eriyene, teke düşene, renk değiştirene kadar... Yoldan geçen arabayı, pencereden gördüğüm çocukları, onları çağıran annelerini, uzaktan gelen bir kapı gıcırtısını, yaz geceleri avlularda çoğalan çatal bıçak seslerini bir daha duymayabilirdim. Onu tanıyordum... Bu zamanı biliyordum. Yıllardır gelmesini bekliyordum. Eninde sonunda o kulakların beni bırakacağını seziyordum. Kulaklar... Kulaklar birer soru işareti gibi başımın iki yanında asılı duruyordu. Ambulans sirenlerini de bir daha işitmeyebilirdim. Megafondan anons yapan polisleri, çaresizce yalvaran ya da beddua eden insanları, acı çığlıkları da tanımayabilirdim. Bir türlü susturulamayan alarmları, yerli yersiz cep telefonlarını, takılan kapı zillerini, ağızda yuvarlanan cikletleri, kapatılmayan alarmları ya

da nakarattan ibaret seyrek melodili yaz şarkılarını... Onları da özleyebilir miydim? Kasetçalara uzandım. Hiç ses çıkarmadan, dur tuşuna bastım. Musikinin sona erişi beni her zaman hüzünlendirirdi. Oysa o an açlık dışında bir şey hissetmiyordum. Evimin salonunda olup bitenlerin yarısına bile şahit olamıyordum. Pencereden baktım. Koşuşturan küçük çocuklar, yanlarından akıp giden bisikletli bir oğlan, az öteden geçen tramvayı gördüm. Hepsi büyük bir gürültünün provasıydı. Ölü bir dünyada yaşıyordum. Ayaklarım yere değmiyordu. Kulaklardaki o korkunç baskı, bulanıklık... Midem bulanıyordu. Mutfağa gitsem, buzdolabını açsam önce buzdolabının kapısını gövdesine bağlayan lastiğin çıkardığı miskin sesi duyamayacaktım. Sonra dolabı karıştırırken kapların, şişelerin cama değdiklerindeki telaşlı sesi... Ocağı yaksam, çakmağın aksayan sesini işitmeyecektim. Sonra üzerine koyacağım tencerenin ocağa değdiği andaki çelikten kızgın sesi... Bütün bunları yaparken huzurla yerde sürüklenen ayaklarımın sesi olurdu en çok özlediğim. Sesin bana erişmediği bir kapanın içindeydim. Yaşadığıma inanmak için kendi sesimi duymam yeterli miydi? Tezgâhtan çatal, kaşık almaya kalksam, birkaç çekmece açsam hepsi boşa gidecekti. Hatıralarım, sesleri zihnimde canlandırmaya yeter miydi? Bunu ne kadar devam ettirebilirdim? Kendi kahkahamı duymadan, güldüğüme emin olabilir miydim? Benim dışımdaki dünya beni duyabilir miydi? Hayatta oluğumu bana kim ispat edebilirdi? Kederin adı varsa eğer Timur olmalıydı. Timur beni ele geçirmekteydi. Ani, sert bir korkuya kapıldım. Tıkandım. İçimdeki Timur'u kusmak için öksürmeye başladım. Kendi sesimi duymadığımdan, yeterince öksürdüğümden şüpheliydim. Benim olmayan kulaklarda öksürüğün baskısını hissettim, peşinden sessizliğin... Ağzımı her açtığımda göğsüme keskin bir sancı saplanıyordu. Önce göğüslerimi kaybettim. Sonra kollarım, ucundan sarkan ellerim... Üremek için organım kalmadığında bacaklarımı da ver-

dim. Sahipsiz bir çift ayaktan sonra bir boyunun üzerinde kulakları olmayan basit bir kafaydım. Ses olmadan ben bir hiçtim. Artık lütuflarım ve lanetlerim hakkında konuşabilirdim. Kalan son nefesi verdim. Kimsenin beni göremeyeceği kadar sahiciydim. Ölmek için gözlerimi kapadım. Duyduğum ilk ses bebek ağlaması oldu. Doğumumdan otuz yıl sonra bir kez daha etrafımı saran plasentanın içinde o kulakların yeniden bana ait olduğunu hissettim. Boynumdan itibaren kendime ait kulaklarla çıktım denizden. Evimin salonunda, on yıldır oturduğum kanepede yeniden dünyaya geldim. Yeni doğmuş bir bebek gibi evrenin sırlarıyla dolu olduğum halde pek az şey bildiğimin farkındaydım. Hemen sonra bütün o sessizliğe anlam katacak anı yaşadım: Ölmeye cesaretim yoksa yaşamayı göze alamazdım.

Biriktirdiğim tüm nevrozları ve Nedim'in beni görevden uzaklaştırmış olmasının sarsıntısını başımdan savıp kimsenin elimden alamayacağı görevime odaklanacaktım. Yeterince zaman kaybetmiştim. Dünyanın selametine katkıda bulunmak uğruna Nedim ile işbirliği yapmak zorunda değildim. Her şey benim elimdeydi. Bu işe başkalarıyla da devam edebilirdim. Akıl sağlığımı korumak için balıkyağı içtim. Balıkyağı bana ait olduğum yeri hatırlatıyordu. Mutfakta çıkardığım tüm o ahenkli sesler bana hâlâ yaşadığımı söylüyordu.

Salgının seyriyle yakinen ilgilenmediğim o birkaç gün içinde olup bitenlere baktığımda, Mihrican'ın "Çanta Operasyonu" adını verdiği yeni projesi haricinde pek kayda değer bir habere rastlamadım. Mihrican'a göre bu, kadın türünü erkek türünden ve onun zulmünden tamamıyla ve sonsuza dek kurtaracak bir projeydi. "Erkekleri kadınlardan çekip çıkaracak değil, kadınları erkeklerden söküp alacağız," demişti. Heyecanı, dokunabileceğim kadar gerçekti. Heyecanı, önümden akan sayfadan bana geçmişti. Bir başkasının heyecanı taşımaya alışkın olduğum bir his

değildi. Şeylerin sesini işitmenin hazzı sayesinde buna kolaylıkla alışabilirdim. Hayatta kalmamın bir kısmını kadın olmaya borçlu olduğumu biliyordum. Nedensiz, güpegündüz, sarsılmaz bir biçimde biliyordum. Bunu açıklayamıyordum, yalnızca biliyordum. Doğanın bana dokunduğu her an için şükran duyuyordum.

Bütün öğleden sonramı, kendimle meşgul olarak kaybettiğim zamanı telafi ederek geçirdim. Nedim, Vakfıkent psikologlarına sağlanan bilgi akışıyla raporlardan mahrum etmemişti beni. Bilgisayarımın eski ayarları geçerliydi. İstediğim veriye ulaşabiliyordum. Mihrican'ın yeni projesine neden "Çanta Operasyonu" dediğinden, Süveyda'nın tekstil ve kozmetik zincirleri kurma çalışmalarından, SKO'ya kaptırdığım meslektaşımın yakalandığı hastalık sonucunda kullandığı kortizonlu ilaç sayesinde çokça kilo aldığı ve bu sebepten SKO'dan uzaklaştırıldığından artık haberdardım. Görünürde her şey doğal akışında gidiyordu. Yine de tetikte olmalıydım. Bir Mihrican fırtınası bütün gidişatı değiştirebilirdi. Hayatta kaldığıma göre daha duyacaklarım vardı.

37
Komşu Bahçe

Deniz sesiyle uyanmak, gerçek bir uykudan ayıldığımın ilk habercisiydi. İkincisi Ludwig'in daktilosundan çıkan öfkeli seslerdi. Onu görmedikçe huysuzluklarını unutuyor, benden ilgi bekleyen ihtiyar bir akrabam olduğunu düşünüyordum. Hatta bu süre uzadığında onu özlüyordum. Yataktan çıktım. Daktilo seslerini takip ederek Ludwig'in kapısına ulaştım. Kapı aralıktı. Bu sayede onun da beni özlediğini anladım. İki kez tıklatıp hafifçe başımı içeri doğru uzattım. Ludwig arkası dönük (her zamanki o coşkun aksiliğiyle) daktilonun tuşlarına vuruyordu. "20. yüz-

yıl çok çabuk bitti, değil mi Ludwig?" dedim. Hiç istifini bozmadan, "19 kadar değil!" diye karşılık verdi. Her zaman benden en az bir cümle öndeydi. Ona ne söylersem söyleyeyim hiçbirinin benimle ilgisi olmayacaktı. Kendi hayat hikâyemi anlatsam bile, Ludwig bunu insanlık meselesi haline getirirdi. Özlemimizi giderdiğimize göre (Ludwig sayıklamalarına gömüldüğünde) güne devam edebilirdim. Başımın odada kalan kısmını sessizce geri alıp banyoya giden yolu izledim. Gariplik konusunda Vakfıkent'in bana ilham kaynağı olduğunu artık itiraf edebilirdim. Soğuk suyun yüzüme değmesiyle Varlık'ı aramam gerektiğini hatırladım. Varlık'a yardım etmek bilimkurgu edebiyatına itibar kazandırmak kadar hakikatli bir işti.

Tamamen şansın yardımıyla evde buldum Varlık'ı. Söylediğine göre çıkmak üzereydi. "Nereye gidiyorsun?" dedim. Kırık dökük bir sesle, "Hastaneye," dedi. Telefonun ahizesi kulağıma işlemişti. "Hastane mi?" Eski de olsa karısının yakında öleceği haberini alana dek (aklı başında her dostun yapacağı gibi) Varlık'ın sağlığından şüphe ettim. Kendisine hastanede eşlik edeceğimi söyledim. "Gerek yok Timur. Hastane sana göre değil," dedi. Bunu, gönülsüz olduğumu bildiği için söylemişti. "Hastane herkese göredir Varlık," dedim. Sevdiğim birilerinin çaresizlik içinde olduğu durumlarda acılarını dindirme konusunda hünerli sayılmazdım. Henüz beceremediysem, kederim sayesinde Varlık için tehlike de teşkil edebilirdim. Pek de parlak olmayan Timur Erin bahanelerinin ardında beni esas dehşete düşüren; hayranlık beslediğim birisinin acizliğini görmenin, kaynağını tam olarak teşhis edemediğim yaşam sevincimi söndürebilecek güce sahip olmasıydı. Korkularımı vücudumda dostane bulduğum bir köşeye (göğsüme) saklayıp hastaneye gittim.

Ben de herkes gibi hoşlanmazdım hastanelerden. Doğum koğuşu hariç hepsi pansuman kokardı. Varlık ile orada buluş-

tuk; Vakfıkent'te olduğu halde kendisini pansuman kokusundan sıyıramamış hastanede... Ben geldiğimde Varlık doktorlardan biriyle konuşuyordu. Konuşma sona ermeden içeri girmedim. Doktor gözden kaybolana dek kapıda bekledim. Varlık'ın gerçek yaşıyla ilgili her zaman şüphelerim vardı, ama o gün emin oldum; hiç kuşkusuz yüzün üzerindeydi. Yatağın başında zayıf bir iskemlede, kemikleri erimiş, vücudu küçülmüş, saçları dökülmüş ve elleri titremeye başlamıştı. Yanına gitmek için acele etmedim. Hepimizin ölümlü olduğunu (yazı ile) yetmiş iki milyon altı yüz on iki bin dört yüz yirmi üçüncü kez daha ilk sefermiş gibi hatırladım. Karısının elleri ve saçlarını görebiliyordum olduğum yerden. Altı adımda Varlık'ın yanına ulaştım. Sessizce benimle konuşmasını beklemeye başladım. Yatağın diğer başındaki iskemleyi göstererek, "Otursana Timur," dedi. Ölmek üzere olan o kadını görmek istemiyordum. "İyiyim böyle, merak etme sen," dedim. Gözlerini ondan ayırmıyordu. İki eliyle birden elimi sıkıp orada olmamdan duyduğu memnuniyeti belli etti. Hayatın doğal döngüsü karşısındaki korkumuzu sessizlikle örtüp doktorun bir sonraki ziyaretini bekledik.

Eğer hastalığından haberdar ise Varlık'ın eski karısı buraya ölmek için gelmişti. Ben hayatta kalmak için Deniz'in peşindeydim. O ise Varlık'ın yanına ölmeye gelmişti. Hayatını kaybetmek üzere olan bu kadının ne kadar bencil olduğunu düşünürken doktoru gelip yapabilecekleri bir şey kalmadığını söyledi. Varlık onunla özel olarak ilgilenebileceğini, hastane dışında da gereken düzeni kurabileceğini sayıklarken bunların faydasız olduğu belliydi. Yüreğimdeki sızı bütün vücuduma dağılmıştı. Kadının elini tuttum. Tuttuğum elin içi boştu. Daha sıkı tuttum. İçinde hâlâ hiçbir şey yoktu. Ölüm her zaman her şeyi unutturacak güce sahipti. Fazla konuşmamalı ve soğukkanlılığımı kaybetmemeliydim. Doktorun odadan çıkmasıyla yüz yıllık Varlık'ı sırtıma alıp hastaneden ayrıldım. Aynı saatlerde, yokluğu beni iyiden

iyiye tedirgin etmeye başlayan kederim yüzünü gösterdi. Onun varlığını, hayatımda beni bırakmayacak belki de tek gerçek olduğunu kalbimden parmakuçlarıma kadar hissediyordum. Yine de onu kendimden uzak tuttuğum aralıklar biraz uzasa (yılların aptallığıyla) derhal varlığını inkâr etmeye meylediyordum. Böyle zamanlarda büyüyerek, güçlenerek geri dönüyordu bana. Beni soğukta titrerken gördükçe kendisiyle gurur duyuyor, dünyaya meydan okuyabileceğine sıkı sıkıya inanıyordu. Artık yapılabilecek bir şeyin kaldığını sanmıyordum. Aniden bu noktaya nasıl geldiğimi biliyordum. Varlık'ı evine bıraktıktan sonra hastanede beni on yaş daha öteye sürükleyen saygıdeğer kederimi alıp ortadan kayboldum. Garsonuyla tuhaf bir ilişkiye girdiğim kafeteryada kendime gelene kadar kimse izime rastlamayacaktı.

Hastaneden olabildiğince uzaklaşmak için kendimi bulduğum en yakın kafeteryada kaybetmiştim. Yanlış hatırlamıyorsam bir şeyler yemiş ve biraz dinlenmiştim. Hastaneden yeterince uzaklaşmış değildim. Önümde bir fincan kahve vardı. Kahveden ilk yudumumu almak üzereyken fincanımdaki sineği fark ettim. Kahvede can çekişiyordu. Tıpkı bana benziyordu. Anlamsızca çırpınıyordu. Ludwig'den, Varlık'tan, geriye kalan herkesten, hayatımı işgal eden Deniz'den öylesine sıkılmıştım ki ondan ayrılmaya cesaret edemedim. Ona da, kendime de küsuratlarıyla aynı oranda acıdım. Hiçbir şey yapmadan bir müddet onu izledim. Bir kez olsun aklıselim davranabilirdim. Gerçeklerle yüzleşebilirdim. Söz konusu olan bir sinekti... Ne yer ne içerdi, hiç düşünmemiştim. Aynı masaya oturacağım kimse olmaması hasebiyle kahvaltı alışkanlığımı yitirmiştim. Onun için hayat düzenimi değiştirmem gerekebilirdi. Sonra öğlen yemekleri, akşam yemekleri, hava almalar, sinemaya tiyatroya gitmeler, dost sohbetleri, "Beni de kendi hayatının içine hapsettin, canın ne isterse onu yapıyorsun Timur," demeler, kütüphanemi kendi kafasına göre düzenlemeler, hayatında kötü giden her şey için beni

suçlamalar... "Olmaz öyle şey!" diye haykırışım, hemen önümdeki masada oturan genç çifte servis yapan garsonu ürkütmüş olmalı ki zaman kaybetmeden masama gelip, "Ne oldu beyefendi?" dedi. Ona, fincanımdaki sinekle birlikte kurmayı hayal ettiğim yeni hayat düzeninin beni korkuttuğundan bahsedecek yakınlığı hissetmedim. Hem kendimi hem de sineği bu tekdüze olması kaçınılmaz hayattan kurtarmak için, "Fincanımda bir sinek var, yani vardı... Öldü artık!" diye cevap verdim. Bundan emin değildim. Yaşadığını söylesem belki dramatik bir tarafı olmayacaktı ve bu da bizim (benim) gibilerin hoşuna gitmeyebilirdi. Ben bu muhasebenin içindeyken sinek de çırpınmaktan vazgeçmişti. Ölüm o gün herkes için her zaman olduğundan daha gerçekti. Bana, "Bu kafeteryada sinek olmaz beyefendi!" diye karşılık verene dek hem garsondan hem de bana kısırdöngüden başka bir şey vaat etmeyen olası yaşamımdan nasıl kurtulacağımı düşünmüştüm. "İyi de ben de yanımda sinek taşımam," dedim. Kendime ihanet etmiştim. Ne de olsa kısa bir süre öncesine kadar onunla bir yaşam hayal etmiştim. Neyse ki düştü sadece, düş... Sinek düştü. Kaşıkla itekleyerek onu fincanımdan ve hayatımdan çıkarmaya çalıştığım sırada masaya düştü. Daha sonra kendimi içinde bulacağım tuhaf diyaloglar silsilesini bile bile ve hepsini isteyerek, "Bunu ben mi getirdim; bunu mu demek istiyorsunuz?" dedim. Bir dudağı yerde bir dudağı gökte esmer garsonum beni yanıltmadı ve "Beyefendi, bizim kafeteryada sinek olmaz!" dedi kendinden pek emin. İşte o an bilindik tek vasfı kederli olmak olan Timur ile haksızlıkları ortadan kaldıran, gezegeni pembe bir toz bulutuna çevirmeye çalışan, adalet peşindeki halk kahramanı Timur arasında gidip gelmeye başlamıştım. İkinci Timur'un kedere rağmen varlığını sürdürmesi beni yüreklendirmişti. Garsonun, kendi içindeki mücadeleye şahit olmadığı için karşısında sessizliğini koruyan düşünceli Timur'dan rahatsız olduğu besbelliydi. Nihayetinde tek-

düze bir sesle, "Size diyorum beyefendi, burada sinek olmaz!" diye yineledi. "Servis bekleyen masalar var. Başka bir şey söylemeyecekseniz hesabınızı getireyim," diye ekledi. Sükûnetimi korumakta güçlük çekiyordum. İki Timur arasında kalmıştım. Kederin hırpaladığı Timur bir an önce restoranda akan yaşama katılarak hayatını kurtarmaya çalışıyor; halk kahramanı Timur da varlık sebebine uygun biçimde garsona haddini bildirmek istiyordu. En iyisi bir tatsızlık çıkmadan oradan uzaklaşmam olacaktı. "Kusura bakmayın. Haklısınız tabii. Daha fazla rahatsızlık vermeden sineğimle birlikte derhal buradan ayrılıyoruz," dedim. Bunlar düşünmeden öylece çıkıvermişti ağzımdan. Ölü sineğimi, restoranın iri ve biçimsiz peçetesine sarıp oradan ayrıldım. Olup bitenlerden vicdani rahatsızlık duyan Timur için planlarım vardı. Kafamı toparlayıp ne yapacağıma karar verme gayesiyle bir müddet dolaştım. Bu ruh halini sonuna kadar hak ediyordum. Sağlık görevlisi ya da mezarcı olmadığım halde aynı gün içinde iki tane ceset görmüştüm. Sonunda kahve fincanımdan hayatıma giren sineğimin ruhunu huzura kavuşturmak için sade bir tören düzenlemeye karar verdim. Onun narin bedenini yerleştirmek üzere karşıma çıkan ilk marketten bir kibrit kutusu aldım. Hangi inanç sistemine mensup olduğunu bilmiyordum ve ne yazık ki öğrenme şansım da yoktu. Ben onu içimden geldiği gibi uğurlayacaktım. Vasati çöpünü hemen market çıkışındaki karton yığınının içine attığım kibrit kutusuna yerleştirdim onu usulca. Ölmeden önce bir ismi olsun istedim. Ona Tülin dedim. Ondan bir hiçmiş gibi bahsedemezdim. Küçüktü, ama ruhuma hitap ediyordu. Hatırasına uzak olmamak için onu, ötesi olmayan organik tarımlı komşu bahçeye gömdüm. Heyhat! Onunla birlikte sıradan, ahenkli bir yaşam kurma hayalimi bir kibrit kutusunun içinde doğaya geri göndermiştim. Eğer bir süre daha Tülin'den bu şekilde söz etmeye devam edersem hormonlarımda başlayıp zihnimde son bulan ya da tam tersi bir yol izleyen ha-

tırı sayılır bir rahatsızlığım olduğunu düşünecektim. Tülin'i unutmak için Vakfıkent'teki evimde bilimkurgu operasyonuyla ilgili yeni çalışmalar yapmaya karar verdim. Günün geri kalanı sıradan bir iş günü gibi geçti.

38
Devasız

Kâinattaki her ses ilk sefer tazeliğindeydi. İnsanın yapabileceği en büyük keşif kendisini keşfiydi. Kendimle yeni tanışıyor, yeniden barışıyordum. Bir müddet daha korkularımla onları yok sayarak baş edebileceğimi biliyordum. Buradaki bir avuç sükûnetin tadını çıkarmak için fazla günüm kalmamıştı. Üzerinde durmam gereken en hakiki şey hâlâ görevimdi. Oyalanmadan işimin başına dönmeliydim.

Sokakta da, iskelede de pek kimseye rastlamadım. Adadan Kadıköy'e vapur seferleri bir süreliğine iptal edilmişti. Nedenini öğrenemedim. Onun yerine Moda İskelesi'ne yanaşan vapura bindim. Hamza'nın en son röportajını, Mihrican'ın bıyıkları seyrelmiş halini, Süveyda'nın yüksek topuklu ordusu için tasarladığı kostümleri, Harun'un tek nameli şiir kitabını Moda sahilde Kemal'de karıştırdığım gazetelerde gördüm. Bir şeyler yapmalıydım. İçtiğim çayların parasını masaya bırakıp tam olarak nereye gittiğimi biliyormuş gibi alelacele orayı terk ettim. Sahilden rıhtıma doğru yürümeye başladım. Tam Haldun Taner büstünün önünde, okuduğum hiçbir gazetede Fırat'tan söz edilmediğini ve beni rahatsız eden esas meselenin bu olduğunu hissettim. Telefonlarımı kullanmaya niyetli değildim. Zar zor bulduğum internet kafeye girdim. İçeride benden başka müşteri yoktu. En kuytudaki bilgisayarı kendime seçtim. Biraz kâğıtla kaleme ih-

tiyacım vardı. Gittikçe derinleşen, derinleştikçe çirkinleşen çantamda ikisini de bulamadım. Bir daha baktım. İçinden kapalı haldeki iki cep telefonunu, evin anahtarını, ses kayıt cihazını, boş birkaç kaseti ve saç tokalarını önümdeki masaya koydum. Bu defa yanımda olmadıklarına emin oldum. Çantamı toplarken Mihrican'ın Çanta Operasyonu hakkında söylediklerini düşündüm. Kadınlar, çantaları ve âşıkları arasındaki kuvvetli bağın bende olup olmadığını ölçmeye çalıştım. Çok sık çanta almasam da ihtiyaçlarıma göre şekil alan çantaları tercih ediyordum. Bir an hiç hoşlanmadığımı söylediğim o kadınlardan biri olduğumu hissedip ürktüm. Yalnızca bir an... Kâğıt ve kalemi kasada duran, gözlükleri yüzüne büyük olan tüysüz oğlandan istedim. Üzerindeki montun mevsim normallerinin dışında olduğunu ancak o zaman gördüm. Bir tür müsveddeden devşirilmiş -arkasında muhtemelen bir iktisat öğrencisinin ders notlarının yer aldığı- minik bir parça kâğıtla, Timur'un yaşıtlarının ilkokulda kullandığı türden, tepesi dişlenmiş, avuç içime sığacak büyüklükte eski tip bir kurşunkalem getirdi bana. Bunları aldıktan sonra bir şey istemeyeceğimi umuyordu. Bacakları ağrıyordu. Aklı benimle girdiği diyalogda değildi. Teni incelmiş gibiydi. Elleri de yüzü kadar beyazdı. "Geçmiş olsun, hastasınız galiba," dedim. Bunu söylemeyi hiç hesap etmemiştim. "Yok, kansızmışım ben. Ondan üşürmüşüm," dedi. Üşüdüğünden emin değildi de, sanki bunu ona başkası söylemişti. Salgına yakalandığı halde farkına varmamış olabilirdi. Kâğıt, kalem için kendisine teşekkür edip ekrana döndüm. Onu bu vaziyette bırakamazdım. Önüme yeni bir belge açıp 16 puntoyla, büyük harflerle kederin belirtilerini yazdım: Eklem ağrılarını, kara safrayı, uyku bozukluklarını, dikkat dağınıklığını, halsizliği, sessizliği... Masadan kalkıp yanına gittim ve yazıcıdan çıkış istediğimi söyledim. Benden sıkılmıştı. Bacaklarındaki ağrı yukarı çıkmaya başlamıştı. Yerinden kalkmadan belgenin çıkacağı yazıcıyı gös-

terdi. "Siz de bir baksanız iyi olur," dedim. Yerinden kıpırdamış olmanın sıkıntısını benden hiç gizlemeden, inleyerek ve söylenerek benimle birlikte bilgisayarın başına geldi. Rahatsızlığını teşhis edecek belirtiler ekranda duruyordu. Gördüğüne emin olmak için, "Bunları büyük mü yazmışım biraz?" diye sordum. "Bilmiyorum," dedi. Kâğıtta yazanlarla hiç ilgilenmedi. "Neyse artık... Siz basın o zaman belgeyi," dedim. "Fark etmez," diye karşılık verdi. Belgeyi yazıcıya gönderip kasadaki yerine doğru ağır ağır ilerledi. Çıktıyı aldım. Üzerine, kendisine en yakın sağlık biriminin ulaşım bilgilerini ekledim. Bana verdiği kâğıt parçalarıyla kalemi derinleştikçe ağırlaşan çantama atıp yanına gittim. "Borcum ne kadar?" dedim. Parayı ödedikten sonra elimdeki kâğıdı kasanın hemen yanındaki bilgisayarın klavyesine bıraktım. Muhtemel bir kızgınlık anına şahit olmamak için kapı aralığından kaçtım. Hava kapalıydı. Güneş kendini geri çekiyordu. Hafif bir gök gürültüsü işittim. Telaşa kapılmadan yürüyordum. Rıhtıma biraz daha yaklaşmıştım. Yağacak yağmura yakalanmak için adımlarımı seyrekleştirdim. Bir yağmurla ıslanmayalı seneler olmuştu. Kendimi sakınmam gereken şeyler arasında yağmur yoktu. Bir gök gürültüsü daha işittim. Üzerime düşen ilk yağmur tanesiyle birlikte yürek söken bir çığlığın içine düştüm. Çığlık, yağmurla birlikte çoğalıyordu. Gördüğüm gökyüzünün tümünü kapladı. Bağıran, haykıran, yakaran kadın sesleri, gizli kapaklı ağlayan adam sesleri... İniltiler... Etrafta benden başka kimse yoktu. Sesler yağmurla birlikte iniyordu. Adımlarım hızlandıkça beni takip ediyordu. Durdum. Olduğum yerde aniden durdum. Birbirine karışmış haykırarak ağlayan yüzlerce sesin dağıldığı noktadaydım. Ses, tam olduğum yerde başlıyor ve genişleyerek dağılıyordu. Ölülerin arkasından ağıtlar yakılıyordu. Ağzımı açtım. Söz, ağzımda kayboldu. Yağmur dindi. Bir adım daha attığımda beyaz bir çadırın altında ölülerle direnenlerin arasındaydım.

Gerçek bir savaştı bu. Kimse adını koymuyordu, ama savaştı. Çadırın nerede başladığını da görmemiştim, nerede bittiğini de... Cesetlerin arasında yürüyordum. Serumlar, sedyeler, test tüpleri, koşuşturan sağlık görevlileri, çare dilenen hasta yakınları, gri bir toz bulutunun arasında sessizlik içindeydi. İşittiğim sesler, direnenlerin gönlünden akıyordu. Güneş, çadırı delerek ölülerin üzerine düşüyordu. Kadıköy Meydanı her şeyle birlikte yok oluyordu. Ben hiçbir şey yapamıyordum. Olduğum yere çöktüm. Yanımda elleri kan içinde bir adam vardı. Öylece duruyordu. Tırnakları parçalanmıştı. Gözleri kimseyi takip etmiyordu. Bir süre onunla birlikte durdum. Bu gürültü ölümü tarif ediyordu. Bütün gördüklerim gerçeğe dönüşüyordu. Kalktım. Bir işe yaramalıydım. Kimi arayacağımı bilemeden çantamdan cep telefonumu çıkardım. İlerlemeye başladım. Çadırın içinde tam olarak nerede olduğumu anlayamıyordum. Önümdeki ilk kapıyı hedef aldım. Kapıdan başka bir şey görmüyordum. Koşmaya başladım. Ölülere takılıyor, ama onlara bakmıyordum. Çıkışa yaklaştığım halde dışarıyı göremiyordum. Tam kapıdan çıkmaya hazırlanırken ağzı maskeli güvenlik görevlisinin sigara kokan göğsüne tosladım. "Raporu göreyim," dedi. "Ne raporu?" diyemedim. Beni eliyle -kendisine göre hafif bir hamleyle- çadırın içine doğru itti. Tökezledim, ama düşmedim. Telefon hâlâ elimdeydi. Geri dönmeye hazırdım. Telefonu açmaya çalışırken yere çakıldım. Önümden geçen sedyelerden birine takılmıştım. Telefonun dağılan parçalarını topladım. Daha iyi bir plan yapmalıydım. Beni düşüren sedyeyi takip etmeye başladım. Başındaki hemşireden çadırdaki en yetkili hekimin adını öğrenecektim. "Hemşire hanım," diye seslendim. "Hemşire! Size yardım edebilirim." Beni duyuyor, ama cevap vermiyordu. Söylediğime inanmıyordu. Gücümü toplayıp, "SİZE YARDIM EDEBİLİRİM DİYORUUUM!" diye haykırdım. Sedye yavaşladı. Hemşire usulca başını bana doğru çevirip, "Necisin?" dedi. "Psikolog," dedim.

"Dua bilir misin?" dedi. "Pek sayılmaz," dedim. Yeniden başını çevirip ilerlemeye devam etti. Yetişip kolundan yakaladım. "Bana burayı idare eden doktorun adını söyle. Vakfıkent'tenim ben," dedim. "Zafer," dedi. "Haydarpaşa kapısına gideceksin." Haydarpaşa kapısı... Kadıköy'ün ne kadarı içerideydi? Bana en yakın kapının Yazıcıoğlu çıkışı olduğunu öğrenip Haydarpaşa istikametinde yürümeye başladım. İlerledikçe sessizliğin arttığını gördüm. Durmamalıydım. Ne olursa olsun durmamalıydım. Durarak kimseye yardımcı olamazdım. Yaklaştığımı hissettiğimde gördüğüm beyaz önlüklü her adama, "Doktor Zafer siz misiniz?" diye seslendim. Son seslendiğim adamın az ilerisindeki beyaz gömlekliyle göz göze gelince aradığım doktorun o olduğunu anladım. "Sizi arıyordum," diyerek yanına gittim. "Beni arayan kimdir?" dedi. "Ben Deniz Ertura. Vakfıkent'ten, psikoloğum. Nedim Bey ile birlikte çalışıyorum," dedim. Daha sonra aramızda geçecek konuşmanın girizgâhı dahi öfkenin şahikasına konmam için yeterliydi, lakin keder her hissin üzerindeydi. Tanışmadan sonraki ilk sözleri "Şaklabanlara ihtiyacımız yok!" oldu. "Ne yapabilirsin bana onu söyle. Ne işe yararsın?" diye devam etti. "Dışarı çıkıp insanların buraya gelmelerini engelleyebilirim," dedim. "İçeride işimize yaramayacaksan neden geldin? Dalga mı geçiyorsun sen benimle?" dedi. Yüzünde gürültü vardı. Öfkesini işitebiliyordum. Derin bir gurultuyla midesinden yüzüne tırmanıyordu. "Dışarıda adam mı kaldı ki sen iyileştiresin. Kim gönderdi seni? Burada sana ihtiyaç yok!" diye azarladı beni. Oradan ayrılmak için onu sakinleştirmeliydim. "Hekim olarak meziyetlerinizi biliyorum. O yüzden buraya bir hastamı göndermiştim size. Durumunu öğrenmek istiyorum mümkünse," dedim. Elimde internet kafedeki oğlandan başka koz yoktu. Duraksadı. "Ben nereden bileyim kim ne zaman geldi, ne oldu..." diye söylendi. "Zayıf, beyaz tenli genç bir oğlan; yukarıda bir internet kafede çalışıyordu, üzerinde mont

vardı," dedim. Gayriihtiyari başını öne eğip gün içinde muayene ettiği genç adamları düşünmeye başladı. Sonra birden kendine gelip, "Ne bileyim!" diye homurdandı. Aslında aklında biri vardı. Şaşırmıştı, ama şaşkınlığını benimle paylaşmayacaktı. "Korhan mıydı neydi adı? Sen mi gönderdin onu? Sabah erken bir saatte geldi," dedi. "Evet," dedim. "Korhan." Keder belirtilerini yazıp bırakalı daha bir saat bile olmamıştı. "Temiz çıktı o. Tabii buraya geldikten sonra ne olur bilemem. Tuhaf bir çocuktu vesselam... Bu havada kazak vardı üzerinde. Hem de boğazlı! Canına kastı olmalı," dedi. "Demek öyle?" diyerek yok yere sevindim. "Teşekkür ederim ilgilendiğiniz için. Nereden çıkacağım?" dedim. Az ilerisindeki Haydarpaşa kapısına doğru, "Bayana izin verin, çıkacak," diye seslendi. Kapıdaki görevliye beni işaret ettikten sonra kendisine verdiğim selamı aceleyle alıp Karaköy İskelesi istikametinde kayboldu. Çadırın dışından Moda'ya kadar yürüdüm. Yol boyunca çadırdan salınmanın hayretiyle elleriyle zekerlerini yoklayan adamlar; kalan kaldırımların kenarlarında kusan kadınlar; çadıra yakınlarını taşıyan adamlar; çadırın önünde usulca ağlayan kadınlar ve ölümü anlamaya çalışan çocuklar gördüm. Çadırın dışı, içinden karanlıktı. Benim dışarıda oluşum kimsenin canını kurtarmıyordu. Sokakların tenhasının sebebinin çadır olduğuna henüz aymıştım ben. Bunu daha önce görmemiş olmanın utancını henüz hissediyordum. Başımı yerden kaldıramıyordum. Yerde yatanların yüzlerine bakamama nedenimin, her birinin kederinde kendi payımı görmem olduğunu artık biliyordum. Ölüm her yerdeydi. Ve ben bunu daha önce gördüğümü zannediyordum. Gerçeğe dokunmadan, gerçek olduğumu sanıyordum. Haldun Taner büstünün önüne geldiğimde, insanın insana yapabileceği en iyi keşfin kendini keşfetmek olduğuna emindim.

39
Her Eti Kitabın

Elimde hiçbir şey kalmasa, bana bu dünyanın bir parçası olduğumu söyleyen bedenim vardı. İstanbul'da sayısız gamlı geceyi paylaştığım, Vakfıkent'te çözünürlüğü yüksek rüyalara çıktığım yarı saydam bedenim... İçimden geçenlere bakmaya heveslendiğim an etrafımda eskisinden daha çok ölü olduğu düşüncesiyle irkildim. En yakın dostumun gönlünde, henüz gül çehresini göremediğim organik komşumun bahçesinde... Anadilim sebebiyle bağlı olduğum gelenek görenekler silsilesi sık aralıklarla Varlık'ı yalnız bırakmamam gerektiğini hatırlatsa da bir müddet ondan uzak durmalıydım. Telafisi olmayan durumlarda çaresizliği derinleştirdiğimi biliyordum. Onunla ilgilenmesi için Deniz'e haber vermeliydim belki. Eğer hâlâ haberi yoksa en azından Varlık için bunu yapabilirdim. Bütün cesaretimi toplayıp telefona davrandım. Elimdeki numara yıllar öncesine aitti. Ona duyduğum keskin aşkın heyecanıyla çenem kamaştı. Deniz ile yeni bir başlangıcın eşiğinde olabilirdik. Büyük kalabalıkların huzurlu olmalarını sağlayan inançlarına bırakmak istiyordum kendimi. Her belanın arkasında tatlı bir fırsatın beklediğini düşünemez miydim? Numarayı çevirip telefonu kulağıma götürdüm. Ne yazık ki değildik... Deniz ile yeni bir başlangıcın eşiği gülünç bir fanteziydi. Aradığım numara kullanılıyordu, fakat telefon açık değildi. Artık beni bir öncekinden daha sakıncalı bir durum bekliyordu. O dakikadan itibaren telefon her çaldığında, (telefonu kapalıyken arayanlar listesinde görmesi olasılığı üzerine) arayanın Deniz olduğunu düşünecektim. Kalbim yorgun düşene dek bundan vazgeçmeyecektim. Ellerim terleyecek, dizlerim çözülecek, kulaklarımdan içeri karıncalar sızacaktı. Tam ümidimi kestiğimde, hiç olmadık bir yerde Deniz arayacaktı beni. Çok kısa konuşacaktık. Ona anlatmak istediğim her şeyi bir kenara bı-

rakıp Varlık'ın ona ihtiyacı olduğunu söyleyecektim. Sonra da bana söyleyeceklerini aklıma çizecektim. Ağzından çıkacak o bir iki cümleyi, aldığı her nefesi günlerce, milyonlarca kez düşünecektim. Yalnızca düşünecektim... Beni diğer insanlardan ayıran tek şey Deniz'di.

Bilimkurgu operasyonunun seyrini basından takip ediyordum. Henüz ana haber bültenlerine çıkmamış olsa da birkaç gazetenin kültür sanat sayfalarında yer almıştı. Çalışmalarımı hızlandırmalı ve halkıma bilimkurgu romanlar satın alması için biraz daha zaman tanımalıydım. Ludwig'in, "Ne oldu? Dünyayı bilimkurgu edebiyatıyla kurtarma fikrin suya mı düştü?" demesiyle babasından azar işitmiş ergen gibi öfkelendim. "İyi ki geldin. Ben de daktilonu isteyecektim senden," dedim. Son bir iki cümleyi Ludwig'i telaşlandırmak için sarf etmiştim, ama bu fikrin hoşuma gitmediğini de söyleyemezdim. Daktilo ile yazılmış yazı hepsinden yakışıklıydı. Ludwig görülmedik bir hızda yanımdan ayrılmıştı. Koridor boyunca homurdandığını duydum. Onu takip ettim. Daktiloya ulaştığımızda onu benden sakınmak için takındığı ilkin öfkeli, peşinden ağlamaklı ifadeyi başarıyla geçtim. Bunca zamanlık hukukumuz hasebiyle daktilosuna dokunmadan önce müsaadesini istedim. Bir sevdiğini kaybetmenin acısıyla yumdu gözlerini. Ne olursa olsun vazgeçmiyordu. Benim bir iş yaptığımı sandığımı, ama kendimi kandırdığımı, bunun zaman alacak büyük bir iş olduğunu, önce üniversitelere girmem gerektiğini mırıldanıyordu. Bunu daktilosundan uzak durmam için söylemiş olsa da haklıydı. Evet, haklıydı! Üniversitelere girmeliydim! Üniversitelerin edebiyat bölümlerine, bilimkurgu yazarları ve onların eserlerinin girmesi gerektiği yönündeki düşüncelerimi üniversiteden bu yana biliyordu. Bu konuda beni destekliyor ya da öyle görünüyordu. Kitabevlerinde yaptığım eylemler serisinin benzerini üniversitelerde yapmam konusunda beni bir şekilde ikna... Hayır, beni kışkırttı. Daktiloda çalışmayı

aklımın bir kenarında tutup üniversitelerin edebiyat bölümlerine yeni ders programları ve okuma listeleri yazmak üzere, bilgisayarımın başına geçtim. Sevgili bilgisayarım sayesinde (sırf romantik hislerim yüzünden onu hor göremezdim) önce edebiyat bölümlerinin ders programlarını ve okuma listelerini edindim. Böylece program içindeki eksikleri kolayca tespit edebilecektim. Kendimi Vakfıkent'teki evime kapattığım günün gecesi yeni ders ve okuma listelerini bitirmiştim. Benim için uygun olan, edebiyat öğrencilerinin bilimkurgu yazınını ikinci sınıftan itibaren öğrenmeleriydi. "Yazın" derken akademik Timur'un kalın sesini duydum. "Bilimkurgu Edebiyatı Anahatları," "Bilimkurgu Edebiyatı Öncüleri," "Bilimkurguda Ütopyalar," "Bilimkurguda Karşı Ütopyalar," "Bilimkurguda Dönemler" açtığım başlıca derslerdi. Yeteri kadar öğrenci toplanırsa yazarların yaşamları ve yazarlık serüvenlerinin anlatılacağı "bilimkurdu" derslerini seçmeli olarak tasarlamıştım. Bu işe daha önce girişmiş olsaydım eğer, kederden bunca insan kaybetmiş olmazdık diye düşünmekten alıkoyamıyordum kendimi. Görevimin beni en çok zorlayacak kısmı, üzerinde titizlikle çalıştığım programı, gözünü pirüpak edebiyat bürümüş bir avuç neferin dikkatini çekmeden, okuldan içeri sokmaktı. İlk olarak kendi okulumu deneyecektim. Onlar için bilimkurgu, ipekten bir elbisenin üzerine dökülmüş mayonezdi. Onlara bu ders programını kabul ettirmeye kalkışırsam bana önce, "Bölümümüzde bu dersleri verecek yeterlikte elemanımız yok," zırvasıyla karşılık vereceklerdi. Ben de onlara, "Öyleyse zaman kaybetmeden elemanlarınızı yeterli hale getirin," diyecektim. Önce bir sessizlik olacaktı. Sonra... Yeni bir şey söylendiğinde korkuya kapılan genç asistan kızlarımız ve onların yaşlarını almış hocaları bu konuşmamdan hiç hoşlanmayacaklar, benden kurtulmanın basit yollarını düşünmeye başlayacaklardı. Kalemimi bilemeli ve yeni silahlar geliştirmeliydim. Onların bilimkurguya itibar etmesi bu sorunun kökten çözümü sayılabilirdi,

mamafih bunun için bana en azından 200 yıl gerekirdi. Ne kadar uzaklaşırsam uzaklaşayım kaçamadığım dünyamın beni en hırpalayan derdindeydim.

Islanmaya Vakfıkent vapur iskelesinin girişinde başladım. Gişedeki pencerenin üzerinde Kadıköy seferlerinin iptal edildiği yazısını gördüm. Eminönü Sirkeci arasında ıslanmaya devam ettim. Sırasıyla Gülhane'den, Sultanahmet'ten, Çemberlitaş'tan, Beyazıt'tan geçerek öncelikle üniversite öğrenciliğimin en az dört senesini sarf ettiğim okuluma gittim. Peşimde garip bir hüzün vardı. Bunu, ilk gençlik yıllarımın geride kalmış olmasına ve büyük yağmura verdim. Laleli'ye yaklaştığımda kurumaya başladım. Görevlileri, bir vakit öncesine kadar çalışanı olduğum bu binada bırakmış olduğum birkaç parça eşyayı almak üzere geldiğime ikna ederek, okulun vaktiyle heybetli kapısından geçtim. Hemen sağdaki yamuk basamaklı merdiveni itinalı birkaç adımda aldım. İkinci girişin solunda kalan erkekler tuvaletinden gelen sidik kokusuyla zamanında karşısındaki küçük çay ocağında kaynayan çayın kokusunun birleştiği yerde, asansörün önünde durdum. Zaman her şeyi dönüştürüyordu. Durduğum yer ne sidik ne çay kokuyordu. Asansörün önünde biten merdivenden inen çocuktan bir sigara aldım. Etrafta pek kimse yoktu. Okulun tenhası beni yıllar öncesine götürmüştü. Kolumda, daha o zamandan Deniz'e benzeyen bir kız, üzerimde kadifeden bir ceket vardı. Ders notlarım koltuk altımdaydı. Ben Deniz'i tanımadan Deniz'e benzeyen kız ile birlikte, ilk dilbilim sınavıma yetişmek üzere A2'ye doğru yürüyordum. Sınav başlamıştı. Havada, az önce amfiye yığılan kalabalığın kokusu vardı. Daha Deniz'i tanımadan tıpatıp Deniz'e benzeyen kız tarih bölümündendi. Sınavdan sonra yapacaklarımızın heyecanıyla beni amfinin önüne bırakıp fazlası bir coşkuyla görüntüden kayboldu. O vakit parmaklarım hep sigara kokardı. Deniz'i orada hiç görmemiş olmak bana yapılmış büyük bir kötülüktü. Hayatımın nere-

sine baksam kederi yanımda görüyordum. Ödünç sigaramı bitirdim. Başım döndü. Etrafımdaki kalabalığı zar zor fark ettim. Asansörün tam önündeydim. Asansör kapısını örten demir kapı hafif aralıktı. Kimseye görünmeden Halide Edip'in katına vardım. Üzerinden tek tük samankâğıtları ve ders notları sarkan özensiz panoya elimdeki ders programı ve okuma listesini astım. Kimseye görünmediğime göre hâlâ biraz saydamdım. Bir iş görmeye yaklaşmanın saadetine kapıldım. Hiç acele etmeden ayrılmaya başladım okuldan. Önce ayaklarım, sonra ellerim çıktı. Sonra kollarım, bacaklarım. En son da gözlerim. Aklım orada kalmıştı.

Bir zaman önce kederinden kıvranan, uykusuzluktan kırklara karışan, ne düne ne de yarına bir bağı olan ve sancısız bir ölümden daha yüce bir hayali bulunmayan Timur'un yerini, dünyadan olmaktan mutluluk duyan, hayat sevincini bedeninin beş ayrı noktasına (burun delikleri, ense, bel çukuru, karın boşluğu, avuç içleri) eşit miktarda paylaştıran, adaleti her şeyin üzerinde tutan Timur duruyordu. Bu yeni tanıştığım Timur'a her geçen gün biraz daha alışıyordum. Ludwig adına aynı şeyi söylemek yazık ki mümkün değildi. O, bizi birbirimize bağlayan özün yitip gitmekte olmasından endişe duyuyordu. Ben ne yaparsam yapayım telefonum çalmıyordu. Kaygı bana her zaman yaptığının aksini yapıyor, uykumu getiriyordu. Deniz'i, telefonu, aklımın bir köşesindeki Varlık'ı, edebiyatın tüm türlerini, Ludwig'i, uyku köşemde duran açık mavi pikemi ve elimdeki kırık dökük "e" harfini bırakıp uykumu dağıtacak bir şeyler yapmaya karar verdim.

Gecenin sekiz saatini uykuda geçiren sağlıklı bir adam gibi evimin salonundan çıkıp koridoru geçtim. Üzerimi değiştirip yürüyüşe gidecektim. Yatak odamın içeri açılan kapısını, ardında kendisini bekleyenden habersiz bir adam gibi tereddütsüz açtım. Oda, parlak bir ışıkla üzerime döküldü. Yatağımın, gerçek

ağaçtan gardırobumun, başucumdaki saatin, tülden perdelerimin, bir çift eski terliğimin içimden geçtiğini gördüm. Sarı saydam bedenim ne varsa emiyordu. Gözlerim kamaşıyordu. Tavandan metal akıyordu. Korkudan kıpırdayamıyordum. Yine de her anını görmek istedim. Gözlerimi kısıp son korniş göğüskafesimden geçip kaybolana dek bekledim. Işık yavaşça sönmeye başladığında gözlerimi açmaya cesaret edebildim. Yatak odam, evin geri kalanından yavaşça ayrılıyordu. Betondan gürültüler yerine parçalanan karton sesi sarıyordu kulağımı. Yatak odam evin geri kalanından yırtılıyordu. Odanın tam eşiğinde duruyordum. Evin kalanını görebiliyordum. Arkamda kaskatı, bildiğim haliyle duruyordu. Fazla sarsılmıyordum. Sadece dengede durmakta güçlük çekiyordum. Ayrılma tamamen sona erdiğinde odayı kaplayan parlak, beyaz bir kâğıdın içinde onunla birlikte kırışmaya başladım. Derin bir gürültüyle kâğıdın içinde yuvarlanarak kırışıyordum. Paketi yeni açılmış A4 kokuyordum. Büyük bir hışırtıdan başka bir şey duymuyordum. Odayı saran dev kâğıt beni cenin pozisyonunda sarmalayana kadar içinde yuvarlandım. Rahatlıkla nefes alabiliyordum. Bütün hareket tamamlandığında tam gözümün hizasında, benimkine çok yakın bir elyazısıyla... Bir şiirin yazıldığına şahit oldum.

Süt satardık biz, süt...
Memelerinden kadın akan gecelerin sabahlarına...

Örgülü saçlara taç yapardık kahve çekirdeklerinden
Kurulmasın diye her eli kitabın

Yatak odam tekrar eski haline döndüğünde önceden bilmediğim sivri bir acı hissettim. İçinde kendimle birlikte bütün evi yok edebilirdim. Tüm duygularımın, henüz saydamlığını yitirmemiş bedenimden akıp gitmesini bekledim. Artık uyuyabilirdim.

40
Hamza Sevgiyle Birlikte Gökyüzünde

Acı, havada kaskatı kesilmişti. Vakfıkent'e hemen dönemezdim. Haldun Taner'in arkasından akan mavi beyaz denizi seyrettim. Deniz olarak kalmak o zamana kadar üstlendiğim en zor işti. Anlatmakta olduğum hikâyedeki yanık et kokusunu silecek beceriye sahip değildim. Yoluma, gözlerim kapalı devam etmeye karar verdim. El yordamıyla Güneşli Bahçe Sokak'a inmişim. Burada koku ve iniltilerin dindiğini söyleyebilirdim. Gözlerimi açtığımda dünyanın merkezinin ucuz bir söylenti gibi dağıldığına tanıklık ettim. Şampiyon'dan kıvrılıp arka sokaktan dünyanın geri kalanına saptım. Yürürken korku yüklü gri siluetlere sürtündüm. Kiminin elinde yarı delik bir pazar filesi, kimininkinde baston ya da bir çocuk eli... Öldükten sonra yıkanmak için girecekleri sıraya doğru süzülüyorlardı. Eski bir televizyondan akan karlı bir görüntü gibi dalgalanarak ağır ağır, aynı yöne doğru... Aceleleri yoktu. Beni onlardan ayıranın ne olduğunu düşündüm. Makul bir cevap bulamadım. Bir şeyler yapmalıydım. Fırat'ı bulmalı, bulunduğu yere dahil olmalıydım. Bütün bunların aşkla hiçbir ilgisi yoktu. Fırat'a ulaşmanın en kestirme yolunu hesapladığım yolculuk, kulağımda Hamza'nın sesi çınlayana dek sürdü. "Allahın sevgisi içimizde! Hicrandan kaçmayın! Hicran bizim kaderimiz!" Ses gökyüzünden geliyordu. Hamza'nın sesi, Kadıköy'ün üzerinde dev bir peygamber böceği gibi dolanan helikopterin sesini bastırıyordu. Hamza'nın evrende ulaşamayacağı yer yoktu. Gönlünü kaplayan nefreti gizlemek için sevgiden bahsediyordu. "Allah'ın sevgisi içimizde. Bu çadır buradan Allah'a giden yolumuzdur. Hicran bizim son kurtuluşumuzdur," diye haykırdı. Söyledikleri kadar, sözlerin ahengi de rahatsız etmişti beni. Hamza bir megafonla kente saçılıyordu. İlkin nereden geldiğini anlamadığım, sonradan Beşiktaş İskelesi'nden

çıktığını varsaydığım polis müdahaleye hazırlanırken helikopter yerden kendisine gönderilen alkışlar eşliğinde semada kayboldu. Fırat'a ulaşmanın yolunu bulmuştum. Tek ihtiyacım bir megafondu. Vapurlar çalışıyordu. Yüksek Kaldırım'a ulaşmak üzere, maskeli beyaz adamları geride bırakarak maskeli lacivert adamlann arasından geçerek ilk Karaköy vapuruna bindim. Tenhaydı. Belli ki o sıra yolculuk yapan azdı. Dışarıda kalmaya kararlıydım. Simitçininkinin yanında, benzer bir tezgâhta çadırdakilerin taktığı maskelerden vardı. Maske aldım. Maskeye verdiğim paranın üstüyle de simit... Bunun yiyeceğim son simit olduğunu seziyordum. Yarısını yedim, yarısını martılara attım. İçimde varolmanın huzuru vardı. Yanımdan geçen çaycının sesi, vapurun köpükleri arasında eriyip gitti. Yaşamak her şeye rağmen, her şeyden güzeldi.

Karaköy'e sakin indim. Maskem yüzümdeydi. Tünelde de sükûnetimi korudum. Kendimden başka maskeli görmüş değildim. Asmalımescit'ten geçip Narmanlı Han'a vardığımda tedirgin olmaya başladım. Belediyenin mısır tezgâhları, kenarda gitar çalıp para toplayan gençler, akşamdan kalma sidik kokusu, Nevizade'den sarkan hoş bir gürültü, Çiçek Pasajı anasonu, midye tava cızırtısı peşinden bir müzik, bir müzik daha... Benden başka maske takan yoktu. Keder, Asya'da hapsolmuştu. Avrupa'nınki Avrupa'yı öldürmüyordu. Asya'dan silinen insan Avrupa'ya yazılmıyordu. Beyoğlu'nda, altında ölünen bir çadır yoktu. Keder, burada her zamanki olağanlığıyla dolanıyordu. Maske, Avrupalıları benden koruyordu. Emin olmak için meydana kadar yürüdüm.

Maskeyi, yanından geçtiğim son mısırcının çöpüne attım. Yerdeki gri taşlardan başka bir şey görmeden ilk hedefim olan Yüksek Kaldırım'a döndüm. Dükkânların bir kısmı açık, bir kısmı kepenkliydi. Beşinciye geldiğimde umudum tükenmek üzereydi.

Altıncıda buldum. Genç bir rock müzisyeni, grubu dağıldığı için sahnede kullandığı megafonu bu dükkâna satmıştı. İkinci el bulundurma âdeti olmadığı halde dükkân sahibi megafonun kendisini iyi bir hikâyenin içine sokacağını düşündüğü için almıştı. Adamcağız bunun üzerine ilk sahibin cismini anlatmaya başladı. Megafonu denemenin tam sırasıydı. Çalışıyordu. Sesimi narin bir erkek tonuna doğru ağır ağır itekliyordu. Megafonu alıp Galatasaray Lisesi'nin önüne gittim. Beyoğlu'nda Fırat'a, Kadıköy'de olduğumdan yakındım. Her an şöhreti yakalayabilirdim. Galatasaray'ın önü bir gündüz kalabalığındaydı. Megafonu açıp, "Hicran bizim kurtuluşumuzdur. Hicran bizim kaderimizdir. Hicrandan kaçmayın. Hicranı sevin. SANTEL'i takip edin. Kendinizi SANTEL'e teslim edin," diye seslenmeye başladım. Hemen dikkat çekmedim. Seslenişimi yüksek sesle birkaç kez daha gerçekleştirdim. Kulak asmadan önümden akıp gidenlerin arasından bana doğru gelen öfkeli, kavruk bir adam gördüm. Peşinden tünel istikametinden büyük adımlarla yaklaşan kara gözlü genç bir oğlanla göz göze geldim. "SANTEL'i takip edin. Kurtuluşumuz SANTEL'dedir arkadaşlar," diye haykırarak onları cesaretlendirdim. Hangisinin sivil polis, hangisinin Fırat'ın adamı olduğunu çözecek mesafede değildim. Genç olan Fırat'ın adamıydı. Hayati bir tahminde bulunduğumu her şey olup bittikten sonra düşünecektim. Kaçarsam polise yakalanma olasılığım daha yüksekti. İkisine de hemen hemen aynı uzaklıktaydım. Polis, ani bir atakla kara gözlü oğlanın mesafesini yarıladı. Etrafta birden çok polis olmaması umut vericiydi. İkisi de beni ürkütmek istemiyor, ben kaçmadığım için bir şeyin farkında olmadığımı düşünüp hızlıca yürüme evresinden koşmaya geçmiyorlardı. Polis çok yakınımdaydı. Nefesini duymama az kalmıştı. Beni yakalamaya iki adımı kaldığını düşünürken sol kolumdan çekildiğimi hissettim. Oğlanın daha yolu vardı. Seçeneğim kalmamıştı. Megafonla polisin çenesine ve kafasına vurdum. Po-

lis toparlanmadan kendimi kara gözlü oğlana yakalattım. "Gel bakalım sen benimle," dedi. Gitmeye hazırdım. Lisenin yanından aşağıya inen yolun başına geldik. Öbür yanımda da kara gözlü başka bir oğlan belirmişti. Ayaklarım yerden kesildi. "Uyanık seniii! Göreceğiz şimdi kurtuluş kimdeymiş!" dedi yeni geleni. Az ilerledik. İlk sağdan döndük. Az daha ilerledik. Durduğumuz yerde gözlerimi sıkıca bağlayıp beni büyükçe bir aracın içine attılar. Megafon, Galatasaray Lisesi'nin önünde kalmıştı. Belki benden sonra bir başkasının üçbeş dakikalığına ünlü olmasını sağlardı. Virajlı ve taşlı yol boyunca ne çocukların aklından geçenleri duydum ne de kendi aklımdakilere sahip çıktım. Kara gözlü iki oğlanla bir minibüste gidiyor ve sonunda Fırat'ı görmeyi ümit ediyordum.

Gözümü ilk açtığımda gördüğüm Fırat değildi. Karşımda, kara sakalları gözlerine varmadan biten bir adam duruyor, ölümüne kan kokuyor ve beni konuşturmanın yollarını hesaplıyordu. Onu, önceki iki oğlandan ayırmak için kendisine belli bir mesafeyi korumak kâfiydi. Ayaktaydım. İki kolum kara gözlü iki oğlanın ellerindeydi. Sağdaki, "Dur burada," diyince ikisi birden bıraktı beni. Zavallı bir ağacı oyarak yapılmış koltuğa yayılarak oturmuş kan kokulu adamın karşısındaki fukara bir iskemleye yerleştirildim. İki elim iki kara oğlan tarafından bağlandı. Adamla yerden yüksekliğimiz birdi. Artık üzerindeki kan kokusu daha keskindi. "Anlat bakalım, kimsin sen?" dedi. Kara gözlü iki oğlan da odayı terk etti. "Adım Ekin," dedim. "Fırat Şaşkınbakkal ile görüşmeye geldim." O andan itibaren, hayatımın sonuna kadar Ekin olarak kalabilirdim. Nasıl bir tehlikenin içinde olduğumun bütünüyle bilincindeydim. Adam tam yüzümde, kırmızı renkte, gür bir kahkahaya başladı. Belli bir yaşın üzerindeki erkeklerin nüktedan yanıma karşı ortak bir zaafları vardı. Kahkahası bitince ağzının kenarlarını koluyla sildi. En baştaki öfkesine geri dönüp, "Kimsin diye sordum!" dedi. "Hamza seni başka ne

işlere gönderdi?" Gülme sırası bana geçmişti. Hamza'nın adamı olmadığımı ispat edemezsem, bu sebepten başımı belaya sokarsam eğer, gerçekten gülünç olabilirdim. "Sen benden komikmişsin," dedim. Kan kokusu odaya yayılıyordu. Öfkesi gerçeğe karışıyordu. Ayağa kalktı. Üzerime gelmeye başladı. Korku ya da telaş duymuyordum. Derdim bir an evvel Fırat ile olmaktı. "Bak sana bir kez daha sormayacağım. Beni uğraştırma! Nesin sen?" diye bağırdı. Ne olmamı isterdi? Bir elini oturduğum iskemlenin tepesine koyup ağzımdakileri dökmek üzere iskemleyi salladı. "Sana kötü davranmak istemiyorum arkadaşım. Güzel güzel anlat, derdin ne... Ne diye SANTEL'in adını kullanarak HAY propagandası yaptın? Bir anlat bakalım... " dedi. "Tamam, anlatacağım..." dedim. İkna ediciydim çünkü ona gerçeğe en yakın şeyi söyleyecektim. "Sizin için çalışmak istiyorum." Bana ne karşılık vereceğini bilemedi. Odaya makul bir sessizlik hâkimken burnunun sol köşesinde bezelye büyüklüğünde bir et beni olan ve kanyak kokan bir adam içeri girdi. Kan kokana dönüp, "Sen geç, ben hallederim," dedi. Neyse ki kan kokan odayı terk etti. İçerde yalnız ben, o ve kan kokusuna karışmış kanyak kokusu kalmıştı. Fırat'a bir adım daha yaklaştığımı düşündüm. "Kim olduğunu biliyorum. Neden burada olduğunu bir kez daha senden duymak istiyorum," dedi. "SANTEL'e katılmak istiyorum. Sizinle çalışmak istiyorum," dedim. "Nasıl ikna edeceksin beni?" dedi. "Nasıl istersen..." dedim. Dünyayı değiştirmek için gerekçeler saymamı isteyebilirdi ya da neden bunu başarabileceğimi düşündüğümü... Genç olmam, kadın olmam, çirkin ya da bakımsız olmamam, zayıf ya da hayli mutsuz görünmememden tedirgindi. Bu budala önyargılar yüzünden insanlık çok zaman kaybediyordu. Görüntüsü kaba saba olduğu halde, hisleri kan kokan adamınki kadar sivri değildi. Bana inanmaya hazırdı, ama onu alıkoyan tereddütleri vardı. Haklıydı. "Söylediklerinin doğru olup olmadığını kontrol edeceğim. Buradan bir yere ay-

rılma," dedi. Gülümsedim. Acemiliğini gizleyecek zekâya sahip değildi. Arkasından, "Zaten olmak istediğim yerdeyim. Bir yere ayrılmak istemiyorum," diye seslendim. Bu, bütün öfkeme rağmen görev gereği gülümsediğim son adamdı. Eğer izlediğim yol beni Fırat'a götürmezse, son tebessümümü bu adama harcadığım için epeyi kızacaktım.

Bir müddet bekledim. İçine girdiğim oyunun bir daha Deniz olmama müsaade edip etmeyeceğini, beni taşıyan iskemlenin tek kişilik zarafetini, bulunduğum odanın kalın perdelerini, güneşin yere düşmeden aydınlattığı toz parçacıklarını, bileklerimdeki sicim acısını ve Fırat'ın yüzünü düşündüm. Yaklaşan kanyak kokusuyla birlikte adamın konuşmasını duydum: "Kelebekler'den tanıyormuşsun... Ekin'miş adı." Kanyak kokan adamın arkasından Fırat'ın gülümseyen yüzünü gördüm eşikte. Önce ezan sesi geldi. Bütün acılarım sona erebilirdi; eğer gökyüzünden ezanı izleyen hazımsız sesi duymasaydım; "Allah'ın sevgisi içimizde. Hicran bizim kaderimizdir. Hicran bizim son kurtuluşumuzdur."

41
Mendebur

Kalem tutan elimin ortaparmağı nasır yerinden kaşınıyordu. Kurşunkalemler derimi kemiriyordu. Genç kızların saçından bir zaman örgüsünün sonuna geliyordum. Emin olmadığım kelimeleri ağzımda yuvarlıyordum. Bir şiirin yazılışına şahit olduğumu ayan beyan hatırlıyordum. Kederim kendimle menkuldü. Bedenim küçük bir çocuk tarafından kurcalanmış bir makine gibi tüm komutlara aykırı davranıyordu. Küsuratıyla otuz yıldır taşıdığım uzuvlarıma söz geçiremiyordum. Kamu yararına çalışmaya başladığımdan beridir yeni kadınlar sevme arzum usul usul azalı-

yordu ya... Bir tek buna seviniyordum. Kederin ve kadınların üzerimde tahrip edici etkileri olduğunu ezbere biliyordum. Bilimkurgu edebiyatına hakkıyla itibar kazandırdıktan sonra halkımı sanat musikisi, briç ve ileri yemek yapma teknikleri alanlarında eğitmek istiyordum. Lakin yalnızca bir Timur Erin olması geleceği zora sokan bir durumdu.

Ben evden çıkmadan yağmur başlamadı. İstanbul'daki muhitime benzer bir mıntıkada, dikildiğim kaldırımın hemen karşısında, civarında benden başka kimsenin bulunmadığı gazete bayinin yeşil brandasının rasgele yerinden altına girdim. Yalnız olmadığımı hissedene kadar öylece dikilmeye devam ettim. Sırtımdaki çanta kendimi gezginden saymamı sağlıyordu. Yağmur, demir rengine döndüğünde onunla konuşmaya yeltendim. Birkaç adım ötemde duruyor; koca adam olduğum halde yağmurdan kaçıp saklandığım için bana gözucuyla, fakat hiç sakınmadan küçümseyici bakışlar savuruyordu. "Merhaba," dedim. Hayli uzun, atletik yapılı, gür bıyıklı ve gri tüylüydü. Bana karşılık vermeye niyetli görünmüyordu. Bir süre daha aynı yerde ses çıkarmadan durduk. Göz göze gelmemeye gayret ediyorduk. Yağmurun dinmesiyle brandanın altından yarım adım açıldım. O da benimle birlikte aldı aynı adımı. Geri geldim. Yanımdan ayrılmadı. Emin olmak için birkaç kez daha denedim. Bensiz hareket etmiyordu. Vakfıkent, ıslak kasaba kokuyordu ve ben, bu adada ilk defa kedi görüyordum. Bu karşılaşmayı sınamak üzere istikameti önemsemeksizin yürümeye başladım. Takip ediliyordum. Aramızda yarım metre vardı. Birkaç adıma kalmadan telefonum çalmaya başladı. Çantadan çıkarana kadar telefon kapandı. Eğer yetişseydim arayan Deniz olmayacaktı. Yetişemediğim için sevindim. Gizli numaradan arandığımı görünce aklımdaki meşum ihtimallerden kurtuluverdim. *Ben dördüncü tekil kişiydim. Henüz söylenmemiştim.* Yönü endişe etmeden yürümeye devam ettim. Vakfıkent'te hayvanların ada dışındaki bir çiftlikte yaşadıklarını

sanıyordum. Birlikte Vakfıkent sokaklarında dolaşmanın ne kadar güvenli olacağını kestiremiyordum. İhtiyacı olup olmadığını bilmediğim halde, onu korumak gayesiyle eve dönmeye karar verdim. Tam yanımda yürüyordu. Benden ne bir fazla ne de bir eksik adım atıyordu. Bildiğim bütün asalet tasvirlerini yerle bir ediyordu. Cisminin ziyadesiyle tadını çıkaran dostumun zarafetini zedelememek için adımlarımı küçük tuttum. Eve vardığımızda meşrebine uygun bir vaziyette bekledi kapıyı açmamı. Nereye geldiğini, neden geldiğini biliyor gibiydi. Evin eşiğinden sükûnetini eksiltmeden ağır adımlarla geçti. Girişte bir an durup sağ taraftaki salon, sol tarafındaki koridor boyunca dizili odaları süzdü. Fazla tereddüt etmeden salona döndü. Gün içi uyuklamalarımı yaptığım, kolçağında mavi renkli bir pike bulundurduğum kanepenin tam ortasına oturdu. "Ne içersin?" dememi bekliyordu. Eski bir yoğurt kabının içine biraz süt koyup mutfağın makul bir noktasına yerleştirdim. Su, yemek ve kum için daha sonra harekete geçecektim. Salona döndüm. Bana aldırış etmiyordu. Kendisiyle aynı evde yaşamamın bir sakıncası yoktu. O vakit anladım Mendebur'un beni neden bulduğunu. Gördüğüm şiirin tamamlanması için ona ihtiyacım vardı.

Anadolu Hisar'ında, kapısında bisiklet asılı duran bir evin bahçesinde dünyaya gelmişti. Sol kulağı öbüründen az duyuyordu. Ünlü bir gurme ile akrabalık ilişkileri vardı. Sarı leblebi, kuru kayısı ve karamel seviyor, bezelyeyi çiğ yemeyi tercih ediyordu. Üç aylıkken bahçeli hayata veda edip şehir merkezinde bir apartman dairesine taşınmıştı. İşin aslı çiçekleri, toprağı, sinek vızıltılarını sevmiyordu. Mendebur tam bir şehir adamıydı. Benden daha erken yatıyor, az daha erken kalkıyor ve geri kalan hemen hemen her şeyde bana eşlik ediyordu. Birlikte yemek yiyor, haberleri takip ediyor, bilimkurgu operasyonu hakkında fikirler geliştiriyor, televizyon izliyor ve Ludwig ile dalga geçiyorduk. Ludwig, evde kendisi gibi küstah bir başka canlının varlığından

duyduğu memnuniyetsizliği gizlemiyordu. Mendebur'a "günün ilk belası" olması hasebiyle "Siftah" demeyi uygun görmüştü. Bana kalırsa Ludwig benimle herhangi bir konuda hemfikir olmaya henüz hazır değildi. Mendebur, Ludwig'in geçimsizliğini bertaraf etmek için ilk iş sevgili daktilosunun üzerine işemişti. Daha ilk günden Ludwig'e meydan okuması bu savaşı kazanabileceğinin başlıca göstergesiydi. Huzura muhtaçtım. Bir parça huzur için evden temelli ayrılmaya razıydım. Mendebur eve çabucak alışmıştı, ama Ludwig, Mendebur'a alışamamıştı. O ikisini evde baş başa bırakmak için erken sayılırdı. Şehirdeki bilimkurgu mesaime Mendebur ile gitmem şarttı. Onunla alenen vapura binmem (hem birbirimize tam olarak alışana hem de Mendebur'un kendisini koruyabileceğine emin olana kadar) sakıncalıydı. Mendebur'un metanetli bir yaratılışa sahip olduğunu Ludwig'in taarruzlarına karşı takındığı tavırdan çözmüştüm. Her birinde sükûnetini koruyordu. İstanbul'a kadar benim sırt çantamda gelmeye itiraz etmemişti. İlk vapur yolculuğumuzda bir paket sarı leblebiyi bitirdik. Deniz sakin, gökyüzü parlaktı. Kadıköy'deki kitabevlerini dolaştıktan sonra Mendebur'u Maslak'a götürebilirdim. Oraya bayılacağına emindim. Vapur iskeleye yanaşırken, İstanbul'da olduğumuz halde, güzel bir gün geçireceğimizi hayal ettim.

Gerçek şehir hayatını unutmuştum. Vakfıkent beni değiştirmişti. Vapurdan gördüğüm gökyüzü, üzerine inen gri bir örtünün arkasında kaybolmuştu. İstanbul'da plan yapmak lanetlenmeye eşdeğerdi. İstanbul'da plan yapmak, yeni araba kullanmaya başlamış birisini iş çıkışı saatinde, önemli bir maçın olduğu yağmurlu bir günde, trafik yönünde, kazı yapılan bir güzergâh üzerinden, birinci köprüden karşıya göndermek ya da asla tahmin edemeyeceğim bir biçimde çok daha kötüsü demekti. Karaya ayak basmamız bizi kaosa bir adım daha yaklaştırmıştı. Vapurdan yere dökülen kalabalık içinden çirkin bir kadın feryadı yükseldi.

Sahibini göremediğim sesi duyunca gözümün önüne büyük bir iştahla yenen karpuz dilimleri geldi. Az ilerleyince, kalabalığın göbekdeliğinde genç bir kadının yerde yatıyor olduğu gördüm. Kadını çevreleyen kalabalığın ön saflarına geçince kimsenin yardım etmeye çalışmadığına yakından şahit oldum. Korku sahipsiz değildi. Korku herkesindi. Mendebur ile birlikte kadının olduğu yere doğru hızla ilerledik. Hareketsiz kalabalık, sırt çantasında atletik bir kediyle koşan bu adama kendisinden beklenmeyecek bir sürat ve incelikle yol veriyordu. Kadına ulaşır ulaşmaz Mendebur çantadan atlayıp yanıma geldi. Ben eğilip, "Neyiniz var? İyi misiniz?" diye sordum. Otuzları daha bitmemişti. Bacaklarının peşinden ayak bilekleri de kalındı epeyi. Kadın ağlamaya hazır, "Birisi arkadan itti, bileğim..." dedi. "Bileğim acıyor..." Kadının hayatta olduğunu anlayan yuvarlak kalabalık, buğdayı bitmiş güvercinler gibi yavaş yavaş dağılmaya başladı. Elimi uzatıp kalkmasına yardım ettim. O sırada Mendebur da az öteye savurduğu çantasını getirdi. Kadın sevinç, dahası şaşkınlık içinde, "Ay çok mersi. Minnoş da çok şekermiş! Çantamı getirdi, gördünüz mü? Ay kedi değil, köpek sanki..." diyerek Mendebur'un başını okşamaya yeltendi. Kadının tek ayağının üstünde, yarı seker halde uzaklaşmasından önce neler olduğunu görmedim, ama Mendebur'un kadınlardan pek de hoşlanmadığını böylece öğrenmiştim. Orada Mendebur ile bir kahramanlığı paylaşmıştık. Bu, şiirden daha çok yakınlaştırmıştı bizi. Başımı Kadıköy'e çevirdiğimde gördüğüm şey, daha önce gördüğüm hiçbir şeye benzemiyordu. Çok büyük bir patlama olmuştu, savaş çıkmıştı ya da... Mendebur karşımızdaki manzarayı benden daha büyük bir olgunlukla karşıladı. Belki benden önce görmüştü. İskeleden sonrası, ucu durduğumuz yerden görünmeyen bir brandayla kapanmıştı. Tavandan kurşun akıyordu. Yaklaştığım ilk kapıdan içeri baktığımda ölüler gördüm. Ölüler küf kokuyordu. Diriler donmuştu. Ağlayan, bağıran yoktu. Çiçekçiler, çizgi ro-

man kiralayanlar, farklı yönlere ilerleyen kalabalıklar, iki iskele arasındaki takalar, dönen turnikeler, trafik sesi, atm önü kuyrukları, büfe çığırtkanları, otobüs egzozları, yaban sesli martılar kaybolmuştu. Bileği incinen kadın beni yanıltmıştı. Onun sayesinde kurduğum dünyanın parçalandığını görmekte gecikmiştim. Ben böyle olmasını istememiştim. Her şeyi yeni baştan yapabilirdim. Mendebur çöktüğüm kaldırımın kenarında oturmuş, sakinleşmemi bekliyordu. Ne yapacağını benden iyi biliyordu. "Ne olursa olsun yanımdan ayrılma," dedim. O perişan et yığınının içinde birlikte kaybolduk.

42
Oda

Kanyak kokan bir adam beni Fırat'a kavuşturmuştu. "Ben gidip şu işi etraflıca araştırayım," diyip ortadan kaybolmuştu. Fırat gelip ellerimi çözdü. Bu defa gayrihtiyari gülümsedim. Bileklerimi ovuşturup teşekkür ettim. Oturduğum iskemleyle birdim. Karşımda tekli bir koltuktan başka bir şey yoktu. Fırat gülümseyerek karşımda oturuyordu ve birlikte dünyayı düzeltecğimize emindim. O an hissettiğim coşkunun hiç geçmemesini isterdim. "Hoş geldin Ekin," dedi yüzünde darmadağın bir gülümsemeyle. "Seni görmek ne güzel..." Huzursuz ruhumun panzehiri... Bu dinginlik beni iyileştirebilirdi belki... Belki dünya güzel bir yere dönüşebilirdi. Böyle bir adamın birilerini sorguya çektiğini hayal edemiyordum. "Hoş bulduk Fırat," dedim. Bu karşılaşmayı Fırat'ın içeri girişinden itibaren alırsak eğer, daha iyisini tasavvur edemezdim. "En son Asmalımescit'te görüşmüştük, öyle değil mi?" dedi. "Evet" yerine başımı salladım. Beni konuşturmaya hazırlandığını anladım. "Sen sormadan ben anlatayım," dedim.

Aramızdaki müzmin nezaketi görmezden gelemezdim. "Burada olma sebebim en basit haliyle şu..." diye başladım söze. "Kadıköy'deki çadırı gördüm. İnsanlığa faydalı olmak istiyorum. Bunu da burada, SANTEL'de yapabileceğime inanıyorum çünkü samimiyetinize ve yönteminize güveniyorum." Sadedin gücüne inanıyordum. "Size ulaşmanın en kolay yolu olarak bunu düşündüm. Eğer kabul edersen ya da beni tanıyıp denemek istersen niyetimi anlaman uzun sürmez zaten. Karar senin," diyerek gülümsedim. Aklından geçenleri bilememek beni heyecanlandırıyordu. "Çay içer misin?" dedi. O an duyduğum tanıdıklık hissi beni acının hazzında boğabilirdi. Bir demlik çay boyunca neden onlarla çalışmak istediğimi letafetle izah etmem gerekti. Sonunda megafon hikâyemi anlatırken buldum kendimi. Fırat insanlık ayıbının, utancın, felaketin, pisliğin karşısında vücudunun her noktasıyla, bende kıskançlık uyandıran bir huzurla gülümsüyordu. 'Bu safiyetten ya da budalalıktan olmamalı, ama nasıl?' diye düşünürken, "Sana inanıyorum," dedi bana. Yarı yarıya paylaştık o huzuru. Anladım ki herkesten çok beni Deniz olmak yoruyordu.

"Bunu nasıl yapabiliyorsun?" dedim. "Nasıl sürekli gülümseyebiliyorsun? Nedir bu engin neşenin sebebi?" Fırat usul bir gülümsemeden muazzam bir kahkahaya geçti. Vereceği cevabın bizi biraz daha yakınlaştıracağını umuyordum. "Bilmem... Belki de bilgeliğin en açık işareti sürekli neşeli olmaktır. Benim değil, Mark Twain'in tespiti," dedi. Erkekler ve bana yaklaşımlarını anlama konusunda uzman olmayabilirdim, ama bir erkeğin durduk yere alıntı yapmayacağını biliyordum. Galiba beni tavlamaya çalışıyordu. Eğer bunu bana kendi sözü gibi aktarmış olsaydı, bu tavlama çabasından hiç şüphem olmazdı. Yine de ona âşık olmamın tek sebebi elinde okla gezen çıplak ayaklı bir Tanrı değildi.

Uzunca bir süreyi konuşmadan geçirdik. Bu durum sükûnetimi bozuyor, beni aşkın şaşkın telaşına sürüklüyordu. "Bilmek istediğim çok şey var," diyerek böldüm aramızda palazlanan sessizliği. "Anlıyorum, ama çok acelecisin. Buranın bir düzeni var. Seninle nasıl bir yol izleyeceğimizi düşünmek için bana zaman vermelisin," dedi. Gülümseyerek gözlerimin içine bakıyor ve muhtemelen hakkımda iyi şeyler düşünüyordu. "Aranıza girecek miyim yani?" dedim. "Umuyorum," dedi. Mühim bir sınavı vermek için yeterlik bekleyen hevesli öğrenci gibi sustum. Kıpırdanmadan duramıyordum. Ayağımı sallıyor, çenemle, burnumun ucuyla, tırnaklarımın kenarıyla oynuyordum. Yanaklarım yanıyor, avuçlarım terliyor, eteklerim uçuşuyordu. Ne olursa olsun onunla olmak için önlenemez bir arzu duyuyordum. Bunun insanlığa fayda sağlamanın ötesine geçmesini engellemek gayesiyle kendimi zapt ediyordum. "Seninle bir anlaşma yapalım mı?" dedi. "Nasıl bir anlaşma?" diye sordum. Vücudumdan saçılan aşk polenleri etrafımda dans edip şarkı söyleyerek benimle alay ediyordu. Onunla olmak kâfiydi bana; kâfi olacaktı. Yerinden kalktı. Yanıma gelip elimi tutmak üzere elini uzattı ve "Benimle gel," dedi. Birlikte odadan çıkıp uzun bir koridor geçtik. Dar, loş, duvarları açık boyalı, kokusuz, halısız bir koridordu. İkimizin yan yana yürümesine olanak tanımayan yol boyunca, başını arkasına çevirse beni öpebilecek mesafede ilerledi. Yol bitene kadar elimi bırakmadı. Işığın iyice azaldığı yerde, eve sonradan eklendiği belli olan büyük, ağır bir kapının önünde durduk. "Buraya girdikten sonra bizden ayrılamazsın," dedi. "Gerçekten istiyor musun?" Bütün kaideler günün birinde değiştirileceklerdi. Yüzündeki ifadeyi biraz daha görebilmek için cevabımı hemen vermedim. En kıymetli hazinesini paylaşacak olmanın sevinciyle parlıyordu gözleri. Benim içeri girmemi çok istiyordu; görebiliyordum. Birisinin aklından geçenleri bilmeden, hislerini görmek olağanüstü bir duyguydu. "İstiyorum," dedim.

Yüzündeki gülümseme büyüdü. Cebinden epeyce büyük, koyu demir rengi bir anahtar çıkardı. O yepyeni görünen kapının birçok sanat tacirinin açık artırma malzemesi yapma gayesiyle peşine düşeceği türden bir anahtarla açılıyor olması, evde olduğumu hissettirmişti bana. Olası bir sessizliğe tahammülsüzdüm. "Kapıyı bununla mı açacaksın?" sorusunu istemeden sordum. "Evet" manasında yumdu gözlerini. "Sabırlı ol," dedi. Anahtarı yuvasında her iki yöne doğru kurcalamaya başladı. Bu, bana kapıyı pek sık açmadığını düşündürdü. Sonra kapının yuvarlak tokmağını avuçlayıp sert bir hamleyle kendine çekti. Tokmağı çevirebilmek için güç harcıyordu. Kesik birkaç sinyalden sonra o ağır kapı, biraz evvel etrafımda uçuşan aşk polenleri gibi uçuk sarı tonda açıldı. Dönüp gözlerimin içine baktı ve yeniden elimi tutup, "Hadi gel," dedi. Ben de her kadın gibiydim. İstediği yere gidebilirdim.

İçeride bir grup rehine, gizli silahlar, Süleyman'ın hazinesini ya da bütün bunların üzerini örten bir ışık demeti yoktu. Solumuzda minik bir pencere ve onun ardına yerleştirilmiş -tıpkı kapının anahtarı gibi- üzerinde, zamanın sonsuzluğunu anlatan izler taşıyan bir yazı masası vardı. Masanın üzerinde bir bilgisayar, birkaç kitap dağınık, bir yığın kitap ayracı, not kâğıtları, ucu açık kurşunkalemlerle dolu bir kalemlik, numaralandırılmış sırayla dizilmiş CD'ler, insanın her yerini ağrıtacak güzellikte bir iskemle, uçmaya hazır bir halı ipekten... Odanın kalanı kütüphaneydi. Dört tarafım yerden tavana dev bir kütüphaneyle çevrilmişti. İçeride boşuna harcanmış tek bir santimetrekare bile yoktu. Burası insanlık son bulsa da tarihin devam edeceği yerdi. İnsanın sanatla kutsandığı son kaleydi. Masaya doğru ilerledi, "İşte burası çalışmalarımı yaptığım yer. Eğer buradan içeri bizden olmayan birisi girerse bütün çalışma havaya uçar. Hepimizin emeği, kurtuluş mücadelesi, umudu... Zaten bütün dertleri de bu değil mi? Bizi umutsuz bırakmak. Başaramayacaklar,"

dedi. İlk defa sesindeki sükûnetin bir başka his tarafından ezildiğini gördüm. "Bu odayı yok etmeden dünyanın sonu gelmez. Ve dünyanın sonu gelmeyecek," diye ekledi. Fırat bana sandığımdan daha çok benziyordu.

"İlk kime bakmak istersin?" diye sordu. Aklımda tek bir isim bile yoktu. "Nereden başlayacağımı bilemiyorum," dedim. "En baştan," dedi. Önünde durduğumuz rafı gösterip, "Buradakiler tek kelimesine bile dokunulmaması gereken!er. Artık bunlardan kalmadı," dedi. Benimle en kıymetli hazinesini paylaşan çocuk aynı sevinçle, bitap düşene dek bana şiir okudu. Okuduğu şiirlerin hepsi anadilimdeydi. Onlarla aynı dili konuştuğum için sevindiğimi söyledim. "Ben de," diye karşılık verdi. Elinin erişebildiği her raftan kitap indirdi. Şiir aralarında uzun uzun bana bakıyordu. Heyecanlandığımı görmek istiyordu. Bu koca kütüphanede neden merdiven olmadığını sordum. "Var aslında. Sabah elektrikler gitti. Sigorta mı attı diye bakmak için aldılar. Geri getirmemişler," dedi. O anı kusurlarıyla sevdim. Dünyayı bir odaya sığdırdığını söyledim. "Daha tamamlanmadı," dedi. Durduğum yerin dünyanın ikinci merkezi olduğunu söyledim. "Aklımdakinden güzel görünüyorsun," dedi. Sessizliğimi korursam o geceyi aşka tutulmadan atlatabilirdik belki. Sessizliğimi korumayı başardım, ama bu hiçbir işe yaramadı. "Seni hayal kırıklığına uğratmayacağım," dedim. "Biliyorum," dedi. İkimiz de olmamamız gerektiği kadar mutluyduk.

Fırat ile ben o odadan hiç çıkmadan saatler, belki günler geçirdik. Birlikte aydınlık günler düşledik. Daha güzel bir dünya için büyük bir mücadele... İnsanlığın çalınan onurunu geri alacağımızı, eşitliğin, özgürlüğün, adaletin dünyanın burasından yayılacağını konuştuk. Bana kendi çalışmalarını anlattı; bir paçavrayı sanat eserine dönüştürmenin mümkün olup olmadığını... Timur geçmişe ait, gittikçe silikleşen bir hayaletti artık. Ne mutlu!

O odadaki her şey Ekin ile Fırat arasında geçiyordu. Fırat ile günlerin bana getirdiği ilk şey Ekin adında bir hayat olmuştu.

43
Büyük Adam

Mendebur'u bir müddet daha, balkonlarına çamaşır asılmayan bir muhite götüremeyecektim. Çayın fincanda değil, ince bellide içildiği; mutfak tezgâhlarının kahve makinesine ayarlı noktalarında muhakkak bir iki cezvenin sallandığı; ara sıra da olsa çifte kavrulmuş lokumun sözünün geçtiği bir semtte ölümle yakın temastaydık. Bu çadırdan kurtulsak kenar köşe kedi mamalarının bölüştürüldüğü ara sokaklara girerdik. Mendebur şehri istediği gibi hissedemese de kendisini sıradanlığın hafifliğine bırakabilirdi. Ölümü izlemeye bir süre ara verip Mendebur'un yarı canlı et yığınına bir uçtan bir uca temiz eldiven, maske ve umut dağıtmasını seyrettim. Fazla geçmeden yakalandığım ironiyle ürperdim. Benim bilimkurguyla düşlediğim, ağızlarında maskeyle dolaşan kalabalıklar değildi.

Mendebur maske ve eldiven kolilerini benden önce fark etmiş, görevinin icabını yerine getiriyordu. Gövdesinin insan bedenine karşı üstünlüklerinden harikulade biçimde faydalanıyordu. Kederin kokusunu benden önce alıyordu. Ancak anlaşmakta güçlük çektiği kimselerde benden yardım istiyordu. Bileği burkulmuş bir kadını, ayağa kaldırmak gayesiyle elini uzattığında kendisini kahramandan sayan bir adamın kendi acizliğini hissetmesi için daha münasip bir zaman olamazdı. Yıllardır üzerinde çalıştığım aptallığımın yanına çapsızlığımı da ekleyebilirdim artık. Akademik çevrelerde dilbilimci olarak anılan Timur'a en kazık soruyu sormanın tam vaktiydi. Ben adam mıydım ki

bilimadamı olaydım? Bilim adına yaptığım tek şey hayatta kalmaktı. Kalabalıktan kurtulup Mendebur ile baş başa kaldığımızda güçsüzlüğümün farkındaydım. İnce bir üşüme ve titreme hissetmeye başladım, ama içimdeki korkudan arınmıştım. İlkokuldaki aşı günlerini; sınıf arkadaşlarımla birlikte okulun itfaiye köşesindeki kırmızı kovayla duvara asılı balta arasında poz verdiğimizi; bahçede kocaman bir halka oluşturup yağ satarım bal satarım tekerlemesini söylerken ölmüş usta için üzüldüğümü; kızların seksek, erkeklerin top oynama mıntıkalarını; izlediğimiz yabancı filmlerin sonunda akan jeneriğin ardından seslendirenler listesinin geçmesini; büyük teyzemin Doğancılar'daki evine giderken, vitrinindeki oyuncak arabalar sayesinde dükkânının önünde durduğumuz topal tuhafiyeciyi, büfesinden sosisli yediğim Sunar Sineması'nı, ergenlik teri saçan üst bedenimin tüylenmesini, kolunda çiçek aşısının izi olmayan neslin çıkışını, o nesle kolumuzdaki izle hava attığımız yıllardan aşı izini sakladığımız yıllara geçişimizi anımsadım. Işıklı, uzun koridorun sonundaki mahalle kasabındaydım. Boncuklu püsküllerin arasından geçerek çiğ et kokusundan içeri girdim. Cam vitrinin bir köşesindeki sırtı ve oturma yeri turuncudan, çelik nizamlı sandalyenin ucunda yıllardır tanıdığım kasapla sohbet ettim. Sonra gerçek bir manava gittim; tek başına bir manava... Beline koyu maviden önlük takmış, tezgâhında sahici meyvelerin satıldığı, sebzenin gerçek olduğu ve zamanında bulunduğu bir manava... Bezelye çıkınca sevineyim, kiraz mevsimine hevesleneyim, kışın çilek yiyemeyeyim istedim. Bu özlemi ne vakittir taşıdığımı bilemedim. Kış mevsimini mahalleden geçen bozacının sesinden, yazı da mısır tezgâhlarından ayırt ettiğimi hatırladım. İçinde sigara içilebilen bir otobüsle bulunduğum yerden en uzak noktaya gitmeyi arzuluyordum. Yanımda oturanla ahbap olmak, ona çocukluğumu anlatmak... Yaz akşamları istiyordum, kadın terliklerinin sokaklarda sürüklendiği fistanlı yaz akşamları...

Mendebur'u dişleri arasında tek renkli bir battaniyeyle görünce önce üşümem geçti, sonra da arzularım uzaklaştı benden. Mendebur belki de hayatımı kurtarmıştı o gün.

Günlerim Deniz'i görmeden geçiyordu. Varlık'ı acı içinde, tek başına bırakalı ne kadar olmuştu? Uyku ayarlarımla yeniden oynarsam aptallığımdan bir şey kaybeder miydim? Bana sorular soran sesimden rahatsızdım. Vakfıkent'in bir zaman önceki tenhalığı belki de İstanbul'un bugününe provaydı. Mendebur ile birlikte oturduğumuz kaldırımın kenarında benim için bir çift eldiven ve bir maske bıraktığını kalkmak üzere hamle yaptığım esnada gördüm. Bir başkasının kederi beni öldürebilir miydi? Bana sorular soran sesimden Mendebur da rahatsızdı. Direnmedim. Halk kahramanlığım da bilim adamlığım gibi suya düşmüştü. Ben de herkes gibi ölümlü maskemi ve eldivenlerimi takıp yoluma devam ettim. Mendebur belki de aynı gün içinde iki kez hayatımı kurtarmıştı benim. Onu daha fazla yormamak için umudumu toplamaya çalışacaktım. Sevgili sorularımı yemek yerken, yolda yürürken, bilgisayar başındayken, yıkanırken, Mendebur'un kumunu değiştirirken, Deniz'i düşünürken, denizin üzerindeyken, karadayken ya da mutfaktayken de aklımdan geçirebilirdim. Güneşe gittikçe yaklaşıyorduk. Muşambadan masa örtülerinde ya da mutfakların mermer zeminlerinde karpuz çekirdekleri görme vaktiydi. Öğle güneşinden sakınmamış ince bacaklı erkek çocuklarına rastlamaya az kalmıştı. Ortasında, kahverengi camdan ya da kenarı çiçek desenli beyaz çukur bir tabağa yapılmış çoban salatanın olduğu yuvarlak yazlık sofraları, kadınların terlikleri, adamların göbekleri, erkek çocuklarının çıplak ayakları, kızların dalgalı saçları birdi. Orta sınıfın laneti hâlâ üzerimdeydi. Vakfıkent'e dönmek için telaş etmedim. Telaş beni buradan sonra kolaylıkla öldürebilirdi. Ölümün çadırla işaretlenmediği bir Kadıköy sokağında, hayatta kalırsam eğer bundan belki on sene sonraki halimi izledim. Saçla-

rım beyazlamaya başlamıştı. Boyum kısalmıştı. Kilom aşağı yukarı aynıydı. O kadar yalnızdım ki gördüğü her sıraya girdiğim belliydi. Gişesinde uzun bir kuyruk bulunan herhangi bir filme gidebilirdim, daha önce izlemiş olmam buna mani değildi. Her gün uğradığım markette, önünde insanların toplaştığı reyonda satılandan almadan geçmezdim. Kasiyerle konuşmak için bahanem hazırdı: "Bu fasulye 5 lira değil miydi, neden şimdi 7?" Bankaya faturalarımı yatırmak için aybaşlarını ya da ay sonlarını beklerdim. Doğduğum evde ölmeyeceğim için cezalandırılıyordum. Spermlerimin sayısını biliyordum. Şimdiden dolmuşta yanımda oturanlara rahat olup olmadıklarını sorabilirdim, sırf biraz sohbet edebilmek için giysi mağazalarında üzerime bir şeyler deneyip orada çalışanların görüşlerini alabilirdim, çay bahçelerinde kalabalık grupların en yakınındaki boş masaya oturup onların arasındaymış gibi hissetmeye çalışabilirdim, mavi meyhanede iki tek atıp Mendebur'un dilinin çözülmesini dileyebilirdim. Kadıköy Meydanı, oralarda geçirdiğim 30 küsur yılı hiçe saymıştı. Sahip olduğum müzmin kederin bile pek önemi kalmamıştı. Duyduğum en saf his öfkeydi. Benimle birlikte hayatta kalan herkese kızgındım. Önüme çıkan herkesin ırzıyla ilgili planlar kuruyordum. Hepsini muhterem zevceleri, pek kıymetli valideler ve kız kardeşleriyle birlikte adaba uygunsuz hallerde cinsel arzularımın nesnesi yapma hevesindeydim. Üstelik bunun cinsel arsızlığımla hiçbir ilgisi yoktu. Ben riyakârdım. Samimiyetsizdim. Bencildim. Yalanı, doğruya tercih ederdim. Aptaldım. Herkes gibiydim. Benzersiz görünmeye çalışan basit biriydim. Aşağım, yukarım, morum, kırmızım, dişim, erkeğim, varlıklım, fukaram yoktu; yalnızca ölüm vardı ve dirim. Beni ayıran başka bir özelliğin hükmü kalmamıştı. Ya kederi beslediğim binlerce yılı kabullenip olduğum yeri kendi tasavvurumdan var ettiğimi söyleyerek onurlu biçimde ölecektim ya da içine çekildiğim girdabın derinliklerinde debelenirken şekerden yapılmış bir evin

alaca bir odasında, pamuk helvadan esvabımla küçük bir çocuk olduğumu hayal edecektim. Hiçbir şeye çözüm bulamadığım, varsa görmediğim, gördüysem de dahil olmadığım için büyük bir utanç duyuyordum. Bütün insanlığın utancını sırtımda, içinde uyduruk bir mataradan başka bir şey bulunmayan çantamda taşıyordum. Otobandaki ayakkabı teki gibiydim. Bir yanım kaza kurbanı, bir yanım yaralıydı. Kendimi eve kapatırsam eğer, daha sonra beni karşılayacaklara hazırlıklı değildim. Yabancı bir teranenin içindeydim. Kadıköy Meydanı'nda gördüklerim ömrümün sonuna kadar uyumamam için yeterliydi.

44
Fırat'ın Sol Eli

Hayatım boyunca yanlış zamanda yanlış yerde olmak bana çok şey katmıştı. Tehlikeyle baş etmenin fazla bilinmeyen yollarını keşfetmiştim ya da kendimi öyle olduğuna inandırmayı becermiştim. SANTEL'deki günlerim aşk ve umut ile başlamıştı. Kulağımda musiki şiirin cariyesiydi. Aşk ölüme meydan okuyacak güçteydi. Halen Fırat'a ulaşmak için getirildiğim evdeydim. İçinde bir bilgisayar, asker yeşili bir telefon, dünyanın her yerini izleyebileceğim, sonsuz kanallı bir televizyon ve ufak bir banyosu olan bir odada kalıyordum. Yemeklerimi mutfakta yiyor, kanyak ile kan kokan adamlara ve hatırımda kalmayan kadınlara rastlıyor, onlarla konuşmuyordum. Tedbirliydim. Bütün kalabalıklar içinde yalnız kalmaya, kendimi diğerlerinden uzaklaştırmaya mecburdum. İnsanları kendimden tek tek ayırmak yerine kendimi hepsinden bir kerede çıkarmalıydım. Fırat özel bir eğitimden geçeceğimi ve her gün kendisiyle Oda'da iki saat geçireceğimi söylemişti. Eğitimim bitmeden örgüt içindekilerle fazla

yakınlaşmamı tembihlemişti. Kimsenin bana karşı düşmanca hisler beslemesini istemiyordu. Oda'daki ilk günümüzde açıkça dile getirmişti bu hususu. Fırat'ın açık sözlülüğü de güler yüzlü oluşu kadar anakronik geliyordu bana. Başka zaman dilimlerinden taşımaya çalıştığı pek fazla şey olduğunu düşünüyordum. Bunlarla yaşamını sürdürebilmesi bana ilham veriyordu. İmkânsızın, hayal gücümün kıtlığı olduğunu görüyordum. Kendime inanmadığımda dünya sona eriyordu. Fırat'ın ilk gün söylediği, onu her zaman tarif edecekti. "Bizim kalkanlarımız var Ekin. Bizi kolay kolay alt edemezler. Vazgeçiremezler. Biz, hepsinden önemli bir şeye inanıyoruz; kendimize..." Fırat'ı düşünmek beni bütün tehlikelerden koruyordu.

Fırat'ın yeni bir örgüt kurmasının esası dile duyduğu inanca dayanıyordu. Tabiatıyla benim talebeliğim de aynı yere... Edebiyata, felsefeye, tarihe, sözün varolan dünyayı değiştirmek üzere kaydedildiği her yere bakıyor; içinden sanatı ayıklayıp olanı muhafaza edip üretecek neferler yetiştirmeyi hedefliyordu. Sanatın dönüştürme gücüne güveniyordu. Kederi yenmek için başka yol göremiyordu. Talebeliğim bu yolda noksanlarımı tamamlamaktan ibaretti. "Yalnızca söz devrimcidir ve yalnızca dil bizi insancıl umudun gerçekleşmesine götürebilir," dediğinde ikinci günümüzdü. Bu defa alıntı yaptığını söylememişti. "Ellul, değil mi?" dedim. Gülümsedi. Ekin olarak yeni bir hayata başlamam, onlarca yılı geçirdiğim Deniz'i bir defada yok etmemişti. Gerçek hayatımın izleri üzerimdeydi... Ama benimle değildi. Vakfıkent, yarım bıraktığım görevim, artık nefretimi sakınmadığım patronum Nedim, Varlık'a özlemim, isimsiz dostlarım, eskimiş aşklarım hatırımdaki bir karikatürün düşünme balonunun içindeydi. *Timur orada değildi.* İstesem tutabilirdim. Yanımda götürebilirdim. Ben orada, uzakta, ama bildiğim karede kalmasını istedim. Odadaki bilgisayar sayesinde haber kaynaklarını takip ediyor, kedere duyduğum öfkeyi besliyordum. Timur vardı bir de... O

sıralar sık düşüyordu aklıma. Ondan bahsederken üzerime devriliyordu cümlelerim. Artık Ekin'dim. Hafızasızdım. Yine de özlüyordum Timur'u. Bunu düşünmek ürpertiyordu beni. Kuşku duymadığım pek az şey vardı. Aşk bunlardan değildi. Her aşk eninde sonunda illetti.

Nedim'in gölgesinden düştükten sonra, epeydir herhangi bir oluşumun insanlığı bir adım öteye götürebileceğine dair inanç taşımadığımı kendimden gizlemekten vazgeçtim. Buna Vakfıkent de dahildi. İnsanoğlu her zaman hedefinden sapmanın kısa ve kirli bir yolunu bulmayı başarıyordu. O zamana kadar içine girip gözlemlediğim hiçbir harekette insanın başta belirttiği hedefe kimseye zarar vermeden ulaştığına şahit olmamıştım. Fakat o sıra karşı karşıya olduğumuz, Fırat'ın dosdoğru ifade ettiği yeni bir gerçek vardı: Hepimiz hayatta kalmak için savaşıyorduk. Kendimi, SANTEL'e inanmak ya da onun bir parçası gibi hissetmeye çalışmak için zorlamayacaktım. Yalnızca bu salgını alt etme yöntemlerini öğrenip mümkün olduğunca çok insanı kurtaracaktım. Fırat, istediği yönde ilerleme kaydettiğimi düşündüğünde beni örgütün günlük çalışmalarına dahil edeceği taahhüdünde bulunmuştu. Bunun ne kadar süreceğine dair net açıklamalar yapmıyor, "Burada yapabileceklerin senin elinde," minvalinde yanıtlar alıyordum. Sabırlıydım. Bildiğim her şeyin yok olduğunu hissettiğim anın kıymetini bilememiştim. Kalan zamanımın hakkını vermek istiyordum. Toprak, parçası olduğumuz değil, sahip olduğumuz bir şeydi. Neyin üzerine bastığımızı etraflıca biliyorduk. Biz medeniyetlerin sahipleriydik. Sırtımızı dayadığımız binlerce yıl vardı. Kadınların arka dişleri daha keskin, tırnakları erkeklerinkinden uzundu. Tüm cinsler birleşmiş dünyayı çeviriyordu. Kendimi çıplak ayaklı, tek memeli ve kara derili olmadığım için şanslı sayıyordum. Fırat'a duyduğum gösterişsiz aşkın beni dünyanın merkezinde tutmasını diliyor-

dum. Farkına varmak, büyüme çağında ağrıyan eklem yerleri gibi sancılıydı.

Fırat'tan başka kimsenin sesini duymadığım üçüncü günün sonunda, "Her şeyi tekrardan okumalısın Ekin. Repetitio est mater studiorum," dediği sırada bütün cesaretimi toplayıp elini tuttum. Ben de onun kadar şaşkın ve hazırlıksızdım. "Ekin," dedi. "Yanlış elimi tuttun. Ben solağım." O anın tedirginliğini sahici bir kahkahayla attık üzerimizden. Solak olduğunu nasıl fark etmemiştim!

45
Bir Fincan Kahve

Gözlerim yüzümden düşmek üzereydi. Kadıköy Meydanı'nda gördüklerim hafızamın en işlek mevkinde hazin bir delik açmayı becermişti. Geri kalan ömrümü huzur içinde geçirmeyi planlıyor, Mendebur ve Ludwig ile birlikte eve kapanma fikrine alışmaya çalışıyordum. Mendebur'un aç bakışları ve minik kaleler yaptığı kumu, benim mesuliyetim dahilinde olduğundan, hanemde huzur yarım yamalak kurulmuş bir fanteziydi. Elimdeki alışveriş listesinde biraz pirinç (daha güzel bir dünya için), biraz domates (insanlık için), biraz kum (Mendebur için), biraz kâğıt (Ludwig'in daktilosu için) ve biraz ıspanak (hepimiz için) vardı. Vakfıkent'teki ilişkilerimin kendi kentimdekilerden pek farkı kalmamıştı. Her biri rastlantısal, ayaküstü, süreklilik göstermeyen türden ve yersizdi. Ev halkı için ölüm kalım meselesine dönüşen bu alışveriş, beni geçici ilişkilerimden birine daha sürükleyecekti. Büyük kalabalıkların yemeklerini yedikleri, daha küçük grupların kahve faslına geçtikleri bir saatteydik. Uykularımın düzene girip hayatımın altüst olmasından sonra bütünüyle değişen alış-

kanlıklarım cinsel yaklaşımlarımı da içine almaya başlamıştı. Diğer bir deyişle cinsel yaklaşımım falan kalmamıştı. Fazladan bir şey yemek, olur olmaz yere uyumak ya da rasgele sevişmenin hazzı beni yarı yolda bırakmıştı. Kadavrasından bir türlü tamamıyla sıyrılamayan Timur için yaşam (en romantik haliyle) harikulade bir şarkının aralıksız çalması gibiydi... Bitmeyen bir yaygaranın bilinmez bir notasındaydım. Arkamda gayriciddi bir sol anahtarı... Evden çıkmak için tek ölçülü bir sessizlik bekledim.

Markete en yakın lokantanın bir avuç bahçesi çay içme isteği uyandırmıştı bende. Hiçbir işi aceleye getiremiyordum. Marketle deniz arasındaki ufak balık lokantasının plastik sandalyesine yerleştim. Lokantanın plastik oranı, oradaki en iyi ikilinin patates kızartması ve bira olduğuna dair edindiğim izlenimi var gücüyle destekliyordu. Bir çay söylemek için sabırla beklemeye başladım. Tam denize dalmak üzereyken garson gelip, "Hoş geldiniz efendim. Mönü getirmemi ister miydiniz?" diye sordu. "Mönüye gerek yok. Ben bir bardak çay içeceğim, çayınız varsa..." dedim. Adama, "Hoş bulduk," demediğimi fark edip hafiften utanıverdim. "Hoş bulduk bu arada," diyerek hemen hatamı telafi ettim. "Maalesef çayımız daha olmadı. Yeni demledik... Bir on dakika beklerseniz getiririm. İsterseniz çayı beklerken size bir kahve ikram edelim efendim. Bizim kahvemiz de çayımız kadar güzeldir," dedi. "Olur," dedim. "Nasıl olsun efendim?" diye sordu. "Sade," dedim. Şeker kullanmadıkları halde bunun sorulmasını yadırgadım. Bir tuhaflığı ifşa etmenin peşinde olmadığım için bunu içimden, kimseye belli etmeden yaptım. Canım çayı da kahve kadar istemiyordu. "Yanına tatlı, meyve, lokum ya da kurabiye alır mısınız?" diye sordu bu sefer. "Yok, teşekkür ederim," dedim. "Ama bizim kurabiyemiz meşhurdur efendim. Denemenizi tavsiye ederim," diye üsteledi. "Olur, kurabiye de alayım o zaman," dedim. Başıyla, "Peki efendim," diyerek lokantanın içinde kayboldu. Şeker kullanmadan nasıl kurabiye

yapmayı beceriyorlar diye düşünürken geliverdi kahveyle birlikte. Kokladım kurabiyeleri. Un kokuyordu. Ucundan minik bir parça ısırdım. Pek fazla tadı yoktu. Kahvemden ince bir yudum almamla karşımda benden daha genç, siyah düz saçlı, kâkülleri gözüne yakın bir kadın belirdi. "Oturayım mı?" dedi. Hayli dişlekti. "Buyurun," dedim. Tam karşıma oturup kurabiyelerden yemeye başladı. "Bunları bugün yapmamışlar, dünden bunlar!" dedi. Sesi benimkinden kalındı. Öyle hızlı konuşuyordu ki söylediğini anlamam fazladan birkaç saniyemi almıştı. "Tatmak ister misin?" Her şeyi konuşabileceğim birini bulduğum için sevinçliydim. "Yok, afiyet olsun. Tattım ben," dedim. Konuşurken ağzından kurabiye parçaları sıçrıyordu üzerime. Usulca silkeledim gömleğime düşen kırıntıları. "Kahveni soğutmadan iç. Öyle bol vaktim yok benim," dedi. Ben kahvemi bitirene kadar o da kurabiyelerini bitirmişti. Tanıdığım birine benziyordu. Bu durumun dişleriyle ya da sesiyle bir alakası olabilirdi. Çağrışımı bulursam kim olduğunu da bulurdum. Benim vaktim çoktu. Aradaki kısacık sessizlikte denizi gördüm, sonra gökyüzünü... Plastik oranına, kimsenin şeker kullanmamasına ve herkesin olduğundan daha mutlu görünmesine rağmen deniz çok güzeldi, gökyüzü çok güzeldi. Hayat hâlâ güzel olabilirdi.

Kahvenin son yudumunda yapıştı fincana. "Maşallah! Az bırak dibinde!" diyerek aldı elimden. Biriken telveyi yerinden hoplatacak şekilde bir kez tam tur çevirdi. Altındaki tabağı alıp fincanın ağzını kapadı. Bir kez daha çevirdi. "Bunu saat yönünde yapacaksın. Yoksa sırf geçmişin çıkar içinden," dedi. Fincanı tepetaklak edip masanın üzerine koydu. "Alışabildin mi buralara?" diye sordu. "Alıştım sayılır ama..." dedim. "Ama deme. Alışmamışsın işte. Alışamadım de. Ne olacak ki? Neden çekiniyorsun? Zaten hiçbir yere çok alışmana gerek yok. Eninde sonunda hepsinden gidiciyiz," deyip bastı kahkahayı. Yakalamıştım onu. Ağzından, bir de gidici oluşumuzdan. Deniz ile ayrıldığımız gün öl-

müştü Saliha; alt komşumuzdu. O da dişlekti; güldüğü zaman göründüğünden daha genç olduğunu belli ederdi. Deniz'le son telefon konuşmamızı yaptığımız sırada gelmişti haberi; kapıcı bulmuştu cesedini. Onun da fazla nikotinden harlıydı sesi. Yüzümdeki rahatlamayı kendi söylediklerinden sandı. Gülümsedim. Arada eliyle fincanın tepesine dokunup sıcaklığını ölçüyordu. "Sen burada mı çalışıyorsun?" diye sordum. "Sırf burada çalışmıyorum. Gittiğim başka yerler de var," diye cevap verdi. Kahveyle kurabiyenin, kent pavyonlarındaki şampanyayla meyveye eşdeğer olduğunu anlamış bulunuyordum. Kurabiye başından beri onun içindi. Herkesin yerlisi sayıldığı bir adada hayli turistik bir durumun içinde gibiydim. Yine de olup biten her şey bir mantık silsilesi içinde istifini bozmadan durmaya devam edecekti.

Kıçı gökyüzüne bakan fincanın soğuyup soğumadığını birkaç kez daha kontrol etti. Vakti gelince ağır ağır kaldırdı fincanı yerinden. İçine kısacık bir bakış atıp ağzını tabağa çevirdi. Telvenin tabağa akmasını bekliyordu. Hayatım hakkında benden fazla şey biliyordu. Bir müddet konuşmadı. Sonra söylediği ilk şey, "Bir sigara versene," idi. "Sigaram yok. Ben içmiyorum," dedim. "Emin misin içmediğine?" diye sordu. "Tabii ki eminim," dedim. Fincanın ağzını tabakla sıyırıp telveyi temizledikten sonra, "Dilek tutmuş muydun?" dedi. "Hayır," dedim. "Söylemedin ki..." Gelişigüzel bir kahkahanın peşinden, "Onu da mı ben söyleyecektim?" diye cevap verdi. Fincanı çevirdi. Bir bana, bir fincana baktı. Göğsüne çapraz asılı küçük çantasını yerinden kıpırdatmadan (ve gözünü fincandan ayırmadan) elini çantanın içine sokup bir sigara çıkardı. Aynı manevrayı çakmak için de yaptı. Takip edemediğim bir hızda ağzındaki sigarayı yakıp çakmağı yerine koydu. Sigarasından derin bir nefes çekip, "Perde görüyorum. Oyuncu musun?" dedi. Bunu söylediği sırada suratıma saçtığı duman falın gizemiyle alay ediyordu. Sessiz kal-

dım. "Değil misin? O zaman perdelerini değiştiriyorsun sen. Bir de vakumlu paketlerden görüyorum. Ispanak yapacaksın yarın. Yoğurt da al eve giderken," dedi. Ispanak konusundaki tespiti tüylerimi ürpertti. Ertesi gün ıspanak yemeyi düşündüğümü bilen bir yabancı kendisinden ürktüğümü de anlayacak beceriye sahip olmalıydı. İkincisini anlamak ilkini anlamaktan daha basitti. Sigarası yarısına gelmeden söndürdü. "Benden bu kadar... Sen Varlık'ın arkadaşıymışsın. Daha uzatamam. Onu görürsen Ethel'den selam getirdim sana de. Hem onu görsen iyi edersin," dedi. O da Deniz gibiydi ya da Varlık ya da diğerleri... Üstelik haklıydı da, ıspanak, yoğurt ve Varlık konusunda. "Peki, biraz konuşamaz mıyız?" diye sordum. İyi niyet içindeydim. Bir yabancıyla konuşmayalı, yabancılıktan çıkmayalı epeyi olmuştu. "Gitmem gerek," dedi. Ethel adı ona yakışmıyordu. Kibarca ısrar ettim kalması için. Eliyle sade bir selam çakıp, "Şeytanın bol olsun," diyerek veda etti. Şeytana pek işim düşmese de bu temenniyi karşılıksız bırakamazdım. "Senin de!" Masada kırk yıllık bir hatır duruyordu cümle azametiyle. Hafif bir kamburu ve geniş basenleri olduğunu gidişini izlerken gördüm. Gayriihtiyari efendisi olduğum adama yakalanmadan masaya para bırakıp market istikametinde uzaklaştım. Varlık aklımdaydı. Onu vakitsizce yalnız bırakmış olmanın vicdan azabı yetmiyormuş gibi, bir de Ethel'in selamını taşıyordum üzerimde. Sükûta ihtiyacım vardı.

Varlık'ı aramadan önceki yarım saatte, dolaptaki bozuk yiyecekleri attım, Mendebur'un kumunu değiştirdim ve Ludwig'e kâğıtlarını verip ayaküstü şikâyetlerini dinledim. Timur'a yakışır biçimde elimdeki o yarım saati de tedirginlik ve huzursuzluk içinde geçirmiştim. Varlık evde yoktu. Belki denizdeydi, belki de telefonları açmıyordu... Hayatımdaki her şeyin yeri ve sırasının değişmesine uyum sağlamak gibi, önceden bilmediğim gerçeklerle tanışıp onlara alışmaya çalışmak tahminlerimin ötesinde bir

çaba gerektiriyordu. Günün toplu kalabalıklarca yaşanan saatleri içinde hayat çok daha endişe vericiydi. Uykusuz Timur'un soğukkanlılığı tarihe karışmıştı. Her ne yapıyorsam gece yaptığımda kendiliğinden bir sükûnete, huzura ve ahenge bulanıyor, yerini buluyordu. Gün ışığı bunların hiçbirine izin vermiyordu. Mendebur'un ikazları üzerine kendimle konuşmaya ara verdim. Ludwig ile bu konuda hemfikirlerdi: Kadıköy Meydanı'nda olanları şuurumun daha da gerisine itmeli... Hayır! Nasıl oluyor da beni anlamıyorlardı? Mendebur güneşin düştüğü yerde yatıyor ve kötü günlerin geride kaldığını düşünüyordu. Oysa benim gördüklerimin aynını görmüştü. Ludwig'in daktilo sesleri, ziyadesiyle sorgulanmış yaşamının kahkahalarıydı. Aramızda bir tek Ludwig gerçek savaşın ne olduğunu biliyordu. Her ikisinin de sakin kalabilmeleri beni ürkütüyordu. Evde eksik kalan görevlerimi yerine getirip (Mendebur'un suyunu ve üzerimi değiştirip) yaptığım en büyük hatayı düzeltmeye gittim. Evde olmadığı ya da kapıyı açmadığı sürece Varlık'a ulaşmak Zümrüdüanka kuşuyla okey oynamak gibiydi. Varlık'ın kapısı da o ana dek yaşadıklarım kadar izafiydi. Âdem ile Havva'nın üreme organlarını örten koca bir yaprağın altına gizlenmiş bir adada, teknolojinin kâğıt inceliğinde olduğu bir meydandan, bir tramvay yolu, çokça bisiklet, dijital göstergeli birkaç tahterevalliden geçip, yalnızca bana sensorlu olan bir kapıdan içeri girdim. İsmimle hitap eden asansöre bindim. Varlık'ın katındaydım. Karşımda ne bir duvar ne bir kapı ne de önceden bastığım kara delikli bir kapı zili... Gri tuğladan örülmüş bir duvarın üzerine beyaz bir tebeşirle çizilmiş bir kapı resmi karşıladı beni. Tam avucuma göre tokmağı vardı. Tokmağa parmağımı sürdüm, tebeşiri bulaştı. Birkaç defa yumrukladım kapıyı. Bakan olmadı. Dönmeye karar verdiğim esnada, solumdaki pencere pervazının köşesindeki tebeşir par-

çalarına ilişti gözüm. Bütün dünya nefesini tutmuş Varlık'a not yazmamı beklemekteydi.

Varlık;
Ethel'in selamı var.
Timur

Elime tebeşir almayalı epeyi olmuştu. Büyük bir kapıdan geçmeyeli, bana yabancı bir ismi telaffuz etmeyeli, sevmediğim bir yemeği yemeyeli... Ne Vakfıkent ne büyük kitlelerin uyku saatlerine uymak ne Deniz'i sevmek ne ayık kalmak ne de sarhoş olmak bana iyi gelmişti. Damarlarıma cıva doluyordu. Burada pek vaktim kalmadığını hissediyordum. Kederimden müstakil... Ölüyordum mümkün mertebe.

46
Selim Sesler

Fırat'ın sol eli, gergin bir aşk sahnesinden kurtarmıştı bizi. Ama yalnızca bunu yapabilmişti. Her şeyin biraz aşktan ibaret olduğu nicedir miskin hayal dünyam sayfanın bitmesiyle sona ermişti. Bir güne daha, insan seslerini uzaktan gelen mırıltılar halinde duyarak başlamıştım. Fırat'ın odama gelip, "Evet Ekin... Artık özgürsün," diyeceği an benim için en büyük aşk itirafından kıymetliydi. Zaman kıskacından tamamen çıktığımda bu sahne tam hayalimdeki gibi gerçekleşecekti. "Evet Ekin... Vaktin doldu. Artık özgürsün." Özgürlük, insan varlığının eşsiz olan tek haliydi. Koşup boynuna sarılmak, olduğum yerden en yük-

seğe zıplamak ya da bayılana kadar onunla dans etmek istedim. Aşkın sol elinden tutup dünyanın sonuna kadar gidebilirdim. Bunların hepsini basit bir tebessümle Fırat'a söyledim. İlk kez kibirli gördüm onu. İnsanın en saf haline sıfırdan bir günah karışmıştı. Yüzüme onunkine eş bir nükte yerleştirdim. "Eşyalarını topla," dedi. "Ben hazırım," dedim. O evi birlikte terk ettik. Sıcak bir kalabalığın içinden geçerek aynı muhitte, daha kuytuda eski bir binaya girdik. Rutubet kokan karanlık girişi bir kat geçtik. Karşımıza çıkan aralık kapıdan içerideydik. Ferah bir eşik, uzunca bir koridor ve Fırat'a mahcup selamlar veren genç adamlar, genç kadınlardan geçerek iki odanın sonunda genişleyen, çift kanatlı kapıları, Amerikan bezinden yapılmış perdeleri olan güneşli bir odaya geldik. Karşımda bundan sonra ait olacağım kalabalık duruyordu. İçinden bazılarının yüzünde Fırat'ınkine yakın bir tebessüm, bazılarınınkinde yakıcı bir öfke vardı. Fakat en üstteki bitkinlik alameti her sıfatı eziyordu. Dahil olacağım yeni kalabalıkta kimsenin aklından geçenleri işitmeyecektim. Dik durmalıydım. Fırat beni güneşli odanın ortasına yerleştirip çevremi saran yaşlı genç, kızıl siyah, uzun kısa kalabalığa takdim etti. "Arkadaşlar, sizi aramıza yeni katılan dostumuz Ekin ile tanıştırmak istiyorum," dedi. Derin kalabalıktan üzerime düzensiz, cılız uğultular yükseldi. Fırat, "Hadi bakalım," diye fısıldadı kulağıma. Kendimi bir müsamerede sırası gelmiş küçük kız gibi hissettim. Akşamdan ezberlediğim şiir hatırımda değildi. "Toplantı başlayana kadar bir çay içecek vaktimiz var," dedi az öteden yabancı bir erkek sesi. Odanın bir ucundaki dikdörtgen bir masayı; üzerindeki plastik bardaklar, çay ve kahve kokusu, poğaça yüklü tabakları bu sayede fark ettim. Fırat'ın masaya doğru ilerlediğini gören yekpare kalabalık ikişerli üçerli gruplar halinde yanıma gelmeye başladı. Gerçek yaşıma dönüverdim. Üzerime çullanan gürültünün içinden bir karşılık vermeyi istediğim ilk şey, ince bir tonda "Nihoyda zaradanmdu bu-

rudakasa," oldu. Bunun bir soru olduğuna şüphem yoktu. Sesin sahibi dolgun dudaklı, parlak bakışlı, yüzü kare, genç bir kızdı. Karşımdaki kızın salondaki her kıza benziyor olması, helyum gazı çekmiş çekik gözlü bir uzaylıyla karşı karşıya olduğum fikrini ya tümden sarsıyor ya da var gücüyle destekliyordu. Kızın yanındaki oğlanlardan biri elindeki çaylardan tekini bana uzatıp, "Çai," diyene kadar duyduğum diğer seslere aldırış etmedim. Oğlanın yüzüne baktım. Sonra bir oğlanın daha yüzüne baktım. Aynı oğlandan iki tane vardı. Güzel bir "o" harfine ihtiyaç duyduğum anlardan birindeydim. Çay için teşekkür edip bir yudum içtim. "O" harfi biraz yanmıştı, ama işe yarıyordu. Bana çay uzatanla hemen arkasında duran oğlan, ikiz olmakla tıpatıp benzemenin arasındaydılar. "Nikoda zarandur burudaskın?" diye tekrarladı kız. Anlama bir adım daha yaklaşmıştım. "Afiyet olsun," diyip bardağımı kaldırdım. "O" harfi tamamen korumam altındaydı. Az kalmıştı. Kız meraklı ve hafif şaşkın bakıyordu yüzüme. "Sen bir şey diyordun..." dedim. Kabarmasına ya da yeşermesine hazırlıklı değildim. "Ni kadar zanandır buradaskın?" dedi diğer iki seferden daha meraklı. Nihayet anlamıştım. Anlamın rehaveti yüzümde geniş bir gülümsemeye dönüştü. "Çok zaman olmadı," dedim. Henüz kendisini tanıtmış, kimsenin adını ezberleyememiş, bana yöneltilen sorulardan ancak birine yanıt vermiştim. "Sizlerin ne kadar oldu?" dedim. "Ben Kelebekler'den geldim buraya. Başından beri buradayım yani," dedi bana çay uzatan. Arasına sızdığım kalabalığın tamamen yabancılardan ibaret olduğunu düşünmek büyük saflıktı. Benzerini göstererek, "Kardeşim benden sonra geldi," dedi. Tanışmış olmamızın memnuniyetini gelişigüzel bir tebessümle geçiştirdim. "Buraya gelmeden önce neler yapıyordunuz?" diye sordum. İki soru arası sessizlik uğursuzluktu. Kötü talihin gazabından korunmak için sormaya devam ettim. "Öğrenci misiniz? Nerede kalıyorsunuz? Eğitim aldınız mı? Ne kadar sürdü? Ai-

leleriniz nerede?" Günün en tiz sesi sorularımdan birini bölene kadar susmadım: "Osada'da okuyoruasa." Japonca, benim dilime gittikçe yaklaşıyordu. "Ne güzel..." dedim. Ne diyeceğimi bilemedim. "Osaka'da müzik eğitimi alıyor," dedi bana çay getiren. Bir ismi olmaması beni yormuyor, bilakis rahatlatıyordu. Burada musikiye "müzik" denmesini ilk defa duyuyormuş gibi garipsedim. "Salgının oralara da sıçrayacağı söyleniyor," dedim. An itibarıyla sohbetin gidişatına hâkimdim. Osakalı kız, boynundan fotoğraf makinesi sarkan bir şaşkınlık, anadilimde tam olarak karşılığı olmayan, bana büsbütün yabancı bir telaşla "Aaaaaaaaa! Kederisa Osaka'ya geliyodes ka!" dedi. Bunun bir soru olup olmadığını bilemedim. Yine de üzerindeki amatör telaştan, diyaloğumuzun ne yönde ilerleyeceğini kestirmiştim. "Biz çamaşır makinesini Batılılar gibi mutfağa değil, Doğulular gibi banyoya koyarız," dediğimde bana, arkamda dünya sona eriyormuş ve bunu benim dışımda herkes görüyormuş gibi içten bir feryatla, "Aaaaaaaa!" diye karşılık vereceğini tahmin etmiştim. Birbirimize, "Görüsürasa," diyerek vedalaştık. Sohbet boyunca Fırat'ın gözlerinin üzerimde olduğunu hissetmemiştim. Etrafını saran kalabalık içinde, elindeki plastik bardaktan çayını yudumlarken, başıyla onların söylediklerini onaylıyor ve arada bana kaçamak bakışlarla gülümsüyordu. Bir araba dolusu sesin orta yerindeydim. Birileriyle tanışıyor, tebessüm ediyor, sorularını alıyordum. "Sizi daha yakından tanımak isteriz Deniz. Ne kadardır eğitimdesiniz?" "Daha önce nerelerde bulunmuştunuz?" "Sigara içer misiniz?" Birileriyle daha tanışıyor, halihazırda tebessüm ediyor, sorulanlara yanıt veriyordum. Durduğum yerden Mihrican'a benzeyen tombul bir kadına ilişti gözüm yekten. Ağzındaki sakızı çıkarıp elinin üzerine yapıştırdı ve pantolonunun cebinden çıkardığı sigarasını iki dudağının kenarına tutuşturdu. Hemen yanındaki oğlanın ağzından sigarasını çekip onunla kendi sigarasını yaktı. Oğlan sigarasını geri aldığında

söyleniyordu. "Usta yapma şunu! Her seferinde aynı şey... Çevirerek yaksana şunu gözünü seveyim! Sigaranın ağzını yamultuyorsun, üstümüz başımız yanıyor sonra!" İnsanların yalnızca ağızlarından çıkanları duyarak da dünyayı kurtarabileceğimi bilmek sıkıntı içinde geçen yıllar adına pişmanlık, kalan ömrüm için de bir parça huzur hissetmeme neden oldu. Ekin bana hayal edemeyeceğim kadar gerçek bir hayat vermişti.

Bilmediğim bir dil gibi karşımda duran bu kalabalığa bir süre sonra alışmaya başlayacaktım. Ahenkli sesler anlamlı sözlere dönüşecekti. İlk bakışta Mihican'ın sureti olarak adlandırdığım kadının bir adı, bir yaşamöyküsü ve benimle bir ilişkisi olacaktı. Duyduğum anlamsız sesleri, tıpkı yeni bir dil öğrenir gibi, birbirinden ayırmaya başlayacaktım. O anda durduğum noktada bana yabancı olan bu kadın bir tanıdığa dönüşecekti. Önceden başka bir kalabalığın içinde karşılaşmış olmamız bir şey ifade etmezken artık gördüğüm her yerde selamlayacaktım onu. Birlikte çay içecek, havadan sudan sohbet edecektik. Bir müddet sonra onu cümle içinde kullanmaya başlayacaktım. Belki de anadilim kadar yakın olacaktı bana. Bir dili öğrendiğimde başka bir dile de aşina olacaktım. Sonra başka kadınlar, başka adamlar olacaktı. Onlar da sıradan yabancılardan sevdiğim arkadaşlara dönüşeceklerdi. İlk izlenimlerinin yerini yaşamöyküleri, kişilikleri, tikleri, düşleri, nefret ettikleri, özen gösterdikleri alacaktı. Biri diğerini tutmayacaktı. Hiçbiri bir ötekine uymayacaktı. Sonra başkaları olacaktı, sonra başkaları, sonra başkaları... Yüzlerini tanıdıklarımın, seslerine yabancıydım. Hayatın neresinden tutarsam tutayım değişen ilk şey bu oluyordu; çevremde gördüğüm yüzler, sonra da duyduğum sesler... Girdiğim her hayatın içinden başka bir Deniz çıkarıyordum. İnsanın, tatmin olan her arzusunun yerini bir sonrakinin almasından daha korkunç bir meziyeti vardı, her şeye alışması... Fırat'ın, "Ekin..." diye seslenmesiyle irkildim. Fırat, Mihrican'ın suretiyle tanıştır-

mak istiyordu beni. Birimiz Nurten'di, birimiz Ekin... Birlikte memnun olduk. "Önceden tanışıyor muyuz?" dedi Nurten. Bir elinde sakızı, bir elinde sigarası, bizim kadar umursamıyordu dünyayı. Her güfte, dinlenmiş musikilerin izindeydi. "Ben çıkaramadım," dedim gülümsemeye çalışarak. "Ben önceden selülite karşı olanlara karşıydım. Oradan olabilir mi acaba?" dedi. İşte neresinden Mihrican'a benzediğini kendi ağzıyla söylemişti. Varlığımı külliyen inkâr edecek durumda değildim. Her kim olursam olayım kaidesine uygun yalan söylemek mecburiyetindeydim. Bunu bir kez bırakırsam bütün dünya başıma çökerdi. "Ben de katılmıştım bir ara, ama fazla kalmadım. O zaman karşılaşmış olabiliriz," diye cevap verdim. Beni kurtarması için Fırat'a baktım. "Ekin ile tartışmak isteyen yok mu arkadaşlar?" diye atıldı söze. Beni anlamış ve Mihrican'a benzeyen o kadından kurtarmış olması gururumu okşamıştı. Lirik bir sevince kapılmıştım. Kısa süreli uğultunun ardından omzumda, sahibini göremediğim kaba saba bir el hissettim. Peşinden "Ellul ile tanışsan ona neyi sormak isterdin?" sualini işittim. "En sevdiği yemeği!" diyerek çoğunluğun gülmesini sağladım. Fırat'ın tebessümü aynı gün içinde ikinci kez sükûnetten ağır bir his taşıyordu. Üçüncüsünü görmek istemedim. Fırat, "Arkadaşlar on dakika sonra toplanalım,"dedi. İçine girmekte olduğum yeni kalabalığın her ferdi çayını daha büyük yudumlarla içmeye, sigarasını daha derin nefeslerle çekmeye başladı. Uğultunun şiddeti artmıştı. Birçoğunun dikkatini benim üzerimden çektiğini görebiliyordum. Onlara son kez, ilk izlenimleri için bakıyordum. Her biri hakkında uydurduğum hikâyenin ne kadarının nasıl gerçeğe dönüşeceğini izlemek, bana sağ kaldığım dünyada şaşırma fırsatı tanıyacaktı mutlaka.

Kendimi kalabalığın içine bırakarak toplantı noktasına vardım. Fırat beni her şeyi kolayca izleyebileceğim, ama istemediğim sürece dahil olmayacağım bir noktaya, vardığımız fersude

konferans salonunun az eğimli koltuklarının orta ucuna yerleştirmişti. Orada parlamadan da sönmeden de durabilirdim. O evin neresinden böyle bir yere çıktığımızı vakti gelince merak edecektim. Fırat yerini alana dek salonda sarmal oluşturan uğultu kesilmeyecekti. En ön sıranın sağ köşesine oturdu. "Tamam mıyız arkadaşlar?" dedi. Tamamdık. Cemicümle ayağa kalkınca sahneye kimin geldiğini göremedim. Önümdeki sahneyi güçbela seçiyordum. Bundan sonra üç beş kuruşluk bir operanın parçası olmadığıma inanmam zaman alacaktı ihtimalle.

47
Kelam Erbabı

Dünyada yalnızca bir tane Timur Erin olduğuna eskisi kadar emin değildim. Her gün kendimde, daha önce rastlamadığım bir yabancılıkla karşılaşıyordum. Bir gün masada oturmuş bana ait olmayan bir pipoyu temizlerken buluyordum kendimi; bir gün boynumda paşa dedemden kalma ipek bir fular, aynanın karşısında... Benden başka kimsenin bu vaziyeti garipsememesi, tanımadığım bu adamla baş başa bırakıyordu beni. Ürkmediğimi söyleyemezdim. Birkaç kez sigara içtiğime bile şahit olmuştum. Uzun, ince, az renkli bir paketten... Bu yeni duruma alışmak için ilkokul yıllarımdan bu yana sık duyduğum tüm nasihatleri hiçe sayacaktım. Tanımakta güçlük çektiğim tüm servetimi elden çıkaracaktım. Deri kaplı minik cep defterim (her sayfası bir öncekinden boştu), birbirinden gümüş tabaklarım (hiçbir yemeğin suyuna banamadığım), sigara tabakalarım (açmaya kıyamadığım), cep saatim (zaman mefhumu olmayan benim), saatin yanında bildik bir melodi tutturan bir çift jetonum (hâlâ ankesörlü telefonum), pirüpak divitim (rengini bilemedim), adımın

baş harfini taşıyan mührüm (pek afiliydim), hep istediğim gibi sallanan sandalyem (hasırdan mazeretim), bir türlü toplamaya başlayamadığım eski şarap koleksiyonum (hep istemiştim canıgönülden), kabından çıkarmadığım kitap sayfası çeviricim (kurtarsa kurtarsa dünyayı bir o kurtarırdı), biraz deniz manzaram (muhakkak edinecektim)... Bunların hepsinden bir seferde vazgeçebilir miydim? Vazgeçmeliydim. Yoksa yıllarca kahrını çektiğim Timur olarak ölemeyecektim. Ne bileyim belki İzzet, belki Yakup, Ahmet, belki de Fred olarak gömülecektim. Bunca zamandan sonra Timur'dan kolayca vazgeçemezdim. Listemi son kez kontrol ettim. Mendebur'un ikazları sayesinde yakası kalkık pardösülerim, şilebezinden gömleklerim ve gittikçe kırışan düşünür dostumu da ekledim. Ludwig'in itiraz etmesi için pek fazla beklemedim. Benimle yaptığı "Bir Entelektüel Aksesuarı Olarak Kedi" başlıklı söyleşide iddia ettiklerinin birine bile karşı gelemedim. Fakat benim Mendebur ile ilişkim Ludwig'in bulunduğu ortamlardakilere hiç benzemiyordu. Biz diğerleri gibi birbirimizi bulduğumuzu ya da onun bana geldiğini, hayatımı değiştirdiğini düşünmüyorduk. Benim Mendebur ile ilişkim de olağandışıydı. Biz bir süreliğine de olsa ekip olmuş, birbirimizi tamamlamıştık. Diğerlerinin hikâyeleri birdi. Ludwig'in ithamları bizimle ilgili değildi. Yine de Mendebur intikam peşindeydi. Müşteki ihtiyarın işini eşyalarına işeyerek bitirdi. Onu yakın bir dost olarak tayin etmemin Ludwig'in kıdemini sarstığını aklımdan çıkarmamalıydım. Ludwig ile hukukumuz mühimdi. O, Timur'un suyun altında kalan kısmının gün yüzüne çıkmasına şahit olmuş tek kişiydi. Ludwig benim vakanüvisimdi. Yalnızlığımın üstüne basmakta virtüöz olduğu halde, bütün yaşadıklarımı yanımda, benim adıma kaydeden, açık sözlü, çıkarsız tek kişiydi. Huysuzluğunu katlanılır kılan da buydu. Ne olursa olsun Mendebur'u ona karşı alenen savunmamalıydım. Ludwig yaşlıydı benden. Onun derdinin dili yoktu.

Bildiğim Timur'a kavuşmak için köklü bir çözüme ihtiyacım vardı. Aksi takdirde müstamel kederimden kurtulmanın çaresini bulamayacaktım. Kendimden başkasına deva olacak meziyete sahip değildim. Halk kahramanı Timur'un naçiz topları avucumda çoktan kaybolmuştu. Bu yüzden Ethel'i görmeye gittim. Gerçekle tek bağlantım oydu. Bu defa kahvem ben söylemeden geldi. Ethel'in arka masadan benimkine geçmesi için kahvemin bitmesi gerekti. Fincanı kapamamla karşımda bitti. "Bunca zevat içinde beni mi seçtin?" diye karşıladı beni. Ön iki dişi dudaklarından taşmasa her söylediği önemsenmezdi. "Evet," dedim. "Bugün çok güzelsin." Ön iki dişini masaya bırakıp uzun uzun tebessüm etti. Yanakları pembeleşti. Mahcubiyete direnemedim. Kendimi tutamayıp ben de utandım onunla. Dört yanak oturduk sesi kısık. Bir müddet sonra fincanı eline aldı; az baktı. "Hala başlamadın mı sigaraya?" dedi. Biraz duraksayıp "Emin değilim," diye cevap verdim. "Çok düşünen beyinlere fena fikirler üşüşürmüş. Dikkat et kendine," dedi. Bana kalırsa buraya kadar söyledikleri alelade bir tesadüften ibaretti. "Sayenizde kahve içer oldum Ethel Hanım," dedim. "Sen daha dur. Bunlar iyi günlerin," diyip bastı kahkahayı. Karşıma çıkacak psişikten ne bekleyebilirdim ki? Ya dünyayı değiştirmeye çalışırdı ya da başıma gelecek felaketlere önceden gülerdi. "Şekerim sen gidip bir cep defteri alacaksın, çizgili diye... Bir kere o kareli çıkacak. Bir de ütü yaparken fişi prizde unutacaksın, haberin olsun," dedi. "Olmadı şimdi! Ben ütü yapmam ki..." diye karşılık verdim. "Yapacaksın da, unutacaksın da! Sus da kafamı karıştırma benim!" diye terslendi. "Bir mürüvvet görüyorum... Senin kızının mürüvveti ama sen görür müsün onu bilemiyorum. Ayrıca sen o huysuz Yahudiyi unut. Gidici o gidici. Bana onunla ilgili bir şey sorma, söyleyemem. Sizin yolunuz bir değil. Bir de sebze ağırlıklı beslen, kolesterolün çıkabilir," dedi. Ludwig ile yollarımız ayrılamazdı! Bizim yolumuz beraber çizilmişti. Haya-

tında başka huysuz Yahudi de yoktu... Hem o ne kadar Yahudiydi ki? "Ayrılmaz bizim yollarımız," diye haykırmış olmalıyım; "Önce bir sakin ol. Israrcı olursan gidişatı bozarsın. O zaman her şey daha zor olur," diye teskin etti beni. "Senin esas başka dertlerin var. Sen başka bir yola gireceksin, karanlık... İstemeden gireceksin. Bu yol çok şeyi değiştirecek. İstemeden değiştireceksin. İyi mi olacak kötü mü diyemem. Sen başka bir hayat süreceksin. Kendi başınasın. O huysuz yok yanında. Deniz hiç yok. Kara sırf burası. Senin penceren kimsenin görmediği bir yere açılıyor," dediğinde yüzündeki muzır ifadenin yerine hüzün düşmüştü. Ispanak yiyeceğimi ve sigara içtiğimi bilmesi biraz evvelki alelade tesadüfün bir parçası olsa fena mı olurdu? "Ayrıca enine çizgili giyinme, tombul görünüyorsun," diyerek neşesini toplamayı denedi. Cebimden bir başkasına ait sigara paketini çıkarıp Ethel'e uzattım. Paketi görür görmez havada çınladı sesi. "Ne bu ayol? Sigara mı? Bırak yine sen bu mereti" dedi. Ben dilbilim çalışırken akıveren gençliğim bana çok şey kaybettirmişti. Sigaralar, barlar, kulüpler, içkiler, sutyen açma teknikleri, güncel argo ve küfürler, kız tavlama cümleleri... "Nesi var ki?" dedim çekinmeden. "Ayol kadın sigarası bu! Görmüyor musun incecik..." dedi. İncecik yaktım sigaramı. O, kendisininkinden içti. Kalkmama yakın "Varlık'a selamını söyledim," dedim. "Eksik olma," dedi. Daha fazla duygusallaşmadan eve dönmeye karar verdim. Yol üzerinde, haddinden fazla ihmal ettiğim dostum Varlık'a bir kez daha uğramayı aklımdan geçirdim.

Vardığım kapı gerçek bir kapıydı; zili, tokmağı, menteşeleri... Ben muhtemelen en şaşkın (kendime olur olmaz yere aptal demek istemediğim için şaşkını tercih etmiştim yoksa aptalın tam yeri ve zamanıydı) ifademle bakadururken, açılıverdi. Yıllardır bildiğim Varlık onu ilk gördüğüm haliyle karşımdaydı. Güneş yalnız ikimizi aydınlatıyor olmalıydı. Sarı bir jelatinin içindeydik. Gözlerimi kıstım. "Timur?" dedi. "Varlık?" dedim. "Ne bakıyor-

sun öyle? Girsene içeri," dedi. Eşik biter bitmez sarıldım ona. Mensubu olduğum toplumun fiziksel temaslı sevgi gösterilerini bu gibi zamanlarda kanımın son damlasına kadar onaylıyordum. Sırtımı sıvazladı. İyi görünüyordu. Salona geçip oturduk denizin karşısına. "Notunu aldım," dedi. Kapı olması gereken duvara tebeşirle yazdığım notu almış olması, Varlık'ın yüz küsur yaşındaki hali kadar şaşırtmamıştı beni. Kara bir tahtanın üzerindeydik. Ben çöpten adam Timur'dum. Karşımdaki çöpten Varlık'tı. Önümdeki çöpten masa, çöpten kapı, çöpten sandalyeler... Yamuk, ince ve siyah beyaz yaşamın en güzel yanı her şeyin az yer kaplamasıydı. "Ethel'in söylediklerini ciddiye almadın değil mi? Şarlatanın tekidir o," dedi. Varlık'ın sesi beni çok boyutlu yaşamıma geri getirmişti. Göbeği de olduğu yerdeydi. Adının dolgunluğunun yarısı o göbektendi. "Öyle mi? Ne şarlatanlığını gördün?" dedim. "Serserinin tekidir işte. Kafanı yorma her söylediğine. Atar arada tutar... Ciddiye almadığın sürece bir zarar gelmez," dedi. Oturduğum koltukta rahat değildim. Minderin altında bir kasıt vardı. Varlık'ın yüzündeki hınzır ifadeyi görmesem kıçımın altındaki kastı ölene dek inkâr edebilirdim. "Rahat edemedin sen. Kalk başka yere otur," demeseydi o yumruya katlanabilirdim. Yandaki koltuğa geçmeye yeltendiğimde, "Orası da olmaz. Sen benim yerime geç. Ben iskemlede otururum," deyip kendi yerini bana verdi. Ondan önce davranıp, üzerinde bir kül tablası, bir paket sigara ve bir çakmak olan bir sehpa ve boş bir koltuk geçip yandaki sandalyeye oturdum. Böylece yumrunun kendi kıçımdan çıkmadığına da emin olmuştum. "Hayırdır?" diye sordum. Gülmeye başladı. "Epeydir kimse gelmiyordu eve. Unutmuşum ben onları," dedi. Yerinden kalktı. Sandalyeden önce oturduğum koltuğun yanına gidip minderini kaldırdı. Altından portakal büyüklüğünde bir top söküp çıkardı. Sonra aynısını diğer koltuklara yaptı. "İstemediğim misafirlerim oldu da bir ara... Onlardan kalmış," dedi. "İyi fikirmiş vesselam," dedim. Güldük

birlikte. Tek bir yerde ve o anın içindeydim. Sebeplerden ve neticelerden azade... Herkese olduğum kadar yakındım kendime. Herkese olduğum kadar mesafeli. Kendimi dünyanın geri kalanından ayıracak bir şey bulamıyordum. Aşağı yukarı herkes gibiydim. Aksini düşündüğüm zamanlar için utanç duyuyordum. Korkağın tekiydim ben. Kederimin hücrelerime sirayet etmesine ben müsaade etmiştim. Kendimi sevmeyi beceremediğim için dünyayı suçlamaktan vazgeçmiştim. O harikulade anı unutmamak için sağımda duran cam duvardan aşağıya atlayabilirdim. Isırarak damarlarımı parçalayabilirdim ya da bir kurşunkalemi cinayetime alet edebilirdim. Basit bir duvarın üzerinde çarmıha gerilebilirdim. Kendimi yakarak öldürebilirdim. Lakin yaşamak istiyordum. Herkes kadar. Herkes gibi. Yaşamayı bunların hepsinden çok istiyordum. Yaşamak... Gerçek bir hayata sahip olmak... Zoraki düğünlere, uzaktan cenazelere gitmek, eğlenmek için tuttuğum takımın şampiyon olmasını beklemek, hafta sonları arkadaşlarla mangal yapmak, hafta içi iş dönüşü trafiğe takılmak, hastalandığımda yeşil, iri yapraklı bitkilerin, kahverengi ağaç mobilyaların hâkim olduğu doktor muayenelerinde sıra beklemek, doğum günlerimde aranmak, emekliliğim için bir tekne hayali kurmak, bayram ziyaretlerinde bulunmak, yaşlılardan sitem işitmek, gençlere sitem etmek... Kendimi koyduğum yerden alamıyordum. Canfeza akıyordum ummana. Kendimi kimseden ayıramıyordum. Kendimi basit gerçeklerin tahtadan kucağına bırakıyordum. Hepimizin nefesi aynı yerden geliyor ve aynı yere gidiyordu. Hepimizin nefesi birbirine karışıyordu. Kimsenin kendisini bir diğerinden ayırmasına ihtiyaç yoktu. Kimsenin kendisini bir diğerinden ayırmasına imkân yoktu. Ben ölümlü olduğum ve yaşamın farkına vardığım için hayattaydım. Nereden geldiğimi, nereye gideceğimi biliyor olmak bana kayıtsız bir huzur veriyordu. Benim canım herkesinki kadardı.

Bilhassa Varlık ile aynı göğü paylaşmaktan memnuniyet duyuyordum. Toprağın, ağacın, çiçeğin, gökyüzünün, doğduğum yerdekinden daha büyük olduğu bir adadaydım. Müzmin kederimden kurtulmadan onu zapt edebileceğime ilk defa gönülden inanıyordum. Sözüme itimat ediyordum. Kendini yok etmeye çalışan o adam ile bir bağım kalmamıştı artık.

48
Tabak

Yeknesak bir kalabalığa karıştığım salonda, kullanılmamış cinsel enerjinin verdiği gerginlik vardı. Sahnede Fırat'ın tanıştırdığı kadın, Mihrican'a benzeyen... Hayır... Mihrican! Sahnedeki Mihrican'dı! Gerisi şaşkınlıktı sırılsıklam... Vaktiyle onunla çalışmış Ayşe ile bir benzerliğimin kalmamış olması menfaatim icabıydı. Zira adi bir ajana dönüşmem sırf Ekin'in aleyhine olmazdı. Azgın gerginlik salonda cirit atıyordu. Beni de uyuşturuyordu. Herkesin yavaş hareket etmesi, kuru toprak kokması bundandı... Yol alamıyordum. Mihrican ile Fırat'ın işbirliğini daha önce keşfedememiş olmanın hezimetini nereye koyacağımı bilemiyordum. Şüphe içindeydim. Diğer bir deyişle yepyeni bir şekilde kaybetmiştim kendimi. Bunu açıkça ifade etmiş olmanın telaşı peşimdeydi. Semada, yıldızların arasında başıboş salınıyordum. Kulağımda donup kalmış zamanın sesi... Büyük bir alkışla sarsıldım. Dünya gerisin geriye dönmekteydi. Pürdikkat olup biteni takip etmeliydim. Mihrican, emektar bir tiyatro sanatçısı gibi gülücükler saçarak üç beş kez selam verene kadar alkışlar dinmedi. Nihayetinde, terbiye görmemiş çatlak sesiyle, "Merhaba arkadaşlar," dedi. "Nerede kalmıştık..." Sesi gürleşmişti. Şefkate benden çok ihtiyacı vardı. Sahnenin ucuna kadar

gelip tombul bedenini ayaklarından aşağıya sarkıtacak biçimde oturdu. "Bugün sorularla başlayalım o zaman..." dedi. Poposunu olduğu yere iyice yerleştirdi. Üç boğum telaş içindeydi. Bütünüyle soluma düşen hevesli kalabalığın elleri topyekûn havadaydı. İlk soru epey uzaktan geldi: "Bu çanta operasyonu ne zaman başlayacak?" Üzerindeki çamaşır suyu kokusunu letafetle savurarak, "Bu konuda çalışmalarımız var. Yakında haberiniz olacak," dedi. Ayağa kalkmak istedi. Hafifçe yuvarlandı. Fırat yardım etmek üzere elini uzattı. Mihrican bir iki tökezlese de tek başına ayağa kalkmayı başardı. "Detayları bilmek istiyorsunuz, değil mi?" diye kükredi. Arkada orkestra olsaydı burada mutlaka zil devreye girerdi. Mihrican'ın sorduğu soruya verilen "Evet" muadili rasgele cevaplar derin bir uğultuya dönüverdi. Mihrican, uğultunun arasından hafifçe kayarak geçti. "Kesinleşince haberiniz olacak arkadaşlar, merak etmeyin," dedi. İkinci soru Mihrican'ın eninde sonunda yapacağı konuşmaya önayak olacaktı: "Kadıköy Çadırı hakkında ne düşünüyorsunuz?" Derin bir nefes aldı. Başını önüne eğip birkaç adım attı. "Ne düşünebilirim ki arkadaşlar... Büyük bir felaket... Elimizi çabuk tutmalıyız. Kadıköy Meydanı insanlık tarihinde bir utançtır. Bir sonraki atağın ne zaman geleceğini bilmiyoruz. Bu olaydan yılgınlık değil, öfke çıkarmalıyız kendimize. Bizler düne inandığımızdan çok yarına inanıyoruz!" diye haykırdı. Sıfatların üzerindeki bitkinlik bir an için öfkeyle yer değiştirdi. "Sağ gösterip sol vurmalıyız. İşbirlikçileri ortadan kaldırmalıyız," diyerek en büyük kozunu oynamıştı. Günün en tazyikli alkışı tam burada, Mihrican son sözünü söylemeden geldi. Salonda volta atan kullanılmamış cinsel enerji öfke olarak kendini göstermişti. Mihrican herkesin kâfi derecede ateşlendiğine ikna olunca, "Ama önce birbirimizin yaralarını sarmalıyız," diyerek sözü sükûnete bağladı. Fırat'ın sahneye çıkıp Sentetik Arbede'nin birleşme önerisini oylamaya sunmasıyla kalabalık yeni bir gürültüyle sarsıla-

caktı. Fırat, "Lütfen el kaldırarak fikrinizi beyan edin," diyerek nizamı sağlamaya çalıştı. Sentetik ve Arbede biçimsizce ikiye ayrılmıştı. "Arkadaşlar sakin olun. Bu meseleyi demokratik bir zeminde tartışmak üzere buradayız. Lütfen aranızda konuşacağınıza fikirlerinizi bizimle paylaşın," diye devam etti. Bahsi geçen tema, bunu izleyen dört saat boyunca Arbede'nin Kelebekler adına çalıştığı, Arbede'nin Hamza ile çalıştığı, Arbede'nin çok uluslu şirketler için çalıştığı, Arbede'nin yüksek vatlı bir ampulün etrafında çalıştığı tartışıldı. Toplantının bundan sonraki gidişatı, girizgâhından farksızdı. Elimizde bir netice, hatırı sayılır bir karar yahut strateji olmadan kalakalmıştık. Safi bitkinlik içinde dağıldık. Onca fikir teatisinin hiçbir işe yaramamış olması büyük bir israftı.

Yeniden Fırat'ın beni kalabalığa takdim ettiği salondaydık. Sigara ve sandviçler epeyi rağbet görüyordu. Çay yerine kahve servis ediliyordu. Kalabalığın kadın nüfusu kahve servisi ve boşların kaldırılması gibi zarif detaylarla meşguldü. Erkekler ve Mihrican ise Arbede'yi tartışıyordu. Bir sonraki karede, salondaki teşkilata hizmet etmek üzere mutfağın bir köşesindeydim. Temizlikten mesul oldukları için Daktilo Bakımı dersini kaçıran kadınların merkezindeydim. Kendisine çok sık seslenildiği için adının Münevver olduğunu öğrendiğim kısa, kızıl saçlı, düşük omuzlu, tombul kadın üzerindeki mavi siyah tunikle birlikte ağır ağır ilerleyerek talimatlar veriyordu. Terliydi ve hızlı konuşuyordu. Mutfak işlerinin sırayla yapılması gerektiğini, bunun için çizelge hazırlayacağını söylüyordu. Kimsenin itirazı yoktu. Münevver'i ortalarına alıp mutfak masasının etrafına toplanan kadın nüfusu, örgütteki kadın mevcudiyetinin listesini yapmaya başladı. Birinci turda her kafadan sırayla ses çıktı. İkincisinde sahici bir karmaşa kaçınılmazdı. Bir isim diğerini çağrıştırıyor, muğlâk isimler tartışmaya yol açıyordu. Biri, "Pelin var, hani geçen gün Esma'nın yerine küçük küveti ovan..." dedi. Arkasından bir diğeri, "Yok

ayol, Pervin onun adı, Pelin değil! Pelin de vardı ama..." diye cevap verdi. Bir başkası, "Pelin falan yok şekerim. Pervin var bir tane işte... Pelin olduğunu nereden çıkardın?" diye atıldı söze. "Yahu Pelin başka Pervin başka! Ben bildim Pervin'i de... Ondan bahsetmiyorum ki," dedi ilki. Bu diyalog aşağı yukarı toplantı salonundaki gibi pek bir yere bağlanmadan öylece sürüp gitti. Nihayetinde listeye adamakıllı bir Pervin ve bir de varlığından şüphe duyulan Pelin eklendi. Kendimi aşk siestasındaki gibi hissettim. Bir oda dolusu kadınla baş başaydım ve sıram geldiğinde ne diyeceğimi bilemiyordum. Neyse ki ilk gün nezaketinden bana dokunan olmadı.

Daktilo Bakımı'nın önce dişi nüfus için açıldığı sonra karma statüsüne getirildiğini öğrenerek günlük bilgi haznemi doldurmaya başladım. Fırat'ın bana tahsis ettiği odaya gitmek için can atıyordum Orada kalmaya devam edip etmeyeceğimi bilmiyordum. Mutfakta geçirdiğim süreyi bu konularda bilgi edinmek için kullanmak epeyi sonra aklıma gelecekti. İnsanlara, cevabını merak ettiğim soruları direkt sorarak onlardan bilgi edinmek kolay olmasa da hayli geçerli bir yöntemdi. Aksi takdirde soru sormanın, beni bezdirmek için uydurulmuş bir işkence tekniği olduğuna kanaat getirecektim. Neticede, aklımdaki bazı soruların yanıtlarına kavuşmaktaydım. Evet... Öğrendiğim üzere herkes toplu olarak alınan eğitimlerden önce kişiye özel eğitimden geçmekteydi. Ancak bunun süresi ve içeriği adaya göre değişmekteydi. Her yeni adaya bu eğitimi vermek için oda temin etmek üye alımlarının titizlikle ve seyrek olarak yapıldığına delaletti. Evet... Fırat herkese bir hayli yakın, sevecen ve özel davranmaktaydı. Evet... Buradaki birçok kadın Fırat'a karşı benimkine benzer hisler beslemekteydi. Evet... Ben de buradaki herkes kadar akıllı, herkes kadar salaktım. Aralarına hoş gelmiştim. Fırat kendisine bir harem kurmaktaydı. Evet, Fırat'ın annesiyle nasıl

bir ilişkisi olduğunu tahmin etmeye başlamıştım. Bütün bunları öğrenmek için kadınların arasında fazla ses çıkarmadan oturmam kâfi geldi.

Mutfak haricinde çalışan dişi nüfustan ancak birkaçı Daktilo Bakımı dersine girebilmişti. Eğer ben sorularımın cevaplarına odaklanmasaydım, mutfakta geçirdiğimiz ortalama 180 dakikayı, dışarıdaki erkek egemen hayatın buradaki gibi örgütlü olmayan kadınları nasıl ezdiğini konuşarak harcayabilirdik. Haklarında konuşmadığımız o kadınlar, kocaları tarafından mutlaka eziliyorlardı. O kadınlar sürekli yemek yapıyor, bulaşık yıkıyor ve adamların sofrasına taze meze, rengi yerinde meyve ve temiz tabak yetiştirmeye çalışıyordu. O kadınların kurtuluşu bizim yasadışı örgütün mutfak tezgâhında belleri ağrıyana kadar bulaşık yıkayan, Daktilo Bakımı dersini kaçıran kadınların elindeydi. Erkekler tarafından ezilen bu kadınların kurtuluşunun çok yakın olduğuna emindim. Buna inancım kâinat kadar sonsuzdu.

Mutfak mesaisinin sonunda döndüğüm salonda, Mihrican'ın ayrıldığı bilgisine vakıf oldum ilkin. Peşinden, kalabalığın erkek kısmıyla oturduğum sohbetlerde Osmanlıca Giriş, İleri Osmanlıca, Metin İnceleme ve Redaksiyon gibi dersler de olduğunu öğrendim. Her biri konu hakkında bilgi sahibi üyeler tarafından veriliyordu. Ayrıca Fırat yaklaşık on beş kişiden oluşan bir çeviri kurulu oluşturup, kusurlu ya da noksan çevrilmiş olduğu tespit edilen eserlerin yeniden çevrilmesini sağlayıp çevrilen metnin kontrollerini yaptırmayı planlıyordu. Günün en önemli dersi, herkesin kolaylıkla katılabilmesi için akşam saatine konmuştu. Temel eğitimin en önemli parçası olan "Sözün Düşüşü" başlamadan önce esamisi salona hâkimdi. Derse girene kadar kimin hoca olduğu, tam olarak ne yapacağımıza dair bir ma-

lumatım olmadı. Salonda olanlar mutfakta olanları biraz olsun unutturmuştu.

Sahnede dört iskemle, önlerinde dört rahle ve iki mikrofon vardı. Birilerinin çıkıp ney üfleyeceğini hayal ettim. Semaya kavuşma arzusu ilk orada aldı beni. Bir an için derin bir huzur ve aidiyet duydum. Tektim, ama yalnız değildim. İlk defa bir hisse kendimi sorgusuz sualsiz bırakabilirdim. O koca salon, beni sıkıştıran bitkin kalabalık, karşımdaki sahne, uzayda akan beyaz porselenden bir tabaktı. Mana, aklımın söyleyebileceği kadar yüzeyde olamazdı. Gönlümde, manaya ihtiyaç duymayan derin bir aşk saklıydı. Sahnedeki dört iskemleyi dolduran dört kişi arasında, Münevver haricinde aşina olduğum kimse yoktu. Münevver'i çıkarınca kalanlar erkekti. Münevver'in örgüt içinde bir erkeğe eşdeğer ehemmiyette olduğunu bu sayede anlamıştım. Yarı diri kalabalık kati bir sessizlik içinde bekliyordu. Saygıda sükût vardı. Dört rahleye, dört "Sözün Düşüşü" yerleştirildi. İki iskemlede bir mikrofon düzeltildi. Tören, sol baştan Münevver ile başladı. Münevver örgüt için kutsal kitap merhalesinde olan Sözün Düşüşü'nden bir pasaj okudu huşu içinde. Kalabalık huşu içinde dinledi. Gün içinde gördüğüm en büyük kalabalık bunun için bir araya gelmişti. Ders başladığı gibi sükûnet içinde bitti. Fazla soru sorulmadı. Kayda değer bir tartışma açılmadı. Çıkışta imla kılavuzu, kitap ayracı, yeni basım sözlük, kurşun ve tükenmezkalem dağıtıldı. Fırat kapıda, dağıtılanlardan alan kalabalığa, "Lütfen, olan arkadaşlar tekrardan almasın," diye seslendi. Teşekkür etmek için kendimi oraya ait hissettim. Nedim'in vermiş olduğu süre dolduğu halde beni aramamıştı. Gün boyunca bunu zihnimin tenha bir köşesine iteleyip durmuştum. Burada insan içinde geçirdiğim ilk günün sonunda yorgun ve dağılmış hissediyordum.

49
Sakızlı Muhallebi

Dil şad olacak diye, kaç yıl avutmuştu felek... Bu, başımda taşıdığım kahpe bir bellek... Güne bir iki satır musikiyle başlamanın hayatımın üzerine bir güneş gibi doğduğunu söyleyemezdim. Zeki Müren ne yaparsa yapsın, beni karşılıksız seven o ölümcül can sıkıntısından kurtaramıyordu paçamı. Söz konusu durum, bu dev bulantının içinde hiç yakışık almıyordu. Kendimi dünyanın geri kalanıyla bir hissetmek için televizyon izlemenin bir çözüm olabileceğini düşündüm.

Üç kişi için tasarlanmış olduğu halde Mendebur ile ikimiz yan yanayken Ludwig'e yer bırakmadığımız kanepeyi gözüme kestirmiştim. Lakin şartlar olgunlaşmış değildi. Mendebur, kanepenin tam ortasında, zorbalığın tanımını yapıyordu dünyaya. Onun istifini bozmadan, yani azarlanmadan oraya yanaşmak büyük ustalık istiyordu. Onunla bir kez göz göze geldikten sonra doğru oturma şeklini bulmak için kısıtlı bir sürem vardı. Eşsiz bir mücevheri çalmaya hazırlanan nam salmış bir hırsız kıvraklığıyla, lazerlerin arasından itinayla geçerek Mendebur'un yanına sokulmayı başardım. Gerinmek için benim oturmamı beklediğini yüzündeki ifadeden anladım. Gerindikçe biraz daha yayılmak âdetindendi. Bir parçamı kanepeye yerleştirdikten hemen sonra, Mendebur'un televizyonun tutuk kumandasının üzerine yatmış olduğunu fark ettim. Evde kendi egemenliğini ilan etmek için ana televizyonun kumandasını ele geçirmek gerektiğini benimle yaşadığı kısa süre içinde öğrenmiş olması algılarına bir kez daha hayran olmamı sağlamıştı. Yerimi kaybetmek pahasına kalkıp televizyonu elimle kumanda edecektim. Televizyona elle müdahale etmek, kasetten müzik (musiki mirim, musiki!) dinlemek gibiydi. Televizyonu aklıma yatan bir kanalda bırakıp kasetten bir şarkı

dinleyecektim telaş etmeden. Benim geldiğim yerde müzik (musiki, musiki! Dilim şad olacaktı en nihayet!) Vakfıkent'teki kadar saygın değildi. Burada sözünü etmeye değer bir arşivim yoktu. Lakin Ludwig... Dinlediği tüm besteleri ıslıkla çalabilen huysuz dostumun arşivi harikuladeydi. Ondan kasetleri alabilmek için iyi bir nedene ve sevimli bir ifadeye ihtiyacım vardı ya da sadece sakızlı muhallebiye! Ludwig'in Vakfıkent'e gelmeden önce en büyük zaafı sakızlı muhallebiydi. Büyük bir zevkle Ludwig'in odasına gidip kapıyı tıklattım. Üçüncüde, "Ne var?" dedi. "Yardıma ihtiyacım var. Önemli..." dedim. Kapıyı açtı. Sabah yürüyüşünden gelmiş olması gereken bir saatte üzerinde pijamaları vardı. O sabah kapının sesini duymadığını fark ettim. "Neyin var, iyi misin?" dedim. "İyiyim ben, iyiyim," dedi boğuk bir sesle. "Değilsen de sana iyi gelecek bir şey biliyorum," diye karşılık verdim. "Neymiş o?" dedi. Benden pek ümitli değildi. "Sakızlı muhallebi!" dedim. Babası tarafından mükâfatlandırılan oğlan çocuğu gibi, ışıl ışıl bir hevesle, "Nerede!" dedi. Gözleri parlamaya, yanakları pembeleşmeye, dili çözülmeye başladı. "Burada bulamadım ben ondan. Sen nerede buldun? Beni çok sevindirdin Timur," dedi. Bana sarılabilirdi. Bu Ludwig'in en nazik haliydi. Vakfıkent'te sakızlı muhallebinin olmadığını böylece öğrenmiştim. Tıpkı patlıcan musakka gibi o da doğada tek parça halinde bulunmuyordu. Gereklerini öğrenirsem Ludwig için, kasetler için, daha güzel bir dünya için sakızlı muhallebi yapabilirdim. "Dur, sakin ol Ludwig. Tarifi buldum, ben sana yapacağım," dedim. "Nereden buldun tarifini? Burada kimse bilmiyor. Buradaki insanlar tatlı yemiyor. Burası garip bir yer," dedi. Bu, aylardır ettiğimiz en uzun sohbetti. İnternetten bulabilirdim, Ethel'e sorabilirdim, Varlık'tan yardım isteyebilirdim... "İnternetten buldum," dedim. Büyük ihtimalle tebessümün son raddesindeydim. "Şu aptal teknolojiye bir türlü ısınamadım!" diye haykırdı. "Yoksa ben çoktan yapmıştım..." Beni övecek hali yoktu elbet... Yine

de kendisini bu haberin heyecanına bırakmıştı. O anın tılsımı kaybolmadan meramımı diyivermeliydim. "Ludwig ben bir şey soracaktım sana..." dedim. Fena bir giriş olmamıştı. Tebessümü yüzümden salıverdim. "Sende kasetler vardı ya hani... Şu kasetçaları deneyecektim ben..." duraksadım. "Uzun süre çalışmayınca bozuluyormuş," dedim gitti. Bir şey söylemeden yüzüme baktı. "Aynı şey kasetler için de geçerliymiş," diye ekleyiverdim. Homurdanmadan, söylenemeden, bana delici bakışlar fırlatmadan masasının yan tarafındaki ahşap dolabın dibinde kısa bir süre eşelendikten sonra bir kucak kaset uzattı bana. Yeni doğmuş bir bebeği tutar gibi hafif ürkek, hayli tedbirli aldım kasetleri. Onları dikkatli kullanmamı ima eden bakışların ardından tek bir söz bile etmeden kapısını kapattı. Bu işin sandığımdan kolay olduğunu düşündüm, kısa bir süre için...

Kasetlerle birlikte salona dönmemle kucağımdakilerin kıymetini anlayan Mendebur bütün miskinliğini kanepede bırakarak yanıma geldi. Kasetleri usulca (mümkün olduğunca) yere bıraktım. Fazla gürültü etmeden aralarına oturdum. Mendebur da bana eşlik ediyordu. Hayattan keyif alınacak hiçbir anı kaçırmıyordu. Kasetlerin birinin bile kapağı yoktu. Üzerlerinde bir şey yazmıyordu. 13 kaseti, iki sıra halinde dizdim yan yana. Ortadakilerden birini seçip kasetçalara taktım. İçindeki koyu kahve bandın biriktiği tarafı "A tarafı" tayin edip sarmaya başladım. Kasetin çıkardığı o ses beni uzun bir tünelden geçirip ışıklı koridorun başladığı yerde bıraktı. İlkokulda öğretmenin elinde ince bir sopayla sıra dayağı attığında elimde hissettiğim acıdaydım, o ince sıcaklığında; ilk kez bir kızın memelerine dokunduğumda hissettiğim harikulade uyuşuklukta; çocukluğumda odamın balkon duvarında tanıştığım kertenkelelerde; giysi dolabımın üzerindeki Zagor çıkartmasında; gördüğüm ilk kurbanlık koyuna onu kurtaracağıma dair söz verdiğim anda... O zamandan beri verdiğim hiçbir sözü tutamamıştım. İlk sarhoşluğumu, üniversiteye

girişimi, uykusuzluğumun başladığı günleri, sınav zamanlarını, okulda kalışımı, Deniz'i görüşümü, evlendiğim günü, kızımın doğumunu gördüm. Gülizar adında bir kadın olabilirdi hayatımda. Belki o anlarda biri eksik olsa, Gülizar olurdu yanımda... Gözleri güneşler içinde... Gülizar... Bal gözleri, uzun saçı, sedef teni... Her yerine sürerdi ilk günahın izlerini. Kanlı... Acıklı... Pasaklı... Terli... Başladığı yerde bitti. Ben, yine de söylenmiş bütün heybetli sözlerin gölgesinde Gülizar isminde bir sevgilim olmasını isterdim ziyadesiyle. Benimle yaşamasını... Dağınığım diye bana kızmasını... Sevdiğim yemekleri yapmasını... Benimle uyuyup benimle uyanmasını... Ara sıra huysuzluk etmesini... Kolayca mutlu olup kolayca kırılmasını... Şarkı söylemesini... Sesinin kötü olmasını... Uyurken ayaklarını yorganın dışında bırakmasını... Ne yaparsam yapayım bana dargın kalamamasını... Durduk yere öfkelenmesini... Çalışırken beni unutmasını... Her yere geç kalmasını... Yüksekten korkmasını... Adı Gülizar olsa çok isterdim yanımda yalınayak dolaşmasını...

Teybin sarma işlemi sona erince Vakfıkent'teki evimin salonuna geri döndüm. Duraksamadan bastım çal tuşuna. Hafif bir cızırtıyla başladı musiki. Galiba plaktan kaydedilmişti. Bıraktım kendimi. *Gönlümdeki o sevda hiç dinmeyen bir acıydı. Ruhumun kederinden, gözlerim yaşla dolmuştu. İnliyordum derinden...* Bunun olağanüstü bir zarafetle söylemesi epeydir rastladığım en dokunaklı şeydi. *En candan arkadaşım, ruhumu saran geceydi.* Birkaç satır musiki gönlümdeki ince sızının üzerini şeffaf bir tülbentle örtmüştü. Yeniden tanımlanmıştım. Ludwig'in efkârının bir kısmını daha anlamıştım. Henüz dinlemeye başladığım kasetteki o fevkalade hanımefendi, Timur denen adamın hayatını seslendirmişti. Ne kendime ne Mendebur'a tek kelime etmeden, vücudumdaki sıvı dolaşımını umursamadan o teybin başında saatlerimi geçirdim. Çok sayıda kaset sardım bir kurşunkalemle. Kalemin her yerine diş izleri bıraktım. Hava kara-

rana kadar dünyanın dönmeye devam ettiğini fark etmedim. En nihayetinde bir söz vermiş olmanın ağırlığıyla irkildim. Ludwig'e verdiğim sözü yerine getirmeden musikiye devam edemezdim.

Mendebur ile işbölümü yaptık. O kasetlerin güvenliğinden mesuldü, ben de sakızlı muhallebinin muhteviyatını öğrenip temin etmekten. Elimdeki listenin tümünü içeren bir paket hazır sakızlı muhallebi için o an çok şeyden vazgeçebilirdim. Aradığım her şeyi girdiğim ilk markette bulduğum için hem şanslı hem de sevinçliydim. Benim için tasarlanmış yeni bir hikâyenin içine doğru çekildiğimin bilincindeydim. Kasadaki atkuyruklu, gözlüklü genç kızın önünde duran kurşunkalemin gövdesindeki diş izlerini fark ettim. Vakfıkent'teki bütün kurşunkalemlerin gövdelerinde diş izleri vardı. Kaset dinleyene kadar farkına varmamıştım bunun. Sütü, şekeri, unu, yumurtayı, damla sakızını ve hindistancevizini, insanlık tarihine atılmış büyük bir kazık olan o siyah bandın üzerine yerleştirdim. Kasadaki kız işini gönülsüzce yapıyordu. Sanki hiçbir şeyin o marketten dışarı çıkmasını istemiyordu. Malzemelerin tümünü geçirdikten sonra yüzünde kekremsi bir ifadeyle, "Tatlı yapacaksınız herhalde?" dedi. "Sizin için bir sakıncası mı var?" dedim. "Yooo..." diye cevap verdi tamı tamına üç "o" harfi kullanarak. Kadınlar "o" harfine bayılıyordu. Yerde sırtüstü yatan bir hamamböceği cesediymişim gibi bakıyordu bana. "Vakfıkent'te yenisiniz galiba..." dedi. "Pek sayılmaz. Neden sordunuz?" dedim. "Buralarda bu tür tatlılar yemek hoş karşılanmaz da..." diye cevap verdi. "Ne gibi bir borcum var sana" der gibi baktım ona. "18 lira," dedi. Cebimdeki buruşuk para tomarından 20 lira uzattım. "Siz yine de bunu yediğinizi belli etmeyin. Madem yenisiniz burada... Ne olur ne olmaz," dedi. "Ben yeni olduğumu söylemedim. Hem nedir bu kadar sakıncalı olan?" dedim. Sorumun tatmin edici bir cevaba kavuşacağına inancım tamken yan kasadaki görevli benim kasamdakine bir paket çay uzatıp fiyatını sordu. Benim

kasiyerim de kendini yerdeki bir tomar kâğıdın içinde kaybetti. Acele etmeden topladım eşyalarımı. Neyse ki sırf vereceği cevaba tabi değildim; paramın üstünü de beklemekteydim. Kayan bandın üzeri çoktan dolmuştu. Benim kasiyerim elindeki kâğıt tomarıyla beraber çay paketini yandakine uzattı. Zamanın çok hızlı akıp geçmesi gereken bir yerde, yerçekimine karşı savaşıyordum. Sıradaki müşterinin işlemini yapmak üzereyken varlığımı fark edip, "Siz neyi bekliyordunuz?" dedi. "Sakızlı muhallebiyle ilgili bir şey söylüyordunuz. Bir de paramın üstü vardı," dedim. Kayıtsız gözlerle baktı yüzüme. "Affedersiniz," deyip 2 liramı verdi. Diğer söylediğimle oralı bile olmadı. Para üstünü hatırlatarak dikkatini dağıtmıştım. Niyetim o değildi. "Neyse ben sizin daha fazla vaktinizi almayayım. Belli ki işiniz başınızdan aşkın. *Belli ki bitkinsiniz. Uzun zamandır yaprak sarması da yememişsiniz. Belki elinizde ters soru işaretiyle başlayan sorular var anlamını bilmediğiniz. Belki de her gece aynı rüyayı gören, her sabah aynı kahvaltıyı eden birinin hayatısınız siz. Belli ki her yüz birbirinin aynı, her dert bir öncekinin tekrarı gibi. Belli ki karanlıkta duramazsınız siz. Belki de ışık gözünüzü yorduğu halde söndürmeye mecalsizsiniz. Belli ki son bir haftada üç kez sigara değiştirdiniz. Belki de yalnız kaldığınız ilk yerde, mesela boş asansörlerde ağlamaya meyillisiniz. Velhasılıkelam, her desise bir yenisine gebe... Kendinizi üzmeyiniz. Ben artık gideyim değerli kasiyerim. Başınıza çorap örecek değilim.* İyi akşamlar," dedim.

Kahramanca girdiğim mutfaktan, tezgâhta dört kâse sakızlı muhallebiyle ayrıldım. Muhallebilerin soğumasını beklerken Ludwig, sevdiği bir kaseti koydu teybe. *Fikrimin ince gülü, kalbimin şen bülbülü...* Bir şeylerin incelikli olduğu bir zamandan dünyaya kalanları düşündüm. Bir şeylerin incelikli olduğu bir zaman olup olmadığını... Büyük aşkları... İncelikli zamanlar saydığım zamanların büyük aşklarını... Bütün bunları düşünmenin yersizliğini duydum sonra. Kulağa kısacık gelen o şarkı her şeyi

anlatıyordu. Susup sadece onu dinledim. O gece Ludwig, ben ve Mendebur, üçümüz birden ilk kez o kanepeye sığdık. Üçümüzün de önünde sakızlı muhallebi vardı ve galiba mutluyduk.

50
Uyku

Dünya aptallarla doluydu ve bunlardan biri de bendim. Gözlerimi açtığımda aklımdan geçen ilk şey, kavga başlatan bir yumruk gibi inmişti mideme. Sonrası az dinlenmiş bir şarkı gibiydi... Burada insan içine çıkacağım ikinci sabah, işittiğim ilk ses Fırat'ınkiydi. "Uyandın mı sen?" Yasadışı bir örgütün lideri de olsa genç bir kadının odasına izinsiz girmesi hoş karşılanır bir şey değildi. "Aslına bakarsan öyle oldu," dedim. Gür bir kahkaha salındı ağzından. "Bu da ne demek? Neden anadilinde değil de birisi seni tercüme ediyormuş gibi konuşuyorsun?" dedi. "Şu anda uyku sersemiyim. Saçmalamam gayriihtiyari," diye cevap verdim. Aramızda geçen bu diyalog kademeli olarak uyandırmıştı beni. Ekin adında bir hayat sürüyor olmam, Deniz'i tamamen yok etmemişti. "Odama bu şekilde girmen ayıp değil mi sence? Kapıyı çalabilirdin..." Kahkahadan arta kalan geniş, çocuksu tebessüm siliniverdi yüzünden. Bu saate kadar çoktan kalkıp sabah toplantısı için hazırlıklara yardım etmiş olmanız gerekirdi. Hâlâ uyuyor olduğunuzu düşünemedim. Ayrıca kapınızı da çaldım küçük hanım," dedi. "Duymadım. Mahremiyete biraz saygı göstermenin kimseye zararı olmaz Fırat Bey," dedim. Başucumdaki saate baktım. Sabah toplantısına iki saat vardı. "Toplantıdan kaç saat önce kalkıp hazırlıklara yardım etmem gerekiyor? Kimse beni bu konuda uyarmadı," dedim. "Birilerinin sizi uyarmasını beklemeyin. Siz takip edip öğrenmeye çalışacaksınız. Bu

kaybedilen sizin zamanınız değil küçük hanım," dedi. Bu "küçük hanım" bana ait değildi. "Bir de bana eski Yeşilçam repliklerileyle hitap etmezseniz sevinirim küçük bey. Bilakis komik oluyoruz," dedim. Yeterince dinlenememiştim. "Beş dakika sonra mutfakta olun lütfen," deyip odayı terk etti. Böyle başlayan bir günün getirebileceklerine hazırlıklı değildim. Ayrıca son cümle kendimi o hücre evinin kâhyası gibi hissetmeme neden olmuştu. Çabucak hazırlanıp yola çıktım. Hava karanlıktı ve yol tenhaydı. Kaybolduğumda gitmem gereken yönü soracak kimse olmamıştı. Uzun, ince koridorları neden sevmediğimi bir kez daha hatırladım. Her yeteneğin tahrip ettiği ya da tümden sildiği bir şeyler oluyordu. Ben hassas duyularımın bedelini yön hissimden vazgeçerek ödemiştim. Mutfağı bulmam aşağı yukarı hazırlanmam kadar sürmüştü. Ev ve sakinleri arasında benim henüz keşfetmediğim türden bir ilişki olabilirdi. Bunu daha sonra araştırmak üzere bir köşeye kaydettim.

Mutfak; içinde altı kişilik masası olan, genişçe bir kareden müteşekkildi. Mermer zeminli, mermer tezgâhlıydı; duvarlar açık kahverengi fayanslarla döşeliydi. İçeride, kadın azmanı Münevver ve benimle birlikte tam altı baştık. "Günaydın," diye seslendim gülümseyerek. Birkaçıyla göz göze gelmiş olduğum halde hiçbiri bana karşılık vermedi. Bir husumet mevzubahis ise onu üstlenemezdim. Ne iş yapacağımı sormama fırsatım olmadan, kimden geldiğini anlamadığım kayık bir tabak buldum kucağımda. İçinde biraz kaşar peynir, beyaz peynir, salatalık ve domates vardı. Kimsenin aklından geçenleri işitmeyeceğime dair kendime verdiğim sözü bozmaya niyetli değildim. Öfkeye kapılmadan, sesimi nezaketle zapt ederek, "Bunları ne yapmam gerekiyor?" diye sordum. "Domatesleri ve salatalıkları doğra. Peynirleri de... Sonra da sandviç yap. Hepsine eşit miktarda koyman lazım, ona göre!" diye seslendi arkası dönüklerden biri. Yalnızca kadının ya da yalnızca erkeğin olduğu hiçbir yerde işlerin doğru

düzgün yürüdüğüne şahit olmamıştım henüz. Silme kadının olduğu yerler tehlike teşkil ederdi. Altı kadın altı ayrı yol demekti. Her birinin sözünü geçirmek için her türlü kanlı çatışmanın içine gireceğini adım gibi biliyordum. Hiç olmazsa kendimden emindim. Bunun için birden fazla kadın kâfiydi. Şu domates, salatalık, peynir teşkilatından bir an evvel kurtulup, kadın ve erkeğin bir arada yaptığı bir işin ucundan tutmalıydım. Kendime sakin bir nokta ve keskin bir bıçak bulup görevimin ilk aşamasını tamamladım. Sıra ekmeğin yerini bulmaya gelmişti. Kadınlardan biri, beli iki büklüm fayansları siliyor; biri dünyanın en önemli işini yapıyor edasıyla barbunya ayıklıyor; biri, dipten beyazları çıkmış siyah boyalı saçlarını elinin tersiyle düzeltip buzdolabının içini temizliyor; biri ödemli ayaklarını sıkı sıkıya yere gömerek yerleri süpürüyordu. Münevver ise yüzünde usta bir gülümsemeyle çaydanlıktan termosa çay koyuyordu. Her biri ağırdı, fakat yaptıkları işin ehli oldukları aşikârdı. Her gün tamı tamına aynı işi görüyor olmanın rehavetini taşıyorlardı. Bir önceki gün mutfakta bıraktıklan izlerin üzerinden geçiyorlardı. Bildikleri sahneyi canlandırıyorlardı. Kimseye ekmeklerin yerini sormadan, görevin ikinci aşamasına geçmeyi becerirsem işim biter bitmez dikkatleri üzerime çekmeden evin başka bir köşesine sızmayı planlıyordum. Fayans silenle, barbunya ayıklayan kadınların arasında bir ekmek ilişti gözüme. Kimseye çarpmadan, düzeni bozmadan sepete ulaşıp kapağını açmayı başardım. Ekmekler karşımda duruyordu. Arkası bana dönük olanlardan biri, "Onlar yetmezse tezgâhın ucundaki torbada da ekmek var," dedi. Bu kadınlar bulundukları noktadan mutfağın tümüne hâkimlerdi. Elimi çabuk tutup çok sayıda sandviç yaptım. Oradan kaçışım riske girmesin diye tezgâhın ucundaki torbanın içindeki ekmeklerin bir kısmını da kullandım. Tek yapmam gereken domates ve salatalıktan çıkan çöpleri çöp kutusuna atıp kadın ve erkeğin hürce bir arada çalıştığı bir mevkiye doğru yol almaktı. Görevi-

min üçüncü ve son aşamasında Münevver'e yakalandım. "Çöpleri attıktan sonra sandviçleri üç ayrı kayık tabağa böl. Sonra da çay bardaklarını çıkar dolaptan," dedi. İçeride kaç kişinin olduğunu öğrenme bahanesiyle kaçabileceğimi sandım. "Ben bir gidip kaç kişinin çay içeceğine bakayım," dedim. Nereden geldiğini bilmediğim bir öfkeyle, "Hiç zahmet etme canım... Dolaptakilerin hepsini koyacaksın," dedi. Belki de kendime verdiğim sözü bu kadın için bozabilirdim. Kendisini sıkıştığı hayattan azat etmek yerine beni de oraya hapsetmeyi tercih ettiğini, bu fikrin ona haz verdiğini anlamak için aklından geçenleri bilmeme lüzum yoktu. Bu kadının ilk izleniminin güzel bir hikâyeye dönüşmesi mümkün görünmüyordu. Susup bana bahşedilen görevleri sonuna kadar onurumla yerine getirdim. Mutfaktan çıkabilmek için herkese yol verdim. Önümdeki kadın sürüsünü takip edip salona vardığımda karşılaştığım manzara, bu örgüt hakkında nihai bir karara varmadan önce beklemem gerektiğini işaret ediyordu. Erkeklerin büyük bir çoğunluğu ellerinde çay ve sigaralarıyla sabah sohbetlerine başlamıştı. Kulağıma gelenler arasında futbol, Kadıköy Meydanı, bir gün önceki akşam yemeği ve Mihrican'ın görüşleri vardı. Erkeklerin nizamını bozmadan aralarından geçip sandviç tabakları, termoslar ve peçeteleri masaya dizdik. Kadınlar görünmezliği burada keşfetmişti. Sigaralarını içerken tartışan erkek kalabalığa karışmakta kararsız kadınlar arasındaydım. Masanın etrafına dizilmiş, kendilerinden hizmet istenmesini bekliyor, gülümsüyor ve ufak tefek atıştırıyorlardı. Her evin bir Hamzası vardı. Kendimi yağmurda ıslanmış sokak köpeği gibi hissettim. Bu mizanseni, aralarına karıştığım ilk gün pek fark etmemiş olmam Mihrican ile Fırat bağlantısını kaçırmış olmamdan daha tehlikeliydi.

Erkek kalabalığın arasında Fırat yoktu. Kadın ve erkeğin kaynaşması, sabah sohbetinin resmen başlaması için ondan bir işaret alınması gerektiğini Fırat salona girip, "Arkadaşlar ne bekliyor-

sunuz, başlasanıza," demesiyle harekete geçen kadın nüfusunun yüzündeki saadet dolu ifadeden anlamıştım. Peşin hükümlü olmamak, olup bitenleri daha iyi değerlendirmek için biraz daha zamana ihtiyacım olduğunu kendime bir kez daha hatırlattım. Fırat'ın yanında kır saçlı bir adam vardı. Önemli biri gibi dikiliyordu. Onu daha önce gördüğümü anımsamıyordum. O sabah masanın etrafından fazla uzaklaşamadan edindiğim en önemli bilgi SANTEL'in diğer illere dağılmaya başladığıydı. İnsanları bana soru sormaktan alıkoymak için kullandığım zincirleme sorgu tekniğinin, gerçekten veri toplamak için yaptığım soruşturmalara zarar verdiğini önceden sayısız kez tecrübe etmiştim. Dolayısıyla istediğim soruların cevaplarını almak için farklı teknikler denemeliydim. Net veriler için kalabalığın bir sonraki durağını bekleyecektim. Karma kalabalığın salondan toplantı odasına geçmesi bir önceki günden daha kısa sürdü. Galiba her şey daha hızlı olup bitiyordu ya da bu, alışmanın önkoşuluydu. Karşımdaki sahnede, tıpkı Mihrican gibi beni hayrete düşürecek bir konuk beklerken büyük lider Fırat'ı gördüm. Belki de aşk sandığımdan daha rütbeliydi. Konuşmasına SANTEL'in hızla yayıldığını, başka illerde çalışmak isteyenlerin çıkışta ismini yazdırmalarını söyleyerek başladı. Kendisiyle birlikte çeşitli eğitimlerde görev alacak ekipleri nasıl oluşturacağının uzun uzun üzerinde duruyordu. O günkü uğultunun bir gün öncekiyle hiçbir benzerliği yoktu. İki yanımda oturan, iri ve sert elleri olan kadının bacağıma dokunmasıyla toplantıyı bitirdim. Mutfak bizi bekliyordu. Ona, "Elleriniz neden bu kadar sert sayın kadın?" dersem eğer, bana, "Fayansları daha iyi ovabilmek için," diye cevap verebilirdi. Meşin elli kadın ve benimle birlikte belki kırk, belki elli kadın toplantının gidişatını engellemeyecek şekilde, parmakucunda, dikkatlice salondan çıkıp mutfak ve benzeri görev alanlarına dağıldık. Bu seferki görevimiz ahaliye kek dağıtmaktı.

Meşin eli kadının Mihrican'ınki gibi üç boğumlu bir üst bedenini ve onu güçbela taşıyan incecik bacakları vardı. Memeleri, göbeğinden fazlaydı. Adı Türkan idi. Türkan Şoray ile hiçbir benzerliği olmadığı için adını unutmadım. Oradaki birçok kadın gibi onun da saçları kısaydı. Birileri elime çaydanlık tutuşturmuştu. Termosu, tepsiyi, bardakları kimseye sormadan bulup işe koyuldum. Yasadışı bir örgütün mutfak işlerinden mesul olmak kolay değildi. Mutfaktaki kadın nüfusu sabah toplantısında bıraktığı izlere yerleşmişti. Herkes bir önceki düzenindeydi. Bu sahne tüylerimi ürpertmeye başlamıştı. Bu kadınlarla yekvücut olmama ramak kala Fırat'ı gördüm mutfak kapısında. Beni mutfakta, beslenme ihtiyaçlarını karşılamak üzere ırgatlık ederken görmüş olmasından utanç duymuştum. Acıklı gözlerle ona bakakaldım. O, benimle göz teması kurmadı. Eşiği geçmeden Münevver'e seslendi. Münevver'in mutfaktan çıkmasıyla ikisi birden görüş mesafemizden çıktılar. Mutfağa, hepimizin yemeklerinin yapıldığı yer değil de, mahrem yerlerimizin ortada olduğu kadınlar hamamı gibi davranmış olması -bir nebze de olsa- ona duyduğum sersem aşkı zedelemişti. Bu zedelenmenin etkisinin ne kadar süreceğini kestirmek güçtü. Aşk bahsi açıldığında aklın üstüne kalın perdeler çekiliyordu. Duygularımdan daha gerçek bir şey yoktu. Yekten seviniyor, öfkeleniyor, sonsuz bir umuda kapılıyor, yekten dünyanın en umutsuz insanına dönüşebiliyordum. Münevver geri geldiğinde yüzünde üçkâğıtçı bir gülümseme vardı. Ne soru soran oldu ne de Münevver tek kelime etti. Kadın nüfus duraksamadan çalışıyordu. Onların işi göz önündeydi, fakat erkeklerinki muğlaktı. O evin banyolarını kimler temizliyor, çamaşırları kimler yıkıyor, tozları kimler alıyordu bilmiyordum, ama evdeki tüm eşyaların kadın nüfusla bir algılandığını seziyordum. Yine de bekleyecektim. Her birine şahit olana kadar herhangi bir yargıya teslim olmayacaktım. Termosları doldurmam bittiğinde Münevver bir dolu kekle

kurabiye koydu önüme. "Bunları tabaklara yerleştir. Ekmek sepetinin yanında devamı var. Onları da... Sonra salondaki masanın üstüne koy, çaylarla beraber... Peçete götürmeyi unutma. İşin bitince de tepsileri yıka," dedi. Eline bir çekiç alıp beynimi, ocağın üzerine dökmek için ne bekliyordu ki? Gözü üstümde, nefesi ensemdeydi. Bunda Fırat'ın bir payı olduğu belliydi. Benden sonra çevresindeki kadınlara tek aşamalı görevler verdi. Mutfaktaki kabilenin tek reisi olduğu belliydi. Bilmediğim bir sebepten benden hoşlanmadığı gibi...

Havada şeker kokusu vardı. Dişlerim kamaşıyordu. Bu kadınların arasında şeker yememek, beni bekleyen yeni bir azaptı. Tepsi yıkama safhasına geçtiğimde yanımda kimse kalmamıştı. Bütün bunların geçmem gereken yeni bir sınav olduğunu düşünüp kendimi sakinleştirmeyi denedim. Tepsiyi tezgâhtaki yerine yerleştirdiğimde Sözün Düşüşü'nün başlamak üzere olduğu anons edildi. Ses, diyafondan gelmişti. İçeriyle irtibat kurulması için mutfak kapısının yanına yerleştirilmişti. Markalanm rengârenkti. Burnuma gelen çay kokusu, eski bir iş hanının çaycısı gibi hissettirmişti beni. Derse yetiştim. Arkadaş edinmeye öncelik vermeliydim. Her merakımı tecrübeyle gidermek akıl kârı değildi. Benden rahatsız olması muhtemeller ile umut vaat etmeyenleri eleyip kendime uygun adaylar seçmeliydim. Bu işi hemen halletmeliydim. Henüz gözüme kimseyi kestirmemiştim. Dersin ortalarına doğru yediğim dirsek darbesini takiben yeniden mutfağa gönderildim. Münevver komutasındaki yılmaz ordumuz, tüm neferlerinin aşını hazırlamak üzere mutfak karargâhında toplaşıverdi. Üstümüzde önlüklerimiz, ellerimizde kepçelerimiz, canımız pahasına da olsa her neferin midesini doldurmak için türlü fedakârlıklar yapmaya hazırdık. Benim payıma patates soymak düşmüştü. Burada sabrım deneniyordu. İkinci patatesi kabuklarından ayırırken sakinleşmeye başladım. Bu talimi sakinleşmem için mi seçmişlerdi? Kimin ne düşündüğünü bilmeden yaşamak

tehlikeler, sırlar, en kötüsü de şüphelerle doluydu. Hiçbir şeyden emin olamıyordum. Patatesler bitince soğanlara geçtim. Soğan, patatesin verdiği huzuru aldı götürdü. Mutfakta tamı tamına altı kişiydik. Herkes, daha önce yapmakta olduğu işe kaldığı yerden devam ediyordu. Bu garip nizama ne kadar dayanabileceğimi bilmiyordum. Mutfak mürettebatından bana uygun bir arkadaş bulamayacağımın da farkındaydım. Mutfağın dışına, o evin dışına, bu şehrin dışına çıkmam gerekiyordu. Hepsinden çıksam yeteri kadar gitmiş olur muydum?

Mutfaktaki görevim sona erince, metinler üzerine tartışılan birkaç derse daha katıldım rasgele. Bir gün öncesine göre kaydettiğim en büyük gelişme, evin kullandığım bölümlerine hâkim olmaktı. Fırat, birkaç gün daha aynı odada kalacağımı söylemişti. Odama geldiğimde bir gün öncesine göre bitkin hissediyordum. O mutfak halkının bütün bunlara katılıp okumalarını ne zaman yaptıklarını kestiremiyordum. Hem metinleri hangi ara düzeltiyorlardı? Uykusuzluktan ölüyordum. Tasasız bir uykudan daha güzel ne olabilirdi? Belki biraz musiki... Günü bitirirken aklımdaki şarkı uykuma eşlik ediyordu. *Şarkılarla ağlamıştık, şarkılarla gülmüştük, şarkılarda ayrılmıştık, şarkılarda üzülmüştük. Şarkılarda hayat, şarkılarda ölüm...* Biraz musiki, biraz daha musiki dünyanın her yerine hayat veriyordu. *Ah bu şarkıların...*

51
Kerkoporta Kapısı

Ludwig'in kasetlerin yanına bıraktığı bir tomar parşömeni güneşin batmasına yakın keşfettim. Üzerlerine lacivert mürekkeple, elyazısıyla yazmıştı.

Timur,

Bunlar, mesk ederken hatırımdan geçenleri kaydedesin diye bıraktım. Unutma... Kader yoktur, örümcek vardır.

Ludwig.

Örümcekten her şeyi beklerdim, ama beni bu huysuz Yahudiden ayırmasını beklemezdim. Ludwig, benim tanımadığım Timur'a aşinaydı. Belki de her konuda benden önde olduğu için yüzünde benimkinden çok çizgi vardı. Hem o benden daha uzun zamandır dünyadaydı. O, benim tek akrabamdı. İlk meşkimde hatırıma düşecekleri kaydetmek üzere parşömenleri televizyonun altındaki çekmeceye kaldırdım.

Biraz sakızlı muhallebi ve birkaç metre kahverengi bant bana kendimi hatırlatmıştı. Yine de ömrümün geri kalanını sakızlı muhallebi yiyip güzel musiki dinleyerek geçiremezdim. Nihayetinde ne yapıp edip televizyonun kumandasını ele geçirdim. Açtığım ilk kanalda, bizim yüzyılımızdan uzakta geçen bir filme denk geldim. Herkes bir meydandaydı, bir infazın başında... Halkı, muhterem krala karşı kışkırtan asiye dersi verilecekti, halkın önünde işkenceyle öldürülecekti. Aradan onlarca yıl geçtikten sonra kahraman olarak anılacak bu adamın çeşitli uzuvlarının kesilmesi sırasında onu izlemek için toplanan kalabalık, birlik halinde, coşku içinde, tezahüratlar eşliğinde işkenceciye destek veriyordu. Kadınlar, çocuklar ve işkence gören kahramanın çaresiz yakınları da kalabalık dahilindeydi. En kötüsü de tezahürat eden çocuklardı. Ağzından köpükler saçarak işkenceye destek veren adamlar, kadınlar, kahraman, cellat ve anne babalarıyla tezahürat eden küçük kızlar, oğlanlar... Hepsi benim atalarımdı. O yüzyıla denk gelmediğim için şanslıydım. Orada daha fazla kalamadım. Birkaç kanal sonra bir futbol müsabakasına rastladım. İstesem de futboldan zevk alamıyordum. Erkekliğimi çocuk-

ken kaybetmiştim ben. Yaşıtlarım top oynarken ben hep kitap okumuştum. Bunun birazı da bedensel aktivitelerde pek becerikli olmadığımdandı. Vücudumda o zamanlardan kalma pek yara izi yoktu. Fazla koşmadığım için düşmemiş, atlayıp zıplamadığım için bir yere takılıp sürtünmemiş, sürüklenmemiştim. Olanları bir çırpıda sayabilirdim. Ben oynayanları izler, hayatlarının nasıl olduğunu hayal ederdim. Galiba benim çocuk olduğuma dair gerçek bir ipucu yoktu. Annemin özenle sakladığı siyah beyaz fotoğraflarda herkese biraz yabancı duran, zayıf, kıvırcık saçlı, şaşkın çocuğun ben olduğu ne malumdu? Hiçbirinin çekildiği zamanı hatırlamıyordum. Onları annem gösterdiği için ben, Timur olduğuna inanıyordum. Denk geldiğim müsabaka iki büyük takım arasındaydı. Muhtemelen sahada çim, ter, maytap ve yağmur kokusu vardı. Krala karşı gelen zındığın üzerinden asırlar geçmişti. Benim olduğum yerde kral yoktu. Meydan yerine çim saha kullanılıyordu. Bu sefer kalabalıklar aynı coşku, öfke, heyecan ve arzuyla tribünleri doldurmuştu. Öfke, medeniyete ayak uydurmuş, uygar olmuştu. Derin bir nefes aldım; iyi ki futbol vardı. Eğer bir takım tutacak olsaydım; bu, muhakkak Fenerbahçe olurdu. Kanal değiştirmeye devam ettim. Bu defa itibarlı bir ulusal kanalın ana haber bültenine en yakın şeyi bulmuştum: İtibarlı bir ulusal kanalın magazin programını... Ünlü bir şarkıcının köpeğinin, ünlü bir başka şarkıcının köpeğine tecavüz ettiği haberinin utancını dindirmek için doktora tezimin son jürisinde tez danışmanımın beni öven sözlerini aklımdan geçirdim. Derin bir nefes daha aldım. Kanalı usulca değiştirdim. Haberler başlamıştı. Bitince, ulusa seslenişin yayınlanacağı anons edildi. Eve taşındığım hafta, olası misafirler için aldığım ayçekirdeğini açıp Ludwig'i çağırabilirdim.

Paketi, kâseleri ve Ludwig'i kaptığım gibi kanepeye yerleştim. Mendebur, yalnızca spor haberlerini izlediği için ortalıkta yoktu. Tutuk da olsa kumanda elimdeydi. Önce bana bu gücü veren

teknolojiye, sonra da aile fertlerime teşekkür ettim. Birkaç reklamdan sonra hemen dönecektim. Hepimize içecek ayarlamak üzere mutfağa gittim. Sonra Mendebur ile birlikte döndüm salona. Herkes içeceklerini alınca, kanepenin yumuşak popomla ısıttığım kısmını bulup yeniden oturdum. Mendebur'un boynundan ekrana doğru uzanmış başını yavaşça okşayıp, "Az kaldı spor haberlerine," dedim. İstifini bozmadığı için memnundum. Epeydir dünyaya baktığım en tenha köşedeydim. Bana yakın iki canla bir kanepedeydim. Huzur, bizimle birlikte kanepedeydi. Huzur, her şeyin üzerindeydi. Önümdeki çekirdek kâsesi boşalmıştı. Gözümü Ludwig'in yarısına kadar çekirdek dolu kâsesini diktiğim an elektrikler kesildi. Ludwig ve Mendebur'u kıpırdatmadan yerimden kalktım. İstanbul'dan kalma, elimin kolayca erişebileceği bir yere birkaç mum ve bir kutu kibrit bırakma refleksimin burada işime yarayacağını düşünmezdim. Televizyonun altındaki çekmeceye yerleştirdiğim mumla kibriti çıkardım. Mendebur'dan uzak durmasını rica edip mumu yaktım. Ludwig kibrit kokusundan hiç hoşlanmazdı. Kokunun yayılmasıyla, "Burada da elektrik kesiliyor... Pes yani!" diye homurdandı. Evde olmayı özlemiştim. Pencereden dışarı baktım. Ada simsiyahtı. Elektriksiz geçen o belirsiz süreyi susarak geçirdik. Nefeslerimize eşlik eden çekirdekler çıtırtıları ancak birkaç dakika sürdü. Karanlıkta zamanın tek tek aktığını öğrendim.

Yüzyıllardır tanıdığım kırmızı beyaz yüzlü, dolgun yanaklı, uzun burunlu, sivri sakallı, kavuklu adam televizyondan, "Cümle avâm ve havâssa malum ola ki..." diye haykırana dek elektriğin geldiğini fark etmedim. Salonun, koridorun ışığı yanmıyordu. Ludwig ile Mendebur yanımda yoktu. Mum eriyip kendi kendine sönmüştü. Belli ki elektrik yalnızca Fatih Sultan Mehmet'in gül cemalini aydınlatıyordu. "Bu fermanı işiten cemi memleketim halkına lütufta bulunup şu hususları buyuruyorum..." Kendimi bu halktan saymalı mıydım? Uzundur bir kalabalığa dahil

olmamıştım. Sultan, hafif sağa eğilmiş kavuğunu düzeltip sözüne devam etti. "Bilhassa İstanbul ahalisini perişan eden keder illetinin devasına muhalefet eden ile illeti seyreyleyenin akıbeti meçhuldür. Fakaaat..." Tam burada sultanın sesi açıldı. Kumanda elimin altından kaymıştı. "Kendilerini, canlarını, mallarını illete deva olmaya feda edenlere; yeri göğü yaratan Perverdigâr hakkı için, Mushaf hakkı için, ulu peygamberimiz hakkı için, yüz yirmi dört peygamber hakkı için ve kuşandığım kılıç hakkı için en ağır yemin ile yemin ederim ki hiçbir fert müdahale etmeye! Mademki bunlar illetin çaresine muti ve münkad olalar. Şöyle bilesiz. Kederinize musikiyle, bilhassa zengule ve buselik makamlarıyla deva bulasız." Aniden, bağırarak aramıza giren bir banka reklamıyla sultandan ayrıldım. Kalkıp odanın ışığını açtım. Önümdeki sehpadan erimiş mum kalıntısını sıyırdım. Söyleyeceklerinin bitmediğinin farkındaydım. Boş kâseleri ve meşrubat bardaklarını kaldırdım. Mendebur, Ludwig'in kapısının önünde uyukluyordu. Ludwig'in odasının ışığı yanıyordu, ama içeriden daktilo sesleri gelmiyordu. Hayatım yolunda gidiyordu. Reklamlar sona erene kadar mutfakta oyalandım. Kumanda kanepenin iki minderi arasına kaçmıştı. Yakaladım. Mevsim yazdı. Rumeli Hisarı'nın inşası bitmiş olmalıydı. Sultanın heybetli siması yeniden zuhur edene kadar oturduğum yerden kıpırdamadım. "Bundan sonra tahtın İstanbul'dur," demesiyle irkildim. Uzaktan yedi pare top atışını seyrettim. Yayın sirene benzer bir sesle sona erdi. Bakırdan bir uzaygemisinin içindeydim. Dünyadan hızla uzaklaşmaktaydık. İbrik görünümünde bir gezegene varana kadar durmadık. Yağlı bir kazık yakınlarında sorguya çekilecektim. Ardımızda başıbozuklar, yeniçeriler, Haliç'e inen gemiler... Ludwig'in sağ yanağıma yerleştirdiği sıcacık Osmanlı sillesiyle bakır uzaymekiğinden sevgili kanepeme geri geldim. Kızgın yağ kokan bir kaleydi hafızam. Sersemdim.

Sillenin kuvvetiyle boynum sarsılmıştı. Göğsümden kulaklarıma kadar acı içinde yanıyordum. Ben kedere değil, alenen çaresine direnenlerdendim. Pencereden dışarı baktım. Sokak lambaları yanmıştı. Evlerin ışıkları... Yıldızlar, ay sıradandı. Ludwig ile Mendebur'u evde bırakıp dışarı çıktım. Nereye gideceğimi yol tayin edecekti. Sarmaşıklar, menekşeler, açelyalar ve adını bilmediğim bir sürü çiçeğin arasından kızarmış balık kokusu sızan, havanın yeni karardığı mahalleye gelene kadar burnumdan solumaya devam ettim. Acıdan çok, öfkeden yandığımı kabullendim.

Balkonlarından birer masa; sarı, yeşil minderli sandalyeler ve televizyon ışığı sarkan evlerin avlusunda bulduğum beyaz bir bankta durakladım. Orta direk bir huzurun kıyısındaydım. Bir yana kaysam avama, az ilerlesem havassa sokulacaktım. Belki birkaç kuş, sinek ve cırcırböceğini saymazsam sokakta yalnızdım. Az ötemde sarmaşıklarla kaplı, taş evden çıkan adam, elindeki kumandayla arabasının kilidini açana kadar cırcırböcekleriyle kuşlardan başka kimsenin sesini işitmedim. Araba önümden geçip gitmeseydi o adamın Nedim denen adam olduğunu anlayamazdım.

Adaya geldiğimden beri ilk kez görüyordum onu. Varlık'ın eski ortağı, Deniz'in patronu ve adanın kurucusu olması dışında bir şey ifade etmiyordu. Hakkında pek çok şey duymuştum, ama hiçbiri aklımda değildi. Sarmaşıklı ev, yaşadığı ev olabilirdi. Sokaktaki diğer evlerden gösterişliydi. Nedim ile konuşmak sultanın söylediklerine bir anlam vermemi sağlayabilir miydi? Tesadüfen geldiğim bu muazzam mahalledeki beyaz bankta bir müddet daha oturdum. Evime dönerken Nedim'inkinin önünden geçtim. Ertesi gün benimle birlikte televizyon izleyen halkı görmek üzere ilk vapurla İstanbul'a gittim. Kadıköy Meydanı'ndaki felaketin tek bir izine bile rastlayamadım. Bu cümleyi kurana kadar

epeyce dolaşmıştım. Bütün dükkânlar her zaman olduğundan daha açık, trafik her zaman olduğundan daha kapalı, sokaklar her zamankinden daha kalabalık, insanlar her zamankinden daha suratsızdı. Keder çadırının sınırlarını bitirene kadar dolaştım meydanı. Balık pazarı yerli yerindeydi; dünyanın en gamsız köşesiydi. Otobüs kuyrukları, müşterek egzoz dumanları; taksiler; tadilat halinde olan bir bina en azından; sırtı çantalı, eli torbalı kalabalık; mevsimine göre çiçekçiler... Çadıra benden başka şahitlik yapacak tek kişi Mendebur'du. Bu gibi zamanlarda Ludwig'in kendisini bizden iyice ayırmış olmasına içerliyordum. O benim kadar gerçek, benim kadar yaşamın içinden değildi. Onun benimki gibi sosyal ilişkileri yoktu. Hayattan, insanlardan, dışarıdan kopuk bir yaşam sürüyor ve bunu yaşamı anlamlandırabilmek için yaptığını söylüyordu. Bana soracak olsa bahçıvanlığa dönmesini söylerdim ona.

Günün geriye kalanını ve sonraki birkaç günü, benim zavallı İstanbulum'da geçirdim. Hayat, benim onu bıraktığım yerden devam etmişti. Keder; caddelerden, köhne meyhanelerden, insanların yüzlerinden, belki de kullanılmamış kurşunkalemlerden, tek başına rakı içilmiş sofralardan, pencerede annesinin onu almasını bekleyen küçük çocuğun suratından, eş dost kahkahasından silinip gitmişti. Günün her anında, her adımında olağandışı bir hafiflik, alışılmadık bir huzur vardı. Bunun sebepleri ya da neticeleri arasında katiyen ben yoktum. Ben televizyonda izlediklerime şahitlik edecek birilerini ararken Kadıköy Meydan'ındaki çadırı görene de razı olmuştum. Onlarca market, otobüs kuyruğu, dolmuş sırası, vapur ve çarşı dolaştım. Kamunun oyunu yoklamak için onlarla kabak, yağsız süt, Kadıköy'deki dolmuş duraklarının eski yeri ve yeni yeri gibi asılsız konuşmalar başlattım. Kimsenin sultanın söylediklerinden haberi yoktu. İstanbul'un rengi değişiyordu. Gökyüzü daha mavi, betonu daha griydi. Şehir hatları belirginleşiyordu. Hafızam benimle alay ediyordu. Be-

şiktaş Vapur İskelesi'nin önünden Park Büfe'ye doğru ilerledim. İkisinin arasındaki balıkçı heykeline geldim. Balıkçı, denize arkasını dönmüştü. Elinde bir tepsi balık, caddeye bakıyordu. Hafızam benimle bir güzel eğleniyordu. Eve dönmeliydim. Eve dönüp Ludwig'in bana verdiği parşömenleri yanıma almalıydım. İstanbul'u Kerkoporta kapısından terk ettim. Tedirgindim. 21. yüzyıl göğsümde sancıydı.

52
Cennet Bahçesi

Sabah kalktım, çay yaptım, sandviç yaptım. Öğlen oldu, kahve yaptım, cezvesini yıkadım. Akşam oldu tezgâh sildim, bulaşık yıkadım. Sabah kalktım, çay yaptım, sandviç yaptım, mutfak dolabını temizledim. Öğlen oldu, kahve yaptım, cezvesini yıkadım, fırını ovdum. Akşam oldu, tezgâhı sildim, bulaşık yıkadım, çamaşır yıkadım. Sabah kalktım, çay yaptım, sandviç yaptım, mutfak dolabını temizledim, alışveriş yaptım. Öğlen oldu, kahve yaptım, cezvesini yıkadım, fırını ovdum, fayansları sildim. Akşam oldu, tezgâhı sildim, bulaşık yıkadım, çamaşır yıkadım, yıkadığım çamaşırları astım. Sabah kalktım, çay yaptım, sandviç yaptım, mutfak dolabını temizledim, alışveriş yaptım, yemek yaptım. Öğlen oldu, kahve yaptım, cezvesini yıkadım, fırını ovdum, fayansları sildim, börek yaptım. Akşam oldu, tezgâhı sildim, bulaşık yıkadım, çamaşır yıkadım, yıkadığım çamaşırları astım, kuruyanları topladım. Sabah kalktım, çay yaptım, sandviç yaptım, mutfak dolabını temizledim, alışveriş yaptım, yemek yaptım, tencereleri yıkadım. Öğlen oldu, kahve yaptım, cezvesini yıkadım, fırını ovdum, fayansları sildim, börek yaptım, tepsisini yıkadım. Akşam oldu, tezgâhı sildim, bulaşık yıkadım, çamaşır yıkadım,

yıkadığım çamaşırları astım, kuruyanları topladım, ütü yaptım. Sabah kalktım, toz almadığım için Münevver tarafından azarlandım. Düzeliyordum muntazaman. Sırasıyla vücudumdaki girintiler doluyor, çıkıntılar silikleşiyordu. Saçımın dalgaları hizaya geliyordu. Hepsi bir hizada, başı öne eğik dosdoğru gitmesi gereken yöne ilerliyordu. Münevver'in bana banyolardan birinin sorumluluğunu vereceği söyleniyordu. Günlerim, bir parça uyku için birbirlerinin boğazına yapışan saatler arasında geçiyordu. Münevver hayatımı ıstıraplı hallere sokmak için bütün hünerini kullanıyordu. Henüz ona karşılık vermiş değildim. Örgüte karşı masumiyeti koruyordum. Algımın kapılarını sonuna kadar kapalı tutuyordum. Bunun dayanıklılık, sabır ya da bağlılıkla ilgili bir tür test olduğunu düşünmek için kendimi zorluyordum. Fırat'ı gittikçe daha seyrek görüyordum. Kendi odamda kalmaya devam ediyordum. Tabaklar, bulaşık bezleri, çarşaflar ve deterjan kokuları arasında yeknesak bir yaşantı geliştirmiştim kendime. Günlerdir hiçbir bir derse katılamıyordum. Nedim'in beni arayıp yanına çağırmış olmasını dahi önemsemiyordum. Umurumda olan tek şey uyumaktı. Bir günü 24 saatten değil, üç öğünden yaşıyordum. Sadece sabahları mutfakta yalnız olmuyordum. Kendime neden orada olduğumu sorduğumda verdiğim cevap inandırıcılığını yitiriyordu. Gücümün tükenmek üzere olduğunu hissediyordum.

Toz almadığım için azarlandığım günün ertesi sabahı kalktım ve çay da yapmadım. Mutfakta dört kadın vardı. Benimle pek konuşmazlardı. Hepsi birbirlerine benziyorlardı. Orta boylu, kısa saçlı, tek parça halinde kadınlardı dolgun yanaklı... İsimlerini bilmeme gerek yoktu. Simalarını ayırt etmem kâfi geliyordu. O sabah çaydan sonra sandviçlere de elimi sürmedim. Madem öyle, mutfak dolabını da temizlemedim. Epeydir bu kadar özgür hissetmemiştim. İstesem uçabilirdim. Mutfak cadısı Münevver süpürgesini kapının arkasına yerleştirdikten hemen sonra

çaydanlığın boş olduğunu gördü. Önce cismi bulandı. Kayık tabaklara baktı, alışveriş torbalarının durması gereken yere, raflara, tencerelere... Dehşet içinde büyüdü gözleri, yuvalarından taştı. Yüzü kızardı, vücudu şişti, saçları elektriklendi. Uzun yeşil diliyle beni bir lokmada yutacak gibi üzerime geldi. Ben uçarak oradan uzaklaşabilirdim, beni yutmayı beceremezdi. "Ne yaptığını sanıyorsun sen!" diye bağırdığında küçük dili burnumun üzerindeydi. Önlüğümü çıkarıp masaya koydum. Hür adımlarla mutfağı terk ettim. Karşımda öfkeli insanların olduğu sahnelerde sessizliğimi korumak bana gittikçe yakışıyordu. Yeniden karşılaştığımızda daha öfkeli olmalarına aldırış etmiyordum. Ayaklarım yerden beş santim yukarıdaydı.

Ağzımda taptaze bir ıslık, Fırat'ı aramaya koyuldum. Odasına gitmeye niyetlendiğimde ona koridorda rastladım. Beni gördüğüne şaşırmıştı. Yüzünde her zamanki o aptal tebessüm vardı. "Selam," dedim. Cevap vermesini beklemeden sözüme devam ettim. "Ben mutfak işlerinden istifa ediyorum. Orası kadın toplama kampı gibi. Erkeklerin çalıştığı işlerde görev almak istiyorum," dedim. Yüzündeki o aptal tebessüm, şaşkınlığın altından eriyip gitti. Gözleri parlıyordu. Söylediklerim hoşuna gitmiş gibi görünüyordu. "Merak etme, her şeyi halledeceğiz," dedi. Bu, söylediklerimin karşılığı değildi. İnsanları anlamak için sadece ağzından çıkanlarla yetinmek gün geçtikçe zorlaşıyordu. "Ben o mutfağa geri dönmeyeceğim. Bana bir şey söylemek istiyorsan bununla ilgili bir şey söyle," dedim. "Tamam," diye yanıt verdi. Kendini bir şeylerden alıkoyduğu, engellediği belliydi. Algımın kapılarını açsam da Fırat'ın aklından geçenleri bilemeyecektim. Ağır ağır yürümeye başladık koridor boyunca. Mutfak istikametindeydik. Yaklaşmakta olan Münevver'i hissettim. İlki Münevver olacaktı. Zihninin içinde parendeler atacağım ilk kişi Münevver olacaktı. Fırat, mutfağa gitmeden önce beni durdurup salonda beklememi söyledi. Kalabalık, sabah toplantısı için

bir araya geliyordu. Pek kimseyle selam alışverişim olmadığı için sessizce bekledim. Kalabalığın bakışlarının üzerime düşmesiyle Fırat geri döndü. "Artık mutfağa gitmene gerek yok," dedi. İzahatta bulunmayacaktı. Salonun kapısından Münevver'in yüzünün yarısını görüyordum. Yüzünün beni gören yarısıyla alev okları fırlatıyordu.

Sabah toplantısında, benim yerime Türkan ve ekibinin yaptığı sandviçleri yiyip onlardan birinin demlediği çayı içtim. Münevver'i görmedim. "Sözün Düşüşü"ne girmek için heveslıydim. Ders çıkışında, kalabalığın Süveyda'dan bahsettiğini işittim. Merakla sokuldum sohbete. "Suikasta kurban gitmiş. Kendi üyesi tarafından üstelik..." dedi biri. Dizlerimden yere çakıldım. "Kurban mı?" dedim. Süveyda benim çocukluk arkadaşımdı. Hemen ölemezdi. "Yok yahu! Öyle deyince ölmüş gibi anlaşılıyor salak! Suikast teşebbüsü demen gerek! Ölmemiş ki..." diye atıldı bir diğeri. "Hayati tehlikesi bile yokmuş. Kadının biri tırnak törpüsüyle saldırmış buna!" diyerek beni düştüğüm yerden kaldırdı. "Neredeymiş şimdi?" diye sordum. Solgun bir mırıltı yükseldi kalabalıktan. Makul bir cevap alamadım. En yakındaki televizyonla aramda iki oda vardı, internetle ise uzun bir koridor ve kim bilir kaç oda... Haberlerin olduğu bir kanal bile bulamadım. İnternete ulaşana kadar bütün odalara girmeye kararlıydım. Süveyda'nın hayatta ve sağlıklı olduğunu öğrendikten sonra hissettiğim rahatlama yüzünden ona törpüyle saldıranın benim görevlendirdiğim eski meslektaşım olmasının üzerinde pek durmadım. O günün akşamında başka kadınlar tarafından yapılan yemekleri, başka kadınlar tarafından temizlenen çatal ve bıçaklarla, başka kadınlar tarafından kesilen ekmeklerle yedim. Yemekten sonra bezik oynadım kadınlarla. Fırat oyun sırasında yanıma gelip kulağıma, artık odada kalmak zorunda olmadığımı, istediğim zaman kadınların toplu olarak kaldığı odalara geçebileceğimi fısıldadı. Oraya kadınlar yatakhanesi demediği

için sevinmeli miydim? Fırat kulağıma eğildiği sıra bezik dostlarımın bana bakışlarından ikimiz arasında sıradışı görünen bir şey olduğundan şüphelendim. Bütün bunlardan sıkılanlar için, sabaha kadar şehrin en cazip kulüplerinde kendimden geçip sabahına hatırlanmayacak geceler geçirdiğimi söyleyebilir; dileyene mizansene uygun pornografik hikâyeler anlatabilirdim. Mutfaktan kurtulduktan sonra zihnim toparlanmaya başlamıştı.

Yalnızlığıma veda için o geceyi de odamda bitirdim. Dünyanın hâlâ döndüğünü, dışarıda hâlâ bir hayat olduğunu, Kadıköy Meydanı'nın çoktan unutulduğunu internetten öğrendim. Alışveriş için dışarı gönderilmiş olmasam, dünyanın sona erdiğine ve geriye içinde bizim bulunduğumuz evin dışında hiçbir şey kalmadığına kolayca ikna olabilirdim. O geceyi de öncekiler kadar mutsuz geçirdim. Ertesi gün, içimde yer etmeye meyilli karanlığın gidici olduğuna dair kuvvetli bir his beni kendime getirecekti ya da kısaca sabah gördüğüm ilk kişinin Fırat olması bana mutluluk verecekti. Aşkın insana yaptığı en iyi şey, şahdamarından yaşam sevinci zerk etmesiydi. Fırat o günü birlikte geçireceğimizi, bundan karşılıklı çok şey öğrenmeyi umduğunu, aşama kaydettiğimi ve beni önemsediğini söyleyecekti. Kahvaltı etmek üzere daha önce görmediğim bir odaya gittik. Sarmaşıklar ve açelyalar arasından rutubetli bir avluya bakıyorduk. Bir masa ve iki sandalyenin tamı tamına sığdığı bir balkondaydık. Kahvaltımız hazırdı. Çiçekler ve temiz hava insan olmanın güzelliğini, hafifliğini hatırlatıyordu. Akşamdan kalma sıkıntılarımı sarmaşıkların üzerinden Halkalı Çöplüğü'ne gönderdim. "Ne kadar güzel bir yer burası. İnsan burada mutsuz olamaz," dedim. Yüzüne yayıldı tebessümüm. "Benim cennetim burası. Çok bunaldığımda buraya gelirim. Çiçekleri ben diktim. Bazen insan onların canlı olduklarını unutuyor," dedi. Fırat da biraz Vakfıkentliydi. "Çocukken annemle birlikte çiçek dikerdik. Hiç bahçesi olmayan bir evde yaşamadım ben," dedi. Konuşmaya

katılmamı bekliyordu. Çocukluğundan bahsederek bana biraz daha yaklaşmak istiyordu. "Ben de," dedim. "Bahçesi olmayan bir evde yaşamadım hiç." O küçük cennet bahçesine karşı çay içiyor olmak, o an dünyanın en ayrıcalıklı işiydi. Masa, birimizin kucağı kadar yoktu. Biraz uzansam onu öpebilecek mesafedeydim. Benimle birlikte çalışmak istediği özel projesini anlatmaya başladı usul usul. Bunca yıllık aşk hantalı olduğum halde ona biraz daha yaklaşsam beni öpeceğini biliyordum. Elimden tutup beni kendisine doğru çekti. Dünyanın geri kalanı umurumda bile değildi. *Ben kimseyi unutmak için sevmemiştim. Aşk buydu, sevda buydu, hayat buydu... Kalp acı, dünya hüzün, göz yaş doluydu.*

53
İnci Pastanesi

21. yüzyıl kalbimde buruk bir acıydı. Beyoğlu'ndaydım. Onu görmemle bütün kadınlar ve adamlar ıslak bir kâğıdın üzerindeki mürekkep gibi dağıldılar. O, birkaç gerçek şeftali için balık pazarının içinde ayağına kısacık bir iple bağlı olan sandaletlerle süzülerek ilerlerken ben, görünmez olmayı diledim. Ona istediğim kadar bakabilmeliydim, ama o beni görmemeliydi. Bu gerçek bir karşılaşmaya dönüşmemeliydi. Arkasından onun gittiği dükkânlara gidip bıraktığı kokuyu soluyabilirdim, ama yanında durup alışverişine eşlik edemezdim. Deniz ile ne tamamen kopabiliyorduk birbirimizden ne de bir arada olabiliyorduk. Biz birbirimize teyellenmiştik. Aramızda bağ pamuk ipliğindendi. Ben zamanın tek anlarıysam, o da çift anlarıydı. Birbirimizi takip ediyorduk. Ben ne yaparsam yapayım, hepsinde Deniz vardı.

Deniz'i yeniden görmemle kendim hakkında, hayat hakkında, onun hakkında geldiğim nokta, an içinde silinip en baştaki ilkel haline dönmüştü. Bir insanın bir başka insana bunu yapması, yapabiliyor olması çok ürkütücüydü. Kalabalıklar savaşmadan sırf aşkla birbirlerine büyük kötülükler edebilirlerdi. Aklımdan geçtiği anda buna itibar etmemiş olsam da sonradan anladım ki söylediğimin şaşılır yanı yoktu. Sapına kadar doğruydu. Kendimi rendelenmiş elma, biraz tarçın ve kırılmış ceviz dolu bir kavanozun içine saklasam, üstüme şeker ve süt döksem bile ağza alınır halim yoktu. Balık pazarından çıkana kadar izledim onu. Biraz şeftali birçok yarayı iyileştirebilirdi. Onun aldığı yerden şeftali aldım önce. Sonra Şampiyon'un önünde midye dolma yiyen neşesi yerinde bir grubun içine karıştım. Son kahkahalarımı da Şampiyon'da bırakıp Deniz'in izlediği yoldan balık pazarını terk eyledim.

Meydana dönene kadar bir eski müzisyen, bir oyuncu, bir de Nedim'i gördüm. Nedim'i bu kadar kısa zamanda iki kez üst üste görmüş olmamdan çıkarmam gereken bir şey mi vardı? Anlam için birkaç bileşene daha ihtiyacım olabilirdi. Meydanda, ışıklarla dolu kavşağın tam ortasında hızla gelen arabanın birisi dizkapağımın hemen altından beni önündeki arabaya kadar sürükledikten sonra ilk kez ölümle ilgili başka bir fikir düştü aklıma. Bunca zaman hayatımın kederden son bulacağını düşünerek diğer olasılıklara haksızlık etmiştim. O korku ve sancı bütün vücuduma yayıldığında bir araba çarpmasıyla da ölebileceğime ikna olmuştum. Nedim ile ölüm arasında hoşlanmayacağım türde bir ilişki olduğu imasını çıkarabilirdim. Çıkarabilir miydim? Bunu kendime itiraf etmek için ilk vapur seyahatimi bekleyecektim.

Kazayı izleyen küçük muhasebenin hemen ardından Beyoğlu'nda biraz daha vakit geçirmeye karar verdim. Meydana yaklaşmıştım. Tramvay durağına gelmeden Hacı Bekir'de limonata içmek istedim. Yürümeye devam ettim. Ayağımın altındaki arnavutkaldırımın kaydığını hissettim. Durduğumda Hacı Bekir'in yerinde İnci Pastanesi vardı. Orası Hacı Bekir'in yeriydi. Bu, hayatta kuşku duymadığım nadir şeylerden biriydi. Peki, İnci Pastanesi'nin yerinde ne vardı, Hacı Bekir mi? Yerçekimiyle aramı düzelttim. Peşinden, bu meseleyi çözmek üzere geri dönüp Galatasaray istikametine doğru yürümeye başladım. Gittikçe hızlandım. Terliyordum. Rumeli Pasajı'nı geride bıraktım. Canlı bir ezanın önündeydim. Yanımdan bir alafranga, bir alaturka, bir alaturka müzik daha geçiyordu. Ezan sesi hepsinin üzerini örtüyordu. Benim doğduğum yeri, en iyi bu anlatıyordu. Ezan bitmeden önüm kesildi. Ben ona değil, o bana rastlamıştı. Eğer ben onu daha önce fark etmiş olsaydım, belki de o günü daha sıkıntısız kapatabilirdim. "Timur nerelerdesin sen allasen?" diye açtı diyaloğu. Böyle bir giriş için biraz göbeğe, biraz daha samimiyete ihtiyacı yok muydu? "Buralardayım da acelem var biraz," dedim. "Dur canım... Sen de hep telaşlıydın zaten," dedi sırıtarak. Ona göre bütün dünya biraz telaşlıydı. "Neler yapıyorsun, nasıl gidiyor? Biz büyüttük işleri. Haberin var mı?" diye sıraladı söyleyeceklerini. Bunun benim için bir haber niteliği yoktu. "Yok Fırsat," dedim. "Öğrenmiş oldum. Size kolay gelsin." Karşımdaki Fırsat'ın hevesli bir suretiydi. "Adını değiştirdik. Haberin ondan olmadı belki de," diye ekledi. "Öyle mi? Ne koydunuz madem?" dedim. "Fırsat'ın Turuncu Kazağı... Koray ile beraberiz. İyi gidiyor maşallah. Seneye merkezi daha büyük bir yere taşıyacağız kısmetse. Arada uğrasana. Sana da değişiklik olur," dedi. Fırsat, Yaradan'a yaklaşmıştı ben de İnci Pastanesi'ne. Kulağının arkasından yükselen minareye hürmetlerimi sunup derhal

uzaklaşmak istedim. Ezan sona ermişti. Zaman, dev bir heykel gibi duruyordu önümde. "Neyse çok acelem var benim. Uğrarım ben bir ara. Görüşürüz," diyerek yanaklarından öpüp yoluma devam ettim. Bir kişi daha benimle karşılaşırsa yapacağı hiçbir hareketi sahiplenmeyecektim. O rutubetli karşılaşmadan kurtulmamdan birkaç dakika sonra İnci Pastanesi'nin olması gereken yerdeydim. Mantı ve şnitzel fotoğraflarıyla karşılanmıştım. Başımı az kaldırınca Yemek Kulübü'nün altında ezilmiş Markiz yazısının yanındaydım. İnci Pastanesi'nin yerinde Markiz'e benzeyen bir kulüp vardı. Acımasız olan ben değildim. Bu işi böyle çözemezdim. Bu yolla herhangi bir işi çözemezdim. Yürüdüm. Başka hiçbir dükkâna bakmamaya gayret ettim. Markiz'in mevkinde Hacı Bekir'i gördüm. Hacı Bekir Zade Han, 127 numaranın içindeydim. Bunun, zihnimin bana yaptığı terbiyesiz bir şaka olduğunu düşünmeye meyilliydim. Markiz'in yerinde duran Hacı Bekir'e girdim. Bir paket kişniş şekeri istedim. Kasada parayı uzatıp üstünü ve fişimi beklerken gülümseyerek, "Hayırlı olsun, yeni taşınmışsınız," dedim. "Biz mi? Hayır beyefendi. Biz yıllardır buradayız. Siz karıştırdınız herhalde," dedi. Aynı soruları İnci'ye ya da Markiz'e sormayı göze alacak durumda değildim. O günü Deniz'e rastlamış, biraz şeftali almış ve sultanın söylediklerileyle ayaklanmış bir halk görmüş olarak bitiremez miydim?

Gözlerimi amavutkaldırımdan ayırmadan yeniden meydana geldim. Kaldırımın amavut olmasından da şüphe ettim. Artık fazla oluyordum. Bu halde toplu taşınamazdım. Taksim'den Beşiktaş'a kadar asfalta bakarak yürüdüm. Ludwig'in, ona anlattığım üç şeyden ikisine verdiği tepkiyi düşündüm: Kendimi aldatmamaktan zor bir şey yoktu. İskeleye varmadan Beşiktaş çarşının içinden geçip dikkatimi siyah beyaz köfteciye, rafı geniş aralıklı olan fırına, siber kırtasiyeye, buram buram lokmaya, balık konan büyük tepsilere, her şeyin kurulduğu turşucuya, bal kay-

makçıya verdim. Dönüş yolunda belki bir çay, bir de sigara içebilirdim. Bozuk para çıkarmak üzere elimi cebime attım. Elime gelen jetona bakakaldım. Onu ancak ankesörlü, turuncu bir telefonda kullanabilirdim. Ne kadar zamandır cebimde olduğunu merak ederek gişeye doğru ilerledim. Yanaşan vapurun Paşabahçe olduğunu gördüm. Onu görüp de binmemek ağırıma giderdi. İlk gençliğim Paşabahçe'yi her gördüğümde ona bindiğim için maceralı geçmişti. Baştan nereye gitmeyi planladıysan oranın vapuruna binmek yetişkin olmanın ilk şartıydı. Ben yetişmiştim. Nereden nereye gideceğimi çok önceden planlıyor, hesaplıyor, ona göre hazırlıklar yapıyor, kimseyi aldatmıyor, çizilenin dışına çıkmıyordum. O kadar yetişmiştim ki ne yaparsam yapayım bir günümü bir diğerinden ayırmayı beceremiyordum. Önüm arkam, sağım solum sobeydi ve etrafımdaki herkes ebeydi. En sonunda annemin söylediği adam olup çıktığımı kendime itiraf etmiştim, ama üzerimde beklediğim etkiyi yaratmamıştı; rahatlamamıştım. Birinci sınıf bir mübalağa sanatçısıydım. Aynı onun dediği gibi her şeyin an azından bir yanını olduğundan büyük göstermeyi başarıyordum. İşte bu yüzden fevkaladenin farkındaydım. İyiyi de kötüyü de kolayca mübalağaya kurban edebiliyordum. Her şeyi olduğu gibi görene kadar olabildiğince az şey görmeliydim. Vakfıkent, İstanbul, doğduğum mahalle ya da buradan milyonlarca kilometre uzakta hiç görmediğim bir mahalle de umurumda değildi. Özlediğim tek yer evimdi. Pılımı pırtımı toplayıp salona, Ludwig ile Mendebur'un yanına gittim. İkisi de geniş bir rehavet içinde, uyanıklık halinin asgarisindeydiler. Onları bıraktığımdan beri çekirdek yiyip televizyon izlediklerini düşündüm. Elimde delil olarak çekirdek kabuğu dolu kâseler vardı. O geceyi Ludwig ve Mendebur ile birlikte ayçekirdeği yiyip dünyada olanlara şaşırarak geçirdik.

54
Buruk Acı

Fırat ile aramızdaki tek engel küçük bir sehpaydı. O küçük sehpa, Timur ile aramda kalan bağı da koparmıştı. Hiçbiri kasıtlı olmamıştı. Bulunduğum yerle sahici bir ilişki kurmuştum kendiliğinden. Böylece her şeyi, bir kez daha az düşünür olmuştum. Göğsümde balensiz duygular taşıyordum.

Fırat ile bahçedeyken yaşananlar çok yerinden bıçaklanmış bir ceset gibi çökmüştü üzerimize. Hamza, "Sözün Düşüşü"nü toplatıp yaktırmıştı. Fırat, düzenlenen toplantıda beni danışmanlarına alelacele takdim edip bundan sonra birlikte çalışacağımız bilgisini verdi. Beni sevecen bir tavırla ya da büyük bir hevesle karşılamadılar, ama mesafeli ya da umursamaz da davranmadılar. Her biri gerektiği kadar gülümsedi, elimi sıktı ve tebrik etti. İçlerinden birinin, "Her ne yapıyorsak daha hızlı yapmalıyız. Zaman kaybediyoruz," demesi toplantıyı resmen başlatacaktı. "Bu adamların gittikleri yolun biliyoruz, ama sürekli taktik değiştiriyorlar. Onlarla baş edebilmek için bizim de taktik değiştirmemiz gerek Fırat. Fazla yumuşak davranıyoruz," diyen oldu önce. Üzerine, "Defterden, kitaptan başka silahımız olmalı. Lafla, şiirle devrim yapamayız," diyen de... Fırat'ın ince gülümsemesi dağılmadan duruyordu yüzünde. "Nasıl silahlar mesela. Onları nasıl yenebiliriz?" diyerek bozdu sessizliğini. Biri epeyce laf edecek gibi açtı ağzını, derin bir nefes alıp kapattı. Fırat, "Aklınızdan geçenleri biliyorum. Onların silahlarını kullanmaya başlarsak kendimizi onlardan nasıl ayırırız?" diye karşılık verdi. "Bütün derdimiz kendimizi onlardan ayırmak o zaman..." diye mırıldandı bir başkası. "Saçma! Bunu tartışmayacağım," dedi Fırat. "O yolla mücadele bizim varoluş sebebimize aykırı düşmüyor mu? Bunu

defalarca konuşmadık mı? Bunu tartışmak zaman kaybından başka bir şey değil!" İnce gülümsemesi sapasağlamdı. Bir grup adamın arasında onların dünyayı kurtarmalarına şahit oluyordum. Bunu gerçekten yapıyordum. Odada benden başka kadın yoktu. Benim için işin zor kısmı toplantıdan sonra başlıyordu. Dişi vampirlerle çevrili bir mezarın orta yerinde kanayan çelimsiz, genç bir kadındım. Yine de her şey yolundaydı. Her şey olması gerektiği gibiydi.

Anlattığım bu gün, başladığı gibi olağanın dışında devam etti. Sözün Düşüşü'nden sonraki bütün dersler iptal edildi. Fırat binadaki herkesi büyük salona topladı. Henüz evin her köşesine hâkim değildim. O evde de değildim. İstanbul'da ya da dünyada tümden yoktum. Aklım beni o evin dışında bir köşede bekliyordu. Toplantının sonuna kadar orada, salonda görünmeye devam ettim. Münevver'in bakışlarının düştüğü yerdeydim. Fırat bana her yaklaştığında bir çalı süpürgesinin saplan arasında kayboluyordum. Salonda konuşulanları takip edemiyordum. Fırat, toplantının sonunda Münevver'in ürkütücü gölgesinin altında, "Konuşmalıyız," dedi bana. "Şimdi söyleyeceğim şeyi kimseyle paylaşmamalısın. İkimiz arasında kalsın. Hatta ben söyledikten sonra ikinci kez aklından bile geçirme," diye devam etti. Heyecanlıydı. Önünde insan olmasa koşacak haldeydi. "Uzun zamandır aramıza katılmasını istediğim biriyle temasa geçtim. Bizimle toplantı yapmayı kabul etti. Kelebekler'den beri uğraşıyordum bu işle." Her sorusuna cevap almış bir düşünür ifadesi vardı yüzünde. Mümkünü yoktu. Bir adam bundan daha ümitli olamazdı. Aramızda aşağı yukarı bir sehpa vardı. Ne kadar sevişirsek gecelerimiz o kadar kısaydı. "Bu görevi senin üstlenmeni istiyorum," dedi. "Tamam," dedim. Teferruatı konuşmak üzere kamudan uzaklaştık. "Toplantıyı burada yapamayız. Yeni bir yer lazım bize. Semt değiştirmeden, fazla kuytuya kaçmadan bir yer

bulmakla başlayabilirsin işe," dedi. "Anlaşıldı," .dedim. Daha iyi bir cevap düşünememiştim. "Bundan kimseye bahsetme lütfen. Çok önemli. Bu, her şeyi değiştirecek," dedi pürneşe. "Merak etme," dedim. İki kişinin birbirine hayat enerjisi vermesinin haz dolu yolunu birlikte keşfetmiştik.

Örgüt için daireler, depolar kiralanıyordu kısa süreliğine... Kiralanan yerler; kütüphane, eğitim evi, toplantı mekânı olarak kullanılıyordu. En sade haliyle gerekenleri öğrenmiştim. Fırat, kalem arkadaşları ve usul usul çoğalan kalabalık, bambaşka telaşlar içindeydi. Fırat için çok önemli olan görüşmeye uygun bir ortam temin etmek üzere, kendimi ait hissettiğim tek yere, sokağa karıştım. Beyoğlu'ndaydım. Tanıdık bir telaşa teğet geçmiştim. Yıllar sonra ilk kez İstanbul'da görüyordum onu. Timur ile ben, artık kullanılmayan bir alfabeydik. Ezbere bildiğim huzursuzluğu üzerindeydi. Sanki varlığından haberdar olmadığım bir şeyin peşindeydi, dünyanın geri kalanı gibi... Beni görmesini istemedim. Bir zamanlar vücudumun bir parçası kadar bana yakın olan birisine, sırf simasını bildiğim birisine dönüşmüş olduğunu belli edemezdim. Timur'u buradaki kalabalığa bırakıp başka bir kalabalığa karışmak üzere balık pazarına girdim. Çocukluğumda ne zaman balık pazarına girsem görünmez olduğumu hissederdim. Zamanın acımasızlığı ensemdeydi. Timur'un izini kaybetmiştim, fakat onu gördüğüm kareyi hafızamdan hemen silemedim. Dikkatimi dağıtmak için lakerda ve şeftali aldım kendime. Bunları acele etmeden yaptım. İstanbul'a ilk kez gelmiş genç bir kadın gibi civarda basit bir daire kiraladım. Artık Timur'a dair her şeyi gönül rahatlığıyla zamanın tatlı kucağına bırakabilirdim. Fırat'ın yanına döndüm. Ağzımda biraz önce yediğim lakerdanın tadı, kalbimde buruk bir acı vardı.

55
Maymun

Berlin Duvarı yıkılalı ne kadar olmuştu? 150 yıl? 20 dakika? 3 gün? Uyandığımda yatağımın dayalı olduğu pencere kenarından (sabahın o saatinde, üstelik çoktan yaza dönmüş mevsimde) kırıldığı yere kadar ezberimde olan güneşin gri tuğlalarla kesildiğini gördüm. Ya o duvardan geriye kalanlar Vakfıkent'e gelmişti ya da bunca zamandır yeni bir hayat biçimi oluşturmaya çabalandığını sandığım yer aslında bir panoptikondu. Adamakıllı uyanıp soğuk suyla tebelleş olduktan sonra, penceremden içeri sarkmaya hazırlanan tuğlaların, oturduğum yerin yanındaki boş araziye yapılmakta olan çiftliğin inşaat malzemeleri olduğunu anladım. O tuğlalar Berlin Duvarı'ndan gelmiş olsalardı şayet, onlara ne yapacağımı da biliyordum. Başta The Wall olmak üzere çok sayıda Pink Floyd albümü vardı elimde. Bunu söylerken çıkarmak üzere olduğum pijamamın düğmelerini iliklediğime yemin edebilirdim. Bir şeylere saygı duyabilmek, hâlâ insan olduğumu düşündürüyordu bana. Doğanın o günkü renklerine yakın giysileri seçtim üzerime. O gün girmemem gereken yerlere girecek, benden saklanan bilgilere erişecek, belki yakalanacak, belki yakalayacak, belki ikisini birden yapacaktım. O gün Vakfıkent'in gerçekten özgür olacağı gündü. Ludwig'i ve Mendebur'u son kez görüyor olduğumu düşünerek (bunu onlara belli etmeden) kendileriyle vedalaştım. Ağlıyor olmamın suçunu evin içinde uçuşan polenlere atmaya çalışsam da ne Mendebur ne de Ludwig bu lakırdıya inanacak saflıkta sayılmazlardı. Onları teselli ettim. Ludwig'in bana uzatıp, "Sende kalsın," dediği mendili temelli geri verip dünyanın kaderini değiştirmek üzere yola çıktım. Ben Timur Erin; melodramların başkahramanıydım.

Nedim'in evinin olduğu sokaktaydım. Önündeki söğüt ağacı, bahçesindeki menekşe, onun yanındaki papatyaydım. Planlı, programlıydım. O an durduğum yerle bir pozisyonda, çok sayıda Timur'un aynı pozisyonda sığabileceği ön bahçeden baktığımda, Nedim'in salondaki masanın başında oturduğunu görebiliyordum. Geldiğim yere kadar beni arayan, kim olduğumu ya da bahçenin ortasında üzerimde rengârenk giysilerle yerde yuvarlanarak ne amaçladığımı soran olmamıştı. Beni o halde gören olsaydı, onu esas hedefimden uzaklaştırmak için bilimkurgu edebiyatına hak ettiği saygınlığı kazandırmak üzere bir dizi eylem yaptığımı, kendi senaryomu kendim yazıp oynadığımı söyleyecektim. Kıvrak zekâmı daha önce keşfetmiş olsaydım belki de salgın dahil, dünyayı pek çok yükten kurtarmış olacaktım.

Çalıların hızımı kesmesine izin vermeden iki tur daha yuvarlandıktan sonra evin arka bahçesine giden yola girdim. Nedim'in ensesini gördüğüm mesafeden içeri sızabilirdim. Arka kapı aralık bırakılmıştı. Çocukluğumda bile bu kadar yuvarlanmamıştım. Küçükken evdeki koltukların minderlerini yere dizip üzerlerinde yuvarlanmaya çalışırken canımı daha çok yaktığımı anımsadım. Eşikteydim. Ayaklarımın üzerinde daha zordu hayat. Her şeyin boyuna değil de enine olduğu bir dünya daha sessiz, huzurlu, barış doluydu. İnsanın yükselme arzusu her şeyi bozuyordu. Nedim'in ensesine biraz daha yaklaşmıştım. Pencerenin önündeki masada tek başınaydı. Camdan yansımamı görmemesi için dizlerimin üzerine çöktüm. Hem böyle daha çaresiz görünüyordum. Yakalanacak olursam, derhal bu durumu bir epilepsi krizine çevirebilirdim. Ben Timur Erin; muafiyetlerin en çirkin prensiydim. Eşikten adım attıktan sonra soldaki derin ve eski portmantoyu fark ettim. Üzerinde siyah bir yağmurluk, aynı renk bir erkek şemsiyesi ve bir çift siyah erkek ayakkabısı duruyordu. Ev tek kişilik değilse, arka kapıyı kullanan yalnızca

bir kişi vardı. Portmantodan sonra Nedim'in olduğu yere gelmeden soldan bir koridor uzuyordu. Fazla ses çıkarmadan o tek kişilik portmantoyu geçebilirsem koridora girmem zor olmazdı. Evde Nedim ve benden başkası olduğuna dair bir sese, nefese rastlamadım. Ne bir kadın ne bir adam ne de bir kedi izi... Koridordan sonrası tahmin ettiğim gibi daha kolay oldu. Nedim'in bu kadar rahat olması ister istemez beni şaşırtmıştı. Her zaman içeri girmek isteyen kişiler benim kadar iyi niyetli, dikkatli ve zeki olmayabilirdi. Üst kata çıkan merdiven koridorun ucundaydı. Hiç acele etmeden aldım adımlarımı. Ne aradığımı bilmiyordum, ama nereye bakacağımı biliyordum. Sade bir gerilim öyküsünü yarılamıştım. Aradığım şey en gizlediği şeydi. Bu da en görünen yerde olan demekti. Önüme çıkan ilk iki odayı geçip üçüncüye girdim. Bir nevi çalışma odasındaydım. Yani olmam gereken yerdeydim. Yerden tavana kadar kitaplıktı. Her raf eski ansiklopedi ve kitapla doluydu. Teknolojinin gittikçe inceldiği bir yerde bordo ve yeşil ciltli ansiklopediler görmek, bir gece evvel bindiğim bakırdan uzaygemisinde Mesut Bahtiyar'dan şarkılar dinlemek gibiydi. Kitaplıktan artakalan yerde iki basamaklı tahta bir merdiven, deri bir koltuk ve ufak bir masa vardı köşeli. Bu odadan hoşlanmamıştım. Her şey olduğu gibi gizliydi. Gözüme ilk çarpan ansiklopedilere mi bakmalıydım? Hayır! Deri koltuğun üzerinde bir tomar kâğıt duruyordu. Aradığım kâğıtlar (eğer aradığım kâğıtsa) onlar olmalıydı. İlk sayfa diğerlerine göre daha küçük ve kırışıktı. Üzerinde pırasa, peçete, patates, pompa ve pirinç yazıyordu. Sayfanın arkası boştu. Elimdeki, alışveriş listesi değilse bir tür kripto olmalıydı. Batılı sözcüklere hayranlık duyduğumu daha fazla gizlemeyecektim. Bilerek ve isteyerek "kripto" demiştim. İkinci sayfada ilk gördüğüm şey kendi adımdı. Bana sesleniyordu. Karalanmış, yeniden yazılmış... Şaşkındım.

Sevgili Timur;

Evin bu odasına kadar gizlice gelmenin hiç gereği yoktu. Ben haftanın bir günü Vakfıkentlilerin sorularını cevaplamak; dileklerini dinlemek gayesiyle burama gelirim. (Burası "sorular"dan itibaren karalanmış yeniden yazılmıştı). *Kapıyı dikkatlice bakarsan "KAPI AÇIKTIR, GİRERKEN TIKLAYINIZ" notunu görürdün. Salgın nedeniyle yaptığımız çalışmalar; geçtiğimiz iki ay boyunca bu görevi yerine gelmemi engelledi. Buna daha önce şahit olmamanı anlıyor; duymamış olmanı ise yadırgıyorum.* (Burada "şahit olmamanı" karaladığı bir şeyin yerine yazmıştı.) *Bir dahaki sefere ön kapıyı kullanmanı tavsiye ederim.* (Burada "ön"ü araya sıkıştırmıştı.)

Selamlar;

Nedim

Bana yazılan not burada sona eriyor; arkasındaki sayfa (bir başkasının elyazısıyla) vaktiyle beyler için yazdığım meze mönüsüyle devam ediyordu. Ben, Nedim'in tavsiyesini bulduğum yere bıraktım. Her şeyin seslendirilmeyen bir garabet içinde olup bitmesinden rahatsızdım. Neden bu adada olduğumu düşündüm. Vakfıkent'e ilk geldiğim andan o ana kadar olanları düşündüm. İstanbul'u düşündüm. Deniz'i düşündüm. Vakfıkent'in neyi vakfettiğini, Vakfıkent için ne vakfedildiğini düşündüm. İstanbul'dakiler arzularını yitirmiş insanların meyhanesiydi. Buradaki mavi meyhane neydi? İnsanın yaptığı bir şey ne kadar saygın olabilirdi? Düşünmenin yorgunluğuna düştüm. Üzerindeki kâğıtlarla beraber deri koltuğa çöktüm. Bir tek Deniz ile aynı cümledeydim. Oradan gideceksem, Deniz'i de yanımda götürecektim. Pasaklı,

kaba saba, kılıksız bir dünyadan başka bir şeyim yoktu ona vaat edebileceğim. Yine de İstanbul'dan çıkmayan Timur'dan daha özgürdüm. Gözüme ilişen iki Derrida kitabıyla birlikte kimseden gizlenmeden evi, girdiğim kapıdan terk ettim. Tarafsızdım. Elimde iki Jacques ve bir Ludwig'den başka bir şey kalmamıştı. Adımlarımı dikkatli atmalıydım. Belki de bir süre üç maymunu oynamalıydım. Duyularımı fazla önemsememeliydim. Beni kimle toplasam üç maymun ederdim? Ludwig'in bu işe karışmayacağına emindim. Kendimden şüpheliydim. Belki de Timur diye birisi yoktu; ben o üç maymundan biriydim.

56
Ceset

Timur'un cesedini ait olduğu yere, toprağın altına gömüp güzel hatırasını geçmişin merhametli kollarına bırakana kadar yaptıklarımdan mesul tutulamazdım. Ağzımdaki lakerda tadı... Lakerda tadı rakıya hazırlıktı. Her ne yapıyorsam daha önce bilmediğim bir rahatlıkla, sonuçları üzerine yersiz fikriler geliştirmeden, artık değiştiremeyeceğim şeyleri defalarca düşünmeden huzur içinde geçmişe bırakarak yapıyordum. Vaktiyle bana yabancı hayaller kuruyordum. Gönlümde önceden bilmediğim bir ferahlık taşıyordum. Bir yere ait olmak, bir bütünün parçası olmak böyle bir şey olmalıydı. Vakfıkent'e, doğup yaşadığım yere bunu hissettiğimi söyleyemezdim. Fırat ile birlikte insan olduğumu hatırlamaya başlamıştım. Yapmaya çalıştığım, yapmak istediğim, yapmam gerekenlerin yanı sıra -belki ötesinde- aslında her şeyin dışında, bir insan olduğumu anımsamıştım; etten, kemikten, acıdan olduğu kadar neşeden, tümden, bütünden... Bunu daha önce de sayısız kez kendime söylemiş olmam geçmişi değiştirmiyordu.

Aşk bana seviştikçe güzelleşen bir bedenin yanında, sevdiği adam yüzünden başına musallat olan kadınları def etme becerisi de vermişti. Münevver, Fırat ile aramızdaki münasebetin kokusunu vakit kaybetmeden -ben, kendim bile fark etmedenalıvermişti. Kendimi sakınmam gerekenler, Münevver'in bana duyduğu kinin içinden Fırat'ı çıkarınca geriye kalanlardı. Başka türlü söylemek gerekirse, Münevver hayatla arasındaki meseleyi bana mal etmişti. Fırat, bunun vesilesiydi. Bende kendisinde olmasını istediği meziyetleri görüyordu; benim tarafımdan gerçekleştirilen beklentilerini, hayallerini... Ya da sadece onunkinden başka renkte, daha uzun ve dalgalı olan saçlarım vardı. Ne fark ederdi? Algımın kapıları sonuna kadar kapalıydı ve bana baktığında tek gördüğüm gözlerinden sıçrayan öldürücü bakışlarıydı. Fırat'ı bir biçimde benden ayırmayı başarsa yahut benim sahip olup da onun olmadığı birkaç şeyi kontrolü altına alsa kendisine yeni bir kin nesnesi seçeceğine baştan aşağıya emindim. Onun alanında, tüm hareketimin izlendiğini bilmek beni daha önce hissetmediğim türde bir korkuya sürüklüyordu. Her ne yapıyorsam onun bakışlarının altında olduğu için daha yoğun, daha sert ve daha sevimsiz bir biçimde yapıyordum. Bu, Münevver ile mutfakta son kez yalnız kalana dek sürdü. İçerisi loştu. Mutfak masasının kenarında birisinin olduğunu görmüştüm, ama kim olduğunu seçememiştim. Seçilememek onu çıldırtmıştı. Benimle konuşmaya kalksa ağzından köpükler saçacaktı. Fırat ile yakınlaştığımız söylentileri kalabalık arasında yayılmaya başladıktan sonra Münevver yüzüne her zamankinden daha çok boya sürmeye başlamıştı. O gün Münevver'i mutfakta ele veren, kahverengi gözlerine alnına kadar bolca sürdüğü parlak, yeşil farı oldu. Yüzünün üst tarafı o kadar yeşildi ki farı, güzelleşmek için değil, savaşta olduğunu göstermek için sürdüğünü düşündüm. Tezgâhtan aldığım bardağı lavaboda çalkalayıp lavabonun yanındaki sürahiden kendime su koydum. Elinde olsa, Fırat'ın da

bundan hoşlanacağını düşünse ya da bu yolla benden kurtulacağını bilse, beni oracıkta, o suyla öldürebilirdi. Münevver'e arkam dönüktü. Gözlerinin, içtiğim suyun içinde olduğunu hissediyordum. Su bitmeden ona yüzümü döndüm. Elbette gözlerini üzerimden çekme nezaketini göstermesini beklemiyordum. Kimi kandırıyorum? Ben yine de ne olursa olsun bekliyordum. İçinde bir yerlerde olması gereken insaniyet adına, bütün saflığımla bekliyordum ve o bekleyişe inanıyordum. "Münevver," dedim, "Bu işi burada bitirelim." Gözlerinden çıkan şimşekler bastığımız yerde derin yarıklar açıyordu. Adımlarımı dikkatli almalıydım. Münevver o anı bekliyormuş gibi büyük bir hevesle kalktı ayağa. "Benim seninle hesabım öyle kolay kolay bitmez," dedi. Aramızdaki mesafe azalıyordu. "Bak Münevver, benim seninle hiçbir derdim yok! Büyük ihtimalle de olmayacak. Neden biliyor musun? Çünkü sende, benim isteyip de alamayacağım bir şey yok. Benim sana tavsiyem önce iki adım geriye gitmen. Sonra da kedine benden daha faydalı bir meşguliyet edinmen. Burası meşguliyet edinmekte zorlanacağın bir yer değil. Eğer bu söylediklerim aklına yatmazsa karşına çıkacak olan Ekin sana şimdikinden çok daha fazla sıkıntı verecek. Anladın mı beni?" dedim. Gözlerindeki öfke ve kinden başka herhangi bir duygu görmeye razıydım. Aynı hırsla titredi olduğu yerde. "Sen beni korkutabileceğini mi sanıyorsun?" diyerek üzerime yürümeye başladı. "Ayağını denk almaya bak sen!" dedi arkasından. Burnundan çıkan öfkenin sıcaklığı yüzüme yapıştı. "Ya buradan çek git ya da başına geleceklere hazırlıklı ol. Bunu senin yanına bırakacağımı mı sanıyorsun kıytırık!" son sözü oldu. Kıçında 150 km. hızla esen mini fırtınasıyla mutfağı terk etti. İki kadın olarak atalarımızdan miras aldığımız kin, hepimizi dünyanın sonuna sürükleyebilirdi. Kadınlarla birlikte olmadığım için kendimi şanslı sayıyordum. En azından bu yolla bir nebze de olsa kendimi sakınıyordum. Böyle bir kadına rakip olmak, onunla ömrünü geçirmekten eminim daha zararsızdı. Kartlarımı doğru oynarsam

onu benden kurtarabilirdim. Biz o mutfakta binlerce yılın kinini birbirimize kusarken dışarıda bir sürü insanla birlikte dönen dünya çökmeye devam ediyordu. Kendisine yapılan suikast girişimi sayesinde göğüsleri kabaran Süveyda ve ondan vazgeçmeyen Mihrican, Büyük Hamza ve sayısız havarileri, Berjer Harun ve el verdikleri, geriye kalanlar ve hâlâ diğerlerinin dünyayı zapt etme mücadelesi sürüyordu. Dünya, bu insanların suretinden üzerimize düşüyordu. Kendimi, hayatı boyunca bir grup ayyaş arasında ayık kalmayı başarmış, ufak tefek bir kadıncağız gibi hissediyordum. İnsanın özüne, kendime, Fırat'a, içimdeki bana, bütün bunları yaratana duyduğum aşk beni burada tutuyordu. Fırat, evrenin sonundaki Şaşkınbakkal'dı. Ona ulaşmam, hayatın anlamına ulaşmamdı.

Onunla ilk kavgamız, benden yeniden mutfak görevi istendikten sonra cereyan etti. Münevver, Türkan aracılığıyla beni mutfağa çağırıp tezgâhları temizlememi söylemişti. "Ben buradan sorumlu değilim," dediğimde cemi cümle çullanmışlardı üzerime. Ne olduğunu anlamadan elimde sünger bezlerle kalakalmıştım. Tezgâhlar parlamadan oradan ayrılamadım. Bir mutfak dolusu kadın o akşam tahammülümün ayaklarına tuz sürüp keçilere yalatmıştı. Bunu Fırat'a anlattığımda hafif bir tebessümle geçiştirildim. "Neyi komik buldun?" dedim. "Komik değil, saçma buldum," dedi. "İsabet," dedim. "Ben de onu anlatmaya çalışıyorum. Burada, mutfakta olanlar çok saçma. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsun?" Cevap vermek için acele etmedi. Yüzündeki manasız tebessümden nefret etmemi bekledi. "Buradaki kadınların sorunlarını çözmeye kalkarsak eğer, sanattan ümidi kesmek gerekir Ekin," dedi. "Biliyorsun, sanat bu aralar can kurtarıyor." Fırat'ın pembe yanakları, pantolon askıları, sabit gülümsemesi, makul göbeği muhtemelen kibrini örtmek içindi. Birisiyle kavga etmeden, onu tanıdığını sanmak körpe bir yanılgıydı. "Sanata gerek kalmadan, akılla da birçok şeyi halledebiliriz," dedim. Onun için tartışma -tabii bu, bir tartışmaysa eğer- sona ermişti. Bu noktadan sonra söyleyeceklerime kayıt-

sız kalacağı belliydi. Bir başka düşüncenin ötesine berisine kati suretle meyletmiyordu. Her şeyin öteden beridir bildiği doğrularla açıklandığına inanıyordu. Huzurluydu. Bu hali beni öfkelendiriyordu. Önümüzdeki birkaç saati, kinayenin bacakları arasında geçirdim. Fırat, öfkeye verilecek en iyi karşılığın sükûnet olduğunu biliyordu.

Aramızda geçen garip tartışmayı takiben Fırat çalışmak üzere odasına gitmişti. Ben toplantı salonunun yanındaki küçük kütüphanedeydim. Yalnız değildim. Genç bir oğlan hayli telaşlı içeri girip rakı beyazı suratının üzerindeki iki kara gözünü, bir masa ötemdekinin iki gözüne dikip, "İzmir'de birini öldürmüşler," diyene kadar Fırat'a sinirliydim. "Hazırlanıyorlardır. İzmir'e gidiyorlar," diye devam etti. Karşısındaki epeydir ağzını açmamış gibi incecik bir sesle, "Doğru düzgün anlat şunu. Ne oldu?" diye sordu. Korktuğunu belli etmiyordu. "İzmir teşkilattan bir çocuk HAY'dan birini vurmuş," dedi sesi titrek. "Başımız belada." Bir sonraki cümleye kadar dünya tarihi gözümün önünden film şeridi gibi geçti. "Tanımadığımız birisi değil mi?" dedi öbürü, çok şey fark edecekmiş gibi... Onun tanımaması neyi değiştirirdi? O tanımasa birileri mutlaka tanıyordu ya... "Ben tanıyordum, ama seni bilmem," dedi ilki. "Ta Kelebek zamanından Mahmut diye bir adam. 40-45 yaşlarında... Bu, hiç iyiye işaret değil, hiç değil!" diye devam etti. Yanlarına gittim. "Fırat'ın haberi var mı?" diye sordum. "Bilmiyorum," dedi oğlan. "Buraya gelmeden bakındım, ama bulamadım. Telefonunu da açmıyor," dedi. "Fırat'a haber vermek gerek?" dedim. Tam karşımızda bir ceset duruyordu. Ben henüz idrakin başındaydım. "Çocukta silahın ne işi varmış?" diye sordum. "İzmir teşkilatı bizden önce silahlandı. Fırat çok direndi ama... Bu iş hiç iyi olmadı. Hiç!" dedi. Elleri titremeye başlamıştı. Ben hala idrakin başındaydım. Ortada mahalli belli bir cinayet; cismi ile faili belli bir ceset vardı. Bir insanın hayatından daha önemli olan şeyin ne olduğunu öğrenmek üzere Fırat'ı bulmalıydım.

57
Anlaşma

Yalnız kalmak istiyordum; daha ne kadar yalnız kalabilirdim bilemiyordum. Sabahları yalnız uyanıyordum, yalnız kahvaltı ediyordum. Sonra yalnız topluyordum soframı. Hepsi benim olan çamaşırlarımı tek başıma yıkıyordum. Yalnız katlıyordum, yalnız asıyordum. Yalnız çalışıyordum. Yalnız televizyon izliyordum. Bütün toplantılara tek başıma katılıyordum. Daha ne kadar yalnız kalabilirdim, bilemiyordum... Yalnız uyuyordum geceleri. Aklıma gelen şeylere yalnız şaşırıyor, yalnız seviniyor, yalnız üzülüyordum. Bunları kimse bilmiyor diye hayıflanmıyordum. Alışverişlerimi yalnız yapıyordum. Her şeyi tek kişilik alıyordum. Ne pişirsem tek kişilik pişiriyordum. Ne yesem yalnız yiyordum. Daha ne kadar yalnız kalabilirdim, bilemiyordum. Kimseyle konuşmak istemiyordum. O kadar yalnızdım ki konuşunca yoruluyordum. Yalnız susuyordum. Kendi kendime... Daha ne kadar yalnız kalabilirdim, bilemiyordum.

Vakfıkent'ten gitmeye karar vermiştim. Nedim'in değerli Vakfıkent sakinlerine vakfettiği evinden; bir düşünür ve bir kediyle yaşadığım eve dönüş yolunda verilmiş, ince elenmiş sık dokunmuş bir karardı bu. Doğduğum evden çıktığıma göre dünyanın her yerine gidebilecek kudrete sahiptim. Ludwig, Vakfıkent'te kalmakta kararlıydı. Orada kalmazsa Norveç'e taşınmakla tehdit etti beni. Onu benimle gelmeye zorlayamazdım. Havalı hiçbir tarafı olmayan hayatım boyunca terk edemediğim tek adamdan, biricik Yahudimden, onun üç isminden birden ayrılacaktım. Bu kahır dolu satırları, Ethel'in gerçekleşmeyecek kehanetlerine adadım. Ludwig ile birlikte son karemizin, ölümün eşiğindeyken gözümün önünden geçecek karelerden birisi olacağına kalan namusum ve şerefim üzerine emindim. Masanın en sık kullanı-

lan, diğerlerinden hep bir adım önde ve asimetrik duran baştaki sandalyesinde oturuyordu. Karşısında ayakta duruyordum. Altımızda eflatun bir İran halısı vardı ya da fosforlu bir Hereke, basmalı bir Afgan... "Seninleyken yaşamın hazlarından feragat etmek zor," dedi. Ona sarılmama izin vermedi. Daktilosunu, lacivert mürekkepli kalemini ve bir kucak dolusu parşömenini yanıma almamı istedi. Tıpkı onun gibi ben de Batı'nın en batısındaydım; soğukkanlılığımı korumakta zorlanmadım. *Ruhumun kederinden gözlerim yaşla dolmuştu, inliyordum derinden...* Terk edilmiş küçük bir çocuk gibi çirkinlikten çatlayana kadar ağladım. Mendebur da onunla kalacaktı. O yanındayken yokluğumu aramayacaktı. Mendebur'u istediğim zaman görebileceğimi biliyordum, ama Ludwig için aynı şeyi söyleyemiyordum. O andan itibaren Timur'dan başka kimse kalmamıştı benden içeri.

Edecek sözüm vardı, ama onu yakalayamıyordum. Sözün bana sokulmasını bekliyordum. Bir müzik vardı aklımda... Nota bilmiyordum, bilsem onu yazmaya yetmeyeceğini biliyordum. Hasbelkader üzerimden attığım uykusuzluk derdinden öğrenmiştim; çağırdıkça kaçanın peşinden koşmaya hacet yoktu. O beni bulacağı yeri biliyordu. Ludwig ile ayrılışımız, beni ölüme bir adım daha yaklaştırmıştı. Gözümün önünden geçecek film şeridinde başka neler olacaktı? Deniz'i ilk gördüğüm an? Yoksa son kez göreceğim mi? En korktuğum an ya da en üzgün olduğum mu? En sevinçli, en acı dolu, en çaresiz, en heyecanlı anlarım mı? Fenerbahçe'nin en azından bir şampiyonluğu olmalıydı. Kalan ömrümü nasıl harcayacağıma dair mevcut tereddütlerim, belimden aşağıya büyük çimdikler atarak terk etmişti beni. O filmin bütün karelerinin tamamlandığının farkındaydım. Film, yakın zamanda bitmişti. Bundan sonra olacaklardan zerre kadar korkum yoktu. Tanrı, zerredeydi.

Bahçe Pansiyonda'ydım. Ludwig'in daktilosu, mürekkepli kalemi ve parşömenleriyleydim. Son kozumu kullanacaktım. Bütün mecazların belini kıracaktım. Düzülmedik yazı bırakmayacaktım. Bir cümle devirecektim ki boyumdan büyük olacaktı... Uyaklara birbirlerini kırdıracaktım. Ne kadar ritim varsa hepsini aksatacaktım. Korkacak hiçbir şeyim kalmamıştı benim.

Bahçe Pansiyonda'ydım. Sabahları yalnız uyanıyordum, yalnız kahvaltı ediyordum. Sonra yalnız topluyordum soframı. Hepsi benim olan çamaşırlarımı yalnız yıkıyordum. Gerçekten yalnız kalmak istiyor muydum? Toprakla aramda ne varsa çıkarıp attım. Ne kadar çorap, ne kadar terlik, ne kadar kaygı, ne kadar ayakkabı... Sırf gözü görenin edebini sarsmamak için çubuklu pijamamı üzerimde bıraktım. Kederi ezip geçtim. Ben kendimi, kendi rızamla toprağa verdim. Ayaklarımdan kendimi toprağa verdim, verdim, verdim... Verdim ve dirildim. Âlemi menam ile ilişkilerimi başından devşirdim. Vakfıkent'ten bir hamlede çıkmayı beceremedim. Son bir Dilek... Dilek'e son bir kez uğramak istedim, denize son bir bakmak, Deniz ile son bir kez karşılaşmak... Belki onu ikna etmek, belki kaçırmak... Oraya hangi sırayla geldiysem aynı sırayla terk etmek istedim. Yaşadığım ne varsa geçmişimden çıkmasını istedim. Kusursuz insan olmanın bildiğim bütün maddelerini içimden geçirdim:

Ne çok uyunacak ne az yatılacak.

Ne çok gülünecek ne çok ağlanacak.

Ne çok yenecek ne aç kalınacak.

Ne çok bağlanılacak ne kayıtsız kalınacak.

Ne çok konuşulacak ne ziyadesiyle susulacak.

Ne çok şey bilinecek ne bihaber kalınacak.

Ne usanılacak ne coşku seline kapılacak.

Ölçünün kendisine saygı duyulacak.

İlk fırsatta bunları Ludwig'in yadigârı olan parşömenlere dökecektim. İstanbul'a döndüğümde kimsenin peşine düşmeyecektim. Henüz kimseyi özlemiş sayılmazdım. Hem Timur'u hayatlarından çıkararak onlara mümkün olan en büyük iyiliği yapmıştım. Bundan sonra ne yapıyorsam hafif bir içki içmiş gibi, hiç kaygım tasam olmamış gibi, dünyadaki günlerim sayılıymış gibi yapacaktım. Kalan günlerimi içimden saydım. Her şey için pişmanlık duymaya bolca vaktim vardı. Bir de... Eğer parşömenler, dolmakalemler ve daktilolarla işim olacaksa daha uzun cümleler kuracaktım. Her derdimi, her meramımı göğsümden vurulmuşum gibi elemli bir telaşla söylemeyecektim. Vakfıkent'ten gitmeden önce, üç şey için kendime söz verdim; Deniz'i bulacak, edebe daha yaraşır cümleler kuracak ve kusursuz insan olmanın başka yollarını arayacaktım.

O gece toprakla aramızda kimse yokken keder ilk kez kendini göstermişti bana. Vakfıkent'ı bırakışım, kendimi belki de hiç olmadığım kadar güçlü ve kararlı hissedişim onu sarsmış olmalıydı. Araya yıllar girse de asla kopamayacağım bir dost sıcaklığında fısıldamıştı kulağıma; "Seninle bir anlaşma yapmak istiyorum." Ne evet dedim ne hayır. Benimle bir dans istiyorsa elbette şartlarıma kulak vermesi gerekecekti. Bana dibinin görünmediği rakı kadehleri, hiç bitmeyen sigaralar; kabuğundan çıkarılmış ayçekirdekleri, ölümsüzlük ve gerçek defne yapraklarından bir taç teklif etti. Eğer istersem bunları istediğim renkte (bu, kendi ifadesiydi) ve yaşta kadınlardan oluşan minimal döşenmiş bir harem, yüzlerce milyonluk banka hesaplarıyla değiştirebilirdim. Bunu konuşurken bir limuzinin içinde Laleli'den Haşim İşcan'a doğru ilerliyorduk. Tek istediği, her yeri terk etmemdi. O anın garip büyüsü yüzünden, benimle ne derdi olduğunu sormak aklıma gelmemişti. Ömrümün kalanı için, bu bulanıklık haline katlanmak durumundaydım. Beni koruyan birtakım güçler olduğuna inanmak zorundaydım. Bundan sonrası

en kötü ihtimalle bir David Lynch filmi seyrinde ilerleyecekti. Bir deneme sürüşü yapmadan teklifini kabul edemeyeceğimi söyledim. Prensipte anlaşmış sayılırdık. Ortada kimsenin sahip çıkmadığı başıboş bir huzur vardı.

58
Veda

O güne kadar aklımda tuttuğum en mühim sualle, yarı tanıdık bir koridorda yol alıyordum. Kendimi, insan hayatından daha önemli olanın keşfine hazırlıyordum. Zihnimin perdelerini epeydir zapt ettiğim gürültüye araladım. Gamlı çanlarla birlikte ses döküldü üzerime. Zaman, kireç beyazıydı.

Fırat odasında yoktu. Salon yolunda kır saçlı adamla bir benzerine rastladım Yaman bir ordu gibi duruyorlardı karşımda. Bir tilki, bir başka tilkinin üzerindeydi. Vakit, ikindi vaktiydi. Biri diğerinden daha endişeliydi. Fırat'ı gördünüz mü?" dedim. "Yok. Çıkmış o," dedi biri. İkisi birden kapıya yöneldi. Onlara eşlik ettim. Çıktılar. Arkalarından kapatmaya yeltendiğim kapıyı sonuna kadar açtım. Büyük adımlar atmalıydım. O işe bu eşikte başlamalıydım. Bir an evvel Fırat'ı bulmalıydım. Nereye bakacağımı biliyordum adım gibi. Fırat için tuttuğum evin kapısındaydım. Eve ait sesleri daha merdiven boşluğundan işitmiştim. Kapıyı çalmak için Fırat'ın sesini bekledim. "Sadede gelelim," dediğini duyunca çaldım kapıyı. "Benim, Ekin, çok önemli!" diye seslendim. Beni duyan olmadı. Fırat'ın yanında teşkilattan birileri vardı. "Örgütü tehlikeye atıyorsun Fırat," dedi. Hemen arkasından üçüncü bir ses duydum derinden. Tekrar çaldım kapıyı. Bu defa biraz daha sert, "Açın, çok önemli! Benim, Ekin!" dedim. Kapıya yaklaşan kan kokan adamdı. Öfkesi zifiri

karanlıktı. Kapıyı açar açmaz, "Hayırdır?" dedi. Beni içeri almak istemedi. Bunu hem suratından hem aklındakilerden hem de kapıyı ancak küçük bir kafanın sığacağı kadar aralamasından anlamıştım. Onunla tartışmak yerine şansımı Fırat üzerinde deneyecektim. "Fırat'ı görebilir miyim? Acil!" dedim. Kan kokan adamın omzundan yükselen karartı Fırat'a dönüştü. "Sen içeri geç," dedi. Fırat. Kan kokan adam bu satırda tüm ihtişamıyla ortadan kayboldu. "Önce beni dinle. Acil olmasa gelmezdim," diye girdim söze. "Evet, ama..." dedi kısık sesle. Üçüncü kişinin varlığından emin olmuştum. "Kötü bir haberim var," dedim. Eliyle beni içeri davet etti. Salona açılan camlı kapıyı hafifçe örttü. "Ne oldu?" diye sordu. "Olduğu gibi söyleyeceğim. Bizimkilerden biri İzmir'de HAY'dan bir adamı vurmuş. Adam ölmüş," dedim. Sakin ya da kendimden emin değildim. Bana inanmadı. Gözlerinin yuvalarından çıkıp çaresizce o ana gitmek istediklerine şahit oldum. "Nasıl?" dedi bağırarak. Arkasındaki kapının kapalı olup olmadığını kontrol etti. Bu defa daha sessiz, "Nasıl olabilir bu?" dedi. "Bu işi onlara bırakmamalıydım. Hata yaptık. Çok büyük hata yaptık. Ben yaptım!" dedi. Yüzü kıpkırmızıydı. Sendeledi. Kapıya yaslandı. Canının yandığını hissettim. Kolunu tutup, "Sakin ol," dedim. Dediğimden ben de emin değildim. Ağzıma ilk geleni söylemiştim. "Neden kimse haber vermedi? Yalnız mı geldin sen? Ne zaman olmuş bu?" diye sordu. Başımı salladım "evet" yerine. "Bu böyle olmaz. Müsaade et düşüneyim," dedi. Birkaç saniyelik tereddüdün peşine "Sen git Ekin. Sağlıklı düşünemiyorum. Birlikte görünmesek daha iyi... Sen git," dedi. Aklımdan geçenler dilime düşmüyordu. "Hadi..." dedi. Bir şey söylemeden arkamı dönüp merdivenlere doğru ilerledim. İkinci adımımda duydum kapının kapandığını. Aşk, hayata hainlik ediyordu. Kendisini her şeyin üzerinde tutuyordu. Kendisinden başka her şeyi siliyordu. Ölüme bile ayak diriyordu. Fazla beklemedim. Kapıya yaklaşmakta olan kan kokan ada-

mın sesini duyunca, merdiven boşluğuna indim. Olduğum yerden önce Fırat ile beraber kapıdan çıktıklarını gördüm, sonra da içerideki üçüncü kişinin kim olduğunu... Kapı eşiğindeki siluet, benim benzersiz dostum Varlık'a aitti. Onu tanımam için gövdesinin küçük bir parçası da kâfiydi. Fırat'ın epeydir görüşmeye çalıştığı adamın Varlık çıkmasının şaşkınlığı -ve bunu kaçırmış olmanın utancıyla- halvet olurken acele etmem gerektiğini fark ettim. Derhal plan değiştirdim. Onlardan önce oradan ayrılmalıydım. Fırat ve kan kokan adamın görüş hizasına girmeden saniyede 100 km. hızla, apartman kapısının altındaki kapı ayracını açmayı unutmadan binayı terk ettim. Dünyalı bir kadının, kimliğini gizlerken kapıdan çıkmak üzere olan iki adamı izleyebileceği en iyi yer, o binanın tam karşısındaki marketin temizlik malzemeleri reyonuydu. Fırat ve kan kokan adam belki 50 metre birlikte yürüyüp caddenin farklı köşelerinden akan kalabalığa karıştılar. Olasılık hesaplarında hiç iyi değildim. Ayrıca tanıdığım ve sevdiğim insanlar işin içine girince duygularıma kapılabiliyordum. Hal böyle olunca Nedim'in haklı olabileceğini düşünüp kadın olmaktan sıkıntı duyuyordum. Fazla dalgalanmadan duruldum. Açık bıraktığım apartman kapısından yeniden sızdım içeri. Varlık'ın oradan ne zaman çıkacağını bilmiyordum. Binadaki herhangi bir sesi kaçırmamak için usulca çıktım basamakları, adımlarımı ağırdan aldım. Kapıya vardığımda saçlarımı düzelttim, sessizce boğazımı temizledim ve yüzüme Varlık'ın seveceği türden bir tebessüm yerleştirdim. İki kere, ne yaptığımı bile bile tıklattım kapıyı. İçeride çıt yoktu. İki kere daha, her şeyin farkında, tıklattım kapıyı. İçeride çıt yoktu hâlâ. Bu sefer üç kere, açar mısın lütfen tonunda tıklattım kapıyı. Üçüncünün üstüne geldi Varlık. Kapıdakinin ben olduğunu bilerek ilerliyordu. O demeden ayakları, "Ne işin var burada, yine neler peşindesin?" diyordu. Yüzüme Varlık'ın daha çok seveceği türden bir tebessüm yerleştirdim. Kapı açıldı. O an Fırat'ın ve kan kokan

adamın toplantı yaptıkları mühim kişinin resmen Varlık olduğu andı. Varlık'ın dingin yüz çizgileri arasında gizlenemiyordu dalgınlığı. Tek söz etmeden birbirimize bakmamız birkaç saniyeydi. "Gelin bakalım Deniz Hanım... Buralarda da karşılaşmak varmış demek..." dedi. "Evet!" dedim. İkimizin de İstanbul'da olduğunu o an fark ettim. "Bir an içeri davet etmeyeceksin sandım," dedim. İçeri girdim. Eşikten hemen sonra uzun oval bir masa, birkaç sandalye ve eski koltuk döşeli salona girip oturduk. Masanın iki şövalyesi bizdik. "Nereden buldun beni, anlat bakalım..." dedi. Yüzündeki ifadeyle ağzında dökülenler arasında hafif bir zaman kayması vardı. Önce dudakları kıpırdıyordu. Sonra sesi duyuluyordu. Her halükarda emin olmalıydım: "Varlık, sen iyi misin?" Karşımda yaşlı bir adam gibi duruyordu. "İyi değilim Deniz," dedi. Sesi, suni neşeden arınmıştı. "Epeydir iyi değilim. Söylemek hoşuma gitmiyor, ama değilim ulan işte!" dedi. Keşke üzerine edecek bir kelamım olsaydı. Başımı omzuna yasladım. İyi bir dostun yerini hiçbir şey tutamazdı. "Ben ayrıldım Vakfıkent'ten. Bir süredir burada, İstanbul'dayım. Fırat ve arkadaşları için çalışmaya başladım," dedim kafiyesiz. Benim de görüntüm ve sesim arasında dokunaklı bir tutarsızlık vardı. Önce dudaklarım kıpırdıyor, birkaç saniye sonrasında söylediklerim sese kavuşuyordu. Zaman, duvardan dökülen beyaz sıva parçasıydı. "Fırat hakkında bir şey diyemem, ama Asaf'tan uzaklaşman iyi olmuş," dedi. "O da ne demek?" dedim. Varlık ilk kez Nedim ile arasında olup bitenlere dair fikir verecek bir şey söylemişti. "Daha fazlası için heveslenme. Söyleyeceğim bu kadar," dedi. "Niye daha önce bir şey söylemedin de şimdi söylüyorsun?" dedim. "Daha önce söylemiş olsaydım Asaf'a değil, bana inancını kaybedebilirdin," dedi kelli felli. "Fırat benden yardım istedi. Ben de yapabileceğimi yaptım. Ben sürekli burada duramam. Deniz çağırır," dedi. Biliyordum ve bunu biliyor olduğum için şükran duyuyordum. "Sen elinden geleni yapıyorsun

Deniz, ama değiştiremeyeceğin şeyler var. İnsan bu... Kendinden büyük bir şeylere inanıp kendinden küçük bir şeyleri ezmek ister. Sen elinden geleni yapıyorsun..." dedi. Varlık ile geçmişi de, geleceği de olmayan o garip odada, güneş üstümüzden çekilene kadar oturduk.

Geri döndüğümde, çıkarken bıraktığımdan çok daha kirli bir kalabalıkla karşılaştım. Bitkindim. Kaba bir gürültünün altındaydım. Fırat'ı büyük toplantı odasının kapısında buldum. Beni görür görmez, "Bu oyunun içine sürüklendik. Artık silahlanmayı engelleyemeyiz. Şu andan itibaren hayatlarımızı güvence altına almaktan başka şansımız yok," dedi telaş içinde. "Gereken açıklamaları yaptım. Korku dolu kalabalık odayı boşaltıyordu. Gürültü gittikçe kabalaşıyordu. Her zamankinden daha yalnızdım. Vakfıkent'e gidemezdim, orada kalamazdım. Şehrin göbeğindeydim. Neye inanabilirdim? Dünyayı tek elimle kaldırıp daha yumuşak bir yörüngeye yerleştirebilir miydim? Güzel birkaç hamleyle bu hikâyeyi gülümseyen bir surata çevirebilir miydim? Bilmiyordum, ama Fırat'ı o halde bırakamayacaktım. "Gel benimle," dedi. Kimsenin olmadığı bir odaya girdik. Kapıyı kapadı. Hemen önümüzde bir masa, üzerinde de kalın bir televizyon, yanında da kumandası vardı. Haberler yeni bitmişti. Reklamların sesi her şeyi bastırıyordu. "Fırat, bundan sonra olacakları kontrol edemezsin," dedim. Titriyordu. Kumandayı alıp televizyonun sesini kıstım. Bir gözü tamamen kanlanmıştı. "Ne yapmamı bekliyorsun Ekin?" dedi. Bir süre sessiz kalmayı tercih ettim. Zihnimi bulandıran çanların susmasını bekledim. "Gidelim mi buradan?" deyiverdim. "Gideceğiz Ekin. Bu beladan da onu başımıza saranlardan da kurtulup daha temiz, daha sakin bir yere gideceğiz," dedi. "Ama önce benim için bir şey yapmalısın." Bunu ancak aşk yapabilirdi. Bu rezaletin içinden ancak aşk sağ çıkabilirdi. Fırat'ın bana, benim Fırat'a, ikimizin de dünyanın geri kalanına duyduğumuz aşk... "Yapacağım ve bu

benim son görevim olacak," dedim. Yine de umut vardı ikimiz için. "Güvende olacağın bir yere git. Benim bilmediğim bir yer olsun. Birkaç günlüğüne... Ben arayana kadar sen bana ulaşmaya çalışma," dedi. "Yanından ayrılmayacağım," dedim. "Buradan gidebilmek için istiyorum bunu senden," dedi. Sarıldık birbirimize. Yine bana söyleyecek söz bırakmamıştı. Ben çıkarken o, odada kalmıştı. Gitmeden son kez ona bakmak için arkama döndüğümde üzerine gazete kâğıdı örtülmüş adamı gördüm televizyonda. Gazete kâğıtları kafasından asfalta akan kanı örtmeye yetmemişti. Ölü adamın etrafında ağlayan bir kadın ve iki oğlan çocuğu vardı. Parlak kırmızı harflerle "Son dakika" yazıyordu. Hamza'nın adamını öldüren İzmirli adam ölü olarak ele geçirilmişti. Kanın kokusu burnumdaydı. Parlak kırmızı harfler dalgalanırken adamın kafasındaki kan, gazete kâğıdının üzerinde büyümeye devam ediyordu. O kameranın cinayet anını da kaydetmiş olabileceğini düşündüm. Ölü adamın yanında ağlayan oğlanlardan birinin gözünden acıyı da, öfkeyi de gördüm. Belki altı yaşındaydı, belki sekiz... O kadar küçük bir çocuğun ölümü anlaması... O kadar küçük bir çocuğun babasının ölmesi... Hiçbirimiz kör değildik, o halde masum da olamazdık.

59
Hayal

Naçizane cesedimin üzerindeki doğum lekesi ya da kaza izlerini gizlemek için, bu gözün gördüğü sonsuz güzellikteki çiçeklerle renklendirilmiş, her rengin boyadığı kusursuz makyajın altındaki dünyanın sınırlarından aşırmak üzere, bana kederin bizzat kendisi tarafından teklif edilmiş olan rüşvetin, beni, yüzlerce yıllık zihnimin meyyali dahilindeki süslü hayaller ile ayartılmış ol-

madığına beşten fazla duyumu herhangi bir tereddüde mahal vermeksizin ikna etmesi için dertten vaktiyle iki büklüm ettiği gönlümü hoş tutacak harikulade marifetler geliştirmesine itiraz etmemem tabiatının gereği idi... Yeri geldiğinde, dilimin sınırları içinde kendisini çeşitli biçimlerde belirsizliğin buğulu kalbine gömdüğüm, lakin utanmadan, apaçık taşımayı arzu ettiğim yaşımın; adım adım bütün kalelerini, surlarını, örülmüş duvarlarını eflatun bir gülleyle yıktığım dünyanın çirkin sonuna kalmak için heves içinde olduğunu söyleyerek kendisine haksızlık etmek istemediğim naşımın; daha önce samimiyetle ifade ettiğim üzere her iki taraf için de kaçılmaz hale gelen ayrılığın, bulutların üzerinde olmak kaydıyla, acısız, gerçeğe yakın, hafif, kaygan, yumuşak, hassas, derinlemesine ve iz bırakmadan peyderpey vücuda gelmesi, kalan vaktim için, ritmi aksamaya başlayan gönlümden geçen yegâne dilek idi. Hülasa elimi ne toprağa ne suya ne ateşe ne havaya ne kana ne de içimdeki herhangi bir sıvıya bulamadan, kimseyi uyandırmadan, sayısı otuzlarla anılan yıllarımı verdiğim dünyadan bir ses çıkarmadan, parmakuçlarıma basarak çıkıp gitmem için bana vaat edilen ziyadesiyle fantastik geleceğin içindeki tüm aykın detaylan bir müddet tecrübe etmek istememin altında yatan sebep, üzeri huşu örülü algımın derin yanılgılara kapılmasına mani olmak, kendimi insanların yaşam içinde yok yere yarattıkları hain adaletsizliklerden sakınmak, gözün görebileceğini ondan mümkün olabildiğince saklamamak idi... Anlaşmanın ayrıntıları üzerinde çalışmaya devam ederken büyük yaratıcının bana verdiği üç cümle hakkını doldurduğumda, Vakfıkent'e vedanın sonuna geldiğimi düşündüm. Bundan sonra başıma her ne gelecekse Vakfıkent'te gelmeyecekti. İnsanların cismi varlıkları devam ettiği sürece en korkulan şey ölümdü. Onun muhterem ahbabına ruhunu teslim etmeye razı gelmiş birisi başka neden ürkebilirdi? Yine de oradan ayrılmadan Deniz'in kapısına gitmek için biraz cesarete ihtiyacım vardı.

Elimdeki anlaşmanın yanlış anlaşıldığına ya da içinde payidar çelişkiler olduğunu tam Deniz'in kapısında fark ettim. Timur denen adam dünyadan çekip gitmeden önce kendisine verilen mühlet, gönlünün hoş tutulmasıyla geçirilecekti. O vakit Deniz'in açılmayan kapısını bana kim nasıl açıklayabilirdi? Zile tam üç kez basmıştım uzun aralıklarla. Üstelik Timur ısrarcı bir adam bile değildi. Bundan anlamam gereken Deniz ile bir araya gelişimizin hayırlı bir hadise olmayacağı mıydı? Bunun, "evet" ya da "hayır" olmak üzere, mütevazı bir biçimde ikiye ayrılan cevaplardan birinin karşılık gelmesi, benim içinde bulunduğum huzursuzluk verici belirsizlikten beter değil miydi? Ben, birçok koşulda kendisini gönül rahatlığıyla kandırmış bir adamın rehavet yüklü göbeğini, ağzına kadar dolu mesanesini, iki yana sarkmış bezgin toplarını taşıyordum. Karşıma çıkacak kaba "hayır"larla ya da işgüzar "evet"lerle istifimi bozmam beklenmemeliydi. Kederin olduğu kadar benim de bir bildiğim vardı; olmalıydı. Hiçbir zaman adamakıllı kullanmadığım sezgilerimden, var gücümle yardım istedim. Saatler, günler sürecek olsa da Deniz'i beklemek üzere mavi meyhaneye gittim. Vakfıkent'te olmazsa İstanbul'da olması bir hayaldi. İstanbul kendi ayaklarını göremeyen, şişman bir hayaldi... *İnleyen Nağmeler* peşimdeydi. Beni yakalayıp ruhumu sarmak için topuklarını kıçlarına vura vura arkamdan koşuyorlardı. Anlattıkları rüyada hep şarkılar, hep şarkılar vardı. Belki birkaç uçan kuş, üç beş martı, yemyeşil tatlı bir bahar, bir çift gülen şen sevdalı da olabilirdi. Kimseyi atlamış olmak istemezdim, hatırları kalırdı. Peki, arzular orada olabilir miydi? Ya zevk? Aralarında, kulağımın işittiğinden fazla gözümün gördüğü vardı... *Bir Deniz ki aşk dolu*... Anlaşmayı kabul edebilirdim. Deniz tam karşımdaydı. Aynı uzun, narin boynu, soluk teni, bal gibi parlayan gözleri, toprağın üstüne çullanan betonun kabalığına rağmen zarif adımları... *Deniz ağzımdaki tarçın tadıydı.* Dünyada bizden başka kimse kal-

mamıştı. Hafızama iyice yer etsin diye uzun uzun baktım ona. Tek söz etmeden geldi oturdu karşıma. Önce ikiye böldük o sessizliği. Gidebildiği yere kadar izledik. O masada, tam karşımda, yüzünde bana tanıdık olmayan bir şey vardı. Tanıdık olmayan belki de oydu. Deniz'in hayatımdan çıkmasından daha kötü bir tek şey olabilirdi; hiç varolmaması... "Keşke görmeseydim seni," dedim. Biraz daha yanımda kalması için ölebilirdim. Aynı gözlerle bakmıyordu bana. Belimdeki saatli bombanın geriye sayan tik taklarını, o da benimle birlikte işitti. Onunla mavi meyhaneyi de, ötesini de uçuracak güçteydim. Belki her şey patladıktan sonra benden bir parça ondan bir parçanın üzerine düşerdi. *Ey sevgili! Sana dokunabildiğim mesafeden güzeldi hayat.* Korkum yok senden! *Sana dokunabildiğim mesafeden...* Keşke alelade bir eski sevgiliden farkım olmadığını söyleseydi. İnsanın her acıyı olduğu gibi, her aşkı da atlatabileceğini, belki de daha acıklı olanın bu, olduğunu söyleseydi. Aslında elimize hiçbir şey olmadığını söyleseydi. Keşke kahkahalarla gülseydi bana. Olağanüstü sandığım şeyin saçmalığın daniskası olduğunu söyleseydi... Ama yapmadı. Belimdeki patlayıcının tik taklarına da kulak asmadı. Her şeyi aynı sükûnetle karşılamasına hayranlık duymuştum hep. Aşkı da, ölümü de, korkuyu da, cesareti de... Ondan ne kadar nefret ediyorsam o kadar âşıktım ona. Hâlâ tek söz etmemişti. "Benimle gel," dedim. Gözlerini kapadı. Onun paylaşmak istediği yalnızca müşterek sessizliğimizdi. Elimi tuttu. "Senin yolculuğunun benimkiyle ilgisi yok Timur. İnan buna..." dedi. Bu, ne idiği belirsiz buhranların güzergâhı neydi? Anlam neredeydi? Kimse Tanrı'nın öldüğünü söyleyerek beni ikna edemezdi. Deniz gitti. *O güzel benim olan, eskisinden yabancıydı. Gönlümdeki bu sevda hiç dinmeyen bir acıydı. Ruhumun kederinden...* Ludwig'in kasetleri yanımda değildi. Deniz son defa gitmişti. Belki ondan da kendimden de kurtulmam için bana bir şans vermişti. Birilerinin bana verdiği şanslarla ya-

şıyordum ben, gösterdikleri müsamahalarla hayatta kalıyordum. Sürekli kendi kendine söylenen, adımlarını attıktan sonra düşünen, çevresindeki her şeyden en çok da kendinden sıkılmaktan vazgeçemeyen ben... İstanbul'a dönüyordum. Oradan da dünyaya, kâinata, hayata, ait olduğum yere dönerdim belki... Hayatımda henüz kesinlik kazanmış hiçbir şey olmamıştı. Bu içinde bulunduğum durum gayet güzel, gayet incelikliydi.

Kederle aramızda gizli kalan anlaşmada, an itibarıyla (en açık biçimiyle) varlığımı sürdürmek durumunda olduğum harikulade yuvarlağın şahikasında, bilinmezlerle dolu -ben diyeyim yazgısına, siz diyin kaderine- teslim ettiğini, insanlığın selameti hakkında bana hak biçilenden fazla kaygı duyduğumu, duyduğumu on katı ekleyip anlattığımı, bunu da benden başka yapan kimse yok sandığım için suçlu olduğumu söylemişti, daha önce teklifte bulunduğu kulağıma. Bütün bu gafil söz oyalamalarının içinde, kendime ve periferimden kaçılmayanlara söyleyebileceğim ne kadar söz varsa, buradan gittiği yere kadar dizip, ağzımdan içeri sokup benimle patlamayı bekleyen herkesle beraber havaya uçurmak isterdim. Söylediklerimin hiçbirinin farkında değildim. Dolayısıyla hiçbirinden sorumlu tutulamazdım. Ben vasatın Einsteiniydım. Kendi kendimin Filistin askısıydım. Timur ile işim bitmeden o masadan kalkamazdım. Bu kez oyunu en bilinen kurallarıyla oynayacaktım. O kadar eşsiz, o kadar yüksektim ki artık kibirden söz edebilirdim. Fakirden alıp zengine verebilirdim, çünkü eşitsizliği, adaletsizliği tek elimle yıkacak haldeydim. Midemde bir damla suya yer kalmamış olabilirdi, çünkü açlıktan bahsedeceğim an gelmişti. Kendi sesimi o kadar seviyordum ki kimseninkini işitmeye mecalim olmayabilirdi... Madem öyle, demokrasinin kılıcını elime alıp sesi çıkmayanın yönüne koşabilirdim. O kadar yüce, o kadar bilge, o kadar aydınlıktım ki ağzımla kıçım yer değiştirmişti. Nereye baksam kendimden utanıyordum. Timur'un yıllarını verdiği tered-

düdü bir kerede iradeye çeviremezdim. Her ne olacaksa onu Timur suretinde karşılayacaktım. Bu biçimsiz yuvarlakta kalsam da, gitsem de bunu Timur olarak yapacaktım. Her ne yaşayacaksam Timur'un hanesine yazacaktım. Bende hiçbir zaman bir imzayı taşıyacak istikrar olmamıştı. Ben cayılmayacak vaatlerde bulunmaz, tutulacak sözün arkasında durmaz, telafi gerektiren anlaşmaların altına imza atmazdım. Bunca zaman sonra hâlâ, devletle aramda platonik bir ilişki vardı. İstanbul'a tek parça dönmeye hazırdım artık; elimde henüz bestelenmemiş bir güfte: Aksak leylekler göğü yakalıyordu.

60
Zaman

Timur sazendesiyse bu hikâyenin, ben de rakkasesiyim. Vakfıkent'teydim. Vücudumdaki bütün kan akışını hissediyordum. Sokaklarda rastladığım tek tük kişiyle, olası tanışıklıklara karşın risk almamak için göz teması kurmaktan kaçınarak eve vardım. Anahtarı bir kez çevirerek açtım kilidi. En son benim kapadığım kapıdan içeri girdim. Terliklerim eşikteydi. Mutfak kapısı aralıktı. Pencereler kapalıydı. Her şey bıraktığım gibi, bıraktığım yerdeydi. İçeride biraz güneş vardı, biraz da ben... Salondan iki pencereyi araladım. Sigara içebilirdim artık.

Fırat'ın işine yarayabilecek verileri alabilirdim evden, ama cesaret... Çalışma odama gitmemek için elimden geleni yaptım. Bir sigara daha içtim, simetrisi bozulan eşyaları düzelttim, eski gazeteleri attım, bütün küllükleri enine boyuna yıkadım. Bilgisayarı açıp varlığımın inkâr edildiğini görmeye hazır değildim. Fırat'ı düşünerek bir sigara daha içtim. Masaüstüm her zaman kullandığım nizamdaydı, çöp kutumda en son baktığım belge-

ler vardı, hoparlörün sesi tamamen kapalıydı, "enter" tuşu diğerlerine göre biraz daha basıktı, klavyede ekmek kırıntısı olabilirdi fazladan. Bilgisayarımın başına geçmem saatlerimi almıştı. Henüz tehlike arz eden bir durumla karşılaşmamıştım. Bir Vakfıkentli olarak, herhangi bir yargıya varmadan evvel acele etmemem gerektiğini söylüyordum kendime gayriihtiyarı. Fırat'ın işine yarayabilecek ne varsa kopyalamak üzere, ekranın arkasında duran kutudan boş bir CD aldım. CD'yi yerleştirip programdan kaydedilmesini istediğim dosyaları, belgeleri işaretledim. Kopyala tuşuna bastıktan birkaç saniye sonra CD takıldı. Çıkarmak istediğimde yanıt alamadım. Birkaç kez denedikten sonra yeniden başlat tuşuna bastım gönülsüzce. Yok olmaya kendi evimde, yarı irademle, son olmasını umduğum yolculuğa çıkmadan hemen önce başladım. Sistem çöküyordu. Her şeyin tatlı bir sükûnetle gözümün önünden kayıp gidişini izledim. Yatak odasına geçtim tantanasız. Benimle hiçbir ortak noktası olmayan, farklı bir geçmiş ve farklı bir zevke sahip bir kadının odasında dolaşıyordum sanki. O evin sakini olan Deniz ben değildim. Hiçbir şeyi almaya değer bulmadım. Yeni bir iz bırakmadan çıktım odadan. Bütün geceyi televizyon izleyerek geçirdim.

İki dünya vardı. Biri benim, Deniz'in gözüyle gördüğüm dünyaydı: Tanıdığım, tanımadığım insanların yaşadığı, kederin salgın olduğu, zamanın hızla tükettiği dünya... Diğeri de her yanından sümbüller, menekşeler sarkan, her mevsim bahar dünya... Orada aşk vardı. Orada Timur vardı vaktiyle, Fırat vardı. Ortada umut vardı. Benim için o ikinci dünya bir zamanlar yolculuk ettiğim masalsı bir diyardı. Belki çocukluğumdan kalmaydı... Vakfıkent'ten ayrıldıktan sonra varlığı dahi silinecekti hafızamdan. Kulağımdaki çan seslerini dindirmek için, öylece karşısında durduğum televizyonun sesini daha çok açtım. Dünyadan kaçma arzumdan o gecelik kurtulmayı başarmıştım.

Telefonun sesine uyandım. Arayan teşkilattan biriydi. Yerimi bildirmemi, iki kişinin beni almaya geleceğini söyledi. Fırat'ın nerede ve nasıl olduğu sorusuna cevap vermedi. Beni bir saat sonra aramasını istedim. Bir saat sonra Vakfıkent'ten ayrıldığımda bir daha oraya dönmeyecektim. Varlık'ı görmek istiyordum, bir kez olsun tamamen kendi irademle mavi meyhaneye gitmek, çocukluğumun geçtiği bahçelerde, sokaklarda dolaşmak... *Her zaman bir Timur vardı benden içeru...* Fikrimin ince gülleri, dinmek bilmeyen gamlı çan sesleri epeydir işgal ettikleri sahneyi şefkatli fısıltılara bırakmak üzerelerdi. Bunu kademeli ve usulca diyebileceğim bir nizamda yapıyorlardı. *Dünyanın yükünü sırtına almaya çalışarak kendini biricik hissedemezsin. Güzel sözlerle büyütülmedin, şefkatli kollarla kucaklanmadın diye kendine eziyet etmeyi bırak çocuğum. Bu dünyada hepimiz eşsiziz, hepimiz sıradanız. O dünya sen olmadan da döner, seninle de. Bırak kendini. Bırak acıların su yüzüne çıksın, bırak savursunlar seni, bırak... Onlardan başka türlü kurtulamazsın. Kendine acımayı bıraktığında bütün insanlık kurtulacak. Unutma, sen varsan dünya da var.* Daha fazla sese ihtiyacım vardı. Elimde avucumda ne varsa hepsini sese dönüştürmeliydim. Ne kadar gürültü yaparsam o kadar iyiydi. Televizyonu açtım, daha önce hiç açılmadığı kadar açtım. Evin temizliğinden, düzeninden ve lezzetinden sorumlu ne kadar cihaz varsa elektrikli, hepsi son devrindeydi; çırpma karıştırma mekanizması, su ısıtıcısı, bulaşık makinesi, elektrik süpürgesi, çamaşır makinesi... Sonra radyoyu açtım. İki frekans arasındaki en tiz cızırtının olduğu yerde en yüksek seste kaldım. Elimdeki bütün telefonları birbirini aramak için kullandım. Hepsi bu muydu? Dünyaya katabileceğim başka gürültü yok muydu? Belki gidip bir elektrikli testere alıp geçmişimi parçalamaya o evden başlayabilirdim. Durduğum noktadaki bütün sesleri kaydetmek üzere kendime zaman tanıdım. Hepsinin arasından seçilebilen en kuvvetli ses, kalp atı-

şımdı. Sigorta atana kadar olduğum yerde kıpırdamadım. Vakti gelince, bir daha dönmemek üzere evi terk ettim.

Vakfıkent'e bir turist gibi veda edecektim. En son Varlık'ın arzusuyla gittiğim mavi meyhaneyi, bu defa kendi rızamla ziyaret ettim. Salgından sonra bir mavi meyhane daha peyda olmuştu. İlkinin üzerini örten kavak ağacının boyu Tanrı'ya kadar uzanıyordu; herkesin her dediğini duyuyor; her isteğine cevap veriyordu. İkincisi ise güneşten renkleri solmuş çaputlar, buruşuk kâğıtlar, kadife keseler ve bozuk paraların toplaştığı boynu bükük, yaşlı bir kavaktı. Her şey en azından ikiye bölünmeye başlamıştı. Bu, ne zaman olmuştu? O heybetli kavak, huzur evinde terk edilmiş, çişini tutamayan yaşlı teyze gibi duruyordu karşımda...

İnleyen Nağmeler ruhumu sarmaya çalışıyordu. Hep şarkıların olduğu bir rüyanın peşindeydim. Orada *uçan kuşlar, martılar, yeşil tatlı bir bahar, gülen şen sevdalılar vardı. Arzular orada, zevk oradaydı.* Timur tam karşımdaydı. Aklında *İnleyen Nağmeler*, baktığı yerde de ben vardım. Bu sahneyi ne kadar zamandır hayal ettiğini düşünüyordu. Uçan kuşlar, martılar, yeşil tatlı bir bahar, gülen şen sevdalılar önce onun zihninden, sonra benim kulaklarımdan usulca çekildiler. Zeki Müren belki de bizi son kez bir araya getiriyordu. Karşısındaki boş iskemleye oturdum. Kalp atışını duyabiliyordum. Kalp atışlarını duymamı istemediğini de... "Keşke görmeseydim seni," dedi. Söylediğinde samimi değildi. Kızgındı. Artık onu sevmediğimin farkındaydı. Gözlerimi kapadım. Dünyada benden başka kimse kalmamıştı. Ne o meyhanedeydim ne de başka bir yerde. Kendimin içindeydim. Güpegündüz, ortalık yerde... Herkesin bildiğini kendimden saklıyordum. Gözümü açacaktım ve Timur ortadan kaybolacaktı. Açtım. Timur oradaydı. Bana veda etmek için az zamanı vardı. Hayranlık dolu gözlerle bakıyordu bana. Beni ku-

caklamak geçiyordu içinden. Yine de sessizce oturuyordu karşımda. Saçlarıma, gözlerime, ellerime baktı. Bu kadar zaman bana dokunmadan geçen hayatına acıdı. Ondan uzak durduğum için bana kızgındı. Bir daha kimseyi böyle sevemeyeceğini düşünüp bu yüzden korkuyordu. *"Ey Sevgili,"* dedi bana içinden. *Hayatı, bana dokunabildiği mesafede gizliydi.* Onun beni sevmesinin benim onu sevmemle hiç ilgisi olmamıştı. *Korkusu yoktu bensizlikten. Hayat, bana dokunabildiği mesafeden...* Timur artık eski sevgiliydi. Benim onu bıraktığım yerdeydi. Başkasına âşık olmayacak, olsa da aynılarını onunla yaşamayacak eski sevgiliydi. Kimle olursa olsun hep beni sevecekti içinden. Timur oradaydı, olmasını istediğim yerdeydi. Artık gidebilirdi. Onu sevmediğim için, onun için, kendim için üzgündüm. Timur diye birisi yoktu ve ben onu çok özlüyordum.

61
Son Kahvaltı

Kederin fendi henüz Timur'u yenememişti. Deniz'in gidişi... Deniz'in gidişi ölümüme sebebiyet vermemişti. *İnliyordum derinden.* Hareketlerimi hızlandırmalı, yola koyulmalıydım. Aksi takdirde adım, başından bu yana yok sayılacaktı. Dünyanın o günlerinde, ölümden ve arkasına saklanan kederden başka hiçbir şey yavaş yavaş, uzun uzadıya, farkına vara vara olmuyordu. Her ne oluyorsa hepsi sanki hep öyleymiş gibi, ilk günden beri, kesinkes oluyordu. Bir günden diğerine, bir andan bir başkasına, bir diyardan öbürüne birdenbire geçiyordum. Kendimden başka kimseye hissettirmiyordum. Hepsini içimden söylüyordum. Ben tam bağımsız Timur'dum! Artık gaflet ve delalet içinde değildim; olamazdım. Aklımdan geçen her şeyi dosdoğru

söylemek üzere gereken cesareti toplamıştım. Ben, en başından beridir ölçüsüzlükler prensiydim. Ya en tepedeydim ya yerin dibindeydim. Ya dünyanın en şanslı adamıydım ya da en büyük laneti bendim. Ya en bezgindim ya en azimli. Belki bütün derdim buydu, belki de elle tutulur tek özelliğim... Ben kendimden kaçarken fazla yalnız kalmıştım. Ben kendimden kaçarken yere göğe sığamamıştım. Bu uyaklı kaygılarım da babadan kalma bir iki parça hassasiyetin tezahürüydü. Söylediklerimin bir bir farkındaydım. Dünyada, en çok kendisini özleyen adamdım. Bir başkasının hayalinden araklanmıştım. Benim olmayan giysiler giyiyor, aynada bana ait olmayan bir yüze bakıyordum. Daha önce görmediğim ellerle tıraş oluyordum sabahları; çayımı onlarla demliyor; yemeklerimi onlarla hazırlıyordum. Yatarken, o vücudun ucundaki komik ayakları görüyordum. Başından beri Timur'u taşıdıkları için onlar adına üzülüyordum. Özgürlüğümden verdiğim her gün için kahroluyordum. İstiklal Caddesi'ni bir salı günü mesela, ikindi vakti görmemiştim hiç. Yakası dantelden mavi önlüklü, kâküllü bir kız çocuğu geçmemişti yanımdan. Özgürlüğümden verdiğim her güne bir plan yapıyordum. Kendimi, Taksim Meydanı'nda izinsiz yapacağım bir gösteriye saklıyordum.

Bahçe Pansiyonda'ydım. Uyandığımda duyduğum ilk ses, yatağın başucundaki sehpanın üzerinde duran çalar saatin korkunç tik taklarıydı. Onca dijital gösterge arasında, çalar saatin kadranında buğdayını yiyen bir tavuk olması bu adayı açıklıyordu ziyadesiyle. Burada da iki zaman üst üsteydi. Tıpkı İstanbul gibi, Vakfıkent de eski bir fotoğrafın üzerine yerleştirilmiş ucuz bir kartpostal gibiydi. Nereye gidersem gideyim aslında hep İstanbul'daydım; uyumsuzluğun, asimetrinin krallığındaydım. Çirkinliğin övgüyü hak ettiği bir zaman aralığındaydım ve oraya âşıktım. Uykum tamamen sona ermişti. Yataktan çıktım. Akademik çalışmalarımın hepsini Vakfıkent'e bağışlamış oldu-

ğumu anımsadım. İstanbul'a döndüğümde artık bilimadamı gibi davranamazdım. Ancak bütün o çalışmaları en baştan yaptığım takdirde küçük bir şansım olabilirdi. Kim benim yaşımda, kederli bir akademisyenle çalışmak isterdi ki? Hem bundan sonra bilim ya da sanat adına ne söylenebilirdi? Bütün uyaklar, benzetmeler yapılmış; imgeler kurulmuş, gerekli bütün icatlar, keşifler edilmiş; bütün tezler savunulmuştu. Tek bir söze bile yer yoktu. Ben ki Timur Erin, bundan sonra yazı çizi polislerinin eline düşebilirdim. "Timur Erin, aldığımız istihbarata göre 49 saniye önce yapmış olduğunuz iki sıra yarım uyak, tam olarak sizin vurgulamalarınızla, bir sefer 16. yüzyılda, bir sefer 20. yüzyılda, bir sefer de sizden 13 gün 36 saat 45 dakika ve 22 saniye önce 21. yüzyılda yapılmış bulunuyor. Susturuldunuz. Lütfen üzerinizdeki yazıcı aletleri bize teslim ediniz." Utanç içindeydim. Kullanılmış sersem bir uyağın bekçisiydim. Düşünce denen ince meselenin, bilir bilmez izindeydim. Bir züppenin topraklarındaydım. Haddimi çoktan aşmıştım. Ben, büyük sesli uyumunun ihlaliydim. Çelişkilerin efendisiydim. Kaideye bir fiske bile vuramayan faydasız istisnalardan birisiydim. Durumumdan muzdariptim. Zira günün birinde kaidesini devirecek istisnanın peşindeydim. Hem de biraz sesteştim. Nerede dursam durayım tekildim. Her halükarda utanç içindeydim. Düşünce, buradan çok uzaklara aitti. Dünyanın Doğusu, evrenin Asyası ona göre değildi. Şarkiyatçı beyaz adamın teki hiç değildi. Hukukun üstünlüğüne inanırdı. Adaleti, eşitliği savunurdu. Elbette özgürlükçüydü. Demokrasiden yanaydı. İnsanda ayırım göz etmezdi. Her şeyi kuralına uygun yapar, yapmayana cezasını verirdi. Bu düşünce denen zibidi, üstinsanların yaşadığı coğrafyaları severdi. Kederin olduğu yer, düşüncenin olmadığı yerdi. Bu kederli toprakların zavallı fertlerinin süresi çoktan dolmuştu. Düşünce denen zibidi, kedersiz beyaz adam tarafından zapturapt altındaydı. O, her şeyi bizlerden iyi yapandı. Biz hepimiz toplansak, bir tane kedersiz

beyaz adam etmezdik. İyi olan, kazanan, kedersiz topraklarda kedersiz kucaklara doğandı. Düşünce onlar için vardı. Biz gariban kederliler ne yapsak, o, muhakkak bizden önce yapmıştı. Bizde kederden başka bize ait, bizden gelen bir şey olamazdı. Ben insanlık adına, onlara teşekkür ediyordum. Sahneyi onlara bırakmadan önce tüm kederliler adına kendimden bir kez daha yüksek sesle utanıyordum. Pansiyon sahibesinin kapıma iki kez tıklatıp kahvaltının hazır olduğunu söylemesiyle onunla olan hesabımı bir daha açmamak üzere kapadım. Birilerinin hayatımın hangi döneminde olursa olsun bana kahvaltının hazır olduğunu söylemesi hayalden öte güzellikteydi.

İstanbul'a dönmeden önce adada, o kahvaltıda yediğim domatesin tadı çocukluğumdaki kadar gerçekti. Yıllardır insanın üzerindeki giysiye yapışma inadı gösterebilecek; içi sapsarı, çevresi yeşil bir hareyle kaplı, kocaman bir domates çekirdeği görmemiştim. Sonra yumurta... Çocukluğumda yediğim, kayısı kıvamında haşlanmış yumurtaların tadı beni doğumuma kadar götürebilecek güçteydi. Salatalık dilimlerinin üzerindeki süt, benden sonraki birçok neslin asla şahit olmadığı bir şeydi. Ekmekte köy kokusu vardı. Zeytin, kendi yağında ağırdı. Daha önce görmediğim kadar yeşillik yanı başımdaydı. Adadan ayrılmaya karar verdikten sonra bunların tadına varmam, kentli yabaniliğimin beni hiç terk etmemiş gibi aniden ortaya çıkmasındandı. Ne olursa olsun kahvaltının tadını çıkarmaya kararlıydım. Kahvaltının tabii ki mutlulukla bir ilgisi vardı. Tüm zevk anları, tıpkı keder anlarım gibi erotik bir haz içinde ilham veriyordu bana. Kendimi bir yerlere üç nokta koymaktan alamıyordum. Madem uyak yapamıyor, imgeleyemiyor, hoş ritimli iki kelam edemiyordum, üç nokta biraz olsun sakinleşmemi sağlayabilirdi kimsenin görmeyeceği bir köşede... "Üzengi" mesela, beni hüzünlendiren bir kelimeydi. *Üzengi... Üzüntünün ahengi...* En azından ilk şoku atlatmıştım. Bundan sonrası *iyilikti, güzellikti...*

62
Günahlar

Vakfıkent'ten İstanbul'a giden son vapur seferindeydim. İki çay kaşığı mütemadiyen birbirine vuruyordu kulağımda. O ölümcül ses sayesinde, içine düştüğüm hisleri enine boyuna ölçemez haldeydim zahir. Zahir mi? Kim diyordu beni? Siz mi? Kim koydu oraya "zahir"i? Bre kâfirler? Nasıl "kâfir"? Bre kim yazıyordu beni? Hele veresin bana ismini! Nedim olabilir miydi? Bunca vakit zaptsız kalması tevekkeli değildi. Yiğitler! Vapurun kıç yönüne duralım hele bir soluk almaya. Ahiretliğimden kalma bir dal cigarayı ataşladım, verdim dumanı yele. Dilim damağıma kaynadı sıcaktan. Karılar, kızlar bilcümle kıpırdaşmaktaydı civarda. Canım kesildi yelden. Vardım bir yol içeri. Her yanım kaşınmaktaydı. Bilememiştim namusuma kimin göz diktiğini. İçim dışımdan karanlıktı. Sigaramın, dünyanın tüm çocuklarına sonsuz maviyi eşit olarak sunan gökyüzüne rasgele şekiller çizerek savrulan dumanı, ne kadar konuşursam o kadar gizlediğim yakın geçmişimdeki haz anlarımı canlandırmış olmalıydı. Mavinin kırılgan tenlerindeki tedirginliğinden belliydi. Dokumaktan sakındığım, bakmaktan çekindiğim, sözünü esirgediğin ne varsa her güzel kadının iki güzel bacağı gibi, uzun taranan saçları, başladığı yerde gizlenen memeleri, pembe uzun dudakları gibi ortadaydı. İlkbaharın ılık dokunuşlarından belliydi ki beline sarıldığın her desise yaşanmışlıkların korunmasız titreşimleri; kaçamak bakışların sakladıkları; ne dediğini bilmedikleriydi. Aldığım her iki nefesten biri insanlık içindi. Yeni doğmuş bebeğin dünyaya bağlandığı kundaktaki çengelli iğneydim. İçim dışımdan asılsızdı. Hepsi yüce Yaratan'ın takdiriydi. Onun sözü, gözün gördüğünün de görmediğinin de en üstündeydi. Orada sorguya suale hacet yoktu. Burada yaptıklarım orada yaşayacaklarımın tertemiz teminatıydı, ak vaadiydi, başlı ba-

şıydı, hayırlı sonuydu. Benim Rabbime bağım yürektendi, candandı, kandandı. O, müstahakkı veren, nefesi üfleyen, dünyayı döndüren, kâinatı var edendi. Onun bir emri benim ömrümdü. Onu bir sözü benim iki gözümdü. Onu bilmeyen, onu tanımayan buradan öbür dünyaya kadar şerliydi, derde mahkûmdu. Onu saymayan en büyük günahkârdı. Onun kâfiri benim düşmanımdı. Onun isyankârı benim yapıştığım yakanın altındaydı. İki elimi de temizlemeden cenneti göremezdim. İçim dışımdan görünmezdi. Benim olduğum yerde başkasına söz düşmezdi. Ben kendim için de, senin için de en iyiyi bilen, en iyiyi diyendim. Bu toprakların namusu, şerefi, gelmişi, geçmişi, yedi ceddi benden sorulurdu. Fazla konuşan yamulurdu. Ettiğin söz, bildiğin söz olacaktı. Ettiğin söz babandan, atandan kalacaktı. Eşref saatimle eşek saatini önceden bilecektin. Ben ne dersem onu yapacaktın, o zaman aferini alacaktın. Allah'ın bildiğini kuldan saklamayacaktın. Sıranı bilecektin. Benim sana adalet dağıtmamı bekleyecektin. Ben herkesin hakkını herkesten iyi bilen, herkesten iyi verendim. Kimsenin failinin peşine düşmeyecektin. Meçhul senin sülalendi. İçim dışımdan daha kirliydi. Bana sokulmayan yılan yatak arkadaşımdı. Moda haftaları dert ortağımdı. Yeşilin yanında altın da yanardı. Ben ne giysem aynısından alırdı. Belki boyfriendimi, saç tasarımcımı, reputasyonumu, en büyük çelıncımı, pubrik kıllarımı, acı çikolata soslu braserimi de taklit ederdi. Tenim ilk seferden gergin, memelerim domatesten iriydi. Solaryum yan komşum, aç çocuklar hayır işlerim, favori rengim lame, bazen de doreydi. Her sözüm çerçevelikti. Diplomalarımın hiçbiri anadilimde değildi. Ne aldıysam hepsi vergisizdi. Alışveriş, her derdime çareydi. Bir giydiğimle bir daha poz vermezdim. Her konuda olduğum gibi insanlık namına da rakipsizdim. Sırtımda bebek ölüleri vardı. İçim dışımdan beterdi. Hepimiz aynı anadan, hepimiz aynı babandandık, omuz omuzaydık, tek tüfektik, bir nefestik. Yitik umutların kapısı, ya-

rının bekçisi, ince işçisi, gözümün emekçisiydik. Karanlığın tırnakları bizi yıldıramaz, davamızdan saptıramaz, arkamızı döndüremezdi. Bizim türkümüz uzundu, yolumuz arşındı, sesimiz gürdü. Hiçbir kuvvet bizi yolumuzdan döndüremezdi. Direnişimiz sonsuz bir ırmaktı. Direnişimiz başından sonuna korkaklıktı. İçim dışımdan sıradandı.

Tekrar gözümü açtığımda okuduğum bir romanın gerçekte varolmayan kahramanı gibiydim. Kalem kimin elindeyse, çektiği yere giderdim. Bir vakte kadar kendime geldim. İstanbul görünmüştü. Bambaşka bir yaşamın eşiğindeydim. Hayata başlamak üzereydim. İçimde bastırılmaktan usanmış bir umut, hayatın bütün kepazeliğine rağmen coşkulu bir yaşam sevinci, gönlümde başlı başına bir aşk ve kulağımda beklenmedik bir şarkı... Birazdan bir yağmur yağacaktı ve ne kadar izim varsa aranızda hepsini silecekti mutlaka. Vapurun kıçından, içine girme vakti gelmişti. *Ayrılmak olmaz hiç senden, rüyamızı bitirmeden, hasretimi dindirmeden... Ellerini ellerimden alma sakın, alma sakın ne olur...* Kadın spikerin sesi yönümü tayin etmişti. İçerideki televizyonlarda haber bülteni vardı. Bir saatin başında olmalıyız diye düşündüm. Keder ölümlerinde azalma kaydedilmişti. Batılı bilimdamları kederin çaresini bulduklarını söylemişlerdi. Süveyda tekstil zincirlerinin açılışını yapmıştı. Mihrican bıyıklarını almıştı. Edebiyat fakültesinde Harun'un adına kürsü açılmıştı. *Sensiz bitmiyor günlerim, beklemek oldu kederim, uzaklarda durma... Koş gel bana ne olur...* Kırmızı bantlı son dakika ibaresi belirdi. "Yasadışı redaksiyon örgütü lideri Fırat Şaşkınbakkal son okumasını yaparken ölü olarak ele geçirildi. Olay yerinde yirmi üç adet basılmamış kitap, üç adet Osmanlıca-Türkçe sözlük ve bir adet tırnak makası..." Vücudumdaki bütün kan kulaklarıma hücum etti. Uyuştuğumu hissettim. Nefesim taşıyordu göğsümden. Gözlerimi kapadım.

63
Dolunay

Ben Timur Erin, anlamla bütün ilişkimi kestim. Elimdeki 29 harfle, bundan sonra yapabileceklerimi bilmek istemiyordum. Biraz yorgun fakat niyeyse daha genç hissediyordum. İstanbul ile aramızda kala kala bir vapur kalmıştı. Zararı yoktu. Biri önüme zamanı geri döndürecek bir alet koyup, yalnızca üzerindeki büyük yeşil tuşa basarak istediğim anı değiştirebileceğimi söylese, o düğmenin başka bir işe yaradığından şüphelenirdim. Birisi hafıza kayıtlarını silebilecek şık bir kasketle çıkagelse, kasketin kafamı sıkacağından endişe ederdim. Bir başkası, dünyayı en güzel hayalden daha güzel bir yere çevirmek için birkaç sihirli kelime söylemem gerektiğini fısıldasa kulağıma, bu sözcüklerin bir tür kara büyü olduğuna büyük ihtimal verirdim. O vakit koptum inceldiğim yerden.

Ben, sevgili kederimi ne salgından kapmıştım ne de babamdan miras almıştım. Ben onun oyun alanıydım. Dünyanın başına bela olmadan önce üzerinde deneyler yaptığı uykusuz bir adamdım. Ölümüm kederden olmayacaktı. Ülkenin en işlek caddesinde yürürken kafama şık bir evin balkonu düşebilirdi; çok yağmurlu bir günde içine girdiğim su birikintisinde boğulabilirdim; kırmızıda geçip yeşil adamın lanetine uğrayabilirdim; sayısız katlı bir plazanın asansörlerinden birinde havasız kalabilirdim ya da yarın astıma yakalanıp sonraki gün tebeşirli tahtaların kullanıldığı bir okulda çocukların benim için hazırlayacakları zalimce bir oyunda astım krizi geçirebilirdim; her an zehirli bir balık bulup yiyebilirdim; yeni nesil bir fare zehrinin kobayı olabilirdim, ama kederden ölemezdim. Bunu artık adım gibi biliyordum. Bunca zaman onunla yaşadıktan sonra, onu tanıyordum. Beni salgına kurban vermezdi. Ben onun en yakın dostu, en belalı

düşmanıydım. Ölümüm onun elinden olmazdı. Ondan kurtulmak, ona alışmak, onu yenmek, onu sevmek, ondan kaçmak ya da ona yaklaşmak için her şeyi denemiştim. O ancak yeryüzünden silinerek öldürebilirdi beni. Kendisiyle birlikte beni de silerdi. Deniz'i, Varlık'ı, Ludwig'i, Mendebur'u, annemi, kızımı, hayatımda sevdiğim, kızdırdığım, kırdığım, tanıdığım, bildiğim herkesi ona borçluydum. Bunu ancak şimdi, bu saçma sapan söz yığınının sonunda görebiliyordum sahiden. Vakfıkent'ten İstanbul'a son kez vapura bindim. O kısacık ve her zamankinden olağan geçen vapur yolculuğu sırasında, yanımdaki üç parçanın gazabını daha derinden hissettim. Ludwig'e ne kadar benzediğimi o zaman fark ettim. Benim de kafam, elimin ne yazacağını çoğunlukla bilmiyordu; ben de onun gibi kalemimle düşünüyordum. Vakfıkent Adası'ndan dönerken yanıma aldığım o üç şeyi; parşömenleri, daktiloyu ve lacivert mürekkepli kalemi kendimden bile sakınmalıydım. Yanımda üç şeyle, sevdiğim üç kişiyi bırakıyordum. Deniz'e de, Ludwig'e de, Varlık'a da daha önce annem ile kızıma yaptığım gibi iyilik yapıyordum. Her fırsatta kafiyeye gerek duyuyordum. Her şeyin iki ters, bir düz anlamını düşünüyordum. Varlık'a veda edip etmediğimi hatırlamıyorum. Ben Timur Erin'im. Kendimi kimseden saklamıyorum. Moda'da, Yeni Fikir Sokak'ta oturuyorum. 29 numaralı Patina Apartmanı'nın 6. katında. Evimden çıktığımda denizi görüyorum. Bunun için kendimi şanslı sayıyorum. Ben Timur Erin'im; en başından bu yana, ikinci kez şimdiki zamanda...

Üniversitedeki odamdayım. Oturduğum yerden sırtımı verdiğim derin pencerenin bana göre sol yanında çelik bir dolap var, gri renkte. Üzerinde bir müzik çalar, aksamı düzgün ve daha koyu renkte. "Neşeli akşamlar değerli dinleyicilerim. Bu güzel ağustos akşamında hepinize sonsuz mutluluklar dileyerek programıma başlıyorum efendim. İlk olarak Yusuf Nalkesen'in hüzzam şarkısını okuyacağım sizlere: *Madem küstün dargındın, neden*

geldin ağladın?" Tahta renkli masamın tahta renkli sandalyesindeyim. Algımın duvarlarına tosluyorum, algımın duvarları beni yere seriyor. Önümde Clark Nova marka bir daktilo ve lacivert mürekkepli bir kalem duruyor. Parşömenlerim bitmiş. Epeydir yeni baskısını beklediğim etimoloji sözlüğü bugün piyasaya çıkıyor. Önümüzdeki iki haftayı nasıl geçireceğim belli. Aklımda ismini bir türlü hatırlayamadığım bir şarkı var, anadilimde... Yanımdaki şarkı, aklımdakini bastırıyor. Uzundur hayatımı; okul, ev ve düzenli olarak eş dostla buluşulan ya da her tür alışveriş ihtiyacının kitleler halinde karşılandığı alışveriş merkezlerinden oluşan güvenli karenin içinde geçiriyorum. Evimi ya da işimi değiştirmeyi düşünmediğim gibi gittiğim restoranları, meyhaneleri, barları, yiyecek ile temizlik malzemelerini aldığım marketi de değiştirmeyi düşünmüyorum. Bu inadına muhafazakâr, içinden müşkülpesent, 40 soruda ehlikeyif, gizli saklı perestişkâr, bu gürültülü kentperver halimden bir adım kıpırdamıyorum. *Damarlarımdan kurşunkalemler sızıyor geceleri. Dolmayla bir şaire dönüştürün belki...*

Ben Timur Erin, boş tiratların efendisiyim. Aklımdan geçeni ağzımda tartarım. Ben Yalnızlar Marşı'nın yazarıyım. *Sabah erkenden kalkarım. Yataktan sağ salim çıkarım. Tek başıma yıkanırım. Tek başıma taranırım. Kimseyse hesap vermem. Kimseden hesap sormam ben. Bir başıma yaşarım. Pişmanlık benim düşmanım. Önce kentime sonra kendime bağlıyım. Boş zamanlarımda Yaratan'a sığınırım. Hey! Hey! Hey! Ben! Kendime diyorum! Hey! Hey! Hey! Sana sesleniyorum! Hey! Hey! Hey! Varlığımdan şüphe ediyorum! Bir, iki, üç maymunu görüyorum! He-pi-ni-zi, duyuyorum! He-pi-ni-zi, görüyorum!* Lakin heyhat! Her şeye kaldığım yerden devam ediyorum. Zamanla düzeliyorum. Yaşadığım yere ayak uyduruyorum. Gevşemek için papatya çayı içiyorum. Yakınlarım, hayattaki yerimden memnunlar. Sabah erkenden onlardan ayrılıyor, kışın hava kararınca, yazları hava kararmadan yanlarında oluyorum. Yedikle-

rime dikkat ediyorum. Uykusuz kalmamaya özen gösteriyorum. Yüzlerini görmediğim halde akşamları seslerini duyduğum komşularımla iyi geçiniyorum. Onlardan birisini apartmandan çıkarken görürsem kapıyı tutuyor, hemen arkasından muhakkak "iyi günler" diliyorum. Doğduğum, büyüdüğüm kentten başka hiçbir yeri bilmiyorum. Dünyaya hep aynı pencereden bakıyorum. Vatandaşlık görevlerimi harfi harfine yerine getiriyorum. Hiçbir hadiseye kayıtsız kalmıyorum. Gazete okumaya, haberleri takip etmeye çalışıyorum. Bazen (istendiğinde; duruyorsa) babamın verdiği partiye oy veriyorum. Hayatta en çok ailemi önemsiyorum. Çocuğuma güzel bir dünya bırakmak istiyorum. Ders aralarında, dünyada bir şeyi değiştirecek güce sahip olsam neyi değiştirirdim diye ince ince düşünüyorum. Her şeye geç kaldığımdan hiçbir şey için acele etmiyorum. Deniz turaysa eğer, ben yazı olmayı kabul ediyorum. Aklımda bir rakı kadehi, içinde bir avuç nar... Üzerimde de sapsarı bir bulut safrandan... Ben... Timur Erin... Bütün bu sarsak sözlerin mahcubiyetinde, kendimi koyduğum yerden alamıyorum. Güneşten de karanlıktan olduğu kadar korkuyorum. Durursam eğer, öleceğimi biliyorum. Hâlâ Yeni Fikir Sokak'ta oturuyorum. Ben Timur Erin, dünyanın sırtındaki kamburum. Ben Timur Erin... Hem varım hem de yokum.

64
Dolunay

Gözlerimi açtığımda Beşiktaş'ta Üsküdar vapur iskelesindeydim. Bilmediğim bir süre hiçbir şey hissetmemiştim. Çan sesleri kulağımdan silinmişti. Hiçbir şeyden emin değildim. İçimdeki boşluk hissini görmezden gelmeliydim... Görmezden gelmeliydim!

Belki birilerini arayabilirdim. Hayır! Fırat'ı arayamazdım. Kan, vücudumda yeniden dolaşmaya başlayana kadar ani bir harekette bulunmamalıydım. Bütün organlarımın çalındığına emindim. İçimdeki boşluk hissini...

Ben aramadan birisi aradı beni. Varlık olabilirdi, Münevver, Süveyda ya da hiç tanımadığım biri... O konuşmadan aklımda kalan "Fırat'ın aramızdan ayrıldığı"nı söylediğiydi. Demek her kimse, o da farkındaydı. Ben Beşiktaş'taydım. Konuştuğum kişi neredeydi? Peki Fırat... Fırat'ın aramızda olduğunu, hepimizin aslında ortak bir arası olduğunu, koskoca bir arada yaşadığımızı hissettim. O da hissetmiş miydi? Ne zaman ki insan ırkından birisi dünyaya elveda desin, işte o zaman "aramızdan ayrılmış" oluyordu. Demek ki aslında tek bir ara vardı. Ancak ölünce sınırlar kalkıyordu. İnsan ölüme yaklaştıkça kalkanlarından kurtuluyor; ırkından, kendisinden arınıyordu. Fırat için üzülmemeliydim. O, bütün bunlardan kurtulmuştu. Hayatının geri kalanını Fırat yerine Zübeyir olarak geçirmiş olmasını istemezdim. Kalbimin bir noktasında bir daha hiç dinmeyecek bir sızı başladı ince. Fırat'ın tek parçadan oluşan "aramızdan ayrılışıyla" yıllardır üstüne bastığım kederimi tutacak gücüm kalmamıştı. Hiç olmadığı kadar özgür, hiç olmadığı kadar cesur, açgözlü ve kinciydi. Benden intikamını almaya hazırlanıyordu. Ona karşı koyacak gücüm, ona karşı koymak için nedenim kalmamıştı. Kendimi kandırıyordum. Ben ölümlü olduğumun, kederden muzdarip herhangi birisi gibi acı içinde ölebileceğimin, dünyanın yalpalayıp sürüklenirken hiçbirimizi dinlemediğinin farkına vardım. Ben yıllarca keder gibi bu düşüncelerin de üzerine basarak yaşamıştım. Ben, zatiâlimi olduğumdan fazla sanmıştım. *Şimdi anlıyorum ki ben olmasam da aynı böyle döner dünya. Ben olmasam da nefret olur; sevgi de öfke de neşe de... Ben olmasam da aramızdan ayrılır Fırat, ben olmasam da yaşar. Şimdi anlıyorum benim varlığımın benden başka kimse için fark etmeyeceğini...*

Dünyayı ne hali varsa görmesi pahasına bırakıyordum. *Şimdi bunları anlattığım yerden onları yaşadığım yere baktığımda her şeyin ne kadar küçük olduğunu ve an içinde görünüp kaybolduğunu fark ediyorum. Ömrüm boyunca taşıdığım bütün yüklerden, sırtımda kimsenin görmediği acımasız kamburdan, kendime sakladığım bütün korkunç düşüncelerimden, bastırdığım aşklardan, öfkelerden... Hepsinden... Herkesten kurtuldum. Sorumluluk duyduğum ne varsa muafım artık ben. Varlıktan çok hiçliğe yaklaştığımın farkındayım. Upuzun, huzur dolu, gayretsiz bir uykunun başındayım.* Kendimi, varolduğuna zorla ikna ettiğim dünya inceldiği yerde kopmuştu. Ayaklarımın altında hiçbir bir şey yoktu. Timur'un neden kaçtığını, neden aşka sığmaya çalıştığını anlamıştım. Belki de ben dünyaya kurtarmaya çalıştığımı düşünürken kendimi oyalıyordum; belki de dünyayı kurtaran oydu. Yedi cihanı birbirine katsam ona olan öfkem dinmezdi. Beni ondan bir kapı ya da bir duvar ayırmaya yetmezdi. Keder intikam alıyordu benden. *Benim izimi sürmene gerek yok. Hazır ol, ben sana geliyorum.* Ben istemeden beni kimse buradan ayıramazdı. *Ben, her şeyi biliyordum.* Aklından geçenleri, şaşırdığın, üzüldüğün, sevindiğin, sevdiğin, sevmediğin şeyleri; her şeyi... Dahası da vardı. Bundan sonra olacakları da görüyordum. Sonu da başı kadar aklımdaydı. İçimdeki yara büyüdükçe gördüklerim, duyduklarım da büyüyordu. Dişleri dökülmüş, elleri titreyen, ne dediğini bilmeyen, yarı sağır bir adamın çoktan kaçmış huzuruydum. Ne istediğimi biliyordum, onu nerede bulacağımı da... Ama bir türlü oraya gidemiyordum. Kendime bir isim koyacak olsaydım eğer... Kendime... Bir isim... Koyacak yerim yoktu.

Keder parmakuçlarımdan başlamıştı vücuduma yayılmaya. Yavaş, ama hissedilir adımlarla ilerliyordu. Hafif bir üşüme, sonra da uyuşma hissetmeye başladım. Sonra da derin, ılık bir huzur. Her yerimi okşayarak karnımdan yukarı çıkıyordu. Bilmediğim,

tanımadığım renkte bir huzurdu... Evrenin avuçlarında olduğumu hissettim. Başıma ne gelirse gelsin korkunç olamazdı. Bunun acı verici bir sonu olamazdı. Her şeyin ortasındaydım. Oradan dünyanın en tepesine baktım. Kalbimdeki kara leke dünyanın aynısıydı. Evren bana tüm güzelliklerini sunmak üzere kollarını açmış ona gitmemi bekliyordu. Ayaklarım bedenimden o kadar uzaktaydı ki ilk adımı ben atamazdım. Kendimi olduğum yere bırakıp beni almasını bekledim. Olduğum yerden çok yakındım gökyüzüne. Bütün gökyüzü benimdi. Ben gökyüzüydüm. Onun bir parçasıydım ve bu beni sonsuz kılıyordu. Olduğum gibiydim; eşsiz ve kusurlarla dolu...

Parmakuçlarımdan başladığı yolculukta kalbime ulaştığında derin bir nefes aldım. Sırtımda ani, sert bir acı hissettim ve son gücümle, dünyanın geri kalanıyla beraber derin bir nefes daha aldım. Bunun aldığım son nefes olduğunu biliyordum ve bundan sonsuz şükran duyuyordum. Bu nefes bittiğinde kederim beni terk edecekti. Geriye kalan herkes acı içinde öldüğümü düşünmeye devam edecekti. Oysa ben upuzun, huzur dolu, gayretsiz bir uykunun başındaydım. Aylardan dolunaydı ve keder fena halde bulaşıcıydı.

Sevgili Timur,

Geçtiğimiz Mart'tan beri haberleşmedik. Annenin rahatsızlığı ne durumda. Umarım atlatmıştır. Meltem nasıl? Önümüzdeki yaşı adada birlikte geçireceğimiz için biz çok heyecanlıyız. Kızım "Bu zamanda hâlâ mektup yazıyorsun. İnanamıyorum sana!" diyor. Anlamıyor işte... O da haklı. Kâğıt kalem mi görüyor adamakıllı. Ayça nasıl? Okula başladı mı? Meltem de, sen de çok heyecanlı olmalısınız. Çocuğun büyürken sen de büyüyorsun. Hayatta neleri geride bıraktığını hatırlıyorsun.

Meltem ile Hatice mailleşiyorlar (yani dopamin'liğini aldığını kardan öğrendim. Tebrik ederim. Meltem seni artık hiç göremediğinden yakınıyormuş, laf aramızda. Ben de "Timur biraz görünmezdir zaten" dedim. Buna nasıl bir kahkaha attığını duyuyorum buradan. Bu denli yakın bir dostumun başka memleketlerde yaşaması ne zor, değil mi? Hâlâ daktilo kullanıyor musun? Tuhaf adamsın sen Timur! Öğrenciyken de öyleydin. Başka bir zamandan ışınlanmış gibiydin. Ya çok severlerdi seni ya da senden nefret ederlerdi. Bunda ne zaman ciddi olduğunu ne zaman dalga geçtiğini anlamamalarının da payı vardır bana kalırsa.

Bizim buradaki hayatımız bildiğin gibi. Her gün aynı. Burada insanı şaşırtacak hiçbir şey olmuyor. Kuşlar bile aynı nizamda uçuyor. Bir de Yo'ından sonra dost edinmenin imkânsız olduğu daha kolay hissediliyor burada. Herkes kendi kovuğunda yaşıyor. Ben ancak anladım ki güzel anıları nerdeyse, orada olmak istiyor insan. Seni hasret kucaklıyorum dostum. Yakında az kaldı... Meltem'e selamlar. Ayça'yı gözlerinden öperim

"Keder fena halde bulaşıcıdır."

NAR, 21. yüzyılda yazılmış, bestesi Zeki Müren'e ait
bir kadınla bir adamın seslendirdiği tuhaf bir neşe ve keder hikâyesi.

20.00₺

FENİKS

ISBN 978-605-5514-45-7

9 786055 514457